

3 1761 04728488 0

بودیہ پائرنیک

ماہاراجہ مخا براتی

جلد اول (۱۵۵۲ - ۱۵۸۹)

ماہاراجہ انجمنہ دانشک ترمیہ سید

طابق ساندر، آکھارت فہرہ تیس و سلفو کیولا

طرف نرین تالیف اولتدر

مصارف طبیعی السید مرہوم محمد فریدون بک تبرعانی فانقذن

بالسویہ ماہاراجہ انجمنہ دانشی دلالتیلہ لہج و نشر ایڈتدر .

بودیہ

۱۹۱۵

A BUDAI BASÁK

MAGYAR NYELVŰ LEVELEZÉSE

I.

1553—1589

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MEGBIZÁSÁBÓL

SZERKESZTI

TAKÁTS SÁNDOR

ECKHART FERENCZ   SZEKFŰ GYULA

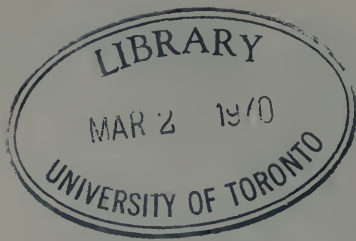
ESZ SZEJJID MEHEMMED FERIDUN BEJ ALAPITVÁNYÁBÓL

KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

BUDAPEST

1915

DB
932
T3
v.1

III. y. mütseffa yasa az hatatmar tövök
C'azavnak fö bel tavtaia Budan
es zond újjelöie magian országak

Felfintetös es napjantök
Bavutink, Köszöntünk es magunk fiainkaba
nak utama, meg evtök az ind. i. a. u. 16. é. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

A KIADÓK ELŐSZAVA.

A jelen kötet a budai basáknak magyar nyelvű levelezését foglalja magában egész 1589-ig bezárólag. A szerkesztők a M. Tud. Akadémia nyelvtudományi bizottságától 1912 tavaszán nyerték a megbízást,* hogy e levelezést összegyűjtsék és sajtó alá rendezzék. Mivel a bizottság szeme előtt e megbízásnál elsősorban nyelvtudományi cél lebegett, ehhez képest a kiadók munkájuknál egyedül az eredeti és az egykorú másolati darabokat vették tekintetbe. A hol ugyanazon darabról eredeti és egykorú másolat állt rendelkezésükre, az előbbinek szövegét adták. Tárgyi vonatkozású jegyzetet csak a legszükségesebb dolgokról, a levélírók személyéről közöltek. A kiadás — szintén a nyelvtudományi cél érdekében — teljesen híven készült.

A budai basák levelezésének történelmi, irodalmi és nyelvészeti értékéről a kiadók egyike, dr. Takáts Sándor, tájékoztatta több munkájában a tudományos világot.** Nem szándékunk e helyen az összegyűjtött levelezés bárminemű értékelésébe bocsátkozni, csakis kiadványunk egységes természetét illetőleg állítunk össze néhány felvilágosító adatot. A kötet legelső darabja az 1553. évből való, Tujgún budai basához intézett magyar nyelvű levél. Maguknak a basáknak magyar nyelvű levelei a következő, 1554. évben kezdődnek, kötetünk második számú darabjával. Az ezt megelőző, 1541—54. években a budai basák latinul leveleztek, latin leveleik megvannak a bécsi udv. és áll. levéltárban. 1554—1565. években vegyes,

* V. ö. a szerkesztők beadványát a nyelvtudományi bizottsághoz, kiadva a *Magyar Nyelvőr*-ben, 1913, 21. l.

** Legrészletesebben a *Történelmi Szemle* 1912. évi 1. füzetében.

inkább latin, mint magyar a levelezés nyelve, a míg az 1565—66. években Budán székelő Oroszlán basa végkép el nem hagyja a latin nyelvet, s ettől kezdve a budai basáknak magyarországi levelezése kizárólag magyar nyelven folyik. Az összegyűjtött anyagból látható, hogy a budai basák, «Magyarországnak gondviselői», a kik Hunyadi Mátyás királyi palotáját lakták fejedelmi udvarukkal, lehetőleg csak velük egyenrangú úrakkal leveleztek, a kezükre bízott ország fontos, állami ügyeiben. Így a legtöbb tőlük származó levél Miksa és Rudolf királyoknak szól, továbbá a török ügyeket intéző bécsi haditanács elnökeinek s török referenseinek, azután a magyar főkapitányoknak, a kiknek területével a török hódoltság földje érintkezett. A magyar királyokat római császároknak címézik, mivel ez a cím az akkori nemzedék szemében az egyszerű királyi címnél magasabbnak, a szultán címével egyenlőnek tűnt fel. Ezt a címzésbeli köteles tiszteletadást leszámítva, a basák leveleikben a császárokkal és helyetteseikkel, Károly és Ernő főhercegekkel, az egyenlő rangú emberek természetes, keresetlen módján beszélnek. Magas hivatalt nem viselő urakhoz írt leveleik nem maradtak fenn, de nem is valószínű, hogy ilyen urakhoz leereszkedtek volna. Még olyan kiskirályllyal is, mint Dobó Ferencz volt, alig akarnak szóba állni, s őt illető kívánságaikat, a mikor csak tehetik, Ernő főhercegnek írják meg. Ez magyarázza meg, miért vettük fel a lévai viczekapitánynak Ernő főherceghez intézett levelét a gyűjteménybe (190. sz.), a mely levél egyetlen tárgya a budai basának egy ilyen közvetett panasza.

Helyet adtunk a gyűjteményben természetesen a basák magyar íródeákjai saját leveleinek is, hisz — mint említenünk sem kell — a basák leveleinek magyarsága is a deákok, nem pedig a basák magyarságától való. Hasonlóképen kiadtuk azt a néhány magyar levelet, mely a basák kincstartóitól, tolmácsaitól és titkáraitól fennmaradt, s a basák levelezését tárgyi szempontból kiegészíti s többnyire szintén a magyar deákok kezétől származott. Szintén a tárgyi összefüggés folytán adtuk ki azt a pár levelet, a mi budai raboktól, budai csausoktól, Budáról keltezve maradt reánk. Ezek közé tartoznak Oszmán aga váczii

harminczados levelei is, aki a budai basa mellett olyan központi pénzügyi hivatalfélét töltött be, kezében volt az esztergomi harminczad kivételével az összes harminczadok bérlete, s ezen központi szerepéhez képest többnyire Pestről keltezi leveleit. Kiemeljük azonban, hogy a bécsi udvari és állami levéltárnak mintegy negyvenöt darab, a budai basától származó levelét kihagytuk gyűjtésünkben, mivel ezek — nyugati kifejezést alkalmazva török viszonyokra — formulaszerű merevséggel, egymás közt szó szerint egyezve nem egyebek, mint száraz, rövid hitlevelek, *salvus conductusok* a Konstantinápolyban levő császári követhoz jövő-menő futárok és egyéb császári megbízottak számára.

A basákhoz intézett levelek legnagyobb része a haditanács elnökeitől való. A haditanács hivatalos nyelve ugyan német volt, de mivel a basák udvarában rendszeren nem igen volt németül tudó értelmes ember, megpróbálta a haditanács a latin nyelvű levelezést, a mint ez a bécsi udvari hatóságoknak magyarországi levelezésében állandó gyakorlat volt. A budai basák azonban a latin nyelvű levelet sem akarták elfogadni, s határozottan kívánták, hogy magyar nyelvű leveleikre magyar feleletet kapjanak, s így a haditanács a XVI. század nyolczvanas éveiben állandó gyakorlattá tette a basákkal való magyar nyelvű levelezést. Ez tudtunkkal az egyetlen eset a XIX. századig, mikor bécsi udvari hatóság, melynek törvényes hatásköre Magyarországra is kiterjedt, magyar nyelven végzi hivatalos levelezését. S tudtunkkal annak is egyetlen esete, hogy valamely magyarországi — itt különösképen török — hatóság megkívánja a vele való magyar nyelvű levelezést. A haditanács leveleinek expedált eredetijei természetesen nem maradtak reánk, fogalmazványaik megvannak az udvari és állami levéltár török osztályában, legnagyobbbrészt két példányban, német és magyar nyelven. E két szöveg összevetéséből kiderült, hogy a leveleket először németül írták meg, s utána fordították le magyarra, csakis sürgős esetekben készült előbb a magyar szöveg, s utána a német fordítás.

A közölt 448 darab levélből 348 a bécsi cs. és kir. házi,

udvari és állami levéltár török osztályában, azaz a Turcica sorozatban őriztetik. Ezeknél a leveleknél nem jegyeztük meg, honnan vettük a szöveget. Minden más eredetű levélnél feltüntettük az eredetinek hollétét. Ezen egyéb, nem a Turciából származó levelek a következők:

Cs. és kir. házi, udv. és áll. levéltár, Hungarica : 6 drb. (6, 7, 12, 14, 15, 21. sz.)

Közös pénzügyi levéltár Bécsben : 1 drb. (138. sz.)

Cs. és kir. hadi levéltár Bécsben : 4 drb. (387, 390, 428, 434), nem több, mert a haditanácsnak török ügyeket illető levelezése a legfőbb külügyi hatóság, az osztrák udv. kancellária, majd az államkancellária levéltárába jutott, s így ma az udv. és áll. levéltárban van, a honnan az említett 348 darabot vettük.

Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárának kéziratára és levéltára : 34 drb. (8, 38, 44, 49, 55, 57, 65, 73–75, 79, 80, 89, 114, 125, 127–135, 139, 141, 142, 144, 145, 147, 149, 151–153. sz.)

Országos Levéltár : 29 drb., még pedig a Dobó-levéltárból 9 drb. (10, 11, 284, 286, 294, 313, 315, 359, 362. sz.), a Nádasdy-levéltárból 1 drb. (329. sz.), a Missilisekből 3 drb. (4, 148, 384. sz.), az Akadémiai Iratokból 16 drb. (136, 140, 143, 146, 150, 291, 292, 300, 301, 305, 307, 308, 319, 322, 323, 325. sz.)

Körmöczbánya szab. kir. bányaváros levéltárából : 3 drb. (33, 41, 42. sz.)

A pécsi püspöki könyvtárból : 1 drb. (245. sz.)

A gr. Pálffy-senioratus levéltárából Pozsonyban : 20 drb. (368, 397, 399, 401, 406–8, 411, 412, 416, 417, 422–24, 427, 436–439, 448. sz.)

A Póllékban egy levél a Nemz. Múzeumban őrzött Forgách-féle családi levéltárból, kettő pedig a körmendi hg. Batthyányi-levéltárból, melynek óriási anyagában első keresésre nem sikerült semmit sem találnunk.

A 3. és 9. számú darabok eredetijét nem tudtuk megtalálni, de mivel Szalay Ágoston egészen híven adta ki őket, minden aggály nélkül lenyomattuk az ő szövegét. Egyéb, régebben kiadott leveleket, a mennyiben a kiadás későbbi másolatokból történt (pl. Hon és Külföld 1842, 162. l. Rozsnyay Dávid

másolatából), nem vettünk fel gyűjteményünkbe, hasonlóképen a Verancsics Antal összes munkái akadémiai kiadásában találhatóakat sem, a melyeknek kéziratái nem voltak felkutathatók. Ez utóbbi munka érdekében a győri levéltárakat és kéziratokat dr. Török Pál középisk. tanár barátunk volt szíves számunkra átvizsgálni. Az előbbi felsorolásból egyúttal kiderül, hogy újabbkori történeti irataink olyan bő tárházai, mint a M. Tud. Akadémia kézírattára, és a kismartoni hg. Eszterházy-levéltár nem szolgáltathattak egyetlen darabot sem jelen kötetünkhöz. A valóság az, — a mint a felhozott történelmi okokból megérthetjük — hogy a budai basák levelezésének túlnyomó része az udv. és áll. levéltárban őriztetik és pl. a Nemzeti Múzeum levéltára egyik osztálya, a Személyek szerinti iratok közt lévő levelekről is megállapítható, hogy ezek is valamikor a Turcica-osztály többi levelével együtt őriztettek s innen elkerülve, egyideig magángyűjteményekben hányódtak, míg végre a Nemz. Múzeumba kerültek (v. ö. Magyar. Nyelvemlékek II. 225., a hol Döbrentey néhány tőlünk közölt levelet Galántai Nagy Károly családi (!) leveleiből adott ki).

Nagy gyönyörűségére szolgál a kiadóknak, hogy itt Gévay Antal érdemeit kiemelhetik, — igaz, csak az újabb nemzedék önző hálájával, — a ki a múlt század közepén az udv. és áll. levéltárban a Turcica-osztály kezelője volt, s a ki legkisebb részletekbe menő ismeretei és mintaszerű levéltárnoki pontossága segélyével az osztály XVI. századi anyagát, s benne a budai basák levelezését olyan kiadásra alkalmas állapotba hozta, hogy a kiadók munkája elé jóformán semmi tárgyi nehézség sem gördült. A keltezetlen darabok hozzávetőleges keltezésénél az ő megállapításait használtuk fel, hasonlóképen az ő adataira támaszkodtunk a basák személye megállapításánál,* s ugyancsak az ő kéziratban reánk maradt útbaigazításait ismételve hívjuk fel a kötetünk történeti adatait felhasználók figyelmét arra, hogy a budai basák deákjai — kik renegáttá válásuk előtt legnagyobbbrészt magyar kálvinisták

* Gévay Antal: *A' budai pasák*, Bécsben, 1841.

voltak — a leveleket nem az új gregoriánus, hanem még az ó-kalendárium szerint keltezték.

Az előbb felsorolt levéltárak igazgatóságai és kezelői nagy szívességgel könnyítették meg a kiadók munkáját. Kedves kötelességünk, sőt lelki szükségletünk az udv. és áll. levéltár volt igazgatójának, Károlyi Árpád cs. és kir. osztályfőnöknek szíves érdeklődését megköszönünk, a melylyel ő nemcsak kezdettől végig kísérte munkánkat, hanem tárgyi ismereteinek reánk igen megtisztelő szíves közlésével a munkához az első ösztönzést adta. Hasonlóképen nagy hála kötelezett bennünket ebben a munkában — mint egyebekben is — Tagányi Károly orsz. levéltárnok, a ki az Országos Levéltár és egyéb gyűjtemények anyagát illető csodálatosan kiterjedt ismereteit rendelkezésünkre bocsátotta olyan tudós egyszerűséggel, mintha az csak természetes volna, hogy mi olyan levéltári osztályokból is kapjunk budai basáktól származó leveleket, a melyekben rajta kívül senki sem sejtett volna ilyeneket.

Hogy ily kellemes helyzetünk ellenére gyűjtésünket mégsem tartjuk teljesnek és hogy még ezután is kerülhetnek elő kiadatlan levelek, ezt talán nem szükséges külön említenünk.

Kelt Bécsben, 1914. év végén.

A BUDAI BASÁK
MAGYAR NYELVŰ LEVELEZÉSE

I.

1553–1589

I.

1553 julius 8.

Árthándi Kelemen * Tujgún basának.**

Illustris ac magnifice domine, et domine domine nobis gratiosissime, post salutem ac perpetui servitii nostri commendationem. Az my kegyelmes azonywnknak kyralyne azonnak ew fels-segenek, the-Nagisagodhoz egy zolgaya menth mynden thelyes thanwlssagal, az zolnoky zanchak Mahmwthbegh jrth woth ez elmwlth napokban kyralyne azonynak egy zolgayanak, twdny jllyk Therewk Janos warassara Dewbrewczenre, mely waras myndenkor kyralye woth, Masthes kyralyne azonyra nyz, de Therek Janossnal chak valamy summa penzert wagyon, es ennekokaerth jrth woth hogy megh hodolyon az waras, Ezth penygh byzonyal jrthom Nagy^{nak} hogy Therek Janos az hathalmas chazarnak es kyralyne azonynak ew felssegeknek zolgaya es hywe, Azerth kenyergek es keremm Nagy^{dath}, mynth kegyelmes wramath, hogy the Nagy^{god}, hagyja megh az zolnoky zanchaknak hogy legyen bekesseges belewle, merth mynekewnk azonywnk ew fel^{ge} kyralyne azony megh parancholtha, hogy myndenben the Nagy^{dath} megh lelywk, es the Nagy^{god} mynekewnk, mynden dolgaynkban otalmwnk es gond wysselewnk lezen, annakokaerth jo walazth warok Nagy^{twl} mynth kegyelmes wramthwl, Isten tharcha megh Nagy^{dath}. Datum ex Arce Kereky, sabbato post festum visitacionis Marie anno domini 1553

Az hatalmas chazarnak es kyralyne azonynak ew fel^{nek}, es az kyraly fyanak zolgaya es hywe

Arthandy Kelemen.

[Kivül.] Illustri ac magnifico domino, et domino domino Thwyghon passe Budensi, ac imperatoris Turcarum in Hungaria locumtenenti etc. domino nobis graciousmo.

* Árthándi Kelemen biharmegyei nagybirtokos, Izabella királyné párthíve I. Ferdinánd királylyal szemben.

** Budai basa 1553 február—1556 febr.

1554 junius 10.

Tujgún basa Malvezzi Jánosnak.*

Magnifice domine ac vicine honorande salutem: jam lingua hungarica; jól tudod te az hatalmas cyazar portayát, mert vagy nyolc eztendeig voltal raytta, minden dolgat jól tudod, az cyazartis tudod micyoda feiedelom, te nekod az cyazar paranciolatod ada a kiralnakis; es minden akaratyat meg yelontte: mikor elj iwel, engomet Cyongrad alat talalal; öt en tolem három holnapig frigyét kiwanal; az nap el mulu mwluan ennekem lewelet kuldetok; hogj a portara kuldyem es nekem lewelbe azt ielontetok hogj Zamaria meg betegdot volna; az ty leweletok latwan az ha[talmas]cyazar ada hat holnapig walo frigyot; es azt parancyola az ha. cyazar hogj mikor a kiral koweti iw; mindenkor az o kapuyat nytwa talalya; az három holnapí es hat holnapí frigne kmmaran el mult ezten-deieis; azert en gyakorta parancyoltam, bekoknek vaidaknak zancyakoknak; hogj a frigiet erossen meg tarcyak; ok meg tartottak; de az ty latrotok sowa meg nem zwnenek hanem az en nepemben minden felol nagj kart teznek; jól ertom en minden akaratotokat tinektok, es mindenkepen vegere ment[em], mostan ismeg kuldottetok egj haydw es paraszt zabaso embort, hogj en lewelekkal az ha. cyazarhoz kulgyem; nem wolnanak ennekem emborim es cyawzim kiktol atty leweleteket el kuldenem az ha. cyazar portaiara: az ty leweletoknek sowa vege ninchien es atty leweletok mellet jmar sokat hazuttam az ha cyazar portaián, hogj jme elj iw, am el iw az kiraltol az ado, de meg semmi nem kele benne; nem tudom my dolgosok vattok; myt gondoltok, jmar ala iwtték Komaromba wagj akarattok az, hogj ez kowet be monyen az ha: cyazar portaiara es ky iwion, azt meg variatok; tudod jól en te veled myt bezellot[em] vala; hogj az kiralyal minden yot vegez vegez (!) jelosben az Erdel orzag felol; ha azt akariatok hogj az bekesseg meg legyon; de nem ertom hogj simit vegeztel volna mert ha valami yot vegeztel volna tahat egyg regon a portan volnal; jme embortok mostan yt alat vagion; azert ezt kiwanom hogj e lewel latwan, meg izenyetok my akarattok, ezontol; hogj iwttoké awagj my akarattok; az ha. cyazar ez orzagot mind Erdel orzagot en kezembe biztta, ha

* Malvezzi János Mária, Ferdinánd király konstantinápolyi követe, a címzésbeli Zamaira a török deák tévedése lehet, a melyre Malvezzi-nek *Maria* keresztnéve adott alkalmat.

my bezettok vagion en velem bezelietek es en velem vegezetok; lassatok ha el akarz iwni iwyl el, ha nem, izendmeg; mig az ha. cyazar portaiara megj, onnat valasztot kwldnek, bekesseg lezon ez orzagnak Erdelnekis; de ezontol ezontol; valasztot tegj my akarattok, datum Budæ dominica ante Viti in Agro Sicambriæ anno 1554

Towgon passa, locumtenens
Cez. Mtis Budæ etc.

[Kivül.] Magnifico domino Joanni Zamaria, oratori serenissimi regis Ferdinandi nobis honorando.

3.

1555 márczius 12.

A budai ibráliom bég Magyar Bálintnak.

Kiadva Szalay Ágoston: Négyszáz magyar levél a XVI. századból, 150. l.

Kezenetemet mint yo barátomnak es viteznek. Jewtt vala ez el mwltt napokban leweled onnan, mikeppen en tewlemis mentt oda, mintt attiafy attiafianak zokott lewelet kildeny. De mywel hogy ez el mwlt napokban menttem vala en mind nag' sok bekekkel es vrakkal fel kezwlwen oda Koppamban, otth igen varalak az itközöttre tyzed napigh, de nem giözelek varny, oztan el jewek mind az vitezekkel egietemben, ott nekém ezert sok kölcziegémis len heiabba, azert mastanis intlek es kerlek, hogy nekem valaszt tegy, auag' lewelet kylg' erre, hogy twggiam meg hol akarod az wywast, ha Palotan akarod auag' Tatan, mert en kez vagicok rea mindenkort, mastis vgian azon ember vagicok, ezeknel e kett varnal egiebeott nem akarom, es mintt kett attiafy wyywnk megh, cziak hog' hatt auag' hett nap elét nekem meg izennied eleb.

Ennek vtanna holott twdakozol rolam ky vagicok, es vgian cirkalz: En Zekeos feier varatt három zaz beslyaknak agaia voltam, Hazon aganak hittanak, ennek vtanna nagicob vrassagom adatek, mert Nogradban az izpayaknak olay bekke walasztatam, onnjan Nogradbol el jewek, ibralyom beknek az hatalmas ziazartwl newezettetem, mast immar az Pasanak menne zancziakkia vagion mint eléttek iaro vagicok, nem tudom azert mitt cirkalz ellien igén, my mind terekótt smind magiartt eg' arantt tartwnk, mert egy Istennewnk vagion, es eg' emberék vagionk, my nem cirkalliok ekkeppen az magiar vrakatt es vitezeket mintt kegielmed cirgallia, miert hog' mindegy Isten

teremtteott, mind kiczint nagiótt. Ez lewel kéltt Pestén in die Gregorii Pape 1555. Mond kezenetemett az ott valo vraknak es vitezeknek.

Ibraliom bek
az N. pasanak zancziakinak
elétte iarowa

[Kivül.] Egregio domino Valentino Magiar locumtenenti in Fonod etc. amico nobis observando.

4.

1555 junius 19.

Ibrahim budai csausz Krusith János korponai kapitánynak.

Országos Levéltár, Missilisek.

Kezenetemeth es magam ayanlatath te keg: mynth wramnak es baratomnak, twgja azth te kg: hogy mj egy fewldyek wagyunk es my egy masnak atyafysagal es bekesygel woltwnk myndenkoron, azerth kerlek mynth atyamfyath hogy bocyassa be keg: az waras byrayth es az zolyomyakoth had hodollyonak megh az chyazarnak es jrassak be magokoth az chyazár kewnywybe Halombekwl merth ennekem atta az chyazár zolgalatomerth Corponath es Zolyomoth Azerth kerem keg: mynth baratomoth jchye be ewkoth, merth ha megh nem haggya keg: hodolnys byzonnyal hyggytek hogy mynd keg: es mynd ewk hogy megh nem maradnak bekesyghwel myattam, hanem el raboltatom, nylwan tudom pegyk hogy ty megh nem oltalmaztatok az zeghyn nepeth my tewlewnk, jgaz akor el rabollywk mykor akarywk thy myattatok, azerth ne legyen keg: ellen tarto az é be jewwesekre es hodolasokra, ezre walazth waro keg: jsthen tarchya megh keg: Ez lewel kewlth Zolnokba Zent Wyd nap wtan walo zeredan 1555

Ibraym chyawz Bwdan lakoza
te keg: atyafya es barattya

[Kivül.] Ez lewel adassek az nemes wytezlew ferfywnak Krwssyth Janosnak corponay hadnagynak awagy porkolabnak nekem baratomnak es atyamfyanak kezeben.

5.

1556.

A budai basa elfogott embereinek vallomása.

A Turcica között, kelet nélkül, 1556. évnél.

Zynan wayda, Membeth bassa waydaya, ezth mongya hogh bellerbekhez az bassa posthakath kwldet, ezt jrtha, hogh syes wthannam hamarsagal: hogh az kyal ffyawal, megh wyhassak, ees azth mongya, hogh ma Soklyosra jewth: ees letthek ewremebe, ees azth mongya: holnap megh latthyathok, hogh ezen megen el: ees azt mongya hogh hallotha volna hogh az bassawal neghwen tharaczk volna: ezzel bellerbekel azt mongya nem thwdom ha wagyon wagh nynchien: ennel thewb neep nem jew: az bassawal azt mongya, hogh hyrrel hallotha hogh maasfeel ezer janchar volna wele, de ezzel bellerbekel nynchen:

Masodyk fogol Nyaz Hoghssa newew thewrek: azt mongya hogh Sabacz melleth menth el Bellerbek, ew akkor othon wolph, mynd thewewel zekerrel: wgh mynth heeth wagh nyolcz ezeren ha wagyon: mynd azok kewzewlys: ky wyadalhoz walo volna: harom ezer ha wagyon

Harmadygh fogol: Bwlyth Payazyth newew therek azt mongya: hogh Bellerbeek hadath ew zemewel latta: ewt ezernek feletthe nem merneye mondany: sook sleyth tewrek wagyon wele, zekerrel, thewewel: ees azth mongya: hogh hallomassal hallothak: hogh egh wezer jenew onnayd alol: kywel volna keet ezer janchar de byzonymal nem thwgya

Ezek kywyl wannak sok foghlyak: kyketh jngen nem akarthonk megh kerdezny.

[Kivül.] Fassiones waywodarum et mancipum qui hodie capti ceciderunt. Datum 7 hora vesperi.

6.

1556 junius 16.

Ali basa * Sforza Pallavicininek.**

Bécsi udv. és áll. levéltár Hung. 1556. jun. 16. Kiadva Történelmi Tár 1881, 269. l.

Megy ertegettem az nagysagod leweleth myndeomben azerth en az feolsegeos chyasar parancyolattyaban yarok, merth

* Chadim Ali másodsor budai basa 1556 február—1557 februárig.

** Sforza Pallavicini, országos főkapitány, előbb Castaldónak egyik alvezére.

nekeom azt parancyola az feolsegeos chyazar hogy ez warath el ne hagyam hanem megy wegyem Azert en az feolsegeos cyazar parancyolattyabol foktam hozza. Im yztennek akarattyabol kedyg az warasat megy wetteok es besoretothtok az belseo warba yztennek akarattyabol aztysz harmad napygy megy wesseok, merth azok sok wtakath lestek es sokat [?] . . az feolsegeos chyazar embeorybe behortanak es az feolsegeos chyazar yobagyth pwztetothtak rontothtak sokfele kyleomb kyleomb lopasth pwztetasth wtbeseszeoketh [!] tethtenek hogy megy tymagatoktak [!] kellene azokath lewagnotok meny rontasth tettek az feolsegeos chyazar feolden: mynd az altal az feolsegeos chyazarys kyyw byzonnyal kykeletre, mert megy ez terre ky akarth ywnny hogy Bwdan telelyeon. De en keonyeorgeottem ew feolsegenek hogy e teleon ky ne ywyeon merth Bwdath meg megy nem cynaltam es hozza nem kezewltem. Azerth nylwan byzonnyal kykelettre ky yw ew feolsege oztan walamynth alkwsnak az feolsegeos kyrallyal sabadok wele, de ennekeom adygy abba kel yarnom amyth ew feolsege paranchyolth. Ez lewel keoth Zygeth war alath Senth Iwan hawanak tyzeon hatod napyan. a. d. 1556.

En ky wagyok az feolsegeos cyzarnak solgaya Aly pasa es magyar orsagy wraknak parancyoloya myndeomben

Towaba Foreya wram az zygetyek feleol megy ezth yrhatom hogy mynemew pwztetasth tettenek hogy ymmar ennekeom atta az feolsegeos cyazar bwday tyzteoth egy honapya nem woth. hogy az zygetyek tyzeon negy hayoth wertek feol az Dwna melleth es harmynchy teoreok assonyallathnal teobeth wytték be masth azok oth zyznak renak. Es eleb Bwdan negy ozporan wolth az arpanak keobly masth tyzeonnegyeon wasyon es myndeon dragasag ez mytwl wasyon mynd az sygetyektewl, merth az hayokath onneth alol nem bochattyak elessel, mynd feolweryk es sok pwztetasth tesnek Tawaly eztendeobe Toygwn passa megy salla Azkor Toygwn pasath mynd az feolsegeos cyazar hadawal feol keoteteok azth mondatok hogy ty elfogyatok efele dolgokrol az zygetyeketh azerth semmykepen el nem fogatok hanem meg kethannal nagyoban celekeothtek Ez az ystentewl ys byn, merth az ty kyraltok ha egy sal bynth sem celekeodeoth wolna sem celekeodnekys ennel teobeth megys az zygetyek celekeodethyerth el kel karhozny merth ewfeolsege nekyk feyedelmeok meg kelleoth wolna ewketh tyltanya efele celekeodeteoktewl hogy ne mywelnek merth ezeok ymmar mynd twdazara wannak az feolsegeos cyzarnak az ew celekeodethyeok, merth ewk kezdeothtek eleqzeor nem my

Azerth Forcya wram lassa kegelmeteok ha az feolsegeos cyazarral yllyke megy bekelneoteok awagy nem. merth mynd azt monygyatok hogy bekesegeoth szeoreozzewnk es myndeon feol elyen dolgokath mywelnek az kegelmeoteok embeory Amynth ym meg yrtam. de altalan fogywa az feolsegeos cyazar kykeletre kyyw es meg latty kegelmeoteok mymodon gondoth wysel az ew orsagara es megy latty kegelmeod ha yob lezeon megy alkwdnotok es annotok awagy nem, merth byzonnyaly megy hygye ke: ha megy nem szeorzeodyk az feolysegeos cyazarraly altalan fogywa mynd Bechygy el pwztethtya ky mynd egy holynapygy megy leszeon Azerth yoly megy lassatok ha yob vagy nem.

[Kivül.] Ez lewel adassek nagysagos Forcya wrnak Bechyben lakozonak kezeben.

7.

1556 junius 16.

Ali basa Paksy János komáromi kapitánynak.

Bécsi udv. és áll. levéltár. Hung. 1556. jun. 16. Kiadva Történelmi Tár 1881, 268. 1.

En ky wagyok Aly passa az feolysegeos cyasarnak hyw solgaya es magyar orsagy wrnak parancyoloja.

Megy erteottem az kegelmeod leweleth. De en az feolysegeos cyazar parancyolattyaban yarok, mert nekeom azth parancyola az feolsegeos cyazar hogy ez warath el ne hagyam hanem megy vegem. Azerth foktam hozza, merth ez zygetyek sok pwztetasth tettene az feolysegeos cyazar feolden merth mykor nekeom ada az feolysegeos cyazar bwday tyzarthosagoth egy honapya nem woth hogy az zygetyek tyzeon negy hayoth wertek feol az Duna melleth es harmyncy teoreok assonyallathnal teobeth wyttek be masth azok oth zyrenak es wton walo allasokat az cyazar yobagyth pwztetothtak kyleomb kyleomb lопасokath pwztagoth tethtenek az feolsegeos cyazar feolden azok kestek eleozeor nem my. merth efele dolgokerth meg tymagatoknak kellene azokath lewagnotok. merth oly syksegeoth tethtenek az feolysegeos cyazar feolden hogy Bwdan eleozeor negy osporan woth az arpanak keobly masth tyzeon negyeon wagyon es myndeon dragasag ez mytwl wagyon mynd az sygetyektewl. mert az hayokath onneth alol nem bochyathtyak elessel. hanem mynd feol

weryk. Tawaly eztendeobe Toygwn pasa megy salla az feölsegeos cyazar hadawal azkor Toygwn pasath feöl keoteteok alola asth mondatok hogy ty elfogyatok efele dolgokrol az zygetyeketh. Azert semmykepen el nem fogatok, hanem megy kethannal nagyoban celekeothtek pwztetothtak az feolysegeos cyazar feöldeth. Ez az Iztenthwlys byn merth azty kyraltok egy saly bynth sem celekeoðeoth wolnays sem celekeoðnekys megys az zygetyek byneyerth celekeoðdetyerth el kel karhozný merth ewfeölsege nekyk feyedelmeok, megy kelleoðth wolna ewketh tyltanya efele celekeoðdeteoktewl hogy ne mywelnek merth ezeok ymmar mynd twdasara wannak az feolysegeos cyazarnak az zygetyeknek celekeoðdethyteok. Azerth az ty kyralytok bekesegeoth kywan de semmyth nem akar adny es mynd asth mongygyatok hogy bekesegeoth zeoreozzewnk es az feolysegeos cyazarnak semmyth nem yger, de byzonyaly altalan fogywa ky keletre az feolysegeos cyazar kyyw es megy lattyatok ha yob lezeon megy alkwthnotok es annotok awagy nem Merth byzonynyal megy hyd ha megy nem szeorzeodyk az feölsegeos cyazarral. altalan fogywa mynd Bechygy el pws-tettya sem Komarom nem marad sem a teobby ki mynd egy holnapyg megy leszeon. Azert yoly megy lassatok ha yob az feölsegeos cyazarral megy alkwdney awagy nem. Ez lewel keoth Zygeth war alath Senth Iwan hawanak tyzeon hatod napyan. A. d. 1556.

[Kivül.] Ez lewel adassek wytezeo baratomnak Paxy Janosnak komaromy tyztartanak kezeben.

8.

1556 deczember 30.

Ali basa Krusith Jánosnak.

N. Muz. levt. Törzsanyag. Hátán vörös zárópecsét nyoma.

Nos Aly passa potentissimi Imperatoris Turcarum locum tenens et beglerbegus budensis etc. Egregie Amice et wicine honorande post salutem et meorum comendationem etc. Meg ertettem az kd lewelyt az mely lewelet kd az Szwleyman beg szolgay felwl Kaszom ffelewl jrt kd ees arra ez walaztot irom knek hogy ha k: akaratya wagyon ki adny Istenhez gondolan hat en az istenert ki waltom wagy pynzt kywan kd wagy penyg foglyot irya meg k: es meg adom erette, ha penyg

knek akaratyá ninchen szabad kd wele walahowa tezy de ha zaaz eztendeyg ot tartya ys kd azt senky ky nem szabadytya, de ha oly moldon az en szomra ky agia kd en az istenert ky waltom, a hol penyg kegyelmed gyermek ffelol ir az en nekem hyremmel nynchen es nem twdom mychada gyermek de kegyelmed irya meg mycwda gyermek es ky newe es kynel wagyon ees ha regen ffogtak, en arrolys az kd baratssagayert gondot wyselek, it en nalam ket gyermek wagyon deak, ly ket Zondy Gyogitwl wettem el egyknek newe Libardy es az masyknak Sebestyen Nem twdom haazok. Thowaba az oroszfalwy byrak az Zwleyman beg ffelwl panaszkottanak wala azt az beget ky wettem onnat Ezekre walaszt warok kegyelmettwl Isten tarcha meg kegyelmedet. Datum ex Buda 30 decembris Anno 1556.

[Kivül.] Egregio wyro Johanni Krwsyt Regiae Maiestatis Capitaneo Sytua et Bakabana locumtenenti amico et vicino honorando.

9.

1557 junius 27.

Hazon odabasa Bebek Györgynek.*

Kiadva Szalay Ágoston: Négyszáz magyar levél a XVI. századból, 244. l. Egykorú latin fordítása bécsi udv. és áll. lt. Hung. 1557. jul. 20. alatt.

Kezenetemeth es zolgalathomath irom. Megh erthem k. leületh my felel irs ennekem, de vgyan megh erchye K. ezth, hogy az passa sem bekek adigh neked nem hyznek, migh theweledh oth zaz wagh thõb thõrõk oth nem lezen, azerth the kdeth kereienn (?) az passathol egh wjtezth, ky byrgion zaz wagh thõb lowon walo thõrekel, bathor engemeth kergh, az passais inkab hyzen ekeppen neketh, azerth mynd kezek wagyunk, az forogh zayaba, hogy migh kdel thõrek nem lezen oth, adigh semmikepen nem hyznek neketh, Isten fogagya en hozam walo sok jo wolthodath, azerth annak okaerth zolnek, hogy kdnek jobb lenn^e, azerth az Istenerth kerlek fogad megh az en bezedemeth ebwl. Isten tharchia megh k: Ez leüel kwltth Pesthen 27. Juny 1557.

Hazon Oda Passa
the k. esmereye.

[Kivül.] Ez lewel adassek Bebek Gyergnek nekem vramnak.

* Bebek György, e korban nagy szerepet játszó főúr, Ferdinánd, majd Izabella párthíve, meghalt 1567-ben.

10.

1560 apr. 17.

Murat budai janicsár aga Dobó Istvánnak.

Országos levéltár, Dobó levéltár, 1. csomó.

Köszönethemet mynt yo szomszed vramnak. Meg attak a kett sysakot kiket keged ennekem kwdött penzemre Köszönöm kegdnek szolgálattyaít mynt vramnak: yghyrem ismeg magamat hog kegedmed valamire engemet ker e fele dolognak meg szerzesere meg szerzem kegdnek. Keced ennekem bator penszt ne kwlgyön czyak hog kwlgi hyrt mytt kewansz meg szerzem kegdnek a penzet az vtan enis meg talalom kednel. Meg kwltem az sysakoknak az arrat kegdnek: 25 aranyatt es uj tallert, mely az sysakok arrat ezynte meg teszy. Damokos vramnak keged en tölem mongyon köszömtetett. Wely Szw passanak az hatalmas chyaszar 52 ezer oszporatt adott kesz penzwl ayandekon. Ismeg egy fő lowat mynden szerewel szamawal, Annak felette a felsö török orszagba az fő janczwar aga vtan fő agasagot. Kwdöttem te nads ayandekon egy igen szep kék mahramant kit keged vegyen yo newen tölem. Mynd a penz felöl smynd az mahraman felöl en nekem byzonyos valaszt tegyen keged ha meg attake vag nem. Isten tarcza meg kg: Költ Budan Hwszet szerdan anno 1560.

Mwratt janczar aga
buday.

[Kivül.] Adassek ez lewel az Nadsagos Dobo Istwannak Lewaba nekem wramnak, es yo szomszedomnak.

11.

1560 deczember 27.

Huszain budai aga magyar rabjai Dobó Domokosnak.*

Országos levéltár, Dobó levéltár, 1. csomó.

Ewrok zolgalathwnknak vtanna, Ennek elotteys ennyhanzor megh bantotthwk jrassonkal nem chak Nag: de az Nāgod othon nem lewttyebe nagos wrwnkat az kmed batthyat. Jol

* Dobó Domokos, Istvánnak, az egri hősnek testvére.

lehet bizony my az nag: mondassaban ketsyegösök nem wolphwnk, de az nyomorwssag irat welwnk. Kewnyergwnk azyert nag: mynt keg: wrwnknak, az jstenyert, jryon mostan walamy hyrt az my wrwnknak Hwzayn aganak az w dolga felew, hog' mynket vntalan ne nyomorgasson felöle, mert tellessyeggel el remwlt az sok hyrthwl, kyket foglyok kik waltsagon jwnnek w nekye hoznak. Ezzel mynekwnk nem jllenyek nag: banthany nemys erdomlywk, mert chak azon sem atthatwnk eleg halaat az wr jstennek mynemw jnsyeg-bwl ky hozatot nag: es nag: elthwnkbe ha megh zabadw-lwnkis az nag: jo chelekedetyt, soha megh nem thwggwyk zolgalny, kyuel nag: wolt my hozzank nyomorultakhoz, de nag: thekynthuen chak az wr jstent ne haggyon mastys, jryon nag: nekye. Ayanlyok ewrok zolgalathwnkat nag: Bwdan 27 napyan karachon hawanak 1560.

nag: zegyen rab zolgay
Ewketh (?) Isthwan es
Gewrgh Deak,
Hwzayn aga rabyay.

Towabba, az mynemw tarka parnat hagyot nag: az Aganal, mynd ekkorayg azon mcdon tharcha kyert kewnyerogh nag: az rab azzonember, Kathalyn, hog' w neky adnaya nag:

[Kivül.] Ez lewel adassek az nãg: wrnak Dobo Domo-kosnak, rwzkaynak etc. mynekwnk keg: wrwnknak.

12.

1562 február 28.

Ruszttem basa* az ecsedieknek.

Bécsi adv. és áll. levéltár. Hungarica, 1562 márczius 7. alatt.

En Ruztem pasa Budanak tizt tartoia es feiedelme ciazar-nak hiw zolgaia.

Hagiom es paranciolom nektek ty eciediek mind nemesek es zegenseg hog ez lewel hozzatok erkezwen iwietok ky az warbol az en hitomre senkitwl semy bantastok nem lezon minket az hatalmas ciazar nem rablasert kwldet, hanem azok az kik az kiral fiat elarultak azokat twzel es fegwerrel bwn-tetny azert azen hitemre jwietok ky es hazatoknal öwlietok

* Güzeldzse Ruszttem budai basa 1559 junius 21—1563 novemberig.

wezteg, ertottem hog meg yiettetok de az en hitemre eg penz ara kart senkytwl nem lattok ty az nemeteknek hittetok nem twgiatok az temes wariak mint iaranak, azoknakis az nemet segetseget nem kwlde, ty is az wezedelomnek oka ne legietek mert az nemetek cialardok ty nektek segetseget nem annak, de ha ty is az kiral fianak hitetlenek leztek, my is az Eced kapwiat meg lattiwk merre nylik azert erre hamarsagal ty tyletok walazt warok, ebbe egiebot ne tegietok, ekkedig montatok hog az terek had nem indwl, de most lassatok meg mikepen indwl meg az az kiral fianak az kik hitetlenek azoknak wezedelmeket lassatok

Ez leuel kolt Pesten zent matias wtan walo zombaton 1562.

[Kivül.] Ez leuel adassek az ecedieknek.

13.

1564 június 19.

Hidajet török deák utóirata.

Mahmud budai basa* hitlevele Zernovicz Mihály, Albany György és Csaby Achatius részére, a kik a portai adót viszik be Konstantinápolyba. Latin nyelven. Pető János komáromi kapitánynak címezve. Utóirata magyar:

Es az köwetek mikor el jwnek, k: mynekenk hire tetesse, es my modon jwnek, hogy ahoz kepes myis embert kuldhessink eleiekbe, k: wgy legien tuttara.

Hidaiet scripsit ad mandatum magci dni passæ proprium.

14.

1565 május 26.

Iszkender basa** Károly főherczegnek.

Bécsi udv. és áll. levéltár, Hungarica.

Iszkender passa Budan az hattalmas es giozhetetlen ciazarnak hel tartoya es gond uiseloye ez magyar orszagba.

* Zál Mahmud budai basa 1563 november 18—1564 június.

** Budai basa 1564 október—1565 május.

Koszonnethem es szolgallattom mynden yo szeretetbol mynt yo szomsedomnak, tho'waba az mely lewel te Nagh, jw'wth, nalwnk erttwe vagion, Azerth az kyraly fya az melj varakath ty kegelmetektwl veth, Az my hattalmas folseges cyaszjarunknak kyrallyal ko'zyot'ok valo frigkor eo folsegenek tudassara attha volth, esmegh hattra terettwe volt az varak, Az Erdely orszaghosz, kyraly fyanak my koszy vagon, az Erdely orszagh, isten akaragyabol az my hattalmass ess gyozhettetlen ciazjarunkk eo folsegeye, az kyraly fyays mynt szinte az to'b rabyay az hattalmass cyaszjarnak, azyonkeppen azys, annak az orzagnak ottalmaziassayerth, ess tartassayerth hagyoth egy rabya, oth az orszagban, az kegelmettek taborannak feyedelme, az herchegh az ty varattokal nem elegeth, hanem az Erdely orszagbol az hattalmass ciazar varayban, keth cyazyar ko'zyot'th valo frygynek ellenye, Tokayth Szerenchyetth, Erdodotth megh vethe ess Szakmarban menth ottys veztegh nem maratthanak, hanem az my orszagunkban tekozlastwl nem tylgyak magokath, Azert az szolnaky bekh Hazyon beknek az Tyzyan attal menesse nem azerth hogy az frygh bomlassayert volna, hanem az Erdely orszagynak, megh menekdessei'erth ess az to'moss vary passayss az eo nepewel otth, volta az oda valo orszagnak menekdesseyert vagon, Az Pankota felol azt jrya k. hogy azt hallotta volna k. hogy az to'moss vary passa megh vetthe volna, azertt azt tuya kegelmed hogy To'moss var jde mesye fold, azerth ollyan hyrt nem hallottwnk, de Tokaynak Szerenchetnek Erdodnek megh vettelere, az folsegess hattalmas gyozhettetlen cyaszjaranak, akaragyabol nynchen, tuya keg: azertt az my kezwnk alath valo bekeknek, ess mynden rendbelyeknek, erossen megh paranchyoltwk hogy az hattalmass folseges cyazyarnak, kyrallyal valo frygyetth tizellyek, es megh tarchyak

Azertt onnan fellywlyss mentwl joban lehet az frigyett tyztellwen ess megh tarttwan ez harom varakath esmegh hattra adwan, az to'moss vary passa, mynden nepewel, ess az szolnaky Hazyan bekyss mynden nepewel hattra jwynek ny'lwán jgazian tuya'atok, Azert az mely lewel jde jw'wth tyktwl, az lewel lattwan azonnal az to'moss vary passanak eo kegielmenek, lewelemeth kwldottem, azertth ezekbol ez dolgokbol, kyralyto' eo Nagh: yo v'lazt varok, ess mostansagal kyralynak eo Nagh: az mely lewele jde jw'wth Visz Albertnak ky az hattalmass cyazyar portayan, azyonnal myhelen jw'wth el kwltem, Ez vttan eztt adom te k. tuttara, hogy az Vachy vaross bely szegeny nepek, en hosziam jw'nek, Illes Istwan ess Mesyaross Jannoss hogy az erdorol fat

hoznak volth ess az korponyay hajdwk megh fogtak, ess megh sarchyoltattak eeket negywen 40 forentban, Ipoly wyzye mellett Mykola newe 1 falwnak ess oth valamy atthyokfyatwl kynek newe Messaross Marton attwl kertek kólchon, ess vgy fyzettek megh szegenyek sarchyolassokat, jllyen nyomorwssagoth cyelekznyek, azerth kerywk k. mynden szerettetből, hogy az szegeny nepeknek penzeket meg adattassatok, jllyen eröss frygh veteskör nepeyteket megh nem byrwan, jde ez fele el jwynek ess az szegenseget nyomorgagyak, magokat fogyak, barmokat el haygyak penzeket marhayokath el vzyyk, kyk az frygh tartasnak ellenne vannak, ennekwllys hytetekben leweleekben megh vagyonne jrwan, hogy az szegenseget kykel egy hyten vattok hogy megh fogyatok, marhayokat el vegyettek, ess nyomorussagoth raytok cyelekgyetek. Isten paranchyolagya ez fele dologh lassad, mast az frygh közben eő magokat marhayokat penzeket, az frygben vagyon benne, ess myndent vyzia adassatok, azerth onnan folywl ha az frygyet tyztellytek, az szegensegnek penzyeket megh adassatok, ess azokat megh bwntessettek ess ennek vtanna az frygynek tyztellyetyerth, tuttara agyattok az Nag: kyalynak, hogy mynden veghbely kapyttanyoknak tyztartoknak megh paranchiol-yattok, hogy az frygyet tyztellyek ess megh tarchyak ezből ez dologból, az mynt jllyk kyalysaghoss valo tyztellettess valazt varok, jsten tarchya megh k. mynt yo szomzedomath datum Bude 26 die Maj Anno 1565.

[Kivül.] Az Karoly hercheznek eő Nagh: nekem yo szomziedomnak Becben hercheznek.

15.

1565 julius 23.

Oroszlán basa* Pethő János komáromi kapitánynak.

Bécsi udv. és áll. levéltár, Hungarica.

En Raslan passa az hatalmas chaszarnak hel hel (!) tar-toya Budan ees egyeb weg bely varaknak feyedelve jstennek engedelméből,

Koszenetemet jrom te k. mynden jo szomszed barathom-nak, mynap kyalynak o felszegenek kwltem wala leweleth

* Budai basa 1565 május 19—1566 augusztus 3.

semmy hyrth walazt reaya nem ten o felszege walazt warunk
vrassagatol, jsten meg tharcha te k. Wyszegradon ez lewel
kolt Juliusnak 23. Napyan 1565

Walaztot keryen te k. o felszegethol ez lewerre.

[Kivül.] Nadszagos vramnak Petho Janosnak kyralj o fel-
szege kyral kepenek Komaromban jo somszedomnak.

16.

1565 október 3.

Görög Antal, Szolimán deák Pethő Jánosnak.

Solgalathomath jrom te nad: jme meg magyaraszam
azte nad: leweleth ees az kyraly o felszege kowety kyk
jth wadnak, Akacyws vram meg sabadwlassaertis igen toreket-
tem azte vrassa: lewele melleth, aszerth az my felenkis my
keppen ez fryg ellen chataznak hyrrewel wadnak,

Aszertan walamith jszenten te nad: Belay Matyas vram-
tol, asz o beszedeth te vrassa: meg hyd, tellyessen, az ko-
roszthen szegenek jawath akarrom, valeté Datum ex Pesth
Othobernek 3 napyan 1565.

Walamy weres wyaszal te vrassa: ertessen engemeth

Szolyman Deak alias Gorog Antal
Oroslan passa deakia.

[Kivül.] nadszagos Petho Janos vramnak Komar^{ban}

17.

1565 október 20.

Oroszlán basa Miksának.

Nos Roslan passa locumtenens imperatoris Turcharum in
regno Hungariæ Budæ.

Felszege kegyelmes vram koszenetemet jrom felszegednek.

Ezt adom felszegednek tudassara hogy mywoltatol fogwa,
az te felszege embere Cernwyth Myhal az hatalmas chaszar
portayarol meg jwe, te felszeged ennekem azt yelentette hogy
chak az torok had Sakmar alol wysza teryen es el oszolyon
hogy te felszeged az hatalmas chaszarnak walo tysztesseges
ayandekoth kwld, jwendewre walo bekessegnek meg mara-

dassaert, jmmaron mynd az eges had wysza jw̄t ees el osz-
 loth, ees az mely begek welem woltakys mynd hasza bohattam
 oketh, en jmmar azt warom wala hogy az te felszeged foga-
 dassa serenth az gyoszhetethlen chaszarnak walo ayandekal
 felszeged fo embereth kwldy, de nem hogy ez leth volna ha-
 nem meg jnkab ez weg warakbol walo vrak nagy hadat
 tamasztanak Marcelben es mynden akaratyok ez wolth hogy
 Koppanra wssenek es meg egessek enys ezt meg ertwen az
 oda walo bekeget mynden nepekel hasza bochatam hogy az
 földeth ellenszeknek dulassatol meg oltalmazznak, jmar mos-
 tan egy nehany vrak illyen modon jrogathnak ream hogy en
 az hadat rablanya bocattam volna az fele, Towabba ezt te
 felszeged meg hygye hogyen az bekessegnek meg leteyert,
 mynden igyekezetemwel sokat terekettem, vgy annyra hogy
 mynd az temeszwary baszawal, az Janos kyraly fyawal ees
 egy nehany begekkel gywlolszekben estem myatta, mert az
 hatalmas chaszarnak ok vgy jrtanak felszeged felewl, hogy
 bekessegeth te felszegetd nem szeres az hatalmas chaszarwal,
 wyszontak en vgy jrtam o ellenek hogy minden keczegnekwl,
 bekesseg leszen,

Aszertan ha te felszeged akarya hogy az koztetek az ha-
 talmas chaszarwal bekeszek legyen, tahath mynd jarasth
 Hydayth agawal te felszeged fo embereth bochasson az ha-
 talmas chaszarnak walo ayandekal ozwe, mert ha ez vttal
 ebben felszeged keszedelmet teszen tahath nem twgywk semy
 jora welny ees aszen leweleym az hatalmas chaszarnal nem
 talaltatnak jgaznak lenny, een ez felewl te felszegednek tobbe
 nem jrok, hanem az hatalmas chaszarnak myndeneketh tuttara
 adok, es o felszege walamyth parancol en aban el jarok, chak
 eszeketh akaram te felszegednek meg jelentenye, jsten te
 felszeged meg tarcha ez lewel kolph Peszten Octobernek 20
 napyan 1565.*

[Kivül.] Sacre regie Maiestati, Maximiliano regi Hungarie
 Bohemie Austrie domino et tanquam vicino nostro honoran-
 dissimo.

18.

1565 október 26.

Oroszlán basa Miksának.

Köszönetemet mindenben szolgálomat ayanlom te felsze-
 gednek mint bizott vramnak es jo barátomnak az te felsd

* Egykorú jegyzet, kancelláriai kéztől: wass man damit thuen soll.

leuelet nag zeretettel vötem es meg ertettem ennek elötte az te felsd emberewel az en emberemet az kyt Swendy Lazarhoz kwltem vala ez el mwlt zeredan jowe meg es Swendy Lazar w N. zepen megayandekozta es vg bochata hozzam mind az altalenis az te felsd emberyt mykor jonek es az kyk most jtt vannakis bizoni teztessesgeben tartatom mint jllen feyedelem emberet es te felsd meg hygie hog valamykor felsd jr vag jzen mindenkör en az te felsd dolgaban zorgalmatoson el jarok es az te felsd baratsagat es jo zomzedsagat az hatalmas chazarnak gakorta meg jelentem es vgan szywem szerentis akarom az felsd baratsagat az hatalmas chazarral en az felsd kewansaga zerent mind addig thörekdem hog az my taboronkat vizza hozatam es el oszlatam de az felsdhez valo jo akaratomert az thömösvary basawal es az Janos kyraly fyawal minemö gwlösegeben vagok es az hatalmas chazarnak mykeppen attak be flsd jobban meg erty ennek utannais de az w arolasok chak heyaban leszen hyzek Istenben azert kerem te felsd mint kegs vramath hogy az mely embert felsd az portara akar kwldeni tehat Hydayet agat es az flsd köwete, mykor Komaromban erkeznek Pethö Janos agga twttonkra es enis jnnet az felsd emberet Esztergamba kwldom es az flsd emberet es Hydayet agat saykawal hozzak Eztergamban es az masikat az Akaciust vigiek el ebböl te flsd az en szomat meg hygie, azt varom felstöl hog az my nem barathinkat hazwgsagban hagguk az flsd fogadaša es az en bezedem az hatalmas chazarnal jgaznak talaltassek es köztönk meg maradando bekeseg legien mindenestöl fogwa Towabba ezenis kerem te felsd mint kegielmes vramat hog mikor te felsd ennekem leuelet jr tehat magyar nieluen jrasa felsd mert deak jrast az ky jól twd jt nalonk jgen szwk es neha neha nag nehezen magaraztatom meg az felsd leuelet ezekrol valaszt varok te fltöl Isten eltesse te felsd Pesten költ 26 die 8ris anno 1565

Oroszlan pasa te felsd mindenben jo baratta.

[Kivül.] Adassek az felseges Maximilyanusnak romay es magary chazarnak es kyralnak nekem kegielmes vramnak kezeben.

19.

1565 október 27.

János török deák Pethö Jánosnak.

Eroke valo zolgalotomath ayanlom Nk ezt akarom en te Nk thwdasara adnom hog en kereszthen fy wagok gier-

meksegembe rabba estõnk vala mind attamwal egietembe, az attam ky waltozek es engemet tõrõkke tõnek en az szekes feyer vary Mahmwd beknek rabya vagok annak vtanna engem tõrõk oskolaban adanak aztis meg tanulam mostan jmar az Oroszlan pasanakis szolgalok hog mykor kyraly ű felsegetõl yde leuelet hoznak tehat tõrõkõl en jrom meg nekye azert N. vram en jtt ez tõrõkõk kõzõt valo dolgõs es minden fele alnoksagokban oly igen bõlch vagok mind az chazar dolgaban vezyrek es bekek dolgaban soha titkon oly hyr nem jõht hog en nag hamar meg nem ertenem, azert en az zegeni kereszttensegnek oly jawat akarom mint zinthe en magamnak en erõl tõbbet nem merek Nk jrnõm mert felek hog Ntok ky jelenthy dolgõmat hanem jm Belay Mattas vramtol eg nehani zõt jzentem Nk kyt Nd meg hygien es ennekem tytkon valazt aggon Nk Isten tarcha meg N. Pesten kelt 27 die Oct. anno dni 1565.

Jahya Jazichi

magarul Janos Nk hyw szolgaya.

En akar jtt az pasauaal legiek akar Feyer varbõn de chak tj Ntok zerezzen byzonios embert tehat en ty Ntokat mindenkor vy hyrekkel ertethetem es kyraly ű felsegenek hywen akarok szolgalnom.

[Kivül.] Az Nãgs vraknak grofnak nekem kegielmes es jo vramnak es Petho Janosnak adassek.

20.

1565 október 28.

Oroszlán pasa Ruesch Gáspárnak.

En Orozlan basa az hatalmas tõrõk chazarnak kepe Bwda varaban.

Kozonetem vtan minden baratsagõmat ayanlom k. az te kd. embere Bellay Mattas az en emberem Hwzainnal nag bekewel haza jõttek es jm enis Bellay Mattast jsmeg nag bekeseggel oda haza kwltem Isten tarcha meg k. ez leuel kõlt Pesten 28 die 8ris anno 1565.

[Kivül.] Adassek az vitezlo Ros Gasparnak nekem barathomnak kezeben.

21.

1565 november 8.

Oroszlán basa Pethő Jánosnak.

Bécsi udv. és áll. levéltár, Hungarica, 1565 okt. 12.-éhez.

En Roslan passa az hatalmas chaszarnak kepe Budan sancyakokknak feye Dunayg Drawayg,

Köszentemeth jrom te k. kerem te k. mykoron kyraly o felszegenek jrok, emberwnketh kwlgwyk te k. hamarssagal oda o felszegenek meltassatok emberwnketh ne keslessetek, mykor te k. emberteketh hoszank kwldytek, myes nem keslecywk te k. embereth jsten te k. meg tharcha Pesten kolt mynchenth hawanak 8 napyan 1565.

En Swlyman deak az nadszagos passa magyar deakya te vrassa: kerem nekem wros wyaszt kwlgyon, kyth te k. meg szolgalok.

[Kivül.] Ez lewel adassek az nadszagos vrnak komaromy kyraly kepenek nekunnk jo somszedunknak.*

22.

1566 április 1.

Oroszlán basa Pethő Jánosnak.

En Orozlan pasa az hatalmas chazarnak kepe es Bwda varanak hely tartoya.

Köszentem vtan zolgalatomath ayanlom te knek mint zomzed barathomnak az te k. leueleth vottthem es meg er tetthem az sayka felol hog en zaz hwz fl. vottthem volna meg mind nepestol es hog vyzza bochatam wkith bizoni en ez fele kalmarsagoth nem szoktham es ha en azokath nem hog mind de ha chak eggik vyzza bochatanamis jnkab mondanayak hog az nemeth chazarral tarthom es az en hatalmas feyedelmnek igaz es hywe nem vagyok annakwlis az Janos kyralfya az thomosvary pasa es az zolnaky bek azt koltottek ream hog en az nemeth chazartol nagi sok kynchel meg ayandekoztattam volna es az chazar tartomanyawal nem gondolok semyth en ez felol az Hozzwtothy Gorgnekis valaszt tottem

* A komáromi főkapitány ekkor gersei Pethő János volt.

vala nem thodom ha k. meg iraye vag nem az te k. baratsa-gayerth chak azt nem tennem az my tyztessesegemhez nem ferne de ez dolog latta Isten hog tyztessesegemnek ellene vagon Isten tarcha meg te k. Pesten kołt 1. die Aprili anno 1566.

[Kivül.] Ez leuel adassek az N: Petho Janosnak Komaromban kyraly w felsege tanachanak nekem zomzed vramnak es jo barathomnak twlaydon kezebe.

23.

1566 április 1.

A budai török deák Pethő Jánosnak.

Nags vram oroke valo zolgalathomath ayanlom te Nk minth byzotth es kegelmes vramnak ennek elotteis jrtham vala te N: hog en az zegeni kerezttensegnek jo akaroya volnek talam hallotta te N. ez my. napokban az pasa az bekeket egben goytotte vala es rablany akar vala menny chak azban mwlek hog te Nd leveleth kwlde az pasanak es az Hozzww toty Gorg neüere te Nd salusconductusth kerth vala es az pasa azt vely vala hog egnehany eztendeig valo adoth hoznak merth ha twtta volna hog jllen wres kezzel jojon byzony az rablasth meg myuely vala de te Nk azt jol totte hog kinchet nem kwltek merth chak heyaban lotth volna ezt te Nk byzonyal jrthom hog az chazar ky jo ez el mwłth penteken jowe az pasanak eg fe embere az portarol es harom hetnek monda hog ky jndulth, ez honapnak tyzedik napyan az chazar satorath ky hozzak es fel vonzak es tyzenotodik napyan w magais ky indwl azt jrtha az fe pasa ide az my pasanknak es valahol az tengeren thwl az chazarnak oszwery es tewey vadnak minden helyre postak mentek hog Cwstancinapolban hozzak es az taar hazban valo fegweret mind el oztotta az mellete valo nepnek es az vrumely begler bekis negwen ket ezer jzpahyual Jszkopyanak hynak eg varasth oda joıt az tengeren thwlis oth pasanak parancholth az chazar hog altal joyenek minden nepekkal es ezek az pasak anadoly, karamany, vany, karahemydy, es erzwmy pasa, ezt te Nk byzonyal irhathom hog az chazar ky jo, es oll hyrt nem jrok te Nk kyth az pyachon beszellenek hanem oll hyrth jrok kyth az chazar jr jde az my pasanknak

Towabba jm el mwłth zombathonis eg janchar bwlwg basy jowe az portarol es az pasanak ez hyrth bezelle hog

hatwan ket algwth es tyzen ket ezer golyobysth es ahoz valo porth rakanak az barkakban es az fekethe tengerről az Dw-nara hozzak fel zinte Bwdara es az chazar harom seregben jó egyik az ű magaye masik az fya szwltan Szelyme es harmadik az zultan Zelim fya szwltan Mwrade, de az pasatol hallom hog az zekes feyervary beknek bezelly vala hog az chazar az fya szwltan Szelimre meg haragwtht volna es az Szelym az attatol igen fel hog meg öleti es az tengeren nem akar altal jony ha az Zelym az attawal el nem jowend az attanakis ninchen anny feye hog ky joyon es szekyth űressen hadnaya mert az fyatol felthy, azert hog nem az kowetet kwlte volna te Ntok ide annywal iobb volna ha az kerezttensegnek gongyath vyselnek, az tengeren eg bek vagon Aly Portwknak hyak az chazar azt hywatta es aztis ky hozza vele soha ez chazar byrtokaban sanch vethny es varviny jobb ninchen mint az az Aly Porthwk Malta alatt lottek eg beket El Korkwdchenek hyak vala az meg ennelis jobb volt jm vgan ez el multh penteken az kyraly fyatolis valamy leuelek jouenek azbanis az had dolga vagon mostan ezt te Nk byzonyal jrhatom de az pasanak eg zolgaya vagon az portara Kazy aganak hyak jm az pasa minden oraba varya az minden byzony hyrrel jó es te Nk aztis meg jrom, ha bekeseget zerezhetnek jo es ha penig nem tehat az pasanak indwlatta mely fele lezen aztis meg jelentem te Nk es megis valamy dolgokat jrok meg kyben Ntok kart nem vall Towabba az zolnaky Potur Hazon bek az chazartol öt beket kert melleye hog az magarok taborat meg űthy es Eger varath meg egethy azert az zegedy hatwany nowegrady zecheny es fyleky beket melleye attak te Ntok ennekem semyth nem ir sem jzen es nem thwdom ha az en zolgalatom kellemetesse Ntoknal vag nem Towabba az mely reggel az sayka felol iratha Nk azkor monda az Keywan chawznak hog Petho Janos entölem saykath es az nepet kery vyzza nem twgga azt hog az chazarnak elso var zallasa Zigetvar es az masyk Komarom leszen es meg az tobb saykaytis el akaruan venny, mostansaggal te N: egieb hyrth nem jrhatok de hamar valo napon az portarol valamy fele hyrth hoznak de te N: meg jelentem Isten tarcha meg te N: Pesten kólth 1 die aprili anno 1566.

Jahya

[Kivül.] Nāgs vramnak Petho Janosnak twlaydon kezeben.

1566 november 1.

Musztafa basa * Miksának.

Mai helyesírással kiadta Barabás Samu: Zrinyi Miklós a szigetvári hős életére vonatkozó levelek és okiratok, 2, 88. l.

En ky vagiok Müstafa pasa az hatalmas chazarnak feq helj tartoia Būda varaban :

Kõzõnetemet az romaj felseges chazarnak ky az hatalmas Zelym chazarnak vagy zomsegia romaj chazar. Az hatalmas Zelym chazar vtan vag' ennekemys zomsedom. Irtam wolt fõlsegednek ennek elõtteys en az fõlseged kowteet Barbelj Myklost semmy nemũ bossúsagbol nem tartoztattam es w általa fõlsegednek túttara akartam adny az nehay Szryny vram dolgat mykeppen czelekedett wolt zegeny mert ennekem jo zomsedom wolt es az w halalan mastys bankodom, ewelys meg byzõnetottam hog az w feie karoba ne allion azert kwltem fel tyztesseget tettem nekye testetys el temettetem. kar wolna ollian vitezlõ vrnak testét hog az madarak ennek. es w zegeny illien tõrwentelen dolgot czelekedett az w rabyan. hog az w rabianak Mamhwt aganak ectzet be võtte kezessegen. Mamhwt agat el boczatta. volt három ezer arany sarcholasa, myhelt meg hozta leg ottan zegeny Szryny vram feiet vette vylig Mamhwt aganak, jmmar mynd az valtsaga jde vagion Szryny fianal mynd Mamhwt aganak az ectheys. jmmar felsegedet azonn kerem ezt jol meg ertwen hog felseged jgazat tegien ez felõl. Ahol oly dolog esyk kyrõl felseged jgazat kewan, hog enys jgazat tezek. ezt felsegednek twttara adom hog Petõ Janos vram illien dolgokat czelekedett hog egnehany lewelet kwlthem kit zegeny embertwl kwltem az nagsagos groff vramnak kwltem es az zegeny embereket meg fogya lewelõket el vezy twlõk. w magokat zidalmazza tõmlõczre hannya wket es az en leweleymet laba alá tapoggya fel nem boczattia az nagsagos groff vramhoz. bizony az hog nem wolt zandekomban mastany jdõben hog en Geztesre ** Vitamra mennyek es az en hatalmas vramat chazart nem azon voltam hog fel jndeczam mert mastys elég pũztasag esék ez orzagban. zanom az zegenseget az mastys mert elég vezedelem esEEK.

* Szokolli Musztafa budai basa 1566 augusztus 3.—1578 szept. 30.

** Barabás id. h. ijesztésre.

Az Pető vram olly dolgot czelekedék raitam kit en Budaban lakozando feiedelem nem erdemlettem volna twle. mastys w rea walo bossusagomba vem el az ket varat. mert hog illien nag ektelen dolgot czelekedék raitam annak okaert. mert senkitwl nem halhatom ky jot mondana w felöle. mynden emberek boszonkodnak w felöle. senkit nem zeret es wtett senky nem zerety. felsegednek ez fele maganak walo embert nem swkseg volna vegbe tartany, mert felsegednek elég hyw jambor zolgay vannak. az ky myndent jambort zeret. es wtetys zeretik. mert semmy modon ez vegbe w wele meg nem alkhatom. ez fele tekeletlen emberrel. sem aros ember bekwel w twle el nem mehet. myndeneket meg higgie felseged hog rütül zidalmaz. nem vrhoz illendő dolog az. eztys higgie meg felseged hog az en nagsagos vram batyam az nagsagos Memhet pasa zawa kellemetes az hatalmas Zelym chazarnal. az en zomys kellemetes hálá istennek. ha akaria felseged egmást meg erteny, mert az my chazarünkys hatalmas török chazar. felsegedys romay nag chazar. ha felsegtek egmást meg akariatok erteny jo ok alatt. Azert vagiok en itt közbe. hog meg higgie felseged. yo vegre hog kyk vattok nag feiedelmek es ha valamy bekeseget akartok zerzenye jo vegre, en az en hatalmas vramnal töröködő lezek benne. mert job volna több vezedelem ne esneek. az úr isten éltesse felsegedet. ez lewel költ az nagsagos pasa taboraban. mynd zent nappian. 1566.

[Kivül.] Ez lewel adassek az Maximilianus chazarnak ky magyar orzagnak also felső nemet orzagnak es romaj chazar-nak twlaidon kezeben.

25.

1566 deczember 16. előtt.

Musztafa basa gróf Salm Eck győri főkapitánynak.

Egykorú másolat.

My Muztaffa passa, Budan, az hatalmas teőreök chazarnak kepe, heltartoya, gondvyseleőye, Magyar orzagban. Keozeone-temet jrom kegnek, mint zomzed vramnak, Ennekem az kegd leweleit meghattak, mynd az kyt lewelet, es mynd az teőbbit kikben megh ertettem kegnek mynden akaratyat, de azokra en magamtol nem twdok valaszt tenny, hanem jm emberemet bochyattam mastan az jffiu chyazarhoz, las-sam myben bochyat el, es my valaszt tezen, Annak vtanna,

hogy az en kegielmes vramnak akaratyat megh ertem, vgy twdok kegis valaszt tenny, mert ne talam megh gondolya hogy az ven chyazar az attya, meny feö varakat megh vett, talam ewys, az attya vtat akarya keöwetny, ha valaszt tennek addigys kezdenek benne maradny. Kegiemed jrt Vytam es Geztes vonassa feleöl, Im a feleöys irok, Megh latom arrays my valaszt tezen, annak vtanna ha mynd ezekre valaszt tezenys, twdom hogy fryget kywan kēged de az fryg igy lezen, hogy ottys egy hatar lezeön, ytys egy legyen, Isten tarchya megh kēgdet. Kewlt Budan

Ha az ty hatarotokon, my nekwnk, varwnk lezen, tynektek engegyek, az my hatarwnkon ha nektek varatok lezen. azth mys el vesszek de jgy chelekegywnk mynt jambor zomzedok, egymassal, hogy kēgis zolyon az ty chazartoknak, Enys keonyergek az my chyazarunknak, bekelyenek megh, ne ronchyak az orzagoth

Az tobyady Imre byrotol, az mynt nyelwel jzent vala keged megh ertetem

[Kivül.] Ez lewel adassek Groffnak Györeoth lakozsna nekem zomzed vramnak, twlaydon kezeben

26.

1567 május 29.

Musztafa basa gróf Salm Ecknek.

My Muztafa pasa Budan, az hatalmas cyaszarnak feö hel tartoya es gond uiselöye ez orzagban

Tekenteteös es N. vr nekwnk szerelmes baratunk Kõszonetõket es baratsagunkat aianliuk Nõnak: Tuggia azt Nõ meny leueleket jrtunk egi masnak es miolta foguan bisztat Nõ; engõmet az bekeseznek biszonios letelè felõ mel Nõ; leueleynek az massat kwltem az hatalmas czaszarnak, es biszonial jrtam jnnetes felõle mierth, hõgi en semmit az Nõ jrasaba nem ketelkettem; De nem czudalom hogy kiraly fia es Haszan pasa feyet kõtõtte volth az hatalmas czaszarnak effelõ; hõgi ha az bekesegh megh leszõn es az ayandeknak be kwldebe bator feyõkel eryl meg; mast latom es hiszem biszonial hogy en az hatalmas czaszarth ciak szoual tartottam; kiert hõgi egy nehanszor nagy haragal jrth ream; de mind az altal hõgi en az Nõ, jrasaban semmith nem ketõlkõttem, vgian biszuast, jrtam jsmegh w fõl: kapu-

iaara felőle; de nem tuttam volth velni az hatam megoth valo vermōth mōllet kesztetők volth asny, azerth szerelmes baratom bizzony nem hittem volna ezt Nđhoz; hogi jllien baratsagodat jelented hozsam;

Talam azt vely Nđ; hogy nincz hirōmmel ennekōm asz te igyekōszettek es czelekōdettők; bizsonnial nalam vagion tudua; de az Jsten affele ket szynōth soha nem seghyty, hanem mind ez vilagon smind az masikon megh szokta bōwn-tetny, merth kyt az Jsten tud hogi en nem szinnel hanem vgian sziuem szōrenth tōrekōttem eben az dologban, merth hogy keserōltem az szegeny orszagoth sem kenczerth sem ayandekerth ezt nem czelekōttem nemys jrtam eszōkerth ō fōl: mert ō fōls. az en kegielmes vramnak az hatalmas czaszarnak, mind kincze mind orszaga s minden ekōsseghe beusegel vagion az Jsten jo adomaniabol; azerth lassa Nđ mint czelekōttek; az te Nđ; leuelele miat kinek mind ez ideygh hittem, mast veszōm ezōmben magamat hogy nem egzer de egi nehan szor erdōmlōttem volna ō fōls. az en kegielmes vramtul az halalth, mierth hogi czak beszedel tartottam;

Ebbōl jsmerōm hogy megh teczyk minden czelekōdettők Jm ennek elōtte az hadra vettek vala azokat Jsten altal az hatalmas czaszar paranciolattia szōrenth; es az ti leueletők szōrenth, mindōn rōndōket heliōkre le szallitek sōth? nem gondoltam volth megh hogy ciak azt varyatok hogy az mi rōndōnk el oszollion;

Jm megh jelōntōm leuelem altal Nđk; myt ertōttem felōletők, kire bizsoni nagi gondom vagion leszōnys, Jŵe en hozsam egi pribek nemōth, ky esz bizsonnial beszelle hogy Beczon fōlliōl Lincznel, nagy hada vagion az romay czaszarnak, es mind orankent gyŵlekōsznek;

Az galliakalis mindōn ekōssegeuel algiukal sietytők kesztyeny, kikkel my ellenōnk akarnatok ellenkezny es mindōn igiekōszettők my ellenōnk vagion; Jol lehet jm mindōn hadakozo rōndōket le szalitottam vala, mjerth hogi hittem az ti leueletőknek, azth veltōm hogy ties az ti hitōtők szōrent kōrōztienōl megh alliatok fogadastokat, melben Isten bizsonsa-gom hogi en sziuem szōrent tōrekōttem es irtam feleletők.

De aszt gondolliae Nđ; hogy az my fegiverōnket az rosda megh ōtte es az hatalmas czaszarnak soholth egy vitesze sem marath? Bizsonnial higie Nđ, erre kōtōm magamat, hogy tisz napigh szinten ō fōlseghe portaiarolis ky hozsom az hadat es mindōnōknek paranciolok, hogi mindōnōt louok niergelue es fegiuerők oldalokon legiōn, valakynek Jsten agia

legiõn asze; Erre te N̄d, ennekõm hamar es biszonios va-
laszt jrion mygh ű fõl.; az pribekõth be nem k̄wldõm;
jgasze ez vagi mint vagion erczem, Jsten tarcza megh N̄dat;
Datum Bude 29 die May 1567.

Kerõm N̄dat, mint szerelmes szomszed baratomath hogy
ez tabaidi Jmre birotul az meli leuelet k̄wltẽm, annak az
massat, negied napigh valaszt tegeõn N̄d; es ne keslellie
ot N̄d;

[Kivül.] Az nagy Groff Eckh: romay cyaszarnak feõ hel
tartoianak es gond uiselõyenek Gyõrõth nekõnk szomszed
baratunknak.

27.

1567 junius 3.

Musztafa basa Trautson Jánosnak.*

My Muztafa pasa . . . .

Tekentetos es N. vr nekõnk szerelmes barátunk; keõ-
szõnetõnket es baratsagunkat ayanliuk te Nk, akariuk Nk,
jõlõnteny az my kegielmes vrunknak, az hatalmas czaszarnak
kiuansagath es akarattiat; az Mahmut begnek es Longher
Farkasnak egyk masikerth valo szabadulasokath; Jol lehet az
Mahmut beghez az ű valczaganak fõlõtte igerte vala űteth, mel
Mahmuth bekõth ha ti Ntok, az mi jrasunk szõrenth my reank
hiszõn vala; Talam ű felsegetõl asz my kegielmes vrunktõl
vgian megis kerth volna: mel Longer Farkast az my kegiel-
mes vrunk az hatalmas czaszar ű neky megis atta volna, az
ű vensegenek jdeyen rayta loth niomorusagat megh tekintuen;

Jõenek my hoszank az ű jambor hiu szolgay Mahmut
begnek aruayual; es kõiõrgenek hogy jrnanak az hatalmas
czaszarnak az ű szabadulasok feõlõl, mel Mahmut begnek
aruayt es hiu szolgaynak kõiõrgesõket tekintõen, jrnanak ű fõls.
az hatalmas czaszarnak.

Az hatalmas czaszar az my jo akaratunkbol valo jrasun-
kat es kõiõrgesõnket megh tekintuen, my nekõnk jllien
valaszt ten, kinek az massath k̄wltõk ti Nk; hõgi ha feyert
fõyert szabaditnak jo; de Mahmut bek annak fõlõtte egy
penszt se agion, ha penigh egik az masikath nem szabadit-

* Trautson János, Freiherr v. Sprechenstein, Miksa császár fõ-
udvarmestere, a hadi tanács elnöke, meghalt 1589-ben.

hattia; erről nagi paranciolatunk vagion hogi jsmeg Lõngier Farkast, my helire vitessek, ki mastan my nalunk vagion; Erre te Ntuli, bizonios es hamar valo valaszt kiüanonk, Jsten tarcza megh te Ndt;

Datum Budæ 3. die Junii anno domini 1567.

[Kivül.] Az Nāgy: Trautson Janosnak, romay czaszarnak feő[tanacza]nak es gonduiseløyenek nekunk szerelmes barátunknak keszeben.

28.

1567 junius 5.

Musztafa basa Trautson Jánosnak.

My Muztafa pasa . . . .

Tekeönteteős es N. vr nekwnk szerelmes barátunk Köszönetõket es baratsagunkat ayanliuk Ndk:

Megh adak my nekwnk az Nd, leuelet melbõl megh ertwk az Nd, akarattiath es panaszkodasath;

Panaszkodek Nd, az Sigmond Janos felõl, hogy myuel az ti czaszarotok birtoka alat valo földõn nagy meltatlan dolgoth czelekõdnek, es az Nagi bania jwedelmet myndõnbõl maganak foglalta volna; Mel, Sigmond Janosnak paranciolath jwtt az hatalmas cyaszartul; hogy az ti czaszarotok birtokaban soholt affele keptelen dolgoth ne czelekõdiek, mel paranciolat leuelek vannak be cynaluan veõreõs barsonban; az w felseghe poczety alath; mõlleet asz Nāgy: Groff Eckh; posta embõreys szõmeuel latoth;

Azonkõszben emlekõszek Nd, az babolczayak felõlis hogy miuel 1000 loul szaguldottak volna meg Cyakan alliath, es vgian vittek volnays, meõllerth hogi megh nem vehettek tiszzen negy falut raboltak volna el kiknek az hatalmas czaszar paranciolattia szõrent, minden fele jrtunk es emberinketh kwldõttõk, valaky leszõn ennek az dolognak oka; vegere megwiwnk de megh higie Nd, hogy tisztu vesztõth leszõn, akar bek legiõn sakar mynemw rõndbeli tiszt tartõ legiõn;

Erre fõlõtte igõn kerõm te Ndt, mynt szerelmes barátomat hogy mykoron te Nd effele dolgoth ertend; myndiarast az hatalmas czaszarnak te Nd, ne jrion felõle, hanem te Nd, jrion ennekõm, hiszõm aszerth atta az en kegielmes vram az palczath az hatalmat keszemben; hogy en elegk legiek erre, hogy mind Sigmond Janosnak es mindõn birto-

kunk alat valoknak, pasaknak, begoknek, es minden tiszt tartoknak parancioliak és minden ellenkoszo dolgotwl el taosztassam, ez mastany dolognakys penygh valaky leszön oka, de meg higie Nd emborym által vegere megiek es asz hatalmas czaszar paranciolattia szorenth ű föl: egessegeböl vagion anni hatalmam rea hogy tisztit el veszöm es masnak adatom; emlekoszom az Sigmond Janos felöl hogy miczoda hatalmat eröth tehet ű ha az my rönökröl segitsege nem leszön, kiket ennek elötte valo leuelebennys jelönte Ndk, hogy mynd heliökre szalitottam; de erre vgian fölötte jgön keröm Ndt, hogy mykor te Nd, effele dolgoth ertend, oth asz vegekben valo tiszt tartoknak vraknak; kikel egy szomszedsagban vagiunk, jrya megh Nd, kik agiak ennekem tuttomra; Ha en elegh nem löszök aszoknak fenytökre, annak vtanna osztan vgi jrion te Nd, az hatalmas czaszarnak felöle,

Erreys kere te Nd hogy az mely leueleth az hatalmas czaszar fö veszyrenek Mehemmeth pasanak, es az ti czaszartoknak fö oratoranak kwld Nd, mindön kesödelöm nekwl el kwlgiem meöllert aszonnal egy fö czauszomtul el kwldötem; Jsten tarcza megh te Ndt.

Datum Bude 5 die Junii 1567.

[Kivül] Az Nāgy: Tracson Janosnak romay czaszarnak feö tanaczanak es gond uiselöyenek nekwnk szerelmes barátunknak.

29.

1567 junius 9.

Musztafa basa Trautson Jánosnak.

My Muztafa pasa . . .

Tekenteteös es N. vr nekwnk szerelmes barátunk koszonetönket es baratsagunkat ayanliuk Ndk.

Megh adak my nekwnk az Nd, leuelet, kiben sok dologrol emlekoszyk Nd az töby koszo emlekoszek Nd, az Haszan pasa felöl, hogy miuel egy reszeuel el meönt volna es job reszet az hatarban oth hatta volna; megh higgie azt Nd, hogy beszédömmel nem jacsom; Haszan pasa töb husz napnal miolta mynd asz egesz hadat el oszlatta es wn magays tysztiben month, kyt biszonnial hiszök hogy Ndl tudwa vagion; errolis jra Nd, hogy ű föls: az romay czaszar jgön czudalkodik ezön

hogy jllien jgõn szorgalmasztatom, az ayandek be kldesere, ezt  fõl; ne czudallya haragh neuõn se vegie merth ez nem kyczin dologh; Jm az teltl foguan miolta, Groff: Eckh; egy masnak jrunk felõle, mynd csak touab, touab mutogata, Nd, Janos kyral fiays vntalan jr az hatalmas czaszarnak felõle, hogy vgian ciak szoual tarthana, Nd, de mind asz altal en az Nd, jrasaban es  fõl; semyt nem ketõlkõdõm hogy ez megh nem lenne, Mel kyral fianak hizõlkõdõ beszede altal, nem ciak egszõr, hanem vgian szokszor jrth jmmar  feol: haragal ream, kyt egy nehanszor jmmar jelõntõtem te Nd, leuelem altal; esz jffiu czaszar enis feltõm az en feyemet, az Aszlan pasat az ven czaszar ertõtte, Nd, meõl keues dologerth eõlete, meg, azerth biszonnial jelõntõm Nk, hogy en felõk tle;

Mastan penigh  fõl; jllien kepen jrth, hogi nem ertene  fõls; okat azen czauargo beszedõmnek, meõl leueleket mikor te Nd, ennekõm kldõth, az massat aszonnal  fõl: kldõtem; es hogi miuel az Nd, jrasa szõrent, jrtam hogi hamar valo nap az tisztõssegõs ayandeknak be kldese jelõn leszen ebbõl jmmar wgian ketõlkõdik  fõls:

Mastan wgian harag kepen jrth felõle hogi ne tarciam csak szoual es ne hallogassak, eleb eleb jmmar ugi mond az szenat fõl kaszaltak, asz aratasis mayd el j, ha leszõn vagi nem mind jarast  fõl: bizoniossa tegiem, azerth kerõm Ndt, mint szerelmes baratomat hogy ennekõm tisz napigh biszonios valaszt tegiõn Nd, ha leszõne vagi nem; auagi penigh az fõ kõuetõk altal jnditassa Nd; merth az tisz nap el muluan biszonnial jelõntõm Ndk, hogy  fõl: jrok felõle; merth  fõl: minden akarattia ez hogy Drinapolban teleliõn; erre ennekõm te Nd, hamar es biszonios valaszt jrion;

Ezt akaram mastan Ndk megh jelõnteny, myth hasznalunk az sok klõmb klõmb leuel jrasunkba, ha leszõn ugian legiõn megh;

Az Lazlo vayda felõl emlekõszek Nd, Biszoni nem tudom az  fõl: oratorauial mykepen veszteek volth õszue  jth marada, az hatalmas czaszar megh ayandekosza tisztel, de hogy azt jria Nd, hogi az szolgakat fõl klgiem, el boczattam mind asz leuelekel egietõmben, azth jria, Nd, hogy jt jgõn vertek volna ket, abol Nd, senky szauat elõ ne vegie merth n magoktolis megh hallia Nd; Laszlo vayda megh vgian aszon modon jar tõreõke nem lõth senky sem bantia; Jsten tarcza megh Ndt; Datum Bude 9 die Junii 1567.

[Kivl.] Az nagy: Trauczon Janosnak . . .

1567 június 24.

Musztafa basa Trautson Jánosnak.

My Muztafa pasa . . .

Tekenteteős es N. vr nekŵnk tisztölendő barátunk Kõszõnetõnket es baratsagunkat ayanliuk Nđk;

Megh adak ennekõm az Nđ, leueleth, kiben emlekõszyk Nd, sok rõndbeli dologh felõl mõllet megh ertõttem az Nd, leuelebõl, hol panaszkodik Nd, az Sigmond Janos felõl es egyeb ellenkõszõk felõl. Jmmar egi nehany leuelem altal jelfõttem Ndk, hogy aszoktul myndõn rõndõket my megh tiltottŵnk az ti Nřok; jrasa szõrenth, mastannys vyab paranciolatunk altal ky ŵ fõlsegetŵl myhoszank jŵt, asz mellet jsmegh az my paranciolatunk latuan myndõnek veztegesben vannak; aszerth te Nđys; myndõn szoth elõ ne vegiõn.

Emlekõszik Nđ, az tyztõssegõs ayandeknak hiusegel valo be szolgaltatasa felõl, kyre en te Nđt sok leueleym altal kertem, eszt semmiert czelekõttem hanem ez szegeny orszagunk megh maradasaert es epŵleseyerth kyben te Nđ, mastan engomet biszoniossa tõn; mõllet en te Nđtul; nagi jo keduel veiek;

Emlekõszek Nd, az feõ oratoroknak jndulasa felõl, hogy miuel mastan Beczben volnanak es ez hetnek vtolso napian Posonban jŵnenek kyket ŵ fõl; az my kegielmes vronkhoz es my hoszank, nagy tisztõssegõs kepen inditatna jgy hogy esz holnapnak vtolso napian jth my nalunk lenne, merth hol emlekõszyk te Nđ, effelõl hogy myndõnŵt tisztõssegel fogadnak az oratorokath megh higie Nđ, hogy myndõn fele az bekõknek leuelemet kŵltem es az napra tisztõssegel varyük, es myndõn tisztõssegõs kyszertessel kysertettiŵk mygh ŵ fõls: portayat eryk; annak fõlõtte az Nđ leueleth mynden kesõdelõm nekŵl, azonnal ŵ fõl: az my kegielmes vrunknak kŵldõttem;

Az tisztõssegõs ayandeknak kiserõy felõl te Nđ; semmyt ne ketõlkõgiek; Jsten tarcza megh te Nđt; Datum Bude 24 die mensis Junii anno domini 1567

Az eztergamy bek felõl kynek mastan paranciolatunkat kŵldõtõtõk, hogy jo modal es tisztõssegel varya asz tisztõssegõs ayandekoth es my hoszank bekeuel kisertesse ennek elõtte az te Nřtkok: posta embery panaszt tenek de megh higie Nđ, hogi hamar nap tisztõ nekŵl leszõn;

[Kivül.] Az nagy: Trauczõn Janosnak, . . .

1567 szeptember 9.

Musztafa basa gróf Salm Ecknek.

My Muztaffa passa Budan . . .

Tekenteteős es Nš. vr nekűnk szomszed baratunk; kűzűneteönket es baratsagunkat ayanliuk Ndk.

Boczattuk vala my ű fűl; es ty Ntokhűz, az my embűrűnket Kurth aghat mel Kurth agatul az my baratsagunkatez elűth valo ayanlasunk szűrent ű fűl: es ty Ndkűnak jelűntenk szez ayandekynkal;

Myuel hogy ű fűls; es ty Nűok az my jszenetinkűt szerelmeteössen megh halgatta, ezt my ű fűlsegetűl es mynd ty Nűoktul nagy jo neuen veszűk; annak fűlűtte asz ű fűl: es ty Nűok hoszank valo jo akarattiath megh jelűntüen ayandekial, mies ű fűl: es ty Nűok, naprol napra valo baratsagunkat ayanliuk;

Jol tuggia azt te Nđ, eleytűl foguan my nemű szerezettel tűrekűttűnk esz szegeny orszagnak oltalmara mely dolgoth asz vr Jsten my altalunk vgian jo moddal veghűzys vith vala, az egry kapitan dolgan nem gűszűk eleghet czodalkozny my nemű alhatatlan legűn dolgaban, te Nđt kerűm hogy Nđk, bantasara ne legűn akarok neminemű ellekűszű dolgayrol emlekeszny, Nđk, mely dolgok asz el vegezűth frignek nagy romlasara keszdnek lűnny,

Ez el multh napokban jűt vala hoszank Sigmond Janas kűete Betlehem Gergűlj, kiuel az hatalmas czaszar paranciolattia szűrent vegezteűnk vala hogy Sigmond Janos birtokaban nemynemű hatarth ky jegszeny,

Vgian aszon Sigmond Janos kűutevel megűn volth az hatalmas czaszar czaussa, kinek mies attunk vala valamy summa penszt ky tenne fl. 1000. hogy valamy reszűth hoszon, mykoron Tur neuű varasban jutottak volna, az aegry kapitan akarattiabol, vgian ottan kűszel leseluen űket reayok űtűttenek azt asz jambort megh űltek asz czauszt eleuenűn vittek el mynd asz tűb folyakkal (!) egietűmben;

űsmegh ottan hamar Keuybűl egy aros sidűth lopanak ky annak fűlűtte vgian aszon szygetsegbűl asz en magam űszwerimet mind asz vele banokal egyűt el vittek; mely dolgok miolta asz hatalmas czaszar Budat birya soha senky nem mondhattia hogy asz tűrtent volna, ebbűl tartok hogy ha ű fűls

az en kegielmes vramnak hireuel, leszõn asz kõuetnek es asz czausznak esety, tudom penygh hogy Sigmond Janos el nem szenuedy, ky ennek elõtteys romlasara jgiekeszyk vala asz frignek, asz my esz jdeig valo terekõdesõnk mind hiaban fogh lõnny, az kõuetõketis feltem valamy bantastõil en magamath ky az bekõsegh felõl sokszor feleltem õ fõlsegenek mõnell fõliebben feltõm; nagy dologh szerelmes baratom hogy ollian egy orszagnak rontoiaual ky miath nagy dologh fogh jndulny hogy nem birtok; te Nõdt ennek elõtteys kõuetem mastannis, Nõk, bantasara ne legiõn merth megh kõl jelõntenem;

Azert kerõm te Nõdt, mynt baratomath hogy mygh õ fõlsegenek asz hatalmas czaszarnak hireuel nem leszõn az czausz boczatassa el Nõ, mynd asz õszuerekkal egietõmben asz vele banokkal, asz sidoth, annak fõlõtte hogy Kurt agha oda uolth, Racz Tamasko, 35. loul talalt volth Valhosz kõszel asz feyer vary vton három janczarra es három tõrõkre kyket el vith, szalloth volth megh Szent martonon tul egi faluban, asz egik janczar egy tõrõkel el szaladoth megh asz negy oda vagion, mynd eszõket te Nõ, boczatassa el enys az kyk jde vannak megh higie Nd, hogy el boczatom asz Nõ kedueiert jm mastannis három nemeõtet boczattam el, jol lehet negieth hosztanak vala de asz egik megh holth kytmegh erth Nõ õn magoktul; kyket asz hayoban fogtanak volth el Komaromhosz kõszel, tudom hogy az kyk lopással toluailasal jarnak, te Nõ, aszokra nem szol myes nem szollunk de az ky jgaz vton jar valamykeppen jde my hoszank esik megh higgie Nõ, hogy el boczattiuk;

Jsmegh Pesten alol egi falubol 200 barmoth haytanak el asz egriek, kyk vtan asz pestiek vtanna mentenek egiet el hosztak benneõk mastannis nalunk vagion ky vgian niluan beszelly hogy az egy kapitán az niluan valo czataszasra es toluaylasra szabacsagoth adot volna, aszert lassa Nõ mynt kellõn Nõk, erre gondolny, de kerõm Nõdt, hogy te Nõ asz czauszt fõ keppen mõnell hamarab lehet boczatassa el mygh õ fõlsegenek hireuel nem leszõn;

Az zõgedy bek czaussa megõn volth masod magauál asztis el fogtak, az fõleky emennekys egy szolgaya megõn volth Szecczen fele valamy dologerth aszis oda vagion, eszek asz kiket te Nõk, jelõntek sem czatara sem dulny sem rablany, nem mõntenek hanem ky asz hatal[mas] czaszar dolgaban ky asz my dolgunkban ky mynd asz õ rõndy szõrent vra dolgaban jarth, ennek elõtteis jõlõntõm Nõk, ha ualamy toluailasra vagy valamy gonossagert jarnak semmit asz felek ellen nem szollunk, de az kyket jelõntek kyk mynd asz õ hiualok

szerenth szolgálatban jarnak, nem jllik aszokat bantany, megys kerom te Nđt, hogj te Nd boczatassa el w̄keth

Touabba asz aegry kapitant fenicze megh Nđ, hogy szwnniek megh asz szwnetlen valo ellenkoszesoktwl merth ha megh nem szwnyk jm valaszt varok Ndtul es w̄ föl; annak vtanna asz en kegielmes vramat megh talalom erte asz en hitemre szinten elleneben czinaltatok kastelit tatarokat es egieb rond belieket szallitok bele megh latom, ha ennekom teszone boszosagot vagi maganak, jol lehet nem eromest vetenek w̄ föl; es te Ntok ellen, de asz w̄ ellenkozo dolgayert szenuedy amy szenedued.

Az Mogher Christoph fia felol eszt jrhatom Nđk, hogy jw̄ttenek volth ky Tury Farkassal 20 es asz feyer vary barmoth el ragattak, asz feyer vary viteszok vtanna jndultak, es valamy okleles miat foglia esoth, az tobi kyk az lesben voltanak, mind asz barmokkal egietomben el mentenek aszert valamint attak te Nđk, tuttara de az w̄ dolga ennel kw̄lomben nem loth

Emlekoztette volt Nđ Kurt aghat es ugian jrt uolth Nđ, neminemw̄ dolgok felol kykre te Nđk, valaszt teszok;

Az battiany kastelnak epitese felol ezt jrhatom, Ndk, hogy oth annak elotheys kastel volth, mastan aszerth nem aszert epitioik hogy az kyk ennek elotte oda szolgaltak es fiszettek, hogy mastan ne szolgálnanak soth vgian aszt akar-iuk hogy mind szolgálatokat mind fyszetesoket be szolgaltassak, ha penygh valamy ellene lonne Nđk, te Nđ, ennekom jria megh;

Tudom Nđk hirreuel vagion Tahy Ferencz Kapusnal castelt czinaltatoth, my semmit asz ellen nem szollunk

Az racz keuieknekis asz te Nđ, kedueyert az oltalom leueleth megh adom;

Az halaszok felol jrtam az esztergamy begnek ha ott lesznek megh higie Nđ, el eresztetom;

Az Volf Langoth az mel janczar jahia ky hoszta asz mast jt ninczen hamar nap megh jw̄ jo torekodo leszok asz Nđ, kedueierth;

Az nemeot rabnak kynek sarczolasa vagion, 600 fl. jt ninczen Tolnan vagion ha czauszomat kw̄ltem erotte mykor nalunk leszon te Nđk megh yelontom myben al dolga;

Az ket leany felol kyk asz szolnaky beknel vannak, aszonnal czauszomath kw̄ltem, ha oth leszön vllia tarcza Nđ, mynt ha szome elot volna Nđk,

Jakusit Tamas felol nam jol tugia Nđ, hogi mynth vegesztenek egi massal, asz w̄ vegeszoket nem kollene megh bantanunk;

Az Ormany Petor szolgay es louay fölöl, jrta asz feyer vary beknek, hogy ha ott leszön el boczatassa;

Az Kurt bek fölöl ezt jrhatom Ndk; hogy valamy juhot talalt es harmad vagi negid nap mulian wnon magays jt nalam leszön, te Ndk. hirre adom

Az myndön nagy czata fölöl jra Nđ, hogy megh tiltanük bizony hogy mynalunk megh eddigh tiltua uolth, de am megh erty Nđ, az aegry kapitan myt czelekedik, kyre ha Nđ, nem visel gondot nagy haborusagh fog jndulny belöle;

Az Pap Petorerth az mynemw agha torekodoth asz mast oda be vagion hamar nap ky jw, te Ndk, jrok fölöle;

Az tarekat (?) fölöl jrta Hamsza beknek asz my valaszt teszön te Ndk megh jelontom;

De fölötte jgon kerom te Ndt, mynt baratomath hogy tilcza megh Nđ, asz aegry kapitanth annak fölötte az hatalmas czaszar czauszat boczatassa el Nđ jo valaszt varok, Ndtul, Isten eltesse Ndt,th,

Datum Budae 9 die sep; 1567

[Kivül.] Az tekinteteös es Ns vrnak; Groff Eckh; Romay cyazarnak feo hel tartoianak es gond uiselöienek, nekwnk szerelmes baratunknak

Györöth

32.

1567 szeptember 9.

Musztafa basa Trautson Jánosnak.

My Muztafa passa Budan . . .

Tekenteteös es Ns, vr nekwnk szerelmes baratunk Kozonetöket es baratsagunkat ayanliuk Ndk,

Boczatwk vala asz my emborönköt Kurt agath, az fels, romay czaszarhoz es te Ndsz; mel Kurt aghatul asz my baratsagunkath ayanlasunk szörent szept ayandekunkal w föl, es te Ndk, megh jelentenk

Miel hogy w föl; es te Nđ, az my iszenetönketh szerelmetessen megh halgatta, eszt my w föl es te Ndtul; nagy jö neüön veszök; mies naprol napra valo baratsagunkath ayaliuk w föl; es Ndk;

Tuggia aszt Nđ, eleytwl fogian mykeppen my groff Eck kiuel egy szomszedsagban vagiunk minemw szeretettel ez zegeny orszagnak oltalmara torekottwnk, mel dolgoth az

ur Isten által veghősz vittönk vala, te te Nđt kerőm mint baratomath hogy te Nđ, nehesz keduel ne hallia, akarek Ndk nemynemŵ dolgokat jelőnteny kyk asz el vegeszőth dolognak nagı romlasara vannak,

Ez el multth napokban jŵt vala hoszank Sigmond Janos kőuete Betlehem Gergőli nemynemŵ jelő szemeliőkkal kiūel asz hatalmas czaszar paranciolattia szőrent vegeszőtnk vala az Sigmond Janos birtokaban nemynemŵ hatarth jegszeny vgian azon Sigmond Janos kőueteuel megion volth az hatalmas czaszar czausza, kynek mies attunk vala valamy summa penszt, ki tőnne 1000 fl. hogy asz my szŵksegőwnkre reszeth hoszna ;

Mykoron Tur neuő varasban megh szalottak volna az aegry kapitan akarattiabol vgian ottan kőszel leseluen eőketh reayok ŵtőttenek asz kőuethet megh őltek, asz czauszth asz tőb szol-gakkal egietőmben el vittek.

Jsmegh ottan hamar Keuyből egy nemynemŵ aros sidoth ky loptanak, annak főlőtte vgian azon szygetsegből az őnőn magam őszuerimeth mynd asz vele banokkal egietőmben, az komaromy kapitan el vitette mel dolgok miolta asz hatalmas czaszar fegiueruel ez orszagoth megh vőtte, Keuiben es oth asz szigetsegeben soha nem tőrtentenek mynt esz frygh kőszőth keszdenek miuelny; ebből tartok hogi ha ŵ fől; az en kegiel-mes vramnak hireuel leszőn az kőuethnek, es az czausztnak esety, Tudom penigh hogy Sigmond Janos, ky ennek előtteys mynd ellent tarta asz frygh dolgaban, el nem szenuedy pa-nasz nekŵl; ebből keuetkőszyk hogy ez ideygh valo tőrekő-desink mynd hiaban keszd lőnny, felek hogy az kőuethnekys valamy bantasok ne legion, fő keppen en magamnak ki ez előth nagy sokszor feleltem ŵ főlsegenek, ciudalkoszom eszen hogy ŵ fől, es; te Nđ, rea boczattya ŵket effele ellenkősző dolgokra, kyk miat nagy dolgok keszdenek indulny

Azert kerőm te Nđt, mynt baratomath hogy mygh ŵ fől; az en kegielmes vramnak hireuel nem leszőn az czausht boczatassa el Nd, mert en tudom hogi jo nem kőuethkőszyk ebből,

Touabba az őszuerőketh mynd asz vele banokkal egietőmben js megh asz sydoth boczatassa el Nđ, mies asz ŵ fől; kedueiert es asz te Nđ, kedueyerth mastan boczattunk el harom nemetőth kikőth fogtanak voth Komaromnal el az hayorol jol lehet negiet hosztnak vala de asz egik megh holth, kyt megh erthet Nđ, ŵnnen magoktul az halaszok felől js jrtam az esztergamy beknek megh higgie Nđ, hogy ha oth lesznek aszokath el eresztetem ;

Az Mogher Christoph fia felől kerte voth ō fōls; Kurth aghat ky ennekōm hiten megh monda az ō fōlseghē kiuan-saghat; valamint attak ō fōl; es te Nđk, eleyben az ō dolgat de ennel kōwlōmben ninczen amynt jm megh jelōntōm Nđk;

Jwttenek volth ky husz loual Tury Farkassal, Tury Farkas kōldy el wtet egi nehani magaual hōgy asz feyer vary barmoth el ragaggia, az tōbiuel ōn maga lesben al; megiōn el es ragaggia el az barmoth, asz feyer vary viteszōknek hirre aggiak vtanna mōnnek es valamy ōkleles miat foglia esōth az tōby asz lesbōl ky wtōth az barmoth vgian el vittek, aszert jgy tōrtent asz ō dolga; megh higgie Nđ,

Jsmegh Pestōn alol egy falu mellōl az egriek 200, barmoth ragattak el, ky utan asz pestiek vtanna meōntenek, egyeth meg fogtanak benneōk az mast naluk vagion, ky nagy niluan beszelly hōgy, myndōn nemō ellenkōszō dolgokra Forgacz Simon szabatsagoth adoth volna nekyk, ciak hōgi var ala es czastel ala ne mōnnienek, asz barmok penigh vgian oda vannak, Am lassa te Nđ ha esz illendō dolog frighōsz;

Jsmegh az szōgedy bek czaussa jw volth ide my hoszank aszth masod magaual el fogtak,

Az fyleky Oszman Czeleby Emeny szolgaya megiōn volth Szecczen fele valamy dologerth aszis oda vagion.

Ezeōk az kyket te Nđk, jelōntek sem czatara sem rablany sem dulny semmy kar tōnyy nem mōntek hanem ky asz hatalmas czaszar dolgaban, ky asz my dolgunkban, ky js-megh hiuatallia szōrent vra dolgaban jar. Aszert nem jlle-nek effeleket bantany

Ha valamy czatara latōrsagra toluailasra vagy valamy gonossagra ky mōnnek s rea talalnak, Tudom hōgi te Nđ, sem teszōn affele koborlokert szōth biszony my sem teszōnk, de effele jambor vton jarokat kōuetsegben jarokat nem jllik bantany, aszerth kerōm te Nđt, mint baratomat hōgy valamy nagiob dologh ebbōl ne tōrtenniek fōkeppen az czaszar czaussat es az tōbbit kik felōl emlekōztem boczattassa el Nđ mōnnel hamarab lehet Megh higgie Nđ, hōgi mies effele rōndōn valokat valahōl hallunk, my hoszank hoszattiuk es el boczattiuk

Az ormany szolgayt, louayt, es asz ket aszonth, ky felōl emlekōszōth volth Nđ, Kurth aghanak jm jrtam paranciol-tam asz feyer vary begnek hōgi jde my hoszank kōwlgie aszth el boczatom czak hōgy te Nđt, az my kiuan-sagunkath tellie-sicze be

Emlekōszōth voth Kurt aghanak ō fōl; s te Nđ, az

Czakan alliat hogi miuel ket bek harom eször loual szaguldottak volna Oka nem asz bekek voltanak, hanem Tahy Ferencz volth ky jllien szokkal jllette űket, ha szüetők vagion ugi mond, tahat jűvietők ky, aszert jgy ercze te Nd, es ugy aggia ű föl; eleyben Nđ; mihelt asz my leuelonket lattak aszonnal jsmegh megh tertenek es semmy kart nem tottenek,

Az Szriny joszagha felõlis emlekõszõth volt Nđ, Kurt aghanak, hogi asz kyk ennek elõtte soha holdoltak nem voltak, mastan asz szigeti bek akaria holdoltatny es rablassal feniõgete űket kynek aszonnal jrtunk hogi affele dolgaytul megh szűnniek,

Az battiani kastel felõlis emlekõszõth volth Nđ, de my az kastelt nem aszert epítetteők hogi asz kik ennek elõtte oda szolgaltak aszokat meg tiltanük, sõth vgian azt akariuk hogi mind szolgulatokból smind fizetesõkbõl eleghet tõgienek, mies vgian eszert kiuanniuk te Ndtul, az ky ide tartoszo be jűvietnek

Tudom hogi Nđk, tuttara vagion hogi Tahy Ferencz Kapusnal kastelt czinaltatoth, my arra semmy szõth nem teszwnk;

Kerõm te Nđt, mynt baratomat hogi az Velit Mahmut agha felõl jrion valaszt Nđ, minekwnk,

De kerõm te Nđt, mynt baratomat hogi te Nđ, az aegry kapitant fenycze megh hogi effele ellenkõszõ dolgokkal megh tartosztassa maghat, es asz szűntelen valo czatat el tauosztassa, koborlast toluailast vt allasokat, merth ha megh nem szűnyk effele dolgoktul, eskűszõm asz en hitõmre, hogi vgian oth elleneben kastelt epítetők, kiben tatarokat es egieb rõndbelieket szallitok, lassa ha mi nekwnk teszõn boszut vagi maganak, maga nem kõllene hõrtelen ű föl; es te Nđ, ellen vetenõm, de eszt erdõmly asz ű gonosz engedetlenséghe Eszõkre te Ndtul hamar es biszonios valaszt varunk, Jsten eltesse Nđt, Datum Budae 9 die Sept. 1567.

[Kivül.] Az tekinteteõs es Ns vrnak Trauczon Janosnak, . . .

33.

1569 április 28.

Musztafa basa Krusith János korponai kapitánynak.

Egykorú másolat, körmöczbányai városi levéltár, fon. 26. fasc. 4. nr. 527.

My Mwsztaffa passa . . .

Tekentethes es Nāgos vr nekwnk tyztelendeű jo zomzedh barathwnk: keozeonethwnketh es zomzedsagy barathsaghwnk

ayanlassath yrywck te n. nak. Nagy bewsegissen megh erthem myth jr Nāgod az bakabanay varos felol: es asthis megh ertolhem mith jr Nāgod hogy ez sok jras vogh az en magam deakya alnoksagha volna, awagy penigh az nogradi zanchyak bek: dolgha: azerth az en deakom en parancholatom ellen senkynek semyth nem mer jrny kyth ha mywelneis megh banna, azerth valamith jrth mind en akarathomboljrta azokath a hol azth jria Nāgod hogy az Bakabanya nem holdwlth es ha valamy... essik, my myattwnk az hathalmas chyasarwnk portaiara megh jria Nāgod: zabod te Nāgod azzal valamith jrsz jzenz, engemeth talan megh nem eolnek, sem penigh ky nem wethnek az bwday varassagboli az Nāgod jrasara walo keppeth, de en chyak azon kerem Nāgod nagy zerethetely, hogy az keth chyazar keosoth, megh zeorzeteth jgenesegnek ne legen Nāgod haborosagha es fel bontoia merth nem jo, az my hatalmas chyasarunk penighaz falwk varossok dolgath mykeppen el rendelthe es vegeste az hatalmas romay chyasarraly eö felsegewel registrom zerenth kynek egyk en nalam all: az pariaya penigh az romay chyasarnal, eö felsegenel: azerth meni oda föl eö felsegehöz es lattasd megh benne, es megh muttatyak benne, hagy az Bakabanya otth vagyon jrwa hogy eoroltethnela en arra, ha odom es jgassagom nem volna rea azert megis jgen kerem es jrthem te Nāgodt arra mynth zerelmes zomzed barathomath, hogy es vthan ellent bünnes ne tarth, bysonira mondom hody nyomorosagara essik az varosznak en jgaszam mondom, ha jgasagnak nem alnak, melinek az jdeygis vegere menthem hagy chyak Nāgad volth few oka nem egieb jsten algia megh Nāgod: Datum Buday a. di 28. Aprilis 1569.

[Kivül.] Spectabili et magnifico viro domino Joanni Crussith supremo capitaneo arcis Carponae, amico nobis honorando.

34.

1569 november 15.

Musztafa basa Miksának.

Serenissime ac inclitissime imperator...

Jwue my hozzank az my kegielmes vrünk portayarol az fld-posta embore magünk emboreuel, ez honak 14 napian, kyk indultanak el onnan belol, ez honak 2: napyan; byzonnyal

mondak my nekűnk hogy myuel az fld. feő kőüete meg holth volna; kyknek bezedőketh meg hyuen myes te fldth. az d:log felől byzoniossa akaruk tőnny;

Nem tűrhetők hogy nemynemű ellenkőzök felől, ne emlekőznenk fldnek: kyk myndőn keppen azon tőrekődnek hogy myuel az frignek artalmara akarnak lőnny; ez el multh napokban az tatayak ala jűttenek. Hamza bek parkanniatul, 700 eőkřoketh ragattanak el; Jsmeg ottan hamar az győryek Adony parkanbol 2000 juhoth vytttenek el; ottan hamar jsmeg az aegryek es tokayak az Tyzza Varsany sokadalomra rea űtőtttenek 25: aros tőřoknel tőbbeth vytttenek el; jsmeg ottan hamar az vy varyak tyzōn niolcian Eztergamnal által kőltenek az Dunan az eztergamy yuhoth el ragaggiak ezt meg ertuen az eztergamy vitezek vtanna mőnnek 16 el fogtanak benniők, kettey el szaladoth, annakys eggikre rea talaltak, az egiknel tőb el nem meönt benneők; jsmeg ez holnapnak 9 napyan az aegryek Hatuan kapuyara őkleltenek 150 loul voltanak; negyeth az hatuaniakban el ragadnak, vtanna leznek az my vitezynk nyolcyat eleuenen el fognak benneők, kyk mastan zomelj zōrenth nalunk vannak, ezőkben te fld. semmyth ne kētlkőggiek merth az my hytōnk zōrent ezők mynd jgazak es mynd jgy vannak, az mynt fldnek: elēyben aggiuk

Ezt penyg hyzzűk hogy fld. akarattiabol nem myuelik hanem mynd az veg beli vrak akarattiokbol kyk myndőn keppen vgy tőrekődnek hogy myvel az my kegielmes vrunk; es fld. kőzōth haborusagoth jndicianak; my peniglen mynd ez jdeyg azon tőrekōttűnk hogy az my kegielmes vrunk es te fld. kőzōth myndőnből jo jgyeneősseg legiōn ennek vtannays mynd orankenth azon tőrekōdűnk, hōgi myuel az el vegezōth dolog az my kegielmes vrunk es te fld. kőzōth alhatatossan meg maradhasson; mastannis azerth aggiuk fldnek: hireuel hōgi te fld: myndőn hazug zauat elō ne vegye es mynket myndőn hazug zauara kepost ne vadollion fld: mert hogy ha my fldnek jo akarattal nem akarnank lenny mynd ezőketh meg nem jelōntenek: fldnek seöt ynkab te fldys effele ellenkőzōket kemenien meg bűntessōn hōgi myuel maradhasson alhatatossan meg kōztűnk az el vegezōth dolog;

Ennek elōtte jrth vala fld. az Hazan passa felől hogy myuel myndőn jgyōkőzete arra volna hogy te fldt es az my kegielmes feyedelmōnketh haborusagra jnditana, my az fld. kedueyerth azonnal jrunk, az my kegielmes feyedelmeōnk feő vezyrenek Mehemmet passanak, meli Mehemmet passa, az my kyuansagunk es fld. akarattia zōrent tyztet el vōtte es mastan

semmy tyzty nincien; azert te fltŵlis: vgian azont kyuan-
niuk hogi effele haborusag ynditokat ky tyztycion fld;

Ennek elötteys vgy attak vala fldnek eleyben hogy myuel
my az Szauan es Tyzan vyonnan valo hydakat cynaltatnank,
meli jgaz lõn az dolog felõl az ŵ bezedõk; egieb dolgokbolis
mynd ollian jgaz azt jol lattya az Isten, hogy my az my ke-
gielmes feyedelmŵnk myndenben jgazan zolgalonk, fdnekys:
az my tyztonket illety hyuen akaronk zolgalny, Isten eltesse
fldt: Datum Budae 15 die Nouembris anno dni 1569.

S. C. Tuae deditissimus
Muztaffa passa imperatoris Turcarum
Budae et in tota Hungaria locum tenens.

35.

1569 november 16.

Musztafa basa Trautson Jánosnak.

My Muztaffa passa . . .

Tekenteteõs es Nagysagos vr nekŵnk tyztonlendõ baratunk
közõnetõnk es baratsagunk ayanlasanak vtanna; Miuel hogy
te nd kyuana az my hyt leuelõnketh, ky melleth byzuast
mernetõk egy hyu embeõrõtketh Eduardust* a zmy kegyelmes
vrunk portayara bocyatany, az nd kyuansaga zõrenth, aggiuk
az my hyt leuelõnketh kyben fogagiuk az my hytonkre tyz-
tonsegŵnkre es embõrsegŵnkre, hogy ualameny magaual akar
jŵny louastol marhastul, byzuast jŵheth myndõnõk bantasa
ellen felelõnk; kynek nagyob byzonsagara es erõsegere aggiuk
az my zokoth pecyetonketh; Isten eltesse ndt: Datum Budae
16 die nouembris anno dni 1569.

[Kivül.] Az tekenteteõs es nagsagos vrnak Trautson Janos-
nak romay cyaszar feõ tanacianak es gond uiseleõienek; ne-
kŵnk tyztonlendõ baratunknak.

36.

1570 január 26.

Musztafa basa Miksának.

Serenissime ac inclitissime imperator; ac dne dne nobis
gratiosissime; salutem ac nostri fidelem debitamque commen-
dationem.

* Eduardus de Provisionali, császári követ Konstantinápolyban.

Megh ada my nekŵnk az feölseged hiu embõre Eduardus, az feld. leueleth 24 die January; megh ertwk az leuelbõl az fld. akarattiath; mely fld. hiu embõreth my myndõn kesõdelõm es mulatsag nekŵl jelõs gond viselõnk által vtra bociatank, az mynth az fõlsegõd kyuansaga volth my tŵlŵnk.

Touabba hogy az my byrtokunk alath valokra panazol-kodik feld: hogy vntalan jnghõrkõdnek es veztegsegben nem vannak; cyak fld. byrion az ty alattatok valokal my byrunk az myeynkel; de sõth ynkab az tatayak es komaromiak; aegryek, egj nap sincien hogj kyn nem volnanak es nem ellenkõznenek velõnk.

Ez el multh jdõkben az komaromiak, eõzuerinkoth viuek el az Szygetsegbõl, ym ez nemeõl naph jsmegh kertŵnkbõl ky Pest varasanak zynten az tõueben vagion egy kertezŵnketh egj paripaual az egriek vyuek el; ottan hamar jsmegh az tatayak es komaromiak juhazynkra rea meõntenek kyth megh õltenek bennõk skyt sebõsitõttenek, juhajnkat el akartak vynny, de hogj nekŵnkis hyrŵnkel lõn vgi hattak el: vgi annira vannak onnan az ty reõndõtkrõl hogi szŵnety nincien az nagj cyataszasanak, vt alassnak, les hanciasoknak; azert rõuid szoual ezt akaryuk es kyuanniuk, hogi ha megh akarya fld. vgian valoban tyltani effelekoth tylcia megh, ha penig mynd abban akarnak el mõnny fld. jelencie megh my nekŵnk tuggiunk mies rola gondolny. Isten eltesse feldt. Datum Budæ 26 die January anno dni 1570.

S. C. Tuæ deditissimus Muztaffa
passa imperatoris Turcarum Budæ,
et in tota Hungaria locum tenens.

Immar az leueleth megh pecyeteleõttwk vala erkõzek az my kegielmes feyedelmõnktŵl valamj leuel, ky melleth paranciõlth my nekŵnk ŵ felseghe hogy vgian azon sacykoban es pocyeth alath felsegednek kŵldenenk azert jm el kŵldõttwk mynd eggiŵth.

37.

1570 julius 17.

Musztafa basa a kõrtvélyesi és lugasi bíráknak.

My Muztaffa passa . . .

Im mastan vyonnan attünk tyteõketh, kõrtuelyõsyek; toth faluyak; lugasyak; feõ embeõereõnk keõzzŵl egy feõ

embeörwñknek Ahmat vaydanak azert az my leüleönk latüan myndeön ok vetetlen es keseödelöm nekwl, vratokhoz be ywytök senkytwl semmyth ne fellietök fogaggiuk az my hwtwñkre tyzteössegwñkre es embörsegwñkre hogi sem vratoktul sem mas röndbeliektwl az my birtokünk alath bantastok nem lezön, myndeön oltalmünk alakarunk lönyy; de hol ti az my leuleönk latuan be nem jwnetök vratokhoz; az my nyomorug reatok köuetközyk my oka nem lezeönk; ty magatokra vessetök es zenuedgietök Datum Budæ 17 die July 1570.

[Kivül.] Keörtuelyösy; tot faluy: lugasy byraknak adassek cito

38.

1570. szept. 12.

Musztafa basa ismeretlenek.

Magy. Nemzeti Múzeum, Kézirattár, 431. Fol. Hung.

My Mustaffa passa . . .

Tekenteteös es Nagsagos vr nekwñk tyztölendeö baratunk Keözönetwñk es baratsagunk ayanlasanak vtanna; Hyzzwkw hogy Ndl nyluan vagion, ez el multh ideökbekben valamy oda feöl valo barom haytok haytanak volth barmokath, kyk az harmyczadoth el zögtek volth Az hatalmas cyazar parancyolattia zörenth es az my akaratunkbol myerth hogy törüen volth mynd eleytwl foguan, az barmokat hatra terytöttek, kyket mynd el attanak, es az penze az hatalmas cyazar ladayaba mönth; Enny wdeötwl foguan meg sem szwñnek meg az Nd byrtoka alat valok, hol imyth hol amoth tartyak az zegeny marusyakath. Mastannys valamy rab dolgayerth khwldeöttwñk volth feöl benneök, azokatis megh tartottak volt az Nd vytezy; Azert te Nd zeretetel kerywk mint tyzteölendeö baratunkath, hogi az Nd byrtoka alat valoknak seöt meg azoknak kyueöleys az kyk bantanak wketh; paranciollia meg Nd, hogy bekeuel legienek; merth azok az barmos embörök meltan zenuettek ezt az bwntetest, hol penigh ez vtan meg erthettiwk hogi meg tartoztattiak wket, meg higgie Nd; hogi semmivel el nem twrywk hanem mies eggierth kettöt tartunk megh; azert hogi valamy haborusag ebböl ne legiön incze Nd; wket hogi maraggianak bekeuel ez felöl, Isten eltesse Ndt. Datum Budæ 12. die Sep. anno 1570.

1570 október 9.

Musztafa basa Miksának.

Serenissime ac inclitissime imperator . . .

Az te feölsegeöd hyu emböre Eduardus az my kegielmes feyedelmwnk portayarol jwüen w feölseghe paranciolath leuele vtanna erközüen, myuel hogy Nandor feyer varath megtartoztattak volth; kyben lattia Isten hogy my nekönk semmy hyrünk nem volth; az meg tartoztatasnak semmy egyeb oka nem; hanem toua az Giula tartomaniaban es egyeb helyökönis valamy aros keresködeö töröket, es harmicyadosokat vyttenek el fld. vytezy es azok feleöl panazolkottanak oth ben w fölsegenek oka ez volth; azert myhelth hyrwnkel leöth, azonnal mynd[en] keseödelöm nekwl, Hazan passanak egy hiu embörönk által paranciolatunkat kwldeök ebben ez dologban penig meg w fölsegetwl sem voltünk tanitottak, de mynd ez által az fld. hozzank valo jo akarattiat meg gondoluan myndeön bantas nekwl bekeuel el bociatattük, ky mynd az vele valokkal egyetömben jde my hozzank jwth, es jnneth jsmeg egességben es bekeuel bociatottuk el; lattya azth az Isten hogy ez jdeyg myndeön tehetsegwnkel azon voltünk hogy valamy panaz reank ne jwyön, myuel hogy ty fölsegeötök közöth az frigynek el kezdeseben es el vegezesebennis my voltünk jo teöreködeök, kynek eleg bozzusagatis valottuk vallyukis de mynd azon által az fld. hozzank valo jo akarattiaban semmith nem ketölköttwnk; jol lehet az nagysagos vezyr Mehemmet passatül, szantalanzor jntettettwnk hagi w nsga my nekwnk job niugodalmünkra valo helth mütath de mind azon által, nem akartuk azt hogy ty fösegötök közöth az frignek valamy artallma valakitöl legiön Seöt nem vöttewk volth ezönkben, hogy azonközben te fld. mynd vntalan az my kegielmes feyedelmwnknek panazolkodik volth my feleölönk; mynt mastannis az Segeösd castel felöl panazolkodoth fld. kyt my nem az fld. hataraban czynaltattunk, hanem az my kegyelmes feyedelmwnk hataraban földén, azokayerth epytettwk hogy, se onnan az fld. röndyeröl se jnnet az my röndeönkröl, az zegensegnek, az sok toluay latrok myath romlasok es bantasok ne essek myuel hogy az castelyon belöl megh nagy földeön egy nehany faluk jrattattanak az my feyedelmwnk könyüeben; mynd az által vgian meg sem ohattiuk az fld. röndyeröl az sok zwnetlen valo haborgatoktul magünkath, Im el nemeöli nap Pest alol az juhokat el haytak jsmeg cyak vgian jtten

kozel hozzank, az erdy barmokath jwhokath mynd el vyuek, jsmeg jm ez el multh eyel az Buda Kezyreöl egy sereg juhoth ragadak el; Pesth közöth es Vaczy közöth az aegriek lesben leuen myuel hogy az zecyeny bek akarth jnneth tw-lwnk haza mönny rea akartak wtny, de az vr Jsten az zöröncyeth az myröndeönknek aduan vgyan ottan kyt le vagtanak henneök skyt el hoztanak, kyk közzwl tyzön ketten nalünk vannak kyket Eduardus az fld. hyu emböre zömel zörenth latoth, es tud fldnek feleölök zollany; annak fölötte egy hala adatlan es maga gondolatlan roszt vagion jttén közel hozzank kyuel my sok joth myueltönk, tatay kapitan Ferrando Zarmarya, valamy hatfaluyuk vannak kyket az közel uoltayerth tartünk, mynd vntalan bantia es nyomorgattia wket, hol barmokat haytattia el hol penig magokat fogtattia kalodazza tömlöcyözy eghetessel feniögety, meg nem mondhattiuk az meny bozzusagoth myatta vallünk kyt ha az fld. myuoltat nem gondoltük volna byzoni eddig regön vakoth vetöt volna; azert te fld. jncze az hala adatlan rozzat hogi ne jllessön enny bozzusaggal

Touabba te fld. hogy my reank az segösdy castel felöl panazolkodik; azt nem gondollia fld. hogi Tury Gyeörgy az kanisay kapitan, az my kegielmes feyedelmwnk hataraban, Szeöcyen es Cyakan neuö keth kastelt epytetöth; cyak my reank panazolkodik fld. my azt hittwk hogi te fldnek az my zolgalatünk tessék; de ha jgy vagion az dolog, hala Istennek azert az my vrasagunk vgian semmyben alab valo nem lezön, ha zynthen heliönketh masnak aggia w fölsegeys; de mykor oztan mas jwuend heliönkbe akkor jutonk oztan my egy nehazor es giakorta fldnek ezeben, kyt bizonnial hyzwnk hogi te fld. bantasara fog esny.

Meg sem twrhettwk hogi az zegeni aruak felöl ne köniör-genenk fldnek ez el multh jdökben nagy Zögedreöl mönnek volth Cyongoradra valamy törökoek, volth egy ven török azzony velök ket leanyauul, kyket az aeghry Kun Petör el vith, es mastan az aegry kapitan feleseghe mellet vannak megis köniörgwnk es kerywk fldt, hogi te fld. az my baratsagünkert es jo zolgalatünkert bocyatassa el wketh kyt my fldnek nagio b dologban tuggiünk meg zolgalny; Isten eltesse fldt; Date Budæ 9 die Octobris a. 1570.

S. C. Tuæ dedittissimus Muztaffa passa
imperatoris Turcarum Budæ et in tota
Hungaria locum tenens.

[Kivül latinul: II. Miksa római császárnak.]

40.

1571 január 23.

Musztafa basa Trautson Jánosnak.

My Muztaffa passa . . .

Tekenteteős es nag'sagos vr nekŵnk tyzteölendeö barantunk, keözeönetönk es baratsagünk ayanlasanak vtanna; Juta my hozzank, az N̄d, leuele, kyt jrt N̄d, az feölsegeös romay cyaszar paraneyolattia es akarattya zeörenth my nekŵnk, janüariusnak 22 napyan; kybeöl megh erteöttŵk, az ŵ feölseghe es te N̄d, jo akarattyath; hogy myuel valaztoth hyu embeöreöteök által; Mynkouitz Gaspar; es Eduardus által az tyztessegheös ayandekoth el veghezeöt alkalmas napon, az my kegyelmes feyedelmŵnkhöz megh kŵldenetök, romay cyaszar ŵ feölseghe jo jntesebol kere mynket te N̄d hogj my hyt leuelönket kŵldenenk, ky mellet az valaztot embeöreök, az tyzteössegheös ayandekkal, es mind az veleök valokkal byzuast jŵhethenek.

Azert jm aggyuk my az my hyt leueleönket, kyben fogaggyuk, az my hytŵnkre, embeörsegŵnkre, es tyzteössegŵnkre; hogy az ty hyu embeöreöteök, az tyzteössegheös ayandekkal; valamykor, es valameny magokkal my hozzank jutandnak, mynd nagy tyzteösseghel es böcyeölettel fogagiuk es tartyuk; eöket; mynd magunk feleöl es myndeöneök feleöl feleleönk; hogy senkytŵl sem magoknak sem marhayoknak; sem jde hozzank jŵuet, sem jnnet el meöneth nem lezeön bantasok, hanem myndeöneöth nagy tyzteösseghel lezeön vtok es meönetök; hyu es byzot embeörönk kysertese által, mely dolognak byzonsagara aggyuk az my szokoth peöcetyönket es chzymeörönket; Isten hozza jo zeöreöneyuel ŵket; Isten eltesse N̄dt: datum Budae 23 die January a. 1571.

[Kivül.] Az tekenteteös es Nagysagos vrnak, Trautson Jánosnak romay cyaszar feö tanaeyanak es ghond uyseleöyenek, nekŵnk tyzteölendeö barátüknak.

41.

1571 április 27.

Musztafa basa Horváth György bakabányai kapitánynak.

Egykorú másolat, körmöczbányai városi levéltár, fon. 26. fasc. 5. nr. 628.

My Muztafa passa . . .

Vitezleö barátunk keözenetünk es baratsagunk ayanlasanak vtana Ezeön kerünk k. mint io barátunkath hogy az

bakabanyaiaknak hagyja meg kd. hogy az adoyokath aggyak be az nogradj Isza beknek ne törtenyek vala my haborusagh belöle es eö raytakys ne essek valamj nyomorusagh, miertth hogy Isze beknek tisztühöz vagyön foglalua vgyan es kiuan-sagh hyek (?) kogy kd. ebben ellen torto ne legyön Isten tartha meg Kd. datum Buda 27 die Aprilis 1571 jo valaszt warunk.

[Kivül.] Az vitezleö ferfiwnak Horwath Gyeögynek baka-banyayak vroknak, nekeük vitzleö baratunknak Bakabanyan.

42.

1571 május 1.

Horváth György bakabányai kapitány Musztafa basának.

Egykorú másolat, körmöczbányai városi levéltár, fon. 26. fasc. 4. nr. 575.

Nagysagos wram, keozeonethemnek es zolgalathom ayanlas-sanak wthanna, megh erthetem az ngod lewelyth, myth jr ngod, hogy en az bakabanyayakoth rea ereolthessem, hogy eokk az nogrady Iza beghnek adoth adnanak, myerth hogy az Bakabanya az nogrady beghssygzhez wolna foghlalva, by-zony chywdalkhozom en ngodon, hogy ngod azt jrya, mert Bakabanya soha czakk egy pynz ereo adoth ssem fizetheth az nogrady beghnek sem semmynemeo theoreoknak soha hodolth, sem wolth, nemys welem, hogy az en kegyelmes wram rommay chyazar eo Flge ezekreolys el felethkezeth wolna mykor az frygyeth, az thy hatalmas chyazarthokkal megh zerzetthek, es el weghezthek, merth ez bakabanyayakh az en kegyelmes wramnakh es feyedelmeknek myndenkoron hywey wolthak, es az megh mely bennekh eelny fogh, eoreokhe hywssyghessek akharnakh orzaghaban lenny, mynth zynthek az eo Felge theob hywey kykh wagyonkh, mynd az althal ebwlys erthethj ngod, hogj eoketh az en kegyelmes wram es feyedelmek, nem akarya az teob hywey keozeol ky zakhaz-thany, hanem enghem azerth tarth jth eo Felge az sokh jam-bor wytez emberekhel, hogy nem akarya eoketh soha megh hodolthatny, hanem az my tehetsygzheonkh zerynth, megh othalmazwk, es az my hazanknak zolgalhassonk, thwdom hogy ngod az jgazath zerethy, es megh thwgya gondolny, nem zerez ngod gondoth az keth chyazar keozeoth, es nemys kywanhathya Nãgod ky soha nem wolth, semys lezen, kerem

ngodoth hogy ngod paranczolyon, az nogradj beghnek, hogy jllen forman ne chyatazthasson jde fel my felenk, karth ne tegyen az en Kegmes wram jobagyban, se eo maghokhban sse marhayokhban, az mynth mynden nap mywely, mynd az lowas theoreokhek, es marthulozokh althal, hogy ngodnak ne erkezykh, ennek wthannais gondya eo myathok, es ngod az keth chyazar keozeoth walo foghadasth, es hytheketh, ne zeghye megh, hanem ngod az eo hytek es foghadassok zerynth, zomzedssagh kepen lakhozykh, hyzem azerth, hogy az en Kegmes wramnakh eo Felgenek gondya wagyon, es lezenys megh othalmazny az eo hyweyth ellenssyghy ellen, az wrjsten tharchy megh ngodoth: keolth Bakabanyan. 1. May 1571.

Horwath Gyeorgy Bakabanyay
eo Felge kapitanya: etc.

[Kivül.] Ez lewel adassyk az Nagyssaghos Muztaffa pas-sanakh, az hatalmas teoreok chyazarnakh, Bwdan helthartho-yanakh, ennekem tyzthelendeo wramnakh kezyben.

Copay.

43.

1571 augusztus 7.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Feölsegeös romay cyazar, keözeönetwñk es baratsagüñk ayanlasanak vtanna; myhelt az Fölsegöd köüete jde my hozzank juta nagy tyzteössseggel fogattük es tart. . . k es jsmeg jeleös emberyñk által . . . el kysertettwñk, es Kamaromban bo-ciattuk, Touabba ha az my dolgaink feleöl akar Fld. erteny, Istennek hata my jo egessegben vagiunk, de jllien zeöröñ-cyatelenseg esek raytünk 19 die Juli, hagi hazayñk mynd feywñkre eghenek es cyak alig az langh közöt fyayñkal zaba-dulhattünk, valameny ekeössegeök zep ayandekok az Fldtwl; jde my nekwñk kwldetöt es egyeb vraktulis, mynd elegtenek, hyzzwñk hagi Fldnekis hyreuel vagion, Isten eltesse Fldt, Da-tum Budae 7 die Augusti a. 1571.

[Kivül latinul: II. Miksa római császárnak.]

1572 jan. 14.

Musztafa basa Krusith Jánosnak.

Egykorú másolat a M. Nemz. Muz. L.-tárában, Törzsanyag.

My Mwstaffa passa . . .

Tekentetes es Nāgos vr nekwnk tyztelendeo szomzed barathwnk Keözeönetwnk es baratsagunk ayanlasanak vtana, Im erthiwk mit ir Nāgod az varasok es faluk be kywanasa felwl, de mi mostanis vgian azonth kiwanywk, hog valameli varasok es faluk az mi kegielmes feyedelmwnk leweleben be vadnak irwan, es az minemw witezleo szemelyeknek adatthanak, hog be jwienek es hatalmas cziasar adayath es az ispahyak jwwedelmeth be szolgaltassak, senky pedig ellentarto abban ne legien, mert mikeppen azoknak szolgalathokert atta romay cziasar akar kik legienek azok, azonkeppen az mi kegielmes feyedelmwnk, azoknak az kik azokath be kiwaniak kik ide vadnak irathwan, jo zolgalatthokert es verek hwlsaiert atta, az melliek pediglen ide ninczenek irathwan azokath senki nem kywannya, azert ebeöl nem alkalmas Nāgnak panaszolkodny es megh haborodny, mert senki keöwet nem ehetik mindenik megh kiwanya az w jwwedelmeth.

Hol az Stefolni (?) new falw el rablasa es egetese felwl ir Nāgod isten byzonsagwnk hogy nem my akaratwnkbol myweltek, de im egy few cziauwzwnkath Demer cziauwzt kwldöthwk az nowgrady bekhez hogi valamellyiet talal az rabokban el boczassa, se bek sem senki abban ellentartho ne legien,

Ha pedig hirtelensegwel mywelteth valamit Nāgod az mint irt Nāgod hogy Vaczot Marost es Nag Orozfalwt el egetteted, az my inteswnk es tanaczywnk ez hogi semit oknekkwl ne mywelien Nāgod, kyert tyz anny awagy hwz anny karth ne waly, mert my az rablasnak okay nem wagiwnk, es valaky lezen az oka higgie byzonwal Nāgod hogi megh bwntetetik

Myes sok dolgok felwl panazolkodhathnank de mostan az wyonan teörtent dolgokat irywkw megh Nāgnak, Az hatalmas cziasar ado szeödeöy jwnek wolth be az adowal Fwlek felwl, kik mikor Pest felwl, vgy minth egy tarask leöwesny feöldeön, jwnek wolth, Keörthweless new helyreöl reayok tamattanak, kit le vagtak benne az kiserteökben, kik pedig el szalattanak,

Jollehet azokbanis egnihani eset ide kis mostanis nalwnk wadnak affele leselkeödeö vth alo zolgalo rendek keözzöwl, mi nem cziak tyz vag hwz vagion nalwnk fogsagban hanem egnihanzer walo tyz kik mind az frigynek ellenkeözesere volthának, es vrok akarattiabol jartanak, ha wihethnek tehath hyretekwel jarth, ha nem vihetnek tehath oly szep szokast szoktatok, hogy azonwal vrathlan lezegiö neweth keöltitek maga ebbeölis megh teczczyk hog nem vrathlanok ky tyzedes ky szaszados ki yo kalawwz benne;

Imar wegied hogy az tathay kapitan Ferrando Zamaria, Bwdan alol walo Erdreol 325 jwhokath haytatoth el, megh az gazdayath azzal bozzautotta, hog ha mindenik jwhtwl egy eg tallert kwld, tehath meghaggia neky, Igen illik tehath ezis az frigyhez, effeleket eleget szamlalhathnank, ha my haznath esmernenk, De latthiwk, hogy az ki myt el mywelheth mind el mywely senki keözzöwletek meg nem bwnteti eökeöth.

Thowaba hogy az ayandek be kwldese felwl ir Nāgöd az sem my raytwnk sem Nāgödon nem al, azt az ket feydelem thwggia eg'mas keözeöt minth vegeztek, my arra mostan nem thwdwnk felelny, hyzzwk azt, hog ha az romay cziaszar be akarya az my kegielmes feyedelmwnknek kwldeni nem kerd Nāgtol tanacziot, mert Nāgödis te magadban cziak egy ember wagy Isten Nāgwal Datum Budae 14. Januarii anno domini 1572.

[Kivül.] Tekentetes es natsagos wrnak Kwszeth Janosnak romai chiaszar few kapitanianak, nekewnk tyztelendeo baratwnknak Korponan.

45.

1572 április 25.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Feölsegeös romay cyazar; keözeönetwnk, es baratsagünk aianlasanak vtanna; az my kegyelmes feyedelmwnktöwl, az hatalmas cyazartül; juta hozzank az feölsegeöd hyu zolgaya Belz Jakab Apryllisnek 22 napyan; kyt my zeretettel lattunk es fogattunk, három napi keseödelmenek oka ez hogy, my nekwnkis jnnepwnk vala, es vgian nem akartuk hogi kyn jaryon, hogi az szorgosságban az vczan valamý zydalomma

ne jllettessek; mynd az által jm jsmeg nagy bekeőseggel es tyztősseggel el kysertettwk myg annak alkalmas helie mwttatta

Touabba ez felölis akaruk fldt; byzoniossa tönny, myert hogy fld, myndeön tehetsegeuel azon vagyon hogj az feölsegeöd reöndire valo kapitanoknak hamis vadolasokat jgazza tehessed, es az my jrasünkat es jgasz vadolasunkat; azoknak hamissan valo vadolasy fölleöl müllyak, mely dolgot my mas-tannis az föld; hyu zolgaya eleöt meg byzonitottünk, hōgi wk aggyak hamyssen az dolgot feölsd; eleyben nem my aggyuk;

Jm mastan vyonnan egy nehany, dulo fozto, toluay latrok, akadanak kezwnkben; kyknek az feölsegeöd hyu zolgaya eleöt kezeöket labokat megh törettwk, soha byzony ha tulaydon attiankfia lönneis az mely, az fele elettel el; touab nem megyön vele; de az fld, kapitany közzwl vannak olliak, hogy, ha mynd orrat; fwlet; el meteltekis, ciak w neky vyhessön predal-hasson, mynd jgaz zolga De ha semmit nem vyhet neky, es rabsagra jut dolga azonnal vratlan neuet költyk, myes penig oli jgön szepeön tudunk affele vratlanokkal cyeleködny kit meg tud az fld, hyu zolgaya mondany feölsegeödnek

Ezeöknek kyueöle eöt cyata nepet hozattünk vala, cyak heörtelen eleyben az fld; hyu zolgayanak, miert hogi az többy az münkan voltanak; kyket mynd wnnön magauul meg kerdöztettwnk, hogi ky akarattiabol jartanak es my vegre jartanak feöl jrattük vele es w twle fld, beuebben meg ert-heti, ha mykor ydeye lezön, hogy embeörwnket fldhöz; bociattiuk, eginehanyat feöl kwdwnk fölsegeödnek benneök, kyk-twl meg ertheti fld, hogi ha az tyzt tartok hyreuel jarnake auagi nem, akkor oztan valazzon fld, az my panazlasink feleöl; es az ti kapitanid hamys vadolasy feleöl;

Azert fldt; my zeretettel keriwk, hogy fld; kwlgiön my nekwnk, megh eleghödendeö hyt leuelet, ki mellet embeörwnket bociathassuk fldz; es az vele valokkal smind marhajokkal, mind jnnet oda mönet smind onnet hatra jwuet byzodalmas vtok engettessek;

Feölsegeöd meg bocyassa hogi enny dologgal bantiuk fldt, megys vagyon egi könyiörgesönk, kyt hyzwnk hogy fld, zere-tettel meg halgat; jmmar harom vagi negy vttal, az feö köüetökkel az tyztőssegeös ayandek mellet, es az postakkalis, kwdöttwk be egy hyu embeörwnket, Hüszyan cyausth, ky nagy hyuen es jamborul vyselte az fld, embörinek myndönwt gon-gyokat; azert io zolgallatiat latuan zeretettel keriwk fldt, hogy fld, az meli leuelet az my kegyelmes feyedelmwnknek, es az my zerelmes attiankfianak az Nāgs: vezir Mehemmet passa-nak, jrand; mynd az ket leuelben kerye, fld, az hatalmas

cyazart, es az my attiankfiat az Ns̄: vezir Mehemmet passat, hogy aggyanak valamý fö röndön valo tyztöt neky, tudny jllik tegyek ciazar ciaussaüa, kit mynd my, smind w eltönkben közönhesswnk meg te fölsegödnek Erre te fítwl jo valaszt varünk, Isten eltesse fídt; Datum Budae 25 die Aprjllis a. 1572.

[Kivül latinul: II. Miksa római császárnak.]

46.

1572 junius 10. előtt.

II. Szelim szultán Musztafa basának.

Egykorú másolata a fordításnak.

Exemplum litterarum potentissimi imperatoris ad Beglerbegum Budensem 10. Juny ad oppidum Des per hominem Coronensem allatarum 1572.

Bwdaj Beglerbeg Mwztafa passa az en hatalmom paranchyolattya te hozzád jwttwan wgy twggyad, hogy ott az bwdaj hatar keozt, az mely falwk wadnak, Erdelyheoz tartozok, kyk az Halwl beg teffteryben, be jrwa nem wolnanak, hogy azoknak semmy bantasok az wegbeliekteol ne lenne, Egynehanzor en te neked paranchyolatomatt kwídeottem wala, az en fogadsagom zerynt, regwílatwl fogwa es paranchyolatom zerynt, az mely falwk az Halwlbeg tefftereben wadnak azok adattak az zpahiaknak. Nemely falwk penig ninchyenek abba az tefterben, megys ereowel foglaltak el, az zegyn keosseg ket fele nem zolgalhat igen nagy nyomorusagban wadnak nekem azt attak tuttomra.

Az en paranchyolatom zerynt az Halwlbeg regestumat meg lattattam, mely falwk wadnak be jrwa, mellyek ninchyenek, es annakwtanna Hwzain begis mellyekett jrtt be, kyt meg lattwan regestumatt yrattam, mely regestumnak az masatt te hozzád kwídeottem.

Azert az en paranchyolatom te hozzád jwttwan wg'twggyad hog' azt az regestumot lassad meg, az mely falwk az Halwl beg teftereben ben wagyon azon kywl semmit az Erdelyheoz tartozo falwkban se zpahiaknak, se begeknek birny ne hagy. Ha mely falwk az regestumban ninchyenek, es ha az en paranchyolatommal adatott nekikis es awal byryak, wgyan ne had bantany, ha az regestum ellen wolna az en paran-

chyolatomis meg ne tarch, es az kyk ereovel hatalmaskodnakys az en alattam walok keozzw1, newenkent jrd meg nekwnk az en paranchyolatomat feleoleok mynt lezen, es walazt tezek rolla ahoz tarch magadat wagy twggyad. Ebbe egyebet ne tegy.

Numerus possessionum mandato imperatoris Turcarum
remittendarum.

Henczhida	Zarand	Polyand
Mykeperez	Zepeos	Papy
Bwzita	Raczfalwa	Iztar
Koniar	Herpal	Zyltarchya
Meggyes	Eech	Kystoty
Nagytoty	Keormend	Keoreospeterd
Bodog azzonyteleke	Meheoz	Beokeon
Goltt	Bolchy	Nag' Nesta
Ramochoya Thorda	Henczida	Zent Janos Vgra
Salan	Keozepwgra	Kis Vgra
Lapos	Vemer	Sap
Keotegian	Keotetarchya	Symonkerek
Zyl	Mezeogyan	Mwsto
Erdeogiaiak	Nagywasary	Kyswasary
Remete	Chyegeod	Jllye
Bay	Totth	Somos
Agia	Jeneonadas	Almosd
Szelend	Semyen	Pyszkoch
Vasad	Keserw	Keoreos bezermyn
Pttlend	Kishomok	Vekerd
Megyer	Farcha	Bolch
Kereztes	Told	Saas
Agyas	Vagyal	Fanchika
Gyeor	Gianta	Poyand
Geza	Beges	Mezeogyarak
Mezeopanz	Nagy Gezt	Kys Gezt
Pan	Marchynhaza	Bogyoslo haza
Fekete bator	Tulka	Kureasy
Zalonta	Nagyeeosy	Madaras
Pata	Naghomreok	Tamasy.

47.

1572 junius 22.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Feölsegeös romay cyazar; keözeönetwnk es baratsagunk ayanlasa vtan; sok ydeye hogy te feölsegödhöz embörwnket nem kwldöttwk uala; azert jm mastan az my uduarunk bely feö embörwnk közzwl, io akaratünkbol, valasztottuk es kwldöttwk, fldhöz; feö embörwnket kapuchibasankat Ibrahym aghat; kytwl kwldöttwnk feölsegödnek jeleös ayandekokat, möllyeket te fld; vegyön my twlwnk io keduel es io akarattal, es vgyan ezön Ibrahym aghatul, jzentwnk neminemw dolgok felöl nyeluelis, fldnek; kynek zauat, fld, zeretettel megh halgasa es megh higgye mert my zonkat zollya, es myndönök feleöl byzonios valazzal bocyassa, fld; es az megh teresnek jdeyen, mynd az vele ualokkal nagy beköseggel el kysertesse, fld; kyt my myndön wdökben vehessünk io neuön fltwl; jsten eltesse fldt, Datum Budae 22 die Juny anno 1572.

[Kivül latinul: II. Miksa római császárnak.]

48.

1572 junius 23.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Fölsegeös romay csaszar, keoszönetwnk es baratsagunk aianlasanak vtanna. Ez el mult eztendöben mikor irnanak 1570 eztendöben, es az fölsegöd hiu emböre Eduardo az mi nemw dolgoknak gond uiselesere fld: io akarattiabol hozzank bocsattatuan, es nalunk ielön leuen, mell' fld, hiu emböret mi az idöben io ualaszszal es hiu embörwnk gond uiselese által mind az uele ualokkal nagi tiztösseguel es bekösseggel hatra bocsatottunk, az fld, keuansaga szörent, az idöben es az tötögaink közöt ugian azon Eduardotul tizedik napian mindszent huanak irtunk uala fldnek, es annak elötteis mig, Eduardo ide nem iutot uala, ielöntöttwk uala mi te fldnek; hogy az egri kapitanhoz tartozo uitezlö szömeliök neminemw

ellenseghi lozienek az friginek, kik kozzwl Kun Petor neuw fo legenj mont uolt ki ualamj kborlasra, az mire szandeka uolt, abban semmi kedue nem tolt akkor, hanem hatra teresben ugi talalt Nagi Szoged es Czongorad kozot, valamy szegeni torokokre, kik Szogedrol monnek uolt ymmar Czongoradra, azokkal uolt egi szegeni uen torok aszszoni ket leaniaual, az torokok kozzwl kit le vagtanak, skit az uen azzonnial es az leaniokkal el uittenek, melli uen aszszont az w leanyual edgiwt ertiwk hogi mastannis az egri kapitan felesege mellett uannak, Azert eztis ertiwk hogi Onad varabannis tartia nem tudgiuk melliket, miert hogi fld, mi nekwnk leuele altal, melliet fld, Spira neuw uarasban iratot, hatodik napian Karacson hauanak, aianlotta uala, hogi az szegeni uen asszont mind az leanyual eggiwt, meg parancsolta uala fld, hogi meg adgia az egri kapitan, hisszwk penig, hogi ugi uagion fldnel, tudua, hogi meg atta. Miert hogi ill' alnoksagat ertottwk, hogi miuel ugi irt uolna Fldnek hogi minekwnk el bocsatotta az folsegod parancsolattia szorent wket, kiben semmit be nem telliesitot, minekwnkis irt uala illien hazuksagot hogi miuel az edgik leania az w hitokre allot uolna, az masik penig, ualamj uizbe olte uolna magat, kiben semmi igaz nincsen, bizoniaban ha ualamj uitezlo szomeliok uolhanak ugian nem bantanank Fldt ertok, de hogi niomorultak, semmiok kit az isten tud ninczen, hanem csak hogi lolkwnkert akarunk mindon iot miuelnj. Te Flt, szeretettel nagj baratsagosszon keriwk, hogi Fld, bocsattassa el uele, az egri kapitannial nem sokat tezon ez Fldnek, es hogi az Fld, aianlasais helien maradgion, te Fldt ugian szeretettel keriwk hogi Fld: ebben az mi keduwket ne szeghie, kiert iwuendo idokben az hatalmas isten egessegwnket engedj, mindon tisztossegos es hozzank illendo dolgokban akarunk Fldnek kedueskodnj, Isten eltesse folsegodeth. Datum Bude 23 die Junj 1572.

[Kivül latinul: II. Miksa római császárnak.]

49.

1572 szept. 18.

Musztafa basa Miksának.

M. Nemz. Muz. Ltára személyek szerinti iratok: Musztafa pasa.

My Muztaffa passa . . .

Feölsegeös romay cyazar; Keözönetwnk es baratsagunk ayanlasanak vtanna; Jutanak my hozzank az te Fölsegöd

köueti, Vngnath Dauith; Eduardo zent myhali hauanak 17 napan, del elöt 9 oran kyket my nagy zeretettel lattunk es tartottunk es jsmeg byzott embörwnk által nagy bekeuel vtra kesertettwnk; es io valazzal bocyattunk,

Touabba mutata my nekwnk az Fld; hiu emböre Ungnat Daid az my kegyelmes feyedelmwnk paranciolatiat kyben paranciollia w Fölsege hogy myndön uoltakeppen az fryghöz tarcyuk magunkat; Azert my myndön igyeközetwnkel azon lezwnk hogy az w Fölsege paranciolattia ellen ne jariunk, seöt myndeönben akariuk oltalmazny es azonnal myndön fele paranciolatunkat kwldöttök az beköknek hogy valamellik tyztyt tyztösseget kiuannia az frygy ellen semmy ellenközö dolgot ne miuelliön möli dolgot hizwnk hagi inset nem indultatik, cyak hagi onnet az Fld, partiatul ne ellenköznenek

De hogy neminemw dolgok felöl kerdözködnenk az köue-töktwl, azonban panaz ere; hogy myuel az egryek harom ezör juhna többet ragattanak uolna el, kiket immar Pestön alol nem mezze, az szölösy reuben haytottanak uolth; ezöret az my zamunkra hazattuk, az ket ezöre vagi valamivel töb az zegeny, buday pesty mezarosoke voltanak; jllien ellenközö dolgokat miuelnek, Azert ha az my irasunkban Fld; ketölködik kerdoze meg Fld, az köuetöket, meg tuggiak mondany azert mind effele ellenközö dolgokbol indultatik haborusag, kinek nem illenek lönyy, ha effele ellenközö latrok vtan tamadnak az my nepeink, azonnal az az hyre, hagi haddal nyargalnak varak alath; es mindön meltatlan dolgot zolnak es irnak Fldnek;

Az teöb dolgok között emleköztete az Fld; köuete az Ormandi attia fia felöl, jol lehet az my hiu zolganktulis Ibrahim agatul izent uolth Fld; kit my nekwnk hiuen meg bezellöt Ibrahim aga. Azert im my az Fld; kyuansaga zörent el jarunk az dologban, jol lehet nem my rabunk Ormandi Petör, hanem Hamza bek rabia, es my w neki nem paranciolhatunk, ha my rabunk uolna byzonnyal higgye Fld; hagi elseö kereset sem hattuk uolna Fldnek; hiaban jelösbén hagi igy törtent az dolog, kinek nem illöt uolna lönyy, hanem el bociattuk uolna; mynd az által, valamynt s ualahogi lehet vagy penzwnkel vagy egieb modon meg zabadithattiuk, erte lezwnk es meg zabaditiuk

De yly okkal, hogy az mynemw Döbröcöny Zabo Mate felöl leuelönk es köuetwnk által Fldet meg talaltuk vala, ky sok jambor keresködeö zömeliöknek kart töt, es egy nehanyat megis zeghenitöt benneök mastan az kassay kapitan byrtoka alat lakyk Saros Patakon, jol lakik vygan az sok jambor

jozagabol, kik eyel nappal syrattiak es ohaitiak azt az embeört, Fld; kwlgyesse be Zolnakra igaz szam vetesre az kassay kapi-
tannal, mierth hogy az szolnaki emennek meg ados tyz ezör
forintal az w maga ados leuele zörent; Azt az ement es az
többit meg eleghituen, hytönkre fogaggyuk mies hogi Ormandit
inneth myndön sarcioztat nekwl ki bociattiuk, Ezzel az sum-
maual penig az hatalmas ciazar szamara ados, es semmi kep-
pen el nem vez jól lehet eddig is döbröciöni saros pataki es
tokai aros embörökön meg vehettek volna, de mi nem bociattuk
arra hogi mas bwntelent banciaanak erte, Azert Fld; ennek az
dolognak visellie ugi gongiat hogi mast ne banciaanak erte

Meg bociassa Fld; hogy enny sok irassal bantiuk Fld;
vgian ezön zolnaki emmenek, Hochya Hazannak, az attiafiat,
az hatalmas cyazar harminciadiarol az egriek el ragattak, ki
mastannis ott Egrön vagion, egy nehanzor kertök Fldt; hogy
bociatassa el Fld, miert hogi az frygben fogtak el, mastannis
keriwk Fldt; hogy bociatassa el Fld;

Az zegeny ven török azzont, kit Kun Petör ket leanyaual
Zöged es Ciongorad között fogoth uolt el immar ketzör igerte
meg Fld; Azt nem tuggiuk ha az egy kapitannak meg paran-
cyoltae Fld, vagi nem, hogi az my köuetink meg jwttenek,
ottan hamar az Fld, jo igeretit meg jelöntöttwk neki, kire
meg ciak valaszt sem ir, nem az hogi meg adna wket;

Mynd az altal my az Fld; igeretiben es io aianlasaban
semmit nem ketölködwnk, hogi azokat zegenieöket te Fld; az
aianlas zorent mi nekwnk meg nem adatna, kiert ha az Isten
eltet byzonnial higgye Fld, hogy mindön tyztössegös dolgok-
ban hasonlo haladatossaggal lezwnk Fldnek, ebben feö keppen
vgian igön keriwk Fldt; hogi te Fld; keduönket ne szegye;
Isten Fldl; Datum Budaë 18 die Septembris anno domini 1572.

[Kivül latinul: II. Miksa császárnak.]

50.

1573 január 12.

Musztafa basa Trautson Jánosnak.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetös es nagysagos vr nekwnk tyztölendö barátunk;
közönetwnk es baratsagunk ayanlasanak vtanna; megh adak my
nekönk az nd: leuelet, kyben romay cyazar yo akarattya

zörent, kyuannya az my hyt leuelönket nd, ky mellett, az w Fölsege hyu zolgaya Betcz Jakab, az my kegielmes feyedelmwnk portayara nemynemw dolgoknak gond uysesesere byzuast mehetne es jsmeg hatra jwhetne, azert my aggyuk az my hit leuelönket kiben fogaggiuk az my hitwnkre, embörsegwnkre, es tyztössegwnkre, hagi mind jde my hozzank jwuet, smind innet az my kegelmes feiedelmwnk portaiara mönet, es jsmeg onnet hatra jwuet, io gond uyseseswnk alat byzodalmas vta engettetik, senkitwl semmj bantasa nem lezön, kinek byzonsagara es erössegere aggyuk az my zokot pöcyetwnket es chimörwnket, Datum Budae 12 die Januari 1573.

[Kivül.] Tekyntetös es ns vrnak, Trautson Janosnak, Romay Cyazar fő tanacianak, es gond uyselöyenek, nekwnk tyztölendö baratunknak.

51.

1573 márczius 4.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Fölseges romai czaszar, kőszönetwnk es baratsagunk aianlása utan: jm mastan kwldöttwk te fölsegödhöz az mi kőgielmes feiedelmwnk leueleiucl hiu embörwnket Saban czaust, kitwl az mi kőgielmes feiedelmwnk parancsolattia szörent nieluclis izentwnk: azert keriwk te Fölsegödet, hagi az minemw dolgok felöl Fölsegöd elöt tractal, te Fölsegöd mindönre io ualazzal bocsassa, es meg' hidgie szauat, es ismet mindön kesödelöm nekwl bocsassa hozzank Fölsegöd, kit mind az mi kőgielmes feiedelmwnk, s mind mi uehesswnk io neuön Földtwl. Isten Fölsegöddel. Datum Bude, 4 die Marty 1573.

[Kivül latinul: II. Miksa császárnak.]

52.

1573 márczius 4.

Musztafa basa Trautson Jánosnak.

My Muztaffa passa . . .

Tekentetös es Ngos ur, nekwnk tiztölendö baratunk: kőszönetwnk es baratsagunk aianlasanak utanna: Jm mastan

kwldottwk romai czaszarhoz es te ngodhoz hiu emborwnket Saban czaust, az mi kogielmes feiedelmwnk parancsolattiaual, keriwk te nodat, hogi te nod mindon mulatsag' nekwl jutassa szomben w Fólsegeuel, es az minemw dolgok felol tractal, azokra mindon io ualazzal bocsassa nod, kit mind az mi kogielmes feiedelmwnk, smind mi uehesswnk io neuon w Fólsegetwl, es te nodtul: es az mit szoual mondand nodnak, meg' hidgie nod szauat, mert az mi kogielmes feiedelmwnk parancsolattiabol my szonkat szollia.

Ennek elötteis irtunk mi mind w Fólsegenek, smind te nodnak: az szolnaki Emenj attia fia felol, kit az egriek az hatalmas czaszar szamara ualo nagi summaual ragadanak el az hidrol, kertwk egi nehanzor hogi el bocsattatna w Fólsege, meg' mind eddig' sem bocsattak el, mastannis Egron uagion, azt hizzwk hogi az mj kogielmes feiedelmwnkis irt mastan felole romaj czaszarnak.

Im nem regon ismeg Giulara monnek uolt ualamj jancsarok, uar orzesre, azokrais az egriek, tokaiak, szakmariak rea tamattanak, kit le uagtanak bennok, skit el uittenek, mastannis eoten az kassaj kapitannal uannak bennok, kettö az varadj kapitannal uolt, de azokat el bocsattak, mind az altal w Fólsege ezöket ugian ualoban keuannia hogi el bocsattassa w Fólsege, mert semmi ellenközö dolgotat nem miueltenek, hanem az hatalmas czaszar zolgalattiaban fogattanak el.

Touabba egi Döbröczöni Szabo Mate neuo embor, ki felol eginehanzor irtunk ez elöttis nodnak, az hatalmas czaszar szamara ualo summaual sokkal mont el, es mastan az kassaj kapitan birtoka alat uagion, es w fogta partiat, mi meg' eddig' az aros nepeket nem bantottük erte, neztwnk az Ruber w nga, emborsegere, de az mint lattiuk ugian semmi nem kel benne, azert te nodat szeretettel keriwk, mint tiztolendö baratunkat: hogi az mi hiu emborwnk mellet, Saban czaus mellet legion io toreködö w Fólsegenel nod, es ez dolgok felol bocsassa mindon io ualazzal w fólsege, ha ezök felol io ualaz leszön, ezzel az mi kogielmes feiedelmwnknek fölötte nagi kedues dolgot miuel w Fólsege, igi leszön oztan hogi mind az mi kogielmes feiedelmwnk, smind romaj czaszar w Fólsege, smind az szegenseg: nagi igienössegeben es bekössegeben maradnak, de hogi ezök felol w Fólsegenek bizonios ualaza nem iwuend: bizoniara nem tudgiuk mi követközsek belöle. Isten noddal: Datum Bude, 4 die Marty 1573.* Az mynemw janciarok az kassaj kapitannal vannak

* Innen kezdve más kéz írása.

azok közzől egy be jőt az töb tarsay valcyaganak meg keresere, kyt my meg tartoztattunk ily okkal hogi az my kegielmes feyedelmwnk az többytis hatra kyuannya mert semmy ellenkeözö dolgokban nem jartanak.

[*Kivül czimzés.*] Tekyntetös es nagisagos vrnak Trautson Janosnak romai cyazar tanacianak es feö gond uyselöyenek, nekwnk tyztölendeö baratunknak.

53.

1573 május 20.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Feölsegeös romay cyaszar, keözeönetwnk es baratsagunk aianlasanak vtanna, juta my hozzank az Fld leuele, 20. napian pynkeösd huanak, kybeöl meg ertwk hogy te Fld, az tyztössegeös aiandekot, az my kegielmes feyedelmwnknek, byzot es hyu embeöre altal, tudny illyk Vngnoth Daudid altal, be akarya kwldeney, kyre kyuannya Fld az my hit leuelönket, ki mellet mind jde my hozzank jwuuet, smind jnnet hatra mönet byzodalmas vta engettetnek, azert my fogaggiuk az my hytwnkre, embörsegwnkre, es tiztössegwnkre, hogy valameny magauual jde my hozzank jwuend, mind nagy tyztösseggel es embörseggel fोगaggiuk es lattiuk, es ismet az my kegielmes feyedelmwnkhöz, hyu es byzot embörwnk altal el kesertettiwk, hogy sem magoknak sem marhaioknak, semmi bantasok nem lezön, az möli szömeliök jnneth my twlwnk hatra akarnak terny nagi tiztösseggel myndön bantas nekwl bekeuel el kesertettywk, kinek byzonsagara es erössegere aggiuk az my szokot pöcie-twnket es chimörwnket Datum Budae 20 die May 1573.

[*Kivül latinul: II. Miksa császárnak.*]

54.

1573 junius 28.

Musztafa basa Ungnad Dávid követnek.

Egykorú másolat. Az eredeti ugyancsak Turcica, 1573 október—december, folio 20 b.

My Musztaffa passa . . .

Nemess es tyzteletes ferfyu, keöszenetynkh es barathsa-gunkh ayanlasanakh vthanna, erryl akarank my Kegdeth

byzonyossa tenny, hogy az mynemy maga gondolatlanokh, az Keg: ytt my nalunkh jeleón voltaban mely embertelensegeth myuelenekh, kyt nem az my akaratúnkból myweltekh lattya Issten, azokban harmat vasban yde hozzankh hozattúnkh ket-teyth ereóssen megh verettwkh, ezer palezath wtettwkh ray-tokh, ugy annyra hogy soha talam megh nem labolyakh, az harmadykath sokh yambor vytez keresere hyr teónny Keghez kwldeóttwkh kezessegen, ha Keg. az hyr vyweóuel egywth az megh tagloth legynyeknekh megh enged, jo, hol pedygh Keg: megh nem enged ezeón, Keg. aggya tuttunkhra, es ualamynemy halalth erdemlenekh, azzal fyzettetwkh nekyk. Azerth my Keg. twl mynden jo valazth varunkh. Isten Kegwel. Datum Budae 28 die Juny 1573.

55.

1573 október 10.

Musztafa basa Báthory István erdélyi vajdának.

M. Nemz. Muzeum Kézirattára Fol. Hung. 37. (Prot. Báth.) 479. 1. Kiadta: Szalay L. A magyar történelemhez. 83. 1.

Tekyntetős es nagisagos vr nekwnk tyztölendő barátunk. Keözönetwnk es baratsagunk aianlasanak vtanna Meg ada mi nekwnk Pispöökiben lakozo Mezaros Boldisar az nd, leuelet kybeöl nyluan megertöttwk az my kegielmes feyedelmwnkhöz valo nd, hyuseget Az vr Isten aggion ndk mynd ez mastany igieben, smind ez utan valo igieyben nagi jo zörönciet es előmeönetöt, tiztössegöt, kiuel mind az mi kegielmes feyedelmwnk elöt, smind egyeb vitezlő szömeleök elöt, valhasson dicieretöt nd, es ez vtannis affele orzag aruloyth nd, erdömök zörent bwntethessön meg ezzel es az zegeny rabok el bociatasual kit Artandi titkon tartot, mind hiuseget meg byzonitotta nd, möli dolog feleöl az mi kegielmes feyedelmwnket mindeön mulatsag nekwl byzoniossa akariuk tönny, es hizzwk hogy az nd, hiusege el feledue nem lezön w Fölsegenel, hanem nagi aldasat szörönciesiteset jelön valo zep aiandekiual vezi nd, Hol az segitseg feleöl ir nd, valameöli oraban nd, kiuanya az my segitsegwnket mynd oraban kezök vagiunk az mi kegielmes feiedelmwnk paranciolattia zörent nd, melle segitsegwnkel lönyy mind az ns. tömösvary passual egietömben, Ciak hogi nd, vigiazzon es izennyön vagi iryon nd, ha mi indulatok akarna lönyy, Isten eltesse ndt, es tegie Isten jo zöröncieösse nd, mind el kezdöt igieyben, Date Budae 10 die Octobris 1573.

[Kivül.] Az Tekyntetös es nagisagos vrnak Somliai Batori Istuannak, Erdeli orzagnak neömös gond uyselöienek nekwnk tyztölendeö baratunknak.

56.

1573 október 17.

Musztafa basa Trautson Jánosnak.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetös es nagisagos vr, nekwnk tyztölendö baratunk; keözönetwnk es baratsagunk aianlása vtan, Jm ertiwk az nd; leueleböl hogi myuel romay ciazar w Fölsege, az kasteli feleöl, mastan semmy oly byzonios dolgot, nem jrhatot, miuel hogy meg valoban meg nem ertötte az epitesnek okat valoban meg ertuen, akarya w Fölsege hyu emböret, Auer Janost, my hozzank es az my Kegielmes feyedelmwnkhöz kwldeney, ky által mind az my Kegielmes feiedelmwnket, smind mynket byzoniossa akar w Fölsege vgian ezön dolog feleöl tönny, kinek byzodalmas jwuetelenek okaiert kyuannya w Fölsege az my hyt leuelönket, azert valamikor w Fölsege akaria mi hozzank kwldeney nagi byzuast jwiön, mi fogaggiuk az my hytwnkre, embörsegwnkre es tiztössegwnkre, hogy az my byrtokunk alat semmi röndbeliektwl bantasa nem lezön, es zinten az feniös portarais, jo gond viseleswnk alat, hyu es byzot embörwnk által el kysertettiwk kynek byzonsagara aggiuk az my zokot pöcietönket es chymörwnket, d. [?] valere opto, Datae Budae 17 die Octobris 1573.

[Kivül.] Az Tekyntetös es nagisagos vrnak Trautson Janosnak Romai cyazar tanacyanak es uduaranak fö gond uyselöienek nekwnk tyztölendeö baratunknak.

57.

1573 nov. 22.

Musztafa basa Báthory István erdélyi vajdának.

Nemz. Muz. Fol. Hung. 37. Prot. Bathor. 77—78. 1. Kiadva: Szalay L. A Magyar Történelemhez 1, 125. 1.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetös es nagisagos vr nekwnk tyztölendeö baratunk, Keözönetwnk es baratsagunk aianlasanak vtanna; Ezt byzon-

nyal ertiwk hogy mastan az kassay kapitan, Tokayban ala jwt, De ndt. zeretettel keriwk hogi nd, vigiazzon es ha valamy ellenközö dologra igieköznek meöli dolog az mi kegielmes feiedelmwnknek karara esnek; mindiarast nd, hiu embeöre altal tegie hirre mi nekwnk, es mi myndön oraban kezök lezönk segitseggel lönnny, az mint az my kegielmes feiedelmwnk paranciolattia mutattia;

Myuel hogy te nd, Istennek kegielmessegeböl az hatalmas cyazar zöröncieieuel, mastan gazdag niereseggel jart, kit byzoniaban igön eörwlonk; Azt mutatna az jo zomzedsag hogy egyk az masikat meg latna belöle, de az mint lattiuik nd, ez elseö nieresegöt nem akaria mindönnel közleny,

Nd, ez kisded irasunkat semmy gonozra ne velle, akarunk ndl, nyayaskodny, aggion Isten ndk zaz ezör anny nieresegöt, es az ellensegön diadalmat. Isten eltesse ndt, sok eztendeyg, Datum Budae 22 die Nouembris anno 1573.

[Kivül.] Tekyntetös es nagisagos vrnak, Somlyay Batory Istuannak Erdeli orzagnak nömös gond vyselöyenek nekwnk tyztölendö baratunknak Erdeliben.

58.

1573 november 25.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Fõlsegoş romay csaszar: kőszönetwnk es baratsagunk aianlasanak utanna: ezt akaruk mi te fõlsegoðnek meg' jelöneteni: hogi az te fõlsegoð köueti iutanak hozzank 24 napian Nouembernek, Constantinapolibol: kiket mi io embõrseggel fogattunk es tartottunk: es ismet ugian ezön honak huzon hatodik napian hiu es bizot embõrwnk altal io gond uiseleswnkböl utra bocsattuk. Isten Fõlsegoðdel. Datum Budae 25 die Nouembris 1573.

[Kivül latinul: II. Miksa császárnak.]

59.

1573 deczember 17.

Musztafa basa Ruber János kassai főkapitánynak.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetös es nagisagos vr nekwnk tyztölendö barátunk köözönetwnk es baratsagunk aianlasa vtan, az minemw ket

madarat nd, Vacy Andrastul my nekŵnk kŵldöt, hiuen meg
 atta, kit my nagi jo neueön vöttŵnk ndtul; ez mellett az mit
 nd, ŵ tŵle nieluél jzent nagi io embörseggel mind elönkben
 atta, kire jsmeg vgian ezön Vacy Andrastul valasztöttŵnk, es
 az mit az my neuönkel ndk, mondand, nd meg higgie szauath

Az jancyar dolgat my jllesse, my ennek elötteis meg jelön-
 töttŵk ndk, hagi meg az köuetökkel be mönt volt az portara,
 kik feleöl paranciolat mönt romai ciazarnak, azt hizzŵk hagi
 ndk, hireuel vagion: azert mastan jsmeg oda be vagion, jt my
 nalunk ninczen.

Az predikator dolgat mi jllesse, azert kŵldöttŵk vala oda
 mayorunkban hagi az többi közöt tanytany, de az mint ertiŵk
 nem tud nieluökön, azert ha mas vttal Vacy Andras hozzank
 jŵwend jt nalunk talallia meg.

Az Zabo Mate, es Hocya Hazan dolga felöl, mastannis
 keriwk ndt, mynt tisztölendö baratunkat, hagi nd, kezö-
 ricye rea, jŵiön föl hozzank, az mit hoz hath hozzon az
 előbbeny aianlasunk zörent senkitul semmit ne fellion, ne
 köllesek az bŵntelenöket fö keppen az diöbröciönieket erte
 bantanunk, mert ezt byzonnial higgie nd, hagi Hocia Hazan
 mind oraban kezŵl oda be az hatalmas ciazar portaiara
 mönny, paranciolatot ki hozny, hagi altalan foguan az diöbrö-
 ciöniekön mind egi penzröl penzre meg vezy, azert hagi ebbol
 töb ne jndullion te ndtul mindön jo valaszt varunk, Isten ndl,
 Datum Budae 17 die Decembris a. 1573.

[Kivül.] Tekyntetös es nagisagos vrnak Rŵeber Janosnak,
 romai ciazar tanacianak es fö kapitannianak nekŵnk tyztö-
 lendeö bara[tunknak] Kassan.

60.

1573 deczember 26.

Musztafa basa Trautson Jánosnak.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetös es nags vr nekŵnk tyztölendeö baratunk
 keözönetŵnk es baratsagunk aianlasanak vtanna ez leuel mu-
 tato ket szömeli juta my hozzank az my kegielmes feyedel-
 mŵnk portaiarol 25 die Decembris, kyt my jo embeörseggel
 fogattunk es jsmeg hiu embörink által gond viselesŵnk alat
 vtra kesertettünk;

Touabba jm ertiŵk hagi myuel te Nāgod mas hazugok

zauahoz kepöst, igön vadolth az my kegielmes feyedelmwnknel, kit byzoni jo neuön nem igön vehetwnk ndtul; mert ha nd, az tieytök ellenközo dolgayt mind jgazan elő adna; mi nem banniuk, bator az myeynk dolgais elő forgattatnanak, de hogi nd, ciak az mieynk dolgat forgattia, es az okat nd, meg nem jelönty, kiktwl tamad ezt jgön nehezelliwk;

Im ez nemöli naponnis, az tihaniak deuecieriek nagj haddal zazlokkal föl kezwluen, az Balaton mellet valami sokadalomra wtöttek, egi nehaniat az mieinkben fogua viuen, az koppaniak rea talaltak es mind zazlostul jde hoztanak bennök, skiket az vez skiket az fegiuer emeztöt meg bennök, ki feleöl ez elöt leuelben jrtunk;

Ez penig el nem titkolhato dolog, mert jm ez jelön valózömeliökis niluan lattak, mind zazlokokat smind w magokat, kik niluan valliak azt hogj az kapitanok, paranciolattiabol jarnak azert ha akariatok meg tartany az frigiöt vgian valoban tarciatok meg hol penig mas zauahoz kepöst mind vntalan vadolny akartok, ezt meg miuelhettiwk hogy az el vegezöt dolog meg fog bomlany kyre meg eddig mindön tehetsegwnk zörent vgy igieköztwnk hogi alhatatosan meg maraggion, de az mint lattiuk, jo tetwnkre fölliwl mind naponkint gonozzal akartok fizetny, kit egiebre nem velhetwnk hanem, nemöli kapitanidnak hizölködö cialard bezedinek, jambornak helien legiön tyztössege, azert mastan ez felöl akarank ndk röüide-dön jrny, Isten ndl, Datum Budae 26 die Decembris 1573.

[Kivül.] Tekyntetös es nagisagos vrnak Trautson Janosnak, romai ciazar tanacianak es uduaranak fö gond uyselöyenek, nekwnk tyztölendö baratunknak.

61.

1574 február 14.

Musztafa basa Ruber Jánosnak.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetös es nags vr nekwnk tiztölendö baratunk, kezönetwnk es baratsagunk aianlasanak vtanna, az nd; kwl-dötte zep aiandekokat nagj jo embeörseggel es hyuen meg ada mi nekwnk Vacy Andras kit mi ndtul; igön jo neuön es tyztösseggel fogattunk, kiert ideöuel jsmeg hasonlo baratsaggal lezwnk;

Touabba az minemw dolgok feleöl nd, mynekwnk niel-
uel jzent, azokat mind elönkben aduan, jsmeg vgian ezön Vacy
Andras altal valaszt töttwnk, es az mi feleöl w tñle izentwnk,
nd, meg higgie zauath;

Az predikator dolgat my jllesse, abban nd, semmit ne
ketölköggiek, mindön oraban variuk, es az my aianlasunk
zörent ndk; meg kwlgywk vgian ezön Vacy Andrastul.

Az Zabo Mate dolgaban hogi te nd, jo gond uyselessel
vagion, azt ndk jgön közönnywk jol lehet az mint ez
elöt valo leuelönkben mijs jelöntöttwk vala ndk; paranci-
olatot hoz ky az my kegielmes feyedelmwnktwl, Hocya
Hazan; möli paranciolat mellet az döbröcyöniekön meg ve-
hety, de mi az nd, aianlasahoz tartuan magunkat, nem akar-
iuk hogi hörtelen, semmy jnditassek, azert meg is keriwk
ndt, zeretettel hogi te nd, legyön jo gond viselő ebben
ne köllessek az döbröciönieket erte bantanúnk, mönnel ha-
marab lehet, az mit kwldhet kwlgyön, es ha w maga be
hozzais annal job, senkitwl semmit ne fellyön az előbbeny
aianlasunk zörenth;

Im az nd, baratsagaert Szeperytj Janosnakis az vty le-
uelet ki kwldöttwk hogi zabadon ywiön mönnyön, Isten el-
tesse ndt, Datum Budae 14 die february a. 1574.

[Kivül.] Tekyntetös es nagisagos vrnak Rweber Janosnak,
romai ciazar fő kapitannianak es tanacianak, nekwnk tyztö-
lendeö baratunknak Kassan.

62.

1574 márczius 7.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Feölsegös romay ciazar, közönetwnk es magunk ayanlasa-
nak vtanna, erreöl akarank te fdk emleközny, hogy myuel,
ez elöt ugi mint het eztendöuel valamý barom háitok szöktek
uolt el Marusnal az hatalmas cyazar harmiciadiat, meöli dolog
feleöl ez leuel mutato szömeli beuebben szol fdk es te
Fldt keriwk hogi meg halgassa zauat es meg higgie Fld; es
az my baratsagunkert myndön oltalommal legyön Fld mel-
lette; azert im ertiwk hogi az marusiaknak marhaiokat, es w
magokatís gyakran meg tartoztatiak erte, jol tugia azt Fld,

hogy az ky az harmiciadoth el szöky, annak marhaia cyazar számara foglaltatek, es feye cyazar kegyelmen marad, azert te fdt; keriwk nagy byztunkban; hogy ez dolog myat az marusiak ne bantassanak mint hogi meltatlan mert ha eggyet meg tartnak benneök azt byzonnial higgie Fld, hogy tizeth tartatunk helieben, de hogi bekeuel jarhassanak zegeniök az szokot keresködesökben vgian jgön keriwk fdt, hogi te Fld az my baratsagünkert mindön jot miueliön.

Touabba az vaczi Szabo Mihali adot uolth valamy borsot, az nagj zombati Kis Myklosnak, ki summa zörent tezön 4000 Flt, mastan jmmar semmi keppen meg nem akarya eleghiteny, valamy roz marhat akar hazat szölöt neki böciöltetny, w rajta penig kez penzel vezik jt meg, azert keriwk fdt, hogi paranciollion Fld az szombati byraknak hogi eleghitessek meg ne maraggion szegeni karban, mert senkinek karat nem kuanhattiuk, ha az Fld paranciollatiara meg nem lezön oda valo embört tartunk erőtte, mind addig myg az summa be telliesödik, Isten eltesse fdt, Datum Budae 7 die Marty a. 1574.

[Kivül rendes latin czim : II. Miksa római császárnak.]

63.

1574 május 15.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Feölsegös romai cyazar, keözönetwñk es magunk aianlasanak vtanna, juta my hozzank Auer Janos, az my kegyelmes feyedelmwñk portaiarol 14. napian pynkösd hauanak; kit my jo embeörseggel lattunk es jsmeg jo gond uyseleswñk által bekeuel el kisertettwñk mind addig mig az tiztössegnek rönnyt jllette;

Vgyan ezön postaual volt hyu es byzot embörwñk ky által az my kegyelmes feyedelmwñk, es az my zerelmes attiankia az ns; vezir Mehemmet passa my nekwnk jrt, es tudny akarya mi twlwñk ha rea merwñke ezökre felelny, tudny jlilik az minemw dolgok felöl jm fölsegödnekis paranciolat jwñt, kik felöl immar sokzor jrtunk w fölsege paranciollatiabol te fölsegödnek, az zolnaki emeny Hocya Hazan attiafiat, es Hazan ement, kit Marusnal el fogtanak, jsmeg ez el mult napokban

Boznaban, Jasznoçyay Ibrahym aghat, es az falukat, kık felöl az jzpahyak mind zwnetlen panazolkodnak az w fölsege portaian, ha mind ezöket az kik felöl im fdnekis jrt az mi kegielmes feiedelmwnk, ha hiuen be zolgaltatnake auagy nem ebböl akar w föl: twlwnk tanusagot vonny; mynd ezök felöl meriwnke my felelny, hogi te fdtwl meg leznek auagi nem kik felöl akarunk my te fdtwl erteny, ha meg lezneke auagy nem, möli dolgok nem sokat teznek fdnek; ha te fld; mind ezökre az w fölsege kiuansaga zörent rea aianlia magat; jm mies fogaggiuk hogi az fld kiuansaga zörent, az frignek meg zörzeset magunkra föl vezzwk, sem faratsagunkat, sem kölcigwnketh nem kimelliwk valameny jdeyg fld, kiuannya meg zörözzwk, ciak hogy te fldis mind ezöket az w föl; kiuansaga zörent be telliesicye, kik nem sokat teznek te fdnekis, jol lehet jm nem regönnis hogy Hozzutoti Gieörgi jt nalunk vala, paranciolat jwth vala az my kegielmes feyedelmwnktwl, hogi az möli faluk engödetlenök, erdömök zörent meg bwntetessök kire byzoniara reays kezwltenek vala, es az mellet talam sok bwntelenök is veztenek volna, de my byzuan az fld jo aianlasaban, nem attunk szabatsagoth rea, ki miat sok bozzusagot es atkozast uallottunk mastannis nyncien semmy ketsegwnk hogi te fld az my kegielmes feyedelmwnk kiuansaginak, mind ez mastaniakban smind egiebekben hogi eleghet nem tönne, kinek te fld; jwuendöre sok haznat lattia es vezy;

Az zegeny buday mezarosok juhay felöl paranciolat jwt vala az my kegielmes feyedelmwnktwl, mölj paranciolatot my te fdnek kwldöttwnk vala, hogi te fld. az mi kegielmes feyedelmwnk kiuansaga zörent meg adatnaya, de mindaz ulta sem jwue semmy hir felöle;

Azert my nagy byztunkban keriwk te fdet; hogi mind ezök az my kegielmes feiedelmwnk kiuansagi zörent legienek meg, hol meg leznek, az előbbeni aianlasunk zörent mies rea felelwnk hogy az fld; kiuansaga zörent az frignek meg leteleben jo embeörseggel gond viselök es meg zörzök leziunk; de vizzontag, ha ezökben te fld, az mi kegielmes feyedelmwnknek kyuansagat be nem telliesiti, nincy mi nekwnk anny feiwnk hogi my w fölsegenek semmit az frig feleöl meriwnk irny, auagi abban töreködnny, azert te fld; mind ezökben lasso jomodot, hogy vihesswk veghöz jo moddal, az my kegyelmes feyedelmwnk közöt, es te fld, közöt ualo kyuansagokat; es ez zegeny niomorult mezarosok hogi ne maraggianak karban vgian jgön kiuanniuk te fdtwl; Isten fdl; Datum Budae 15 die May Anno domini 1574.

[Kíwül latinul: II. Miksa császárnak.]

64.

1574 augusztus 8.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Feölsegös romay cyazar, közönetwnk es baratsagünk aianlasanak vtanna, juta my hozzank az fld leueleuel, az koma-romy kapitan emböre Cyerko Marton 7 napian kis azzoni haüianak kybeöl ertiwk az fld panazlasat, az tömösvary passa, es az erdeli vaida, minemö meltatlan valo panazokat; miuel-tenek legyön az portan te fld feleöl; jól lehet az my szerel-mes vrunk es attiankfia, az n̄s vezyr Mehemmet passa mi nekwnkis jelöntötte vala azt az dolgot, de my meg akkoris meg jrtuk vala ű nagisaganak, hagi hiaban valo vadolas az ű t̄wlök; jm mastan meg vionnan az fld, leueley mellet meöli leuelek az my zerelmes attiankfiának es az oratoroknak zol-nak, hyu es tökeltös embörwnk által jrtunk, es jntöttwk ű n̄sgt hagi mindön hiaban valo vadolasokath be ne vegiön, ez vtannis valamiben fld, meg talal, mindön tisztössegös dol-gokban akarunk keduesködny, Isten fld, Datum Budae 8 die Augusti a. 1574.

[Kivül latinul: II. Miksa római császárnak.]

65.

1574 szeptember 7.

Musztafa basa ismeretlennek.*

M. Nemz. Muzeum Itára, személyek szerinti iratok, Musztafa pasa.

Mi Muztaffa passa . . .

Tekyntetös és nāgs. vr nekwnk tisztölendő barátunk. Keözönetwnk es baratsagunk aianlasanak vtanna. Meg adak my nekwnk az nd, leuelet, kibeöl ertiük mit ir nd, az se-geösdiek es börzöncyeyek feleöl Hagi miuel mind sz̄wnetlen Kanisa fele ciataznak es leseöket hannak, mynt im mastannis hagi Istuanfy Istuant masod magaual el ragattak, es hagi ottan hamar 13 zömelt es három feiet vittenek volna Touabba

* Talán Trautsonnak szól.

Kanisához tartozó három falut el rablottak volna, és zantalan szömeleöket barmokat vittének volna; Az Vr Isten jól lattia hogi mi hírnkel nem miuelték, és my okay nem vagiunk, Ha my történt ys okay ismeg az tieytök, kik feleöl immar el vntuk az sok panazolkodást; Az bek feleöl hol azt irya nd, hogi az Muran által mönth volna vagi hogi mikor Istuanfi Istuant el fogtak jelön volt volna, Byzonniál higgie nd, hogi az beknek abban semmy hire nincyen, mert akkor az bek it mi nalunk volth. It való letelenek oka pedig ez uolth, hogi miuel az hatalmas Istennek jó akarattiból az hatalmas ciázar az my feyedelmegwnknek meltosagat nagióbra vitte ugi minth egessegwnk latny idveözleny jwtt vala.

De nam my ezt egi nehanzor meg irtuk ndk, hogi az Zriny Gyeörgy minemw ellenköző dolgokat miuel; Sziget ala Babolcya, Börzöncye, Segeösd ala zaguld nagy haddal; leseöket hani; De hogi az mieynk ezökben vezik cialardsagokat, ki nem mönnek vtannok, igi oltalmaznak magokat.

Ugyan ezön Zriny Gieörgy nagi haddal feöl kezwlt, es az Posga tartomaniában való falukat, kit zep szauauál kiket erőzak keppen föl vezön es az w hatarában le telepity, immar egy nehany falukat azon keppen puztan hagyoth; az izpahiak pedig sirnak ohaitnak ehelis meg halnak mert nincyen myhöz nyulniok, azoknak pedig az adoikat my raitunk kerik es mindön jövedelmöket; effele dolgokat mind eleyben attunk my ndk, kire meg ciak valaszt sem töt nd,

Touabba ezis niluan vagion ndl; hogy menizör az my kegielmes feyedelmwnktwl paranciolat jwtt, kit my zep rön-del romay ciáznak föl kwldöttwnk, Hogi az buday mezarosok juhait, Hazan ementh hatra aggiatok, es az Nagy Kallot el rontassatok w Fölsege paranciolattiat meg nem fogattatok Az my inteswnket pedig mint fogadnatok meg Myolta az Nagy Kallot epitek zaz faluknál töb ky az elöt az hatalmas ciáznak adozott es be jartanak vrokhoz kik immar mastan be nem jwnek es semmy fizetést nem teznek

Ismeg Tatát es Bözpöremöt miolta meg veuek masfel zaz falukual töb Zekös feier var tartomaniában, az kik az elöt mindön fizeteth zolgalatot miuelték, kikben mastan ciak eggis nem akar be jarny, Eztergam tartomaniában meg azon keppen tahat mint ellienek el az zegeny izpahijak

Jól tuggya azt nd, hogi mindönnek zolgalattiában jár es mindön meg kiuannia az w jutalmat, senky zellel nem elhet, igy köuetközik oztan hogy az fele vakmerő jobbagiokra rea mönnek es eginehaniath el ragadnak bennök, az hatalmas ciázar adaiat es w magok jwvedelmet kiuanniak raytok, ha

oztan meg eleghitik űket ismeg el bociattiak űketh mikor effele szofogadatlanokban egi nehaniath el hoznak, az tieytök azonnal raytok tamadnak, Igy lezön oztan hogy az ki erősb lezön, aze lezön az jutalom, mint mastannis az tieytök az myeynkre rea tamattanak, előzőr az mieynkben kit le vagtanak skit el fogtanak volth; az vtan Isten segetsegebeöl az mieynk meg vertek űket, es vgi törtent vezödelmeök, De ha űk bekeuel maradnanak, az mieynktwl semmy nem indultatnek,

Jol lehet erre my nekwnk paranciolatunk vagion az my kegielmes feyedelmwnktwl, hagi valameöli varasok faluk ide vannak iratatuan kyk annak előtte az hatalmas ciazar adoiaih es izpahiaioi jwvedelmet igazan be zolgaltattak, es mastan be nem akarnak holdolny előzőr romay ciazarnak iriünk felölwk es ha vgian vakmerösegnak aggiak magokath az vtan zabatsagot aggiunk, affele vakmereöknek meg bwntetesökre de meg my semmiben eddig nem hörtelenköttwnk, byztunk az ű Fölsege aianlasaban, mikor Hozzutoti Gieörgi által aianla magat hagi mindön feleöl meg paranciollia hagi be jwienek kiben vgian semmy nem kele mind ez oraygis

Irya nd, hogy az faluknak az neueöket röndel meg irnuł ndk; Azert im mindön fele embörwnket kwdöttwk, es zep röndel hamar nap az neuöketh irua kwlgiwk vgis meg lattunk ha be kwditök

Mynd az által keriwk te ndt mint tisztölendö baratunkat, hagi te nd zollion romay ciazarnak, paranciollya meg mindön fele hagi jarianak be, az hatalmas cyazar adoiat es vrok jwvedelmet zolgaltassak be Ha ezt miuely ű Feölsege mi felelwnk arra hagi az my byrtokunk alat valok nem az hagi az ű feölsege jozagaban mönnek, de az szamara meg ciak egy loüat sem niergelnek meg; De az mint fölleölis meg jelöntiwk, mindön meg kiuanmia az ű jutalmat, senky zellel nem elhet;

Az valyak sambokiak Komarom zigetebeöl hagi anny szömelt hoztanak volna el nency azoknak anny feyök hogy azt mernek miuelny, de az komaromiaknak tatayaknak cyatayok sem eyel sem nappal meg nem szwnik;

Az samboki Ahmat odabasanak, mi meg parancyoltuk hagi veztegesben legeön, ha többe irand nem solgiaual hanem byzoni feieuel ery meg röüidedön ciak onnet az ti partotoktul maraggianak bekeuel inet vgian semmy ellenköző dolog nem indultatik; Isten eltesse ndt; Datum Budae 7 die septembris anno 1574.

66.

1574 szeptember 18.

Musztafa basa Báthory István erdélyi vajdának.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetős es nagisagos vr nekwnk tyztölendeö baratunk, keözönetwnk es baratsagunk aianlása után; meg ada mi nekwnk Todor a nd, leuelet mynd az aiandekkal eggiwt, kit my jo neuön vöttwnk ndtul; mönnel fölliebben azt hogi te nd, az my tiztössegeös elömonetwnkön jgön eörwlth fölötte jgön közönnyük ndk;

Az Mahmut begh dolgában hogi nd, ziué zörenth töreködik jgön közönnyük ndk mies jnneth az mint twlwnk lehet eörömet töreközwnk mint regy jo baratunkerth;

Az Bekös dolgat my jllesse ha jgaz lezön jwuetyel, mindiarast hiu embörwnk által hireuel aggiuk ndk;

Touaba Todor az myt mi nekwnk nd, neuuel zolt mind meg halgattuk es jsmeg vgian ezön Todor által jzentwnk ndk, nieluel nd meg higgie zauat, Isten ndl, Datum Budae, 18 die septembris a. 1574.

[Kivül] Tekyntetős es nagisagos vrnak somliay Batori Istuannak Erdeli orzagnak nömös gond uyselöienek, nekwnk tyztölendö baratunknak Gyula feier varban.

67.

1575 január 15.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Feolsekös romay cyazar, közönetwnk es magunk aianlása után, ezt akaruk my te fidek; tuttara adny, hogy az my kegielmes feiedelmwnk az hatalmas szultan Szeljm cyazarnak vegezte el az vr Isten ez vilagban valo eletet (tudny jllik) löt halala, 29 napyan Zent Andras huanak; Istennek kegielmes jo akarattiból valasztatott helieben az ciazary meltosagra szultan Murath; kynek aggyon az vr Isten az w cyazary feiedelömsegeben es meltosagában, hozzu jdeyg valo eletöth; jo zörenyvet, diadalmat es tyztössegöth;

Ertywk azert byzonnyal hogy az oratorok fölötte jgön vannak azon hogi ez meg neuezöt wy feiedelömmelis frigyöth akarnanak zörzeny kyt mies jgön kiannank az zegeny orzagnak epwletere es meg maradasara, es minth twlwnk lehet erölest munkalkodunk benne

De az Vezperim, Palota, Tata, Egör, Nagy Kallo es az juhoknak tauali nyaron es ez vttal harom jzben valo el uytele, es ez meg neuezöth vegbelieknek ellenközö dolgay nagi okot adnak az meg nem letelre; azert my te fldnek; jo akaratunkbol es mindön jora valo szandekunkbol aggyuk tanaciul, hogi ez meg neuezöt veg hazakat kik byzoni semmy haznara fldnek; nincienek hanem jnkab karodra es bantasodra, töresse le fld, es az harom vttal el vit juhokat vagy az arrokat, adassa meg fld, hol penig te fld, az my jo tanaciunkat ebbeöl meg nem akaria fogadny lassa fld, ha mith vele hasznal fld, mi okay ne legiwnk hogi nem jntöttwk fldet; Isten eltesse fldet; Datum Budae 15 die January a. 1575.

[Kivül rendes latin czim: II. Miksa római császárnak.]

68.

1575 február 5.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Feölsegös romai cyazar, közönetwnk es magunk ayanlanak vtanna, juta my hozzank az my kegielmes feiedelmwnk tolmacya Mahmut bek; első napian Beöyt elő hauanak; az hatalmas cyazar röndyhöz jllendö nemynemw dolgok feleöl, mölliek te feölsegödhözis jllenek; vgian ezön Mahmut bektwl az my kegielmes feiedelmwnk, nyeluelis jzent te flknek; te fld; meg higgye szauath es myndön jo valazzal bocyassa fld; valamy rabokat kyuan az my kegielmes feiedelmwnk te fldtwl; tudny jllik Hazan ement kit Marushoz az hatalmas ciazar varasahoz közel; ky semmy ellenközö dologban nem jart, el foganak; ky felöl egynehanzor paranciolatis jwt az my kegielmes feiedelmwnktwl, mölliet fdnek; küldöttwnk, hogy myndön sarcioltatas nekwl el bociassa fld; de mynd ez ideygis vgian nem len semmy zabatsaga, mastan penigh Györöth Tolmacy Vincye fogsagaban vagion; egy Hacy Muztaffa neuö rab, Pözpörimben Gezty Ferency fogsagaban vagion; azert my

keriŵk fideŵ; hogy az tőb rabokkal egyetőmben, möllicet az my kegielmes feiedelmŵnk te fideŵl; kyuan, te fide, keduet ne szegye ŵ fölsegenek; az taualy es ez idey juhokatis eppen vagy az arrokat te fide, vgian ezőn Mahmut bektŵl vagy egy fő embőretŵl kŵlgie megh fide, myuel hogi az hatalmas ciazar kencyeből vetettenek, mastannis paranciolatunk jŵt ŵ fölseghetŵl az my kegielmes feyedelmŵnktŵl, hogy te fide, rea emlekőztessŵk az Nagi Kallo el rontasa felőlis parancyolatunk jŵt, hogy te fide; jncyŵk leuelŵnk altal, hogy el rontassa fide; mynd ezők meg leuen; ygy lezön oztan alkalmatossagunk rea, hogy az fide, kiuansaga zőrenth szyuönk zőrent tőrekődhetŵnk, möli dologban ha my zyuönk zőrent gond uyselők lezŵnk, byzonnial hyzzők hogy megh nyerhettiŵk; de ha fide, az my jntesŵnkel nem gondol, es Mahmut beköt fide, mastan myndön jo valazzal nem bocyattia, es az my kegielmes feiedelmŵnknek kyuansagat te fide, be nem telliesity; myuel hogy jffiu feiedelöm es az hadakozasnak jgen ŵrŵl, felŵnk hogi az utan semmy szonk nem fogh köllemetős lönnny ŵ fölsegenel, kiből nagy haborusag fogh tamadny, azert my keriwk fide hogy myndön hazugok zauat fide, elö ne vegye kiknek ciataiok ragadozasok, sem eiel sem nappal meg nem szŵnyk, hanem te fide, az my kegielmes feiedelmŵnk kiuansagat be telliesicye, es Mahmut beköth myndön jo valazzal bociassa fide; ezt nagi jo akarattunkból jriuk fölsegődnek;

Mahmut bek meg jt nalunk vala; es jllicen dolog történek hogy az egriek nagi haddal zaguldottanak volth az hatalmas ciazar veg haza ala; Hatuan ala, es nagi sokan lesben leuen, az myeynket lesre akartak vinny az myeynk vtannok leuen ezőkben vezik az lesth es nagi batorsagal reaiok rohannak, Istennek segítsegebeöl meg veryk az tieytöket 33 eleuenth es eötuennel tőb feiet vőttenek, egi nap sincien hogi ciataiok meg zŵnnek, Jaasz Byrin ala, Zent Miklos ala, es egieb veg hazak ala mind szŵnetlen szaguldnak es vgi ellenkőznek; azert te fide; mind ezőkreöl meg tilcya ŵket, mert effele dologból semmy jo nem köuetkőzik, mind ezőkreöl Mahmut bektŵl beuebben erthet fide, Isten fide, Datum Budae 5 die february a. 1575.

[Kivül rendes latin cím: II. Miksa római császárnak.]

1575 február 20.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Feölsegös romay cyazar, közönetwnk es magunk aianlanak vtanna, juta my hozzank Auer Janos az fld; posta emböre, 19 die februari; kit my alkolmas napig meg tartoztatank; oka ez hogy az ket közben mastan sok gonoz embeörök tamattanak es feltywk hogy valamy niomorusaga törtenik az vton, meöli dolog ha törtennek, mind my nekwnk smynd te fldnek, bantasara lönnö, touaba nemynemw embörök kik az postak ala valo louakat tartottak, panaszt töttenek az my kegielmes feiedelmwnknek; hogi jmmar vgian nem gyözik louakkal wketh; az sok giakorta jwuö jaro postakat azert my nekünk w fölsege paranciolatot adoth kiben elönkben adta jo moddal, hogi az my; az my feiedelömsegwknnek meltosagat röndjth jllety; annak my magünk viselliwk gongiath nem alkolmas myndön keues dologert w fölseget bantattnünk; fö keppen nam mastan az w fölsege fö emböre Mahmut bek oda fdhoz; bocyattatoth, ky altal azt hyzzwk hogy te fldt az my kegielmes feiedelnwnk myndön dolgok felöl meg talalta, azert my fdtwl, akarunk erteny, hogy ha Auer jt nalunk variaie meg Mahmut beköt, auagi jnet jsmeg föl bociassuk Mahmud bekkel penig valameny emböret akaria fld bocyatany az my kegielmes feiedelmwnkhöz vagi jde my hozzank byzvast jwiének;

Touaba vgyan ezön Auer Janostul kwldöt fld, az zegeny buday mezarosok juhainak az arraban, 800 forintoth kit Auer my nekwnk hiuen be zolgaltatoth; azert az mynt jgazan az juhok szamainak vegere möntwnk az tauali juhoktul meg valuan kit az vtan el ragadanak; sümma zörent tezön 28 (75 juhoth; vgian ezön mezarosok közzwl Mahmut bekkel ketten möntenek föl, kiktwl niluan meg ertheti fld azerth meg keriwk te fldt, hogy Mahmut bek szauat fld, jgön elő vegie es az zegeny mezarosokat te fld, karban ne haggia maradny, mert az mint ez elöttys jelöntöttwk fldnek, az hatalmas ciazar kencieböl vetettenek; semmy keppen penig az el nem vesz, azert fld, az maradekiarolis eleghitese meg szegenyöket, meöli dologgal nagi haznos dolgot nye . . .* fld, myes ez melleth az my feiedelömsegwknnek meltosaga szörent, mindön jo törekö-

* Egy-két betű kiszakadt.

dessel faratsagünkal, kölciégwñkel, az mint aianlottuk magünkat, mind szíuel lelökkel az fíd, kiuansaga zörent eörömost töreködwnk; de ha mast fíd Mahmut beköt mindön jo valazzal nem bociattia, es az my kiuansagünkat fíd, hiaban mülattia; semmy modunk nem lezön; semmy dolognak el vegezeseben kibeöl nagi haborusag fogh követközny; Isten eltesse fídt; Datum Budae 20 die february a. 1575.

[Kivül rendes latin czímzés: II. Miksa római császárnak.]

70.

1575 márczius 20.

Musztafa basa Miksának.

Két, egymással *maslan kettő* közben-től kezdve teljesen megegyező eredeti.

My Muztaffa passa . . .

Fölsegös romai ciazar, közönetwnk es magunk aianlasának vtanna; jm ertiwk Auer Janos felöl myth jrt fíd, de miuel hogj my wtet valameni jdeyg meg tartoztattuk oka ez hogy mastan kettő közben sok gonoz embörök tamattanak az vtakon, vgj annira hogi keuseses embör nem mer jarny. az my kegielmes feiedelmwnkis penig mast az orzagot cyrkaltattia, kitwl tyztit vezy el, es kinek ismeg tyztöt ad, fíd, semmy gonozra Auer meg tartoztatásat ne vellie, mert byzoni semmy gonozra valo jndulatbol nem miueltwk, valami keues jdeyg legiön veztegesben; es jsmeg az fíd, kiuansaga zörent, hyu embörink által be kysertettiwk;

Touabba ennek előtte valo wdökbennis jelöntöttwk vala my te fídnék; az tatay kapitan Rozönberger, mynemw bozzusagokal jllet mynket mind szwntelen; valamý közel valo jobbagynk vannak, kik jde mi nekwnk zolgalnak vagy köl vagi nem köl, zegeneökre reaiok kwdlj latrait, es ostor alat niakon kötue vgi vitety, kith veret kit fogsaggal, saniargat bennök, meg ha zep zoual jntiwk hogi meg szwnniek, az töb bozzonto bezedi közöt, jllien szoual jllet (mond) vgianis az vezir Mehemmet passa, es te nd, jgön zeretitök az frigiöt es jgön zwksegös keppen kölletik mast ti nektök; azert akaruk fit, az w dolgairol byzoniossa tönny, hogi te fíd, meg fenicie effele dolgay nekwl el legiön, mert ha fíd, meg nem feniti, es mindönre rea bociattia fíd, meg ertitök; es wis meg

lattia az maga gondolatlan, mykeppen zerettiwk my az fri-giöth, es mint lezön az w oth meg maradasa, kinek my okai ne legiwnk, mert ezt jól lattiuk hoga jo tetwnkre fölliwl myndön bozzusaggal jllettetwnk, Isten eltesse fldt; Datum bude 20 die marty 1575.

[Kivül rendes latin czimzés: II. Miksa római császárnak.]

71.

1575 márczius 30.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Fölsegös romai ciazar, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, megh ertwk azt my byzonnyal hoga mykor az zegeny mezarosok emlytöttek volna, az juhok arrat te fölsegöd elöt, fld, ollian valasztöt töt volna felöle hoga my nekwnk mynd meg kwldötte volna fölsegöd, azert my nekwnk, többet 800 juhna az arranal 800 fnal; nem kwldöttetök, az juhoknak szama penig, az harmad euy juhoktul meg ualua, ez el mult eztendöbéli negy falka juhna summaia tezőn 28(60 juhokat azert te fldt, zeretettel keriwk, hoga te fld, zegenyöket wressen ne bociassa, hanem mynd az ket rezról elegyeye megh fld, zegenyöket mert ha mastan fld, valamy jo valazzal Mahmut beköt nem bociattia, es az zegeny mezarosokat fld wressen erezty, az mynt ennek elötte ualo leueleinkbennis megh jelöntöttwk, az fryg meg leteleben valo, töreködeswnkben semmy modunk nem lezön, myert hoga ezök zegenyök jmmar ciak onnét varnak, es ha fld, azokat wressen bociattia, myndiarasth nagy keserw panazzal az my kegielmes feyedelmwnket eryk; kiknek syralmokat azt hyzzwk hoga w fölsege elö fogia vönny, my köuetközzek belöle meg gondolhattia fld, Isten eltesse fldt; Datum budae 30 die marty 1575.*

[Kivül rendes latin czimzés: II. Miksa római császárnak.]

* 1575 márcz. 30-áról ezzel teljesen megegyező levél Traulson Jánoshoz: végén:

Touabba ennek elötte ualo leuelönkbennis kertwk vala my ndt, hoga az mynemw 500 forintal grof Eckius meg adossa maradot vala, ky felöl aianlotta vala nd, magat hoga megh lezön, nd semmy valaszt nem ten felöle azert mastannis, az nd aianlasához tartiuk magunkat es myndön oraban variuk,

72.

1575 április 10.

Musztafa basa Miksának.*

My Muztaffa passa . . .

Feölsegös romay cyazar, keözönetwnk es magunk aianlan-
 sanak vtanna; ennek elötte valo napokbannis jm nem regön,
 jrtunk vala my te fldnek, az mastany tatay kapitan Rozon-
 berger felöl, mynemw meltatlan dolgokat myuel Buda tarto-
 maniaban, az hatalmas ciazar varasin faluin, es az my hoz-
 zank tartozo egi nehany faluinkon, möli dolog felöl te fldtwl,
 semmy valaszunk nem jwue, azt nem tuggiuk, ha be zolgal-
 tattake hiuen az my leuelönket te fldnek auagy nem, mynd
 szwntelen leueleket, verös nyarsakat, kwldöz reaiok, jly ok
 alat, hogi ha oda Tataban nem zolgalnak, eökrökkel, zekere-
 kel fat nem hordanak, es meszet nem egetnek es az var epi-
 tesere segitsegwl embeörth nem adnak, mynd el eghettety
 niasoltattia dulattia wket, mastannis mynd vntalan niakon
 kötue hordattia zegeniöket, verety, tömlöciözteti byrsagollia
 wketh,

Jol tuggya penig azt fld, hogy az my kegielmes feyedelmwnkel,
 ennek elötteis vgy vegezöt fld, az frigj dolgaban, hogi az w
 fölsege byrtokaban valo varasok, faluk, semmy zolgalattal es
 sarcioltatassal ne bantatnanak; ez peniglen ez maga gondolatlan
 eb, mindön nap bozzusagunkra jgieközik szömwnk lattara,
 azert my jo akaratunkbol, keriwk te fldt; hogi te fld, paranciollia
 meg, az maga gondolatlan roznak hogi effele dolgaitul meg
 szwnniek, es az hatalmas ciazar jozagiban ne praktykallion se
 az my hozzank tartozo egi nehani közel valo faluinkath ne
 szomiuhozza, ha varath akar epiteny, oda föl az fld, byrtoka
 alat ottan körniwlis eleghen vannak; hol meg nem szwnig,
 az my kegielmes feiedelmwnknek hireuel aggiuk, azt
 hizzwk hogi w Fölseghe az w byrodalmanak puztulasat
 nem kiuannya, gongia lezön rola, ha penig ennek az hituan
 louaszna praktikaj ty akaratotokbol vagion, aggia tuttunkra
 fld, es my olj keppen vyselwnk gondot rea, hogi byzoniaban
 effele keueli roz my kedueönk ellen

* *Ugyanezen datum alatt Traulson Jánosnak, ugyanezen tartalommal, benne a Budához tartozó falvak felsorolása: «tudny illik, o Buda Bekas megier, Zent Endre Buda Eörs, Sos Kuth; Etyek es erdiekre mynd zwntelen leueleyt kwldözj»*

nem fogh praktikalny; erre hamar es jo valaszt varunk fdl-től, Isten fdl, Datum budae 10 die Apryllis a. 1575.

[Kivül rendes latin czimzés: II. Miksa római császárnak.]

73.

1575 jun. 27.

Musztafa basa Báthory István erdélyi vajdának.

Procc. Bathor. (Nemz. Muz. kéziratára, 37. Fol. Hung.), 329—330. 1

My Muztaffa passa . . .

Tekynteteős es nagisagos vr nekőwnk tyztölendő barátunk, Közönetőwnk es magunk aianlasanak vtanna; juta my hozzánk az nd hyu emböre Szeremy Giörgy az my kegielmes vrunk feiedelmőwnk az hatalmas ciazar leueleuel, paranciolattiaual es az nd, leueleuel eggiwth 27 die Junii; kibeöl my mynd dolgokat niluan meg ertöttőwnk, Azert my meg ennek elötte meg ertöttők vala ezt egi holnappal, hogi az lengielök közöth valamy kiralt akarnanak emelny es arra valo volna az giwles; eztis ertiők vala hogi nd, erdeli orzagbol valamy varatis aiandekozot volna, romai ciazarnak, De niluan valo ertelmeth neg öth auagi hatod napia vagion hogi meg ertöttők ez giwlesnek ki felöl azonnal irtünk az my kegielmes vrunknak hiu embörőwnk által, mind azon által az nd, leueleth ertuen mindön szőksegös dolgokat, az my kegielmes feiedelmőwnk paranciolattia szörent, az hadat az menire lehet im mindiarast inditattiuk, es az hatalmas ciazar jozogat hien meg akariuk oltalmazni Az my az my feiedelomsegwnknek meltosagat illeti mindönben, ki felöl nieluelis izentwnk ndk, Hol az soldosok felöl ir nd, minden fele meg parancioltuk hogi valahonnan oda akarnak mönny byzuast mönnienek az hatalmas cyazar jozaganak oltalmazasara, Isten ndl, Datum Budae 27 die Junii anno 1575.

[Kivül.] Tekyntetős es nagisagos vrnak Somliai Batori Istuannak Erdeli orzagnak neömeös gond viselőienek nekőwnk tyztölendő barátunknak Feier varban

74.

1575 június 30.

Musztafa basa Báthory Kristófnak.

Két példányban (egyiknek széle megrongálva). Protoc. Bathor. (Nemz. Muz. kéziratára, 37. Fol. Hung.) 273. és 319. l.

My Muztaffa basa . . .

Tekynteteős es nagisagos vr nekwnk tiztölendő barátunk, Közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna; Byzonnial ertiwk azt my hogi az nemöt part mynd naprol napra gywleközik es szaporodik; kiknek giwlesöknek byzonios okat mi[nd] enny ideygis my nekwnk byzonnial meg nem jelönte nd, jól lehet mas által mi meg ertöttök. hogi mindön akarattwk az volna, hogi Erdeliben be ferköznenek, my penig az my kegielmes feiedelmwnk paranciolatiahoz tartuan magünkath mynt hogi az mi kegielmes feiedelmwnknek Erdeli orzag saiat jozaga, mi mindön oraban a my byrtokunk alat valokkal, mindön hadi [zer]zamunkkal kezok vagiünk az w Fölsege jozaganak meg oltalmazasara, azert ha szwksegös[ök] lezünk mi nekwnk ideien aggia tuttünkra, mert ha kesen aggia nd, tuttünkra, nem tal[al]ünk alkalmatossagoth benne hogi hörte-len [me]hesswnk hol penig Erdeli orzagnak ciak egi köuet azok el foglalliak jól tüggia nd, mi[nt] veheti az mi kegielmes feiedelmwnk jo neuön ndtol; es my köuetközzek belöle, kinek nem my hanem nd, lezön oka hogi enny ideygis azoknak giwlesöket hallogattad es hirre nem tötted, Isten ndl, Datum Budae 30 die Junii 1575

[Kivül.] Tekyntetös es nagisagos vrnak somlai Batori Christophnak, nagi varady fő kapitannak, nekwnk tiztölendő barátunknak Varadon.

75.

1575 július 25.

Musztafa basa Báthory István erdélyi vajdának.

M. Nemz. Muz. kéziratára Prot. Bath. 37. Fol. Hung. 469. l. (Kiadta Szalay László: A magyar történelemhez. 229. l.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetös es nagisagos vr nekwnk tiztölendeö barátunk, Közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna; ez napokban irtunk volt ndk, valamy leueleth, es vgian akkor Bekösnek

is irtunk volth, hogi miuel az nemöttel valo tarsalkodas my vegre legiön, kit nem jol gondolth, valaki tanaciabol miuelte, es miben allion dolga mi nekwnk meg jelöncie, möli leueleth marusi Szöke Andrastul oda kwdöttwnk vala es akartuk meg erteny mind az ket fel dolgat miben allion, mikor romai ciazar vala hol valamy giwlest töt; ennek elöttis irtunk azon keppen, hogi mi nekünk hirwnkel aggia mi vegre lezön, miuel hogi az leuel nala talaltatoth nd, erös fogsagban tartatta, Azert mi keriwk nd, hogi mindön artalom nekwl Andrast bociassa bekeuel nd, mi az mit irtunk sohult meg nem tagaggiuk, abban semmy artalomra valo dolog nincien, azert az hatalmas ciazar jobbagiat nd, oth ne tarcia hanem bociassa el nd, mert annak semmy vetke nincien, mi hirwnkel jarth, Isten ndl, Datum Budae 25 die Juli 1575.

[Kivül.] Tekyntetös es nagisagos vrnak somlai Batori Istuannak, Erdeli orzagnak nömös gond viselőienek nekwnk tyztölendö baratunknak.

76.

1575 deczember 17.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa basa . . .

Fölsegös romay ciazar; közönetwnk es magunk aianlasiannak vtanna; juta my hozzank Orne Bertalan es Istuan Deak, az my kegielmes feiedelmwnk portaiarol; 16, napian karacion hauanak, jelöntek hogi myuel az frigne meg letele veghöz mönth volna; azert ha ugi vagionis, de jly ok alat löt meg hogy az meöli tartomanth varosokat falukat, az my kegielmes feiedelmynk, harmynycy vagi negiuen eztendötwl foguan fegiuerökkel meg vöttenek, es mastannis byrnak, myndön ciepek es katonak,* azt ne mondhassak, hogi ez atiamtul maradot vagy atiamfiatul maradot eöröksegöm; es oth adoztatna zolgaltatna wket, hanem az my kegyelmes feiedelmwnk kiuan-saga ez hogy, valamöli varasok faluk az w fölsege oltalma alat vannak azoknak az tieyökkwl ne legjenek kezörítue semmy fizetesre, se zolgalatra mas az hogy valamöli varasok faluk az w fölsege leueleben be vannak jratatuan, mint jm Kallo tartomaniabol, Hatuan tartomaniabol, Eztergam, Feyer-

* *német fordítás*: einem yeden schlechten Menschen und Husaren.

var, Szigetuar tartomaniabol, be nem kezdek űket bocyatany mynd ezöket az my kegyelmes feiedelműnk kiuansagy szö-renth telliesicye be fld; ezök be telliesöduen miis felelűnk myndönök feleöl; hogi ha az ty byrtokotokban egy tykia valakinek el vezend tizet adatunk helieben; hogi ha penig ezök az ű fölsege kiuansagy zörent meg nem telliesödnek, nem remenlhettiűk hogi az frignek meg letele, byzonios ok alat lehessön;

Touabba migh az vegekben magyar kapitanokat tarth fölsegeöd, kiknek sem eiel sem nappal ciataiok ragadozasok, koborlasok, leselködesök, es myndön ellenközö dolgay meg nem szűnnek; byzonnial higgye fld; hogy soha azok myatt az fryg alhatatossan meg nem tartattatik, de ha azok helieben nemöt kapitanokat, es nemötöket valaztanatok vgy el hinnűk oztan hogy, mynd az ket fel bekeuel maradna, es az frigys alhatatossan meg maradhatna; azert fld; vyselliön vgy gondoth rola hogy ez jdeig valo töreködestök ne legiön hyaban, hanem maradhasson meg eppen; es az orzagnak elő-mönetelire; Isten fld; Datum budae 17 die Decembris 1575.

[Kivül latinul: II. Miksa római császárnak.]

77.

1575 deczember 25.

Musztafa basa Balassi Jánosnak.*

My Muztaffa passa . . .

Közönetűnknek vtanna, Jelönte my nekűnk az fő embörök közzűl egi jambor hyu embörűnk hogy myuel te Balassy Janos myndön hyusagos dolgaydat hatra hagiuan; az te hitödnek es az előbbeny fogadasidnak es aianlasidnak, mölliekkel aianlottad magad az my kegielmes feiedelműnk oltalma ala, te abban hyusegössen el jarz; es az te fogadasidnak vra lezez, az te fogadasidnak, jgeretidnek, es jűuetelödnek byzodalmas voltaiert kiuantad az my hit leuelűnketh, azert hogi ha te az te fogadasodban es aianlasodban jgazan es hyüen el jarandaz; mies fogadunk te neköd az my leuelűnknek röndiben, az my

* Balassi János, egyéb levelekben Balasi néven is, ugyanaz a főúr, ki az ú. n. Dobó-Balassi összeesküvés tagja volt, különben állandóan Ferdinánd nagy párthive Felsőmagyarországon.

hitwnkre, embörsegwnkre, es tiztössegwnkre; hogi sem magadnak sem felesegödnek, sem fiaydnak leanidnak, semmy hozzad tartozoknak, sem magwnktul sem az my byrtokunk alat valoktul, nem lezön semmy bantastok; ha akaratod az be jwuesre byzuast jwy myndön mülotsag nekwl; az my aianlasunk zörent myndön gond uyselöd akarunk lönnny, kinek byzonsagara es erössegere aggiuk az my zokot pöcietwnketh es cymörwnket, touaba ez leuel mutato szömelt meg böcywllied, mert jambor zömely Isten veled Datum budae 25 die Decembris 1575.

[Kivül czim.] Az nagysagos Gyarmati Balassy Janosnak; adassek ez leuel tulaydon kezeben.

78.

1576 február 14.

Musztafa basa Ruber Jánosnak.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetös es nagisagos vr nekwnk tiztölendeö baratunk keözönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, myuel hogi te nd, az my kiuansagiunk zörent, az hit leuelet meg kwldötte, meöli leuelben emleközik nd, az egry kapitan felölis kit my jol tudunk hogi mind az nd, byrtoka alat vannak, de my ennek elötte es mastannis semmit az nd, jo aianlasaban nem ketölköttwnk nemis ketölködwnk, mind az altal ertywk hogi nd, Egörben akar jwny, es az wdönek myvoltaiert akariwk ha touab nem faraztanak embörwnketh az nd-höz illendö aiandekunkal, azert ha ugi lezön hogi ndk, Egre lezön jwueatele aggia tuttunkra nd, es mindiarast oda bociattiuk ndhoz; hol penig vgian Kassara varia nd, aztis aggia tuttunkra nd, es szinten odais el bociattiuk, Muztafa vaidat mindön oraban variuk ki feleöl mindön byzonios hirrel ertetiwk ndth Isten ndl, Datum Budae 14 die februari a. 1576.

Az miskolciak dolga feleöl azt jrhattiuk ndk hogy my elis feletköztwnk volth, azert az byrak jwienek be es az nd, kedveierth mindön joul lezwnk zegeniöknek.

[Kivül czim.] Tekyntetös es nagisagos vrnak Rwber Janosnak romai ciazar fő kapitannianak es tanacianak nekwnk tyztölendö baratunknak Kassan.

79.

1576 február 17.

Musztafa basa az oroszoknak.

Prot. Bath. 377. l. Kiadta Szalay: A magyar történelemhez 258. l.

My Muztaffa passa . . .

Ty oroszok ezt aggyuk my ti nektök tuttotokra, hagi az hatalmas ciazar jo akarattiból attunk my titöket tisztöl egi jambor vitezöl szömelnek Muztaffa izpahianak, Azert jövetök be hozzaia, az my az hatalmas ciazar jüvedelmet illeti es izpahiatok jüvedelmet illety eztendönkent zolgaltassatok be, Igy lezön hagi bekeuel maradhattok; De ha süketsegre vezytök es be nem jötök, tuggiatök azt, hagi mindönnek zolgalatiaban jar es mindön megkiuannia az w jutalmat, Ha mi nio-morusag esik raitatok my reank ne vessetök, Datum Budae 17 die Februarii anno 1576.

Gyulara Reciep izpahiahoz jövetök es azzal vegezzetok,

[Kivül.] Oroszoknak.

80.

1576 február 20.

Musztafa basa Miksának.

Magy. Nemz. Muz. levéltára, Személyek szerinti iratok, Musztafa basa.

My Muztaffa passa . . .

Fölsegös romay cyazar, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna; jelönte my nekwnk leuele által az fweky bek hagi miuel mastan Dyuyne es Vyghlies között valamely castelt akarnak az tyeytök epiteny, kire az körniekben valo zegensegöt nagi fenytek alatt egy hoinapi elessel rea hyrdettek vgj hogy ha segetsegel nem leznek tahat azon kapuiok előtt niasban veretik wket, tuggia azt fld; mynemw vegezese vagion fldnek; az my kegielmes feiedelmwnkel, hagi affele meltatlan dologgal az w fölsege jobbagy ne bantassanak, es az w fölsege hataraban vy epwletök ne epitessenek, azert my jo akaratomkból attuk ezt fldk tuttara, keriwkis fldt, hogy effele meltatlan dologtól meg tycia fld; wket, meöli dolog az frigneke ellene vagion es ha my törtenyk ebbeöl te

fld, my reank ne vessön hogi meg nem jelöntöttwk erre hamar valaszt varunk fldteöl; jsten fld; Datum Budae 20 dje februari 1576.

Touabba tyz napra jutott ky postan egi embörwnk kitwl az köuetök valamy leueleket kwldöttének kiket jm fldnek kwldöttwnk; jm minapon jrtunk vala fldk hogi hyt leuelet kwldene fld, myert hogi az minemw leuelek az mi kegielmes feiedelmwnktwl jwttének byzot embörwnk által akariuk fldnek föl kwldeney, de meg semmy valazunk nem jwue felöle, azert ha akariatoke vagi nem aggia tuttunkra fld, hol nem akariato tok azt ti tuggiatok.

[Kivül latinul: II. Miksa római császárnak.]

81.

1576 február 26.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Feölsegös romai cyazar, keözönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, ennek előtte valo ket leuelwnkbennis jelöntöttwk vala my te fölsegödnek; hogi az my kegielmes feiedelmwnktwl az hatalmas cyazartul; az w fölseghe pöcyety alatt; postan nagi hamarsaggal valamy leuelek jutanak hozzank ky mellett erössen paranciolt my nekwnk w fölseghe, hogy byzot es hyu embörwnk által kwlgywk fldk; azert my az te fld, hyt leuelet latuan, az my kegielmes feiedelmwnk paranciolattia szörent; bocyattuk az leuelekkel fölsegödhöz; egi jambor es hyu fö embörwnketh, Saban ciaust keriwk azert fldt; hogy az leuelek feleöl az te fld, myndön io valaszt tegiön es Saban ciaust mynd az vevalokkal egietömben nagi bekeuel bocyatassa es kisertesse fölsegöd;

Touabba im vgian ezön Saban ciaustul nyeluelis jzentwnk fölsegödnek, neminemö dolgok felcöl, az mit mi neuönkel mondand my zonkat zollia; az mit my zonkal zol penyg; az my szonk vyzzontagh az my kegielmes feiedelmwnk paranciolattibol vagion, es az w fölsege szaua te fld, meg higgie szauath, Isten eltesse fldt; Datum budae 26 die february a. 1576.*

[Kivül rendes latin czim: II. Miksa római császárnak.]

* Szó szerint u. ezen tartalmú, u. ezen keltü levél Trautsonnak.

82.

1576 márczius 13.

Musztafa basa Trautson Jánosnak.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetős es nagisagos vr nekőwnk tisztölendő barátunk, közönetőwnk es magőwnk aianlasanak vtanna meg adak mi nekőwnk az nd, leuelet 13 die marty, kibeöl ertőwk romai cyazar ő fölsege kiuansagat, miuel hogi az my zerelmes vrunk es atiankfia az ns, vezir Mehemmet passa, az föl kőwdőth leueleknek az massat, hamarsaggal kiuanya, azoknak valazzanak hőtelen be kőwldesenek okaiert, akaria ő fölsege postan egi hyu embőrit bociatanj, kinek byzonios jőwuetelire kiuannia ő fölsege az my hit leuelönket azert valamöli oraban akar jőwny bizuast jőwion mi fogadunk az mi hitőwnkre, embeőrssegőwnkre, es tisztőssegőwnkre, hogy az mi birtokunk alat valoktul mind jde jőwuet, smind jnnet hatra mönet bekősegeős vta engettetik,

Az zekeresők felöl semy hirőwnk nem volth hanem onnan belöl szöktenek volt valamy török rabok kik vtan az vrok, ki jőt es meg adattuk nekik azert jm vegere megíőwnk ha az beknel leznek es affele rabok nem leznek az vtan ndk tutara aggiuk, Isten ndl, Datüm budae 13 die martj 1576.

[Kivül magyarul : Trautson Jánosnak.]

83.

1576 márczius 16.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Főlsegős romay cyazar közönetőwnk es magunk aianlasanak vtanna, byzonnia! adak my nekőwnk tuttunkra, hogi az fld, rőndiről nagi haddal föl tamaduan, az my kegielmes feiedelmőwnk jozagaban valamy ellenközö dologra jgieköznek, kyk jmmar Erdeli hataraban Huzthoz fel mely földön vannak, tuggia azt fld, hogi az fele giwles az frignek ellene vagion, myuel hogi az mi kegielmes feiedelmőwnk jozaga Erdeli, semmi keppen nem tőrhettiőwk hogi ellenök ne tamadnank, azert

jmmar erre valo kepöst eginehani bekök fölis jndultanak, es mindön feleöl jwton jwnek ha mi haborusag törtenik vagi valamy jndulas mi okai ne legiwnek, auagy ha akariatoke az frigiöt meg tartani vagi nem aggia tuttunkra fld, had tuggiuk mies magunkat mihöz tartany, erre hamar valaszt varunk, Isten fldl; Datüm budae 16 die marti 1576.

[Kivül latinul: II. Miksa római császárnak.]

84.

1576 márczius 25.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Fölsegös romay ciazar, közönetwnek es magunk aianlasanak vtanna, nyluan vagion te fldnk; hogi my ennek elötte valo leuelwnkbennis meg jelöntöttwk vala fldnek; hogi az my kegielmes feiedelmwnek leueley mellet parancjolatunk jwtt vala, hogi byzot es hiu embörwnek által kwldenenk fldnek; kit my myndön keseödelöm nekwl, Saban ciaustul fldk; kwldöttwnek, kire meg semmy valazunk nem jwue, mastan penig az fld, posta emböre Farkas jde juta 25 marty, ki mellet szwkseg hogi valamy embörwneket bociassuk, azert mi okkal es my valazzal tuggiuk bociatany, mig Saban ciaus meg nem jw, semmy valazzal nem tuggiuk bocyatany, azert my keriwk fldt; hogi Saban ciaust mönnel hamarab lehet, myndön jo valazzal bocyassa fld annak vtanna, mies Farkast byzot embörwnek által, kire felelwnek hogi nyolcj auagi 9 napig ahoua jllik oda vitettiwk.

Irya te fld, hogi myndönben az frigihoz tartja fld, magat mynd az fld, birtoka alat valokal egietömben, es hogi te fld, akarattiabol sohol semmy ellenközö dolog nem törtenik, es az Kassa fele valo had, sem fld, akarattiabol vagion kit my vgian el hyttwnek hogi te fld, tanaciabol vannak, miuel hogi Komaromon alol, cieh, nemöt es spaniol fegiuerosök eginehani ezörön költöztének, kik mind Rwber melle möntenek segitsegre az veg varakbol meg azonkeppen, kik mastanis myndön napon möntön mönnek, kik immar az my kegielmes feiedelmönk, jozagaban, Kryua neuö egi palankot castelt megis vötenek, es az masikra rohanuan, az tömeös vary passa az töb bekökkel reaiok jnduluan el szallotanak alola es mastannis

Rüeber mellet vannak, kiknek myndön igieközetök az hogi az my kegielmes feiedelmwnk jözagaban romlast miuellienek, kik közwl jmmar nalunkis vannak es vgian azt valliak hogy te fld, tanaciabol giwltenek arra, jmmar pedig ez hir haluan, az oda be valo hadis meg indult es jwton jwy, kibeöl byzoniara semmy jo nem köuetközik, azert ha akaria fld, az frigiöt meg tartany vgian valoban tarcy meg, es azt az hadat kwlgie heliere fld, es az meg vöt castelt adassa hatra fld, mert az my kegielmes feiedelmwnk jozaganak karat romlasat nem engethetiwk oli dolog tamad belöle, kiröl nehezen ad oztan fld szamoth;

Iria fld, hogi az my hadunkat hatra tericjwk, kik oda sem möntenek volna, ha az tieytök az my kegielmes feiedelmwnk jozagara nem rohantanak volna, ha mi azokat meg teritenwk azt az ty hadatok nagi örömmel varna, es ismeg azonnal az mi kegielmes feiedelmwnk jozagara rohanna.

Ennek elötte valo leuelwnkbennis jelöntöttwk vala mi fldnek, hogi az tatay kapitan, mikeppen verös niarsakat kwldöz az hatalmas ciazar faluyra, es Tata epitesere nagi ostor alath kezöriti wket kik annira el keseröttenek hogi az földeth mind puztan akariak hadni, mi pedig semmi keppen nem kiuanhattiuk az my kegielmes feiedelmwnk karat, hanem rea köl gondolnunk, mind vntalan ezt jria fld, hogi meg parancioltad mindön fele hogi semmy meltatlan dolgot ne müuellienek, houa lehet pedig ennel meltatlanb dolog, mint hogi az mi kegielmes feiedelmwnk jozagat jllien nagi ostor alat nio-morgattiak, azert ez vtan ha jllien meltatlan bantiak wket, es az fld, paranciolatiaual nem gondolnak, rea mönnywnke algiukkal Tata varara, ez felöl hogi mond fld, megis azon keriwk fldt; hogi vgian valoban paranciold meg, hogi mindön meltatlan dolgoktul tartoztassak meg magokat es Saban ciaust mönnel hamarab lehet mindön jo hurrel bociassa fld, hogi az fld embörenekis hamarab vta lehessön, Isten fld; Datum budae 25 die marty 1576.

[Kivül latinul: II. Miksa római császárnak.]

85.

1576 április 2.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Fölsegös romay cyazar, keözönetwnk es magunk aianla-sanak vtanna, meg adak my nekwnk az fld, leuelet kiben

myth jrt legiön fld, mind meg ertöttwk, myuel hogi az fld, postaiat my meg tartoztatuk lattia az vr Isten hogi semmy gonoz gondolatbol nem müeltwk, hanem az minth ennek elötte valo leuelwnkbennis meg jelöntök fldnek; az my kegielmes feiedelmwnk paranciolattia kiuöl nem yarhatank, w fölsegetwl mastannis paranciolatunk jwt hogi mi tanusagal vagiunk kwldöttwke embörwnket, jwtte meg auagi nem, mi penig semmy valazth nem tudunk tönny, mind addigis migh az mi valaztot embörwnk meg nem jw, azert mi keriwk fldt; hogi Saban ciaust mindön kesödelöm nekwl, myndön jo valazzal bociassa fld, hogj mies tuggiuk az my embörwnket az fld postaia mellet mi valazzal bociatny hizzwk penig az vr jstent hogi ha mi közben yarok lezwnk, az fld, kyuansaga veghöz megion;

Irya aztis fld, hogi semmy hada fdnek, Erdelire nem volt, mi penig ezt niluan jrhattiuk fldk hogi Pryny Georgi mastannis Nagi Szölösnek hat zaz louaggal vagion, Kassa körniwl ismeg hol eöt zazan, hol harom zazan, hol többen hol keusebben, azert fld, mind azokat ozlassa heliökre, mies az mi hadunkat mindiart heliökre ozlattiuk, Saban ciaust ne kesellie fld, Isten fldel; Datüm budae 2 die Apryllis 1576.

myuel hogi Saban ciaust vgian ezön postauval akariuk be kwldenj, azert kiuanniuk hamarsaggal valo jwuetelet.

[Kivül latinul: II. Miksa római császárnak.]

86.

1576 április 3.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Feölsegeös romay ciazar, keözönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, ezt akaruk mi te fldnek, tüttara adny, hogi mi az hatalmas ciazar dolgara, az w fölsege szamara valo varasokra bociattuk vala ki valamy embörinketh; kik mikor Kecjemet neuö varasnal voltanak volna, az egriek rea wtötenek kiknek előttök jaro Sarközi Mihali es Sarközj Tamas volth; az mieynk penig semmit nem tuduan felny, azon wlo heliökben tapasztaltak, kiket le vaghtanak, es annekwl huznal többet vittenek el eleuenön, ennek az esetnek penig niolci napia ha vagion,

Jsmet jm nem regön az tatayak, az zegeny török barátok szamara valo ket byalth negi ökröth; kikkel az w heliökben fath hordattanak, meöli heli mindön vton jaro emböröknek zabad eyel nappal, kit istenert lölkökert miuftenek zegenyök el ragadak, az tatay kapitannak jránk feleöle, de w az valaszt jria hogi nehez az farkas szaiabol az konciot ki vonny, azert my meg eddig az fld, aianlasahoz tartottuk magünkat, mastannis keriwk fldt; hogi az fölliwl meg neuezöt törököket az egriekkel adassa meg fld, es ez niomorultak barmatis adassa hatra; fld, es ha valoban akariaie az frigiöt, fld, meg tartanj vagi nem, ad tuttunkra, tuggiuk mihöz magünkat tartany mert ha meg nem leznek, eskwzöm az hatalmas Istennek hogi semmi jo belöle nem köuetközik, erre hamar valaszt varünk Isten velwnk, Date budae 3 die Apryllis 76.

[Kivül latinul: II. Miksa római császárnak.]

87.

1576 április 13.

Musztafa basa Trautson Jánosnak.

My Muztaffa pasa . . .

Tekintetös es nagisagos vr nekwnk tiztölendö barátünk, keözönetwnk es magünk aianlasanak vtanna, miuel hogi te nd, az my embörwnket Saban ciaust mindön jo hyrrel bociatotta jo neüön vöttwk ndtul; es az mit w fölsege w altala mi nekwnk kwldöt, jgön közönniwk; meg lattia azt nd, hogi mi mindön keppen azon jgieközwnk hogi az el vegezöt frig alhatatossan meg maraggion, es mindönben ciöndesseg legiön, az my hadünk le zallitasath my jllesse, jm mindön fele paranciolatünkat kwldöttwk hyu embörink által hogi mindön heliere ozollion; de niluan vagion ndl; meöli hörtelen jm nem regönnis, az mi kegielmes feiedelmwnk jozagara Erdelire rohananak, ki Kryua neuö egi kastelth meg veüenek es el rontanak azert mi keriwk fldt, hogi ha jmmar az mi hadunkat le zallitiuk valamý alatomban valo tamadas ne jnditassek tületök,

Kiert az mi kegielmes feiedelmwnktwl bwnte . . . ne variunk: [ky my]jmmar az my kegielmes feiedelmwnkhöz az ti embörötökkel postan embörwnket bociattük, ki által mindön jo hyröket jelöntöttwnk, es az tiztössegös aiandeknak be zol-

galtatasatis be jelöntöttwk; meöli dolog feleöl keriwk ndt, mint tisztölendö baratünkat hogi zollion nd, romai ciazar-nak, hogi az mi kegielmes feiedelmwnk elöt valamy kissebsegeben ne maragiunk, söt mönnel hamarab lehet az aiandekoth zolgaltassa be w fölsege; mies felelwnk hogi mindön ellenközö dolgokat le ciöndezitwnk, es az w fölsege kiüansaga zörent, az frignek meg maradasara jgieközwnk, kit megis byzonitünk, Isten ndl; Datüm budae 13 die Apryllis 1576.

[Kivül.] Tekyntetös es nagisagos vrnak, Trautson Janosnak, romay ciazar tanacyanak es uduaranak fő gond viselöienek nekwnk tyztölendö baratunknak Viennam.

88.

1576 április 13.

Musztafa basa Miksának.

Szó szerint, a megszólítások kivételével megegyezik az előbbi, Trautsonhoz írt levéllel. Hozzá melléklet.

Az mynemw ellenközö dolgokat jm nem regön az tyeytök myueltének; 1576.

1 Az zegeny török baratoknak volt ket byalliok, negy ökrök, kikkel fat hordattanak kik mind jwüöt jarot be fogadnak es istenert lölkökert meleggel tartiak wket, az tatayak komaromiak el vyuek, mölliek mastannis Komarom szigeteben vannak, kiket nagi zeretettel kiüanünk hatra;

2 Jm mynapon jsmeg valamy taligasokra wtötenek vala vgian ezön tatayak, az mieynk ezökben veuen az dolgoth, ket eleuent es egi feiet hozanak,

3 Vgian akkor jsmeg az komaromiak valamy kecjket ragattanak vala el, kikre az mieynk tudny jllik az sambokiak rea wtötenek eöt eleuent es ket feiet hozanak, kiketh az ti követötök latot, es niluan mongiak hogi az kapitanok akaratikbol miuelek

4 Jm nem regön ismeg Budához közel egy zölöbeöl ket zegeny törököt ragadanak el kyk mastannis oda vannak Tataban

5 Ysmeg az jaz byriniek kisernek volth valamy ciaust, ki az mi kegielmes feiedelmwnk dolgaban volt foglalatos; egy falun meg zallottanak, az egriek reaiok wtötenek 9 eleuent vittének, es kyth le vagtanak,

6 Jsmeq jm mastan Fwlek körniwl az szöndöröyek az hatalmas ciazar jozagabol egi falut föl vöttek es az ty byrodalmatok ala kezöritöttek, kit minemw sziuel szenuedhesse- nek meg gondolhattiatok ;

7 Mynd vntalan jryatok hogi az tatay kapitanth meg til- tiatok az meltatlan kiuansagoktul, de mind azon altal vgian nem zwnik meg az falukra valo verös niars kwldözestwl es az nagi szolgaltatastul ; kinek allatta valoy az nagi ragado- zastul ciatazastul sem eiel sem nappal meg nem zwnnek, soha penig egi felölis effele panazlasok meg nem szwnnek mig az vegekbeöl effele kobarlo ragadozo magiarokat, ki nem tizti- tiatok, mierth hogi ha mindön dolgokat elő zamlalunk nem ciak leuelet de vgian köniueketh jrhatnank ; azert kerwnk zeretettel hogy ha jmmar azt kiuanniatok, hogi közben jarok legiwnk, ki felöl az töb leuelwnkbennis aianlottuk magunkat, tahat vgian valoban tylciatok meg az ti alattatok valokat hogi mindön ellenköző dolgokath el tauoztassanak, hogi ma- radhasson eppen meg az el vegezöt frig ; valete Datüm budae 13 die Apryllis 1576.

89.

1576 április eleje.

III. Murád szultán Musztafa basának.

Egykorú fordítás 1576 április 17-éről. *Protoc. Bathoryanum* (Nemz. Múz. Kézirattára, 37. Fol. Hung.) 97—98. 1. Kiadta Szalay László, A magyar történelemhez, I, 259—261. 1.

Budai wezeremnek buday passanak Muztafa passanak, Isten aggyon eleö menteth hozzw eleteth. Az en parancholatom oda juthwan vgy tuggyad meg, ennek elötte Erdely vayda ki vala Bathory Istwan lengyel orzagy kyal leuen es az en parancholatom zerenth eg kewes haddal el mene az kyal- sagra, es mast hog el menth Moldwan altal nekem tuttomra adak, hog az nemeth kyal gonoz zandekal volna nag hadath tamaztoth. Mely fele volna zandeka nem tudhattywk, ez dolog- ert azert az themeswary passanakys parancholatomath kyltem hog mynden hadawal kezen legyen, es az bekesy castely melle zalyon taborba. Az erdely vraknakys parancholatomath kyldettem hog ewkys keszen legyenek. Teys azert az te alat- tad valokat Budához tartozo begetek nemeseketh izpaiakath, ky ky mynd az mynt tartozyk terwen zerenth fel ewlny, feg- wereskeppen vyadalhoz valo kezenlettel hadakozo zerrel fel kezychyed, es az martalozokys yzaralyakis fegwerewkel kezen

legyenek, te magadys penig zemelyedbe fegwer derekadba eotezwen zolgaydatys azon keppen fegweres modra el kezythwen mennel hamarab lehet zaly Zolnok melle taborba, mert mast nag zykseg kywannya, es igen parancholywk mykor oda ywt hozzad ezen parancholatom, ne kessel semmyth. Az kyk oda halgatnak hozzad Budahoz, begek zpayak zaymok es egyeb rendek azokys az mynt tartoznak terwen zerenth fegwerekel el kezewlyenek, oly kezewlettel es zerzamal legyenek, mely kywantatyk az ellenseg ellen az kywel zembe kell meg viny, es te magadys zolgaidal egyietembe fegweredel el kezewluen semyth ne kessetek myndyarast el yndulyatok mynd az egesz buday haddal Zolnok melle szaly taborba, az ellenseg fele vygyazzatok eressen ahoz kepest ha az ellenseg kytewl isten otalmazzon valamynk orzagra yndulna, az themesuary passaval es az erdely vrakal nemessekel egmasth erchyetek, valahol yobnak yntyzyteok eggyewe zalyatok.

Myndnyayan egyenleokeppen fogyatok az dolgoth vgi chyelekeggyetek hog az ellenseget meg veryeteok, az zykseg mutattya, hog wytez modra vyatok, es vgy chyelekeggyetek hog az ti orczatok feyer legyen, meg mutassatok valoba magatokath. Es az ellenseg, feleol mynemew kezewlety legyen valamyth ertendesz, nekem add tutomra mindenkor.

Ezt yrtad nekem hogy ha az ellenseg az frighez nem akarna tartany magath, az boznay beget Ferhat beget mynden hadawal segitsegedre kyldenem. Az Bozna vegbe vagon, mindenkor annakys otalmazasara gondunknak kell lenni. Az boznay begeth oda nem kyldhettyewk, ha az ellensegnek yndulasa lezen, az buday es temesvary had es az erdely had eggyewt lewen az ellensegnek romlasara lehettek. Vgy tud meg. Ez ez en parancholatom.

90.

1576 április 19.

Musztafa budai basa Trautson Jánosnak.

My Muztaffa passa . . .

Tekintetős es nagisagos vr, nekwnk tyztölendő barátunk, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, Niluan vagion ndl; hogi ennek előtte es ez mastany frig dolgaban is, mikoppen vegezöth az ti feiedelmetök az my kegielmes feiedelmwnkel hogi valameöli varasok faluk ide nem irattanak mi

azokat semmire ne kezöritessék; Azonkeppen az möli varasok faluk, ide vannak iratatuán az ti partotokra, semmire ne kezöritessenek azért az kecykemetieket, kik sem mienk, sem valamy keöz izpahiake, hanem miolta az hatalmas ciazar az orzagot maganak foglalta az wdötöl foguan, mind az w föl-sege zamara voltanak, kik mastannis w fölsege zamara vannak; kiket mastan Egeörbeöl neminemw cypekek; leuelök által minemw ostor alath kezöricyek; es az my zömeliwnknekis meltosagat mikeppen böciwlliek, jm az ew pöcietös leuelöknek az massat, vgianeözön leuelbe kötue ndk; kwldöttök itellie meg nd, Ha az mi kegielmes feiedelmwnk ezt meg ertuen jo ziuel zenuedhetie es mies minemw ziuel zenuedhessék; Azert mi keriwk ndt, hogi az egy kapitannak, paranciollia meg nd, vgian valoban, hogi effele ala valo louaz ciepeket el tylcion mindön effele meltatlan kiüansagoktul es az mi kegielmes feiedelmwnk jozaganak artalmara ne igieközzenek; es mindön kar teteltöl meg tartoztassak magokat; mert ha nd, erre jo moddal gondot nem vysel, es ez vtan valamy artalmara leznek az varasnak; nem az hogi magokat, de ciak egy barmokatis meltatlan banciak, eskwzöm az hatalmas Istennek, hogi ezör anny karral torlom meg, kinek okai ne legiwk hogi meg nem jelöntöttök, annak fölötte effele leuelek, több is vannak nálunk, möllieket, ha be jelöntwnek w fölsegének, azt hizzék hogi oli gongia lezön jozagara, hogi bizoni senkiuel nem oztozik;

Jol emleközhetik nd, arrol hogi az Erdeli orzagra tamadot had feleöl; kik az mi kegielmes feiedelmwnk jozaganban minemw dulast rontast miuelenek eginehani leueleben irta mind w fölsege, smind te nd, hogi mind heliökre ozlattatok volna wketh azonközben kertetök minket, hogi az mi hadunkat mies le zallitanank; mi bizuan az ti aianlastokban; mindön fele mind az tömös vari passanak, smind az beköknek, azonnal paranciolatunkat kwldöttük, es mind heliökre ozlattuk, az zolnaki bek volt valamy keues magauál Zent miklosnal mint egi vigiazasnak okaiert, miuel tartottunk az tieytöknek tytkon valo rohanasokrol; kik mykor meg ertöttek volna hogi az mi hadunk el ozloth; es az zolnaky bek ollian keues magauál maradoth; Egeörbeöl, Tokaibol, Zakmarbol Ecyetbeöl, Kallobol, es az körniöl valo vegekböl özue giwleközzenek, es Zent miklosra akartanak rohanny, hogi azzalis vgi cieleköggiének minth egi kryua kastellial;

De az myeynk ezökben veuen az w jndulasokat, az hatalmas jsten velök leuen; az w fölsege segitsegebeöl reaiok

tamaduan tyztösegekre meg vertek űketh mind zazloiokkal sipiokkal dobokkal, vgi mint ket zaz eleuent ket vrfiath, es zaznal töb feieth hozanak, kik bizonnial mongiak hogi az kapitanok akaratiokból gyűleköztenek; Azert mi kerűnk hogi ha valoban zeretettök vagion az frighöz vgian valoban paranciolliatok meg mindön fele hogi maraggianak bekeuel, meg gondolhatiatok hogi effele rohanasbol semmy jo nem köuetközik, Isten ndl, Datum Budae 19 die Apryllis 1576.

[Kivül.] Tekintetös es nagisagos vrnak, Trautson Janosnak, romai ciazar tanacianak es uduaranak fő gond viselőinek nekűnk tyztölendő baratunknak

Wiennam.

91.

1576 április 19.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Fölsegös romay cyazar, közönetűnk es magunk aianlasanak vtanna; nyluan vagion az fidnel; hogi ennek előtte, es ez mastany frig dolgabannis mikeppen vegezöt fld; az mi kegielmes feiedelműnkel, hogi valameöli varasok faluk ide nem jrattanak, my azokat semmire ne kezöritessűk azonkeppen az meöli varasok faluk jde vannak jratusan, az ti partotokra semmyre ne kezöritesenek azert az kecykemetieket, kik sem mienk, sem valamy köz jzpahiake; hanem miolta az hatalmas ciazar az orzagot maganak foglalta, az wdötöl foguan mind az ű fölsege zamara voltanak kik mastannis ű fölsege zamara vannak, kiket mastan Egerbeöl nememű ciepek leuelök által minemű ostor alat kezöritiek es az my zömeliűnknekis meltosagat mikepen böcyűlliek; jm az ű pöcietös leuelöknek az massat vgian ezön leuelben kötue fdk, kűldök jtellie meg fld, ha az mi kegielmes feiedelműnk ezt meg ertüen jo szüel zenuedhetie es mies minemű züel zenuedhessűk; azert my kerüwk fldt; hogi az egri kapitannak paranciollia meg fld, vgian valoban, hogy effele ala valo louaz ciepeketh el tyleyon myndön effele meltatlan kiüansagoktul; es az my kegielmes feiedelműnk jozaganak artalmara ne ygieközzenek; es mindön kar teteltűl meg tar-

toztassak magokat; mert ha fíd, erre jó moddal gondolh nem visel, es ez vtan valamy artalmara leznek az varasnak, nem az hogi magokat, de ciak egy barmokat meltatlan banciakis; eskwzöm az hatalmas jstennek hogi ezör anny karral torlom meg; kinek my okay ne legiwnk hogy meg nem jelöntöttwk annak fölötte effele leuelek, többis vagion nalunk, möllieket ha be jelöntwék w fölsegenek azt hizwék hogi oli gongia lezön jozagara hogi byzoni senkiuel nem oztozik;

Jól emlékezhetik fíd; arrol, hogi az Erdeli orzagra tamadot had feleöl, kik az mi kegielmes feiedelmwék yozagaban minemw dulast es rontast miuelenek eginéhany leueleben irta fíd, hogi mind heliokra ozlattad volna wket; azonban kert mynt fíd hogj az my hadwkat mies le zallitanank; mi byzuan az fíd, jó aianlasaban; mindönfele mind az tömösvary passanak; mind az töb beköknek azonnal paranciolatwkat kwldöttwk; es mind heliökre ozlattük, az zolnaki beg volt valamy keues magauál Zent miklosnal, mint egi vigiazasnak okaiert; miuel hogi tartottunk az tieytöknek titkon valo rohanasokrol; kik mikor meg ertöttek uolna hogi az mi hadunk el ozlot; es az zolnaki bek ollian keues magauál maradoth; Egörbeöl, Tokaiból, Zakmarból, Ecjetbeöl, Kalloból es az körniwl valo vegekbeöl, eözue giwleköztenek, es Zent myklosra akartanak rohanny, hogi azzalis agi cyelekköggienek mint egi kriua castellial;

De az mieynk ezökben veuen az w jndulasokat; az hatalmas jsten velök leuen, az w fölsege segítsegebeöl reaiok tamaduan tyztössegökre meg vertek wket mind zazloiokkal, sipiokkal, dobokkal vgi mint ket zaz eleuent, es zaznal töb feiet es ket vrfiat hozanak; kik bizonnial mongiak hogi az kapitanok akaratiokból giwleköztenek; azert mi keriwk fídt; hogi ha valoban zeretete vagion fídnék; az frig meg tartasahoz; vgian valoban paranciollia meg fíd, mindön fele hogi maraggianak bekeuel; meg gondolhattia fíd, hogi effele rohanasból semmy jó nem köuetközik; Isten fídl; Datum bude 19 die Apryllis 1576.

[Kivül latinul: II. Miksa római császárnak.]

92.

1576 április 21.

Ungnad Kristóf egri kapitány Musztafa basának.

Thekyntetes Nāgos vr, nekunk tiztelendo zomzed barathunk, kézénethunk es io zomzedsagunknak aianlasanak

uthanna, megerttetuk az te Naḡ: leuclit kit ir Naḡot, az Hamza chaux panazzara az janoshiday malon felel mellet, Hamza chaux en maga kéltseguel uyonnaan epitet uolna, ez melybel az magiar nemes nepek rest kyuananak, Mi ezokaerth Reczkhi Georgiet es Sidmondak kik it Egren laknak hozzank hiuattuk uala, es Baso Farkastis kj Magochy Chaspar zolgaia ezen dologrol meg leltuk uala, meli dologra mynekunk mi ualaszt tette nek legien, Naḡ: az eu magok irot feleletekbel kit mi ez leuelben be ketwe Naḡodnak kultunk meg erthi mywel mentik magokath. Ez iollehet hog éuk nem kéltettek rea, mert hirek nelkul epitettet ot az malom az mint mon-giak, de mirt hog egieb helieutes zokas az hog ez fele eorek-segnek haznanak az felet az magiar nemes ember uezi, felet penigh az chiazar uitezi uezik, Naḡot keriuik minth io zomzed urunkat es barathunkat hog Naḡod Hamza chiauznakis haggia meg hog eu se tarchion ebben ellent, mert ha ebbel ualami uizzauonias lezen, kestek egiuth az zegenseg ual karth, az miat az mint Naḡodis iria, kibel eg felnek sem lezon semmi hazna, Isten tarczaia meg Naḡodat, Egren 21 Aprilj 76.

Vngnad Christoph Sonnegh zabad vr, Varasd Heues es Borsod varmegiek Ispannia Eger varanak capitannia es az felseges romay chiazar thanachia.

[Kivül czimzés.] Thekintetes es Naḡos vrunk Mustaffa bassanak, az hatalmas therek chiazar vezerenek buday hel tartonak es Magier orzagnak gongia uisseleoienek, nekunk tiz-telendeo zomzed barathunknak.

93.

1576 április 23.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Fölsegeős romai ciazar, közönetwnk es magünk aianlasa-nak vtanna, nem tuggiük my semmi yora jtelnly, hogi te fld, Kassa es Tokai között valo hadath megis mindön hadi zörza-mial oth tartattia; kik nem regönnis az mi kegielmes feie-delmwñk jozagara rohanúan Kriua newö kastelt el rontak, mastan pedig jsmeg azzal feniögetig az erdeli voidat hogj mihelt az mi hadunk, az meg paranciolt helibeöl meg jndu-land, anni bozzusagot miuelnek hogi sok földig ki niomiak

Űketh, azert mind az erdeli vaidanak smind mi nekŰnk az my kegielmes feiedelmŰnktŰl paranciolatunk vagion hogi az Ű fŰlsege jozagat oltalmazuk mind az altal az fld; jo aianlasaban byzuan jm az belsŰ hadat jmmar hatra teritŰttŰk es egi byzonios heliŰn hattuk, ciak ti tŰletŰk valamy ne jnditassek altalan jnneth semmy nem jnditatik, es mihelt az meg neuezŰth hadat fld; heliŰkre ozlattia, mies az mi hadunkat ha cyak egi eyelis oth tartiuk bator fld; ez vtannis zonkat meg ne higgie jsten fld; DatŰm budae 23 die Apryllis 1576.

[*KivŰl latinul: II. Miksa rŰmai császárnak.*]

94.

1576 április 27.

Musztafa basa Trautson Jánosnak.

My Muztaffa passa . . .

TekintetŰs es nagisagos vr nekŰnk tiztŰlendeŰ barátunk kŰzŰnetŰnk es magŰnk aianlasanak vtanna, ertiŰk az nd, leuelebeŰl az panazokat mŰlliet nd, az zigeti, pecy bŰr-zŰnciey babolciay segeŰsdi tŰrŰkŰk feleŰl tezŰn, miuel hogy enny rablast miueltenek volna, jol tuggia azt nd, hogi mi semmire meg eddig okoth nem attunk, hanem valami mas-tansaggal es ennek elŰtte tŰrtentis, mind az tieytŰknek ellen-kŰzŰ dolgaj attanak okot rea, mint im minaponnis az mi kegielmes feiedelmŰnk jozagara Erdelire mikeppen rea rohananak Kryua kastelt el rontak, es meny dulasokat miuelenek, annak vtanna jsmeg Zent Myklos neuŰ kastelira jgiekŰztenek vala, kik zegiŰnŰkre meg veretenek, mastannis azon had mind kezŰn vagion, zandekok mi legiŰn vgi ertiŰk hogi mihelt az mi hadŰnk onnet el ozlana, Huztoth azonnal meg zallanak, kiknek oth jelŰn voltok byzoni semmy haznos dolgot nem jelŰnth;

Ez hir haluan nem ciak az jdeky valo had, de vgian az odabe valo hadis meg jndult vala de mihelt mi az Ű fŰlsege aianlasat es jo jgiekŰzetit ertŰk, kiben aianlotta vala magat hogi az hadat heliŰkre ozlatta, azonnal minden fele jránk, es az odabe valo hadatis mindiarast meg teritŰttŰk, talam ez kŰzben tŰrtent ha mi tŰrtent, kire nem az mieynk attanak okot, hanem az tieytŰk, kik az mi kegielmes feiedelmŰnk jozagat rontottak dultak, kiknek sem eiel sem nappal ellen-

közö dolgok meg nem zŕwnik, mastannis penig mind arra vagion jgiekőzetök mikepen az mi kegielmes feiedelmŕwnk jozagat dulhassak es predalhassak; azert ha ŕ flk; zeretete vagion az frighöz vgian valoban ozlassa heliökre ŕket ne aggianak ez vtannis valami haborusagra okoth es az tiztössegeös aiandekot mönnel hamarab lehet kŕlgie be ŕ fölsege, az vtan ha my törttenik jnet az mi röndönkrŕl bator my reank vessetök, ciak hogi az tieytök ne aggianak okoth valamire;

Az posgay, es boznay bek dolgat mi jllesse meg akkor mikor az tieytök Erdelire rohantanak vala; mindiarast kezön voltanak, az my kegielmes feiedelmŕwnk jozaganak oltalmara mastannis kezön vannak, mind addig myg az tieytök el nem ozolnak, de hogi valamy artalomra valo dologra jgiekőznenek, azt meg se gondolliatok;

Az hyt leuel dolgat my jllesse mastan az ty embörötöknek jde jŕuetele nem alkalmas, myuel hogi Farkas hamar napon ki jŕ, mindön byzonios hirökkel, akkor meg lattiatok oztan ha mi zeretettel töreköttŕwnke az frig meg leteleben auagi nem, azt hyzzŕk hogi vgy töreköttŕwnk hogi mind ŕ fölsege, smind te nd, meg közönhetitök, Isten ndl, Datüm budae 27 die Apryllis 1576.

[Kivül magyarul: Trautson Jánosnak.]

95.

1576 április 30.

Musztafa basa Krusith János korponai kapitánynak.

My Muztaffa passa...

Nagisagos vr, közönnetŕwnk es magünk aianlasanak vtanna; ennek elötte is sokzor jntöttŕk my te ndt; hogi az Szeydy Ali emir jobbagyt, zent antaliakath, be kŕldene nd; kik nagi eörömesh be jŕwnenek ha nd, ellenth nem tartana benne, azert mastannis azon kerŕk ndt: hogi te nd, semmy ellenth ne tarcion be jŕuettelökben, hanem jnkab kezöricie nd, az be jŕuettelre, mert tuggia azt nd, hogi mindönnek zolgalatiaban jar, es mindön meg kiuannia az ŕ jutalmath, mind az altal ha nd, be nem bociattia ŕketh, my jmmar ennek vtanna sem jrunk, sem jzenŕnk ndk; ez felöl; de ha my esik raitok es az melleth ha ndis

valamy karath vallia mi reank ne vessön nd, hogi hirre nem töttwk volna, erre hamar valazth varünk ndtul; Isten ndl; Datüm budae 30 die Apryllis a. 1576.

[Kivül.] Az nagisagos vrnak Kurasit Janosnak romai ciazar fő kapitannianak es tanacianak, nekwnk jo zomzed baratunknak Korponan.

96.

1576 május 2.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Feölsegös romai cyazar, közönetwnk es magunk ayanlasanak vtanna, ezt akaruk my te fldk tuttara adny, hogy az my kegielmes feiedelmwnktwl my nekwnk paranciolatunk jwue; jly ok alat hogi myuel ez orzagban valo varasokat falukath mölliet w fölsege ennek elötte regi eztendöktwl foghuan; fegiuereuel hozza haitot, es mastannys byr, megh cirkalnuk es meg jr nuk; hogi az te fld, zamara, kapitanitok, nömössitök, es fő emböritök menny adot es egyeb fizetest veznek myndön eztendönkent raitok; az w fölsege paranciolattia szörent jm mastan ki jndultunk, az kiketh megh jrtunk es az kiknek; tudny jlyk; kapitanoknak nömösseknek, fő emböröknek; kiknek pöcietös leueley nalunk vannak, möli leuelek által az zegensegöth; az hatalmas ciazar jobbagyth; kit ezör forint byrsag alat, kit myndönkeppen sarcioltatnak, es kezöritöttek az adozasra es fizetesre; az mynt meg zamlaltuk, kezpenze summa zörent; myndön egieb aiandek vitelök nekwl; negiuen negi; auagi negiuen öt lo tere penzth tezön; möli negiuen eöt lo tere penz, summa zörent tezön kylenciuen ezör forinth,

Tuggya penig azt fld; hogy az my kegielmes feiedelmwnkel, vgi vegezöt fld; az frigy dolgaban, hogi az möly, varasok faluk, mölliet w fölsege fegiuereuel vöt megh; es jde uannak jratuan, ahoz ty ne nyulliatok, jszeg az möli varasok faluk ide nincienek iratuan ahoz my se nyulliuunk; azert eddig az menynt meg zamlaltunk benne ennyt tezön; möli summat mynd az my kegielmes feiedelmwnk birtoka alat valo varasokon falukon zödnek föl; az meny summat penig te fld; az my kegielmes feyedelmwnknek kwld; ehöz kepöst harmad uagi negied rezenyt sem tezön; meg penig, egez Drauaig es

az Tyzatul foguan az fölső rezezyg ha meg zamlalliuk vagi meg cirkalliuk anniuat többet tezőn; eztys byzonnnyal jrhattiuk fldk; hogi ciak Buda, es Pest tartomaniaban; az meny bar-mokat, juhokat es egieb ragadozasokat myueltenek, es myuelnek eztendő által; nem sok hja hogi ciak azokis anny sun-math nem tönnenek, az meny te fld, kwdl eztendő által; kyk felöl mynd vntalan jrunk, de vgian nyncien semmy hazna; te fld; penig az frigiöt kiuannia egi felöl, mas felöl, myndön meltatlan kiuansagokra rea bociattia fld, wketh; azert ha te fldnek; kyuansaga es zeretetj vagion az frighoz, tylcion el fld; myndön röndbelieket az my kegielmes feyedelmwnk, varasi es faluy adoztatasitul, mert ha mynd ebben mönnek el hogi adoztattiak es sanyargattiak wketh; mies kezöritetwnk erre hogj az holdolatlanokat holdoltassuk ki myath mynemw alhatatossan maraggion meg az frygy megh gondolhattia fölsegöd;

Touabba erre is kezöritetwnk, hogi effele meltatlan kiuan-sagokat, mynd eleyben aggiunk az my kegyelmes feiedelmwnk-nek, möli dolgot mynemw ziuel zenuedhessön w fölseghe, megh gondolhattia fld; lattia' az vr isten hogi ennek elötteys mastannys, az fld, meltosagat böcywluen tellies ziuönk zörent töreköttwnk az friginek meg leteleben, sem faratsagunkat sem kölcyegwnket nem zantuk de hogi lattiuk mynd naprol napra, az sok meltatlan valo kyuansagokat, es ragadozasokath; nem tudunk micioda ziuel el jndulny es töreködnj;

Im mastannis meöli nap ki jndultunk azon nap tudny jllik 30 may; az tatayak az zegeni budaj mezarosok juhaiban egi falkat el ragattanak jol lehet ha othon löttwnk volna bizonnial higgye fld; hogi semmy nekwl el nem zenuettwk volna; mert azok mynd azon jarnak az my bozzusaggal jllet-hetnek, de megh nem kesöt sokat; myndönnek ideie lezőn, mynd ezöket jo akaratumkbol jelöntwk meg fldnek; mynd az által keriwk fldt; hogi te fld, az my kegielmes feiedelmwnk jozagiban myndön meltatlan kiuansagokat tilcion el es myndön ragadozastul tylcia meg mindön fele wketh; mert bizoni semmy jo nem köuetközik belöle; ha te fld, ezt myuoli, annak utanna, az meöli varasok faluk jde nyncienek jratuan, ha egi tikot el hoznak vagi ha affeleis mönnek bator mi aggiunk okoth rola; es az mastan el uyt juhokatis adassa hatra fölsegöd ne jndullion töb belöle, mert ha hatra nem adattia fld, byzony myndön juhok tyz; huz; anny karral fyzettetwnk megh;

Im mastan Fancy Janos az bozoky tizt tarto, jllien dolgot miuelt, hogi ennek elötte valo wdökben egi jambor vitezlö zömelliel meg öklelth volt, kinek Delj Memy neue; ez az Delj

Memy valami keppen meg sertötte volt, ennek nagi sok ideie mult, mastan jmmar valamy falura zörzötte uolt zegeny magat jo zolgalattia vtan, ez Fancy az regy bozzusagot wuzen mastan az jobbagit mind el wzte az falurol es puztan hatta, meöli dolog byzony semy jora nem magiaraztatik, kiböl meg erthety fld, vegre my köuetközzek;

Az meöli emböret fld, az my kegielmes feiedelmwnkhöz bocyatta vala Farkasth; juta hozzank, 1 die Juny, kijt Vaciot talala, kit my nagi bekeuel el bociattunk, kitwl fld, myndön dolgok felöl erthet;

Az ayandeknak be zolgalatasanak jmmar 16 el mult ideye, azert ha fldnek; akarattia vagion az frighöz, te fld, ne kessellie hanem mönnel hamarab lehet jndicia el fölsegöd, Isten Fldel, Date in ciutate Vacj 2 die mai 1576.

Az pöcietben te fld, semmit ne ketölköggiek mert tulaidon pöcietwnk.

[*Kivül latinul: II. Miksa római császárnak.*]

97.

1576 május 3.

Musztafa basa Trautson Jánosnak.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetös es nagisagos vr nekwnk tyztölendeö baratunk, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna; jm ertiwk mit jr nd, az hatalmas cyazar varasi es faluy zolgalatasasa feleöl, jgaz hogi ennek elötte kezörites alat zolgaltanak de nam mastan az ti feiedelmötök az my feidelmwnkel vgi vegezöt az frigi dolgaban hogi az meöli varasok faluk jde nincienek jratuan, mi azoknak beket haggiuk, jsmeg vyzzontagh az meoli varasok faluk, jde vannak jratuan teis annak beket hagiassatok de nem hogi beket hadnanak nekik, de az egry nömössek az tatay vezperemy az kapitanok akaratiabol verös niarsakat kwldöznek reaiok, es nagi ostor alat vgj kezörityk adozasra es zolgalatra, azert my keriwk ndt, hogi te nd, aggia eleiben w fölsegenek, vgian valoban tilcia meg effele meltatlan kiuansagoktul mert ez köuetközik belöle hogi az myeynkis, az meli varasok faluk jde nincienek iratatuan be kezdik ki-uanny, es ha be nem jwnek niomorusag esik raitok, kiböl haborusag fogh tamadny, kinek nem mi lezwnk okaj,

Az boznay bek dolgat my jllese, ennek előtteys jelöntöt-
tűk vala mi te ndk; hogi mikor az my kegielmes feie-
delműnk jozagaban Kyruara rohananak, es meni dulast mü-
uelenek, meg akkor myndön feleöl az bekök kezön voltanak,
es az boznai bekis jvton jde akart jwny, mastannis penig
miuel hogi az erdeli vaída, es Bogdan vaída mind vntalan
jrnak, hogi Tokai közöth Kassa közöt az nemötök meg fon
lezzegnek mi penig az ty jrastok es kiüansagtok zörent az mi
hadunkat mindön felöl le zallitottuk vala, azert az nemöt felöl
giakran viob viob hirwnk jwnek, azert zwkseg mi nekwnkis
vigiazunk, jm nem regönnis, hogi meg ertöttek hogi az mi
hadunk le zalloth, Zent Miklos neuö kastelra akartak rohanny,
azzalis vgi akartak banny mint egi kyrua kastellial, de az vr
jstennek segítsegebeöl az mieynktwl meg verettenek azert
nd, jncie w fölsegeth hogi vgian valoban mindön fele zal-
licia le az nemöt hadat, mert mig azokat oth erzik byzo-
niaban addig semmi jora nem, velhettiwk es ha mi történikis
oka az lezön, de ha azok onnet föl kelnek, ha az vtan az
mieynktwl valami ok nekwl esyk mi bwnwnk legiön,

Te nd, jnkab mindön leueleben azt jria hogy ty twle-
tök semmy ellenköző dolgok nem történnék, jm mastan penig
ez holnapnak első napian, az zendöröiek es az körniwl valo
vegbeliek Fwlekhöz közel Zabatka neuö egi kastelira zagul-
dottanak es az mieynket lesre akartak vonny, de meg ertuen
zandekokat nem möntenek ki vtannok es vgi marattanak meg
bekeuel; azert ciak ty twletök valamy ne jnditassek jnnet
vgian nem jnditatik, fö keppen ha ez meg neuezöt nemött
hadat mindiarast le zallitiatok;

Touabba ezönnis keriwk ndt, hogi te nd, zollion romai
ciazarnak, miuel hogi mi jmmar az mi kegielmes feiedel-
mwnket byzoniossa töttwk, az ayandek be kwldese feleöl,
ne maraggiunk kissebsegben kwlgie be w fölsege fö emböre
altal, meg lattya w fölsege smind te nd, meöli zeretettel,
töreköttwnk, töreközwnkis, mindön dolgotok felöl meöli dolog
talam eddigis az mi töreködeswnk által veghözis mönth; kit
hyzwnk hogi ez vtannis meg közönhettök; Isten ndl, Datum
bude 3 die May 1576.

mig ezök ez zo fogadatlan magyarok egi fele nem leznek,
sem ti, sem my bekeuel nem maradhatunk de ha ti ezöktwl
magatokat meg vonzatok, my oli gongiat tuggiuk viselni hogi
mind te smind mi meg niugzwnk, es az el vegezöt frigys
eppen meg maradhath,

(Kivül magyarul: Trautson Jánosnak.)

98.

1576 május 7.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Feölsegeős romay ciazar, keözönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, az mit te fld, jr, az ty hadatok heliökre ozlása feleöl, azt my byzonnial jelöntöttwk ennek elötte valo leueleinkben; es mastannis byzonnial jrhattiuk, jelös embörink tanusaga altal, hogi azok mindön hadi zörzamokkal, kezön vannak; vgian oth az mi kegielmes feiedelmwnk jozaganak hatarain kik Kyruat az mi kegielmes feiedelmwnk jozagaban mint rontak, dulak, es annak vtanna Zent miklos neuö kastelira akaranak rohanny, kik az mieynktwl nagj zegionökre meg veretenek; mastan vizzontag vgian oth az körniekben, hol hat zazan hol, eöt zazan hol többen hol keusebben, mindön hadi zörzamokkal kezön leuen, mindön igieközetök az hogi, az my kegielmes feiedelmwnk jozogat ronthassak es dulhasak; azert mi keriwk fldt; hogi ha zeretettel valo kiuansaga vagion fldnek, az frignek meg tartasara, azokat zallicia mind heliökre fld, mert megh azok heliökre nem szalnak, nem alhatünk az my kegielmes feiedelmwnk paranciolatiabol ky, minekwnkis vigiaznünk köl az w fölsege jozagara, de mihelt az tieytök onnet el ozlanak, ha az myeynktwl valamy törtetik, annak vtanna bator my reank vessön fld;

Az boznay bek dolgat my jllesse, ennek elötte valo leueleinkbeöl beusegössen meg ertötte fld, tudni jllick az tj hadatoknak Erdelire valo rohanasa, es mastannis oth jelön letele,

Az ziget vary bek dolgat my jllesse, jm maid egi holnapia lezön hogi hozzank jwth, es akart velönk szömben lönnny, kinek my szömeliet sem akartuk latny, ki mastannis Pestön vagion, ciak hogi az niakan lancj nincien, es az laban vas, de mind az altal nagj örizet alath vagion, ki feleöl az sok panazolkodast immar zinten, el vntuk; de jsmegh vizzontag niluan vagion fldnel; menizör my te fldnek, meg jelöntöttwk, Zryny; Posga tartomaniabol, es Bozna Ziget tartomaniabol meny sok falukat puztan hagia, es az wnnön birtoka ala foglala, kik mastannis mind oda vannak, ez fele dolgokat minemw ziuel zenduedhesewnkel te fldre haggiuk jtelesre; jm mastannis az zigeti bek miolta jde jwth; az othon valok, Ziget körniwl vgi minth ket mely földnire valo falukat, kezöritöttek

erre hogi az var epitesre segitseggel jwienek, mikor immar az nep zamlalásra, ki möntenek volna, az tieytök meg ertwen, reaiok tamattak az mieynkre, de az myeynk jstennek segitsege velök leuen, meg giözte az tieytöketh, es az frignek ellensegiben az magiarokban kik sem eiel sem nappal meg nem szwnnek az sok ellenközö dolgoktul, kit el foghtanak, kiket le vagtanak, jól lehet az mieynkbennis veztenek; azert my summa zörent keriwk fldt; hogi te fld; mindön ellenközö dolgokat vgian valoban tjlcion meg es mindön nilüan valo hadat zallicion le fld; ne aggianak okot valamy haborusagra,

es hogi ha te fldnek az mi kegielmes feiedelmwnkel el vegezöt frighöz kedue lezön, keriwk fldt, hogj az fld, aianlasa zörent, az tyztössegös aiandekoth mönnel hamarab lehet kwlgie be fld; ez jelön leuen meg lattia fld, bogi mies mindön igieközetwnkel azon lezwnk hogi az mi kegielmes feiedelmwnk, es te fld, közöt el vegezöt frig, alhatatossan meg maradhasson; kit jwuendöreis jo neuön vehet fld mi twlünk isten fldl, Datüm bude 7 die may 1576.

(Kivül latinul: II. Miksa római császárnak).

99.

1576 május 17.

Musztafa basa Trautson Jánosnak.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetös es nagisagos vr nekwnk tiztölendeö baratunk, keözönetwnk es magünk aianlasanak vtanna; nyluan vagion az mynd romai ciazarnal, smind te ndl; mikeppen eleytwl foguan jnth es leueleiben ker nd, hogi my az frignek zeretöy legiwnk, es mindönkeppen azon legywnk mint veghöz vihesswk, meöli dolog feleöl lattia az vr isten, hogi sem farsagunkat, sem kölciégwnket, meg eddigh nem kimellöttwk, azon voltunk az minth yobban töreköthesswnk mynt jm mastannis töreködwnk; de azonközbe az tyeytöknek mint szwntelen valo ciatazasokat ragadozasokat, les hanciasokat, nem tuggiuk mire velny;

jm ez minaponnis az zegeny török baratoknak ket byalliokat negi ökröket, kikkel fat hordattanak, jwuönek jaronak zwksegwkre, az tatayak, komaromiak el haitak, ciak vgian közel Budához, kik feleöl meg ciak valazünk sem jwue,

Annak fölötte az tatay kapitan az hatalmas ciazar jobbagira verös niarsokat kwldöz, ragadoztattia, tömlöcieözteti zege-niöketh es vgi sarciolttia kiröl semmy tylalmat nem teztök;

Ismeg ez holnapnak 16, napian, gyeöryek zenth martoniak, papayak, vezperemiek vgi minth louag gyalogh egiben giwluen az körniwl valo vegh beliekkel, ket ezörnel többen voltanak, Zekös feier var ala akartak zaguldany, sok heliön lesöketh hanyuan az lesre akartak az myeynket vonny de az cyoka kwyek, ezökben veuen az tieytöknek cialardsagokat, azonnal hyr algiut lwttenek es azt haluan vgy tertenek meg,

Vgian ezön holnapnak 14 napian az tatayak komaromiak az Hamza Bek, Erd neuö kastellia alat az fwuön valamy louak vannak, üres fekökkel reaiok jwttenek kiket el akartak lopny de miuel hogi eörzöketh vetöttwnk, azok ezökben vöttek es hiaban jartanak;

Vgian ezön tatayak komaromiak, ez mai napon Val ala zaguldottanak; az valy ciordat el ragattak, az vali besli aga vtanna leuen egynehani magaua; w magat rut förtelmes sebben hattak, kit le vagtanak bennök, kit el vittenek jllien keptelen dolgok törtennek naprol napra ha az mieynk az mi paranciolatunkhoz nem tartanak magokat effelektwl mind meg oltalmazhatnak magokat, de maid az niluan valo hadban sem törtenhetik nagioib vezödelöm minth minden napon az tieytöktwl törtenik, azert mi keriwk ndt, hogi te nd, tylcia vgian valoban meg az kapitanokat mindön fele hogi effele dolgoktul ragadozasoktul zwnnienek meg, es az el vyt vali törököket es barmokat, ez az baratok barmaytis adassa hatra nd, ha mind ebben jarnak el meg gondolhattia nd, micioda sziuel jarhatunk el az frigi dolgaban; jsten ndl, Datüm bude 17 may 1576.

(Kivül magyarul: Trautson Jánosnak).

100.

1576 május 22.

Musztafa basa Trautson Jánosnak.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetös es nagysagos vr nekwnk tyztölendeö barantunk, keözönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, veueök az nd, leuelet, kibeöl meg ertwk az nd, panazolkodasit; miuel

hogi mastan vionnan az zigeti bek Kömar fele ciatazot volna valaki adta ndk; vgi eleyben, de nem jgazan mondotta, mert vagion mas fel holnapia hogi az bek jt Pestön vagion, az mint ez elöth valo leuelwnkbennis jelöntwk, ciak hogi az vas nincien az laban, de azert vgian öryzet alat vagion; ez meg löt hogi Sziget var körniwl valo falukat hyuattak be hogi az var epitesere segitseggel lögienek, kik mikor be nem jwttenek, az mieynk reaiok möntenek, es az zofogadatlansagokerth akartak bwntetny, ezt meg ertuen az tieytök, reiaok tamattanak, mynd az ket felben estenek el, de meg is az mieynk jstennek segitsegöbeöl meg giöztek az tieytöket, kit le vagtanak bennök skit el vittenek,

Az posgay bek dolgat my jllese nyluan jrhattiuk ndk, hogi mykor vionnan az tyztöt neky adtak, tudny jllik Hazan beknek, meg helieben se wltth, hanem mindiarast jde mi hozzank jwt, ki mastannis jth nalunk vagion; azert az minemw dolog törtenth jgi ercie nd, hogi Kapronciarol Petar Jalcioi neuö egi fö embeör nagi eröuel föl kezwluen, Posga tartomaniaban valo falukat, mint egi Zriny Gieörgi föl akarta vönny, es az w byrtoka ala akarta vinny; az mieynk ezt meg ertüen reaiok tamattanak jstennek segitsegeböl megh gyöztek wket, kit le vagtanak skit el hoztanak bennök, kik jm nalunk vannak, es w magok mongiak hogi valami raitok esöth, meltan zenüedik; nd, myndön dolgot ciak vgi vezön elő az mint ndk eleyben aggiak, de ha jgazan adnak nd, eleyben lattia az jsten hogi semmire az mieynk okoth nem adnanak;

Im mastan jsmeg az egriek jllien dolgot miuellenek hogi Bacy tartomaniáhozis mezze vagion, Egörnek talam hyret ha hallottak, nem az hogi oda zolgaltanak vagi fizettenek volna, valamy olah falukra rea möntenek föl akartak vönny es az w birtokok ala vinny, kik közzwl az portara möntenek es paranciolatot hoztanak reank hogi meg öryzzwk wket; azerth mikor az mi kegielmes feiedelmwnk effele panazokat ertend, meg gondolhattia nd, mynemw ziuel zenuedhesse, ndl; az ertelme;

17 may az komaromiak, tatayak, giöriek, Val ala zaguldottanak, az ciordat el ragattak, az myeynk vtannok leuen, az besli agat halalos sebben hattak, kit le vagtanak skit az baromnak job rezeuel el vittenek;

Vgian ezön holnapban, az giöriek, zent martoniak, papayak, veözpöremiek, palotayak, nagi haddal egiben giwluen louaggal gialoggal, Feier var ala akartak zaguldany es az fwuön valokath bantany, az cioka kwyek ezökben veuen, kj Feiervarhoz nem mezze; hir algiüt lwttenek, ezt meg ertuen az tieytök, vgi tertenek jsmeg hatra;

Im mastan jsmeg, az kraznahurkayak, zöndöröyek es az körniwl valo veg beliek; Szabatka neuö kastelira vionnan rea rohantanak es tWzes zörzamokat hantak be, de jstennek segitsegebeöl semmit nem arhattanak, az myeynk egi mast ertuen, meg vertek Wket, 28 feiet, 20 eleuent hoztanak; kik mastannis nalunk vagion; effele ellenközö dolgokat zamtalant jrhatnank, de lattiuk hogi nd, semit elő nem vezön benne, hanem az ti kapitanytok bezedet jnkab hizitök, mi penig vgian nem tuggiuk micioda ziuel töreködhesswnk az frignek meg letelere, ha naprol napra jnkab öregbödik az tieytöknek ellenközö dolgay, azert ha zeretettök vagion az frighöz vgian valoban tilciatokel mindön ellenközö dolgokat, mert effele dologbol semmy jo nem köuetközik, jsten ndl, Datüm bude 22 maj 1576.

(Kivül magyarul: Trautson Jánosnak.)

101.

1576 junius 6.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Fölsegös romay ciazar, keözönetwnk es magunk aianlasiának vtanna, sokzor my te fldnek tuttora adtuk az Balassy Janos hitötlen voltath, mikeppen mind varaiual, rabiayual, az my kegielmes feiedelmwnk oltalma ala aianlotta vala magat, vgian akkor nagioy byzonsagra valamy rabiaytis aiandekozta vala, az my zerelmes vrunknak es atiankfianak, vezir Mehemmet passanak, kik közzwl mastan Ludfy odabasat hatra ky-uannya mint hogi oth kezesök löttének volna erte, minekwnk penig Ludfi odabasa, az hatalmas ciazartul paranciolatot hozot, hogi mi Wtet oda ne bociassuk; az mint ertiwk az rabokat kinozza, es taglatny akaria azert keriwk fldt; hogi te fld, paranciollia meg neky hogi annekwl legyön mert ciak eggiet erciwnk hogi meg taglat bennök jstennek eskWzöm hogi zazon myueltetöm, azert vgian keriwk Fldt, hogi erre viselliön gondot fld. isten fldel, Datüm bude 6 die Juny a. 1576.

(Kivül latinul: II. Miksa római császárnak.)

1576 junius 18.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Fölsegös romay cyazar, közönetwnk es magunk aianlasnak vtanna, jmmar my sokzor jelöntöttwk meg fldnek; az tatay kapitan meltatlan kiuansagy es cieleködety, mynemw sanyargatást myuel az hatalmas ciazar jobbagyn, aianlotta vala te fld, magath hogi meg paranciolta volna neky, hogy affele meltatlan kiuansagoktul meg tartoztatna magat, de nem hogi meg szwnnek, söth jnkab naprol, napra, jgyeközik bozzusagünkra, az zegensegnek romlasara; jm tegnapi napon eyel, Sambok varasara rea kwdöt gjuyto zörzámokkal, jnkab mindön haz ezterheia ala eggiet, eggiet töttenek; zegeniök mig ezökben vöttek addig harom haz egöth el, az utan az többbit vgi kerestek meg, kik alol az gyuyto zörzámokat ky zöttek es jm nalunk vannak, meg gondolhattia fld, effele dolog mint jllic az frighöz, ez köuetközik belöle, hogi ha fld, meg nem tyltia azt az kapitánt, hogi az frigi meg bomlasara okot ad; es ha my történi me reank ne vessön fld;

Az ayandek be zolgaltatasa felöl, semmy byzonios ertelmwnk nyneyen, azert ha fldnek; vagione kedues akarattia az be zolgaltatasra auagy nyneyen, aggia tuttunkra fld; hogi mies tuggjünk byzonios hirt adny az my kegielmes feiedelmwnknek; erre jo valaszt varünk] fldtwl; Isten flddel; Date bude 18 die Juny a. 1576.

(Kivül latinul: II. Miksa római császárnak.)

1576 junius 20.

Musztafa basa Kielman András komáromi kapitánynak.

My Muztaffa passa . . .

Tekintetös es nagisagos vr nekwnk tyztölendö barátunk, keözönetwnk es magünk aianlasanak vtanna; az spaniol dolgat my ennek elötte valo leuelwnkben beuseggel meg jelön-

töttwk ndk, kit w magatulis meg erthetöth nd; w mi twlwnk ciak ndhoz; keredzöt, mies az nd, hozzank valo jo akarattiat es zomzedsagat, meg gondoluan, azert szalitottuk le ennyben sarciath; azert jm megis az nd, jo baratsagaierth engettwnk neky 30 naphoz keriwk ndt; hagi visellie vgi gongyath nd, hagi ez vtannis közönhesswk meg ndk; mi oztan valamiuel lehet ha többet fizetwnkis az kie annak mi gondunk lezön;

Az szalakat, Trautson w nagisaga hagi meg engette, jgön közönniwk w nagisaganak smind te ndk, az nd, töreködeseth; keriwk ndt, hagi mönnel hamarab lehet kwlgie ala nd; az arra mi lezön meg aggiuk annak fölötte mint egi aiandek keppen vezzwk jllien köllete koran;

Az jancyar dolgat my jllesse hizzwk hogy nyluan vagion ndl; mikeppen az mi zerelmes vrünk es atiankfia az ns, vezir Mehemmeth passa, w fölsegetwl romai ciazartul azth kiuanta; meöli janciart w fölsege meg jgerth vala, azert ha w fölsege jde mi nekwnk kwldj nd, altal; mi az w fölsege neue alat mindiarast be kwlgiwk az mi zerelmes atiankfianak, kiert hizzwk hagi w nagisaga hala adatlan nem lezön w fölsegenek, Isten ndl, Datüm bnde 20 die Juny 1576.

(Kivül.) Tekyntetös es nagisagos vrnak Kyelman Andrasnak, romai ciazar fö kapitannianak es tanacianak nekwnk tyztölendö baratunknak Komaromban.

104.

1576 julius 3.

Musztafa basa Trautson Jánosnak.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetös es nagisagos vr nekwnk tyztölendö baratunk, keözönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, nyluan vagion ndl; mykeppen my romai ciazar w fölsege kiuansaga zörenth, az frigne meg letere sem kölciégwnket, sem faratsagunkat nem kimellöttök mölliet jm elis vegeztwnk vala; te nd, ennek elötte valo leueleben aianlotta vala, hagi az tyztössegös aiandekoth romai ciazar hamar wdön jnditana, kinek jmmar jdeie regön el mülth, miert penig hagi az mi kegielmes feiedelmwnketh byzoniossa töttwk vala felöle, mastan mind szwntelen felwnk hagi valamy ne essek raitunk, ha my esykis penig az ty aianlastok miat zenueggiwk; azert my keriwk

ndt; hagi minket valoban tegiön bizoniossa nd, ha akariatoke meg kwldeny auagi nem; mönthesswk feiwketis, annak fölötte tuggiuk mihöz magiunkat tartany es gondunkat viselny

Touaba jm mastan az kassay kapitan birtoka alol valamy zegeny rabok, zantalan fwleketh orrokat, viokat hozanak, meöli hoharsa * bizoni sem egi fele sem mas fele nem jllemek, merth jsten ellen vagion köniw az meg kötözötteth taglany, azert nd, w fölsege neuuel paranciollia meg hagi affele hoharsag* nekwl el legienek, mert jt miközöttwnkis zantalan rabok vannak, es ha meg nem szwnnek rola, ezökönis meg törtenik, mas az hagi sem az frigben sem egieb wdökben vgian nem jllick affele hoharsag jsten ndl; mind ezökre eleghödendö valaszt varünk, Date bude 3 die July 1576.

(Kivül magyarul: Trantson Jánosnak.)

105.

1576 julius 12.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Feölsegös romay ciazar, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna; meg adak my nekwnk az fld leuelet, 10, July, kiben jrya fld, hogy az tyztössegös aiandeknak eddig valo kesesenek, nem ty hanem my vagiunk okay, miuel az myeynk taborban volnanak; es attul tartana fld, hagi ha my az aiandekot be vezzwk mindiarast az fld, jozagara rohannank, kith te fld, meg se gondollion, es semminek egiebnek ne velle fld, hanem hagi az erdeli vaida az lengiel kiralsagra valaztatek az my kegielmes feiedelmwnk parancioliabol; vgi attak vala elönkben hagi az fld, birtoka alat valok ellene az mi kegielmes feiedelmwnk jozaganak romlasara föl kezwltenek volna; azonközben, juta my hozzankis az w fölsege parancyollatia, hagi myndön segetseggel legiwnk, mellettök, vgi bociantank valamý segitsegöt, az zolnaki bek melle kik eddigis regön meg tertenek volna, de miuel hagi az aiandeknak be zolgaltatasanak jdeie el mulek, nem tuggiuk myre velny;

Meli dolgot odabeis meg ertuen, nem tuttak semmi jora velny, es onnetis mind kezön voltanak; hol penig az taualj

* Az egykorú német fordításban: «solche hennckher mässige Sache.»

dolgot forgattia fld, my annak az okath zantalanzor meg jelöntöttwk fldnek; első oka az len nyluan vagion fldnel; mykeppen Balassi Janos az my kegielmes feiedelmwnk oltalma ala aianlotta vala magath; mas feleöl az fiaual segitsegoth adot, es az Erdeli orzagra az mi kegielmes feiedelmwnk jozagara rohananak, annak vtanna jsmeg varait az zecyeny beknek penzön adta vala; kinek mykor hytöt adot volna, neky hyttenek, azonban reaiok tamaztotta nepet, es nagi karral ki verette onnet wketh; effele arultatasi adtanak okot mindön haborusagra; meli arulot mastannis ciudalliuk hagi oltalma alat tartia fld, ki miat vegre sem köuetközik semmy jo dolog; jm mast jsmeg, Zoliomban es Ciabragban zorultanak nepeiben, kik jmmar egy nehani falukat, az hatalmas ciazar jozagalabol vötte nek föl es vgi puztitiak az hatalmas ciazar jozogat, kiknek ot valo letelökben, keues hazna vagion fldnek; azert ha te fldnek, kedue es szerelme vagion az frigne eppen meg maradasaban; effele meltatlan dolgokat; tauoztasson el fld, es az tyztössegös aiandekot mönnel hamarabb lehet zolgaltassa be fld, ki feleöl mind vntalan tudakozik az my kegielmes feiedelmwnk, ha lezöne vagi nem lezön miuel hagi jmmar w felseget, az fld, aianlása zörent eginehanzor bizoniossa töttwk. keriwk te fldt, hagi mi se cialattassunk meg, mönnel hamarab lehet jndicia el fld, ez be zolgaltatuan, mies vgy jgieközwnk mind kölciégwnkel smind faratsagunkal, hagi az fld, jozaganak semmy karara nem esik es mind az kwlsö, smind az belsö hadat, mindiarast le zallitiuk, kiben ha valamely fogiatkozás lezön ciak hagi onnet ne aggianak, valamely haborusagra valo okoth; ha mi twlwnk lezön bator fld, az vtan mi nekwnk ne higgion, azert erre hamar es bizonios valaszt varunk, te fld, ebböl valo tökellatos akarattiat myndiarast aggia tuttunkra mies tuggiuk valazzal ertetny az mi kegielmes feiedelmwnket, es magünkatis mihöz tartany Isten eltesse fldt, Date bude 12 die July 1576.

(Kivül latinul: II. Miksa római császárnak.)

106.

1576 julius 12.

Musztafa basa Károly főherczegnek.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetös es nagisagos vr; nekwnk tyztölendeö barátunk, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna; meg adak my

nekwnk az nd, leueleth 10, Juli, kiben az mit jr nd, myuel hogi nem ciak minekwnk, hanem, az tömös vari passanak, es az boznai beknek, meg paranciolta volna az mi kegielmes feiedelmwnk hogi az ti jozagotokban semmi artalomra való dolgot ne kisertenek, meöli w fölsege paranciolattianak my ellene sem jarunk, az tömeös vari passa dolgat my jllesse; oka az w vigiazasoknak ez hogi, vgi attak volt eleyben w fölsegenek hogi az ti partotok, az lengiel kirali ellen az w fölsege jozagara akartak rohanny, ez zörent paranciolat jwue, hogi erössen vigiazzunk, es mindön segitseggel legiwnk, azert ciak onnet ne törtenniek valami haborusag jnnet bizoniara semmi artalomra való dolog nem törtenik; * de az tieytöknek, ragadozasi ciatazasi varak ala zaguldasi, oztan az hatalmas ciazar varasit faluit mint dulliak foztiak, nagi meltatlan birsagokal, fogsagokkal, es egieb ellenközö dolgokal niomorgattyak wket, kiben semmit elő nem veztök es ha mi esik raitok azonnal mi vetkwnk azert te nd, mindön ellenközö dolgoktul tycia meg wket, annak vtanna ha az myeynktwl valamy karotok lezön, mi aggiunk okot rola;

Irya nd, hogi az boznaj bek Bussina neuö varat meg vötte volna nagi eröuel rea mönuen; azt nd, jgy ercye hogi valamy, olahok es raciok kik Boznahoz tartozok pribekök; szöktenek uolt az varban, kiknek, nagi tyztössegöt es fizetest töttenek; azok jzentenek titkon az beknek; es az bek vgi kwldöt volt oda, es vgi attak az varat kezben; de hogi az bek algiukal rea mönth volna abban semmy nincien, jm jnnet mi közwlwnkis, mind vntalan zöktön zöknek, Tataban Wezperenben, kiknek nagi tiztössegöt teznek, ha azokis mi nekwnk alattomban meg aggiak valamelliket, ne vegiwke el, azert affele hitötlenöket vgian nem jlленek közitökben fogadny, mert semmi haznotokra bizoniara nincien, söt vgian hadna meg nd, mindön fele hogi affeleket ki buciuznanak az vegekbeöl; Isten ndl; Date bude 12 die July 1576.

Im mastan vionnan ertwk hogi Egre es mind az körniwl valo vegekben, nagi haddal giwleköznek kit semy jora nem velhetwnk, ezt ertuen, annak fölötte az aiandek be kwldese is ha hamar nem lezön meg gondolhattia nd, mi köuetközzek belöle, azert ha zerelmetök vagion az frignek meg ma-

* Itt a következő beszürás van:

kyk eddigis regön meg tertenek uolna, de ezt ertuen hogi az aiandek be kwldesnek jdeie el mult nem tuggiuk mire velny annak okaiert vannak ott; de keriwk ndt, hogi mönnel hamarab lehet kwlgietök be, mies arra felelwnk hogi mindenwth le zallituk wket;

radasara, az aiandekot kwlgiétök meg, es az te nepeitöketis zalliciatok heliökre, mies fogadunk hogi az mi nepeinket mindiarast heliökre szallitiuk, hol penig mas kwlönb zandekotok vagion, aggiatok tuttunkra tuggiunk bizoni hirt az mi kegielmes feiedelmwnknek adny, es magunkatis mihöz tartany.

(Kivül.) Tekyntetös es nagisagos vrnak, Charolj hercyegnek romai ciazar fő tanacianak es gond uyselöienek, nekwnk tiztölendö baratunknak.

107.

1576 julius 21.

Musztafa basa Károly főherczegnek.

My Muztaffa passa . . .

Tekintetös es nagisagos vr nekwnk tyztölendeö baratunk, keözönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, meg adak mi nekwnk az nd leuelet 18 Julj, kiben panazolkodik nd, az boznaj es ziget vary bekre; az boznai bek dolgat my illesse, azt nyluan meg higgie nd, hogj annak vagjon harom holnapia, hogi hazanal sem volth, hanem Klyz szanciagsagban, az kotary hatarth jegizny vagion; de az mint ennek elötte valo leuelwnkben beuebben meg jelöntöttwk neminemw pribekök által löt Businnak vezödelme, jnnetis affele latrok zöktön szöknek az vegekben, kiket mind be fogadnak ha meg ma tyz varat, lehetőségös volna hogi kezwnkben adhatnanak, eggiet sem teritenek hatra benne; azert Busin vezeödelmet jgy ercie nd,

Az zigeti bek, hogi Komar es Kanisa közöt Zent Jakab neuö kastelt, meg vöt volna eghetöt volna, es mastan jsmeg nagi haddal zekerekel kezwlne, semmit abban nd, ne higgion mert bizoni niluan valo hazugsag valaki hizölködöt ndk, felöle hol penig nd, az mi jrasunkban ketölködnek, bociassa hiu emböret nd, es lassa megh ha az mi jrasunk lezön igaz, auagi affele hizölködöknek bezedy, az, kik jllien meltatlan dolgokath zolnak nd, elöt, mi felelwnk az mi embörsegwnkre hogi az nd, emböret jsmeg bekeuel el bociatiuk de ha mi az tieytöknek myndön ellenközö dolgajth elő zamlalnak, nem leuelet hanem köniuet jrhatnank, de ha mi felöl jrunkis, arra sem jw valazunk my hazna irasunknak; jm mastannis minemw dolgok törtentenek;

9 die Julj az tatayak Buda körniwl valo kerteökböl harom zegeny törököt ragadanak el,

Vgian ezön honak 15 napian, az erdöröl az zegeni taliga-sokban kit el vittenek kit le vagtanak huz lonal többet vitenek el, tataiak komaromiak

Ismeg vgian ezönök, az zegeni, török baratoknak kik meg kest sem hordoznak velök nem az hogi valakinek artananak, ket bialokath negi ökröket kikkel fat hordattanak, jwuönek jaronak taplalasara, el viuek

Ismeg jm ez minapon az tokayak, zakmariak es az körniwl valok az mi kegielmes feiedelmwnk jozagaban, Erdelhöz tartozo; nagi dulast koborlat miueltenek;

Az egriek jsmeg mind naponket az hatalmas ciazar varasit faluit dulliak foztiaik puztitiaik; effeleket zantalant zam-lalhatnank kik mindön nap törtennek az tieytöktwl de lattiuk hogi semmy hazna nancien, jnkab hitök nemöli hyzölködöknek hogi nem mint az my jgaz jrasunknak;

Az tömösvary es oda altal valo hadnak leteleth my jllesse ennek elötte valo leuelwnkbennis meg jelöntwk, miuel hogi az aiandeknak be zolgaltatasanak ideie regön el multh, nem tuggiak semmi jora velny, felnek valamy cialardsagtul azert ha akarattok vagion az frigne meg maradasara, kiert bizoni meg eddig jo töreködök voltunk, sem kölciégwnket, sem faratsagunkat nem kimellöttwk, tahat möbnel hamarab lehet kwlgietök meg; mert az sok veleködesbeöl semmi jo nem jndul, egiwld mi sem tartoztathattiuk ennek vtanna meg az beköketh,* ha mi történek mi okai ne legiwnk, erre hamar valazt varünk ndtul; mind azon altal mihelt az aiandekot nd, jnditia, azonnal mies mindönöket heliökre szallitunk, kiben ndk; semmi ketsege ne legiön, Isten ndl Date budæ 21 die Julj 1576.

[Kivül magyarul: Károly herczegnek.]

108.

1576 julius 25.

Musztafa basa Károly főherczegnek.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetös es nagisagos vr, nekwnk tiztölendö baratunk, keözönetwnk es magunk aianlasanak vtanna; az nd, leue-

* Az egykorú német fordításban: «vielleicht werden wir hinsüro die Begegnung mit aufhalten können.»

let mi nekőnk meg adak, 24 Juli, kiben az mynemő dolgok feleöl jr nd, mind meg ertőtőwk, Busyn meg vetele feleöl, bizonnial higgie nd, hoga mastan sem jrhatunk egiebet, mint ennek elötte valo leueleinkben; hoga Ferhath bek othon sem volt hanem hatar jegizni volth; es az pribekőktől löt az my löt;

Cyuzdancyky es az töb kasteliok feleöl az mith jr nd, lattia az vr jsten hoga semmi hyrőnk nem volth, sem az mi akaratőnkbol nem miueltenek semmith; zabad az ki minth hizőkődik nd, elöt, mind az altal jm byzot embörőnket bociattuk ez dolognak meg latasara, es mindön fele erössen meg parancioltuk hoga bekösseggel legienek ha mi oli hirőnk jwuend bizoniossa tezzők ndt;

Az főlekiek es zecjeniek dolgat mi jlesse, azt mi sem tagaggiuk, meg myueltek de oka ez hoga eginehani ezten-deie vagion hoga izpahia az neue de zőmeuel sem latta jobagiath, mert Krusit Janos, Balassi Janos ki miat ez el múlt eztendőbenis meni haborusag tamada kire mind az ő arulo hitőtlen volta adoth okot, kit ennek elötte mind romai ciazar-nak ő fölsegenek, smind ndk, beusegössen meg jrtunk, de nem tuggiuk ha aggiake jgazan elötökben auagi nem tol-maciotok bőneye auagi vgian nem akariatok erteny, azonban myndön hizőkődöknek szauokat be veuen mynket bőntettök; (jllien dolgot miuelnek) az falukon varasokon fegiuerosöket tartnak drabontokat, az zegeni jobbagiok eörömesh be jőne- nek, de nem bociattiak, azonban vgi lezön oztan vezödelmök, mert mindönnek zolgalatiaban jar senki zellel nem elheth mindön meg kiüannia az ő jutalmat; de ha be jarnanak vrok-hoz es az miuel tartoznak be zolgaltatnak, ha annak vtanna az mieynk az feleys mönnek bator mi adnank okot rola; vgian keriwkis penig ndt, hoga mindön fele paranciollia meg nd, ne tarcianak ellent be jarasokban mert bizoni semmy haznos dolog nem köuetközik belöle;

Touaba az sok ciatazasoktul leseködesöktől tilcia meg az zantalan ragadozasoktul nd, őket, kit az hatalmas jsten tud, hoga jnet semmi nem jndittatnek ciak onnet maradna-nak bekeuel mint ez elöt valo leuelőnkbenis jelöntők az tatayaknak, komaromiaknak sem eyel sem nappal ragadozasok meg nem szőnnnek Buda körniől valo kertökböl minapis va-lamı eginehani zegeni törököt ragadanak el, ottan hamar jsmeg az taligasokra rohantanak kit el vettenek bennök, skit meg öltenek, es louokatis mind el vittek vgi annira hoga maid ki sem mehetnek zegenyök, az pözpöremiek palotajak papayak azon keppen Battian neuö kastelj ala akartanak jwny, es

giuto zörzámokat kezítuen meg akartak giujtany, az mieynk ezökbén veuen, jstennek segítsegeböl meg gyöztek wket, kik közzwl jm nalunkis vannak; Sambek kastellia alat valo falut az tatajak effele giuto zörzámokkal meg eghetek, kit ha az zegenseg ezeben nem vöt volna, mind porra löt volna,

Ismenaj jm minap az Homonnaj zolgaj föl kezwluen az fwlekieket lesre akartak vönny, masodzor jsmeg Hollo kw ala zaguldottanak, jstennek segítse[ge] az mieynkel leuen, meg verettenek, kikben jm elegen vannak nalünk,

Az egriek meg azonkeppen az hatalmas ciazar varasit falujt mind zwnetlen dulliak kborliak, kikhöz w nekik semmi jgiök nem volna

Im mastan jsmeg Hatuan ala zaguldottanak volt vgyan ezön egriek, az mieynket lesre veuen, ket aghat, mind nepuel el vittek es sokat kit le vagtanak bennök, ha my haznat latünk effelet zantalant irhatnank de lattiuik hogi nd, elöt keues foganattia vagion, vagi az hogi nem aggiak jgazan nd eleyben;

Emleközhetik nd, rola ez elmúlt wdökben Alykar mynemw dulast eghetest miuelth vala Boznasagban az mi kegielmes feiedelmwnk jozagaban; tudni jllic Zaciesna tartomaniaban,

Ottan hamar jsmeg Ospergar neuö horuath vr, Noia es Koztancia között valo varasokra falukra nagi erövel rea jwue, es kit twzzel kit fegiuerrel emezte megh az nepet föl veüen az w maga birtoka ala zallita;

Zryny Giorgi Posga tartomaniaban meg ezönkeppen cieleködek, meöli dolgot my nemw ziucl zenuedhessön el az mi kegielmes feiedelmwnk, meg gondolhattia nd,

Az aiandek dolgat my jllesse; ha w fölsegének kedue vagion az mi kegielmes feiedelmwnk között valo el vegezöt frighöz nd, mönnyön vgian valoban vegere, es aggia tuttunkra nd, kinek meg leteleben bizoni mi voltunk ezközök, sem faratsagunkat, sem kölciégwnket nem zantuk ez vtannis az meniben minket jllet, mi az mi aianlasunk zörent, kezök vagiunk oltalmazny, azert keriwk ndt, hogi te nd, ertessön hamar es bizonios valazzal felöle, tuggjuk mies az mi kegielmes feiedelmwnket bizonios valazzal ertetny, nd, az tauali dolgot forgattia, meöli haborusagnak mi legiön oka zantalanzor meg jrtuk; azert ha akaratotok lezön az aiandek be zolgalatasara, kerywk ndt, hogi mönnel hamarab lehet jndicya nd, mi se maraggiunk romai ciazar w fölsege aianlasaban bizuan; hazugsagban ha ez meg lezön, jnnet az mi röndönkröl ha mi karotok törtenik mindönert tyzet hüzat adünk, ciak

hogi az tieytök ne aggianak valamire okoth; mi felelwnk az mieynk felöl hogi az ti hatarotokra se lepienek, nem hogi valamy karth miuelenenek, jm az Zolnaknal valo hadatis le zallitottuk, annak fölötte mindön fele meg parancioltuk hogi veztegesben legienek, mind az által az aiandek be zolgalta-tasa felöl mindön bizönios valaszt varünk, Isten ndl; Date bude 25 die Julj 1576.

[Kivül magyarul: *Károly herczegnek.*]

109.

1576 augusztus 14.

Musztafa basa Trautson Jánosnak.

My Muztaffa passa . . .

Tekintetös es nagisagos vr, nekwnk tyztölendö baratünk, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, juta my hozzank romaj ciazar köuetetwl az my kegielmes feiedelmwnk paranciolatiabol, az my hyu embörwnkel az w fölsege postaia 14 Augusti, ky erközöt ki 9, napia, parancjolt mi nekwnk w fölsege hogi bizoniossa tegiwk w fölseget ha az tisztössegös aiandeknak be kwldese valoban meg lezöne (auagi nem) kinek be zolgaltatasanak jdeie jmmar regön el multh; romai ciazar es te nd aianlasahoz kepöst penig es ahoz bizuan, az mi dolgünk minth legiön meg jtelhety nd, ezönközben keriwk ndt; hogi te nd, valoban tegiön bizoniossa, ha lezöne meg auagj nem, mert ez kettö közöt ha mi törtenik mi okaj ne legiwnk jsten ndl, Date bude 14 die Augusti 1576.

[Kivül magyarul: *Trautson Jánosnak.*]

110.

1576 augusztus 24.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Feölsegös romay ciazar, közönetwnk es magunk aianla-sanak vtanna, sokzor jmmar my Kruszit Janos dolgat te fldnek; meg jelöntöttwk, mynemw ostor alat tartia az hatal-

mas cyazar jobbagyth; ki myat jmmar sokan el puztultanak; mynt jm mastannis nem tuggiuk minemw pwpökök kezeben biztanak nemöli falukath, kikre verös niarsakat kwldözüen nagi sarcioltatas es ostorozas alat kezöriti wketh; hagi ado-zanak es oda zolgallianak; jllien dolgotis myuelnek egi mast ertüen az hatalmas ciazar jozagabol az falukat föl költyk, kik zegenyök mint az elöt mastannis nagi eörömetst be holdolnának; kit egik var ala kit masik ala zallitanak bennök, es darabontokkal öriztetik hagi be ne jarianak, es semmit ne fizessenek, tuggia penig azt fld, hagi myndönnek zolgalatia-ban jar, es myndön meg kiuannia az w jutalmath, jgi lezön oztan hogy zörönciere veli feyet, mert nincien miuel elny, es ha my esik raitok azonnan minket vadol fld.

De az mynt ennek elötte zantalanzor meg irtuk fldnek, te fld. tylcia meg wket, hagi az hatalmas ciazar jozagyrt ne dulliak fozzak es ne puzticyak, seöt erre kezöricie fld. wket hagi myndön fele paranciollianak az holdolt nepnek kik ide vannak iratantuan, jarianak be az hatalmas ciazar adoiat es izpahiaiok jwuedelmet igazan zolgaltassak be, es az my az tyztössegös aiandeknak be zolgaltatasanak mogjat jllety, ki-nek be zolgaltatasanak jdeie regön el mült, es nem tuggiuk myre velny, mind ezök legienek meg hiuen, my mastannis azon alhatatossagban vagiunk, ha mi twlwnk vagi az my bir-tokünk alat valoktul, az fld, jozagaban annak vtanna valamy kar esik; ciak hagi az tieytök ne aggianak okot rea, bator my aggiunk zamoth rola; hol penig el veghezöt akaratotok my legiön, aggiatok tuttunkra, mies tuggiunk mas keppen rea gondolny; az tieytöknek ciak orrok vere el jndullionis zaz keppen aggiak fld, eleyben de jm mastan az minemö dolgok törtentek azokat akaruk fldnek, meg jelönteny mölliket ha igazan adnak fldnek, eleiben meg ertheti fld, möllik partrol vagion az ellenközes,

18 die Augusti, az palotayak bözpöremiek az feier vary ciordat mindönöstöl el ragattak vala, az mieynk vtannak leuen hagi el akartak zabaditany az barmokban zamtalant le vagtanak az kit meg mönthettenek bennök azzal hatra ter-tenek;

Vgian ezön holnapnak 24 napian az palotayak, bözpöre-miek, papayak, deuecieriek tyhaniak, giöriek, es az körniwl valo veg beliek, nagi haddal föl kezwlüen Feier var körniwl lesöket hantanak, es delkor zaguldoth bociattanak, kik az ma-radek barmoth el ragattak, az mieynk vtannok leuen, zinten az lesre vittettetnek eginahanj jzpahiat sok io besliakkal kit-le vagtanak skit el vittenek effele dolgokat zantalant irtwnk.

es jrhatnankis kik naponkent törtennek de, lattiuk hogi semmy hazna nincyen meg cyak valazunk sem jw felöle, azert fldt, azon keriwk hogi jelöncie meg fld. mi nekwnk, ha vagione az frighöz valamy keduetök, es az aiandeknak be kwdese lezöne auagi nem, vagi az hogi nyluan valo hadakozásra vagion akarattok, had mies tuggiuk, mihöz magunkath tartany, Isten fldl; Date bude 24 die Augusti 1576.

Ezöknek penig hadnaggiok tulaidon w maga az papai kapitan volt, kit nyluan meg ertöttwnk es vegere möntwnk.

[Kivül latinul: II. Miksa római császárnak.]

III.

1576 szeptember 10.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Fölsegös romay cyazar, közönetwnk, es magunk aianlasanak vtanna, megh ada my nekwnk Horuat Petör az fld leueleth 9. napian zent mihali hauanak, kibeöl mind meg ertöttwk az fld. kiuansagath; az varak es kasteliok hatra adasa felöl nyluan vagion te fldnel; hogi my azoknak meg vetelenek okay nem vagiunk, kyt my ennek elötte valo wdökbennis mind az köuetök által, es my magunk embörj által, leuelwnk altalis zantalanzor meg jelöntöttwnk fldnek; kinek nyluan ualo byzonsagatis adtuk, hogi az wnnön maga hitötlensege adot okot rea,

Az holdolatlan varasok faluk felöl ir fld, my nalunk nyluan vannak, hogi te fld. az my kegielmes feiedelmwnkel vgy vegezöt az frigi dolgaban, hogi az mölj varasok faluk ide ninciének jrätian my azokat semmyre ne kezöricywk, jsmeg az meöli varasok faluk jde vannak jrätuan az ti se kezöricietök semmy fizetesre;

De az mynt lattiuk, az tyeytök ebben jgön keueset allanak meg, myuel hogy ide által Tömös varig jde ala Nandor feier varig az my kegielmes feiedelmwnk jozogat myndön nagi ostor alath kezöritik az adozasra, nemöllieket föl vöznek heliökröl, es az wnnön maguk hatarokban szallytiak, varasrol varasra, falukrol falukra verös nyarsakat kwdöznek vgi saniargattiak az zegensegöth, mint jm mastannis Kruszyth Janos Vacy varasara es az körniwl valo falukra, tulaidon az my magunk

jozagarays Becykere, Bercyelre, verös niarsakat kwdözöt, annak fölötte dulással eghetessel feniögety wket, vgi annira el röt-tentek zegeniök hogi mind el akarnak heliökröl fütny; effele meltatlan dolgokat zantalanokat jrhatnank smind jgazak az möllieket naponkent az tieytök myuelnek de lattiuk hogi keues foganattia uagyon nalatok, azert ha az tieytök ellent nem tartananak, az jobbagioknak be jwuetelökben, byzoniara az myeynktwl sem rablas sem semmy egieb ellenközö dolgok nem törtennenek; de mit tehetnek zegeniök Izpahia az neue soha szömeuel sem latta jobbagiat, mert nem haggiak latny, nem elhet szellel, valaminth valahogi meg veheti az w jutalmat azon forgodik de te fld, paranciollion mindön fele hogi az möli varasok faluk ide vannak jratusuan ne tarcianak ellent be jwuetelökben, mies arra felelwnk hogj annak vtanna jnnet semy ellenközö dolgok es kar tetelök nem törtennek hanem nagj bekeuel maradhatnak,

Im az fld, postaiat Horuat Petörth az fld, kiunsaga zörent hiu es bizot embörwnk által ez mai napon röggel mindön kesödölöm neköl vtra bociattuk; es in az aiandek felöl valo hit leueletis meg kwdöttwk fldnek; Isten eltesse fldt; Date Bude 10 die septembris 1576.

[Kívül latinul: II. Miksa római császárnak.]

II2.

1576 szeptember 10.

Musztafa basa Károly főherczegnek.

My Muztaffa passa . . .

Tekintetös es nagisagos vr nekwnk tyztölendö baratwnk, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, meg ada my nekwnk Horuat Petör az nd leueleth 9 die 7tembris kiben myth jr nd, Bakabanya, Korpona, Hainyk; felöl mind meg ertöttwk; emleköztet nd, minket arra hogi ez el múlt ez-tendöben, Istuanfy Miklos által aianlottuk volna magunkath; hogi az meöli varasok es faluk ez jdeyg jde nem zolgaltanak, mastan se zolgallianak, ez feleöl azt jrhattiuk ndk; hogi my azt tudatlansagunkbol nem myueltwk, myert hogi azt bizonnial tuttuk stuggiukis hogi az mi kegielmes feicdelmwnk leueleben be vannak jratusuan, meöly leuelnek az massa nalatok vagion ha nd, ketölködik az my jrasunkban lassa meg

nd, az leuelnek az massat, mölj nalatok vagion, azt hyz-
zűk hogi nd kűlomben nem talallia; myert penig hogi ez
jdeyg be nem kezöritöttűk oka ez hogi, romai ciazar ű föl-
sege hozzank valo tiztöletös baratsagat neztűk

De jm mastan vionnan Ferhat bek paranciolatoth hozot
az my kegielmes feiedelműnktűl, reank hogi romai ciazarnak
es az kiknek jllick myndön fele jriunk hogi be jűuetelökben
semmy ellent ne tarcianak; es hogi be kezöricyűk, mölj pa-
ranciolat ellen my sem alhatünk, azert keriwk ndt; hogi te
nd, paranciollia meg az tizt tartoknak, kűlgiék be űket, my
arra felelünk hogy romai ciazar, es az nd, baratsagaiert vgi
özue alkottatiuk űket hogi mind magoknak, smindön fele haz-
nossak lehetnek, mert jol tuggia azt nd, hogi mindönnek zol-
galatiaban jar, es mindön meg kiuannia az ű jutalmath; Isten
ndl, Date bude 10 die 7 tembris a. 1576.

[Kivül magyarul: Károly herczegnek.]

113.

1576 szeptember 11.

Báthory Kristóf erdélyi vajda Musztafa basának.

Illustrissime magnifice domine amice vicine nobis sincere
dilecte, salutem et felicitum quorumque prosperum successum. Ez
oraba juta lewelwnk Huztbol melybe azt aggyak ertenwnk hogy
a' nemet had Vngwar feleol derek keppen meg jndult volna
es vagy Huztra vagy jde Erdelyre reank akarna jeonj. Aka-
rok azert e' dolgot Nāgodnak ertesere adnj, es Nagsagodat ker-
ywk, hogy a' mykeppen a' hatal: chyazartol meg vagyon
paranchyolwa hogy zwksegeknek jdeyen kesedelemnelkwl ne-
kwnk segetsegel legyen, Nāgodnak legyen gongia rea, paran-
chyollyon a' Themeswarhoz tartozo begeknekis, azokis mynd
a' Nāgod hadawal egyetembe oly kezen legyenek, hogy myhelt
a' my varady capitanunk Gyczy Janos Nāgodat, es a' begeket
lewelewl vagy emberewel meg talalangya azonnal jndulhas-
sanak a' howa a' zwksege mutatya hogy jmmar ha Isten a'
hatalmas chyazar byrodalmaba atta Hwzt warat, el ne vezes-
swk, seot bozzwt allhasswnk az ellensegen, ky jgy akarya a'
hatalmas chyazarral valo friget meg bontanj, mely zolgalat-
unk mynd nekwnk mynd pedig Nāgtoknak nagy ele men-
tere lezen.

Tegnap bochyatok vyzza Amhat chyaust a' hatalmas chya-

zarhoz, kyteol erteok hogy, Nāgtoknak meg vyobban paran-
chyolatot hozot a' segetseg feleol, nekwnkis paranchyollya eo
hatalmassaga, hogy myhelt valamy oly hyrunk jeo az ellen-
segnek reank valo jndulasa feleol, Nāgtokat, myngyarast meg
lellywk, a' segetseg feleol, azert my a' hatalmas chyazar pa-
ranchyolattya zerent chyelekezwnk, es Nāgtokkal egyetembe
eo hatalmassaganak halalunkalis zolgalnj akarunk.

Towabba a Nāgod emberet Ibraim agat, egy nehan napig
tartoztatnunk kellet, nem egyebert hanem hogy Nagsagodhoz
jo zywel es akarattal vagyunk, azon lezwnk hogy, a' menyere
lehetseges lezen teoleonk, Nāgodhoz kedwe zerent valo valaz-
zal bochyassuk,

Tarchya meg Isten Nāgdat, Gyalw varaba jrtam, zent
Myhal hauanak 11. napan 1576. eztendeobe.

Bathory Kristoff
Erdely vayda mpria.

[Kivül.] Illustrissimo magnifico domino, domino Mustapha
Vesirio Beglerbego Budensi ac consiliario et locumtenenti po-
tentissimi imperatoris Turcarum in Hungaria etc. amico vicino
nobis syncere dilecto.

114.

1576 szeptember 15.

Musztafa basa Báthory Kristófnak.

Prot. Báth. 443. 1. Nemz. Muz. 37. Fol. Hung.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetős es nagisagos vr, nekwnk tyztölendö baratunk
közönetwnk, es magunk aianlasanak vtanna; Im mastan bo-
ciattuk az my hyu es fő embörwnketh, kapicy basankat, Ibra-
hym aghat te ndhoz, nemynemw byzonios dolgainknak meg
jelöntesere, ki altal nyeluelis jzentwnk ndk; Azert valamyt
my neuönkel mondand te nd, meg higgye szauat mert mi
zonkat szollia; Touaba vgian ezön Ibrahim aghatul valamy
kiseded aiandekotis kwldöttwnk ndk; mynt jllien hyrtelen kezy-
tetteth, nd, vegie jo neuön, ez vtannis ndk; mindön hozzank
jllendö tyztöletös baratsaggal akarunk lönnny, Isten eltesse
ndt; Date Bude 15 die septembris anno 1576.

[Kivül.] Tekintetős es nagisagos vrnak somliai Batori Chris-
tophñnak, Erdeli orzagnak nömös gond uyselöienek, nekwnk
tyztölendö baratunknak.

115.

1576 szeptember 17.

Musztafa basa Miksának.

My Muztaffa passa . . .

Fölsegös romay cyazar, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, ezt akaruk my te fldnek, tuttara adny, myuel hogi te fld, myndön hizölködöknek szauokat be veuen, my reank szwnetlen valo panazokat tezön fld, kiben sem hyrwnk sem tanaciunk, my penig ha az tieytöknek dolgait meg jelöntiwk, jrasünknak semmy foganattia nincien, jm ez holnapnak 13 napian, az leuayak vjuariak, nytrayak, komiatiak, suraniak, komaromiak, tatajiak, egimast ertuen, ezör louaggal het zaz gyaloggal föl kezwltenek, Sambekhöz közel Tök neuö egi falun túl lest vetöttének hogi az myeynketh az lesre vögiek; huzöneöt louagot szaguldoban bociattak, az myeynk vtannuk leuen; ezökben vezyk az el vegezöt cialardsagoth, meg ternek; az tyeytök az falura Tökre rohannak egi zegeni niomorult egy töreököth ky buzaiert mönt volth oth talalhtak, es el vittek ki mastannis oda vagion, jllien zep röndel tartiak az tieytök az frigyöth; kit my semmy jora nem magiarazhatunk, azert ha fldnek kedue vagione az frig meg tartasahoz auagy nincien fld, valoban aggia tüttunkra mies tuggiuk mihöz magünkat tartany, es ez zegenj nyomorultat bociatassa el fld, jo valaszt varunk fldtwl, Isten fldl: Date bude 17 die septembris a. 1576.

[Kivül latinul: II. Miksa római császárnak]

116.

1576 szeptember 23.

Musztafa basa Károly főherczegnek.

My Muztaffa passa . . .

Tekintetös es nagisagos vr, nekwnk tyztölendeö barátunk, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna; ertiwk az nd, leuelebeöl az mynemw panazokat tezön nd, az mieynk feleöl, sokzor jmar meg jrtuk ndk; hogi ha az tieytök ellenkö[zö] dolgainak ciak az tized rezet meg jrnukis, nagi könyuet irhatnank, de lattiuk hogi keues hazna vagion, my nam ez előttis meg jelöntöttwk hogi az möli varasok faluk

jde nincienek jratuan azokat vgian nem engeggiwk be kiuanny, az kik penig jde vannak, azokat kiuanniak; hogi penig az boznaj bek valami kezwllettel volt legiön lattia Isten minekwnk hyrwnkel nincien, mi helth az te nd, szerelmes attiafia leuele erközek, kiben az tiztössegös aiandeknak be kwlde- nek okaiert hit leuelwnket kiuana w felsege, azt latuan myndiarast, mind az boznai bekhöz smindön fele postan em- börwnket kwl döztök, kiknek semmire sohova valo jgiekötetö- ket nem ertöttwk,

De hogi ez jdeygis enny kesöre hallazta w fölseghe az tiztössegös aiandeknak be zolgaltatasat nem tuttuk mire velny, kit ndis, meg gondolhat vgy gywlekötzenek; de az w föl- sege mastany es ez elöt valo aianlasy zörent, mönnel hama- rab lehet, kwlgie be az aiandekot, ha annak vtanna valamy lezön bator nd, ne higgie meg zonkat, ciak onnet valamy ne törtennieik;

ez jdegyis penig ha my törtent, Posgaban vagi egiebwt, olliaktul törtent kik onnet az ti partotokrol oda zöktenek, azert mönnel hamarab lehet az tyztössegeös aiandekot jndi- tassa nd, es aggiatok az aiandekkal jde jöüö fö embeörnek eleyben hogi velwnk eggiet ertuen, az ollianokat meg cyrkal- uan, mies jnnet jrünk az mi kegielmes feiedelmwnknek, kiket hyzwnk hogi vgi megh bwntettetnek, es tiztökbeöl ki wzet- nek; annak vtanna mykor effelek meg bwntettetnek ygi lezön hogj az frig alhatatossan meg marad, mies penig arra fele- lwnk hogi, ha hamar jndittatia nd, az aiandekoth, mindön ziuönk zörent azon töreközwnk hogj eppen es ciöndezön meg maradhasson, de ha megis touab hallaztia nd, semmy jo nem köwetközik belöle Isten eltesse ndt, Date bude 23 die septemb- ris 1576.

[Kivül magyarul: Károly herczegnek.]

117.

1576 szeptember 25.

Musztafa basa Károly főherczegnek.

My Muztaffa passa . . .

Tekintetös es nagisagos vr, nekwnk tyztölendö barátunk kö- zönetwnk es magünk aianlasanak vtanna; ezt akaruk my te ndk; tuttara adni, hogi miuel te nd, mindönöknek szauo- kat elő veuen, mi reank, sz az my birtokunk alat valokra,

nagi zorgalmatos panazokat tezön; mint jm ez my napi leuelekbölis meg ertwék, fő keppen az boznaj bekre valo panazzat te ndk; ki bizoni ok nekwl semmyt nem myuelt, es sem mire szandeka akarattia sem volth syncienis; mert mihelt az nd, zerelmes attiafia leuele juta Horvat Petör által kibben az aiandek feleöl valo hit leuelet kiuanta w fölsege; azonnal postan mindön fele el kwldöztwnk; es mindönöknek meg parancioltuk hogi az frighöz tarciak magokath; mastan vionnan jsmeg hogi jmmar byzonios keppen vartattia w fölsege az tisztössegös aiandeknak bizonios meg leleteh, kit jmmar elis hittwnk hogi hamar meg lezön, minth hogi az w fölsege, es az nd, jo aianlasiban my semmit nem ketölköttwnk, ennek elötteis mastannys mies azon lezwnk hogi jnnet semmy ellenköző dolog ne törtennie; ha penig valakiktwl törtent ennek elötteis ok nekwl valamy olj dolog; mykor az w fölsege köuete jt nalunk lezön; az tyztössegös aiandekkal, (egi mastertuen) vgi viselliwk gongiath hogi bwntetes nekwl ne maraggianak mint az elöt valo leuelwnkböl nd, beuebben meg erthety, azert te ndt keriwk hogi myndön hyzölködöknek szauat nd elő ne vegie, hanem mönnel hamarab lehet az meg jghert tyztössegös aiandekot inditassa el nd;

Hogi effele ketölködö ellenközőknek szaiokat dughassuk be, es zaruokat niomhassuk le; mykor oztan jelön lezön az tyztössegös aiandek, bator annak vtanna jnnet ha oli ellenköző dolog törtenic, ciak hogi az tieytök ne aggianak okot rea, az mint ennek elötteis jelöntöttwk, batar mi aggiunk okot rola, mi hogi ha mies mindönöknek szauokra elő vönnwk, es az mi kegielmes feiedelmwnknek eleyben adnuk; sokkal kwlömben lönn az dolog azert ha mikor jgaz panazlasokat jrunkis az tieytöknek ellenköző dolgai feleöl, kiknek ellenköző dolgokat ki zamlalhatna meg; lattiuk hogi keues hazna vagion, vagi hogi nem aggiak jgazan elötökben

Mynd az által jm ciak ez napokban törtent dolgokat akaruk ndk, eleiben adny, az györiek zent martonyak, Geztös ala jwttenek volth, lesben aluan az myeynket, ki akartak cialny, azonban zaguldoth bociatnak, az tyeytök, az mieynk reaiok rohannak kit le vagtanak bennök, skit el hoztanak mastannis nalunk vannak;

Az komaromiak tatajak ottan hamar föl kezwluea szinten Buda ala jwttenek, es az juhazokra wtöttenek, ezökben veuen az mieynk, mindiarast vtannok leznek, az juhokat twlök meg möntik, es w magokban kit le vagtanak, skit el hoztanak; mikor kerdözzwk nagi niluan mongiak, hogi az komaromj kapitan akarattia es paranciolattia zörent, az vjeje kapitan pa-

ranciolattiabol es az kapitanok parancyolatiokbol ywnek; ero szak alat, vgian fenitek alat, hagi ha el nem jwnnenek nagi niomorusagoth miuelnenek raitok; meg jllien bezedökkal jlletnek, roz bestie kurua fiak jm elöttetök az sötet tel, hiaban ezytök az kiral keniereth smiert hagi paztor niaiert nem möntok juhoth barmot, nem haitotok nektökis löne nekwnkis;

Im jsmeg vgian ezön napon ki 25 napia ez holnapnak zokasunk zörent möntwnk vala az mi kiseded falunkban Obudara mülatny, ki oli jgön közel vagion hozzank hagi egi nyllal be lühetnenek az varas hatararol; mikor baratinkal oth mülatnank az falul föllöwl egi vyslacika* nagon esedözik egi pincye elöth; meg latuan oda zaguldatank; azonban az vislacika nagi syuassal ryuassal ki ywue az pinciebeöl sebössen; latuk hagi valami dardasok vannak, vgi mint harmincian ki vetek magokath, kik közzwl my magunkis wzuen; kik az Dunanak esenek, kik közzwl el fogdosanak; kikben vgian nemis zaladot el töb az kik eginehanian az Dünaban holtanak; az többby nalunk leuen, kerdöztwk kik akaratiokbol jwttenek es miert jwttenek, nyluan mondtak hagi az komaromj es tatay kapitan akaratiokbol, es azok ereieuel valo paranciolatbol jwttenek; kik jmmar annak elötte valamy zegeny haiosokatis vertenek volt föl; es mastan azon paranciolat alat azon voltanak hogj az por törö molnoth es az varast meg gyuycyak es az myt kaphatnak azzal el mönnienek, megh higgie nd, hagi jgaz dolgokat jrünk ndk; hol nd ketölködyk, haggia meg nd, Synnygh Wolfgangnak, mikor az tyztössegös aiandekkal jelön lezön, emleközsek meg felölök es kerdözze meg wketh; ha penig nd, akaria az fö köuetnek kwldönk be bennök; hagi az my bezedwnk helien maradhasson, nagiob bizonsagul az elöttök jaroknak neuök ezök; egyknek Horuath Myhalj, Horuath Györgj, Beztercjkj Matias, isten ndl Date bude 25 die Septembris a. 1576.

[Kivül magyarul: Károly herczegnek.]

118.

1576 október 3.

Musztafa basa Károly főherczegnek.

My Muztaffa passa . . .

Tekintetös es nagisagos vr nekwnk tyztölendő barátunk, keözönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, meg adak my

* Az egykorú német fordításban: Ain khllainer suech hundert.

nekűnk az nd, leueleth műllet jrth volth nd, 22 die septembris, 2 die Octobris, kyben mit jrt legiűn nd, mind meg ertűttűk, lattia az hatalmas jsten hogi mi eddyg nem szinnel hanem szyuel tűrekűttűnk az my kegielmes feiedelműnk, es az te nd, szerelmes attiafia kűzűt valo el vegezűt frigneke eppen meg maradasara, hol penig keduűnk nem volth volna hozza, sem munkankal sem kűlciégűnkel ez jdeygys jelűn nem lűttűnk volna, azert zabad az mit nd, elűt szolnak mi felűlűnk, mi senky szaiath be nem dughattiuk, az bekűk feleűl az myt jr nd, nam my ennek elűtteis eginehanczor meg jelűntűttűk ndk; hogi az mi akaratumkbol byzoni semmit nem miuelnek, az szigetű bek penig vgian semmit sem miuelth; ha valahol valami tűrtentis, az aianeknek ennire valo hallaztasa adot okot rea, mert hogi sem egi fele sem mas fele nem tuggiak magokat mihűz tartany my penig romai ciazar ű fűlsege jo aianlasaban bizuan myndűn fele nagi biztatasban vagiunk felűle;

Azert my te ndt, kerűk mint tiztűlendű barátunkath hogi nd, műnnel hamarab lehet, az nd, zerelmes attiafia jo aianlasa szűrent jnditassa az tiztűssegűs ajandekoth; mykor jelűn lezűn annak vtanna ha jnnet valamy ellenkűzű dolog tűrtenendik valami ok nekűl, az mint ennek elűtte ualo leueleinkbennis meg jelűntűttűk bator mi aggiunk zamot rola; es az kik eddigis valamy ellenkűzű dolgokat myueltenek, mykor az tiztűssegűs aiandekkal jűuendű szűmelj jelűn lezűn, az mint mind romai ciazarnak ű fűlsegenek smind ndk; meg jelűntűttűk, egi masth ertuen oli modot talalunk abban, hogi semmi keppen bűntetes nekűl ne maraggianak, azert te nd, viselliűn oli gondot erre hogi műnnel hamarab lehet zolgaltassak be, hogi mies az nd zerelmes attiafia, es nd, aianlasahoz bizuan fogiatkozás nekűl meg maradhassűnk Isten ndl, Date bude 3 die Octobris a. 1576.

[*Kivűl maqyarul : Károly herczegnek.*]

119.

1576 október 10.

Musztafa basa Ernű fűherczegnek.

My Muztaffa passa . . .

Tekintetűs es nagisagos vr nekűnk tiztűlendű barátunk es 10 fiunk, kűzűnetűnknek vtanna jm ertiűk mit jr nd, az my

aianlasunk felöl de azt az Isten lattia hogi my mind ez oraig azon voltünk lezwnk ez vtannis hogi az el vegezöt frig alhatossan meg maraggion az mint az nd, attianak es az nd, attiafanakis aianlottuk magunkath; mynek elötte penig az nd, leuele jutot volna, az minemw rablas felelöl mastan vionnan emleközik nd, mindiarast az kik annak okai voltanak, az tömlöciben haniattuk es erössen meg bwntettwk az meny rab feleöl emleközik nd, nagi saniargatas alat ki vöttwk twlök, de közel sincien anny az mynt nd, eleyben adtak azert az möllic meg talaltattanak bennök jm azokat meg parancioltuk hogi mindiarast vizza bociassak, eddigis az mi esöt oka ez volt hogi az aiandeknak be kwldeseth ennyre hallaztottatok;

Tuggia nd, az zolgalo röndnek my voltat, mig szömeuel valamit nem lat addig rementelen dolgaban; azert te nd, mönnel hamarab lehet kwlgie be a' tiztössegös aiandekot annak vtanna ha jnnet ok nekwl valamy törtenjk bator mi aggiünk zamot rola; es mikor az w fölsege köuete jelön lezön, egi mast ertuen az kik ez elöt az frig ellen valamit miuelték es mastannis, vgi ki tiztithattiuk hogi annak vtanna nagi bekösegeben maradhatünk; vgi hogi mi reank sem lezön semmy panaz

Az my Baka bania Korpona Hajnjik dolgath jllety, arrais vgi viselwnk gondot hogj nagi bekeuel meg maradhatnak es senkitwl semmi bantasok nem lezön Isten ndl, Date bude 10 die Octobris 1576.

[Kivül.] Tekyntetös es nagisagos vrnak Ernestus herciegnek, romai ciazar tanacianak nekwnk tyztölendő baratünknek es io fiunknak.

120.

1576 október 15.

Musztafa basa Károly főherczegnek.

My Muztaffa passa . . .

Tekintetös es nagisagos vr nekwnk tyztölendő baratünk, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna ezt akaruk my ndk, meg jelönteny, hogi jmmar az komaromy es tatay kapitannak eginehani leueley vannak nalunk, az aiandeknak be zolgaltatasa felöl, hogi jm ma, sym holnap hozzank erközik my az w irasoknak es fő keppen az ty ajanlastoknak hyuen az my kegielmes feiedelmwnknek be jelöntöttwk, jmmar pe-

nig mind az teljs el erközik nem tuggiuk mire velny hogi enny jdeygys el nem erközek, ha az feier vary bek dolgat forgattiatok, azt my megh bñntettwk es ez vtannis meg hallia nd, mikeppen meg bñntettetik mind az smind az többy, merth mig affele ellenközök ki nem jrtattatnak addig sem my sem tj bekeuel nem maradhatünk, touaba az rabokatis meg hattuk hogj hatra bociassa, eddigis az mi löt, az aiandek kesödelmeis adot okot rea, miuel hogi zent giörgi napia volt napia, azert ndt keriwk hogi mindön kesödelöm nekwl jnditassa el nd, mi se maraggiunk hazugsagban, hol penig mi legiön zandekotok aggiatok mindiarasth tuttünkra, mies ahoz kepöst eleyben aggiuk az mi kegielmes feiedelmwnknek, hamar es bizonios valaszt varünk, Isten ndl, Date bude 15 die Octobris a. 1576.

Ha az aiandek be jwuend ez elöt valo aianlasink zörent ha bñntetes nekwl maradnak es ha jnnet ok nekwl valamy jnditatik bator mi aggiunk zamot rola.

[Kivül magyarul: Károly herczegnek.]

121.

1576 október 22.

Musztafa basa Rudolfnak.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetös es nagisagos vr nekwnk tiztölendö barátünk, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna; ertwk az nd, zerelmes attiafia leuelebeöl, Ernestus hercieg leueleböl az nagisagtok zerelmes attianak halalath, kit bizonniaban igön szomoru szüel hallank, miüel hogi minekwnk tyztöletös barátünk es io zomzedunk volth;

Eztis bizonniail ertuen, hogy w fölsege helieben az hatalmas Isten ndt; valasztotta volna; fölötte jgön eörwliwk az vr Isten eltesse ndt, es aggia az vr Isten hogy nagi zep ygienösseggel, az mi kegielmes feiedelmwnkel meg baratkozhassek nd, mies azon lezwnk mint az nd attia jdeiben hogi sem münkankat sem kölciégwnket nem szannyuk, mindön keppen azon lezwnk hogy az frigy eppen meg maradhasson vizzontag ezön jgön keriwk ndt; hogj az veg belieknek, fö keppen az giöry, komaromy, tataj, vezperemy, papay, palotaj, egry, es mind az körniwl valo kapitánoknak

paranciollia meg nd, hogi maraggianak veztegegben, kiknek sem eiel sem nappal ragadozasok meg nem szűnyk;

es az meöli faluk varasok jde vannak jratatuan azokat kezöricie nd, be jwuesre, ezök meg leuen ha valamy kart miuelnek az mieynk oknekwl bator mi aggiünk zamot rola,

Im az nd, kiuansaga zörent az hit leueleth meg kwldöttwk, valamikor akaria nd, emböret kwldený bizüast jwhet valameni magaua! akar jwny Isten nd!; Date Bude 22 die Octob. 1576.

[Kivül.] Tekyntetös es nagisagos vrnak Rodolfus kyralnak, nekwnk tyztölendö baratunknak.

122.

1576 október 30.

Musztafa basa Ernö főherczegnek.

My Muztaffa passa . . .

Tekintetös es nagisagos vr nekwnk tiztölendö baratunk, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna; jm ertiwk mit jr nd, az nogrady bek kiuansaga feleöl, azert mi bizonnial jrhattiuk ndk, hogi ez elöt valo beköknekys titkon be holdoltanak, miuel penig hogy rea vannak jratatuan, es hogi mastan föllieb kuan raitok oka talam az hogi be nem jwnek, de vizzontag aztis meg gondollia nd, hogi az ti kapitani-tok, az mi kegielmes feiedelmwnk jozagiban meni sarcioltatást adoztatást miuelnek, minemö fö varasokat falukat saniargat-nak, kinek nem köllene lönyy, mind az altal te nd, tylcia meg mindön fele wket hogi az mi kegielmes feiedelmwnk jo-zagytul fognak el kezöket, mies erre felelwnk hogi Ferhat be-köth el tiltiuk, hogi semmy jutalmath ne kiuannion, Isten nd! Datüm Bude 30 die Octobris a. 1576.

[Kivül magyarul: Ernö herczegnek.]

123.

1576 november 21.

Musztafa basa Rudolfnak.

My Muztaffa passa . . .

Tekintetös es nagisagos feiedelöm, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, ennek elötte valo leueleinkbennis jelön-

töttwk vala my te ndk; hogi az nd, kiuansaga zörenth, mi mynd[ön]fele meg parancioltuk az beköknek, hogi az frigi ellen semmit ne merienek jnditany kik vgian nemis mernek semmit az ellen jnditany, de az ty birtokotok alat valok, fő keppen az egriek vgian azt mongiak hogi wk nem tuggiak ha vagione frig auagi nincien

Ez holnapnak 12 napian nagi Zöged fele vagion egi kasteli kinek Zent kirali neue az besly agha jw uolt valamy eginhanj loual es valami falün meg szal eönny azonban az egriek rea wtnek, huzad magauaal többel vittek el, skit vgian ottan le vagtanak szörzamotokat louokat mind el vittek;

Vgian ezön holnapnak 15 napian ezön egriek Pest körniwl leseköttenek, valamy egi zegeny izpahia jw uolt mint nyolciad magauaal, jmmar hogi az Pest varasanak eggik kapuiat Hatuan kapunak hiak, azt hogi ery volt rea rohannak kit zablara hannak bennök skit az louakkal el vittenek;

Ismeg jm nem regön mikor az nd, emböre Horuath Petör jt vala az tatayak az Zigetsegben be orozkottanak eyel es Budahoz nem mezze egi eles haiot el swllieztötenek, meöli haion eginahany ezör forint arra marha volth

Ottan hamar jsmeg az egriekis, azon Zigetsegben Szölösnek huinak egi falut, valamy haiokkal jwnek volt, az eggik hatra maradot volt, kire rea wtötenek el swllieztöttek, az nepet kit le vagtanak bennök skit el vittenek es zantalan marhat penzt vittenek el, ski az vizben vezöth,

Az hatalmas ciazar varasa Tolnan alol ottis egy haiot ezön keppen el swllieztötenek, kiröl eginahani ezör forint kar löth;

Az tatay kapitan birtoka alat valok penig az sok ragadozastul toluailastul, zegeni embörök kergetisitwl meg nem szwnnek, mikor jntiwk hogi mi velwnk jo zomzedsagal elliön es az hatalmas ciazar jozagit ne predaltassa arra azt jria hogi ne aggiunk tanaciot neki, tuggia w miben bociatatok el, kiböl mi köuetközzek meg gondolhattiatok,

Im mastan vionnan, az egriek es az körniwl valo vegbeliek Nagi kallora giwleköztenek volth vgi mint 700 louaggal gialoggal, es Zent miklos neuö kastelira rea rohantanak, giwito zörzamotokat hagogaltanak, de Istennek segítsegeböl semit nem arthattanak, az zolnaki bek ezeben veuen wket, mindön hadauaal reaiok tamadot, jstennek segítsegeböl meg verte wketh es negiuennel többet eleuenön zazlostul dobostul jde hoza kiket mikor kergiwk ki akarattiatbol jartanak nyuan mongiak hogi az kapitanok paranciatiabol, jmmar penig ha ezöket be nem kwlgiwk az mi kegielmes feiedelmwnknek

az my hozzank nem alkalmas lezön, ha penig be kwlgiök meg gondolhattiatok hogi az ti aianlastoknak ellene lezön es semmy io nem köuetközik belöle azert mi keriwk ndt; hogi vgian valoban paranciollia meg nd, mindön fele, tarciak az frighöz magokat, fö keppen az egrieknek, es az el vit besli agat es az haios törököket mind marhastul bociassak el, mert semy jo nem köuetközik belöle, ha penig vgian mindönre zabatsagot adtok, aggiatok tuttunkra mies az mi kegielmes feiedelmwnknek be jelöntiwk azt hizzwk hogi w fölsege mas keppen gondol rola; Isten ndl; Datum Bude 21 gmbriis a. 1576.

Immar az leuelet meg jrtuk vala hogi hirwnk erközek, miuel hogi az fwleki beköt, tyztibeöl ki vettetwk miert hogi mind vntalan panazolcottatok felöle, ezt meg ertuen az zöndöröiek es az körniwl valo vegbeliek hogi az bek ot nem uolna Szabatka kastelira rea rohantanak, es az myeinket lesre cialtak harmincjnal többet vittenek el, es három tizedöst vagtanak le azert mindezök int jllienek az ti aianlastokhoz meg gondolhattiatok, kibeöl bizoni semmi jo nem köuetközik;

[Kivül magyarul: Rudolf királynak.]

124.

1576 deczember 12.

Musztafa basa Ernő főherczegnek.

My Muztaffa passa . . .

Tekintetös es nagisagos vr, nekwnk tisztölendő baratunk, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, meg adak mi nekwnk az nd leuelet, kiben mit jr nd mind meg ertötwtwk de az minemw dolgok felöl mi jrunk, arra vgian semmi valazunk sem jw, jmmar azt nem tuggiuk ha jgazan aggiake nd, eleyben auagi nem mikeppen, az tieytöknek ciatazasok, ragadozasok varak ala zaguldasok, meg nem szwnnek vgi annira hogi ha nyluan valo had es semmy frigi nem volnais azzal ernek meg mynt ennek elötte valo leuelwnkbennis meg jelöntöttwk vala, meni haiokat el swllieztötenek, meni zantalan kart miueltenek,

Az zent kirali besli aghat meni magaual el viuek, skit le vagtanak bennök,

Bala Zent miklosra mikeppen rea rohantanak vala, giujto zörzámokkal, kik zegiönökre meg veretenek,

Ismeg az fűleki tizt hogi meg változek meöli beköt az ti jrastokhoz kepöst panazlastokhoz kepösth; ky vettetenk tiz-tiböl, ertuen az zendöröiek es az körniwl valo vegbeliek Szabatkara rohantanak, az mieynk vtannok leuen, lesre vöttek wket, es sokat kit le vagtanak skit el vittenek bennök

Im mastan jsmeg az minemw dolgok törtentenek mikor Hazan passat az fűleki tiztben be kisertik volna, kinel az mi kegielmes feidelmwnk paranciolattia volth, hogi sok nepet ne tartana mellette kik miat az frig ellen valamy ellenközö dolog ne törtennek, azokban hatra kwdöt uolt es mikoron Vj szazra erköztének volna, 9, die Decembris az egriek es az körniwl valok reaiok wtöttenek, eözueröket mindön draga marhakkal penzel ezwtst marhaual, es ket fő vaidaiual el vittek skit vgian oth le vagtanak

Ismeg ezön honak 11 napian Szolnak mellöl valamy louakat barmokat ragattanak vala el az egriek kallayak, kiknek vtannok leuen el vettettek velök es w magokban kit el hoztanak skit le vagtanak

Ismeg ez mai napon az Hamza bek kastellia mellet ki Budahoz nem mezze, valami zegeny keresködö törökök jwnek volt, az tatayak rea talaltanak, kit le vagtanak skit el vittenek bennök;

Az szecjeny es kekköj dolgot mi jllesse, azt jgi adhattiuk ndk, eleyben, hogi Zecienhöz közel egi falurol az ciabragiak es az körniwl valok valamy dizno barmot ragattanak uolt el az bek vtannok leuen jsten segitsegeböl meg verte wket, jól lehet sokaig tusakottanak egimassal, mind az által Palasti Benedök attiafiat Palasti Gergölt ötöd magual el fogta kit le vagot bennök

Kekkő ala penig kopiakat viznek bajt kiuannak, es giujto zörzamokkal ellenköznek, azokis vitezlö szömeliöknek tuggiak magokat, wkis az miuel arthatnak örömet azon vannak, azert haggiatok meg vgian valoban mindön fele, hogj maraggianak bekeuel, es tarciak az frighöz magokat, haggianak el mindön ellenközö dolgokath, mi felelwnk az mi birtokunk alat valok felöl hogi semmj ellenközö dolgoth nem myuelnek ciak az tieytök ne aggianak okoth rea, isten ndl, Datum Bude 12 die Decembris a. 1576.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

125.

1576 deczember 15. előtt.

Szinán basa Báthory Kristófnak.

Egykorú másolat. M. Nemz. Muz. Kézirattára Prot. Bath. 19. 1.

Zynan Passa leuele massa Balog Ferencz hozta die 15 robris 1576.

Christus vallasan valo vraknak Erdely orzagban nagyobyk vranak Bathori Christophanak, Keözeonetem zolgalatomat. Embered Balog Ferencz által a' myt kwitel mynd lewelleddel egyvtt meg atta, es valamyt leweledbe irtal ahoz kepest teorekettunk mynden dolgaydba ez vtannis teorekedunk, Teis hywe legy a' hatalmas chyazarnak, Isten tarchyon meg,

126.

1576 deczember 20.

Musztafa basa Ernő főherczegnek.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetös es ns, vr nekwnk tiztölendö baratunk, közönetwnknek vtanna, juta my hozzank az mi kegielmes feiedelmwnk portaiarol komaromy Zabo Mihali, az ndtok, postaia 20 die Decembris, kit az mi kegielmes feiedelmwnk paranciolattia zörent, mindön mulatsag nekwl vtra bociattunk es kisertettwnk,

Vgian ezön leuel viuötwl nieluelis jzentwnk te ndk, meöli ti ellenközöitöknek dolgait ennek elötte valo eginhani leuleinkben meg jelöntöttwk, söt nem hogi meg lassodnanak de naprol naprol, mind nagioB nagioB ellenközesökre jnditának, nem kwlomben mint ha niluan valo hadakozo dolgok volnanak

Budához nem mezze harom heliön, az haiokath föl verek el swllieztek, az benne valokat sok marhakkal el viuek, es zantalan karokat miuelenek

Az zent kiraly besli agat meg lesuen, sokad magaua el uiuek, skit le vaganak bennök ;

Az fwleky tizt valtozas közöt, Szabatka neuö kastelira rohananak, az mieynk vtannok leuen, lesre vöttek, es ket tizedest sok besliakat, kit le vagtak kit el viftek

Ottan hamar jsmeg, azon egriek onadiak, kalloiaiak es mind az körniwl valok, louaggal gialoggal vgi mint het zazan föl kezwluen Zent miklos kastelira giuito zörzammokkal rohan-
tanak, de zandekokban meg cialatkozuan, az zolnaki bek vtan-
nok löt mindön hadaua, Istennek segítsegebeöl meg verte
wket, mind zazlostul dobostul, kit eleuenön skit le vaguan az
feiet hozta hozzank; kik felöl ennek elötte valo leuelünkben
beuebben emleköztwnk;

Az pesti Hatuan kapunak hyuiak, zinten az mellöl egi
jzpahiat niolciad magaua louaua ragattak el,

Im ez minapon jsmeg Hazan passa hogi tiztiben Fwleekben
mönt, onnet valamy jo rëndön valo zolgait, hatra bociatta, az
hatalmas ciazar paranciolattia zörent, kikkel, valamy özuerö-
kön jo rez marhaat hatra kwldi volth Vijszaznal az egriek
es az körniwl valok reaiok wtöttenek, ket vaidaiuaual eggiwt
özueröket es zep draga ezwtös aranias marhakat vittenek el,

Im mastan jsmeg, ez holnapnak 18 napian valamy zegenj
jzpahiak jwnek volt, kiket az palotayak meg lesuen, Pakosnal
reaiok wtöttenek eginehaniat le vadtak es kit el vittenek
bennök; effeleket zantalant jrhatnank de lattiuk hogi semmy
foganattia nincien elöttetök;

Azert summa zörent ha akariatok valoban az frigiöt meg
tartany, keriwk ndt; hogi te nd, viselliön vgj gondot rola
hogi effele ellenközö dolgoknak jmmar vessenek vegeth;
es valoban tarciak az frighöz magokat, hol penig mind zaba-
don haggiatok wket jarny, aggia tuttunkra nd, mies had
tuggiuk mihöz magünkat tartany, Isten ndl, Datum bude
20 die Decembris 1576.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

127.

1577 jan. 3.

Musztafa basa Ernő főherczegnek.

M. Nemz. Muz. Levéltára. Személyek szerinti iratok: Musztafa basa.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetös es nagisagos vr nekwnk tyztölendeö bara-
tunk, Közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, Immar
my sokzor meg jelöntöttwk ndk; az nd, birtoka alat valok-
nak fő keppen az egrieknek, kalloyaknak ellenközö dolgokath,

es mind az többieknek, kiknek az ű dulasok foztasok, ragadozasok vt allasok, varak ala zaguldasok, sem eiel sem napal meg nem szűnnek, myolta foguan ez mastany tizt tarto az egry tiztben jűue, meni haiokat föl vertenek, az hatalmas ciazar varosit dulliak foztiak, jozagokat barmokat predalliak, meöli varasokrol jmmar sokan elis futottanak es puztan akar-
iak hadny, es az meöli faluk ennek elötte be jartanak, azoknak be jűuetelökbennis minden felöl ellent tartanak, Annak fölötte jm ez el mult napokban, mikeppen az zent kyrali aghat meni magauat el viuek, kit le vagtanak bennok, Hazan passa jsmeg ket fő vaidaiat, mikor az tiztben Fűlekre be mönt volna, maioriaban hatra kűldötte töb zolgaiaval, kiket az egriek Vy Szaznal az my kegielmes feiedelműnk jozagaban meg lestenek,

Sok eözuerit, ezűst marhait, kencieth, ket fő vaidai[at] eginehani magokkal el predaltak es el vittek, maga az portan valo orator feiet kötötte ebben hogi ha az ti röndötökröl az mi kegielmes feiedelműnk hataran valamy történik ű aggion okot rola; mastan penig Hazan passa jra mi nekűnk, hogi ha mi ezt az mi kegielmes feiedelműnknek be nem jelöntiűk, ű maga valasztot emböreth be kűldi, mynd az altal mast meg le ciöndesitö . . . meg ndt; leuelűnkel meg akartuk talalny;

Hizzűk penig ezt, hogi te nd, elöt jelös fő embörök az Gyulanak, Sziget varnak vezödelmet forgattyak, kinek oka akkor sem volt egieb senki, hanem az Hazan passa; ű jnditotta vala föl az meg holt hatalmas szultan Szűleman ciazarth, Jol lehet my myndönben azon vagiunk hogi az ty meg holt szerelmes atiatoknak hozzank valo io baratsagirol meg emleközuen; az frig meg maradasaban sem faratsagunkat sem kinciűnket nem szanniuk, es jgienösseggel elliűnk, de jmmar enny kar vallasokat az frigben ok nekűl, akarky mint szenedhessön, jtellie meg nd, Azerth mi senkit az portatul meg nem tilthatunk. Ha kezöritetik az ű kar vallasat be jelönteny, az oratornak mi haznara essek, es mi köuetközzek belöle, meg gondolhattia nd, Azert mi keriűk ndt, mint tiztölendö baratunkat es io fiunkat hogi te nd paranciollia meg az egri kapitannak az el vit ket vaidat az vele valokkal eözuerökkal ezűst marhauat penzel, az zent kirali agauat vele valokkal, bociatassa el; [Me]rt ha ezök meg nem [lezne]k bizonnial higie nd, hogi semmy jo nem köuetközik belöle, attol jgön tartunk hogi ű fölseget mindön haragra jnditia, kibeöl ez köuetközik hogi az el vegezöth dolgok meg bomlanak, erre mindön io valaszt varunk ndtul; Isten ndl, Datum Budae 3 die Januarii anno 1577.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

128.

1577 jan. 24.

Musztafa basa Ernő főherczegnek.

Magy. Nemz. Muz. levéltára. Személyek szerinti iratok: Musztafa basa.

My Muztaffa passa . . .

Tekynteteös es nagisagos vr, Keözönetwnk es magunk aian-lasanak vtanna; meg adak mi nekwnk az nd, leuelet ki-ben vionnan ismeg panazolkodik nd, az feier vary bekre hogi miuel hat falukat rablot volna el kiknek mind nepeth barmait el hozta volna, bizonnial higgie nd hogi az bek oth sem volt, nynciönis penig lölke rea hogi valamit merne jnditany, hanem valamy köz jzpahiak, kiknek iobbagi semmi-keppen be nem akarnak jarny es fizetny, azok möntenek volt hogi eginehaniaat el ragaggianak bennök, mind az altal mihelt az nd, leuele juta azonnal fő embörwnket kwdöttwk, az kik az indulasnak okai voltanak ide hozattuk es az tömlöci-ben hanyattuk, meg hallia nd, hogi kemeni bwnetetessel meg bwntettiwk, az el hozattakat penig az beknek meg paranciol-tuk hogy mynd hatra bociatassa;

Ennek elötte valo leuelönkbennis meg jelöntöttwk vala ndk, az tyhaniak palotayak pözpöremiek es mind az kör-niwl valok vionnan jsmeg az bolond variakat mkeppen lesre akartak vonny, kit mikor az koppani bek ezeben vöth volna vtannok lezön, es az zaguldokban eginehaniaat el hozoth kik nyluan mongiak hogi az kapitanok akaratiabol miuelnek mindönth. Mastan jsmeg hirwnk juta, hogi Ciabragban 700 fegiueröst kwdöttetök volna, kik mire giwleköznek okat nem ertiwk, Erre valo kepöst szwkseg hogi az myeynkis kezön legienek, Jol lehet ha az mi kegielmes feiedelmwnk es ty kö-zöttetök valo frigiöt nem gondolnuk, es ha paranciolatunk volna w fölsegetwl, szinten odais arthatnank my azoknak, Azert keriwk ndt, hogi te nd, vgian valoban paranciollia meg mindön fele tarciak az frighöz magokat, mi jnet fele-lwnk hogi semmi nem jnditatik, ciak onnet ne adassek va-lamy ok valamire. Isten ndl. Datum Budae 24 die januarii 1577.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

1577 február 3.

Musztafa basa Ernő főherczegnek.

Magy. Nemz. Muzzeum levéltára. Személyek szerinti iratok, Musztafa basa.

My Muztaffa passa . . .

Tekintetős es nagisagos vr nekwnk tyztölendö baratunk, kö-zönetwnk es magunk aianlasanak vtanna; jm ertiwk mit jr nd, az faluk felöl, es az te birtokotok alat valoknak, ragadozasinak es mindön ellenközö dolgainak el titkolasy felöl; remenliwk ezt hogi jmmar az mi jgaz jrasinknak es giakor panazlasinknak semmy helie nalatok nincien, söt neminemw hizölködöknek jnkab hizön nd, kiböl bizoni vegre sem kö-uetközik semmy haznos dolog; jrya nd, hogi mindön fele meg vagion paranciolua hogi az frighöz tarciak magokath, nem ketölködwnk abban hogi nd, meg nem paranciolta volna; de mint fogaggiak meg; jm naprol napra az w magok cieleködeti meg bizonitiak; ez el mult holnapnak 22. napan az tatayak komaromiak es mind az többi, az erdi kasteli alol, barmokat juhokat el haitanak, kiket niluan tudunk hogi mas-tannis az komaromi szigetben vannak, vgian azon holnapnak jsmeg 28 napan Sambek alol az juhokath mind el haitak, valamy zegeny emböröke voltak benne az komaromy kapitan nagi vereseggel jllette zegeniöket es vgi adot meg eginehaniat benne jde mi nekwnk penig azt jria hogi, ki az vizben holt benne skit nem tud houa löttek ebbölis meg teccyk hogi jgassagot kiuanünk, mikor eginehaniat meg teryt benne, s az többit maganak foglallia; azert mi keriwk ndt, hogi paranciollia meg nd mind az komaromy tatay, es mind az kiknek jllik, hogi szwntessek meg az sok ciatazastul es ragadozastul wket, es az el vit barmokat juhokat kiket nem tagadhat az komaromi kapitan hogi oth nem volnanak adassa hatra nd, mert ha mind abban mönnek el, bizoniara semmi jo nem köuetközik belöle Touaba tessek meg hogi vgian valoban frig vagion, es meg tartattiatok, auagi penig ha mindönre zabatsagot engettök, aggia tuttunkra nd mies ahoz kepöst tuggiuk magunkat mihöz tartany; Isten ndl, Datum Budae 3 die february a. 1577.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

130.

1577 április 14.

Musztafa basa Ernő főherczegnek.

Magy. Nemz. Muzeum levéltára. Személyek szerinti iratok, Musztafa basa.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetős es nagisagos vr, közönetwnk es magunk aianlanak vtanna meg ertwk az Kanisa varanak esetit mynt löt, ky ellen senky nem alhath myerth hogi jsteny hatalombol löt, jrya nd, hogi az zigetiek es babolciayak es az többi ertuen az esetöt mindiarast az varasra rohantanak volna, kik az tyeytöktwl hatra verettenek, de azt jgy ercye nd, hogi az zigeti bek ertuen hogi valamy haddal möntenek volna Kanisa fele felt valamy cialardsagtul es vigiazasnak okaiert vgi giwlt volt föl, de nincien lölke arra az beknek, hogi az frig ellen valamit meriön probalny, ha oda el mönt volna, meg gondolhattia nd, hogi touabbis el meönt volna azert myndön zauat nd, elő ne vegie mert my mindön fele meg parancioltuk hogj az frigi ellen semmit ne jndicianak jm az vaidualis az el hozot rabokat el bociattattuk, es w magat tizteböl ki vetöttwk,

De az tatay kapitan az minemw vi bastia cinalast formalt mastan, kit ennek előtte valo k-ueyynkböl beuebben meg jelőntöttwnk, kiuel annjra saniargattia az hatalmas ciazar jobbagith hogi jmmar telliessegel es puztu'o felben vannak, te ndis, viselliön gondot effele meltatlan dologra, mert bizoni semmy jo nem köetközök belöle kit jmmar sokzor meg jelőntöttwnk kinek mi okaj ne legiwnk ;

Im ez holnapnak 11 napian az egriek Jaz Birinhöz közel lest vetöttének, es az palank ala zaguldoth bociattanak, az mieynk vtannok leuen, az lesre möntenek, kit el fogtak, skit le vagtanak bennök ;

Ismeg az meöli had mastan Kanisanal vagion, föl kezwlt bennök, es Börzöncie ala zaguldot bociattak kiknek cialardsagokat ezökben veuen az myeynk ki nem möntenek es vgi marattak bekeuel effele ellenköző dolgait az tiejtöknek zantalanth mind meg jrhatnak, kik naprol napra jnkab öregbödnek de lattiuk hogi semmj hazna nincien, azert paranciolliatok meg vgian valoban, hogi tarciak az frighöz magokath, mert ha mind abban mönnek el, meg gondolhattia nd, mi köetközök belöle, mytwlwnk vgian semmy ellenköző dologra

zabatsag nem engettetik ciak onnet ne jnditassek valamy
Isten ndl, Datum Budae 14 die Apryllis 1577.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

131.

1577 április 19.

Musztafa basa Ernő főherczegnek.

Magy. Nemz. Muzeum levéltára. Személyek szerinti iratok, Musztafa basa.

My Muztaffa passa . . .

Tekintetős es nagisagos vr, közönetwnk es magunk aianla-
sanak vtanna; ennek előtte valo leueleinkbennis jelöntöttwk ndk;
hogi az my kegielmes feiedelmwnktwl neminemw paranciolat-
ok jwttenek, mastan vionnan jsmeg, arantias barsonban be
varua paranciolatok jwtték w fölsegetwl, es az fő oratortulis
neminemö leuelek, kik felöl paranciol w folsege my nekwnk
hogi hiu embörwnk által, föl jktatnuk, az hit leuelet penig
nem tuggiuk ha akariaiatoke (!) meg kwldenü auagi nem vagi
ha vgi akariatok hogi az mi kegielmes feiedelmwnk parancio-
lattia zörenth hyu embörwnktwl föl ne kwlgiwk, aggiatok hamar
tuttunkra; ottan onnat bociassatok egj hju embört kinek
adhassuk hjuen eleyben, megis azt akariuk hogi az my kegiel-
mes feiedelmwnk paranciolatiaban hjuen es kesödelöm nekwl
el jariunk hamar valaszt varünk, jsten ndl, Datum Budae 19 die
Apryllis a. 1577.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

132.

1577 április 26.

Musztafa basa Ernő főherczegnek.

Magy. Nemz. Muzeum levéltára. Személyek szerinti iratok, Musztafa basa

My Muztaffa passa . . .

Tekintetős es nagisagos vr, nekwnk tyztölendő barátunk, kö-
zönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, jm ertiwk az Dregölj

vaida felöl myt jr nd, azert myuel hogi az nogradi bek birtoka alat volt, mastan az beköt meg cyereltwk, es az vaidatis bwntetlen nem haggiuk; jm mastan vionnan oli beköt kwldwnk oda kiuel hizzwk hogi az zomzedsagban meg alkhatnak

De jm ez holnapnak 25 napian, az tatayak györiek, vezperemiek, papayak, het zaznal többen föl kezwltenek, es az sambokiakat lesre vöttek, kit el vittenek bennök skit le vantanak, jsmeg ez mai napon az taligasokra, es szekeresökre wtöttenek barmokat louokat, es magokbannis el vittenek, eyel nappal az sok ciatazastul ragadozastul meg nem szwnnek; azerth keriwk ndt, hogi te nd, paranciollia meg vgian valoban hogy tarciak az frighöz magokat, es az el vit emböröket barmokat adassa hatra nd, mert effele dolgok semmi keppen az frighöz nem jlленek, jsten ndl, Datum Budae 26 die apryllis 1577.

Touabba az tyztössegös aiandeknak be zolgaltatasanak, el vegezöt jdeie jimmar regön el multh, es my twlwnk akaria ertený az my kegielmes feiedelmwnk ha lezöne auagi nem keriwk ndt, hogi myndiarast aggia tuttunkra nd, had tuggiuk mies az mi kegielmes feiedelmwnket byzonios hirrel ertetny, jo valaszt varunk ndtul; Datum Budae 26 die Apryllis 1577.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

133.

1577 ápr. 27.

Musztafa basa Ernő főherczegnek.

M. Nemz. Muz. Ltára. Személyek szerinti iratok, Musztafa basa.

My Muztaffa passa . . .

Tekinteteös es nagisagos vr, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna; Im mastan az my kegyelmes feyedelmwnk leueleyuel es nemy nemw dolgainknak gond uyselesere byzuan, bociattuk az my hiu embörwnket Saban beköt te ndhoz; az mynemw dolgok felöl az my neuönkkel zolland ndk; auagi az nd, zerelmes attiafianak, auagi az kiknek jlлик te ndt, keriwk hogi nd, megh halgassa szauath es myndön dolgok felöl elegödendö valazzal nagi bekeuel bociassa nd; mynd az vele valokkal egywth Touabba ennek elötteis jelöntöttwk vala my ndk; hogi az nehaj Sarkani Ambu-

rus maiorsagat Erdöth immar magunk szamara foglaltuk draga kinciwnkel; mast pengyh valamy juhokat, keci-keket, barmokat, menesöket akarunk oth tartatny keriwk ndt hogi te nd, romai ciazarral az nd zerelmes attiafiual egi mast ertuen, az tatay, komaromy, györy zent martony, nagi györy, palotai, pözpöremy, papai es myndön röndbeli tyzt tartok ragadoztatasy, ellenközesy ellen, aggion oli elegödendö paranciolath leuelet nd, möli leuel nalunk maraggion; hogi az jozag maradhasson meg bekeuel mert ha egizöris maszoris ellenwnk jarnak, es ragadoznak, mynt jm minaponnis az sambokiakat lesre vöttek, es taligasokat szeke-resöket barmostul el vittek s kiketh le vagtanak; mynemw szerelmwnk legiön az frigi meg maradasanak töreködeseben meg gondolhattia nd; ki felöl meg eddigh sem faratsagunkat sem kölciégwnket nem kymellöttwk, Isten eltesse ndt, Datum Budae 27 die Aprilis anno 1577.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

134.

1577 április 27.

Musztafa basa Ernő főherczegnek.

Magy. Nemz. Muzeum levéltára, Személyek szerinti iratok, Musztafa basa.

My Muztaffa passa . . .

Tékyn tetös es nagisagos vr, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna; jwuenek my hozzank, az zegeni török baratok könyörgenek hogi myuel jrnank ndk, zegenyök felöl, myuel hogi barmokat juhokat az tatayak komaromiak es egiebwnnen valok ragadozton ragadozzak wk penigh mynd zegennek bodognak vtön jaroknak, zallast eledelt adnak keriwk ndt, hogi te nd, romai ciazarral egi mast ertuen, aggion oli leueleth nd, hogi maradhassanak meg mind w magok smind marhaiok bekeuel, kiert jstenis jot ad ndk; mert ezöktwl semmy ellenköző dolgok nem törtennek, mert ezök fegiuert sem hordoznak jstenert az ki miuel latogattia azzal elnek; jsten ndl, Datum Budae 27 die Apryllis 1577.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

135.

1577 április 28.

Musztafa basa Ernő főherczegnek.

Magy. Nemz. Muzeum levéltára, Személyek szerinti iratok, Musztafa basa.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetős es nagisagos vr, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna; meg adak my nekwnk az nd, leuelet, romai ciazar leueleuel eggywt ez mai napon, az mynemw dolgok felöl jrt nd, es w fölsege mind meg ertöttwk, möli dolgok felöl embörwnk által bizoniossa tezzwk, mynd w fölseget smynd ndt, vgian ezön nap juta jsmeg vionnan az my kegyelmes feyedelmwnk leueley möllyek romai ciazarnak zolnak, mynd az orator leueleyuel eggywt, kit hyu embörwnk által akarunk mynd az elöt valo leuelekkel eggywt, w fölsegenek es ndk, kwldeney, keriwk azert ndt; hogi az hit leuelet myndön mulatsag es kesödelöm nekwl külgye megh nd, ne legiwnk my semmy kesödelömnnek oka, hogy ndt; bizoniossa nem töttwk volna az leuelek felöl, Isten ndl; Datum Budae 28 die Apryllis a. 1577.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

136.

1577 május 7.

Musztafa basa Ernő főherczegnek.

Országos Levéltár, volt akadémiai iratok, 120. csomó, XVII. kötet.

My Muztaffa passa . . .

Tekintetős es nagisagos vr, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna; nem twrhetiwk hogi te ndk; meg ne jelöntenek az mynemw dolgok mastan törtentenek eötödik napian pinkösd hauanak, Balai Kalman zolgai kik mastan az cierepy tyzt tarto mellet Balay Gergöli mellet voltak, mint egi eötuen loual föl kezwltenek volt es az hatalmas ciazar jozagaban ragadoztanak leselköttenek kiket mikor az myeink ezökben vötenek volna reaiok möntenek, kit le vagtanak bennök skit el

hoztanak, kikben tizön eggien nalunk vannak, kiknek az neuök ez, Nagi Benedök, Racj Matias, Kis Balint, Szalai Petör, Paxy Petör ; Kis Benedök, Tot Balas, Raci Petör ; Kis Matias, Kis Pal, Kun Petör, ezöket myndön zörzamokkal el hoztak, ezök penig nylyan valliak sok vitezlö vrak elöt hofi törököt fogni jwttének volt, mert wk kiejnsegöktwl foguan szablaiokkal eltenek, es ha semmit nem vihetnenek, es vezteg wlnenek tahat w nekyk semmy tiztössegök nem volna ; de hofi w nekik Balaj Gergölitwl mindönre zabatsag engettetöth azert meg jtelheti nd, mint jllic ez az frigihöz, ndt keriwk hofi azt az frig ellen-seget meg bwntesse nd, es tiztit masnak aggia nd, mert ha mindönre zabatsag adatik, mint jm naponkent lattiukis, mind egriek, onadiak tokayak, kallayak, komaromiak tatayak, giöriek, vezperemieik, palotayak, papayak, az sok ciatazastul ragadozastul meg nem szwnnek, kiböl bizoni semmi jo nem fog jndulny, azert ha nd, akaria az frigiöt tartany vgian valoban paranciollia meg mindön fele nd, maraggianak bekeuel hol penig mi akaratotok aggiatok tuttunkra, mies tuggiuk mihöz magunkath tartany, Isten ndl, Datum budae 7 die may a. 1577.

[Kivül magyarul : Ernö herczegnek.]

137.

1577 augusztus 28.

Musztafa basa Rudolfnak.

My Muztaffa passa . . .

Fölsegös romay ciazar, közönetwknknek vtanna ; juta my hozzank az my kegielmes feyedelmwnk portaiarol ez leuel mutato ty embörötök 28, napian ez holnapnak, az ty oratortok panazolkodot my felölönk, ki altal leuelis jwtt hozzank, hogy my az ty postatokat jt keslelliwk es be nem bociattiuk, de ualajk w neky azzal hyzölködöt, hamissat zollot, mert annak vegere mehettök, hofi ha röggel erközik az delt meg nem vartattiuk vele ha delkor erközik estueyg fő embörink altal kisertettiwk, mynt jm ez mastan ky jwtt postatokatis, mas az hofi feyedelömszegwnkhöz sem jlленek, hofi az my kegielmes feyedelmwnk közöt es ty közötttetök valo zorgalmatos dolgokban tartoztatast auagi valamy kesödelmet myuelnenk

Ezönnys panazolcottatok hofi enny faluknak rablasa my altalunk volna, nylyan uagion nalatok meny zantalanzor my

jntöttwnk mind köuetink által smynd leueleink által, hogi az möli varasok faluk jde vannak jraturan be kezöricyetök jwni mert myndönnek zolgalatiaban jar, ha ki vakmerösegre vetötte magat az myt talalt nyert zenueggye,

Az möli varasok faluk az my kegyelmes feyedelmwnk zamara vannak, kyk felöl jrtunk zantalanzor hogi ne engeggietök bantany, de arra sokzor azt felolítök hogi kinek kynek attiatul annyatul, attiafiatul marat jozagattul senkyt meg nem tylthattok, touaba az tieytök egi mas között azt hirdetik hogj ty az ayandekot be nem kwlditök es hogj semmy frigi nincien, kinek jm lattattiajs vagion, mert az tatayak, komaromiak, vyvariak, györiek, pözpöremiek, papayak, palotayak, egriek, onadiak, kallayak semmy keppen az varak ala valo zaguldastul, ragadozastul, vt alastul meg nem szwnnek, az myeynk sem türhetik hogj reaiok ne mönnienek, ebböl lezön oztan hogi ha mykor nyereseggel jarnak sokkal kwlömben panazolcottok, maga myndönre az tyeytök adnak okoth;

Summa zörent ez kiuansagunk hogi az aiandekoth myndön kesödelöm nekwl zolgaltassatok be, mikor az ty embörötök jelön lezön, egi mast ertuen az ti kiuansagtok zörent, vagi bek lezön vagi jzpahia, vagi aga, akar ky, ha valamy haborusagra okot ad, vagi adot, bwntetes nekwl nem haggiuk, es tyztitwlis meg foztiuk kit ez elmult wdökbennis myueltwnk ez elöt ualo leueleinkbennis jelöntwk hogj az aiandek be zolgaltatasanak jdeyet ket vag három eztendöben el mulattatok, ebbölis nem tuggiak myt kölliön gondolniok, ha my történikis azis ad okot rea; de ha az aiandek be zolgaltatik, es ha az tyeytök valamire okot nem adnak, ha jnnet valami történik bator my aggiunk okot rola; Isten veletök Datum bude 28 die Augusti 1577.

[Kivül magyarul: Rudolf császárnak.]

138.

1577 okt. 9.

Musztafa basa Rudolfnak.

Közös pénzügyi levéltár, Hung. 1577.

My Muztaffa passa . . .

Fölsegös romai ciazar, nekwnk tyztölendő barátunk, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna; nyluan vagion te föl-

segödnel hogy ennek előtte ualo wdökben az my kegielmes feyedelmwnk paranciolattiat kwldöltwk vala my fldnek; az döbröcyöny Zabo Mate dolga felöl, hogi az kiknek jde ados volna megelegytetne fld, oly valazunk jwvt uala hogy te fld, Rweber Janosnak w nagisaganak meg paranciolta volna hogi jgazat tetetne Zabo Mateual, meg mynd ez jdeyg azonban mult el, eztis nyluan adhattiuk fldnek eleiben hogy azt az marhat kit Zabo Mate az aros törököktwl föl uöt uolt, mykor Suende Lazar Szakmar fele hadakozek az fölsegöd byrtoka alath, valokra oztottak azert keriwk fldet; szeretettel hogi te fld talallion oli modot benne hogi Zabo Mate elegicie meg az kiknek ados, ne köllessek az köuetötis az portan ezerth haborgatny, avagi valami aros embörth erte bantany mert my senkinek karat nem kiuanhattiuk;

Touabba az ayandeknak be zolgaltatasa lezöne auagi nem kinek jmmar jdeie el mult, aggia tuttunkra fld had tuggiuk miis az mi kegielmes feyedelmwnket byzonios hyrrel ertetny, Isten eltesse fldt; Datum Budae 9 die octobris anno 1577.

[Kivül magyarul: Rudolf császárnak.]

139.

1578 jan. 20.

Musztafa basa Rudolfnak.

M. Nemz. Muz. Levélt. Személyek szerinti iratok, Musztafa basa.

My Muztaffa passa . . .

Feölsegös romai cyazar, Közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, Immar egi nehanzor jrtunk fldnek; az zegeni nagi turiak felöl hogy fld, meg möntene Köuer Ferenci meltatlan keze es kiuansaga alol, ki miat az varas eddigis el puztult uolna, ha my nem tartoztattuk uolna myuel hogi semmy valazunk nem jwue felölök semmyre egyebre nem velliwk hanem hogi az my lévelönket fldnek nem aggiak eleyben, auagi hogi vgian semmy gondot nem vysel fld, rolok, my penigh nem kiuanhattiuk az my kegielmes feyedelmwnk jozaganak puztulasath, Röuid summaban foglaluan jrasunkat, ha fld, az niuzo fozto Köuer Ferencitöl el nem vezy wket, es az giökeres vroknak az Lorantfiaknak nem zabaditia fld es erre hamar es io valazunk nem lezön, ez vtan my fldt nem bantiuk jra-

sunkal, oli gondunk lezön rolok ahol zegeniök eppen meg maradhatnak es az hatalmas ciazarnak haznossak lehetnek; Isten fídel, Datum Bude 20 die Januarii 1578.

[*Kivül magyarul : Rudolf császárnak.*]

140.

1578 márczius 3.

Musztafa basa Ernő főherczegnek.

Országos Levéltár, volt akadémiai iratok, 120. csomó, XVII. kötet.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetős es nagisagos vr, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, jutanak my hozzank romai ciazar w fölsege postai 2 die marty; kit my myndön kesödélöm nekwl byzot es hiu embörwnk által, vtra bociattunk es kysertettwnk; vgian azon postak adak my nekwnk az nd, leuelet, kiben az Zabo Mate felöl myt jr nd, mynd megh ertöttwk, es ciudalkozunk raita hogj ollian igön möntheticök magatokat; mykor my nekwnk nylyan előnkbe aggiak hogi mykor Suende Erdelre hadakozoth akkor Zabo Matenak, 54000, forint erő marhaiat uötte uolt el, möli marhat adot uolt el, 35000, forinton, azt az summa penzth az meg holth Maximilian ciazar soldosinak oztotta, ebben törüen löt, es, 36; magiar vrak bizonsagy, es aros embörrel egyywt 107 polgarok byzonsagi, ez törüen meg latasara penigh, Maximilian ciazar, kwldöt volt ket fö vrat es egi fö papoth; ezök mynd igi leuen, aianlotta uolt w fölsege magat hogi myndönböl jgazat tezön, azerth az mynemw valazt tezök, semmi keppen az w fölsege aianlasahoz nem jllemek, azert keriwk ndt; hogi romai ciazarral egi masth ertuen myert az atiatok adossaga, az Zabo Mate ot valo fekeseben semmy hazon nyncien hanem nd, uysellie ugi gongiat hogi elegytessek meg, had wis zegeni zabadulhasson es az kiknek ados fyzethessön meg, merth ebben az summaban az hatalmas ciazar szamarais sok vagion, hol penig nd, io gond uyselö nem lezön benne, törtenik hogi köuetöt tartnak erőtte, az frigne kis artalmara fog lönyy, kinek mi okai ne legiwnk de ha nd, ebben io gond uyselö lezön, ezzel mynd az my kegielmes feyedelmwnk kiuansaga helien lezön, smynd my jo

neuön vezzŕk ndtul; jsten ndl; Datum budae 3 die martj a. 1578.

Jelöntöttŕk uala, hogi az Kazanfer vaida zalaga mastannis Egrön vagion, de ciudalliuk hogi az my kegielmes feyedelmŕnk paranciolattia es kiunsaga zörent el nem zabaditiatok kiböl semmi io nem köuetközik;

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

141.

1578 márcz. 5.

Musztafa basa Rudolfnak.

M. Nemz. Muz. Levéltára, Személyek szerinti iratok, Musztafa basa.

My Muztaffa passa . . .

Feölsegeös romai cyazar, Közönetŕnk es magunk aianlasanak vtanna; ezt akarok my fldnek tuttara adny, hogi myuel Balassy Janos jdeieben Tömösvary Imreth onnan belöl hoztak vala my kezŕnkhez, kyt my jo kezesseg alat bociattunk vala ky 40 napra, Annak penig sok negiuen napiays multanak el, egi ŕdö muluan be jŕue egy Farkas neuö rabunkath kinek 800 fl. volt sarciolasa ki viue, az is oda lön, annak vtanna Hazan agha neuö egy raboth kinek sarciolasa volth, 7000 flban be kŕlde; jli ok alat hogi meg ahoz 2000 forintot kez penzt kŕld, ezökbem semmy be nem telliesödek; sem az niolci zaz forinth, sem az ket ezör forinth, jgaz hogi Hazan aga mastan nem mezze vagion; De miuel hogi semmiuel nem tartozik senkitŕl semmit sem fel az ŕ sarciolasaban; Tömösvary Imre penig az mint hamissagauat kereste vgi vötte haznatis;

Ertiŕk azert hogi mastan az fia Balassa Balinth az kezes rabokath niomorgattia es kinozza erötte fldt azert keriŕk hogy mindön orciatalan roznak az vitezleö embört ne engeggie fld, meltatlan niomorgatny es bantany, mert ha fld, jo gond viselö nem lezön es mindön magagondolatlanak myndön meltatlan dologra zabatsag adatik, jgaz hogi hitŕnknek ellene lezön, de bizonnial higgie fld, hogi zaz annual toroltattiuk meg Isten eltesse fldt, Datum Budae 5 die martii anno 1578.

[Kivül magyarul: Rudolf császárnak.]

142.

1578 márczius 23.

Musztafa basa Rudolfnak.

Magy. Nemz. Muzeum Levéltára, Személyek szerinti iratok, Musztafa
basa.

My Muztaffa passa . . .

Feölsegös romai ciazar, közönetwnk es magunk aianlasana-
nak vtanna; ennek elötte ualo leueleinkbennys meg jelöntöt-
twnk vala my te fldnek; mykeppen Nadasdi, az pözpöremy,
papai palotai kapitan, özue giwltenek, nem kwlömben mynt
egi orzagos hadra kezwltenek uolna Symon tornia ala zagul-
dottanak, az beköth lesre akartak vonny, wnnön magok közzwl
egi prybek be zököt, az feyer uary beknek hireuel adta, az
bekis myndiarast mindön nepeuel kezön leuen vtannok siet
az meg segitsegre, mykor egiben elegiödnek mind az ket fel-
ben sokan el hulnak, törtenyk az bek wcienek Markucj bek-
nek foglja esny, ki felöl jm az my kegielmes feyedelmwnktwl,
paranciolatunk jwth; hyzzwk hogi fldnekis hireuel lezön: azert
w fölsege neueuel keriwk fldt; hogi Malkusi beköth Nadas-
dual, vagi az kikkel jlilik bociatassa el fld; tessék meg az
mi kegielmes feyedelmwnkhöz valo myndön tyztössegös barat-
saga fldnek;

myes penig azon lezwnk hogi ha fld az mi kegielmes
feyedelmwnk kiuansagat, es az mi kereswnketh be telliesyty,
io moggiaual w fölsegének mind eleyben aggiuk az fld io gond
viseleset, ky felöl hizzwk hogi az mi kegielmes feyedelmwnk
el feledéken nem lezön, mies penig az mi feyedelmwnk-
nek meltosaga szörent mindön hozzank illendö tyztössegös
baratsaggal lezwnk ez dolog felöl penig fldtwl; myndön io
valaszt varunk, jli ok alat hogi mies az mi kegielmes feyedel-
mwnket byzonios hirrel tuggiuk ertetny;

Egyeb hyrt mastan nem jrhatunk fldnek; kit tudunk
hogi ez jelön valo köuetökes meg tudnak mondany Az Közöl-
bas maradeki tamattanak uolt az my kegielmes feyedelmwnk
jozagy es nepey ellen; kiknek ellenköző dolgait mykor meg
ertötte volna az vanny passa, az körniwl valo passaknak hirre
aggia egi mast ertuen, reayok rohantanak szantalant fegiuer-
rel meg emeztettek bennök kik közzwl az Közölbas fyays oda
esöth; es zantalanth eleuenön el hoztanak; hizzwk hogi az
hatalmas vr jsten az mi kegielmes feyedelmwnket io szörön-
cies diadalommal megh szörönciesyty,

Nem tŕrhetők hogi fídnék; ne panazolkodnánk, mőlj panazinkat sokzor mind leuelŕnk által smind embőrink által meg jelöntöttŕnk fídnék; jmmar azt nem tuggiuk ha fídnék aggiak jgazan eleyben auag nem, auagi penig fídnem gondol vele, Szryny Gőrgi mind vntalan az mi kegielmes feyedelmŕnk jozagat dulattia rablattia, saniargattia;

Az kanyস্য kapitán, jsmeg az Ziget var tartomaniat dulattia saniargattia, sar vary, papay bőzpőremy, palotay, győry, tatay tyzt tartok giakorlatossaggal valo varak ala zaguldastul les haniasoktul, ragadozasoktul meg nem szŕnnék, jm minaponnis Sambek ala zaguldottanak, az myeynket lesre akartak vőnny, az valiakat meg azonkeppen Geztős alliath egi nap haromzor zaguldottak meg; Buda körniŕl jmmar sem barmot sem juhoth vgian nem tarthatnak, meg csak fayert sem mernek ki mőnny, szőlőőkben vajj kertőkbennis nem mernek ky jarny ezők ellen penig mind alhatnánk, de bizuan az fídnem jo aianlasaban, es fő keppen az my kegielmes fejedelmŕnk paranciolatia ellen hogi nem jarhatunk mynd ez az oka;

Az egriek onadiak; ecyeties, tokajak, es mynd az körniŕl valok, giakorlatossagal, hol Hatuan ala, hol Jaz Byrin ala, hol Szent miklos ala szaguldanak, jm nem regőnnis Zent miklosrol valamy zegeny törökők elesert mőnnék volt, rea talaltak es kit le vagtak bennők azert keriwk fídnem; hogi mind ezfele ellenköző dolgokat fídnem, szallicion le, hogi myes tuggiunk az mi kegielmes fejedelmŕnk es te fídnem, közőth valo frigi meg maradasaban tőkellősséggel zolgalny, hol penig fídnem my akarattia aggia tuttunkra fídnem mies ahoz kepöst tuggiuk az mi kegielmes fejedelmŕnket hirrel ertetny, az fődelezni valo cierepek felől is valaszt varunk fídnem; jsten fídnem; Datum Budae 23 die martj a. 1578.

[Kivül magyarul: Rudolf császárnak.]

. 143.

1578 április 5.

Musztafa basa Ernő főherczegnek.

Országos Levéltár, volt akadémiai iratok, 120. csomó, XVII. kötet.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetős es nagisagos vr, nekŕnk tyztölendeő barátunk, közönetsŕnk es magunk aianlasanak vtanna; jm ertiŕk myt jr

nd, az eztergamy es zecyeny bek felöl, de micioda nagi sarcioltatast myuelnek az jobbagiokon, ha az kik ez elöt be jartanak, mastan azokat sem bociattiak be jarny az ty kapitanitok, tuggia penig azt nd, hogi az meöli varasok faluk jde vannak jratuan azokat mindön felöl be kiuanniak, mert myndönnek zolgalatiaban jar, de my ciudalkozunk ndon; hogi meny szantalan ellenközö dolgaith eleiben aggiuk ndk; az ty kapitanitok akaratiabol lötteket hogi semmit el nem akartok benne vönny, jm az tatay kapitan annyra jutatta jmmar az körniwlwnk valo zegeni jobbagiakat az nagi zolgalatas es sarcioltatas miath hogi el köl puztulniok, mastan az hatalmas ciazar szamara valamy mezet egettetwnk arrais rea küldötte nepeit, es az mesz egetö hazat el akartak rontany, kiket az myeynk ezökben veuen, reaiok tamattanak, kit le vagtak bennök skit el hoztanak es nalunk vannak kik nyluan mongiak hogi wk hirrel sem hallottak ha vagione frigi auagi nyncien;

16 die marty, az tokayak, ecyetiek, egriek, onadiak es az körniwl valo veg beliek mint masfel ezörön föl giwleköztenek volt, ertöttek, hogy az zolnaky bek jt nalunk vagion, Zolnakhoz nem mezze lest vetöttenek, Szent miklos ala zaguldoth bociattak, tüzses zerzamokat hantak az kastelira de jstennek segítsegeböl azzal semmit nem arthattanak, az lesre ki nem vehettek wket, hanem valamy egi nehany törökök mönnek volt, kiket mynd el vittenek,

Ez el mult wdökben jsmeg az Hazan passa vaidaiat meny kinciel özuerökkel marhakkal el viuek azis oda lön;

Feyer var melleol az kirali kutatul az Harambasa fyat az Nadasdi zolgai el ragadak, ki ciak mulatny mönt volt ky, azis oda marada;

Ismeg jm nem regön, Nadasdi Ferenci, Gezti Ferency Palfi Tamas, Tury Benedök, Majtini Lazlo, nagj haddal föl kezwluen, az simontorniai beköth lesre akartak vönny, az zaguldo közzwl egi pribek az feyer vary beknek hirt tezön, ki nagi sietseggel vtannok lezön, egiben talaluan mind az ket felben sok el esöt, az bek wcejsy oda maradoth jmmar jtellie meg nd, ha az myeynk attanake okot ez vezedölemre,

Zriny Giorgi az Posga tartomaniat mynt dulata egetete es az nepet az w birtoka ala zallita jsmeg jm nem regön, Segösd es Börzöncie ala zaguldot bociatoth, hogi lesre nem vihette wket jnnet kiuöl az mit kaphatot mind el dulatta

Az byrnyy kasteli ala mynd zwntelen az egriek tüzses zörzamokkal rohannak, mint jm mynaponnis Szeköli Tamas ot leselködöt, mikor az myeynk ezökben vöttek volna, reaiok

tamattanak, ket feyet es 21 eleuent hoztanak azokis nyluan mongiak hogi wk semmy frigiöt nem hallanak,

Mastan jsmeg valamy eles haioual jwnek volt kikre az palotayak Almason alol rea wtöttek az nepet kit le vagtanak skit nagi kar tetellel el uittenek, Buda körniwl penig vgian nem mer jmmar az embör meg zöleieben, kertebennis az sok ragadozo tatayak miat mönny, kik felöl bizoni hamar napon hirt hallotok, azert mj keriwk ndt, hogi nd, mind ezöket aggia tuttara romai ciazarnak, es vgian valoban aggia tuttunkra w fölsege ha vagione frigi auagi nyncyen, mert enny zantalan kar vallasokat es ellenközö dolgokat el nem zenuedhetwnk hanem be köl jelöntenwnk az my kegielmes feiedelmwnknek, hogi mies tuggiuk mihoz magunkat tartany, az bek wcyet, es Hazan pasa vaidaiat, mind az töb karokkal eggiwt hatra kiuannyuk, ha lezöne vagi nem aztis aggia tuttunkra nd, mert jm meg erti nd, hogi az myeink semmire okot nem attanak,

Ez elöttis jelöntöttwk vala ndk; hogi az my kegielmes feiedelmwnktwl valamy leuelek jwttenek kikkel hiu embörwnket akariuk föl kwldeny, azert keriwk ndt, hogi kwlgie romai ciazar hit leuelet nd, kesödelöm neköl ki mellet az mi embörwnk, mind az vele valokkal jarhassanak bekeuel, jsten ndl; Datum Budae 5 die Apryllis a. 1578.

28 martj vgian ezön kallayak, ecyeties egriek, meg ertötek hogi mastan az bek nalunk vagion vionnan jsmeg Zent miklos ala zaguldottanak, az myeyuk ezökben veuen, reaiok tamadnak eginehani eleuent es eginehany feyet hoztanakel azokis azt mongiak hogi wk semmy frigiöt nem tudnak,

vgian ez taiban Eztergam elleneben Kakat neuö kastelira az leuayak viuariak rea rohantanak, valamy eginehani barmot ragattanak el, semmy szwnety nincien ez sok ellenközö dolgoknak mi jmmar vgian nem tuggiuk semmi jora velny, hanem aggia tuttunkra nd, mihöz tareiuk magunkath;

3 die Apryllis vionnan jsmeg az palotayak az Duna mellet leselköttenek valamy haioual jwnek uolth kikre rea rohantanak, es ualami törököket es török azzoniokat fogdostanak, az földuary beslj aga, meg ertuen vtannok lezön, el ery wket es meg zabaditia, w magokban nyolciat hozoth el, es három feyeth;

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

144.

1578 április 9.

Musztafa basa Samaria Ferdinánd komáromi kapitánynak.

Magy. Nemz. Muzeum levéltára, Személyek szerinti iratok, Musztafa
basa.

My Muztaffa passa . . .

Nömös es tyztöletös ferfiu, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna; ennek előtteis jrtunk valamy födelezni valo cierepek felöl kd, azt jra hogi romai ciazarnak jrnank my aztis meg myuelök, es w fölsege megis igerte volna, de jm lattiuk hogi kd, semy gondunkat nem akaria viselny, egi keues münkat röstellez ertwnk föl vönny, annyra meg hwlt jol lattiuk hozzank valo jo akaratos, hogi mikor az mi felöl jrunkis ciak valaszt sem jrz; azert mastannis kerwnk hogi ez cierepek meg hozatasaban legi myndön jo gond viselesel, touaba jm mastan akarunk valamy mecytöth cinaltatny, vgian jgön kerwnk hogi mönnel hamarab lehet huz szalath kwlgiwn kd, az aros nepektwl, valamy ezör dezkatis jot valamy az arra lezön mind meg adattiuk, ezökre keriwk hogi legiön gond viselesel kd, jsten kdl. Datum Budae 9 die Apryllis 1578.

[Kivül] Nömös es tyztöletös ferfiunak, Ferdinand Zamarianak, nekünk vitezlö barátunknak Komaromban.

145.

1578 április 15.

Musztafa basa Rudolfnak.

Magy. Nemz. Muzeum levéltára, Személyek szerinti iratok, Musztafa
basa.

My Muztaffa passa . . .

Fölsegös romai ciazar, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, jm fld, köuetitwl valami leuelek erközenek hozzank möllieket myndön kesödelöm nekwl flk kwldöttwnk; Touaba mynd vntalan paranciol my nekwnk az my kegielmes feyedelmwnk az aiandek ha lezöne auagi nem; azert keriwk fldt; hogi te fld, aggya tuttunkra had tuggiuk w flt, bizonios valazzal ertetny, touaba az sok ragadozasoktul tylcia el fld,

az fld, byrtoka alat valokat, ne aggianak valamý haborusagra okot Isten fldl, Datum Budae 15 die Apryllis 1578.

[Kivül magyarul: Rudolf császárnak.]

146.

1578 május 6.

Musztafa basa [Ernő főherczegnek].

Országos Levéltár, volt akadémiai iratok, 120. csomó, XVII. kötet.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetős es nagisagos vr; közönetwnk es magunk aian-lasanak vtanna; jm ertiwk myt jr nd, az hit leuel felöl, azert my nekwnk megh vagion az my kegielmes feyedelmwnktwl paranciolua hogi tulaidon embörwnktwl kwlgioek föl ki jgazan valazzat hozza, ki felöl jmmaris eginehazor jrt reank w fölsege ha jwtte valazza auagi nem, ezzel hetedik leuelwnk jmmar felöle, nam my azt ti postatokat myhelt hozzank erközik, jo gond uyseles alat myndön kesödelöm nekwl vtra bociattiuk azert ha akariatok kwldeny, myndiarasth kwlgietök meg, hol nem aztis myndiarast aggiatok tuttunkra, had tuggiunk mi valazt w fölsegenek adny,

Az teglat jgön közönnywk ha nd, meg kwldi mert zjnten mastan vagion alkalmatos jdeye,

Malkucy bek dolgat my jllesse, bizoniaban ha nd, az my tanaciunkat fogadna, nem sokat tönne, ha w fölsegenek az my kegielmes feyedelmwnknek keduet tönnetök

Azt hyzzwk penig hogi w fölsegenek gongia lezön rea, mert az akkori eset az wnnön feleyöktwl törtent, ki felöl ez elöt beuebben jrtunk,

Az nogradi bek dolgat my jllesse, sokzor my azt az Maximilian ciazarnak, s mynd ndk; meg jelöntötök hogi oda vannak, azok jratuan, hogi be nem hodoltak .azt my ciak Maximilian ciazar kedueyert myuel-twk, de ha az tatay kapitan, meg nem zwnik az my hoz-zank tartozo faluk bantasa nekwl es zolgaltatasa nekwl, ki ha my velwnk jgi cieleködik massal myt cieleköggiiek, meg gondolhattiatok, bizoniara az beköt rea zabaditiuk hogi be kezöricie wket, mert nam meg vagion vegezue hogi az möli varasok faluk jde uannak jratuan azokat ne kezöriciek sem-

mjre ō penig fa hordással mesz egetessel myndōn ostorozással bantia; azért haggia meg nd, neki hogi annakōl legiōn mert bizoni haznara nem fog lōnny, sōt nagi kar vallasara, kinek my okay ne legiōnk;

Touaba eztis akaruk ndk, tuttara adny, nem tuggiuk mire velny, Egre, Kassara Tokaira mind giwltōn giwlnek, egi het közben, hol Hatuan ala hol Byrin ala hol Zent miklos ala zaguldnak es ugi akariak az myeynket lesre cialny az egi het közben ötzör zaguldottak Hatuan es Byryn ala,

Effele dolgok penig az friginek mynd ellene vannak, keriwk azért ndt, hogi vgian ualoban paranciollia meg nd, hogi ozollianak heliōkre es tarciak az frighōz magokath hol penig mynd az sok ellenkōzō dolgokban engeditōk el jarny ōket, aggiatok tuttunkra, had tuggiuk myes magunkat mihōz tartany Isten ndl Datum Budae 6 die may a. 1578.

post scripta

Immar az leuelet meg pōcietōltw̄k vala, jllien hirw̄nk jw̄ue hogi az tokayak es kallayak, Zolnak ala zaguldottanak volna, az myeynkben tyzōnōtōt el uyttenek, eginehianiat le uagtanak, ha effele dolgoktul meg nem szw̄nteti nd. ōket es azok hatra nem adatnak, szw̄kseg nekōwnkis mas keppen rea gondolnunk, jdem vt supra.

[Czimzēs hiányzik.]

147.

1578 julius 7.

Musztafa basa Ernő főherczegnek.

Magy. Nemz. Muzeum levéltára, Személyek szerinti iratok, Musztafa basa.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetős es nagisagos vr, közōnetw̄nk es magunk ajanlasanak vtanna; ezt akaruk ndk; tuttara adny hogi myuel mastan az kencitarto igōn nagi summat keres az marusiakon ōk penig zegeniōk mōntik magokat hogy mynd Trombitas Janos kezehōz zolgaltattak volna, meg az menire az varast meg rotta hogi mar az summa be telliesitesere aggya sem birosagaban, sem harmiciados uoltaban szamot nem adot, sōt mynd az registromokatis szam adatlan el uyte, ki mastan Nagi zombatban lakik es ez szegeni byrakat saniargattiak miatta, azért keriwk ndt; hogi nd, paranciollion az nagi szombati biraknak az registromokat kōldessek meg vele jgazan

es myndönröl elegytessek meg az varast vele, mert az ciazare-
nak meg köl lönyy mi sem kiuanhattiuk egi emböret egi
egez varasnak romlasat, olly szegeny büntelen fogh miatta
meg busulny, kinek talam hire sem volt benne, valaszt varunk
ndtul, Isten ndl; Date Budae 7 die Julj 1578.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

148.

1578 augusztus 13.

Musztafa basa [Ernő főherczegnek.]

Egykorá másolat. Országos Levéltár, Missilisek.

My Muztaffa passa az hatalmas thórok chiászarnak fő hel-
tartoya Budan es gond wyselóyó Magiar orszagnak.

Tekynthetes es nagsagos vr, közónetwnk es magunk ayan-
lasanak vtanna, jówenek hozzank a' szegen raczkewyek, pa-
naszolkodanak hog' miwel eg' hyttwan rosz ember miath, ky
annak előttó kózóttók lakoth Haynal Janosnak hyák, kinek
partiátth Nadasdy fogta, ezer forinth eró marhanal többet tar-
tottak volna megh. Azerth kerywk Nāgdath hog' Nāgod pa-
ranchiolljon mind a' gióry kapitannak s mind Nadasdinak es
mindenwue a' kyknek illik hog' effele oknekwl walo tartastol
megh szwnnyenek, mert ha minden rosz hyttwan emberek
beszédéth elő wéwen, az hatalmas chiászar jobbagith habor-
gattiak, nem tudg'uk mikeppen lehetnek hasznosok se eg' fele
se mas fele, ha pedigh Nāgtól elegendó valaszwnk nem
leszen, bizonyal hidgie Nāgod, hog' valakinek oda fel walo
embernek, ide ala' adossagath, uag' marhayath, wag' személyeth
ertendgywk, mind addigh tartoztatwa leszen, migh ezeknek
mind eg' penzrwł penzre az w jwalmok megh nem leszen,
jsten Nagdl. Datum Budae. 13. die Augustj. Anno 1578.

[Czimzés nélkül.]

149.

1578 augusztus 19.

Musztafa basa Ernő főherczegnek.

Magy. Nemz. Muzeum levéltára, Személyek szerinti iratok, Musztafa basa.

My Muztaffa passa . . .

Tekintetős es nagsagos vr, közónetwnk es magunk aian-
lasanak vtanna; meg adak my nekwnk az nd, leuelet, ki-

ben panazolkodik nd, hagi romai ciazar w fölsege, es az nd, ez elöt valo leueleyre semmy valaszt nem töttwnk volna, my annak okat adhattiuk, es tyz anny panazokatis jrhatnank az tyeitök ellenközö dolgai felöl, kiknek sem eyel sem nappal az w, ciatazasok, ragadozasok varak ala valo zalguldasok leseködesök megh nem szwnnek, de nem lattiuk semmy haznat irasunknak myert hagi az my jgaz jrasunknak semy helt nem ad nd azoknak hizölködesöknek penig helt ad nd, azoknak penig hizölködesök ebben al hagi az frygi alat az w el vegezöt ellenközö dolgokat veghöz vihetnek, kiknek vegezesök es akarattiok, regön nylyan vannak nalunk, mölj nylyan valo hazugsag ezis hagi az pesti es vacy törökök nagi haddal föl tamattanak, es az jobbagioktul algiu ala valo ökröket kiuanak nagi kezörites alat, ha ez igaz lezön, bator ez vtan egi bezedwnknek se higgion nd, hamissan aggiak nd, eleyben;

Irya aztis nd, hagi my hirwnkel löt uolna megh gondolhattia azt nd, hagi ha az my kegielmes feyedelmwnk paranciolattiahoz nem tartanak magunkat, es az frigiöt nem böciwnök, kinek meg letere sem faratsagunkat sem kölciégwnket nem szantuk; az meny ellenközö dolgokat, naprol napra az tieytök myuelnek, kezöritettwnk volna myndön hadunkal meg jndultatnunk de nem titkon kibem sem hirwnk sem tanaciunk nyncien az mynt mas myat vadol nd, (hanem) fenyös nappal sippal dobbal trombitaua, zazlokal az regy szokas szörent, vagi az pesti mezöre, uagi az kelem földi mezöre, vagi az samboki mezöre taborunkat jartatnünk azert myndön hizölködnek szauokat sukarlasokat nd, vgi vegie be, hagi affelek bizoniaban nem akariak jauat ndk, jamboroknak helien legiön tiztössegök; az tyztössegös ayandek be küldese felöl, my jmmar az nd, aianlasa zörent az mi kegielmes feyedelmwnket bizoniossa töttwk azert hagi mies kissebsegben ne maraggiunk ndk, ha akarattia vagion rea, ne keslellie nd, ezonnis keriwk ndt, hagi nd, paranciollion myndönfele az kapitanoknak hagi myndön ellenközö dolgoktul zwnnienek megh, ha jnnet oknekwl ualamy törtenik bator mi aggiunk okot rola; jsten ndl, Datum Budae 19 die Augustj a. 1578.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

1578 augusztus 31.

Musztafa basa Ernő főherczegnek.

Országos Levéltár, volt akadémiai iratok, 120. eszmó, XVII. kötet.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetős es nagisagos vr, közönetwnk es magunk aianlanak vtanna, juta mi hozzank az Ngd, postaia 30 die Augusti, kit mi nagy jo embörseggel jsmeg vtra bociattunk es kiser-tettwnk, vgian ezön postaual valo mi embörwnk által paran-ciolt az mi kegielmes feyedelmwnk hogi bizonnial meg tug-giuk, ha az aiandek meg kwldele lezöne vgian valoban auagi nem, ? azert keriwk ndt, hogy te nd, az mynt ayan-lotta magat, jmmar ne keslellie nd, hanem az mint ennek előtteys az nd, aianlása szörent es az nd, attiafia az ro-mai ciazar aianlása szörent, nd kwlgie be az w fölsege kiuansaga es paranciolattia zörent valo rabbal eggiwt, Malkuci bekkel egywth ky felöl ennek előtte valo leuelwnkben be-uebben emlekwtwnk, mastannis keriwk ndt, hogi te nd, ertessön myndön bizonios valazzal mynd az aiandek, es Malkucy bek meg kwldele felöl; tuggiuk mies mihöz ma-gunkat myhöz tartany, mert az mynt ennek előtteis ndk; meg jelöntöttwk az feyer vary bekkel abban semmy vetke nyncien hanem az beköt hogi lesre akartak vönny, az sza-guldok közzwl egi pribek ki szököth es vgi mönt az bek-höz, az bekis az hatalmas ciazar hiusege, es az w maga tiztös-sege melleth, föl jndult, jól lehet mynd az ket felben veztenek az bek w . . . oth esöt rabba, jmmar ebbol meg gondolhattia nd, ha az my felenk adtake okot az haborusagra auagy az ti partotok, azert ndt, megis keriwk, nagi szeretettel hogi nd, romai ciazarral egimast ertuen, az mi kegielmes feye-delmwnk kiuansagat, es az my kiuansagunkatis ne mülassa hiaban, Malkucy bek nem sokat tezőn az aiandekkal eggiwt kwlgie be Nāgod, tuggiuk azert hogi mind Gezti Ferencinek, smind Maitaninak reze vagion benne, de jmmar jllien modot talaltak benne, mynt hogi Nadasdi Ferenci, romai ciazartul nem var semmy fizetést, w kezeben adtak, de ha mi, nalunk tartiuk vgi mond, mi twlwnk ki vezyk, azert effele hizölködö bezednek nd, helt ne aggion, hanem ha az my jo jnteswn-ke meg fogaggia nd, meg lattia nd, hogi az minemw nagi munkankal es sok kölciegwnkel, az frighöz tartottuk

magűnkát, es veghöz vittűk, ez vtannis nem szanuiuk sem munkankath sem kölciégűnketh, de ha nd az mi kegielmes feyedelműnketh, az ű fölsege kiuansaga szörent meg nem böciűlly es az mi kiuansagunkates hēlien nem haggia nd, möli dolog nem sokat tezön ndk; az vtan ha my törtēnik my okai ne legiűnk, myndön io valazt varűnk ndtul; jsten ndl; Date Bude 31 die Augusti a. 1578.

[Kivűl magyarul: Ernő herczegnek.]

151.

1578 szeptember 5.

Musztafa basa Ernő főherczegnek.

Magy. Nemz. Muzeum levéltára, Személyek szerinti iratok, Musztafa basa.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetős es nagisagos vr, közönetűnk es magűnk aianlasanak vtanna, meni zantalanzor my jmmar ndk; meg jelöntöttűk az tatay györy komaromy kapitanok ellenközö dolgajt mölliek mynd az fryg ellen vannak, mastannis az tatay kapitan az giörieket komaromiakat es az körniűl valokat, föl jnditotta Sambok ala rohantanak ot eleghet zaguldottanzk leselköttenek, hōgi az myeinketh lesre ki nem vehettek, az juhok aklayth mynd föl dultak, 460 juhokat vittenek el mind paztorostul, az el mult ciötörtökön eyel myueltek, azert ndt, kerűk hogy nd, mindön fele paranciollia meg, hogy az juhok eppen adassanak hatra, merth ha meg nem leznek jstēnek eskűzöm hōgi ezör anny karral torlatom meg, ha azzal az tatai kapitannal nem bir nd, ciak hōgi elleneötök ne legiön mi gondot viselönk felöle vgi hōgi job löt volna ha az juh husban nem öt volna, auagi nem ellenközöt volna, erre ndtul mindiarast hamar valazt varűnk, Isten ndl, Date Budae, 5 die sept. a. 1578.

[Kivűl magyarul: Ernő herczegnek.]

1578 szeptember 18.

Musztafa basa [Ernő főherczegnek].

Magy. Nemz. Muzetum levéltára, Személyek szerinti iratok, Musztafa basa.

My Muztaffa passa . . .

Tekyntetős es nagisagos vr, nekűnk tyztölendő barátunk, közönetűnk es magunk aianlasanak vtanna, Az nd, ez elöt valo panazlasyt, ez mastanytis mynd meg ertöttűk, kikre my egi-nehanzor valaztis töttönk, ez mastaninakis mindön cykkölire valazt jrhatnank, ha valamy haznat jsmernűk, de jgön hazontalannak jsmeriűk, myert hogi az minemő dolgok felöl jrunk es panazolkodunk, jmmar azt nem tuggiuk ha jgazan aggiake elötökben vagi nem de megh valazunk sem jű felöle, ha my valazunk jűis, megh jsmerűk hogi annira el hitettek ndt, hogi az ű magok vetköketis mynd az myeynke e tulaidonitiak, maga ha űk veztegesben lönnenek bizoniaban jnnet semmy ellenközö dologra ok nem adatatnek;

Im mynapiban kinek bizonnial vegere möntűnk az tatai kapitan leueleböl, hogi az ű akarattibol az tatayak Sambok ala szaguldottanak es giutast akartak myuelny kit mykor veghoz nem vihettének volna, az aklokra rohantanak es nagi falka juhokat ragattanak el möli juhok mastannis oda vannak, jrtunk vala az tatay kapitannak felöle, de azt jrya hogi nem hogi meg adna de oli moggia vagion hozza hogi egi eyel Sambokot Valt, mind szellel futattia, azt hizzűk hogy nem merne jllien nyluan jrny ha tűletök paranciolua nem volna; de ciak adna okot valamire

Az feyer uary bek vaidayays dezmalny mönt volt kj, arrais rea rohantanak az palotayak es eginéhany magauat el vyttek

Szabatka ala jsmeg az szendöröyek es az körniwl ualouegbeliek zaguldot bocyattanak, az myeynket lesre akartak vönny, de ezökben veuen az cialardsagot ki nem möntenek, az mit onnet kiuöl talaltak azzal el möntenek,

Jasz Byryn ala, Bala zent myklos ala az egriek kallayak ecyeties es az körniöl valok, mynd vntalan szaguldanak es ugi ellenköznek;

Az eztergamiak möntenek uolt valamy elesert altal, kik semmy gonoz jaratban nem uoltanak azokrais, rea wtöttének, kit el vittek bennök skit az visben eöltek

Az vyvaryak leuayak lesben leuen az eztergamy beköth szömelie szörent baira hyutak, jol lehet az bek kez volt volna hozza, de azonban alattomban az beknek meg jelöntik az ciarladsagot, es ugi nem mönt ky

Im nem régön jsmeg az börszöncieyeket mikeppen lesre veuek, meny kart akkoris myuelenek az kanisayak mynd magokban smind kiüöl ualo jozagokban,

Ismeg mastan Szigetvar körnöl tabort jartanak, annak fölötte Posga tartomaniabol kilencj falu nepeth föl költöttek es az ű magok hatarara szállitottak effele panazokat szantalanokat jrtunk, smastannis jrhatnank de nem lattiuk semmi haznalattiath

Azerth ha az frighöz szerelmetök vagion, Horuat orzagban, es Ziget uar körniwl az minemű tabort jartattatok, myndiarast szakiciatok le, es tarcyatok az frighöz magatokat, hoj penig mire vagion kiuansagtok, es jgieközöttök aggiatok tut tunkra, mies az my kegielmes feyedelmwnket tuggiuk bizo nyossa tönny felöle

Az Malkucy bek felöl az myt jr nd jol ertywk; hogy egi vr funak jnkab akariatok keduet keresny hogi nem mynt az my kegielmes feyedelmwnk es az mi szerelmes vrünk atiankfia az ns vezer Mehemmet passanak kiuansagat helien hadny meg bociassa nd, nem szwkseg az felöl jdestoua mutogatny, az mynt ennek előtteis meg jrtuk ndk mastannis azont jriuk hogi nem sokat tezőn, ndl sem romai ciazarnak ű fölsegenek az egi embör az my jnteswnket fogaggia meg nd, meg lattia nd, hogi nagi haznos dolgot myuel nd, ezzel az ket feyedelőm közöt, kiert mies haladatlanok nem lezwnk meg lattia nd,

Az tyztössegös aiandek be zolgaltatasanak jmmar hogi jdeie el mult, sokan az nepek ketsegben estenek felöle, es jm mies az ty aianlastokhoz valo biztünkban benne maradank, azert keriók ndt, hogi ha be köl zolgaltatny nd, ne keslellie hol penig vgian nem lezön aggion jo valaszt nd, felöle, tuggiuk magunkat mihöz tartany, Isten eltesse ndt, Date Budae 18 die septembris a. 1578.

[Czimzés hiányzik.]

1578 deczember 1.

Ferhát kijaia Ernő főherczegnek.

Magy. Nemz. Muzem levéltára, Személyek szerinti iratok, Musztafa basa.

En Ferhat kyhaia az nagisagos Veyz passanak tanacia es vduaranak fő gond uyselöie.

Tekynteteös es nagisagos vr, Közönetöm es magam aianlasanak vtanna, Juta hozzam az romai ciazar ō fölseghe köüete az tiztössegös aiandekkal 27 die nouembris, kit my nagi tyztösseggel fogattunk es lattunk, es jsmeg hyu es byzoth embörink által vtra kísertettwnk 1 die Decembris, es az kik jnnet hatra terök voltak azokatis nagi tiztösseggel az regi zokas zörent el kísertettwk; az en kegielmes vramis hamar nap heliere jw es ndl myndön io jsmeretseggel lezön; Tuaba az zegeny budai mezarosok juhat kit Muztaffa passa jdeyeben el haytottanak vala, 7400 juh kinek az arraban Auer Janostul az meg holt atiatok Maximilian ciazar 800 forintot meg kwldöt volth; Immar az többit nem tuggiak zegeniök ha Muztafa passanak meg attake auagi nem,

Ertöm penig hogi nd, fő embörít akaria az en ns, vramhoz kwldeney, keröm azert ndt hogi te nd, az köüetök által jzennie auagi jrya meg az en ns, vramnak ha az 800 fl. vtan az maradekiat meg kwldöttek volte Muztaffa passanak auagi nem, Isten ndl, Date Budae 1 die Decembris anno 1578.

[Kivül.] Tekyntetös es nagisagos vrnak, Ernestus hercyegnek, romai ciazar zerelmes attiafianak es tanacianak neköm tyztölenö vramnak es baratomnak.

1579 julius 1.

Vejsz basa * Ernő főherczegnek.

My Veyz passa az hatalmas Istennek io akaratiabol török cyazarnak fő hel tartoia Budan es gond vyselöie magiar orzagnak.

Tekyntetös es nagisagos vr, nekwnk tyztölenö baratunk kö-

* Kara Ovejsz budai basa 1578 szept.—1580 május.

zönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, az török aros nepek közzwl, Hocya Hazan attiafia, es landor feyer vary Ferhat juve hozzank, jelötek hogi myuel, ennek elötte, valo wdökben Döbröciöny Zabo Matenak attanak volt valami török marhat, mikor Zabo Mate az marhat Döbröciönben vitte volna, azon közben Suende Lazar Szakmarnal hadban leuen, Szekölj Antal Döbröcyön varasat meg dullia, es myndön marhayath Szabo Matenak el vitety, es el aduan, az arrat, az meg holth Maximilian ciazar szoldosinak oztattak, ennek elötteis ez dolog felöl möntenek uolt föl szegeniök, es Zabo Mate 45 jelös zömeliökkel meg bizonitotta az w kar vallasa ki miat es mynt lötth; kinek bizonsagara az törüeni leuelet az török aros nepeknek adta, azert jm vionnan jsmeg az hatalmas ciazitätul paranciolatot hoztak, ki mellet paranciol my nekwnkis w fölsege hogi meg lassuk dolgokat, azert jm az paranciolat mellet föl kwldöttük szegeniöketh keriwk ndt, hogi tetessön jgazat nd, zegeniöknek, had ne köllessek ezert viobban az kapura mönniök es az meg holt atiatokat holta vtan vadolniod, jo valaszt varunk ndtul, Isten eltesse ndt. Date Budae 1. die Juli 1579.

[Kivül magyarul: Ernö herczegnek.]

155.

1579 julius 1.

Vejsz basa Rudolfnak.

My Veyz passa . . .

Fölsegös romai ciazar, közönetwnk es magunk ayanlasanak vtanna, az my kegielmes feiedelmwnk te fldnek paranciolatot kwlduen, es minekwnkis parancioluan w fölsege, hogi az paranciolatot fdk; kwlgyök, az w fölsege paranciolattia zörent az my hiu embörwnktwl el kwldöttwk; fdhöz, jutuan akar az w fölsege paranciolattiara, akar az my jzenetwnkre az fld, paranciolattibol valaszt varunk, jsmeg ezön my embörwnk altal, elegödendö valaszt varunk, mies tuggiuk mihöz tartozni, Isten eltesse fldt, Date Budae 1. die Julii 1579.

[Kivül magyarul: Rudolf császárnak.]

1579 julius 1. körül.

Vejsz basa Rudolfnak.

My Veyz passa . . .

Fölsegös romay cyazar, közönetwnk es magunk aianlasa nak vtanna, nagi tyztöletös kedues es böcywletös zomzedsaknak okayert, akaruk myndön hozzank yllendö zomzedsagunkat meg jelönteny, ha az my allapatunk felöl tudakoztok, jstennek hala meg mastan egessegben, es myndön jora valo jmadsgaban leuen, eyel es nappal gondolatunk az Istennek akarattia es az hatalmas cyazarnak kegiös paranciolattia zörent, az zegensegnek nyomorusagat, karat latuan, akariuk hogi nagi bekösseggel ellienek, hogi az w könniebsegökböl jo moddal Isten jmadok legienek es hogi zep röndel az hatalmas ciazar között valo baratsagtok, es el vegezöt frigiötök, az elöt valoknal jobban megh erösitessek, azon vagiunk, es myndönt arra jntwnk kibem semmi ketsegtök ne legiön, mert myg az friginek es az io baratsagnak böcywleti lezön, az jobbagy es myndön bekösegenben leuen, az orzag az tartomany, cyöndessegöt talal maganak, vigasaggal es zaporasaggal fogh lönnny, de jli ok alat hogy, az ty röndötökröl is kegiösseg vigiazas es mynd oltalom kiuantatik, mert egiedwl az mi forgodasunkal nem lehet, az jstennek segítsegeböl, meddig az my jdenkben valo birodalmunk lezön, sokkal jnkabb jok es beusegös dolgok leznek, vgi hogi ha az ty röndötökröl valo vegbeliekys, fenytegenben leuen, az frigiöt böcywllik senky senkitwl nem bantatuan, senkinek az orra se verösöggiek meg, az zegen Muztaffa passa ideyeben valo baratsagnal es friginel, föllieb vagion tehetsegwnk es akaratumk, mert nyluan vagion nalatok az w jdeyeben, bekök aghak es az veghbeli vytezők, neha neha az sok kaposasoktul meg nem szwntenek, mynd vntalan az portara jrton jrtak nyeluet kwldöttek es azzal möntöttek magokath;

Es valamy varakatis vöttenek volt meg, jgaz hogi az hazudas myndön hytön valok között bwn, fő keppen az eltes embörök között, es az cyazary meltosagok között az hazug szo nem jllik, azert Isten által ez leuelben valami jruan vagion, jgazan jrattatot, valaki hamis es gonoz jndulatbol valo bezedöth szolland, vagi valamy test taplalasert valo zot zollana, mynd ez vilagon s mind az masikon elete el vészendö, merth myndönnek esze meltosaga zörent leuen, jgaz hogi az

cyazarok meltosaga myndönökenel töb leuen, es myndönöknel föllieb leuen, az eszeys ahoz kepöst föllieb leuen, azokath el hagiuan, az vezeröke, eltes emböröke gazdagoke, termezethöz kepöst ezök es elmeiök lezön, vgi leuen, bator w magokban valamellik hörtelen vagi ketseggel vagi telhetetlensegből, vagi felteben, vagi valami kivansagbol, vagi farat erőbeöl valamy hazug zot zollana, lehet hagi az okos es bölcy embörök, myndön keppön eszökkel es ereyökkel azt meg talalliak, tuggiak, gondolliak, ha kölletik meg kerdözik, meg jsmerik ha jgaze vagi hamis, jli ok alat az cyazarok között, es az eltes embörök között, az jgzaz mondas szókseg, azert Istennek hala minekwnkis effele meltosag okat meg gondoluan, annak meg böciwlesere eszwnk es meltosagunk vagion, hagi mindön el mulando hamys bezedöt ne szolliunk, söt az kik zolnanakis az jgazath az hamistul meg ertiwk, azert az Isten igassaga zörent jgzaz ez hogy az ti röndötökröl valo kapitanok es vitezök bekeuel nem maradnak, szwnetlen az frigi ellen, az hatalmas cyazar birto-kaban az frig ellen sok ellenközö dolgokath miuelnek, nem hihettiwk hagi effele frig ellen valo dolgok az ty akaratotok-bol legienek, hanem ha tudatlansagbol meg nem jelöntesből, vagi hagi jgassag ellen valo hamys jelöntesbeöl az w vegeze-söket meg nem latuan maradna azonban; szókseg azert hagi az mi ertelmwnk szörent egi előzör, elötökben aggiuk, annak vtanna az ty io akaratotok zörent, valamint jobnak jtelitök mys azt tuggiuk,

Elsö, Zakmar, Tokay, Münkaci Kassa, Ecyet, Sarkad, Vy var, Egör, Kallo Cyerep, Korpona, Leua, vegh hazakbol loua-gok gialogok, az hatalmas ciazar, tartomaniaban varak ala zaguldnak, cyataznak vtakat allanak, lesöket hannak, emböröket fognak, barmokat hajtnak, mjkoron moggiat jsmeryk, kit le vagnak bennwk kyt el vyznek eleuenön, az hatalmas cyazar tartomaniaban, jllien nagi dulast es koborlast myuelnek, az zegensegre adot vetnek, folötteb valo zolgalatot mjueltetnek es az sok saniargatastul meg nem szwnnek, es myndönt az jgassagnak kiuöle kiuanak rajtok, nem tugiuk myre velny, az Istentöl nem felneke? vagi az ciazarj meltosagtul nem zegiönlike? w magoknak vagi az kapitanoknak mikor jrünk, es kergiwk myert myuelik ezöketh vagi tagadast, vagi valami hamis modoth vagi oli kölletlen valaszt teznek, hagi vgian nem jllendö valaz, az mölliek penig kezben akadnak bennwk nyiluan mongiak hagi az kapitanok akaratiokbol jarnak, enny jdeyg mynd azt vartuk hagi meg szwnnienek es mennyzör az kapi-tanoknak hirt töttwnk, latuk hagi egieb nem lehet benne, szükseg len hagi myndöniknek ellenközö dolgayt, rezeböl

előtökben adnunk, lassuk jmmar ennek vtanna, ha valami hazna lezön,

2 Az tokayaknak niughatatlan ellenközö dolgait akariuk jelönteny, az erdeli vaidahoz, az hatalmas cyazar paranciolattiaual fő embörwnket valasztuan kwldöttwk vala, Sarkad castelbol föl keluen mykor Varada akarnanak mönny az egriek kallayak tokayak zaznal többen leuen vtokat meg allottak kit le vagtanak, kit sebbe zalasztottanak el, kit eleuönen el fogtak, es marhaiokat mynd el vittek; Sahyn neuö egy zegeny legenyt tarsaiual es mindön portekajual, ez napigis Tokayban vagion, giakorta leueleth jrtunk, de semmy haznat nem jsmertwk, Istennek jgassaga szörent, egi hitben, egi orzagban syncyen meg talalua, hoga az köuet vtaban meg bantassek ezök penig, jllien ok nekwl valo dolgot myueluen maga nem az w tartomaniokban voltanak az hatalmas ciazar tartomaniaban, vtokban senkit nem bantottanak, az hatalmas ciazar dolgaban leuen foglalatossak vgi vittek el; semmi gonoszagban, semmi hamissagban nem jaruan, az jgaz vton jaroknak ezt myueltek, nem hihettiwk hoga semmy hitwn valo embör jgaznak es meltonak vallia,

Azert kerwm hoga azokat az szegeni bwntelenöket myndön portekaiokkal el bociatassatok, es az kik jllien meltatlan dolgokat myueltenek vagi miuelnek, kemeni bwntetessel megbwntetessenek, mynd addig mig az Istennek jgassaga es frignek maradasa es az io baratsagnak szeretete jlleti

3 Annak vtanna ismeg az egriek, es ahoz tartozo ragadozok egi nehany varbol, eözue giwlnek, az zent kirali vitezök az fwuön leuen, reaiok wtnek, egi nehaniat bennök meg ölnek, s kit el viznek, 41 louakat vyttenek el, az zent kyraliak az vtan hozzank jwuenek, es mondak hoga az my louaink, az w louaykkal eggiwt legelnek, zabatsagot keruen, hoga töb karral meg toroliak, my nem engedök, söt meg feniögetwk hoga ha hyr nekwl el mönnek föl akasztatnak, söt arra jntöttwk hoga mygh mi oda jrunk felöle addig veztegesben legienek, hyzzwk az Istent hoga az jgassagot meg ertuen; az tyetök el nem vesz mynd addigis mig meg nem lezön, nem nagi meltatlan dologe, az w barlangiokban bekeuel leuen, jllien ragadomant myueltek raitok, minek elötte mi hozzank nem jwttenek, vagi mikor jwtték, ha mondottuk volna hoga mönnietök el es louaitokat hozzatok meg, affele meg busult maga gondolatlanok, eginhani zazan eözue giwluen, hami kart myueltek volna, bekeuel szenuedhettek volnaie, jmmar mondhattak volna, hoga tuttuk s miert nem töttwk hirre, mastan azert alkolmatossagunk vagion rea, hoga jgazan meg talalliunk felöle, meg lattiuk my hazon kö-

uetközük ky belöle, de az w jutalmok el nem vesz, az jgaz jutalom myndönkor meg talallia az jutalmath ;

4 Ismeg annak vtanna az egriek syrokyak, ket zaznal többen föl kezwltenek, es mikoron az szondaí vayda az kadiaual, egi nehany louaggal, közel egi faluban möntenek volna valamy pör dolgabol, ezökkal öt hadnagi leuen eyel reayok wtnek az vaidat az kadiat eginehani zolgaiaual, marhaiokkal el foguan, jmmar mikor vittek uolna vtannok leuen, es el eryk wket egi faluban, az el fogoth rabokat meg möntyk, effele dolog mint jlliek az frighöz meg gondolhattiatok ; mykor semmy artalmas dologban nem voltak foglalatossak,

5 Annak fölötte jsmeg az hatalmas cyazartul, az beköknek parancyolat kwldetöt volth ky ; egi fö ciaussa altal, möli paranciolatban volt ez, hoga mindön az frighöz tartcia magath mykor jmmar eginehani kyserökkel az beköket jarna az egrieknek hyrökkel lezön, Sarközy Myhali elöttok jaro leuen, az kyseröknek vtokat meg aluan, lesöket haniat jnnet meg ertuen az dolgot, hyr algiut lönek, azonban az lesböl ki jwnek, es eginehanian el fogatnak, az hatalmas ciazar io akarattiabol valo haznos dolognak gond viselesere bociatot ciausnak ha jllien modon köl myuelny, jtellietök meg, az lesökre szömelje zörent az ciausis rea mönth.

6 Ismeg Egörböl Giulai Balas fö leuen, 25, magauual az vaczi zegenseg juhait el ragaduan, hoga vizi volth az hatuaniak rea talalnak, es huzad magauual el hoztak eleuenön ;

7 Ismeg Batory Istuan, Homonnai Istuan, jsmet Putnakbol, Zuty Janos, hat vagi het zaz loual Rima Zombat ala zaguldot, eöt eleuen embört vittek, eggiet megh eöltének,

8 Ismet Vygliesböl nyolcy nemöt föl kezwluen Fwlekhöz egy meli földnyre, Bulgar falura hoga erköznek hyrök leuen Fylekke, raytok leznek, Baly aghat meg eölyk es eginehany louat meg löuöldöznek,

9 Az vygliesy tizt tarto Rady Lazlo három vagi negy zaz louaggal, Rima Zombat ala zaguldoth, ismet het zaz gialoggal, negi uagi eöt embört vit el, es eggiet meg ölte,

10 Touabba az egryeknek syrokyaknak effele ellenközö dolgai soha meg nem szwnnek, ha mind meg jrattatnanak sok dolgok köuetközzenek,

11 Annak fölötte az tatai györy komaromy, palotai, pözpöremy, papay, kanysai vitezök, effele ellenközö dolgoktul vgian nem szwnnek megh, Tatabol három uttal Budahoz közel, Hamza bek kasteliara rohantak barmokat mind el haitottak, maszor jsmeg az palankra wtnek, kit meg ölte bennök, skit el vitenek harmadzor hoga vtat allottak azonközben kezben akattak,

12 Ismeg sos kuti Deli Myhali Bözpöremböl husz haiduval ki jwüen, az hatalmas ciazar jozagaban, kart akart myuelni azonban az geztösiek rea talaluan, be hozak wket

13 Az tatay kapitan akarattiabol, es tanaciabol, zaz eötuen lonag gialog, Geztös ala jwttenek volt, az korlatot probaltak, de senki reaiok ki nem mönth,

14. Ismeg Palotarol Pözpörymböl, symon torniay zanciag-sagban hatuan louaggal gialoggal, zazlokkal, az Balaton vizen haion altal menuen, az gughy sokadalmat meg wtuen, sok marhakkal mönuen, az enderediek ezökben veuen, el vettettek velök,

15 Bözpörimböl jsmeg Istuanfi Istuan, es Kis Farkas fő legenyök leuen, ketzaz louaggal zaguldottanak volt Hyd uegy palank ala, barmokat, egi martoloczo es varbeli törököth eleuenön el vytte,

16 Az pözpöremy Fekete Mate fw ciatazo. Symon tornia mellet az vtakat lesuen, harman az vton jwuen ketteit meg eölte egyket el vytte,

17 Ismeg Zakmarbol Ecyetből, Kallobol, Egörből, Tokai-bol, Cyerepből, zaz huzon eöt louagok, ky jwttenek Szolnak fele, es sok ellenköző dolgokat akaruan myuelny, az zolnaki vytezőkre talalnak egimassal harcioluan, harmineznel többet hoztak el bennök, mykor mynd felöl remenlenök az frigi meg maradasat, ezök nem regön tortent dolgok

18 Az palotai Petö Myhali harmincz magaua leuen az kanysay jaro vtat meg lesuen, az vton jarokban kit el vyt es kit meg eölth,

19 Ismeg az palotai Benge Petör, zazad magaua az simon tornai retekön valo törökökre rohant, sok louakat el ragaduan, vtannok leznek, el veszyk twlwk, es eginehanyat mind zazlostul be hoznak bennök,

20 Az palotayak jsmeg eötuenön ki jwttenek uolth Szekszard fele, az tolnayak barmabol, 200, eöt cyobant el ragattanak volth, vtannok leuen megh möntöttek,

21 Ismeg az Benge Petör, az cyabragy, hozoky, korponay toluaiokat melleye veuen, Kakat palank mellet lesben alua, hogi az kaput meg nyttiak, senkit ki nem bociat azonban az vaida eginehaniad magaua, az les helyöket jaruan, cyak rea wtnek es meg ölik,

22 Az leuai Forgaez Myklos, Istuan ispan, Hathalmy Janos, Deli Damian, Bakabanyai Balog Lukaacs, valamy louaggal gialoggal Nogradnal lesben aluan az beköt lesre, akartak vyny,

23 Ismeg az zoliomy kapitan, Horuat Giörgi, dobornyky,

cyabragy, bozoki, korponai, bakabanyayakkal, Kakat ala, ket ezörön louaggal gialoggal zaguldottanak ky az friginek jgön ellene vagion,

24 Ismeg az Zyryny es Nadasdi, kanysai, sar vary kapronciay, vitezökkel ket ezörön louaggal gialoggal, eözue giwl-uen, Börzönce ala zaguldottanak

25. Ismeg az kaproncyayak sabyakiak, ket zaz gialogal Babolcia ala zaguldottanak, az retre rohanuan negi embört vagtanak le, es eggiket el vittek az vtan eöt zaz louag jwjt, es az myeynket lesre ujttek

26 Ismeg az zoliomy kapitan Horuat Görgi es mind az körniwl valok, 2000, magauul, Szecienhez tartozo, Kekkwl ala mönt, sok toluailast myuelth;

27 Ismeg az saruariak vivariak zazan ciatara möntenek uolt kik, meg verettenek;

Ezt penyg nyluan es bizonioskeppen akariuk, fdel meg erteney ha az mi jdönkben tartatot meg erősben az frigi miolta mi jt vagiunk vagi az elöt ualo passak jdeieben erre baratsagossan valo valazth varunk fldtwl, vagi ha mi löt mi jdenkben aztis aggia tuttünkra fld,

157.

1579 julius 1.

Vejsz basa Rudolfnak.

My Veyz passa . . .

Fölsegös romay cyazar, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, ezt akaruk fdk tuttara adny, hogi miuel az landor feyer vary Ferhat az hatalmas cyazartul paranciolatot hozot, ennek elötte Döbröcyön varasaban lako Zabo Matenak Hocya Hazan adot uolt nyolecz ezör forint arra marhat, az Ferhat is meg adot volt tyzön harom ezör forint erö marhat, az zakmary hadkor, az kyrali soldosinak, sold kölletuen, az meg neuezöt Zabo Matenak Döbröciönben hazait meg duluan, eggiel massal 60000, forint arra marhaiat el vyuen, harminez hat ezör forint arra marhaiat az soldosoknak oztuan az Zabo Mate az kiralhoz mönuen panazolkoduan ha meg bizonithad az en magam kincieből megh elegytlek monduan, az taborbeliek közzwl, 40 tökelletös fö embörök bizonsagot teuen, az wnnön törüenyök zörent kezökben bizonsag leuelet attanak mikor jmmar meg köllöt volna elegyteny, azonban az kirali

meg haluan, az helieben valo kyralis jgeretöt tezön az meg elegites felöl, myuel hogy meg nem adattatot volna, paranciolatunkal hiu ciausünkat kőlduen, megis meg nem elegitetuen, az Zabo Mate, ennek az Ferhatnak, es az Hocia Hazanak valo adossagert fogsagban leuen, ha fogua tartnak ugi mond, az mienk meg nem lezön monduan, el zabaditasa kiuantatoth, ez dolgot baratsag es az frigi kedueyert, onnet ertuen, kinek mind az ű jutalmanak meg letelere bizonios dolog kiuantatik

Azert az mi leuelőnkben ez dolgot akaruk meg jelönteny az mi leuelőnk fildhoz; jutuan, ez dolog veghöz jutuan kinek kinek mind az ű jutalmanak meg köl lönnny es ha az Zabo Mate ez dologert fogua tartatnek az ű föl zabaditasa nalunk kedues dolog, hogy az meni summat ezök jlletnek nekik meg adatuan lehessenek Isten imadok, Isten eltesse fildt, Date Budae 1 die Julii 1579.

[Kivül latinul: Rudolf császárnak.]

158.

1579 julius 1.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Tekyntetős es nagisagos vr, közönctőnk es magunk aianlasanak vtanna; az my kegielmes feyedelmőnk paranciolatiual romai ciazarhoz ű fölsegehöz, es te ndhoz; bizonios embörőnket, Memy aghat, bociattuk, kitől nemynemő dolgok felöl szoualis jzentőnk, keryők ndt, hoga az my kegielmes feyedelmőnk paranciolattiar, es az my jzenetőnkre, alkolmas heliön megh halgatuan, zauat meg higgie nd, es myndön tökellētős valazzal, mynd az vele valokkal egygyt nagi bekeuel kesödelöm nekől bociassa el nd;

Nyluan uagion nalunk hoga az ns, vezir Muztaffa passaual romai cyazar ű fölsege, es te nd io baratsagossan ertötte egi masth, de az meny zerelme Muztaffa passanak az frighöz volth Istennek segítsegeből, remenliők hoga sokkal nagio bōciwletben akariuk tartany, egi az hoga az Istennek paranciolattiat ertiők, es az hatalmas ciazar paranciolattiat is ertuen senkihöz gonoz akarattal nem vagiunk, az ű ydeyeben az begök ellenköző dolgayt mynd iol tuggiuk;

Istennek hala az mi jdenkben ; oli böcywletben tartattuk megh az frigyöt, es erössen megh volt s megis vagion paranciolua, mynd beköknek s myndön rönbelieknek, hogi jnnet senki varatok ala nem zaguld, ciatat nem wz ; barmot juhöt nem ragadoz, sem az fwuön valokat nem bantia louokat el nem ragadgia, lesöket nem hannak, vtakat nem allanak, az frigi ellen vgian semmi ellenközö dolgokat nem myuelnek my nalunk jgi vagion tuduan hanem ha az ty kapitanitok feltökben, vagi magok möncyegökert, mas kwlömben aggiak elötökben, de az my ertelmwnk zörent ygy vagion ;

De az ty kapitanytok engödelmökbböl akaratiokbol, kit zep rön del az rabok megh mondanak, eyel nappal cyatazastul, barom, juh ragadozastul, az fwuön valokra rohanastul, louak ragadozastul lesöket haniastul, vt allasoktul, varak, castelok ala zaguldastul myndön ellenközö dolgoktul semmy szwnetök nyncyen,

Budához közel egi tarazk löuesnyre, Hamza bek szarayara, az tatayak komaromyak eyel rea rohantanak, valamy egi nehani törököt fekesökben talaltanak, kit meg ölte s kit el vittenek, harom vttal, juhokat barmokat louokat el ragattak ;

Ismeg ez el mult napokban az hatalmas ciazar birtoka alat, az erdeli vaydahoz az hatalmas ciazar paranciolattiaual fö embörwnket kwldöttwk vala, Sarkad neuö castelihoz közel, az egryek, tokayak, kallayak, zaznal többen vtokat m g allottak reaiok tamattanak, kit le vagtak s kit el szalaztottak, Sahin neuö egi zegeni legent harmad magaua, marhaiual el vyttek kik mastannis Tokaiban vannak, az tokai kapitannak jmmar jrtunk eginehazor kire meg ciak valazt sem jr, ezök semmi ellenközö dologban nem voltak foglalatossak, az hatalmas ciazar paranciolatiaual, w fölsege dologban jartak, az w fölsege orzagaban jllien meltatlan dolgot myuelni, hol vagion az Isten törueyeben, vagi mellik hitben vagion hogi az köuetnek bantasa legiön, nem hihettiwk hogi effele dolgot az ty tanaciotokbol myuelliének, azert kerwnk hogi, Sahint az tarsaival es marhaiokkal myndön sarcioltatas nekwl bekeuel el bociatassatok, es az kiknek akaratiokbol ezt myueltek, vagi az kik myueltek kemeni bwntetessel megh bwntettesenek,

Ennek elötte ualo wdökben nem regön, az szunday voida, es az kadia Zondához nem mezze, valamy hatar jegzeny egi faluban möntenek volt eginehani magokkal, az egryek, onadiak, ket zaznal többen, az falura be wtnek az voidat es kadiat eginehany magokkal meg foguan hogi vzyk volt, egy faluban megh zallanak, az hatuaniak byryniek ertuen hogy ot

vannak, vtannok leznek, megh veryk űket, es az rabokat el zabaditiak, ű magokban egi nehanyat el fognak zazloiokkal sipokkal dobokkal, mykor kerdőzzűk nyluan mongiak hogi az kapitanok hireuel jarnak;

Penig cyak egyyis nem mondhattia hogi az ty hatarolokban fogtak volna el, hanem mind az hatalmas ciazar hataraiban, az tyeytőknek az ű zantalan ellenközö dolgai közzűl, kit az my jde jűuetelönkben myueltenek, ezörben im egynehanyat jrtunk megh, es zoualis jelöntűnk embörűnk által kikre kerűnk hogi tökelletös valaszt tegietök,

Myuel hogi io kegielmesegtöket ertöttűk, nagi baratsagossan akaruk eztis meg jelönteni, hogi az portan valo fő köuetnek jryatok, es jncyetök hogi jmyllien amollian hyrt es szot, ketseggel ne szollian, mert ez ket közben valamy mod vagion, hizzűk hogi ty nektökis tuttotokra vagion Isten eltesse ndt, Date Budae 1 die July 1579.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

159.

1579 julius 1.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Tekyntetös es nagisagos vr, nekűnk tyztöleendő baratunk, közönetűnk es magűnk aianlasanak utanna az nd. hit leuelet meg hozak mi nekűnk, kyth nagi böcyűlettel lattünk es fogattünk, azert jm az hatalmas cyazar paranciolatiaual es az my jzenetűnk mellet valo kiseded aiandekkal kűldöttök az nd, hyt leuelehöz kepöst, hyu es bizot embörűnket Memy agath, romai cyazarhoz ű fölsegehöz, keriwk azert ndt, hogi az mi embörűnket, az hatalmas cyazar paranciolatiaual, es az aiandekkal jutassa zömben nd, ű fölsegeuel, hogi adhassa ű maga keziuel ű fölsegenek, mas valaky kezere ne jutassa nd, touaba azonnis keriwk ndt, hogi nd, ezzel ne keslennie, hogi jm ez hetön vagi mas hetön megjű ű fölsege hanem az az my hiu embörűnk jelön leuen, mindön gongiat ndra bizzuk, jsmeg az mit nd, jde mi reank bizand, tyztössegössen gongiat viselliűk, Isten eltesse ndt, Date Budae 1 die July 1579.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

160.

1579 július 1.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Tekintetös es nagisagos vr, közönetwnk es magunk aian-
 lasanak vtanna, mykor az my embörwnk Memy agha ndhoz,
 jutand, az my leuelwnkel, es az hatalmas ciazar paranciolatt-
 iaual hyu embörötök által mynd az leuelekel keriwk ndt, hoga
 ha romai ciazar ott nem talaltatik jktassa w fölsegehöz nd,
 hoga az mi jzenetönket w fölsegenek eleyben aduan tellies
 tanusaggal jwhessön, hol penig ot nem leuen es azt vartattua
 nd, ezzel kedues dolgot tezön nd, ha hiu embörödtwl föl ik-
 tattia nd, es mindön kesödelöm neköl jsmeg mi hozzank
 bociattia nd, Isten ndl. Date Budae 1 die July 1579.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

161.

1579 július 1.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Tekyntetös es nagisagos vr, közönetwnk es magunk aian-
 lasanak vtanna, ezt akaruk ndk, meg jelönteny, hoga egi
 zegeny feyer vary töröknek kinek jmmar vensegere egy fia-
 nal töb nem maradot volt, egi hituan lator jnas el hittette, es
 Palotara vitte, ki mastannis az palotai kapitannal vagion, az
 giermök tyz eztendös, semmi artalomra valo dolgoth nem
 myuelt, az attia eyel nappal kesergy, azert kerywk ndt,
 hoga az Istent meg tekintuen, es az ven attia siralmat, nd,
 az mi baratsagunkert adassa meg zegennek io valaszt varunk
 ndtul, Isten eltesse ndt, Date Budae 1 Die July 1579.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

162.

1579 július 27.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Tekyntetős es nagisagos vr, nekőwnk tyztölendő barátunk, közönetőwnk es magunk aianlasanak vtanna ezt akaruk ndk, meg jelönteny, hogni myolta az hatalmas ciazar fegiuereuel az orzagot meg vötte, es az ő fölsege jro deakyay mindönwt meg jruan az orzagot Szolnak tartomaniaban az meni faluk az hatalmas ciazar registromaban be vannak jratuan semmi keppen az hatalmas ciazar adoiat be nem zolgaltattiak, fő keppen miolta Kallot epitek az hatalmas ciazar birtokaban, az wdötwl foguan, nem kezdek az kapitanok be bociatni az jobbagiokat az mint az elöt az ciazar adoiat bezolgaltattak, mastan felenire sem adoznak Annak fölötte vagion hetuen vagi niolczuan faluk kiket be nem bociat az kapitan, tuggia nd, hogni mindön meg kiuannia az ő jutalmat nd, paranciollion az kallai kapitannak hogni ne tarcion ellent be jw-uetelökben, az hatalmas cyazar adoiat zolgaltassak be, mert ha ellenth tart, az falukat el rabolliak azt bizonnial higgie, nd, kinek mi okai ne legiőwnk hogni meg nem jelöntöttwk, erre ndtul jo valaszt varünk, Isten ndl, Date Budae 27 die July 1579.

Akariaie bebociatani auagi nem aggia jgazan tuttunkra nd, ha be nem bociatia őket meg az Kallo palanknakis artalmara fog lönyy,

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

163.

1579 július 27.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Tekyntetős es nagisagos vr, nekőwnk tyztölendő barátunk közönetőwnk es magunk aianlasanak vtanna, meg ada my nekőwnk Horuat Petör az nd, leueleth, az hatalmas cyazar paranciollattia felöl myt ir nd, mynd jól ertiőwk, az hatalmas cyazar paranciollattia szörent, my hiu embörinketh valasztottuk

az ű fölsegetűl jüt paranciolatnak föl zolgaltatasara, möli paranciolat romai ciazarnak ű fölsegenek kűldetöth; mölire bizonios valaszt varunk vgian ezön my embörink által, Im ertiűk hogi nd, modot talalt benne, myuel hogi mezze vt uolna, es vagi talalnak vagi nem romai cyazart, de job annekwl maradnanak, az hatalmas ciazar paranciolattia zörent kiuansagunk ez hogi valahol ű fölsegeüel zömben lehetnek, szömben legienek, es myndön bizonios valazzal jaryanak az hatalmas cyazar paranciolatianak es az mi embörink eddig valo megh tartoztatasanak okat nem ertiűk myert tart nd, ellent abban, hanem ndtul, az mi kiuansagunk vgian ez hogi az my embörynk romai cyazarral ű fölsegeuel zömben legienek, es az my valaszok lezön, jsmeg az my embörink által legyön, hol penig nem akaria nd, zömben jutatny űketh vgy mynt egi heti jaro föld, ha töb volnays, azt nd, tuggya nd, kezeben vannak; ottan nd, vegie ki kezökböl az hatalmas cyazar paranciolattiat eröuel, es valahoua tezi nd, azt nd, tuggia ha az my embörynket nd, nem akaria szömben jutatni, vagi az hogy az hatalmas cyazar paranciolattiaual, az my embörinket nd, bocyassa el nagi bekeuel; jde my hozzank;

Nam mykor az ty embörítök jde my hozzank erköznek my azonnal hiu embörwnket kezituen melleye, ket holnapi jaro földönnis el kisertettiűk, sem meg nem foghtattiuk sem meg nem tartoztattiuk ndtulis azont remenlenenk;

Soha egy passa ydeyeben sem löt ez hogy, mykor cyak az ű maga leueleuel, vagi maga dolgaiual, emböret kűldötte, romai ciazarhoz hogi meg tartoztattak volna, es zömben nem jutattak volna mykor mi penig az hatalmas ciazartul jüt paranciolattal eggywt az mi embörinket föl bociattuk, az mi kegielmes feyedelmwnk paranciolattia zörent, meg tartoztattiatok es zömben nem akariatok jutatny; akartuk vala meg tudny, hozzank valo io zomsedsagos baratsagtokat kedues aianlastokat, kit jm mastan megh lattünk es meg tuttünk,

Touaba az Zryny Giorgi, Nadasdi Ferencz, Battiany, ha romay ciazar hiueye? neme? akariuk meg erteny, ha ty hozzatok valok ez semmykeppen nem jllik az frigihöz, mongiak hogi nagy haddal föl kezwtlenek, es Bozna tartomaniaban möntenek, azert nem tuggiuk ha jgaze?, nem igaze?, hozzatok valoke?, neme?, mynd ezöknek vegere mönuen bizonios es jgaz valaszt varunk, Isten ndl, Date Budae 27 die July 1579

[Kivül magyarul: Ernö herczegnek.]

1579 augusztus 12.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Tekyntetős es nagisagos vr, nekwnk tyztöleendő baratunk kö-zönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, ertwk az my köue-tynk leueleböl hogi myuel nd, tyztösseggel myndön bantas nekwl az my kiuansagunk szörenth romai cyazarhoz bociatta nd, az nd, io gond viseleset jgön közönniwk ndk ;

Ennek előtteis jelöntöttwk vala ndk, az tatay kapi-tan gyaloggal louaggal ket zaz magaua! Geztös ala zaguldot vala, kit az varbol lattanak de az mi parancyolatunkhoz ke-pöst meg algiut sem swtöttenek, akor leuelwnkben, okat ker-dwk, hogi mi okbol myueli ezt az hatalmas cyazar vara ala valo zaguldast, kyre ciauargassal ten valaszt, hogi valamy ma-zulokat kergettenek volna

Im mastan jsmeg ez holnapnak 3 napan nap jarasa zö-rent az hold jarasa zörent 11 napan, az tatai kapitan w maga fő leuen Horuat Miklos hadnagiot melleje ueuen az komaro-miakkal louaggal gialoggal, vgimint három zazan egiben giwl-uen, Geztös ala zaguldottanak fölöstökömtwl foguan veczyörnye harang korig ellenköztenek, eginehanian ky möntenek volt, kiket az vartul el zorituan az erdőre eytöttenek,

Ottan hamar jsmeg vgian ezön komaromiak tatayak negi zazan föl kezwluen, Sambek ala zaguldot kwldnek es az sambekieket lesre akartak vonny wkis ezökben veuen, sem-mit nem miuelhettének

Ismeg Eztergambol Tymur Irez, eginehaniad magaua! jw volt, ki sem ciatara sem semmy ellenköző dologban nem jart, az komaromiak az lesböl reayok wtnek, az Irezt harmad ma-gaua! meg öltek

Memyt, Balyt, Omert, es egi cyobant eleuenön el vittek kik mastannis Komaromban vannak,

Ez el mult napokban jsmeg, tyz vagi tyzön eöt nap köz-ben zazlokkal, sippal dobbal trombitakkal, nagi haddal, ketzör egimas vtan, Kekkw ala zaguldottak, zinten az kapujara zagul-dottanak, sokaig ellenköztenek, nem tuggiuk mire velny, myn-dön felöl, varak ala zaguldastul, lesök hanyastul, juh, barom ragadozastul, cyatazasoktul, meg nem szwnnek, nem hihettiwk hogi, romai cyazar, nd, es groff paranciatiabol myuelik, egizöris maszoris jllien ellenköző dolgokat, ky az friginek

nagi artalmara vagion, ha penig az ty hyrötökel myuelik my vegre myuelik mi okkal my nekwnk aggia tuttunkra nd, myes tuggiuk magunkat myhöz tartany, Kekkw ala zaguldot-tanak vyuaryak, leuayak, korponayak, cyabragiak, zöndöröy-ek, bozokiak,

Ennek előtteis jelöntöttwk vala my ndk, Zolnak tarto-maniaban az mynemw faluk az hatalmas cyazar, leueleben be vannak jruan kyk annak előtte, mynd az hatalmas cyazar adoiat, smind jzpahaiok jwuedelmet jgazan be zolgaltattak myolta az Kallot epitek annak vtanna, 67 falu, kiben 1161 haz vagion, kinek 3 eztendeye kinek 4 eztendeie mult el, sem az ciazar adoiat sem jzpahayok jwuedelmet be nem hozzak, mynd az kallai kapitan tart ellent benne, Kallo penig az hatalmas ciazar jozagaban epitetöt, jol lehet nem mi jdenk-ben löth; azert jm mind zep röndel az möli faluk az hatal-mas cyazar leueleben be vannak jruan ndk, kwldöttwk, nd, jrion az kallay kapitannak es paranciollia meg nd, neky, hagi az hatalmas cyazar adoyat zolgaltassa be, ha min-dönöstwl nemis egi eztendöre valoth annak vtanna, kinek mynd az w röndi zörent vegeztetik hol penig vgian ellent tart benne, az hatalmas ciazartul paranciolatok vannak, zabadon valo rablasra, megis lezön talam meg Kallonakis romlasara fog lönyy, azert ezök felöl ndtul, myndön elegödendö valazt varunk ki mellet mies tuggiuk az mi kegielmes feyedelmwn-keket bizonios hirrel ertetni,

Im nem regön jsmeg az ty kapitanitok 50 zazloual nagi roppant sereggel eözue giwllenek, es az Mura vizen ket heliön hidat cynaltanak, az hidon altal mönven Bozna tartomaniaban Köpe es Vna közöt egi varat akarnak cinalny, kit annak előtte az boznai bek akart meg cinaltatny, ot banyakis vannak es pörös heli, azert ha az ty hirötökel vagion nem io dolog,

Hyzzwk penig hagi ha hyrötökkel es az ty segitsegtök nem volna, azoknak mind ezökre ereyök nem volna, azerth mind ezökre ndtul jo valazt varunk, Isten eltesse ndt, Date Budae 12 die Augusti 1579.

[Kivül magyarul : Ernö herczegnek.]

[Melléklet] :

Szolnak varahoz tartozo faluknak az neuök kyk az hatal-mas cyazar leueleben föl vannak jratatuan kiket az kallai kapitan be nem hagi holdolny ezök;

1 Töred,	35 Hodcye;
2 Szengiel haz,	36 Samso;
3 Szent Györgi,	37 Banko;
4 Kis Hencyer,	38 Tura;
5 Parlagh;	39 Bodon,
6 Nagy Raba,	40 Bogdan,
7 Tapcye haz,	41 Köse;
8 Nagy God	42 Szur Petör;
9 Ecyoth;	43 Mesketh;
10 Vyrmos;	44 Szyr;
11 Gyapoy;	45 Sino;
12 Iröm falua,	46 Harezka,
13 Sarpay,	47 Kis falu;
14 Marton falua;	48 Nagi Halaz,
15 Polath;	49 Mestyé;
16 Szen haz;	50 Szolnuk;
17 Szennyés;	51 Lazkody;
18 Kis Homrok	52 Kyrecy;
19 Bercyen;	53 Vapa;
20 Nagi falu varas;	54 Berencye;
21 Mekticya;	55 Keczyke,
22 Pol;	56 Daroli;
23 Irap;	57 Vytlo;
24 Megyer,	58 Homakos;
25 Domor,	59 Nagi falu;
26 Szen;	60 Kenegy;
27 Tapolj;	61 Masan;
28 Gyöle,	62 Hoda;
29 Pysked;	63 Saktó;
30 Nan haz;	64 Petre;
31 Merto;	65 Kenye;
32 Iron;	66 Kyrpocy;
33 Anagj,	67 Hodas;
34. Teuelegj;	

Ez meg neuezöt hatuan het faluban vagion, 1161, haz, Ezök jzpahiaiok jwuedelmetöl meg valuan, ki ket eztendeye ki három ki negy hogi az hatalmas ciazar adoyat be nem zolgaltattak, azert haggia meg nd, az kallai kapitannak hogi ha többet nem egi eztendeyig valo adoioakat zolgaltassa be; ne köllessek rablasra jwtny mert az hatalmas ciazartul paranciolatis jwtn jmmar hogi el rabolliak azert ha mi törté-
nik, ez vtan mi okai ne legiwnk hogi meg nem jelöntöttwk
kire valasztis varunk ndtul,

1579 augusztus 12.

Rosenberg Kristóf György tatai kapitány Vejsz basának.

Egykorú másolat.

Tekintetes es Nāgos vr keöszönethemnek vtanna minden hozam yllendö tizteseges dologban szolgálathomat yrom Nāgnak minth yo szomszed uramnak.

Az Nāgod leuelet ennekem megh attak megh ertettem hol Nāgod yria hog en ez eleöttis szemeliem szerint Geztes alat voltam, aszt Nāgod ne hidgie merth nem ygaz az, hamissak kik Nāgnak azt mondottak Nāgod kulgien yde mikor Memy aga it lezen, az en hitemre senkit nem bantok en megis bizonitom hogy en magam ott nem voltham aztis hog akor ciak naszadokat küldettem volth keresny kit az emberrel ky ennekem hyrt hozot felöle megis bizonitom es hogy Nāgod yria hogy algiut sem sütettenek reayok aszt the Nāgod ne hidgie merth ha lattak uolna eöket lehetetlen dolog hogy reayok nem leöttek uolna: de az en nepem az kutnal az Memy teöreket es paripaiat lattak ha aszt az teörekek lattak uolna hogy ott uadnak hatt az kutnal nem szalattanak uolna: De az en nepem az en paranchyolatom szerinth nem bantottak: az geztesiek pedig mas nap talaltak az nyomokat kit ö magok beszelletek: arrais ennekem bizonysagom vagon

Touabba az mostany Gesztes ala üalo menes az mykepen uolt aztis nem tagadom komaromy Forgach vram en hyrem es tanachiom nekül yde yeött hozam ennekem aszt beszele hogy az eztergoniak, egy szegin uen embert ky az Duna mellett epöriet szed uolt el vittik, ysmeg az Dunan ynnen az geztesyek es uolyak egy szegin mezitelen nemetet ky föredik uolth uittenek el azak pedig chiotara nem yartanak: hogy azokat Nāgodtul keremes szerinth keresse kiket nem hogy Nāgod megh atta uolna hanem mas ember buneit hanta eleiben: Nāgod azert aszt monda hogy az nemetet es az uen ember megh keressy Geztes ala menttek uolth tudgia Nāgod hogy mikor Memy aga Sambokban volth akor Nāgnak: hyrtt attam uolth hogy az esztergonyak varyak [!] azon nap it voltanak es az utanis haromszor ysmeg ez mynap hogy Musztaffa chiauz fel mene kik ha chiak ket oraisis uartanak uolna az lesben hat szinte az chiauzra talaltanak volna mykor az Saban Murtatt it volth akor talan voltanak uele három ezeren ez eleöttis menyszer it voltanak szamat nem tudom

hol uar ala szagultak hol aszt keöltettek hogy el szaladat eb utan yeöttek hol ysmeg hogy prybek utan ysmeg az Fekethe Dienest uartak hogy mit vyszen kezekhez: Nāgodra hagyom hogy mind ugy uagion ezeket eleö szamlaluan az en alattom ualokis kerenek hogj az szokert echer el bochassom az komaromiakal azt megh engettem hyszem hogy ennekem arra eleg okom uolth de en magam sem Forgach vram ott nem uoltunk azt ygazan akaram Nāgodnak megh yelenteny,

Toabba az mynapis yrtham Nāgnak egy szegin itt ualo legin felöl kinek Molnar Gergel neue kit az esztergonyak Korth neueö folubol uittenek el yol lehet az eleött Eölyued neueö folubol yrtham uolth Nāgodnak de az utan byzoniosban mentem uegere ky semmy gonoz yaratban nem uolth hanem chiak menth uolth az attiafiayhoz ualamj adossagerth es buzaert kit ennekem Nāgod uisza nem adatta es semmy ualaszt nem teött Nāgod felöle niluan tudgia Nāgod hogy en nalam sem rab sem lo sem ualamy egyeb fele marha ninchen kit en ok nekeöl hozattam volna el az my kepen ennek eleötte Tatabol ky yartanak es mostannis mykepen yarok annak Nāgod mennien vegere abbol meg esmer Nāgod engetmet aszt akaram Nāgodnak megis yelenteny es kerem Nāgodat: az felyol megh neuezet szegin leginth Nāgod kulgie megh Jsten uelunk Date ex Tata 12. Augusti anno 1579.

Az en hytemre ha az uen emberth es az nemetet el nem üttek volna Forgach vramis soha az ö alatta valoít el nem bochatta volna

Christof Geörgy Rosenberg

[Kivül.] Tekintetes es Nāgos vrnak Ueiz possanak az hatalmas torek chiaszar tanachianak es fő hely tartoyanak Budan ennekem yo szomszed vramnak

166.

1579 szeptember 7.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Feölsegös Ernestus hercyegh, közönetwnk es magunk ayanlasanak vtanna; Ennek elötteys jelöntöttwk my fldk; mynemw ellenköző dolgokat myueltek es myuelnekis az ty kapitanitok birtoka alat valok, kiknek cyataiok les hanyasok,

varak ala zaguldasok, barmok, yuhok ragadozasok sem eyel sem nappal meg nem szwnnek; egy nehany dolgokat registrombannys jrtunk vala, kit fldk, kwldöttwnk vala, azokat penig nem valamy eyel cyapok szauara kepöst jrtuk, hagi az vtan ura ne lehetnenk bezedwnknek, Istennek hala anny ertelmwnk vagion hagi az jgazan az hamistul megh tuggiuk valasztany, egi nehany holnapok, es sok napok multanak el, meddigh my azoknak az dolgoknak jgazan vegere möntwnk, es az kik hol el fogattanak, az környwl valo faluk byrait elő hiuattuk kwlöm eggienkent mynd megh kerdöztwk, mellyk varbol jwttenek ky, ki volt előttök jaro, micioda szandekkal jwttenek ky, lesök volte, hanyan voltanak eyel jwtteneke, houa akartak mönny, es hol haltanak ezökre az myt feleltenek azt jgazan megh jrtuk Annak vtanna jsmegh az vytezöket az kik fogtak kwlöm, eggienkent, megh kerdöztwk, hol talaltak reayok, ki volt előttök jaro, lesök volte, hanyan voltanak, ty hanian voltatok; ty talaltatoke előzör reayok vagi wk; mynt talaltatok özue, es mynt harcyltatok, ezöketis mynd jgazan meg kerdözuen;

Az myt feleltek azt jgazan meg jrtuk; annak vtanna jsmegh az katonakat es haidukat hiuattuk elő, azokatis kwlöm mind egyenkent megh kerdöztwk; ky akaratiabol jwttenek ky, ky volt előttök jaro, hanyan voltanak, mykor jwttenek ky, nappal jwtteneke ki, vagi eyel; hol haltanak, myre ualo kepöst jwttenek ky, lesök volte, vagi möllik var ala akartatok mönny, mynd ezökre az myt feleltenek, jgazan meg jrtuk ez három röndbeli feleletöt eggiwue hozuan, ha egi arant löt joua hattuk, ha eggik az masiktul kwlömbözöt annak beket hattunk; azert az mynemw registromot my jrtunk, es fldk; kwldöttwnk mynd jgassag zörent jrtuk, jli ok alat hagi mynd Isten elöt, cyazarok elöt, fö vrak eször ferfiak előth megh hiuö legiön; arra ualo kepöst fldtwl; valaszt kertwnk vala; fld, penigh az mynemw kapitanok ez ellenközö dolgoknak okay, azoknak feleletök szörent töth valazth; ky nem illendö valaz; az többi közzwl egyk ez,

Ennek előtte ualo wdökben az hatalmas cyazar parancio-lattia zörent, az w fölsege leueleuel, kwldöttwk vala hyu embörwnket az erdeli vaidahoz, kikre az kallayak tokayak, egryek rea tamattanak, kit le vagtak bennök, skit el zalasztottanak. Sahin neuö egi zegeni legent harmad magauaal marhaiokkal el vittek, ezök semmi gonoz jaratban nem uoltanak, az ty hatarotokra nem möntenek, az hatalmas ciazar dolgaban, az w fölsege orzagaban, semmi ellenötök valo dologban foglalatossak nem leuen, egi hitön valok közöt sincien penig hagi

az köüet meg bantassek, jllien meltatlan dolgot myueltek raitok; kertwk vala hogi el bociatassanak; oli valaszt töttetök hogi valami lezzegök vratlanok myueltek kik mikor vyzik volt, az tokayak reayok tamattanak, el vöttek twlök, kik mastannis Tokaiban vannak, es hogi romai ciazar meg paranciolta volna hogi el bociassak, yli ok alatt hogi Döbröciönnel az kik el fogattanak jnnetis el bociatassanak;

Ha jnnet az my partunkrol, az ty hatarotokra valamöly gonoz jaratban valokat el vyznek, my azokat soha hatra nem kiuanniuk, valahoua leznek; az myt my kyuanunk es kerwnk, az hatalmas ciazar dolgaban, es az w fölsege orzagaban, jgaz jaratban leuen, valokath kiuanniuk, jmmar bator affele lezzegök vittek legiön hyzöm azert vgian birtokotok alat vannak; az kiket jr fld, hogi Döbröciön mellet voltanak, es sokadalmat öriztenek, ezökhöz nem hasonlok, my dolgok vagion az hatalmas cyazar birtokaban, nem sokadalam örizny hanem toluailany, es az hatalmas ciazar jozogat dulny jwttének uolt, kiket mikor az mi vitezink meg ertötenek, vtannok löttek, kik az lesböl, kik az falubol reayok tamattanak, harcioltanak, meg verettenek es eginehanian jde marattnak: Ha jmmar az volt akarattiook hogi mulatny jwienek es az hatalmas cyazar jozagaban vendegösköggiének, myert hogi mynket meg nem talaltanak, ha meg talaltak volna my hit leuelet attunk volna, zabadon vendegösköttének volna semmi bantasok nem löt volna, jsmeg bekeuel el mehettének volna; de hogi zabad akarattiook zörent az hatalmas ciazar jozogat dulliak, fozzak, sem te fldnek, az nem teccyk; sem my nekwnk, az frignekis ellene vagion;

Az feyer vary kyhaia fyat keriwk vala fldtwl; arra oli valaszt töt fld, hogi megh vagion paranciolua el bociatassek, yli okkal hogi az feyer variak az kiket el foktanak el bociassak; az mölliek az ty röndetökröl el fogattatnak mynd ellenközö dolgokban talaltatnak, eggik sem mondhattia hogi az ty röndötökröl, hatarotokrol fogattatot el, mind az hatalmas cyazar jozagaban fogattatnak el;

Ez penig egi giermök valami lator hitette el, semmi gonoz jaratban nem jart, senkinek semmit nem töt, baratsagossan kertwk vala Fldtwl; mastannis keriwk, az attia egy zegeni ven embör, eyel nappal syrattia, nyluan lattia te fldis; hogi az friginek ellene vagion;

Ennek elötteis jelöntöttwk vala fldk; mykeppen az tatayak komaromiak az geztösiek kecykeyet el ragadak az vtan jsmeg az tatay kapitan Geztös ala zagulda kyre meg ciak algiut sem swtöttek, mykor kerdöttök volna my okkal myuelte az

valazt teue hogi mazalciakat kergettetöt ki felöl jm lattiuk hogi fldis, vgian azon valazt teötte, harmadzor jsmeg az komaromy kapitan az ű hadaual, es az tatay haddal föl kezöltek az sambokyakat lesre akartak vonny, az nem lehetöth, jsmeg Geztös ala zaguldottanak, fölöstökömtwl foguan estueyg ellenköztenek, ezt penig meg nem tagadhattyak mert az tatai kapitannak nalunk ez dolog felöl pöcyetös leuele vagion, kinek az masat jm fldnek; kwltwk; mynd vntalan az hatalmas ciazar vara ala zaguldasnak mi az oka, ez micioda frigitartas,

Azert myndön dolgoknak io moggiaual jgazan mönniön vegere fld es oli valazt tegiön fld, ki mind Isten elöth smynd embörök elöt megh hiuö es dicyeretös legiön mert ha az kapitanok feleetire valo kepöst tezön fld, valazt, azok magok mönciegökert olliát zolnak az möllet wk akarnak, azert oli valazzal ertesswk egi mast ki myndön felöl hozzank jllendö legiön es böciwletös legiön;

Az te fld, egieb tyztössegös hozzank valo jo akarattiat es az mi embörinkel valo jo tetet közönniwk, az Vr Isten sok ioual legiön fldnek helieben; Isten fldl, Date Budae 7 die Septembris anno 1579.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

167.

1579 szeptember 7.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Fölsegös Ernestus, hercyeg, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, myuel hogi az my embörinket te fld, nagi io keduel latta es fogatta, az houa jllöth romai cyazarhoz meltoztatta, fld, onnet ismegh nagy io gond uyseles által myndön bantas nekwl, my hozzank io egessegben bociatta, fld, jgön közönniwk fldnek, az my jot myuelt velök fld, mynd tuttunkra vagion, kiert az Vr Isten aggion nagi sok iot fldnek;

Romai cyazar leuelet es az fld, leuelet my nekwnk megh adak az my felöl jrtatok, mynd megh ertöttök Isten segitsegből az frig megh tartasahoz oly keduönk es zeretetwnk vagion, hogi vgian ne lönne szwkseg egi mastul hyt leuel

altal jarny, az fld, emböry jde my hozzank jwiének mönnyenek, az my embörynk jsmeg te fldhöz; mönnyenek jwiének kyk által egi mast ertuen, az orzag ne puztullion hanem jnkab epwllion;

De hogi az my jrtünk es kwldöttwnk registrom zörenth semy valazünk nem jwt, hanem nemynemö ellenközö kapitanok feleletire valo kepöst töttetök valaszt, kik myndönben möntöttek magokat es az alattok valokath ky sokadalam öryzni mönt, ki ado szedesre, ki myre tuggia azt, föld, hogi myndön az w feye mönciegere oruossagot keres, azert az w magok möntsege zörent töt fld, valazth; de my annak elötte egi holnapal jgazan az beköktwl myndön dolgokat meg ertuen azonnal meg jetzettük;

Az vytezőket jsmeg eggienkent jgazan meg kerdöztök hol talaltak reaiok, mi jaratban voltak, möly hataron voltak, azoknak sem hittwnk, hanem az haidukat es katonakat, vionnan jsmeg eggienkent meg kerdöztwk, ki paranciolatiabol jwttenek ky, mi jaratban voltanak, möli helion fogattanak el, kik mindönöket jgazan meg mondottanak hogi az kapitanok hireuel jartanak; az nyeluök vallasat jgazan meg jegizettök eggiet sem talaltunk bennök kik az ty hatarotokon fogattanak volna el, hanem mynd az hatalmas cyazar hataran, kit fegiuereuel vöt megh;

Azert ebben senkinek keduet nem nezuen, jgassag zörent röndel registromban jrtuk es kwldöttwk vala; fdk; jly ok alat hogi, romai ciazar w fölsege elöt, te fld, elöt, hercyegök, groffok, fö vrak elöt, kissebsegöt ne vallanank, de jm lattiuk hogi fld, az kapitanok szauahoz kepöst töt valaszt; azert te fld. elözör mynd dolgokat jo moggiaual megh ertuen, oly valaszt tegion fld, hogi myndön felöl az frignek oltalmara legion es ha szwkseg, cyazary meltosag elöt, vezirök elött mi elöttwnk, es myndön fö vrak elöt kedues felelet legion;

Touabba jm ertiwk hogi az tyztössegos aiandek kezon vagion, azert jmmar ne keslellie fld, hanem mönnel hamarab lehet jnditassa el fld, hogi mies az wdöneek alkalmatos voltaban kysertesswk be, Isten eltesse Fltd, Date budae 7 die Septembris 1579.

[Kivül magyarul: Ernestus herczegnek.]

168.

1579 szeptember 9.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Feölsegös Ernestus hercyeg, közönetwnk es magunk ayan-lasanak vtanna, ezt akaruk fldnek, tuttara adny, hogi az varasdi Lygar hercyegh egi nehany ezör fegiuerössel gialog-gal louaggal, föl kezwt yly ok alat hogi jnnet es onnet belöl valamy had gywt, kyk Szeremnel vannak, es azt vegeztek hogi ha Posgat meg hallagiak az ty hataratokban valamy varra akarnak mönny, jgaz hogi giwtlenek de azok, semmi gonoz indulatbol, az ty hatarotokra nem jgieköznek, az frigi-ben penig vgian semmyt sem myuelnek, megh higgie fld, hanem az boznai bek melle kwldettenek segitsegre, ha az ty rëndötökröl valami haborusag nem jnditatik jnneth semmy nem jnditatik, jsmeg mynd heliökre ozlanak Szerembölis föl költöttvk wket, mastan Zeremhöz eöt uagi hat, zallo földön vannak, Lobycyar neuö egy fö embörth, 700, fegiuerössel ezör gialoggal Kaproncian hattak, w maga az Likar hercyeg meg tert, az töb haddal Varasd alath vagion, nyluan mongiak hogi myndön tanaciok az hogi ha semmit jnnet nem jnditnakis, ha moggiat jsmeryk, Izlatinara rohannak mind el dulliak egetik, es az nepet el rontiak; miert hogi Azlan passa jdeyeben, es Vliman passa jdeyeben ket uttal azt miueltek uolth;

Tuggia azt fld, hogi ha azt myuelnek jnnet sem twrnek el sok haborusagra adna okot, my jo akaratunkbol akaruk fldnek, meg jelönteny, keriwkis fldt hogy effele ellenközö dolgokrol tilcia megh fld, es zallicia le fld, wket my felelwuk hogi jnneth semmi ellenközö dolog nem lezön ciak onnet maraggianak bekeuel, hol penig my akarattia fldnek, jelöncie meg fld, my nekwnk;

Touaba az giöry grof jra my nekwnk jelönte hogi myuel fld, egi hiu emböret akaria az oratorhoz kwldeny, kire my twlwnk hit leuelet kere, azert jm mi az hit leuelet megattuk, de azon keriwk fldt, hogi megh ert erkölcyö ezös embört kwlgion fld. ky az myt fld, jzen jgazan meg mongia es az myt onnet jzennek fldnek, megh mongia mert olliak van-nak hogi magat nem tuggia, az nieluet nem tartya vezteg my előttwnk, egiebüttis vtabannis tatar, Közölbas felöl es mindön felöl olliakat szol kit nem köllene szolny,

Ezönnis keriwk fldt hogi az oratornak jrion fld valaky

kedueyert, egizöris maszoris ne uadollion, Istennek hala nam meg eddig sem romai ciazar, sem fld, sem az kapitanok mi reank nem panazolkottanak, nemis jsmeriwk semmi vetkwntket rea, azert effele dolognak beket hagion az my az w tyztit jlleti abban jarion el, es jgazat szollion, az ki köuet az aian-dekal jw, aztis arra jncye fld, hoga alkalmatlan zot ne zollion mert valakit meltatlan vadolni mindönnek nehez, Isten eltesse fldt, Date Budae 9 die Septembris 1579.

Az köuet emböret mikor kerdöttwk volna, miért hoga mynket jgien vadol az vrad, azt monda hoga nem magatul hanem mas jnditasabol mielte ha mielteis ;

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

169.

1579 szeptember 9.

Kollonits János Bertalan egri főkapitány Vejsz basának.

Egykorú másolat.

Tekyntetös es nagisagos vr, my nekwnk io zomzedunk baratunk, megh ertöttwk hoga nd ; jr az cyöglediek felöl, es az louak felöl, hoga vizza adnank, nem lattiuk megh hoga onnan valamyt vizza attatok volna, azert myes vy törüent nem költwnk, nem hoga vyzza adnank hanem az birakban nyasban vonyatunk, hoga az vytezőkre tamattanak, es az ket törököt el vyttek twlök, mölliet nem köllöt volna, cyeleködneyök Rwber vramis azt paranciollia hoga jnkab porra tegiwnk, es sem mi nekwnk, sem nektök ne legiön mert az paraszt embörnek nem köllene az vitezlő rönthöz auatny magokat, hanem w nekyk nezni kölleny, akinek Isten aggia aze legiön, ezök penig nem azt myueltek, hanem az harangot reayok vontak, es reaiok tamattak, azert bwntetes neköl altalan foguan nem haggiuk ; Isten tarcia megh ndt, Költ Egrön 9 Septembris anno 1579.

Az feölsegös romai cyazarnak tanacia es fő kapitannia Egrön ; es heuesi, borsodi fő jspannia

Joannes Bartolomeus
a Kolonits.

[Kivül.]

Tekyntetös es nagisagos vrnak Veyz passanak, az hatalmas török ciazarnak, budai passanak, es gond, uyselöienek Magyar orzagnak, nekwnk io zomzedunknak baratunknak, adassek,

170.

1579 szeptember 13.

Vejsz basa Sinzendorf Joachim császári követnek.

Egykorú másolat.

My Veiz passa . . .

Nemes es tizteletes vr köszönetwnknek vtanna, ez el mult napokban valamý metatlan panaszokat teött volth Kéd innyt felöl kyben semmy hyrünk nem volth sem penig Keghez illendeö szo nem uolth, ha mas ember szoua altal szolata Kegmednek nem kellet volna szolnod, merth embernek oliat kel szolania ky mind ysten eleött smynd emberek eleött megh hyuö legien, akkor ottan hamar onnet belöl yuwe egy embe-
retek kyteöl kerdeök hog my az oka, monda hogy talan mas tanaciabol szolotta volna Kegmed nem magad akaratiabol az teöb szok keözöt ha annak az embernek beszedit my meg mondanok kit nem szükseg leuelbenis be yrny nieluet megh ereztuen myket szolot, ysten tudgia my june szeginnek az feiyre, de mi chiak alazatossan mind el halgattuk, azerth ym yllien amollian mastul ertöt hireket haragotokban, vagy valaky kedueiert ne szollyan Kegd, hanem az my az emberseget, es az Kegd keöüötseget yllety abban yarian Kegd, merth nem yllik Keghöz, senkit meltatlan vadolny yo sem keöüetkezik belöle, nam yol tugiatok ty magatok, Musztaffa passa ydeieben, menny varakat megh ueuenk menny sokadalmat falukat rablottak az bekök meny ellenközö dolgokat myueltenek, ystennen hala nam my ydeinkben sem varatok ala nem szaguldattanak, sem senkinek ok nekul meg az orra sem vyresitetöt megh de eszt bizonynal ertettuk es az my emberunkel ywtt leuelekbolis lattuk, az az ty kapitanytok az ket feiedelem keözöt valo frigiet nem bñchiwlik sem rommay chiaszar paranchiolatiaual, sem herchegök paranchiolattiaual, senkiuel nem gondolnak, eyel nappal az sok ellenközö dolgoktul megh nem szwnnek, az hatalmas ciaszar varay ala szaguldnak, lesseket hannak, vtakat lesnek, yuhat barmot ragadoznak mykor yrunk felöle es meg kergiuk miert myuelik az kapitanyok feiek mentchegekert, hazugsaggal valo valaszt teznek Onnan felliwl is ahoz kepöst, akar az portara akar my nekwnk ollian valaszunk yw hog semmy keppen el nem hihetw azerth yo baratsagossan akaruk Kegnek megh yelentöny hog a fele meltatlan panazoktul senky keduet nem

nezuen megh tartoztassa Kegmed magat az my az Kegd tiztet yllety abban yarian el Kegd ysten Kdl. Datum Budan 13 die Septembris anno domini 1579.

Az nemes es tizteletes vrnak Zinczendorf Yoakimnak romay cyaszar fő oratoranak nekunk tisztölendő barátunknak Constantinapolyban

171.

1579 szeptember 20.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Feölseggös Ernestus hercyeg, közönetwnk es magunk aian-lasanak vtanna ezt akaruk fdk, meg jelönteny, hogi ennek előtte valo napokban az zolnaki begtwl valamy dolgoknak meg jelöntesere jw uolt jde hozzank, keth louas török, kik mykor el estuelöttének volna, Cyogled varasaban be mönnek, es szalnak megh az biro hazanal louokat es egieb hol ualoio-
kat be helyhöztetik, azonban az egriekben ottan leuen az hazra rohannak, louokat marhaiokat zörzamokat el vzyyk, w magok nehezen meg zabadulnak, azonban my nekwnk pana-zolkodanak hogi az cyögledi birak attak uolna kezben wketh, Igy leuen my az birakat elő hiuatuk, es megh röttentök egi-nehanyat megis fogatuk, myert jli alnaksagot miueltek legiön, erössen kezdenek eskwnny szabodny, hogi wk az haidukat nem lattak hyrökkel sem volt, wk kezben sem adtak, jmmar leis feköttének uolt, azonban nagi hörtelen az hazra rohantak, louokat portekaiokat el vittek, w magukat szittak es azt mon-dottak hogi ha ty roz embörök nem löttetök volna, w ma-gokatis el vihettek volna, ez okkal közzwlök egi biroth el vittének ki mastannis ot fogsagban tartatik es 500 forintot kernek raita, es egi nehaniunkat niással feniögetnek azok onnet niomorgatnak, nd, jsmeg jnneth nem tuggiuk houa köl lönyy, jllien feleletöt teuen, myes nagi baratsagossan jránk egi leuelet az egri kapitannak, es akaruk tñle megh erteny, hogi my legiön az oka, egizöris, maszoris az hatalmas cyazar varasaban jllien ellenköző dolgokat myueltetnek,

Ez mycioda fryg, ez jgön nagi vetök es nem io latath mykor valaky cyöndezön vtaban leuen semmi ellenközőe dologban foglalatos nem leuen, varatok ala nem zaguldoth törököt fogua nem vytték, semmi gonoz jaratban nem voltak, jrtuk uala hogi ha az frigi tartashoz szeretety vagion tahat

az louakat zörzámokat meg adassa, es az birotis el bociatassa, es az frigi töröket meg bñntesse, Az mynemw valazt jrt, jm az massat zep rñndel fñlsegödnék ez leuelben kötue kwldöt-
twwk ;* lassa es jtellie meg fld, ha feyedelmek elöt böciwletre melto valaz, nem hihettiwwk hagi romai ciazar w fñlsege, vagi fld, vagi hercyegök, vagi groffok akaratiokból jllien dolgok essenek, my elöttwnk vgian jgön ala valo dolognak jteltetik, es vgian azt mondhattiuk hagi myndön hitnek kiuöle valo dolog, azert jm elözör te, fldnek, akartuk meg jelönteny, akarunk fldtwl, erteny mynth tessék, fld, elöt, kire bizonios valaztis akarunk vönny azt nem tuggiuk ha rezögsegböl valo valaz tetel legiön, ha mykor tanusagünk lezön felöle, es ha zwwkseg lezön az portarais be jelöntiwwk, azert hagi mihöz kölliön magunkat tartanunk hamar valazt varunk fldt], Isten eltesse fldt, Date Budae 20 die Septembris 1579.

Post scripta,

annak vtanna jsmeg vgian ezön egri kapitán, az ho jarasa szörent zent Mihali hauanak 28 napian Barciay Janosth, lo-uaggial zazlokkal zaznal többet föl kezitötte es ciatara kwldötötte, az my vitezink az hatalmas ciazar földén, az w fñlsege jozagi örsesere, toluaiok kergetesere möntenek volt ky, kik mykor az mi hatariunkon Vy zaz neuö faluban meg szallottanak volna es louoknak abrakot attanak volna, azonban az faluhoz közel lesben leuen, reayok rohannak, kit le vagnak bennök, skyt el vyznek, vgyan nem tuggiuk ha az frigyben vagione hire auagi nincyen; eyel nappal, ciatazasoktul, es myndön ellenközö dolgoktul meg nem szwnnek, az ket feyedelőm közöt valo elvegezöt frigneK semmi bwcywlete tñle nincyen sem az ti paranciolatotokal nem gondol, nem tuggiuk ha föl fualkodote magaban, vagi valamit eröz feyere Az mynemw ellenközö dolgokat myueltet, ha fldnek, tuttara nem adnuk es mindiarast be jrnuKis lehetne, De my az frigihöz es az io baratsaghoz tartuan magunkat elözör fldnek, akariuk meg jelönteny, ha zolytiaie meg fld, vagi vgian mind abban megion el az kyth gondolt te fldtwl ol jgaz bizonios valazt varunk kit ha szwwkseg lezön az portarais be kwldhessönk es magunkat tuggiuk mihöz tartany mert effele ellenközö dolgaitul ha meg nem szwnik sok dolognak artalmara fogh lönyy,

[Kivül magyarul : Ernö herczegnek.]

* L. a 169. sz. levelet.

1579 szeptember 27.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Feölsegös Ernestus hercyeg, közönetwnk es magunk aian-lasanak vtanna; megh adak my nekwnk az fld, leuelet, az my felöl jrt fld, megertöttwk, Az Geztös ala zaguldasnak okat jria fld, myuel hogi egi ven magiart es egi nemötöt ragattanak uolna el es azokaert szaguldottanak volna az var ala, my dolgok volt w nekik az var alat, myert zaguldottanak s myert ellenköztenek mind nap estigh; ha jmmar azokat el hoztak, myert nem talaltak minket meg erőtte nam my meg jrtuk vala az komaromi kapitannak, hogi mind onnet smind jnnet az ki valami artalmas dologban nem talaltatik, wys kerestesse meg, bociassa el, mies jnnet meg kerestettiwk es el bociattiuk, cyak hamar egimas vtan haromzor zaguldottanak az var ala, fldnek penig az mint akariak ciak vgi aggiak eleyben,

Irya fld, hogi minekwnk nem jgazan attak előnkben az kekköy dolgot, de bizonnial higgie fld, hogi ennek my jgazan vegere möntwnk, hogi Sasouar begtöl az tiztöt el veuek Vyg-liesről; Zent Benedökröl, Zoliombol, Cyabragbol, Korponarol, Bozokrol, louag gialog 1600 giwltenek volt zazlokkal, vgi zaguldottanak volt az varak ala, zinten az kapuyg, hogi ha az var beliek ezökben nem vöttek volna az varat meg akartak vonny, ket louast, három gialogoth, egi louat vagdaltak el, harmat meg sebösitöttek, ezöknek előttök jaro Tapolciany Janos volth, ky Becyben az mi köuetwnknek Memy aghanak bezöllötte;

Ez mynapon jsmeg hogi Sasouar bek az bai viadalra mönt volt az vi'ezökkal, jsmeg 400, louag, 300 gialogh eöz-uegiwltenek, Kekkó ala zaguldottanak, de hiaban jartanak, az előttök jaro három jzbennis heuert meg mind louastul,

Harmadzor ismeg az ho jarasa zörent 20, 7bris; eyel Kekkó ala jwttenek, lesben allottanak volt, az gialogok ky-haiaia kin maradot volt kit megöltenek,

Ezon honak 9 napian az bakabaniay tyzt tarto akaratiabol tyzen ki jwttenek uolt, Orban volt neue az előttök jaronak, az vacy erdőben egiben talalnak, eggiket el hoztak, kilencie el futoth;

Gyularol jsmeg, Kazap Memy, es Topczy Kurt, Szent Marton neuö faluban valamy juhok vönny möntenek volt, kikre hatuan louo katona talal, egy házban szaladnak előttök, hoga ki nem vehettek, az hazat reaiok giujtiak, es mind kettö oth egöt meg,

Ismeg az hatuany begtwl jw uolt Szaszouar neuö egi louas török, kire az egiiek Hatuan közöt Pest közöt Marot neuö egi faluban rea talaltanak, sel vittek, Szolnakbol jsmeg, ket louas török jw uolt jde hozzank kik mikor el estuelödnek, Cyögled neuö varasban meg szallanak, eyel az egi haiduk reaiok wtnek louokat mindön zörzamokat el vittek, w magok nagi nehezen szabadultanak el,

Az vtan jsmeg ottan hamar az egi kapitan Barciai Janos neuö egi fö legent zaz lonal többel fölkezit es ciatara kwld. az mi vitezink möntenek volt valami elesert Vyzaz neuö falura, kire az lesböl reaiok wtötenek, kit meg öltec benneök s kit el vittenek;

Ismeg ez el mult pentökön Eztergam elleneben Kakat neuö kasteli ala zaguldottanak, az lesre akartak az kasteli-belieket vönny, vegre egi besliara talalnak, kit vgian ot le vagtanak, előttök jaro Tapolciany Janos volt,

Enny sok zantalan ellenközö dolgokat myuelnek, kiknek ha mindön dolgokat meg jrnek, nem leuelet, de vgian nagi köniuet jrhatnank. de lattiuk hoga semmi foganattia nincien jrasunknak, hanem valamynt az kapitanok elötökben aggia, cyak az szörent lezön valazunk, oli penig möli valaz tetel, az friginek semmi haznalatiara nincien, mint hoga az Geztös ala zaguldast meg vallia fld, de megis semmi bwtetest nem miuel fld, raitok, meg ciak azt sem mongia fld, hoga nem jol miueltek snem köllöt volna miuelniök, ket embör el hozasaiert szwkseg volte az hatalmas ciazar vara ala zaguldany es nap estig ot ellenközny, wk tyz anny kartis myueltenek, es meny törököt el vittenek, ez bizoniara nem io dolog, az frigben fölötte nagi eseth semmi jo nem köuetközik belöle, azert effeleket bwtettöke meg, vagi vgian zabadon haggiatok aggia tuttunkra, fld, mies tuggiuk mihöz magunkat tartany, Isten eltesse, fldt, Date Budae 27 die Septembris 1579.

[Kivül magyarul : Ernö herczegnek.]

.1579 október 3.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Feölsegős Ernestus hercyegh, közönetwnk es magunk ayanlasanak vtanna, meg adak az fld, leuelet az mynemw dolgok felöl jrt fld, mynd megh ertöttwk, lattiuk penigh hogi az my jrasunkra azon előbbeny valazunk vagion, Sahin felöl jrya Fld, hogi melto el bociatany cyak hogi az hatuan egry legenyöket jnnet el bociatassuk Sahyn semmy ellenközö dologban nem volt foglalatos, az hatalmas cyazar dolgaban, az my köuetwnkel megjön volt, varatok ala nem zaguldot, az hatalmas cyazar jozagaban fogattatot el, az egriek penig kiknek Sarközy Myhaly uolt előttök iaro, zazlokkaal három vagi negi zaz louaggal föl kezwluen Vy szasz körniwl közel lesben aluan, az hatalmas ciazar ciaússa Zolnakban megjön volt, az ciasra rea rohannak, az hatuani bek az biriny vitezökkel reaiok talalnak, megh verik wket kit le uagtak s kit el hoztanak, de eggik sem mongia azt hogi az ty hatarotokon esöt el, hanem myndönig hat het mel földön jnnet az hatalmas cyazar birtokaban estenek, Sahinnak my büne vagion w az hatalmas ciazar dolgaban jozagaban fogattatot el ezök penig mindön gonoz jndulatban leuen, ahoz akariatok hasonlany, es egi zömeliert, hatuan zömelt kiuantok,

Az Vely kalauz felöl hogi hetuen loual Egör fele mönt volna, azok semmi ellenközö dologra nem möntenek valamy eledelert Heuesse möntenek volt, az egriek ottan közel lesben leuen reaiok wtötenek megh vertek wket, kit le uagtanak s kit el vittenek bennök, kik nyluan mondottak volna hogi az hatuany bek es az vaida akaratiokbol möntenek uolna, azok kezökben leuen azt mondathattiak veleök az myt akarnak ha my az rabok nyeluök vallasabol tönnenk valazt, sokat szollathatnank velök, de my három röndben kwlöm, kwlöm, előzör az kik el fogtak, masodzör az kiket el fogtanak, harmadzör az birakat mykor lattiuk, hogi ez három röndbeli vallas egi arant lezön vgi helien haggiuk, hol penig egi arant nem lezön, hazugsagnak jtelliwk azt meg sem jriuk,

Döbröcyön mellet Karolnal az kiket el fogtanak jria fld, hogi semmi ellenközö dologban nem voltanak foglalatossak es hogi az ty hatarotokon fogattanak uolna el, jnkab az hatalmas ciazar jozaga dulny, puztitany, myndön ellenközö dologra

jwttenek uolt, az szolnakiak meg ertuen, vtannok leznek, azokis kik az lesböl, kik az varasbol, reaiok rohannak eleget harcynak, meg verettettnek, kit le vagtak s kit el hoztanak vgian azon varasbannis sokat fogdostak bennök, Karoli az hatalmas ciazar szamara ualo varas my dolgok vagion egizöris maszoris oda mönny dulny puztitany, az mit kerestek meg talaltak,

Az szecyeny, hatuany, szolnaky bek hogi enny ezör louagal möntenek volna Egör ala, es alnaksagot akartak myuelny, lehető dologe az mykor hit leuelön jarnak sem algiu semmy var viuashoz valo zörzam nalok nem talaltatik, ollian erős var alat alnaksagot myueltenek volna, de hizzwk hogi az kik ezöket fld, eleiben adtak w magokban volt affele alnaksag es azert forgattak, ennek elötte, az Szouar bek attiafiat, az hatuani beknek egi delyaiat, zolnaki Baba Hazant, az ty vytezi-tök bay viadalra hiutak uolt, meg az hatuani beköt vendeg-segben hiutak volt, az io zomzedsag kedueiert, lakozzunk egiwnk jgiunk, az vitezökis egi massal mulassanak, leueletis jrtnak uolt az beknek,

Egi nehanzor my twlwnk szabatsagot kertenek, de my azt gondoluan hogi az friginek artalmara fogh lönny, oth eznek jznak, meg rezögwlnek, egi mas között kerköznek valami haborusag törtenik, nem akartuk zabatsagoth adny, ottan hamar oztan az kapitanoktul Rubertwl leuelek erközenek, jli okkal hogi romai ciazarnek te fldnek, Rwbernek, hyrökkel leuen, my twlwnk hyth leuelet kiuananak, mies ahoz kepöst hit leuelet adank es az vitezöknek szabatsagot adank, de hogi valamj alnaksagert möntenek volna, nem jgazan attak fld eleiben, mert sem beköknek, semmi röndbelieknek nem volt arra feyök, mikor ti felöletök valamit nem jnditnak, senkinek egi harag szot szollany vagi valakinek ciak orratis meg sebösiteny, mikor jnnet jelös fö embörök zalagul voltanak, io barsag zomzedsag kedueiert, önny jnnia lakozni, baratközni hytre möntenek uolt,

Az aiandek felöl jr fld, hogi kezön vagion, es romai cyazar w fölsege, ez napokban el akarta kwldeny, de hogi az Egör ala menest, es az vramely beglerbeköt ertuen meg tartoztatot, az Egör ala valo menes meg higgie fld, hogi ennel kwlömben nyncien; az oda be ualo had penig jgaz hogi kezön vagion, es Szofiaban vannak, de sohau semmi ellenköző dologra nem bociatatot, ha az tyeytöktwl valamj indulas nem lezön az Boznasagban sohau az had nem jndul, de ha valamj indulas lezön, bizonnial higgie fld, hogi az boznai bek segitsegere kwldetöth, ha szükseg lezwn myndön hadauval mellette lezön,

Az ayandek felöl azert jrtunk vala fídnek, hogi ideien jnditana fíd, hogi az friginekis erössegere lönne es myndön fele kedues dolog lönne, jnmar azt fíd, tuggia, zabad ha kwl-ditwke auagi nem, ti tuggiatok,

Horuat orzagban Halkero kapitan felöl jr fíd hogi valami varatokat epiteti es semmi ellenközö dologra, nyncien semmi akarattia, ciak hogi mi twlwnk valami ne jnditassek, az my jdenkben kinek my kara löt, varatok ala szaguldottanake, falukat rablottanake, louakat ragattanake, algiukat vontanake, castelt giutottanake semmi ellenközö dolgok nem törtentenek, de varak ala zaguldok, faluk rablok, les haniok, vt allok, juhok barmok louak ragadozok, az frigiben mindön ellenközök az ty röndötökröl vannak, az mi elöttwnk valo löt dolgokat jngien se szamlalluk, cyak miolta mi ez tiztben vagiünk egi-nehani dolgot szamlalliunk,

Az tatayak komaromyak, az Hamza hek parkannia alol ket uttal juhok, barmot ragattanak el, harmadzor jsmeg eyel be wtöttenek, valami törökök vezteg fekwuen feleségökkel giermökökkel, kit vgian ot meg öltenek kit meg sebösitöttenek, ket ferfiat, egi azzoni allatot vittenek el,

Harom vtal Geztös ala zaguldottanak, előzőr kecikeiüket ragadak el, az vtan az tatai kapitan w magais ot uolt, annak vtanna az komaromi kapitan, az komaromiakat, es tatayakat melle ueuen az var ala zaguldok, fölöstökömtwl foguan, estueyeg ellenközöth ;

Az zolnaki bektwl valamy ket louas török jw uolt jde hozzank kyk Cyögled varasaban meg zalnak az biro hazanal, az egriek, eyel az aytot reaiok török, louokat es egieb marhaiokat el uyttek, w magok nehezen zabadultanak el,

Az ho jarasa szörent szent Mihali hauanak, 28 napyan Egörböl Barcyay Janos zaznal töb louaggal föl kezwl Hatuan es Szolnak közöt, Wy Szasz neuö fatu környwl lesben aluan, az biriny vitezök valami elesert az faluba möntek uolt, louoknak arpat attanak uolt, oli modon szörzam sem volt raitok nem tuttanak felny, azonban az lesböl reaiok rohannak, kit el vittenek, kit le vagtanak

Ismeg mikor Sazonar bektwl az szeciени tyztöt el vöttek vala az vigliesiek, zent benedökiek, zolomiak, cyabragiak korponayak bozokiak, kiknek Tapolciani Janos volt elöttök jaro, ezör hatzaz louaggal gialoggal, zinten az kapujara zaguldottanak es Kekkwt meg akartak vonny, ket louast, három gialogot egi louat vagdaltanak el, harman sebbe szalattak el,

Ismeg hogi Sazouar bek az bay viadalra Egör ala mönt

volt Tapolciany Janos jsmeg 400, louaggal, 300, gialoggal
Kekkŵ ala zaguldodt volt de ot nem sokat kapoth

Az ho jarasa zörent zent Myhali hauanak 20, napian,
Kekkŵ ala eyel jŵttenek es lesben allottanak, az gialogok ki-
haiaia ot kin maradot uolt, kit meg öltenek,

Zent Mihali hauanak, 9, napian, az bakabaniay tizt tarto
akaratiabol tyzen jŵttenek volt ki, kikre mikor az vaczy erdö-
ben rea talaltanak volna, kilencie el zaladot, eggiket el fogtak,
az elöttök jaronak Orban volt neue,

Az gy[u]lay szanciagsagban, Szent Marton neuö faluban,
Kazap Memy Topcy Kurt valami juhok vönny möntenek uolt,
kikre hatuan louo katona reaiok talal, egi hazban futnak elöt-
tök, lattiak hogi ki nem vehetik, az hazat meg gyuytiak, mind
az kettö oth egöt az hazban;

Harmad ezten pentökön, Tapolciani Janos, Kakat ala za-
guldodt uolt az vytezöket lesre akarta vönny, de nem lehetöt,
valami egy besliara talaltanak, azt el apritottak,

Mastan jsmeg az horuat vrak, nagi haddal föl kezŵluen
Zacyesna ala zaguldottanak otsokayg ellenköztek, körniöl ket
falut el rablottanak, az nepet barmat, mindön jozagokat föl
vöttek es hogi vyzik uolt, az vitezök vtannok leuen elis vet-
tettek benne, de sokat elis vyttenek,

Ennek elötte az egriek az szent kyraliaknak 41, louokat
az fŵröl el ragadak, mi hozzank jŵttenek vala, zabatsagot
keruen hogi mind az ŵ magok louait, s mind az egrieket el
hozzak my az frigiöt böcyŵluen, semmi zabatsagot nem adank,
söth jgön meg feniögetŵk hogi ha feyöket szeretik vezteg-
segben legienek, ha mi akkor zabatsagot attünk volna mind
az ŵ magok louok meg löt volna, smind az egriek louok jde
jŵt volna, meg ki tuggia busultokban myt myueltének volna
meg gondolhattia fld, nam az egreyeknek onadiaknak ecy-
tieknek, tokayaknak, zakmariaknak, kallayaknak, giörieknek,
tatayaknak, palotayaknak, vezperemieeknek, es mind az veg-
belieknek, meny sok heliön louok volt az fŵuön, honnan az
my vitezinkys ragadozhattanak uolna, de az kecykenek juhok-
nak, barmoknak louaknak, my bŵnök vagion, ha valaki jga-
zan mondhattia hogi mi jdenkben az ty hatarotokrol egi louat
el hoztanak eötöt adunk helieben;

Vagi ha jnnet az ty hatarotokra vagi varatok ala, vala-
möli az vitezök közzŵl, valami ellenközö dologra mönt es el
fogattatoth, ha mi azokert jrünk, vagi emlytyök vagi meg
kyuanniuk, bator kissebsegöt valliunk, valamint tuggiak zin-
ten ugi bŵntessek, vagi vagiak vagy ölik zabadok velök,

De jm mynaponnis az eztergami Demyr Irez taligauai

fayert jŵt volt eginehani magaua, kyre az komaromiak rea, wtnek az Irezt harmad magaua meg öltek negiet, Memit, Alyt, Omert, egi ciobant el vittek, kik mastannis Komaromban tartatnak,

Effele szantalan ellenközö dolgokat eleget jrhatnank, ha mind elő zamlalnok, vgian köniuet jrhatnank de lattiuk hogi keues foganattia vagion, az leueleket kŵltŵn kŵlgiŵk, mi az frigihöz valo zerelmönkben jriuk meg fídnék, hogi effele dolgokrol megh tiltatnanak de lattiuk hogi az mint eleiben aggiak fídk az zörent tezőn valaszt fídné

Az föl nemötiek dolgat mi jllesse, miolta az hatalmas cyazar az orzagot fegiuereuel biria, az wdötöl foguan harmincz eztendönel töb hogi az hatalmas ciazar leueleben be jrattatoth, meg gondolhattia fídné, hogi ez elöt be jartanak, mastannis be kiuanniak, Isten eltesse fídné, Date Budae 3 die Octobris 1579.

[*Külön lapon*] Immar az leuelet meg pöcietöltŵk vala hogi mas vi hir ere, ma harmad napia az sombokiak valami elesert jŵttenek uolt be Budara, kik mikor egi kocziua mönnek uolt Buda es Sambok közöt, az tatayak, az hidnal íó, loual lesben voltanak reaiok rohannak es harmat el vittek bennök

[*Kivül magyarul: Ernő herczegnek.*]

174.

1579 október 12.

Forgách Simon, dunántúli főkapitány, Vejsz basának.

Tekintetes es nag: Vr nekwnk tiztelendeo szomzed baratwnk Keozeonetwnk es baratsagunk ayanlasanac vtana, meg adak my nekwnk az nag: leuelet kibol ertywk az Maruss varasa felöl mit ir nag: Marus Istennek kegielmebol, szinten ug az mi kegielmes vrunke mint szinte az thy chiazartoke szabad mynekwnkis ot gonoz teuø embereket megbwntetnunk, az ot ualo pap az my hitonk nec karomloya annak felette az ket fel közöt haborusag szerszo, azert ennek utanais ha kezwnkben akad meg bwntetywk az w erdeme szerent. Vannac ŵ nala nelkwlis egnehan gonoz emberek, kik mostis az varast

fel tamaztottak uolt az my nepeinkre, kiket meg bwntetwnk
nag: nehez ne legien. Isten tartsa meg nag:

Datum Surany 12. Octobris Anno 1579.

Forgacz Simon
gimesi

[Kivül.] Tekintetes es nag: vrnak, Veyz passanak budai
begler begnek, nekwnk tiztelendeo szomzed baratwnknac

175.

1579 november 3.

Wejsz basa Sinzendorf Joachim császári követnek.

My Veyz passa . . .

Nömös es tyztötletös fyrfiu, nekunk tyztelendö barátunk,
Kozonetwnk es magunk aianlasanak utana, ennek ellötte ualo
frigi köteseröl valo leuelnek az massat my nekwnk kwdötte
Kegd, es egy yskatulaban, be pöcieteluen valamy leueleketis,
kit my nem bontottunk, es senkitöl el sem kwdöttwnk, gon-
doluan eszt hogy vagi pöciety bomol meg vag az uton ualamy
bantassa löszen hog valamy gianosag ne essek reank ily ok
alat maraztuk megh mykor az Kegd emböre yde ywuend ö
neky keziben aggiuk es ö tñle el kulgiwk, ennek elötteis io
baratsagos keppen megh yrtuk uala my Kegk hog ymyllien
amollian szokot ne szolana Kegd hanem az my embersegöd-
höz köuetssegodhöz yllendö, ygazan azokat szolliad, haboru-
sagra okot ne adna, merth az keth hatalmas feiedelem közöt
ygön nehez szolgaly, ez ydeig az ky az keth fel közöt ha-
borgato uolth yol tuttuk stuggiukis, de az vtan mindennek
szauat elő ueuen semmit nem yllik ynditany, es az mynömy
embert kwdy Kegd, vagy portarol yw vagy onnat folliwl az
portara megien, my semmy ellent abban nem tartunk az regy
szokas szerinth ywienek mönyenek, de erössen yncie es fenicie
Kegd hog tiztesseggel yarianak az nyelueket mosuan minden
ala valo hyröket fö keppen az portan valo hyreket, vtakon
piacson ne beszellienek, minth ez ydeig valok, minth hog
Budara ywueth ennek elötte valok mynemw hyreket szollot-
tanak az mellyek valasztattnak, tiztös tökeletös eszes yambor
ygaz mondok legienek, kik az ket közben ygaz hyrt hordoz-
nak es Kegdis haragot ne hozzanak, Jstennek segitsegebol my
az friginek oltalmazoy akarunk lönyy, es az minth túlünk

lehet tiztesseggel megis oltalmazzuk, azért az mely emberet Kd akaria küldený, minden kesödelöm nekwl kwlgie yde Kd Jsten tarcia meg Kegdt Datum Buda 3. die Nouembris anno 1597.

Neömös es tiztöletös vrnak romay cyaszar fő oratoranak, nekunk tyztölendö baratunknak Constantinapolyban.

176.

1579 november 12.

Vejsz basa Ernö főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Fölsegös Ernestus hercyeg, Közönetwnk es magunk aian-lasanak vtanna, Jwue my hozzank az budai sidok közzwl Jakab sido, jelönte hogi myuel, az marusi Trombitas Janos-nak ennek elötte valo wdökben adot uolt valamy marhat möli Trombitas Janos jgert uolt neky zaz masa rezeth, kinek ados leuele mastannis az sidonal vagion, mastan penig Trombitas Janosnak haza es myndön eöröksege Nagi Zombatban vagion, keriwk azért fldt, hogi az zombatiaknak paranchiollia meg fld, elegitessenek meg az sidot, ne jndullion töb belöle mert senkinek karat nem kuanhattiuk Jo valaszt varunk fldtwl Isten eltesse fldt, Date Budae 12. die Nouembris 1579.

[Kivül magyarul: Ernö herczegnek.]

177.

1579 november 12.

Vejsz basa Ernö főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Feölsegös Ernestus hercyeg, közönetwnk es magunk aian-lasanak vtanna, Juta mi hozzank az fld, köuete az tiztössegös aiandekkal mynd az vele valokkal ez holnapnak 9. napian, kit mi szeretettel lattunk es fogattunk, az mit nieluel jzent fld io moggiaual elönkben atta, kit mi röndel meg halgatuan, mindön rezeire valaszt töttwnk, az mi hozzank jllendeö aian-dekotis hiuen meg zolgaltatta kit mi nagi io neuön vöttwnk fldtwl; Annak vtanna az fld; kiuansaga szörent, hiu es bizonios embörwnk által vtra bociatottunk mind az vele valokkal

Az feier uari bek dolgat mi jllesse jgaz hogi myes ertöttwnk vala valami rezt benne, de mastan az fld, köuetetwl es leuelebol ertöttwk bizonios keppen azert jm mindiarast embörwnket kwldöttwk, ki által bizonios keppen vegere akarunk mönny ha ugi lezön, miuel hogi nem mi akaratunkbol miuelte, meg hallia fld, hogi kissebseget vallia

Vannak nemöli maga gondolatlan bekök, kik az ket feyedelöm közöt ualo friginek romlasara jgieköznek, kit erthetwnk meg skit nem, azert ha mikor oli dolgot erthet fld, aggia tutunkra igazan fld, meg hallia fld, hogi bwntetes neköl el nem szenveggiwk, myert hogi Istennek segitsegeböl my azon vagiunk hogi az frig ellen semmi ellenközö dolog ne jnditassek snemis jnditatik jnnet ciak onnet veztegesben maragianak,

Mynd beköknek es myndön röndbelieknek meg parancioltuk hogi az frighöz tarciak magokat, kiknek nincien anni feyök hogi semmy ellenközö dolgot merienek jnditany, de az ti kapitanitok akaratiokbol eyel nappal valo ciatazasnak, les hanciasoknak, vt allasoknak, barmok, juhok ragadozasinak, varak ala zaguldasoknak, myndön ellenközö dolgoknak semmi szwneti nincien; Szent Mihali hauatul foguan az mynemw ellenközö dolgokat myueltenek, sok közzwl jm eginehianiat akarank fldnek, meg jrnny,

1 Az szolnaki bektwl jw uolt valami ket török hozzank kik szállottanak uolt meg Ciögled varasaban az biro hazanal, az egriek eyel rea wtöttenek, louokat marhaiokat el vittek, w magok nehezen szállattanak el;

2 Szent Mihali hauanak 28 napan Egörböl Barcyay Janos hadnagi leuen Vyzaz neuö falunal lesben aluan az birini vitezők elesert mönuen, louoknak abrakot aduan reaiok rohantak, kit el vittenek bennök skit meg öltenek;

3 Vgian ezön holnapnak 9. napan az bakabanyay tyzt tarto akaratiabol tyz legeni jwt uolt ki, az vacy erdőben az myeynk reaiok talaltanak eggiet el fogtanak bennök kilencye el szaladot;

4 Az giulay szanciagsagban mönt uolt Kazap Memy es Topcy Kurt, Szent Marton neuö faluban juhokert kikre hatuan katona rea rohant, egi hazban szaladuan elöttök, az hazat reaiok giuitottak es mind kettöt ot egettek;

5 Ismeg jm nem regön az sambokiak elesert jwttenek volt Budara, Sar varrol Szyli Tamas 16 loual Sambok es Buda közöt egi hidnal lesben aluan, negiet vit el bennök,

6 Mynd zent honak 9 napan az tatai kapitan akaratiabol 13 haidu jwt uolt ki, az budai vörös vari taligasokra szekere-

sökre rea wtöttének, eggiet meg öltének bennök, kettöt fogua viznek uolt eginehany ökrökkel, az vitezök hirt haluan vtanok leznek az fogliokat meg möntik, az előttök jarot Török Mihalt le vagiak, eötöt eleuenön hoznak el bennök, kit az tatai kapitan nem tagadhat, mert pöcyetös leuele nalunk vagion hogi neg napra adot volt zabatsagot nekik;

7 Im minap jsmeg az zökzardi bek emböre Tolnara megiön volt, kit az palotayak el ragattanak

8 Az bözpöremiek 17 loual Simon tornia es Adon közöt lesben leuen, egi törököt meg öltének, kettöt el vyttének, kik az hatalmas ciazar dolgaban ualo ciaust kiserik volt, iol lehet az ciaus nehezen el zaladot;

9 Vgian ezön palotayak Mehemmet aga kocyara wtöttének mind marhastul el vittek,

10 Feyer varrol egi jzpahia jw uolt Budara, kire az györiek rea tamattak, egi zolgaiat louastul marhastul el vittek w maga nehezen szaladot el,

11 Ismeg az hatalmas cyazar röndire valo penz zödesre eöt embör mönt uolt, az pözpöremiek reaiok tamattak az kalauzt egi besliaual el fogtak;

12 Feyer varrol ket török elesert megiön volt, kyre az bözpöremi ciata eyel rea talalt, eggiketh harom loual vittek el,

13 Forgacy Simon 70 haidut kwldöt az marusi pap hazara, kik az papnak mindön marhaiat el uittek

14 Az orzag jratasara hogi be kezöricyek az nepet, 40 embört kwldöttének uolt, Kakat vizen tul, Kun Högiös faluban mas fel zaznal többen, reaiok wtnek sokaig hareiolnak egimassal; Vegre egi hazban szorulnak, az hazat reaiok giuitiak tyzön het egöt meg bennök, hata el szalat az többit el vittek, ezök semmi gonoz dologban nem voltanak foglalatosak, megis jllien nagi meltatlan dolgot miuelnek, Ha fdk, szeretete vagion az frigihöz te fld, vgian valoban tylecia meg hogi mindön ellenköző dolgokat el tauoztassanak es tarciak az frigihöz magokat,

Touabba jm az hatalmas ciazartul valamy paranciolat jw ki fdk, jrattatot, minekwnk paranciol w fölsege hogi hiu embörwnk által kwlgiök föl, azert keriwk fldt, hogi te fld, mindiarast kwlgieön elegödendö hit leuelet, ki mellet az mi embörwnk bizuast mehessön es jwhessön;

Im mastan adak hirre hogi myuel Szakmarnal harom ezörön giwleköztenek Karoli varasanalis harom ezörön nem tuggiuk mi vegre legiön, ha fld, akaratiabol giwleköztek, mi okbol es mi vegre, aggia tuttünkra fld, had tuggiuk mihöz ma-

gunkat tartany, Isten eltesse fldt, Datae Budae 12 die Nouembris anno 1579.

Immar annyra jutottak az kapitanok hogi az möli faluk ennek elötte be jartanak be nem bociattiak annak fölötte jllien orcyatlansagot myuelnek hogi az tokai kapitan az hatalmas cyazar szamara valo rabokat kik eggik az masik kezessegen jarnak meg tartoztatta, ha ki miuel tartozik neki azon, mert nem keresy, paranciollia meg fld, neky hogi effele orciatlansagtul meg oltalmazza magat es az rabokat el bo-ciassa mert io nem köuetközük belöle,

Az feyer vary bek felöl jria fld, hogi az palotai kapitant ökleletre kezörity, mi w neki meg parancioltuk hogi affele nekwl el legiön, de vannak oli maga gondolatlanok, mynt jm Tataban Maxi neuö nemöt az eztergami Cyup agat baira hiuta Cyup aganak hogi mi szabatsagoth nem engedenk ki nem mert mönny, el mönt az orcyatalan rokkat kwldöt neki, annak vtanna oztan Ciup aga ki mönt volt de Maxy el reitözöt elötte ki nem jwth;

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

178.

1579 november 14.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Feölsegös Ernestus hercyeg közönetwnk es magunk aian-lasanak vtanna; ezt akariuk fldk, tüttara adni hogi az tatai es az töb vegbeliek cyatazasi myath ez tartoman el puztul, vgi annira hogi sem az hatalmas cyazar dolgaban jarok, sem az magok dolgokban jarok, sem taligasok, sem juhok meg nem maradhatnak miattok,

Ez minapon egi ciaust kwldöttwnk vala Simontornia tartomaniaban 17 loual lesben allottanak, reaiok tamattak eggiet meg öltek bennök kettöt el uyttek az ciaus nehezen szaladot el,

Ismeg jm minap az tatai kapitan akaratiabol 13 haidu jwt volt ki, az budai taligasokra wtöttek, eggiet meg öltek benneök, kettöt meg kötöztek uolt,

Ismeg valami mezarosoknak ezör juhokat ragattak el,

Nem regön jsmeg Sambokrol egi kociuat Budara jwttek

volt elesert, jnnet hogi haza mönnek volt Sar varrol Szyli Tamas Tataban jw̄t uolt Tatabol ki mönt, Buda es Sambok közöt egi hidnal lesben allot reaiok rohanth es negi törököt vit el,

Ismeg ez holnapnak 4, napian valamý szegeni raczok mönnek uolt Budarol Sambokka, kikre Buda Eörsön tul az tatayak rea tamattanak, eggiknek az veyt felesegeuel giermökeuel el vittek kik semmi gonoz jaratban nem voltanak

Az tatay kapitan az frigiben egi zöris maszoris jllien melatlan dolgot myueltet, nem tuggiuk ha w̄ magais az frignek ellensegeie, vagi az frigi töröknek latroknak gazdaia w̄nnön magais jllien dolgokat myueltet, masunnan valokalis azont miuelteti, ez el mult napokban vi variak által költöztenek, nala haltanak onnet cyataztanak, Sar varrol jsmeg Szyli Tamas nala halt 16, loual onnet ki jw̄t negi törököt vit el, Komarombol jsmeg által jw̄ttenek nala haltanak, onnet Geztös ala zaguldottanak,

Ismeg az w̄nnön szolgálai az juhokat el ragattak, w̄ magais frigi törö, es az masunnan valokkalis zolgait bociattia az mit predalhatnak egi arant oztiak, ebböl teccyk hogi az frig töröknek latroknak gazdaia, my az tartomannak romlasat mind vntalan fölsegödnek eleiben aggiuk, lattiuk hogi semmi hazna nincien azert te fld, paranciollia meg neky hogi az zegeni raczoth mind felesegeuel giermökeuel bociassa el, es az sok ellenköző dolgoktul szw̄nniek meg vagi hogi nem birtok vele, az w̄ hazug valazat el hiuen, ahoz kepöst valazt ne tegietök, hanem jgassag szörent aggiatok elönkben; my w̄ uele könnyen bezelhetw̄nk cyak hogi reank ne nehezzellietök, es ne mongiatok hogi hirötökke nem attuk, ez jnnet törtent dolgok,

Az Dunantul, jsmeg, az tokayak, szakmariak, cyerepiek, kallayak, egryek, onadiak, es mind ot az körniekben valok ellenköző dolgai meg nem szw̄nnek, mynt jm mastan, ez honak 18 napian az hatalmas ciazar adoia zedesere 53 embört kw̄ldöttw̄nk uolt Kakat vizen tul, Kün Högiös faluban, vezteksegeben leuen, senkiuel nem ellenközuen, masfel zaz louagnal többen az tyeytök reaiok rohantanak, kyt hazban egettenek, kit le vagdaltak, kit el uittek, myndön marhaiokkal, háromnal töb el nem szabadult bennök az hatalmas ciazar dolgaban jaruan, semmi ellenköző dologban nem jaruan, meltoe jllien dolgot miuelný, ez micioda frigy ebböl semmi io nem köuetközik, azert ki akarattiabol myuelttek kik myuelttek jgazan vegere mönuen, megbw̄ntessed fld, es az el vit emböröket hátra bociatassatok mert meltan vizza kiuanniuk w̄ket, myert hogi semmi ellenköző dologban nem voltak foglalala-

tossak, vagi my akarattia fldnek, azoknak hamis vadolasokat el hiuen, valaszt ne tegiön fld, hanem jgaz valaszt kyhoz mies tuggiuk magunkat tartany, mert bizony az frigi meg bomlasanak nagi okot ad, meg sok szonk volna fldl, de mikor embörwnk föl megión jzenwnk es vgian megis jriuk az hyt leuelet ne keslellie fld, Isten eltesse fldt, Date Budae 14 die Nouembris 1579.

[*Kivül magyarul: Ernő herczegnek.*]

179.

1579 november 23.

Rosenberg Kristóf György tatai kapitány a zsámbéki törököknek.

Melléklet Vejsz basa 1579 november 27. Ernő főherczeghez irt leveléhez.

Köszönetömet es mynden hozam illendő tysztesseges dologban baratsagomat ayanlom vaydanak aganak, odabassaknak es feyenkynt az samboky vytezőknek, Az kegtők leuelet meg ertöttem az racz aszony felöll, kynek dolgat az kegtők szomszed baratsagayert az mentel iobban tudtham es az menny en tülem lehetöt el vegeztem az mykepen az Gyurkotul megherty kegtők igazan:

Thouaba asztis ertöm az Dely Haszon felöll myt ir kegtők, hogy kesz gyalog megh vynny chyak egy szablyauul egy imegben es nadragban, azert ezis aszt mongia, hogy kesz arrais es ha chyak mezeytelen kellis megh vy uele. Thouaba az mynt ennek előteis megh irtam kegtőknek hogy effele dolog az my feyedelmünktől erös kepen vagion tyltua, annak okayert az ty ide iöuestöket sohova nem akarom hyrre adny es idegen ember it nem leszen, Azert enis kerem kegtöket feyenkynt, hogy sambokyak az mennyn vadtok kyk ot laktok annal thöben ne iöyetök, Ennis fogadom az en hytömre tysztessegömre embersegömre, hogy kegtőknek sem az en alattam valoktul, sem mastul semmi bantastok nem leszen, hanem bekeuel es embersegel el bochyatlak, es tysztessegel fogadom kegtöket, ha pedig hamissagot gondolok aszt az igaz isten adgia az en feyemre, Azert kegtők iöyön ell az iöü chötörtökön, olyan igazan, ha pedig kegtök nem akarya hat ez utan hagyon kegtök effele dologall beket.

Az dely Dinak irt volt Tobiasznak, mykor it lesznek akor

szollyon vele, mert előte el nem buyk Eszt akarom az kegtök leuelere valaszul es tu . . . kra adny. Isten velünk. Date ex Tata 23. Nouembris anno 1579.

Christoff Georgy Rosenberger
tatay fő kapytan

[Kivül.] Wytezlő vraymnak baratymnak samboky vaydanak, aganak, odabassaknak, es feyenkynt az vytezőknek, Ennekem io szomszed baratymnak.

180.

1579 november 27.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Feölsegös Ernestus hercyegh, Közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, Az mit az feyer uari bek felöl jrt fld, meg ertöttwk, my anni vegre nem tuttuk azert myndiarast leuelet jrunk neki, hogi my okbol myuelte myndiart tutunkra aggia, azt ira hogi semmi ellenközö dologra nem mönt, hanem Sahyn aganak vagion Palotához közel egi puzta helje kit masis pörlöt annak el jgazitasara hiutanak vala, azonban az palotayakis hat ki jwttenek mynd az ket fel egi mast megh latuan, vgi mondak hogi jmmar ha ennire jwttetök töriwnk egi egi fat, myes az regi szokas zörent egi keueset mulatank, Ha ki nem möntünk volnais vgian tuggiuk my köuetközöt volna belöle, my az my dolgunkban jartunk wk hiutanak ki, ha ki nem möntwnk volna, rokkat es egieb rutsagot myueltek volna raitunk, ki möneswnkert megent vadolton vadolnak;

Oztan vannak nemöli engödetlen faluk, kikre mykor szwvkseg egi nehani legeniöket kwldwnk az cyazar adoia, es szablia penz be zödesere, ha keuesest kwldwnk, reaiok rohanak kit le vagnak bennök skit el viznek; Ha mikor feles nepet kwldwnk, azonnal azt költik hogi var ala zaguldottwnk az mint tuggiak vgi uadolnak, jria hogi w neky az frigi ellen semy jarasa es jgieközeti nincien, jnkab mynd vntalan wketh kezöritik kopia töresre bai viadalra, ha ki nem mönnek, rut hirt neuet adnak reaiok, kit az vitezök mycioda szüel twrhessenek el, meg gondolhattia fld, megis w mind oltalmazza wket hogi valamit az frigi ellen ne myuelliének jllien valazt ten az bek;

De az tyeytök semmi keppen vezteg nem űlhetnek jm nem regönnis az kallayak, cyerepiek, egriek, harom vitezlő szömelt halalra ualo bai viadalra hiutanak vala, kik Egör ala möntenek uolt, kiböl ciak nem valami haborusag jndult volt,

Im nem regön jsmeg Tatabol Maxy neuö egi nemöth az eztergamy Ciup aghat baira hiuta, Ciup aga my tűlwnk ke-redzik uala, my gondoluk hogi az frigi ellen valo dolog lezön, nem engedűk ki mönny űis tűlwnk ualo felteben ki nem mönt, Maxi oztan jllien embörtelenségöt myuelt hogi rokkat kűldöt neky es rut zidalommal illette, effele vndoksagokat az vitezök mynemö sziuel szenuedhessenek el jtellie meg fld,

Im ma hozak jsmeg az tatai kapitan leuelet, kit jrt az sambeki vitezöknek valami bai viadal felöl, jria hogi romai ciazarnak es fldnek, nem volna arra paranciolattia hogi az frigiben viaskodnanak, de ű megis allattomban meg vitattia űket, möli leuelet jm fldk; kűldöttűnk, meg lathattia fld, mit irth;

Touabba az rabok felöl töt vala emlekozetet fölsegöd hogi my az nagi vereseg es kinzas alat annira sarciolettatiuk űket kire soha elegek nem lehetnek affele oktalan es meltatlan dolog, nem mi törüeniűnk, inkab hizzűk hogi az fld, röndiröl tartiak megh azt az törüent, kinek jelön ualo bizonsagi niluan vannak az möli zegeni rabok kezessegön ki jűnek, az meg mondhatatlan kinzas vereseg alat föl vöt sarcyoth kik soha életűkben megh nem adhattiak es nincyen ereiök rea, az kezesit hitöket el kölletik felednyök es orzag szörent ugi budosnak el, Ha vizza mönnek tuggiak myre mönnek, ha penig jt maradnak felnek hogi mi vizza kűlgiűk, nincy lölköknek houa lönny el keseröttének, ahoua latnak mönni oda mönnek, az zegeni kezesöket penig kinozzak, orrokat fűlököt metelik es ugi kűldik jde, kit nagioz bizonsagert mastannis nalunk tartunk, jgaz ha mies ollian kegiötlensegöt miuelnenk es sarciolettatnank az my rabiaynkat, az mi rabiainkis benne hadnak egimast de ne aggia Isten hogi mi azt miueltessök

Az többi közöt effele saniaru kenzas alat sarciolettatot el futot rabokert, kik soha elegek nem lehettenek rea, mastan az tokai kapitan az hatalmas cyazar rabiayban kik egi mas kezessegen möntenek uolt ki meg tartotta, es azt jria hogi az ű rabiái valciagot mi meg kűlgiűk es űis el bociattia űketh azt sem jria hogi micioda rabok, es ki hit leuelen ki kezessegen bociatta el, ha zinten niluan volnanakis my jgie vagion az hatalmas ciazar rabiahöz ű neky,

Az ki hitin rabiát ki nem bociatta, vagi kinek mit adot azt keresse, tyz eztendötűl foguan valo dologert alkoholmase az

hatalmas ciazar rabiát meg tartany, Ha pedig fíld, az mi bezedvńnkben ketőködnek, az myncmńw leueleket ez dolog felőljrt, ha kiuannia fíld, rőndel fíldk, kńlgińwk, azért fíld, paranciollia meg neky hogi effele dolog nekńwl el legiőn az rabokat bociassa el beketuel, ha kinek mit adot vegie meg raita

Touabba jria fíld, hogi az zegensegőn főlőtte niomorusagoth es meltatlan valo sok fizettest kiuannak, de nem jria meg fíld, mellik tartomanban, es micioda rőndbeliek myuelik hogi tunnuk rola jnteny wket, az mi ertelmńnk ugi volna Isten akaratiabol nem akarnuk senkinek karat es niomorusagat, nem hogi főlőtteb vőnnenek raitok, de az kik ennek előtte be jartanak, az hatalmas ciazar adoiat es egieb fizettest myueltenek vagion negi zaz faluk kik az jratasra be nem jwtték, mi pedig az egri, kassai es mind az vegbeli kapitánoknak irtńnk hogi be kezőricyek jńny, kergińwk az okat miert nem bociattiak be wket; wkw azt jriak hogi semmi ellent nem tartnak benne, mas felől az jobbagioknak meg haggiak hogi be ne jwienek, effele engedetlen falukat kik az jratasra be nem jwnek, mind az mi töruenińnkben, smind az ti töruentőkben, az hatalmas ciazar parancioliabannis, melto az el rablasra sakmanlasra kyt mikor meg myuelnenk sem egi felől sem mas felől mi reank ok nem adatatnek, my nekńnkis jutna bennők annekńwl sok zegeni legendy elő vihetne dolgot;

De mi az zegensegőt szanuan, nem myueltwkw hanem im fíldk, előzör tuttara attuk, azért paranciollion fíld, mindőn fele hogi kńlgiiek be az jratasra wket az hatalmas cyazar adoiat es jzphahaiok jutalmat jgazan zolgaltassak be, ha mastan fíldtńwl, erre bizonios valazunk nem lezőn, bizoni niomorusag esik raitok, kinek mi okai ne legińwk, az atok annakaz feyen maraggion az ki be nem bociatta wkweth

Nam mikor onnet ez jde valo falukra jzennek, ha eőt vagi tiz napra fől nem mehetnek mindőn nagi vezelt miuelnek raitok jgi leuen mi niomorgattiuke az zegensegőt vagi onnet, mi szanniuke wket vagi onnet jnnet meg ertheti fíld, Isten eltesse fíldt, Date Budae 27 die Nouembris etc. 1579.

Eztis akaruk fíldnek meg ielőnteny, hogi az zegenseg nagi eőromest jwne az be jratasra, az hatalmas cyazar adaiat es myndőn egieb fizettest őromest meg adnanak, kit zegeniők titkon mi nekńnk meg jelőntnek, de azt mongiak hogi az kapitánoktul valo feltőkben nem mernek semmit jnditany miert hogi erős paranciollattal meg parancioltak hogi be ne jariunk, mert ha meg erthetik niassolnak bennőnket es jnnet az meni kint szenednenk nagiob kinnal fizetnek houa köl hat lőnny az zegeni jobbaginak, azért nagi baratsagossan akaruk fíldt,

ezökröl meg talalny, es az möli faluk vgi mint negi zazig kik be nem bociattnak jm rëndel registromban jruan fldnek, kwl-döttwk mind fele parancollia meg fld, hoga jwiének be, ha be nem kwdik wket bizoni rabba leznek, kinek mi okai ne legiwnk,

Post scripta Az faluk registromat mykor az mi embö-rwnk föl mönend akkor megh kwlgiwk fölsegödnek

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

181.

1580 január 6.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Feölsegös Ernestus herczeg, közönetwnk es magunk aian-lasanak vtanna, az mynemw leuelet fld, az pap felöl, es Kolon felöl yrt, mynd meg ertöttwk, pap neuön uyseluen maghat, felesegeuel giermökiuel jart; oka hoga megh ne jelöntes-sek az w gonoz cyeleködety, maga alattomban fegiueröstwl mynden ellenközö dolgokat myuelt; kiben semmy ketsegtök ne legiön; no jmmar ha szinten jgaz jambor vtajban fogatta-tot elys; jnet az my rëndwnkröl meny jambor jgaz jaratban valo embörök, kik my twlwnk tanul vannak, mynd az altal az hatalmas cyaszar birtokaban; semmi gonoz jaratban foglala-latosok nem leuen, azoknak haggiunk beketh? Cyak jt Buda körniwl, Erd, Sambek es Val környwl meny el koncioltanak, es rabsagra vittenek, kyk semmy ellenközö dolgokban foglala-tossak nem voltanak, ky elesert ky maga szwksegös dolgaiert, jartanak, az ty kapitanitok be rekeztöt ciauargoy; kik nagy summa valciagon változtanak megh, kik penig ez oraygys oda vannak, azoknak az w ellenközö dolgokat jngien sem említök, es eggiet sem szabadithattok föl bennök;

Mynt jm mastannis januariusnak 6, napian, az ho jarasa szörent, Ali ciaus jw uolt, onnan alol, valami leuelekel Adon es Földuar közöt, valami leuelködök, rea wtöttek w magat le vagtak ket zolgaiat el uyttek, effele dolgokat nem hihetwnk hoga romai cyazar, es fld, akaratiabol myuelnenek, nyluannis tuggiuk penig hoga ty akaratotokbol, az frigi ellen semmit nem myuelnenek de hoga semmitwl meg nem tilthattiatok, es semmit veletök nem gondolnak, ha mikor elötökben aggiukis

semit vele nem gondoltok, ha mykor valaszt teztökis, azok az mynemw hazuksaggal teznek valaszt az w magok vetköket földözuen, az szörent teztök valaszt, mynt jm mastannis az mynemw leuelet jrtatok, ebbölis niluan ki teccyk, kibem jmmar ugian nyncien semmi ketsegwnk, ha kerdenetök hogi mi az oka, oka az hogi, azt jriatok hogi Kolon az ti feyedelmetök castellia, es jnnet rea rohanuan el akartak rontany, az mykeppen jrtok, ebböl az jwne ky, hogi regy wdöktwl foguan az ty feyedelmetök szamara epitetöt castel löt uolna, es marado! uolna, az Kolon penig az hatalmas cyazar fegiuereuel meg vöt tartomaniaban egy falu; az my szanciagsagunk alat leuen, az heli myenk leuen, az jobbagi myenk leuen, az falu myenk leuen hogi hihettiwk hogi az ty feyedelmetök castellia legion de az ti kapitanitok hazugsaga szörent, kik az hatalmas cyazar jozagaban, jllien nyluan, egi puzta egihazat valamý söuenniel meg keritnek, oztan az sok hazug jrasokal el hitetik hogi az ty hatarotokban vagion, möly Kolon meg epitesenek meg alig vagion egi holnapia, megh penigh vgian el sem vegezödöt, az hatalmas cyazar registromaban nem kastelnak jrattatik, hanem falunak ki mastannis egi fö nömös embör szamara vagion; megh Szigetuar uetelenek elötte, eginhani eztendöuel az hatalmas cyazar leueleben be uolt jratuan, azon beleöl penig, tyz tizon cöt mel földelis vannak holdult faluk, ha penig ebben valami ketsegtök uolna, kwl-gieteök hiu embörötöket, ki lassa meg es mongion jgazat felöle, de az mi tudasunk szörent ennel kwlömben nyncien az mynt elötökben aggiuk, de tuggiuk hogi affele ellenközöknek jrasokra kepöst, kiknek az w ellenközö dolgokat jde akarjatok harintany, az my jrasunknak helie nyncien, my az ti fogadastok szörent remenliwk uala hogi effele frigi töröket erös bwntetessel meg bwntették, es effele vi epwletöt el rontattok jriatok giakran hogi az friginek örizöi es szeretöi vatok, ebböl meg teccik, hogi három kastelt epitöttetök, ez lönnegiedik, effele alnaksag alat ualo cyeleködettök, az friginek, es az ket feyedelöm közöth valo el uegezöt fogadasnak nagi ellene vagion, sok haborusagra okot ad, jllien nyluan valo epitest my semmy nekwl el nem szenedhetwnk, hozza köl kezwlwnk es el köl rontanunk, mert myes felwnk az hatalmas cyazar haragiatul, hogi ne mondhasak azt, szömwnk lattara az w fölsege jozagaban jllien wionnan valo epytest myueltek es semmi gondunk nem volt rea azert baratsagos keppen akaruk meg jelönteny, my akaratotok, akariatoke el rontatni, vagi vgian meg epiteny, jgazan aggiatok valaszt felöle, tuggiuk myes magunkat mihöz tartany, ne mondhasstok hogi

hirötökkel nem attuk, es addig valamyt jnditottwnk, Istennek ha nam mi wdönkben semmy vi epwlet nem löt, falukat nem rablottak varatok ala nem zaguldottak, kasteliotokat nem ron-
tottak, senkinek ok nekwl megh az orratis megh nem verösi-
töttek, de vionnan kastely epitök az ty röndötökröl vannak,
faluk el rabloy, varak ala szaguldok, vt allok, les haniok,
jamboroknak vtokat megallok, ragadozok, myndön ellenközök
az ty röndötökröl vannak, jmmar nem tuggiuk myt hattak
uolna el az frigben probalas nekwl, jm nem regön Zaciesna
körniwl eginehani falukat el rablanak, jsmegj az tyhanyak,
bözpöremiek, Koppan es Simon tornia körniöl valo olah falu-
kat el rablak, ha myndön ellenközeö dolgokat megh elő szam-
lalnuk, nem ciak leuelet, de vgyan nagi köniuet jihatnank
azert ez vionnan valo epytesben, faluk el rablasiban, akara-
totok vagione ninciene akariatoke el rontatny, es az el uyt
rabokat vyzza adatni auagi nem, mynekwnk jgaz valaszt tegie-
tök, hagi tuggiuk myes magunkat mihöz tartany, Isten velwnk,
Date Bude, 6 die January anno domini 1580.

[A czimzés hiányzik.]

182.

1580 február 14.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Felsőlegös Ernestus hercyegh, közönetwnk es magunk
aianlasanak vtanna; semmi jora nem velhettiwk az ty veg-
beli kapitanytoknak fő feö ellenközö dolgait möllieknek semmi
szwneti nyncyen (mynt hogy Szolnak, Cyanad, Hatuan, Byrin,
Szecjen, Fwlek Nograd, Kekkwl, Dyuyn, Eztergam, Buda;
Feyer var Adon, Simon tornia, Koppan; Föld uar, Pax; Szök-
zard, Pechy; Sziget uar, Börzöncze; es egieb vegh hazakhoz
tartozo tartomaniokban, mynemwl ellenközö dolgokat myuelte-
nek, möllieket mig az ti köuetötök hozzank nem jwt, sok köz-
zwl egi nehaniat meg jelöntöttwk, möllieknek mastan hag-
giunk beketh;

Az ty köuetötök jde hozzank jwuet es jnnet el mönetely
vtan az mynemwl dolgok törtentenek, azok közzwl egi neha-
niat, az mi hiu embörwnk, Kazanfer agha által, akartünk
fölségödnék megh jelönteny, annak fölötte jm mastanaban,
az mynemwl ellenközö dolgokat myueltenek, möllieket Kazan-

fer aga által meg nem jelönthetvünk, mastan leuelvünk által akaruk fídnék meg jelönteny,

Symontornya es Koppán tartomaniában, az pözpöremyek palotayak, cyobancziak, tyhanyiak, papayak, deuceyeriek, es az körniwl való veg beliek egi masth ertuen, az el vegezöt frigh ellen; jlíen ellenközö dolgokat myueltének; hogi myolta Szigeth var meg vetetöth, az möli faluk adot nem fizetenek emböröket ragadoztatnak; vionnan le telepödöth valamý zegeny olahoknak faluiokat dulliak foztíak kik közzwl egy ellenközö dolog ez;

Az hold jarasa szörent januaríusnak 15 napian ez föllíöl meg neuezöt veg beliek, louaggal gialoggal föl kezwlúen, eyel az hatalmas cyazar birtokában Dorok neuö falura wtöttenek, 300, barmoth menöst, es meny olahokat el vittének

Annak vtanna jsmeg az hold jarasa szörent, februariusnak 16 napian, vgian ezön veg beliek, ezörnel teöb louaggal, es het zaz gialog puskassal, vionnan ezön Dorog falura rohanának, meg eghettek, az zegensegben kit szabliara hantak, kiket rabsagra vittének 300; juhokat, es ezörnel töb barmot menöst vittének;

Ismeg vgian ezönök Hyduegh palank ala louaggal gialoggal jwttének, három vagi negj helíön lest hantának, az palank körniwl való varasbol, ado fyzetö tyz jobbagiokat myndön marhaiokkal barmokkal el vittének, annak fölötte meny szantalan ellenközö dolgokat myueltének;

Ennek elötte jsmeg ket vttal, Zryny es Nadasdi, Börzöncye ala, hogi szaguldottanak meny kart miueltének mastan vionnan, februariusnak az hold jarasa szörent 17; napian az vegbeli vitezök az zyget uary beknek nyeluet hozuan, es meg kerdözuen, jlíen hyrt mondot hogi myuel, Zryny, Nadasdy, Battiany, es az kaprancíay kapitan, es mynd az vegbeliek, vyonnan jsmegh, Börzöncze ala haddal es algiukkal kezwlútenek, es Alykaris myndön hadaual kezön leuen jelön akar lönyy;

Touabba az kassay Ernut kapitan, es Rwber attíafia az tokay kapitan, az ecjet uary, es kallai kapitan, 12 ereztöt zazlokkal, 200, kocy gialogokkal, ezön februariusnak 14, napian, az Hortoba vizen tul Nad uduard varasara wtöttek, körniwl vöttek es az reu heleöket mynd meg szaguldottak, lattak hogi az vyzek, es az költözö helíök nem zolgaltattanak nekik, Döbröczön fele jgazottanak es onnet möntének el,

Effele gywleközesöknek, jngörködésöknek, varak ala szaguldásoknak, les hániasoknak, barmok, menösök, juhok el ragadasoknak, faluk dulasínak, rablasoknak; vt allásoknak,

jambor vton jarokra tamadasoknak kiket konciolnak, kiket fogua viznek, az frigben myndön ellenközö dolgoknak, semmi szűnetyk nyncjen, my nagi niluan elötökben aggiuk, de latt-iuk hogi semmit vele nem gondoltok, es semmitwl meg nem tiltiatok; myes az mi kegielmes feyedelmwnktwl tartunk, el sem twrhettiwk hogi w fölsegenek be ne jelönciwk, mynd azon altal megis az jo zomzedsag es baratsag kedueyerth, ne mondhassa fölsegöd, hogi, jgazan meg nem jelöntöttwk, akar-iaie fld, az frigiöth jgazan megh böciwltetny, tahat te fld, aggion tökelletés valaszt felöle möli valaszt ha szwkseg lezön mies tuggiunk hiuseggel az mi kegielmes feyedelmwnknek be jelönteny, hol penig elegödendö valazünk nem lezön, szwkseg hogi mindönöketh w fölsegenek tuttara aggiunk, Isten eltesse fdt, Date Budaë, 14 die february a. 1580.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

183.

1580 márczius 13.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Vejsz passa . . .

Feölsegös Ernestus hercyeg, közönétwnk es magunk aian-lasanak vtanna; veuök az fld, leuelet kiben jrya fld, hogi myuel az myeynk masfel ezörön föl kezwltenek volna, es Sar uarhoz, közel mönuen egj nehany szömelt vittenek volna el; my azt jgy értöttök ennek elötte valo wdökben szököt uolt egi török ki, es mynd oda ki lakot, az jrt uolt az vitezöknek alattomban hogi ha erte mönnek, tahat jsmeg be jw uelök es hyti melle al, az vitezök eginehanian vgi möntenek uolt erte es az hozza tartozokkal vgi hoztak el, ky mastannis jt vagion, nem ugí mint rab hanem zabados; De az mynt fld, jria ha annin möntenek uolna, meg gondolhattia fld, hogi valamy kar nekwl nem löt uolna vagi falut rablottak uolna vagi valamy dolgot meg probaltak uolna, de semmy gonoz vegre nem jartanak, varatok ala nem szaguldottanak falukat nem rablottanak, senkinek az orrat sem verösitöttek meg az frig ellen semmit nem myueltének, ha myt myueltének volna hiz-wk hogi meg jrta uolna fd;

Az Alibeg felöl az myt jr fld, aztis meg értöttök, es az leuelnek az massat meg oluastattuk de my nem hihettiwk,

hogi w ollian maga gondolatlanul jrt uolna Alibek az hatalmas cyazarnak egi szanciagbekye fő ezeös embör, az hatalmas cyazar paranciolattia es az frigi myben allion mind iol erty,

Cyudalliuk hogi myuelte uolna w azt, hanem ha az deak ha valamit töt uolna hozza es kwlömben atta uolna fld, eleyben, ha penig vgi vagion az wnnön maga pöcietös leuelet kwlgie jde fld, meg oluastatuan ha ugi lezön szanciagsagais el kel annak meg hallia fld, hogi w magais bwntetes nekwl nem marad,

Vngnot dolgat my jllesse, my az beknek leuelet jrtunk es meg parancioltuk, hogi valamint ennek elötte uolt ez vtannis myndön jwuedelmet be zolgaltassak, senkj ellent ne meriön tartany abban, vizzontag onnetis az myuel jde tartoznak az faluk birai be jarianak es myndönnek az w jutalmat jgazan be zolgaltassak fld, myndön fele paranciollia meg fld, onneth oltalmazza wket, myes jnnet, hogi az orzag epwllion ne romolliion; Isten eltesse fldt, Date Budae 13 die Marty a. 1580.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

184.

1580 márczius 19.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Feölsegös Ernestus hercey, közönetwnk es magunk aianlasanak vtanna, jwue my hozzank az marusy Trombitas Petör, jelönte hogi myuel, ennek elötte romai ciazartul es fldtwl, paranciolatot vöt uolth Forgaci Simonra, hogi az mynemw adossi w neky voltanak Forgaci birtoka alat jgazan meg elegytetne velök, möli ti fölsegtök paranciolatiaual semmit nem gondoluan fő keppen az selmöcziek, meg nem elegytöttek, w penig az cyazar szamara sokkal ados, es sok fogsagot vallot miatta, keriwk azert fldt hogi te fld; mindiarast paranciollion Forgacjnak, hogi mind az selmöciekkel smind az többiekkel jgassag szörent tetessön eleget neky, mert mi nem kiuanniuk senkinek kar vallasat, hol nem lezön, aros embört tartnak erőtte, annak vtanna ne mongja fld, hogi hirre nem attuk, erre hamar valaszt varünk fldtwl; Isten eltesse fldt, Date Budae 19 die Marty 1580.

mykor az w jutalmat kerte fő keppen az selmöciektöl

nem az hogi meg elegitöttek uolna, söt meg nagi feniögetes alat, az wnnön szolgait sem attak kezeben kik sok summaual tartoznak neky azert fld, viselliön gondot rea hogi elegiciek meg, mert ha meg nem lezön bizonnial higgie fld, hogi embör tartatik miatta.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

185.

1580 április 19.

Vejsz basa Ernő főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Feölsegeös Ernestus hercyeg, keözönetwnk es magunk aianlasanak vtanna; meg adak az fld, leuelet kiben az faluk felöl myt jrt fld, mynd meg ertöttwk, Föl nemöti felöl jrya fld, hogi myuel Egörhöz tartozo uolt be nem holdult es semy fyzettest nem myueltek, se magunk se mas be ne kiuanniuk eöket, ha azt jriuk hogi fld, semmit nem ert az faluk dolgahoz, meg haragzik fld, ha azt jriuk hogi az kapitanak szauokhoz kepöst az mynt, fldk; eleyben aggiai az dolgot, hogi ahoz kepöst tezön valazt, fld, azonnis meg haragzik fld, miért hogi azt mongia fld, hogi my tezzwk hazugga wket, de bizonyara az my jrasunk jgaz, mert myndönt kwlwmbe adnak flk; eleyben honnem az mint volna; ebben azert fldk; semmi vetke nincien mert az mynt elötökben aggiai ahoz kepöst tezön valazt fld, mynd az tartoman tuggia azt hogi Föl nemöti be jart bekökis izpahiakis birtak, ket jro deak jrta registromban ründel szepön be jratoth, leg elözör mynem az mi jdönkben kezdöt be jarny, my elöttwnk sok wdötwl foguan, sok passak jdeyeben, az jratasra be jwttének es be jartanak, cyazar adoiat summaiokat az begökhöz be jaruan, ketzör eztendöben, elözör zent giörgi napban maszor szent mihali napban fyzettek be, kirwl ciedulatis valtottak es mastannis nalok vagion; mastannis zabadon jwnek es mönnek, az hatalmas ciazar egessegeböl, adoikat summaiokat be zolgalatuan senkitwl semmi bantasok nyncyen; myndönböl bekeuel elnek; azert senki hamis zauat ne higgie fld, jgi leuen az dolog az möli faluk ez elöt be jartanak mastannis be kiuanniuk leueletis jrunk, helies vagion de hogi az mi leuelwnknek az masath jde kwlđitök semi okai nincienek helie sincien mi jgazan

kivanniuk az kik holdolatlanok azokat nem kianniuk sem bantattiuk.

Az feier uariak felöl jria fld, hogi Bözpörim ala möntenek volt, az kapitan eginehani magauul mulatni hogi ki jw volt reaiok rohantak es el ragattak bennök; azt jgy ereye fld, hogi az jro deak akaratiabol, az feyer uary bek az falukban valo hazaknak meg zamlalasara kwldöt valamy eötuen louagoth, kik Bözpörimhöz közel ualamy faluban az hazakat hogi szamlalliak uolt, lattiak tahat az bözpöremiek reaiok jwnek, egimassal szömben leznek az zöröncie jde szolgualan eginehaniat el hoztak bennök

Az budayak pestiek szolnakiak, jaz biriniek hatuaniak hogi nagi haddal egiben giwluen, Egör körniwl lesöket haniuan az egrieket lesre akartak vonny, onnan föl keluen az sirokiakat lesre veuen tyzön hetet kit meg öltek skit el hoztanak; az dologh jgi vagion, hogi sem budai sem pesti, sem zolnaki, sem jaazbiriny sem hatuaniak, Egör ala Siroka ala nem möntenek ha möntenek myes tudnük; hanem hogi az jaz biriny palank meg eghe, eginehani szegeny legendy epwletre ualo fakert möntenek uolt az erdöre, az sirokiak meg ertöttek es raitok tamattak, ezökis szégeniök nagi nehezen Hatuan fele futnak, az hatuaniaknak hirt vyznek, vtannok rohannak el eruen wket meg veryk es eginehaniat el hoznak bennök, kik w magok mongiak hogi az birinyek el uytelere jwttnek uolt ki;

Az myeynknek egi nehany ellenköző dolgai felöl jr fld, hol mit kapdostanak, de affele apro dolgoknak mastan haggiunk beket, mert ha my az tieytöknek myndön ellenköző dolgokath elő zamlalliuk, ahol egi dolgot említőök tyzzör többet jrhatunk mindön egi emleketötökre; mastan azert az tyeytöknek eginehany fö ellenköző dolgokat zamlalliuk eleö kik közzwl eggik ez, Ennek előtte ualo napokban harom vttal egimas vtan Kanisa tartomaniabol, nagy haddal, louaggal gialloggal, sok kocikkal zazlokkal, syppal, *dobbal föl kezwluen, Börzönceye ala zaguldottanak, az sarampoth el rontottak, az maiorokat egettek, az kastelt meg akartak vonny szantalan karokat myueltenek, Segösd ala megint ket uttal nagi haddal zaguldottanak ottis nagi karokat myueltenek, az Nadasdi Ferencz, az saruari papai, bözpöriny palotai haddal föl kezwluen Eztergam körniwl lesöket haniuan, az eztergamiakat lesre akartak vonny,

Geztös ala ket uttal szagulduan meny kart miuelenek;

Im nem regön jsmeg Kekkw ala jllien keppen zaguldottanak, sokaig ellenköztenek, effele kwlömb ellenkö[zö] dolgaik-

nak semy szwneti nincien, ennek elötte leuelben jrtunk fel-
ölelök, [!], ez mastan törtent dolgot lassuk ;

Mynt jm mastannis szent giörgi huanak 21, napan az
iffu Batori Istuan, Rwber attiaflual, szakmari kapitannal,
egri kapitannal, Homonnai Istuannal, es az környwl ualo veg-
beli kapitanokkal egi mast ertuen ; sok nemötöt es magiart
egiben giwituen, ez meg neuezöt nemöt vrak es magiar vrak,
kapitanok, nemöt magiart, louagot gialogot eöt ezörnel többet,
legiuerökkel melleiök veuen, ertöttek hogi az hatuany bek
Budara jwt, jllien artalmas dolgot myueltenek hogi az hatal-
mas ciazar vara ala Hatuanra rohantanak, az varasat maior-
iat egettek dultak sok embört meg eöltének ; sokat sok mar-
hakkal kinciel el vittének, az cyazar adoia szedö embörtys
mindön marhauual es sok kinciel el vittek röggeltwl foguan
tyz oraig ellenköztenek, sok kart es röttenetössegöt myuelte-
nek, hizzwk hogi hirötökkel vagion, de azt nem hihettiwk hogi
romai ciazar akaratiabol myueltek ; hanem ha fld, vagi Rwber
akaratiabol ha myueltek uolna, ha ugi nem uolna, enny fö
nemöt, magiar vrak kapitanok, enny haddal fegiuerrel föl ke-
zwluen jllien artalmas dolgot nem myueltek uolna, möli dolog
semmi hithöz nem jllic ; az frignek, es az ket feyedelöm
közöt valo kötesnek artalmara uagion, ez nem io dolog, fölötte
nagi artalmas dolog, ebböl jo nem köuetközik, hol penig az
ty akaratotokbol nem jnditatot azt mondanatok ; valaki aka-
ratiabol jnditatot, jgazan jo moggiaual meg cyrkalliatok
vegere mönnietök, es meg tuduan erös bwn tetessel meg bwn-
tessetök ; es az bwn telen el uyt zegenöket mynd az el vit
marhakkal kincyel hatra adassatok, mert azokat jgazan meg
kiuanniuk twletök, azert mi akaratotok hatra adattiatoke neme ;
jgazan volta keppen aggiatok tuttunkra mies tuggiuk magün-
kat mihöz tartany, es ha szwkseg lezön, az mi kegielmes
fejedelmwnket erte meg talalny, Isten eltesse fldt ; Date Budae
19 die Aprillis 1580.

[Kivül magyarul : Ernö herczegnek.]

186.

1580 május 3.

Vejsz basa Ernö főherczegnek.

My Veyz passa . . .

Feölsegös Ernestus herczegh, közönetwnk es magünk
aianlasanak vtanna ; meg adak az fld leuelet az my felöl jrt

fld, mynd megertöttwk, az hatuany dolgoth my jllesse, jria fld, hogi nem az ty akaratotokbol myueltek es hogi hirötökkel nem uolt, hanem vegere mönuen, mynket bizonios valazzal ertet fld, effele valaz tetelt, semmi keppen nem tudunk myre velny mykoron az kik myueltehttek es miueltek, egin hany nemöt es magiar vraknak kapitanoknak az neuöket röndel jruan elötökben attuk; fökeppen az cyazar ado szedöiet meni kinciel marhauaz az kiuöl meny kinciöt marhat el vitenek; romai ciazar es az ty rezetökre ualot kwlömben ki summaluan belöle kwlöm töttek, kit vegreis meg kiuantunk es vgian megis kiuantatik; ennek az meg cirkalasa, eztendöre vagi holnap szamra nem köteles, my azt akariuk megerteny, miért miueltek es ki akaratiokbol miueltek; jgazan aggiatok elönkben, mies tuggiuk mihöz magunkat tartany es az my kegielmes feyedelmwnket bizonios hirrel ertetny, mert meg higgie fld, hogi ez könnien ebben el nem mulik

Ennek vtanna jm az tegnapi napon, az ho jarasa szörent Pinkösd hauanak 16 napian, az saruariak papayak, bözpöremiek, palotayak, giöriek, szenth martoniak, tatayak, komaromyak, nagi haddal föl kezwluen; ket auagj három heliön lesöket hanuan, Sambek kasteliba szaguldöt bociatuan, oth sokayg ellenközuen. myndön fele barmokat juhokat el ragattak es el vittek, effele ellenközö dolgaiknak semmy szwneti nincien; mykoron mynd szwntelen effele dolgokath elötökben adunk, hogi megh tyltanatok rola, jnkab naprol napra eöregbödik, myert hogi myndön felöl az frigi ellen iarnak; es ellenköznek;

Mynt hogi Egör, Kassa, Tokay, Szakmar; Kanysa, es horuat orzag körniwl valo kapitanok es alattok valo vitezök az friggiel nem gondoluan; vntalan giwleközuen, az sok, ellenközö dolgoktul meg nem szwnnek; möli dolgot mykor az my bekeynk es vitezink jmmaris ezökben veuen, s az my jntesinkel nem gondoluan, ha valahol myt myuelnek, mi okai ne legiwnk, meg eddig azon voltunk hogi jnnet az mi röndwnkröl az frig ellen semmy artalmas dolog ne törtennie; azert az io zomzedsaghoz jllendö dolog ez hogi mi nekwnk jgazan es tökellötössen meg jelöncietök, ha az frigihöz vazione szerezettök, maradando lezöne vagi nem; effele ellenközöket bwn-tettöke meg aüagi nem; bizonios es hamar valazt varunk, kihöz tuggiuk mies magunkat tartany, Isten fldl; Date Budae 3 die May etc 1580.

[Kivül magyarul: Ernö herczegnek.]

187.

1580 deczember 1.

Ali basa * Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa az hatalmas Jstennek io akaratiabol teoreok czaszarnak feo hel tartoia Budan, es gond uyseleoie magyar orzagnak etc.

Feolsegeos Ernestus herczeg. Keoszeonetwnk, es magunk ayanlasanak vthanna. Juta mi hozzank romaj czaszar es az the feolsegeod hiw keouete, az nemeos es tizteoleteos ferfiu Joachim Preyner mind az vele valockal egieteomben huszon eoteodik napan Nouembernek, kikett mi nagy tizteosseggel lattunk es fogattunk, az mely ayandekott romai czaszar w feolsege es feolsegeod kwldeot megh attak, kitt mi nagi szeretettel es tizteosseggel veottwnk, es az mi dologrol romaj czaszar w feolseghe, es the feolsegeod izent mindeneokett megh hallgattunk, es ahoz kepeost valaztt teottwnk, valazzok leuen az romaj czaszar w feolseghe es the feolsegeod kiuansaga szerent, mind az vele valockal marhaiockal teokelleteos es bizonyos embeorwnk által nagi tizteosseggel el kisertettwk, az kik visza tereok voltak azokatt megh azonkeppen, ennek vthanna es ez frigy dolgaban romaj czaszar w feolsege keozeott es az mi feiedelmwnk keozeot, az mi az tizteossegeos dolgott illeti mindeneokban abban akarunk teorekeodni. Isten tartsa megh feolsegeodett

Datae Budae 1 die Decembris anno Christi 1580

Ennek vthanna vagyon the feolsegeodnek valo panaszungk, mert nem tuggjuk mire velni ezt hogj frjgjwnk vagjon, es az frjgj alatt az the feolsegeod vjtézj mind el iarnak, jm mostannis mikor az romaj czaszar w feolseghe, es az the feolsegeod ayandekiaual ieleon voltak, ackoron az egriek sjrojkjak tokajak, dios gyeoriek es kassaiak vgj mint mas fel ezeren voltak Gyeongyeoseon, azert keriwk the feolsegeodet hogj the feolsegeod erreol mi nekwnk aggion bizonyos valazt, mi legjeon ennek az oka hogj igi czelekeodnek, jm az feolsegeos romaj czaszarnakis megh ielenteottwk, azert tuggja the feolsegeod hogj ez fele dologbol semmi io nem keouetkeozik, iollehett most egyk felben sem leot semmi kar, de hogj the feolsegeod ideien megh lassa azert akarank megh ieleonteni. Isten tartsa megh feolsegeodet.

[Kivül magyarul Ernő herczegnek.]

* KalaJlikoz Ali budai basa 1580 május — 1583 október 9.

188.

1581 április 14.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölseges Ernestus herczegh, nekwnk tizteölendeö barantunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Jwtt vala mi eleönkben, az tizteöleteös személy Haszan szpáhja, monda hogj vagjon w nekj egj faluia, mely falunak Marczin haza, neue, kitt birtt az te feölseged szolgália, Posar Lukacz, ennek halála vthan ment az felesége Istuan Ispanhoz, mely Istuan Ispan, ezt ez megh neuezöt falutt feöleötteb valo kegjetlenségben tartya, castelt akar veleök czinaltatni, ezt az szegensegh latuan io hazas embeör ment el rola, mely puzta sem romaj czaszarnak w feölsegenek, sem te feölsegeödnek, sem az mi kegjelmes feiedelmwnknek nem hasznal, azertt keriwk te feölsegeödett szeretettel, hogj paranczollya megh te feölsegeöd azt az elfutott iobbagiokatt hogj helyeökre szalliczak, kitt vehesswnk mi es io neueön feölsegeödttwl. Jo valaszt varunk feölsegeödttwl. Isten eltesse te feölsegeödett.

Datum Budae 14 April Anno 1581.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

189.

1581 április 16.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh, nekwnk tizteölendeö barantunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Juta mi hozzank az hatalmas czaszar portaiarol, az te feölsegteök oratoranak Auora* feölsegteöknek hiw szolgália Aprjlisnek 13 napjan, kitt mi minden tizteösseggel kjsertettwnk. De minek eleötte ttwlwnk el erettenek volna, hozanak az hatalmas czaszar vjtezj neminemw czatazo legényeökett, kik iartanak az egri kapjtan hjeuel, kiknel talaltuk az kapjtan peczeteös leuelett, keze irasa rayta leuen, kj romaj czaszar w feölsege hjtinek ellene vagjon, hjuatank hozzank az te feölsegteök hiw szolgáliaatt,

* Az egykorú német fordítás szerint *Auora* a követ szolgájának a neve.

kinek az egri kapjtán peczeteös leuelett mutatuan, juta az vyuary vice kapjtannak es leuele, mely leuelet hasonlatos keppen az czatazo legenyekuel egyeteömben hoztak, azert leueleöknek masatt kwldeöttwk romaj czaszarnak w feölsegenek, iollehett az nyluan vagjon nalunk, hogj feölsegteöknek hjreuel nincz azertt ez felett feölsegteök latuan illik hogj tizteöktwl megh foztassanak, mertt szwntelen valo panaszt tesznek az vegbeli bekeök, kiknek megh paranczoltuk hogj semmi ellenkeözeö dolognak okaj ne legjeönek, mertt az hatalmas czaszartul szwntelen valo paranczoltat vagjon, hogjha valami oly dologh teörttenendik az vegekben hogj kj az frigynek ellene lenne, bwntetlen el nem szenuedne w feölsege, ezt mi haluan, igjekeözwnk az w feölsege paranczoltatyanak es hjtinek megh tartoy lenni, ezt feölsegteök eszeben vehetj csak ebbeölis hogj az szigetj begh veötte volt megh az szanczak-sagott 80 ezer forinton három esztendeigh, de az peczj beguel egjetömben az hatalmas czaszar hjrenelkwl rablottak volt el neminemw falutt, ezt az hatalmas czaszar haluan tizteöktwl megh foztotta, azert te feölsegteökis ez felekett kik az szomszedsagban igerik magokatt romaj czaszar w feölsege hitinek megh tartasara, titkon penigh czataztatt, illik megh fosztani. Isten eltesse feölsegeödett.

Datum Budae 16 April Anno 1581.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

190.

1581 május 20.

Martonosi Ispán István, lévai viczekapitány, Ernő főherczegnek.

Fewlsiges ees en nekem mindenkoron kegelmes Vram. Az een eoreökke valo hywseges szolgalatomnac ayanlasanac vtanua, az the fewlseged leweleth veöttem vala alazatosan kiben az bwday bassa, panazolkodic fewlsigednec en ellenem, de hog illien kesedelmessegegel tehetek valasztot, the fewlsegednec en nekem meg bochiasson, ees vgian ezenfele panazolkodasrol irt volth fewlsiged az ffew capitannakis hogh meg inchien engemet rola, hogh een azt ne mywelnem, a kegetlensegeth a zegennepen, ky miat iewendeóbennis el ne pwztulnanac, iollehet fewlsiges vram az panaz myenk volna, nem az pogané, ha volna kinec teörwent tenni kewzeotte wnk. Mert

fewlsiges Vram oly kegetlen teoreok vra vagion az madariacnak, kyt Mwszthan beeknek hywnac, hog az egheez vegheken kegetlemb pogan nynch annal, annakis nynchien fewleot-
 teb eg holnapianal addig vere eg zegin biroth a falubelieth hog az ember meg hala veressige miath, ennekfeleotte miolta az niomorwlth ffallwth biria, harom holth megh a biracban kegethlen veressige miath, sem thelen sem niaron soha az zegin ember zolgalattianac vege hozza nynchien, aznac zeontelen kegetlensege es niomorwsaga, az kewssegnek meg nem fogiathkozyk, nem chwdalom hog az zegenseghnec, a falwrol el kely bwidosni, mert akar my kicihn dologert ket zaz harom zaz chapast palczakwal el ewtteth raitok, azt velem nynch az falwban oly ember kit meg nem vereteth volna, sewt vgian ninchien kinec panazolkodni felewle.

Thowabba fewlseges vram az my az dezma dolgat illety, a melliet eo desmanac newez, nem vgh vezy az my az igaz iewedelem volna, de egnehan sommawal feollieb wezen, een pediglen az papoktol draga penzen vezem az my aznac a iewedelme, meg elegezem rayta, annac feleotte immar sokfele mwnkat ezenteol rea veet az zegynseghre ees niarol niaraczaka az mwnkalkodasban mennek el kazalasban zena hordasban, kit en the feolseged ele nem twdnec zamlalom. Zegyniek mynemew kwlwmbfele kegetlenseget zenwednek myatta, enec feleotte in chak ez napokban e mostani eztendeobely birot be hywatta volth az a Mwzthanbek, napot hagiót neky, ereossen megis fenegette, kire wgian meg eskeöth hogha be nem megien az biro ew maga zemelyezerinth rea megien es niarsban vonatia okvetethlen a Dwnapartian mely dologh hamar megis teörtinik.

Nylwan twdom hog az bassa elewth menthy magath de az zegen emberek rea soha nem mernek panazlany, ees nem mery zemiben monдания az ew kegethlensegeth, az eghez pesthy bwday teorewk chiwdalkozyc raita, amy nemeo nag kegetlensigeth chelekezyk az kik ewteth ewsmerek, ez napokbannis fewlsiges vram el akartac ffwthny a falwrol, ees igh keonyeorgeotteec essedezthek zegenyek mith kely chelekedny nem twdnac howa lenni a pogannak kegetlensege miath, azert fewlsiges vram mastolis meg erthety the fewlseged, de nem hogh az my jozagynkoth falwinkot my pwztitananc, sewt inkab az masetis meg oltalmaznanc amenibeol lehetne. Annac okaert ezen keonyeorgeok alazatossan the feolsigednek, mint kegelmes vramnac, irion az bwday bassanac, ees inche erre the fewlsiged hog vegie el attol a Mwzthanbektol a ffallwkot ees aggia oly vithez embernek ky maskeppen meg twggia a

zegen ember nyomorwssagat gondolnia: Mert annac kegetlensigeth ele nem twggia ember zamlalny, az my ez pogan dolgath illety mostan rewideden irtam ffeolsegednec ffeleóle mint kegelmes feiedelmemnek.

Thowabba fewlsiges vram ezen kyweolis vagon the feolseged eleot masffele panazolkodasom. Jollehet amynth the feolsiged orzagawal vegezeth az veeghaz oltalmara ees az veggazak epytesere rendelte. Vghmint Komaromban ees egieb helekre abbant ellent nem tartananc, mert az articulus zerint tartoznec a zeginsegh zolgalnya. De ezen kywewl Vywarban, Tataban, ees egieb helekre keoleomben keoleomben sokfele szolgaltatiak a zeginsegeth seot az chatazo leghinek ky vywary ky komaromy ky geory Isten tuggia ky howa valo, akar racz legien akar masfele lowas, gyalog haydw, annira el niomoritottak, hol ide shol amoda kochikoth lowokot barmokot, ees magokotis hordozzak faraztiak annacfeleotte elessegeth kenyereket, borokot marhaiokot tekozolliac pwztiatiak, hog immaran nem chak az pogan teoreok de az the fewlsiged veggazaibolis annira pwztitiak, annira zolgaltatiak eokoth, el kely az falwkrol pwztolniok menniek veggreis egieb nem lehet benne, hogha az Isten altal maskeppen the feolsegedteol meg nem oltalmazatnac de azon keonyeorgewk the feolsegednec mint kegelmes vramnac hizem enis the feolsiged hywe ees zolgaia vagiok, paranchollion the feolsiged az veggbelieknec, hog ez illienfele kegetlensegtol zeonninek megh, mert ez feoldeon el kely pwztolni egnehan falwnak.

Mostansagales Wywarba illien dolgot myweltheek, hogh az ot valo raczoknac oztottak az my jobbaginkoth, zabadon vytten vyzik eokeoth ees hatar egiebfele epeoleteket chinaltattak velek, merthogh az sok niomorvssagot ees gyötrelnet el vntattak az legyn emberek, megh fogtak az raczok az zeginseget az teöreök rabok keoziben a temleczben vettettek egnehannapeglan az ereos fogsagban tartottak, illienfele kegetlenseg vagiok [!] raitok a niomorwlth falwkon: Annak okaert keonieorgeoc the feolsegednek alazatossan illien nag kegetlensegeth el ne zenweggien nekyek, hyzem enis the feolsigednek regy zegin zolgaia vagiok, ees az feolseged atthiath annac az ffeolsiges chazarnac megh az attiatis zolgalatomotis, ees oltalmazzon meg the feolseged ezen keonieorgewk the feolsegednec: az faluknac newek Madar Marczilhaza Bagota. Isthen tarcha meg te feolsegedeth io zerenchekel, mint kegielmes vramot. Ez lewel keolth Lewan die 20 Mensis May anno domini 1581.

Eiusdem V. S. humillimus et fidelis perpetuus servitor

Stephanus Ispan de Martonos,
vicegeneralis capitaneus Lewensis.

(Kivül latinul: Ernő osztrák főherczegnek.)

191.

1581 július 4.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh nekőwnk tiztelendeő szomszed baratunk. Keőszeőnetőwnk es magunk ayanlasanak vtanna. Az Nāgos Muztafa es Weisz passa ideiben talaltak megh te feölsegeödett vgjan ezeön dologrol, melyreöl kelletek feölsegeödett megh talalnunk. Attak volt itt Budan az Bereczk fja Sido Jacob Trombitas Janosnak ezer harom szaz forint ara marhatt, mely marhaert fogatta volt hogj vagj kez penző megh elegiti, auagj az marhaert szaz masa rezett adna, melyreöl mind ez ideigis megh nem elegjteötte, ez penigh az hatalmas cza-szar penze, mely miatt mostis fogua vadnak. Keriőwk annakokaert feölsegeödett szeretettel hogj elegjtessen megh feölsegeöd, mikor te feölsegeöd minkett ez fele dologban megh talalt, mi megh fogattuk es elegett tetettőwnk vele, azert hogj ennek vtannais te feölsegeödheöz io szomszedsagunkatt mutathassuk feölsegeöd tetesseön igazatt, ne keszeritessőwnk egjeb aros embereökett ereötte megh tartatnunk, melyet ha mi ertőwnk feölsegeöd megh czelekeödik, feölsegeödnek hasonlo baratsagunkatt ayanlyuk ez szomszedsagban, peczeteős hitt leuele ez Sido Jacobnal vagjon. Isten eltesse feölsegeödett. Jo ualaszt varunk feölsegeödöttöl. Datum Budae 4 Jul. Anno 1581.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek]

192.

1581 július 18.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh nekőwnk tiztelendeő baratunk. Keőszeőnetőwnk es magunk ayanlasanak vtanna. Errőwl

akarank feölsegedett leuelwnk által megh talalnunk. Ez el mult napokban iwttenek vala eleönkben neminemw falubeli nepek, hatarok feleöl konyeörgeni, kerenek keönyeörgeseökben hogj hatarokatt el igazittatnank, miuel hogj w keözteök el nem igazithatnak, kwldeöttwnk vala kj az hatalmas czaszar vjtezjben sem czatara sem semmi gonosz vegre, hanem az hatar igazjtani, ezeonkozben vgjan azon falubeliek, teöttek hjre az egri kapjtannak, hogi az hatalmas czaszar vjtezjben kj mennenek hatarokatt igazitani, ezt haluan az egri kapjtan, kj iwtt minden nepuel es lest vetöt, az hatalmas czaszar vjtezjre talaluan el fogdostak benneök, az hatuani beghnek mikoron tudasara leöt volna, az szegensegnek alattomban valo czalardsagok, ketteöt megh bwnteteöt az szegensegben, miuel hogj mindenwt megh szoktak bwntetni, az kiknek ertyk ez fele czalardsagokatt, ez dolgott az egri capjtan haluan harom megh keöteözeöt raboknak feieöket vetette, es ide hozzank kwl-dötte, mely halhatatlan dologh, hogj ezfeleert rabokatt le vagianak, mijs azt latuan vagattunk rabokat mind az vegekben le es az feieöket vjszontt az kapjtannak kwldeöttwk, azert tegyeön iteleteöt feölsegeöd benne, hogjha feölsegeödnek auagj romaj czaszarnak w feölsegenek, auagj az mi kegjelmes feiedelmwnknek vagjone valami haszna benne. Annakokaert kiannyuk mind romai czaszartul w feölsegetwl smind te feölsegeödtwl, hogj az fele hituan embeört feölsegeöd ez szomszedsagban ne engedjeön mely feleöl talaltuk megh romai czaszart w feölsegetis, hanem feölsegeöd olynak engeggje, kj az orszagot ne puzticza hanem eppjce, es kj az mi kegjelmes feiedelmwnk es romaj czaszar w feölsege közeöt valo frigjnek ellene ne iarion.

Touabba hjszwk hogj feölsegeödnel nyluan vagjon, az minemw castelt az Ipoly mellett eppjtetwnk, de nem gonosz vegre, hanem erteöttwk hogj igen toluaylo hely volna, vgj annyera hogj az aros nepeket, mind feöl menöben smind ala iwueöben, szoktak ott meg dulni fosztani es eölni, ezt haluan, hogj azfele latroktul bizuasban iarhassanak, ez vegre eppjtettywk, de erteöttwk hogj alattomban az vegekben valo vjtezeök keszwlnek volt nepuel es algyuual, hogj ellene allananak, azert keriwk feölsegeödet szeretetuel hogj feölsegeöd paranczollya megh az vegekben, hogj az w gondolattyok szerent valo dologbol valami ne essek, kitt uehesswnk io neueön feölsegeödtwl, es ezkeppen az mi kegielmes feiedelmwnk es romaj czaszar w feölsege keözeöt valo frigj alhatatossan megh maradhasson. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budae 18. Jul. Anno 1581.

(Kivül magyarul: *Ernö herczegnek.*)

1581 julius 24.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczeg nekőnk tizteölendeő barantunk. Keöszéonetőnk es magunk ayanlása vtan. Errőlakarank feölsegeödet megh talalnunk leuelőnk által, hogj Racz Mihaly harminczados, az ő harminczadossagaban ados az hatalmas czaszarnak tizen kett lo tereöh penzuel, ez okaert hogj ő azt az penzt az hatalmas czaszarnak megh adhassa, hozot ő feölsegetől leuelet hogj czaust aggjunk es az hatalmas czaszar iobbagj keözeöt ahol azfele penz vagjon kj szedessők, mi az hatalmas czaszar leuele latuan, boczatank el egj hiő emberőnket Mehemet czaust, az hatalmas czaszar leuleuel es az mi leuelőnkuel hogj az penzt kj szeödne azonkeözben az papaj Huszar Peteör nepej az czaust Tolna mellett el fogtak, immar kertők Racz Mihalytul az summat, ő azzal menti magat hogj az czaus szeötte az penzt, es ő nem tuggja menyt szedeöt kj smenyt nem, azert migh az czaus megh nem leszeön azt mongja hogj szamot nem adhat, mely az hatalmas czaszarnak karara vagjon, kerők annakokaert feölsegeödet szeretetuel hogj feölsegeöd vagj mi nekőnk auagj az hatalmas czaszarnak kőlgje megh az czaust ne kellessek az hatalmas czaszart ereötte megh talalnunk, iollehet vadnak attyaffjai az czausnak, es azok akartak ő feölseget megh talalni feleöle, de mi nem akartuk az te feölsegeöd kedueert es baratsagaert ő feölseget illyen kiczin dologual bantani, hogj romaj czaszar ő feölsege es az mi kegjelmes feiedelmőnk keözeöt valo frigj teökelleteösben megh maradhasson, azert ha mitt feölsegeöd az mi baratsagunkert czelekeödik vjszontagh hasonlo baratsagunkat ayanlyuk feölsegeödnek minket feölsegeöd leueleuel megh talaluan Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budae 24 Jul. Anno 1581.

(Kivül magyarul : Ernő herczegnek.)

194.

1581 julius 25.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeös romaj czaszar nekwnk tisztelendeö baratunk. Keöszcönetwnk es magunk ayanlasanak vtanna. Juta mi hozzank az te feölsegeöd oratora 22 Jul. erteöttwk hogj az hatalmas czaszarnal hjuen szolgalt, annakokaert, nagj tizeössseggel mind az w hozza tartozokual kisertettwk. Touabba az el mult napokban talaltuk volt megh feölsegeödet leuelwnk altal, az Ipoly mellet valo castely feleöl mellyet eppjtetwnk, tudni illik hogj az kereskeödeö nepnek iouara legjeön, nem egjeb vegre, ieleönteöttwk volt aztis feölsegeödnek hogj az hatalmas czaszar birodalmaban Verebely neuw faluban, mely falu az esztergami bege, az vjtezeök akarnanak castelt eppjteni, nem tuggjuk ha feölsegeödnek vagjone hjreuel auagj nincz, azert az mikeppen ez eleöt valo leuelwnkben irtuk hogj lehetetlen dologh az hogj az hatalmas czaszar birodalmaban feölsegeöd castelt eppjtetne, miuel hogj lehetetlen dologh, azert semmikeppen nem engegjwk, lam szot nem teszwnk mikor feölsegeöd az feölsegeöd birtokban valamit eppjtet, mikeppen hogj mast Vyuarat eppjtik szot nem teszwnk rea, miuel hogj feölsegeödnek birodalma alat vagjon, azonkeppen nem illik hogj feölsegeödis erre szot tegjeön miuel hogj az hatalmas czaszar birodalmaban vagjon, keözel Vaczhoz, mely feleöl megh ertheti feölsegeöd mikeppen szolottunk az te feölsegeöd oratoranak, ismegh az Nāgos Musztafa passa ideieben szot nem teöttwnk mikor Kalot eppjteöttek. Enek vtanna irtunk volt feölsegeödnek az egri capjtan dolga feleölis mely dolgot czelekeödeöt, mely feleöl az feölsegeöd oratoratol feölsegeöd nyluabban erthet. Vegezetre akarank feölsegeödnek erreölis irnunk hogj Racz Mihaly harminczados, az w harminczadossagaban ados tizenket lo tereöh penzuel, hogj ez summat az hatalmas czaszarnak megh adhassa, w feölsegenek leuelet hozta hogj czaust adnank hogj ahol az hatalmas czaszar ioszagaban azfele penz vagjon kj szeögje, mi az hatalmas czaszar leuele latuan, annak kj szeödesere boczatank egj hiw emberwnket Mehemet czaust, az hatalmas czaszar leueleuel es az mi leuelwnkuel, hogj az penzt szeödne Tolna keörwl az papaj Huszar Peteör nepej el fogtak, annak vtanna Racz Mihalytul az summat kertwk, es azzal mentj magat hogj az czaus szeötte az penzt azert nem tuggja

menyt szeödeöt kj benne es menyt nem, azert migh az czaus ieleön nem leszeön szamot nem adhat azt mongja, mely az hatalmas czaszarnak karara vagjon, de hogj az hatalmas czaszar illyen kis dologbol megh ne bantassek, te feölsegeödet keríwk hogj feölsegeöd auagj mi nekwnk auagj az hatalmas czaszarnak kwljje megh az czaust, iollehet vadnak attyaffjai es azok akartak w feölseget megh talalni feleöle, de hogj az te feölsegeöd es w feölsege keözeöt valo frigj megh maradhasson, es az te feölsegeöd kedueert nem engettwk hogj w feölseget megh talallyak ebbeöl, azert ha mit feölsegeöd mi ereöttwnk czelekeödik, feölsegeödnek hasonlatos baratsaggal akarunk lenni, feölsegeöd minket megh talaluan. Ezeoknek feöleötte az mi kegjelmes feiedelmwnk boczatta hiw emboret az te feölsegeöd oratoraua, mellyet te feölsegeödheöz ki boczatot, azert annak feöl menetelire az eleöbbi szokas es teörnyeny szerent kiuannyuk feölsegeödnek hitt leuelet, hogj az te feölsegeöd leuele latuan mind feöl meneöben smind ala iwueöben, mind az w hozza tartozokual egyeteömben batorsagos vta lehesseon. Az mint oda feöl emlekeözenk az egri capjtan dolga feleöl, megis keríwk feölsegeödet, hogj feölsegeöd olyan embeört ne engeggjeön ez szomszedsagban, kj feölsegeödet es az mi kegjelmes feiedelmwnket igjekozik megh haboritani. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budae 25 Jul. Anno 1581.

[Kivül.] Az feölsegeös romai czaszarnak, feölseö Magjar orszagh es Czeh orszagh kjrallyanak, nekwnk tiztelendeö barátunknak ez leuel adassek.

195.

1581 augusztus 19.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Ali passa . . .

Feölseges romai czaszar nekwnk tizteolendeö barátunk. Keöszenetwnk es magunk ayanlasanak vtanna. Illyen dologrol kelletek feölsegeödet leuelwnk által megh talalnunk, hogj vagyon az hatalmas czaszar ioszagaban egy Maros neuw varos kit bir Forgacz Imre, kj az eleöt te feölsegeod szamara az kamarasok birtak, ezeök miuel hogj igen megh szegenyeeödtwl, (!) adoiokat hirtelen megh nem adhattak, Forgacz Imreh igen megh nyomorgatta wket, ugj annyera hogj egj nehanszor reaiok

kwideöt mostis harmincz eöt haz Maroson el egeöt, szwntelen mostis egetesuel fenyeeögeti wket, azert keriwk feölsegeödet szeretetuel hogj az mikeppen ennek eleötte feölsegeöd szamara uolt, ez vtannis arra foglallya feölsegeöd, mert ha nyomorusagokrol feölsegeöd gondot nem uisel, az mi kegielmes feiedelmwnket szwksegeös keppen megh kel talalnunk feleöle, hogj nem mint el pusztullyon, az hatalmas czaszar ioszagaban masuua szallittyuk wket, de hogj feölsegeodnek kara ne keouetkeöznek akarank feölsegeödet megh talalnunk feleöle. Touabba talaltuk uolt megh feölsegeödet egj nehany napual ez eleöt egj sido Jacab neuw dolgabol, kj az hatalmas czaszarnak sokual ados, ki adot uolt Trombitas Janosnak tizen három szaz forint ara marhat, mely Trombitas Janos hitt leuele az sidonal uarjon, azert keriwk ezeonnis feölsegeödet hogj feölsegeod elegitesse megh ez feölwl meg' neuzeööt sidot, miuel hogj az hatalmas czaszar penze uagyon benne, kiert hasonlo baratsaggal akarunk feölsegeödnek lenni. Jo ualaszt uarunk feölsegeödtwl. Isten eltesse feölsegodet. Ex vrbe Buda 19 Aug. Anno 1581.

[Kivül magyarul: a római császárnak.]

196.

1581 augusztus 20.

Ozmán aga, waczi főharminczados, Ernő főherczegnek.

Felseges es kegyelmes feyedelem, nekönk myndenkoron walo hiuseges baratonk. Kezenetönket es zywönk zerint ualo ayanlasonkat jriok felsegednek mynt jo akaro zomzed baratonknak: mostany irasonkra nem egyeb dolog inditot mynket, hanem hogj en soha, sem oda fel az romay chazarnak, sem az en kegielmes vramnak töröc chazarnak karara nem igyekeztem. Mostis byzoniara ha ez en haznos niomorolt keresemet felseged jo zywel meg halgattya felette igen, nem chak ide, hanem az romay feyedelemsegnekis haznara lezen. Hagiom magamatt egez Magiar orzagra, es Nemett orzagra valo kereskedö rendre, hogj soha miattam senki sem vtaba, sem kereskedeseben kart nem vallott, söt incab jarasokban nag karommalis nag segytseggel voltam. Chak nem twdom my len oka hogj az Giör alat valo sokadalmokat es vasarakat Owarra akariak zerzeny, mely dolog az ket chazarnak nag karara, es

vegre ne talam haborosagara lenne. Mynt hogj az zenanak es egiebb jaro helyeknek zyk wolta, az baromnak vthat be rekezyt, es tellyesseggel fel fele alattya. Vagion imár 12 ezten-deye annak, hogj az harmicad dolgaba zolgalok hywen az en kegelmes vramnak, most vyonnan ismet az Erdel orzagban, es Magiar orzagban valo lakozok irtak oda be felölem es engemett kertenek, hogj mas tudatlannak ne adatnek, ig ismet fel kellett az harmicad gonduseletet vennem. Bator felseged latassa meg az oda fel ualo harmicadosoknak, vamosoknak laistromit, ha az 12 eztendő elet mente teb jöwedelem awag mostan, en gondwiselesemben. Mynt hogy Giör fele ez elet, eztendeig, ha ment 15000 barom, most 30000 awag 40000 megyen. Enis kegig arra igyekezem, hogj ha az giöri sokadalom helyin marad, az romay chazarnak nag haznott tehessek, smind ide az en kegelmes vramnak. Mert ha ez dolog kilenben lezen, im az kereskedöknek az jowanak az akarattyok hogj az töserseget el haggiak es egyeb dolgokhoz latnak, mynt ök Owarra haitananak.

Hogj kegig valaky oda fel panazolkodnek az chatazo törökök miat, en az bwdaj Ali pasanal arrol vegeztem, es feymre vezem annak gongyat, es ha kelletyk most enberem megjen az portara felsegedtel jo valazom leuen mjndiarast arrolis akarok oda be ha kiwantatik vegeznem. Tudom aztis hogj ha felseged ez haznos könjergesemet meg gondollya ellent nem tart abba, hogj az elebby heljen maraggion az sokadalom, Felseged azoktol is meg ertheti, kjk ide az köwetsegben yarnak az portara, enny idötöl fogwa lathattak mynt zolgaltam es faradok, felsegednek haznara, es az kewetsegnek rendyben. Felsegednek azert ez kenjergesem, az felseges es kegyelmes Rudolphus romay chazar vtan, maradna helyen az elebby sok idötöl valo giöry sokadalom, mely dologert fels. enis byzonniara mykor kiwantatik yowal akarok lenny. Im mostan a my kewes ayandekot fels. kildhettem ez my ket emberyntel vaczjaktol, eremest jo akarattal kildettem, hogj fels. nekyk jo es hamar valo valasztot aggion. Isten tarcha meg fels. sok jo eztendeig, az feyedelemsegnek meltosagaban.

Vaczon 20 Aug. 1581. felsegednek barattya

Ozman Aga vaczy fe harmicados-

[Kivül latinul: Ernő [őherczegnek.]

197.

1581 augusztus 28.

Ali basa Miksa főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feolseges Maximilian herczeg nekőwnk tiszteölendeő barantunk. Keoszeonetőwnk es magunk ayanlása vtan. Akarank te feölsegeödet leuelőwnk által megh talalnunk, neminemő leöt dolgokrol, iollehet az romai czaszar ő feölsege, es az mi kegielmes feiedelmőwnk keőzeöt frigy vagjon, mind azon által az vegbeli vjtezeők gjakran szoktak oiy dolgokatt czelekeődni, mellyek az kett feiedeleöm keőzeöt valo frigynek ellene vadnak, az mintt ez augustusban leőttenek. Eleőszeör az papai palotai vesprimi vjtezeők ezeon hoban iőttek, Szekeos februar ala, egj Ibrahim neuő bulyugbasat el uittek, egj odabasat el uittek, egj besliatt megh eöltek. Jsmegh uittek az Szigetsegből negj aros teöreőkeöt. Ismegh iőttek az tataiak es komaromiak Veörös uar ala, ott harom eleuent fogtak es el uittek. Ismegh iőttek Zent Miklos ala, ezediek, kallaiak, tokaiak, onodiak vgj mint 800 louag, kik Zent Miklost megh akartak uenni, ismeg az zolyomiak es viglesiek es az teőb uegekbeöl uoltak Diuin alat 18 zaszloual, szam szerent uoltak ugjmint 2500 ismeg az egriek iőttek Biriny ala kikben negiet el fogtak, ez fele szantalanszor szokot lenni, seöt ugian giakorta uagjon ez fele dolog, mellyet ugian nem szenyuedhettőwnk touab hane n akarank feölsegeödet ebbeöl meg talalnunk, mert nem tuggjuk ez fele dolgokot mire uelni, romai czaszar ő feölsege es az mi kegielmes feiedelmőwnk keőzeöt frigy leuen, ha feölsegteőknek hireuel uagyone auagj nincz, iollehet az egriek ugjan azt mongiak hogj feölsegteők hireuel iarnak, azert kerioők feölsegeödet szeretetuel hogj paranczollya megh feölsegeöd az uegbeli vjtezeőknek tarczak az frigyheöz magokat, feölsegeöd aztis aggja tuttunkra ha uagione ez fele dologh felsegeödnek hireuel auagj nincz, tuggjuk az mi kegielmes feiedelmőwnket mind ezekreöl bizonyossa tenni, giakorlatossaggal panaszkodnak az uegbeli kapitanok hogj az mi alattunk ualok uolnanak minden dolognak okai, azert feölsegeöd itellye megh ha okaie auagj nem, az mi alattunk ualoknak mi ereös paranczollattal megh paranczoltuk hogj senkj se nminek oka ne legieön, azert az mi paranczolatunk szerent az frigyheöz tartyak magokat, feölsegeödtől io ualaszt uarunk

hogj mys tuggjuk magunkat miheöz tartani. Isten eltesse feölsegeödöt. Ex vrbe Buda 28 Aug. Anno 1581.

[Kivül.] Az feölsegeos Maximilian herczeögnek, romai czaszar ű feolsege attyafianak, nekűnk tisztelendeö baratunknak ez leuel adassek Beczben.

198.

1581 augusztus 29.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeös romai czaszar nekűnk tiztelendeö baratunk. Keoszeönetűnk es magunk ayanlasanak vtanna. Talaltuk meg feölsegeödött az marosiak nyomorusagos allapattyok feleöl, az hatalmas czaszar hiű keöüete által, mely nyomorusagot szenuednek az tiztartoktul, feökeppen Forgacz Imretűl. es annak szolgaitul. Ez el mult harmadik eztendeöben, az feölsegeöd kamorasihoz indultak volt, es az utban megh lesette űkett, es fogsagra vjtette oda feöl Biczében, es addig el nem boczattatta űket, migh feöllyeb valo fizetést nem igerteteöt veleök, az miben az feölsegeöd atya hatta, abban nem tartottak megh űketh, azonnis panaszolkottanak egjnehanszor, hogj miolta feölsegteök űkett azoknak birtoka ala atta, semmi nyomorusagokban melletteök nem voltak, mindenfele huztak es nyomorgattak, es tartyak űket, az nagj sok meltatlan tartasok miat annyera iutottak hogj egj kereskeödeö embeör sem maratt varosokban, keöüetkeöztenek az varasbol kj es helt auagj feöldet kertenek ahol megh maradhassanak, de feölsegeödött akartuk eleb megh talalni feleöle, azertt ha feölsegeöd azoknak kezeökbeöl kj nem veszj, sem az hatalmas czaszare sem feölsegeöde nem leszeön, mert az varasnak iob resze el pusztul, azertt az mikeppen sok szaz esztendeötűl foguan az posony kamorasok birtak, mostis azon keönyeörgeönek szegenyeök, hogj feölsegeöd venne űkett az feölsegeöd szamara, es mindent valamiuel tartoznak keszek az feölsegeöd kamorasiinak feöl szolgaltatni, auagj ha feölsegeödnek teczjk halgatnának Komaromban az feölsegteök vduarbiraihoz, mys keriwk feölsegeödött hogj az kik sok esztendeötűl foguan birtak űkett es nem otalmaztak, feölsegeöd vegje el tűleök, hogj ezkeppen maradhassanak megh szegenyeök, melybeöl mind az mi keg-

jelmes feiedelmŕnknek smind feölsegeödnek haszna keöuet-keözjk, mostis az varasnak harmad része (az mint ennek eleötte valo leuelŕnkben megh ielenteööttŕk megh egetteteöt, minden marhaiokual eöszue, Forgacz Imrenek es az ũ uduarbirainak leuelei megh mutattyak, mely leue[le]ket kŕldeöttek hogj ũ altalok eseöt az veszeödeleöm, es egetes mert tŕzzel vassal fenyeögettek ŕket, az keues adoiert, kit az nyomorúsagh es insec miat megh nem adhattanak azert feölsegeöd vjsellyeon gondot rolok mert ha feölsegeöd gondot nem vjsel, az mi kegjelmes feiedelmŕnknek hjreuel aggjuk, annak vtanna oly helyre szallittyuk ŕket hol mindeneök ellen megh maradhatnak. Isten eltesse feölsegeödet. Ex vrbe Buda 29 Aug. Anno 1581.

Az vduarbiro leuelett im feölsegeödnek leuelŕnkben takaruan feöl kŕldeööttŕk.

[Kivül magyarul : a római császárnak.]

199.

1581 október 26.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekŕnk tisztelendeö barantunk. Keöszeönetŕnk es magunk ayanlása vtan. Az feölsegeöd kiuansaga szerent ezeön leuelben takaruan megh kŕldenk az mi hitt leuelŕnkett, romai czaszar ũ feölsege postaianak ala iŕuetelire. Touabba panaszkodik feölsegeöd leueleben hogj frigy leuen az hatalmas czaszar vjtezj vakmereökeppen iarnának es czataznanak, feölsegeödnek nem illenek panaszkodni, mertt feölsegeödnek nem aggjak vgj az dolgott tutlara az mint volna, ha feölsegeöd bizonynal megh ertene, meltatlan panasznak itelhetne feölsegeöd, mi meltan panaszkodhatnank, mert ez mi alattunk valok semmit oknelkŕl nem czelekeödnek, az mitt czelekeödnek indito okai az vegbeli vjtezeök, mi szŕntelen ez mi alattunk valoknak ereös paranczolattal megh paranczollyuk hogj semmi visza vonasra okott ne aggjanak, ezeök feluen az mi paranczolattunkatt magokatt megh tartoztattyak, ezeönkeözben az vegbeli vjtezeök okott aduan, ezeök sem szenuedhetik, hanem ŕkis magok otalmaban czelekeöszjk ha mitt czelekeödnek, azert Nāgod paranczollya megh az veg-

beli vjtezeöknek es kapjtanoknak hogj minden ez fele dologtul tartoztassak megh magokatt, hogj ezkeppen mind innen smind onnan maradhasson meg az io szomszedsagh. Panaszolkodik Nāgod az gyulai vjtezeökre, miuel hogj Kallo keörwl neminemw falukatt akartak volna el dulni, ebbeöl es megh itelheti feölsegeöd hogj nem igazan attak feölsegeödnek tuttara, mertt nem az gyulaiak voltak, hanem Sasuar beg egj Kesir neuw falura akartt menni, kjk az hatalmas czaszarhoz engedetleneök voltanak, azonkeözben az tokaiak ondiak, kallaiak Sasuar begeot ez megh neuzeöt falunak retin lestek, Sasuar Begh reaiok talaluan Isten szerenczett adott, vgj annyra hogj az mint feölsegeöd irta egj nehanyat fogtanak el benneök.

Az february begeöt, az pesti Olay begeöt az budai vjtezeökett iria feölsegeöd hogj az mi akaratunkbol kj mentek volna, vgj vagjon hogj kj kwldeöttwk volt es mi akaratunkbol volt, de nem semmi gonosz vegre, hanem hogj az tatai kapjtan immar egj nehanszor irta hogj az vjtezeök szorgalmaztattyak hogj Valt teöbeöl el egessek, ennek ez Valnak otalmazasara kwldeöttwk volt.

Az tataj vice capjtannak iria Nāgod hogj feiett veöttek volna, esztis ha feölsegeödnek igazan tuttara attak volna nem ok nelkwl leöt, mert Tabaydon egj teöreök vjteznek feiett veötte, eggjet megh eleueneön el vitt, mas nap megh kj iwuen, az vjtezeökre talaluan leött halala.

Az zacesnai beghe feöl azt iria feölsegeöd hogj eöt ezen ment volna el rablani, iollehett az nem az mi birtokunk alatt vagjon, de mind azon által itellye megh feölsegeöd ha egj beghe eöt ezer magauat mehett kj, holott az az beghe az w maga ioszagaban castelyaban ment, es senkj egjeb az w nepenel vele nem volt, mi meltan panaszolkodhatnank de el vntuk feölsegeödētis egj nehanszor talaltuk megh feölle, de mind azon által megh sem szwnnek megh, az mintt octobernek 22 napjan sirojkak, egriek, putnokiak dios gyeöriek tokaiak es az teöb vegbeliek Hatuan ala 17 zaszloual iwtttek volt Ruber Caroly volt eleötteök, ha az hatalmas czaszar vjtezj eszeökben nem veöttek volna nagj kartt teöttek volna, mind azon által megis egj nehanyat megh fogtak benneök, azoktul megh tuttuk bizonynal hogj az hatuani begeöt lestek, azertt tegjeön iteleteöt feölsegeöd feölle ha az mi alatunk valok auagj kik legyeonek okaj minden vjsza vonyasnak, feölsegeödnek az vegbeli vrak bizonynal nem aggiak tuttara, mert ha feölsegeöd tudna nem panaszolkodhatnek feölsegeöd,

Az filekiekre es az dregeöly martaloczokra panaszolkodik

vegre feölsegeöd, ezeöknek dolgok hjrwnkuel nem volt im vegere megjwnk, ha oknelkwl valamit czelekeöttek leend, bwn-tetlen nem haggjuk, Isten eltesse feölsegeödett. Ex nostra vrbe Buda 26 Octob. Anno 81.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

200.

1581 deczember 6.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwnk tisztelendeö baratunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Immar kett leueleben emlekeözeöt feölsegeöd az ayandeknak kesz volta feleöl, de feölsegeöd megh sem ieleönteötte megh az ideiett mikor leszeön iwuendeö, im mostansaggal kwldeöttwk embeörwnkett az hatalmas czaszarhoz w feölsegeheöz, de semmi bizonyos dolgott w feölsegenek izenni nem tuttunk, mertt nem tuggjuk mire velni hogj neha ideiebben, neha keseobben kwdi feölsegteök ala. Touabba neminemw dolgokrul talaltuk volt megh feölsegeödett leuelwnk által, mellyek voltak az frigy ellen, feölsegeöd az mi leuelwnkre, illyen valaszt teöt hogj nem wk volnanak okai, de feölsegeodnék nem aggjak vgj tut-tara az dolgott az mint volna, mert ha feölsegeödnek tut-tara adnak, vgj tudna feölsegeöd, iteleteöt tenni feleöle, azert keriwk feölsegeödett mint tisztelendeö baratunkatt, hogj paranczollya megh feölsegeöd az vegbeli vjtezeöknek es capjtanoknak, az feölsegeöd ayanlása szerent tarczak az frigjheöz magokatt. Isten eltesse feölsegeödett. Ex vrbe Buda. 6. Decembris. Anno 1581.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

201.

1582 január 9.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwnk tisztelendeö baratunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan, Juta mi hoz-

zank az feölsegeös romay czaszar oratoranak embeöre az mi embeörwñkuel Mehemet czausual egyeteomben 7 Jan az hatalmas czaszar portaiarol, mely w feölsege oratoranak embeöret, minden kesedeleomnelkwñl tiszteösseggel boczattuk es kiserítettwñk. Touabba mind ez ideig is az hatalmas czaszarnak semmi bizonyos dolgot nem irhattunk, az tiszteössegeös ayandek feleöl, keriwñk azert feölsegteöket hogj tegjeön bizonyossa minket, hogj mys az mi kegjelmes feiedelmwñket az hatalmas czaszart, mentwñl hamarab tehesswñk bizonyossa feleöle. Isten eltesse feölsegeödet. Ex urbe Buda 9 Jan. Anno 1582.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

202.

1582 január 15.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwñk tisztelendeö barantunk. Keöszeönetwñk es magunk ayanlása vtan. Megh hozá mi nekwñk az feölsegeöd leuelet az feölsegeöd postaiá Peczy Berthalon, melyben iria feölsegeöd hogj minden kesedeleomnelkwñl el boczatanánk, mi kerdenk twñle, hogi az feölsegeös romay czaszar oratoranak embeoret hogj hol talalta w monda hogj Komaromban, annak okaert megh akartuk egj nehany napigh tartoztatni, migh feölsegeödtwñl hir nem iwñne, hogj ugjan ezeön feölsegeöd postaiatul valaszt tehetne feölsegteök arra, az mely dologert romay czaszar w feölsege oratoranak embeöre feöl iwñtt, de gondolánk hogj feölsegeödnék ellene lenne, annak okaert minden kesedeleomnelkwñl tiszteösseggel boczattuk. Touabba az hatalmas czaszar ayandekanak janariusban otben kelleöt volna lenni, de nem tuggjuk enni kesedemenek az okat mi legjeön, feölsegteök nem ada tuttunkra, mi sem tudánk az mi kegjelmes feiedelmwñknek semmi bizonyos dolgot irni feleöle, azt tuttuk hogj ez ideig itt legjeön, azert keriwñk feölsegteöket, hogj ne keselleye feölsegteök. Isten eltesse feölsegeödet. Ex urbe Buda 15 Jan. Anno 1582.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

203.

1582 január 29.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczeg nekőnk tisztelendeő barátunk. Keöszeonetőnk es magunk ayanlása vtan. Talaltuk megh feölsegeödöt immar egjnehanzor leuelőnk által, miuel hogj az vegbeli kapitanok az frigynek szőntelen ellene iarnanak, feölsegeöd mindenkor azt irta, hogj meg uagion paranczoluan hogj senki semmire okot ne adna es magat az frigyheöz tartana, ez elmúlt napokban az kanisay kapitan, az szigetuary szanczaksaghoz tartozo iobbagioknak azt irta hogj ualahoua mehetnek el mennyeonek, mert az ő hozzáia tartozok ki nem iarhatnak, mert az teoreőkeőknek hirt adnanak, azert irta hogjha el nem mennenek, felesegeostól giermeőkeöstől hazokban egetne őket, ezt nem tuggjuk mire uelni, ha feölsegeöd akarattyabol uagione, auagj ő maga kőleön partot őteöt maganak, im peczeteős leuelenek masat leuelőnkben takaruan feölsegeödnek kőldeottők, akariuk okat erteni, azert ha megh nem szőnik ez fele dologtul, leuelet az mi kegielmes feidelmőnknek, az hatalmas czaszarnak kőlőgőők, annak utanna gondot uiselőnk rola. Isten eltesse feölsegeödöt. Datum Budae 29 Jan. 1582.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

204.

1582. márczius 3.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczegh nekőnk tyztelendeő barátunk. Keoszeonetőnk es magunk ayanlása vtan. Megh hozak mi nekőnk az feölsegeöd leuelet, melyben iria feölsegeöd miuel hogj Erasmus Praumra kanisay kapitanra panaszkottunk uolna, iollehet feölsegeöd igazban panaszkodhatnak az mi alattunk ualo uitezeőkre, de mind azon által feölsegeödnek gongja leszeon hogj ez utan ne

panaszolkodhassunk, azért mi nekünk is gondunk lesz-eon rola, iollehet ez ideig hírünkuel nem uolt hogj senki az mi alattunk ualo uitezeök keozzól az frigy ellen iart uolna, hol mellyket megh erteöttük büntetlen nem hattuk, im mostis irtunk es czausunkat kóldeöttük az szigety begheöz, hogjha ualamelлык ollyat czelekeodnek ki az frigjnek ellene uolna, mikeppen ennek eleotte ez utannis büntetlen nem haggjuk. Touabba emlekeozhetik feolsegeod arra hogj az hatalmas czarszar (!) aiandekanak ala menetelinek terminusa januarius uolna, de hogj ennyt keseöt az okat nem tuggiuk mi legieon, auagj talam tolsegteök mast gondolt rola, az hatalmas czaszart mind ez ideigis okarol nem tuttuk bizonyossa tenni, w feolsege akaria okat mi teölünk erteni hogj ennyt keseot. Igien iria feolsegeöd hogj meltob panaszt tehetne feolsegeod, de az meny panasz az mi begeinktól az feolsegeöd alat ualo uitezeökre iw, ha mi azokat mind megh szamlalnank es megh irnank, tentat papirorost nem talalnank kire azt föl irhatnank, azért gondolnank hogj az mit az feolsegeod alat ualo uitezeök czelekeottekis, feolsegeodnek hireuel nem uolt, ki ha feolsegeödnek hireuel leöt uolna, büntetlen tuggjuk feolsegeöd nem hatta uolna. Isten eltesse feolsegeodet. Keolt Budan 3 Mart Anno 1582.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

205.

1582 márczius 6.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feolsegeös Ernestus herczegh, nekünk tiszteölendeö baratunk. Keöszeönetünk es magunk ayanlása vtan. Giakorta valo leuelünk által talaltuk megh feolsegeödet ebbeöl, hogj az vegbeli vitezeök az frigy ellen szóntelen iarnak, ez feölöl valo napokban irta volt feolsegeöd hogj az kanisay kapjtantul nylyuan mindeneöket megh erteöt feolsegeöd, es hogj igazban panaszolkodhatnak feolsegeöd, de mind azon által gongja lesz-eon feolsegeodnek hogj ez vtan ne panaszolkodhassunk. Esztergam es Nograd mellet nagj erdeok es gonosz vtak vadnak, hol az aros nepeknek ez eleöt nagj veszedelmeök volt, az aros nepektól kitól tiz ezer kitól husz ezer forintott toluaylottak el

w magokat annak feöleötte megh eoluen, esenek mi hozzank az aros nepek ezt latuan, annak feöleötte az vrak kadiak, keönyeörgenek mi nekwnk, hogj ott ha egj castelt es hidat nem czinaltatunk, az aros nepek semmi keppen nem mernek iarni, ezeöknek keönyeörgeseökre haluan, es az aros nepeknek puszuulasokat latuan, czinaltatank egj castelt es hidatt ott, kitt feölsegeodnek megh irtunk volt, hogj mind az mi alat-tunk valoknak smind az feölsegeöd alatt valoknak hasznara czinaltattuk, azulta soha panasz nem iwtt hogj valakinek csak egj penzetis el veöttek volna, mostan penigh hogj Posonbol az vegbeli vitezeök es kapjtanok az gjwlesbeöl haza iwtték, indultak ez megh neuzeöt castelnak es hidnak el bontasara, mi ezt ertuen kwldeöttwnk volt az hatalmas czaszar vjteziben az castelt es hjdatt eörizni, az feölsegeöd alatt valo vjtezeök iwuen egjben talalkoztak, Isten akarattyabol az hatalmas czaszar vjtezj által megh verettettének. Ismegh azon nap Nadasy Ferencz es Zriny Gyeörgj ment az vjtezeökuel, szigetuary begheöz tartozokra, akartak Berzenczett megh venni, Isten vgj akarta hogj az hatalmas czaszar vjtezj ezeöknekis elleneök allottak, egjnehan az ki foglya eseat benneök, azok megh vallottak hogj Berzenczet akartak megh venni; Ismegh Hatuan fele nyolczuan ezer nepe vagjon feölsegteöknek, Touabba az el mult napokban az simontornyay szanczagsaghoz tartozokra iwtték volt louagosok, kinek szamat nem tuggjuk, kikben Isten engedelmebeöl hetet fogtak el, azokis azt vallottak hogj az hatalmas czaszar vara ala gonosz szandekbol iwtték volt, ezeök ha feölsegteöknek hjreuel nem volna, w magok feieteöl nem mernek czelekeodni, mi ez fele dolgokat egjnehanszor attuk feölsegteöknek tuttara, de az feölsegteök alatt valoknak hazugsagokat el hiuen, nem hitte feölsegteök az mi beszédwnket, most azertt megh teczik az mi igaz beszédwnk es irasunk. Ez feölwl valo leueleben irta feölsegeöd hogj gongja leszeön feölsegeodnek rola ez vtan ne panaszkodhassunk, auagj talam ezt irta feölsegeöd gond uiselesnek az kik kezdenek lenni. Isten eltesse feölsegeödett. Datum Budae 6. Martii Anno 1582.

[Kivül magyarul : Ernö herczegnek.]

206.

1582 márczius 17.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh, nekőwnk tiszteölendeő barátunk keőszeönetőwnk es magunk ayanlása vtan. Megh adak az feölsegeöd leuelett; irta feölsegeöd hogj romay czaszar ű feölsege akarna postat az hatalmas czaszar portaiara kőldeni, kinek ala iőuetelire kiuanta feölsegeod az mi hitt leuelőwnkett, az feölsegeöd kiüansaga szerent megh kőltőwk feölsegeodnek, de egjnehanszor kőldeöt feölsegteök postatt ala, azt irta feölsegeöd hogj az hatalmas czaszarhoz iőueő ayandek feleöl teszeön bizonyos hirtt, mely ayandek mind ez ideig is el nem iőue, avagj talam csak azert kőldi feölsegteök az postat hogj az ayandeknak iőueteli touab halaggjon, azert ha most bizonyos hirtt nem hoz feleöle, bizonyara ala nem boczatthatyuk, mert az hatalmas czaszar szőwtelen akaria okatt mi tőlőwnk tudni kesedelmenek es mi semmi bizonyos dolgott feleöle nem irhatunk, azert ha feölsegteök el akaria kőldeni, auagj nem bizonyos keppen iria megh feölsegteök hogj tuggjuk mys az hatalmas czaszart az mi keggjelmes feiedelmőwnket bizonyossa tenni feleöle. Isten eltesse feölsegeodet. Datum Budae 17. Martii anno 1582.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

207.

1582 márczius 23.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeős romay czaszar nekőwnk tiszteölendeő barátunk. Keőszeönetőwnk es magunk ayanlása vtan. Az feölsegeöd kiüansaga szerent megh kőldenek feölsegeödnek az mi hitt leuelőwnkett, az feölsegeöd hiő embeörenek az N. Nary Istuanak ala iőuetelire, miuel hogj akariuk mys feölsegedheöz embeöřwnket ayandekunkual kőldenőwnk, kiüannyuk mys a[z] feölsegeöd hitt leuelett az mi embeöřwnknek, minden ű hozza tartozokual feöl menetelire, hogj ne kellessek feölsegeödett teöbbe megh talalnunk feleöle, ezeön feölsegeöd hiő embeöretőwl az N. Nyary Istuantul kőlglie megh feölsegeöd. To-

uabba az feölsegeöd embeöri bekeuel iutanank hozzank, mely feölsegeöd embeörit ismegh bekeuel es tiszteösseggel ala bo-
czattunk, es kisertettwk. Isten eltesse feölsegeodet. Datum
Budae 23 Martii anno 1582.

[Kivül latinul: II. Rudolf császárnak.]

208.

1582 márczius 23.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Ali passa . . .

Feolsegeos romay czaszar nekwnk tiszteolendeö barátunk. Keoszeonetwnk es magunk ayanlása vtan. Jutanak mi hozzank az hatalmas czaszar zaimi, panaszolkodanak, hogj az minemw falukat az hatalmas czaszar iro deakia nekicök irt, miulta Kalot czinaltak azulta sokat nem bochatnak be, kik annak eleotte az hatalmas czaszarnak hodolua uoltak, az mi kegjel-
mes feiedelmwnket akarak megh talalni feleöle, de mi feöl-
segeodnek akarank megh ieleonteni, keriwk annak okaert feölsegeodet szeretetuel, hogj feölsegeöd paranczollya megh az kalay kapitannak, hogj bozczassa be wket, mert ha az hatalmas czaszarnak hireuel leend, feölsegeod megh gondolhattya hogj semmi io nem keouetkeözik beleöle. Isten eltesse feölse-
geödet. Datum Budae 23 Martii anno 1582.

[Kivül latinul: II. Rudolf császárnak.]

209.

1582 április 2.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feolsegeos Ernestus herczegh nekwnk tiszteolendeö bará-
tunk. Keöszeonetwnk es magunk ayanlása vtan. Megh hozak mi nekwnk az feölsegeöd leuelet, melyben panaszol feölsegeöd mindeneöknek eleotte buday Piry agara, mely Piry aga az hatalmas czaszar engedelmebeöl Bakabanyat biria, hogi Baka-
banyához nem mesze uolna egj malom, mely malomtol ki-
uanna szaz forintot esztendeörwl esztendeöre, es hogi az eleot

attul nem fizettek uolna, mi az hatalmas czaszar regestomaban megh latank, es ugi uagion megh iruan, hogi Bakabanyahoz tartozot mindeneöket birion, Piry agat hiuattuk uala, ű azt monda hogi, en Isten paranczolattya szerent, ualami Bakabanyahoz ualo es az hataraban valami uagion mindennek tizedet aggiak, es megh elegeőszeom uele; Ennek vtanna tesszon panaszt feölsegeöd az uegbeli uitezeokre, iria feölsegeöd hogi az frigynek ellene iarnanak.

Ez el mult napokban az hatalmas czaszar kencztartoiament uolt az uegbeli uitezeöknek soldot osztani, ezt az papaiak vesprimiek es teöb uegbeliek haluan, lestek megh ugi mint negjuenen, utaban, Isten engedelmebeöl, azokban kiket leuagtak, kiket eleueneön hoztak. Romay czaszar ű feölsege boczatta postaiat az mi kegielmes feiedelmwnk portaiara, azok ieleön leuen személy szerent lattak űket, az kik penigh innen az mi leuelwnkuel uisza tertek, azok romay czaszarnak ű feölsegenek, es te feolsegodnek mindeneöket nyluan megh mondhattak; az teöb uegbeliek mind szwntelen czelekeodnek ez felet, ugj annyera hogj az uegbeli begeöknek es uitezeoknek panaszokat el untuk. Ismegh ez el mult ideökben iwttenek uala Katay Ferencznek neminemw rabiai hozzank, kinek fwlet meczette el, kinek orrat hasitotta feöl, kinek uyat uagatta annak okaert hogi sarczat megh nem uihette, ez fele istentelensegeöt czelekeodik az szegeny rabokual, mi haromszor negjszer eotszeör az rabot ki boczatuan semmit nem hozegi uyual nem illettewk, feölsegeöd miert hogj ez feleket megh nem fed. Azert keriwk feölsegeödöt szeretetuel, hogj feölsegeöd megh feggie, es paranczollya megh neki, hogj ez fele kegietlensegteöl es istentelensegteöl megh szwnnyek, mert bizonyara ha ez utan, valamely rabot megh nyomorit, ez itt ualo rabok nyomorusaganak, mi oka ne legiwk, egj rabert tizet nyomoritunk megh. Isten eltesse feolsegeödöt. Datum Budae 2 april anno 1582.

[Kivül magyarul: Ernö herczegnek.]

210.

1582 április 10.

Ali basa Ernö főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwnk tizteolendeö baratunk keoszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Megh hozak

mi nekünk az feölsegeöd leuelet, melyben iria feölsegeöd hogj az hatalmas czaszarhoz mene tiszteössegeös aiandek, keszen uolna, es annak gond uiseleset bizta feölsegteök az Nāgos Nyary Istuanra, kinek ala iwnetelire czak uaria feölsegeöd az mi hit leuelwnket; 22 Martii romay czaszar ű feölsege talalt uala megh minket leuele altal ez dologh feleöl, ű feölsegenek az ű kiuansaga szerent megh kwldeottwk az mi hitt leuelwnket, Komaromy Janos deak altal, nem tuggjuk azert ha feölsegeod csak napot akare halogatni, auagj feölsegeodnek ez nem uolt hireuel, nem tuggjuk azert mint kuan feölsegeöd, mert az mi hit leuelwnk egi nem ketteö, azert ha feölsegteök megh akaria kwlteni iria megh feölsegteök, ha penigh. megh nem akaria feölsegteök kwlteni, arrolis minden kesedelem nelkwl tegjeön bizonyossa feölsegeöd, tuggjuk az mi kegielmes feiedelmwnket bizonyossa tenni feleöle, de hogj ennyt kesööt, semmi iot nem tudunk feleöle uelni. Ennek vtanna panaszolkodik feölsegeöd hogj az mi alattunk ualok mentek uolna Egeör fele es hogj tihemery jobbagjokatis hoztak uolna el, feölsegeodnek ha miben panaszt teszwnk, azt feölsegeöd csak azzal fedezi el hogj feölsegeodnek hireuel nem uolt, ez dolog is meltatlan nem leot, mert az feölsegeöd alat valo vjtezeök, kiknek szamat nem tuggjuk, akartak Szent Miklos ala iwni, hogj azt el hanyak, azt ertuen az mi alattunk ualo uitezeök, mentek ugi mint magok otalmara, az seregh talalt het auagj nyolcz haydura, azonkeözben, az vjtezeökben, mentek uolt az tihemery hegj fele, igaz dolog hogj hoztak uolt el az iobbagiokban, de mi ezt ertuen, az ki oka uolt kemenyen megh bwntettwk, es az jobbagiokat szabadon boczattuk. Ismegh 13 Martii vesprímiek tihaniak az teöb vegbeliek akartak az sokadalmat feöluerni, az koppani szanczagsagban, azonkeözben talaltak Mehmet agat az besliagat hiduegit nagj sok besliakual el uittek.

Ismegh Szenhely Istuan iwtt egjne hany magual az hatalmas czaszar kenczartartoiat lesuen, hogy sakmant tegjeonek az hatalmas czaszar kenczeben, es ű magokat el fogiak, reia talaluan Isten akarattyabol, azokis mind kezben uadnak.

Ismegh erteottwk hogj most Szikszo fele uagjon 300 fegjuereös nemeött kik Bereny ala teörekeöttek, ezt mi haluan kwldeottwnk az uitezeokben otalomra oda. Im lattyuk hogj az posta iwteön iw es menteön megjeön, ezt penig iol tuggjuk mi vegre uagjon tudni illik, hogj az Keözeöl bas feleöl akarna feölsegteök erteni, azert feölsegteoknek hirt tudnak mondani hamar ideön feleöle, ha iwe annak keöüete be auagj nem-

Isten eltesse feölsegeodet. Jo valaszt minden kesedeleomnelkwl uarunk feölsegeodtwl, Datum Budae 10. April anno 1582.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

211.

1582 április 13.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh, nekwnk tisztelendeö barantunk. Keoszeonetwnk es magunk ayanlása utan. Hatuany, szolnoky, nogrady szeczeny es teöb uegbeli begeök, zaimok es szpahiak, giakorta panaszkottak, hogj az mely falukat az hatalmas czaszar nekieök adot, kik az w feölsege registomaban be uadnak iruan, kinek három kinek negj, kinek eot esztendeie uagjon, hogj sem az hatalmas czaszaret sem az mi ieöuedelmwnket meg nem attak, miert hogj N el nem hozattya wket, de mi az mi kegjelmes feiedelmwnk es romay czaszar w feölsege keözeöt ualo frigjeot megh tekintuen, nem akartuk, hanem feölsegeodnek akartuk tuttara adnunk, kirwl egjnehanzor talaltuk megh feölsegeodet leuelwnk által, hogj feölsegeöd az fele engedetlen iobbagjokat be keszericze iwni, de feölsegeodtwl ugjan nem keszeritetenek be iwni, mi az okaert ez feölwl megh neuzeöt uegbeli begeöket zaimokat, kwldeöttwk uolt ualami uitezeökuel, az fele engedetlen iobbagjok, biraiának be hozasara, nem az uegre hogj rabsagra hozattuk uolna, hanem az hatalmas czaszare es szpahiaiöke megh leuen bekeuel boczattatnank, de megh paranczolan ereös paranczollattal nekik, hogj senkiuel ne uijatok ha szinten reatok iwnekis hogj az frigynek ualami ellene ualo ne legjön, hanem ti az uton bekeul mennyeteök el, vissza teruen az hatalmas czaszarnak egj Fegjuerneök neuw uarasaban megh szállottak, azonkeozben az egriek dios gjeöriek es az teöb uegbeliek, sereg bontokual es egjeb hadi szerszamokual reaiok iwuen, (miuel megh paranczoltuk uolt hogj ne uijanak nem uittak, hanem az w utokon uoltak) az hatalmas czaszar uiteziben, kiket leuagtak es kiket eleueneön fogtak, azert itellye megh feölsegeöd ha ez az frigjnek ellene ninczen, Szolnokban Hatuanban Berenyben es mind az uegekben eleg seregh bonto vagjon ha mi ualamit akartunk uolna az frigj ellen czelekeödni, mys

elegh hadi szerszamot kwdhettwnk uolna, Isten akarattyabol es az hatalmas czaszar ereiebeöl, sem az egriekben sem az teöb uegbeliekben igen sok el nem szaladot uolna, de mi akarunk minden uisza uonast el tauoztatni; most ismegh az begeök zaimok szpahiak, azt mongiak hogj az mely falukat az hatalmas czaszar nekwnk adot es engedetleneök, azokra menuen akartuk mind az hatalmas czaszaret smind az mienket megh keresni, de N megh paranczoluan hogi ne uijunk mind az hatalmas czaszaret smind az mienket uezsti N, azert mi az hatalmas czaszarhoz megjwnk es Nagödra panaszlunk, azert lassa feölsegeöd mikeppen marad igj az frigy megh, hanem az ki ennek oka feölsegeöd megh tuggja, es kemeny bñntetessel megh bñntesse, megh bñntetuen iria meg feölsegeöd, hogj mi az feölsegeöd leuelet latuan, begeoknek zaimoknak es szpahiaknak megh mutatuan, czendeszithesswk le wket. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budae 13 April Anno 1582.

Ezeöknek utanna akarank eztis feölsegeödnek tuttara adunk, hogj bakabanyaiak, breznobanyaiak, olczuaiak, zolyomiak, viglesiek, szlatinyaiak czabradiak mind ezeökböl louagosok kiknek szamat nem tuggjuk, es mind az az banyakon ualo gialog puskasok iwtttek az hatalmas czaszar kastelyara kinek neue Bwgdjwrdeleön Nograd mellet reggeltwl foguan mind ueczernye harankorig ot forgottak akartak megh uenni, de isten akarattyabol semmit nem czelekeodheteöt mind enny szantalan nepis, hanem egjnehanyan ot kin szorultak uolt, azokban kiket el fogtak kiket le vagtak, nem tuggjuk ha feölsegeöd hireuel uolte auagj nem,

[Kivül magyarul: Ernö herczegnek.]

212.

1582 április 29.

Ali basa Ernö főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczeg nekwnk tisztelendeö barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Meg hozak mi nekwnk az feölsegeöd leuelet, melyben iria feölsegeöd, hogj az hatalmas czaszarhoz meneö ayandeknak kesedelmenek oka nem egjeb, hanem hogj Nary Istuan w Nagā (kire bizta feölsegteök annak gonduisselet) ment uolt szinte hazához, miuel

ilyen hosszú utra kellene menni, hazánál mindent uégezne, es hogj csak ez napokban íwt megh, mys az feölsegeöd leuele latuan, mingjarast irtunk az mi kegielmes feiedelmwnknek feleole hogj iwueöben uolna, az w feölsege eöreömenek ideie kezdetik maiusnak utolso napian, azert ha ackorra ala ernenek uele, bizonyara w feölsege iob neueön uenne hogj nem az utan, ez fele dolgot baratsagnak okaert, es az ket feiedeleöm közéöt frigynek megh maradasaert iriuk feölsegeödnek. To-uabba iria feölsegeöd, hogj megh irnank kit akarunk romay czaszarhoz w feölsegeheöz kwldeni, kinek tuggjon feolsegetök hit leuelet kwldeni, illyen feiedeleomheöz nem mindeneöswl azert akarunk kwldeni, hogj nagj ayandekot kwldenenk, hanem w feölsegeuel akarunk baratkozni, mind az altal mi az mi kegielmes feiedelmwnknek rabiai leuen, az mit w feölsegenek kwldhetwnk kwldwnk, emberwnknek neue Halill czaus. Ennek utanna nyluan iria feölsegeöd hogj Szikszonal sok fegjuereös nemet uolt bizonyara sok uolt kik az hatalmas czaszar uarat akartak el egetni, mi ez hir haluan boczattuk uolt az uitezeökben az hatalmas czaszar uara otalmazasara, azok reaiok talaluan, Onod fele wztek wket, ezeök uisza teruen, az feölsegeöd alat ualo uitezeök sereg bontokual raytok leuen, egj masual megh uittak, feölsegeöd azt iria hogj ez mi alattunk ualok megh uerettetenek uolna twleök, de ha megh uerettetenek uolna az meny eleuent es feiet hoztak, nem hoztak uolna, az kiket meg fogattattanak, kerdeöttwk teöleok szandekokat, eök azt mondak hogj tizenket szeker twzes laptat hozunk uolt, hogj uagj Berent uagj Szolnokot megh egetnenk, azert innen megh teczik hogj nem igazan attak feölsegeödnek tuttara, hogj az teöreökeök rablani mentek uolt, azert miuel az uegbeliek giakorta szoktak az frigy ellen iarni, keriwk feölsegeödöt paranczollya megh feölsegeöd, az fele dologtul megh szwnnyenek. Iria feölsegeöd, hogj az mely iobbagjokat el hoztak uolt el boczattunk uolna benneök, de hogj megh ittis marat uolna benneök, feölsegeödnek ennek eleotte ualo leuelet latuan, mingjarast meg kerestettwk, az kiket benneök, meg talaltattunk mingjarast el boczattuk, az ki penig oka uolt el hozasoknak, kemenyen megh bwntettwk, ez utannis megh kerestettywk, ha kinel talaltatnak az fele iobbagjok, az iobbagjot el boczattyuk, azt penigh bwntetlen nem haggjuk. Vegezetre iria feölsegeöd hogj nem gjeözi feölsegeöd megh irni az meny dolgok lesznek, bizonyara mi ugjan el untuk immar az sok panaszt, nem hogj feölsegeödnek gjeöznenk megh irni. Isten eltesse feölsegeödöt Datum Budae 29 April anno 1582.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

213.

1582 április 29.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh nekőnk tiszteölendeő barátunk. Keőszeönetőnk es magunk ayanlása vtan. Juta mi hozzánk az mi kegjelmes feiedelmőnk portaiarol az feölsegteők oratoranak teöreők nyeluon valo leuele, kit ez mi leuelőnkben be takaruan kőldeöttőnk feölsegteőknek, kibeöl megherti feölsegteők mint es minemő tiszteosseggel legyeönek mind postakhoz, mind ő hozzaiok, mind vton smind az hatalmas czaszar portaiain, smind penigh az passak hozzaiok, azert mys kiannyuk hogj az mi hozzánk tartozokhozis ezkeppen legjön feölsegteők. Isten eltesse feölsegedet. Datum Budae 29. Aprilis anno 1582.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

214.

1582 május 17.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeős romay czaszar nekőnk tiszteölendeő barátunk Keőszeonetőnk es magunk ayanlása utan. Megh hoza mi nekőnk az feölsegeod hiő embeöre az Nāgos Nyary Istuan az feölsegeöd leueleit, az egyk azoknak az mi emberőnknek feöl meneteli feleöl uagion, az masikban iria feölsegeöd hogj utaiban minden io gonduisselessel mellette lennenk, bekeuel iuta hozzánk tiszteosseggel es embeörseggel minden hozza tartozokual fogattuk, azonkeppen tiszteöseggel boczattuk 16 die May 9 oran, es embeoreink által kisertettők; mijs hasonlatos keppen kiannyuk feölsegeödtől, hogy mikor az mi embeörőnkis feölsegeödheöz iutand, minden gond uiseleöie legieön feölsegeöd, kiben ninczenis ketsegőnk. Isten eltesse feölsegedet. Ex urbe Buda 17 Maii anno 1582.

[Kivül latinul: Rudolf római császárnak.]

215.

1582 május 18.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh nekűnk tiszteölendeő baratunk. Keőszeőnetűnk es magunk ayanlása vtan. Megh ertenk az feölsegeöd leuelebeöl az feölsegeöd panaszat, Iria feölsegeöd hogj Budara az had mind szűntelen gjűlteön gjűl, es annak okaert gjűltek volt Szikszo feleis az fegjuereős neme-teők, de ide Budara semmi oly seregh nem gjűltt, mert az mi kegjelmes feiedelműnk es romay czaszar ű feölsege keözeöt valo frigjeöt mi akariuk eörzeni, hanem iűttek volt feöl az szendereőij szpahjak, miuel hogj most osztotta az hatalmas czaszar iro deakia az falukot, az feölsegeöd leuele latuan el boczattunk vala benneök, de erteöttűk hogi Kassa fele szamtalan sereg vagjon mind nemeöt magjar es parazthat, laytor-iakual es minden hadi sok szerszamal, annak okaert tartoztatank megh űket, az kiket el boczattunk voltis keszeritetenk vissza teritetni, ezt nem tuggjuk mire velni, ha feölsegeödeöl partot űteötteke magoknak, auagj mi szandekban vadnak. Erreöl valazt varunk feölsegeödeöl. Isten eltesse feölsegeodett; Ex urbe Buda 18 Maii anno 1582.

[Kivül magyarul · Ernő herczegnek.]

216.

1582 május 19.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeős romay czaszar nekűnk tiszteölendeő vrunk es baratunk. Keőszeőnetűnk es magunk ayanlása vtan. Feölsegeödet akarank illyen dologbol megtalalni, hogj ennek eleote az teősereök az barmot Gyeörnel touab nem haytottak, hanem ot uolt az barom uasar, most penigh Ouarra es egieb helyekre keszeritetnek haytani. Keriűk azert feölsegeodet szeretettel, ne engeggje feölsegeöd az barmot mostis Gyeörnel touab haytani, hanem mikeppen ennek eleotte legjeön ot az

uasar, igj mind az kegielmes feiedelmwnknek, smind peng feölsegeödnek teöb haszna keöuetkeözik beleöle, kitt mijs uehesswnk io neuöön feölsegeödtwl. Isten eltesse feölsegeödet
Datum Budae 19. Maiianno 1582.

[Kivül latinul: Rudolf római császárnak.]

217.

1582 junius 2.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwnk tiszteölendeö barantunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlasa vtan. Megh hozak mi nekwnk az feölsegeöd leuelet, melybeöl megh ertenk miuel hogj kaposuary Mehemett aga, az vesprimy vice kapjtant hjtta volna bayra ki, megh annak feöleötte rutt szidalomual illette volna, annak feöleötte simontornyay három teöreök, hitt volna három vesprimy vjtezt ki, mely dologh hogj az frigynek ellene volna iria feölsegeöd, bizonyara mi minden vegbeli vjtezeöknek megh paranczoltuk hogj az frigynek otalmazoy legjeönek, es semmi ellenkeözesre okot ne adnak, mely mi paranczolatunkat minden fogjatkozásnelkwl megis tartyak, de ezt nem valami vakmereösegbeöl czelekeöttek, hanem az feölsegeöd alatt valo vjtezeök palotayak, mentek nemi nemw vjtezeöket hittak Feiruarbol ki, kik hogj ki nem mentek, az kopiara az palotaiak roka farkat es diszno farkat czinaltak vgj vittek Feiruar ala illyen gjalazattal illettek az vjtezeöket, de isten akarattyabol az vjtezeök vtanna leuen, szinte Palota alol hoztak vissza, kitt mind roka farkastul diszno farkastul akartunk az mi kegjelmes feiedelmwnknek portaiara kwldeni, de az vrak kerenek hogj azt ne czelekeödnenk, mi az mi kegjelmes feiedelmwnk es romay czaszar w feölsege keözeöt valo frigynek megh maradasaert, el nem kwldenk, azert itellye megh feölsegeöd ha az mi alattunk valo vjtezeök oknelkwl valamit czelekeödneke, azert feölsegeöd ez fele beszedeöt nem illik hogj eleö vegjeön, mert az vegbeli vjtezeök eggyk az masikual ha megh haragszik, ismegh egymasual megh baratkoznak, mi mind azon altal, im mosti megh paranczoltuk hogj minden vegbeli vjtezeök az frigyheöz tartsak magokat, mert bwntetesnelkwl vgyan nemis szenued-

nenk, ha valamely valami ellenkeözesre okott adna, feölsegeödtw̄lis hasonlatos keppen kiuannyuk, hogj megh paranczollya minden vegbeli kapjtanoknak es vjtezeöknek hogj az fele dolgoktul megh szw̄nnyenek, mely ellenkeözeö dolgokra szoktanak mind szw̄ntelen okott adni, hogj ezkeppen, az kett feiedeleom keözeöt valo frigy eppen meg tartattassek. Isten eltesse feölsegeodett. Keöltt Budan 2. Jun. Anno 1582.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

218.

1582 junius 14.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwn̄k tiszteölendeö barantunk. Keöszeönetwn̄k es magunk ayanlása vtan. Ennek eleötteis talaltuk volt megh romay czaszar w̄ feölsegett es te feölsegeodett leuelwn̄k által ezen dologh feleöl, miuel hogj buday sido Jacab Bereczk fia adott volt marosy Trombitas Janosnak ezer három szaz f. ara marhatt, kiert fogatta Trombitas Janos három holnapra szaz masa rezet adni, auagj ha az rezett megh nem adhatna f. 1300 keszen megh aggja, mely sidonal ados leuele vagjon, de ez w̄deö keozben Trombitas Janos Marosrol el ment, az mi leuelwn̄kre feölsegeödtw̄l semmi valaszunk nem len egjeb, hanem hogj az Trombitas Janos supplicatioiabol feölsegeöd megh erteötte ez dolgott, azon supplicatiot feölsegeöd leueleben takaruan hozak mi nekwn̄k, melybeöl ertenk miuel azt irna hogj Trombitas Janos hazatt szeöleiett atta volna zalogul az sidonak, tuggja penigh feölsegeöd, hogj az fele el szeökeöt iobbagjnak eöreöksege czaszarra szokott szallani, azert ennekis eöreöksege az mi kegjelmes feiedelmwn̄kre szallott, miuel hogj ayanlotta feölsegeöd magatt (kiben nemis keteölkeödwn̄k) akarank megis romay czaszart w̄ feölsegett es te feölsegeödett megh talalnunk feleöle, Keriw̄k feölsegteöket hogj elegjtessen megh az sidott feölsegteök, mert az hatalmas czaszarnak sokual ados, kiert mostis fogua vagjon, kiert hasonló baratsaggal leszwn̄k feölsegeodnek, hol penigh feölsegteök megh nem elegjtetne, ennek vtanna feölsegteöket megh nem talallyuk feleöle, hanem szabadsagott adunk mijs az sidonak, hogj az aros nepeket szabadon megh

tarthassa, es az ű penzet az kin megh veheti megh vegje, ez keppen az aros nepeknek vtok megh fogattatik, azert hogj ez ne legjeön, keriwk feölsegeöket hogj elegitese megh az sidott. Minden io valaszt varunk feölsegeödtwl. Isten eltesse feölsegeodet. Adatott Budan 14. Jun. Anno 1582.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

219.

1582 junius 15.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwnk tiszteölendeö barantunk. Keöszeönétwnk es magunk ayanlása vtan. Ieleönteöttwk volt ennek eleötte romay czaszarnak ű feölsegenek, hogj baratsagnak okaertt akarnank emberwnket ű feölsegeheöz kwldenwnk, most annak okaert boczattuk az tiszteöleteös nemeös szemelt Halil czauust, ű feölsegeheöz es te feölsegeödheöz, kiteöl kwldeöttwnk feölsegeodnek, egj vrnak valo feö louatt es egj szep aranyas czapragott, keriwk feölsegeodett, hogj ez mi ayandekunk noha kiczin vegje io neueön feölsegeöd; az mitt mi szonkual az mi emberwnk szolland keriwk halgassa megh feölsegett. Touabba keriwk feölsegeodett azonnis hogj valahol romay czaszar ű feölsege leszeön iutassá szeombe feölsegeöd az mi emberwnket ű feölsegeuel; Ennek vtanna feölsegeöd io gond uiselessel es valazzal boczassa, kitt vehesswnk io neueön feölsegeodtwl. Isten eltesse feölsegeodett. Datum Budae 15 Jun. Anno 1582.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

220.

1582 junius 17.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeos Ernestus herczegh, nekwnk tiszteölendeö barantunk. Keöszeönétwnk es magunk ayanlása vtan. Jeleontet-

tűk volt ennek eleotte romay czaszarnak ű feölsegenek miuel hogj emberűnket akarnank ű feölsegeheoz boczatnunk, ű feölsege minket ayandekauual megh latott, most azert boczattuk romay czaszarhoz ű feölsegeheöz es te feölsegeödheöz emberűnket, kiktűl kűldeottűnk ű feölsegenek es te feölsegeodnek ayandekot, Tataban űket megh tartoztattak, nem tuggiuk mi az oka, mi baratsagnakokaert kűldeottűk feölsegteőkheoz, az kamaromy hadnagy tartoztatia ott megh űket, hogj ennyt kestenk, (az mint ennek eleotte ű feölsegenek megh ielenteottűk, az oka semmi nem egieb, hanem hogj az louak az fűueön voltak, lam az mi hit leuelűnk harom holnapigis kesik neha oda feöl, megh sem mongjuk hogj el keseöt, Keriűk azert feölsegeodet, hogj paranczollya megh feölsegeöd tiszteösseggel boczassak feölsegeödheöz. Isten eltesse feölsegeodet Adatot Budan 17 Iunii anno 1582.

[Kivűl magyarul: Ernő herczegnek.]

221.

1582 junius 17.

Ali basa Rosenberg Kristóf György tatai kapitánynak.

Mi Ali passa . . .

Tiszteöleteös becűlleteos vitezleo nemeös ferfiu, nekűnk io szomszedunk. Keöszeönetűnk es magunk ayanlasa vtan. Erteottűk hogj az mi emberűnket mind az vele valokual egjeteomben tiszteösseggel fogatta kitt igen keöszeönűnk es io neuon vöttűk kgtűl, ha Isten eltet hasonlo baratsaggal akarunk lenni, kegnek, kiuannyuk kegtűl hogj mikeppen hogj tiszteösseggel fogatta, kegd azonkeppen tiszteösseggel kiserresse mind feöl meneöben smind ala iűueöben űket. Isten eltesse kegdet. Adatott Budan 17 Junii anno 1582.

[Kivűl.] Az tiszteöleteös becűlleteös nemeös ferfiunak, Christoff Gyeorgy Rosenbergernek tatay feö kapitannak nekűnk io szomszedunknak adassek.

222.

1582 junius 22.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh nekőwnk tiszteölendeö barantunk. Keöszeönetőwnk es magunk ayanlása vtan. Megh hozak mi nekőwnk az feölsegeöd leuelett, melybeöl megh ertenk miuel hogj az mi emberőwnket, (kitt romay czaszarhoz ű feölsegeheöz es te feölsegeödheöz boczattunk keövetsegben visza teritenenk) miuel hogj romay czaszar Beczbeöl az feölseö orszagban mentt volna, tuggjuk ű feölsege az orszagnak gongjatt te feölsegeodre bizta, feölsegeod minden io valaszal visza boczathatta volna, mi feölsegteökheöz baratsagnak es io szomszedsagnak okaert boczattuk volt, semmit mi feölsegteöktől nem kiuantunk volna, de hogj feölsegeöd nem engedi feöl menni ugj legjön. Iria feölsegeöd hogj az komaromy kapjtan tuttunkra atta volna, romay czaszar ű feölsege tauol letet, bizonyara ha hjrőwnkuel atta volna, el sem inditottuk volna, őket, mikor az komaromy kapjtan leuelet hoztak, immar ackor el indultak volt. Isten eltesse feölsegeodet. Adatott Budan 22 Jun. Anno 1582.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

223.

1582 junius 28.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeos Ernestus herczegh nekőwnk tiszteölendeö barantunk. Keöszeonetőwnk es magunk ayanlása vtan. Megh hozak mi nekőwnk az feölsegeöd leuelett, melyben iria feölsegeöd hogj az mely mi emberőwnket romay czaszarhoz ű feölsegeheöz akartunk keöuetsegben kőldenőwnk (miuel hogj ű feölsege az feölseö orszagban ment ű feölsegeheöz ez mi emberőwnk nem mehetne) ha feölsegeodheöz akarnank boczatani, feölsegeodnek ellene nem volna, iollehett visza teriteöttők vala őkett, mind azon altal az feölsegeöd akarattya szerent,

minden kesedelemmelkwl feölsegeödheöz boczattyuk azon mi emberwnket. Isten eltesse feölsegeodet. Adatott Budan 28 Jun. Anno 1582.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

224.

1582 julius 31.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh, nekwnk tisztöleendő barantunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Egjnehanszor talaltuk megh feölsegeödett leuelwnk által hogj Trombitas Janosual sido Israelt elegjtetne megh feölsegeod, mely dologh feleöl semmi io valaszt feölsegeöd nem teön, ez ideigh az aros nepek mindenwt bekeuel iartanak az hatalmas czaszar orszagaban, sohol senkiteöl sem tartások sem semmi bantasok nem volt, de ezt latuan (miuel az sido az hatalmas czaszarnak sokual ados) keszeritetwnk aros nepeket erte tartatnunk, es az sidonak igazatt tetetwnk, iollehet akarnank ha ez vtannis valami bantasok nem lenne, es hogj mintt ez ideigh bekeseöös iarosok lenne, de nincz mitt tennwnk, ha feölsegeöd megh nem elegjtete, mi nekwnk igazatt kell tennwnk. Isten eltesse feölsegeodet. Adatott Budan ultimo Jul. anno 1582.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

225.

1582 augusztus 12.

Andrássy Péter Ali basának.

Egykorú másolat, úgy látszik, egy a magyar nyelvben nem igen jártas kanczelláriai hivatalnok kezétől. — Másik másolata chiffrírozva megvan Eytzing Pál. konstantinápolyi császári residens 1585 márcz. 2-iki jelentése mellett.

Tekentettos es Nāgos ur az hatalmas, isten tögie Nāgodnak egy napiath ezere, es ezer napodath tyz ezere, merth az Nāgod beszedenec vgy hyzök. Minth egy zenth prfettannac,*

* Helyébe írva *prinettannac*.

merth az Nāgod hittj zenty. Es agia az istenn hogy Nāgod az gjoz hettetlen caszarnac, haznaiath tolth heszen es ennis mind Nāgodnac es az gjozhattetlen caszarnac hiwön, zolgalhaszak, merth Nāgod twgia hogy en az nemoth zwponnak nem örö-mest zolgalnec cak az niomorwszag soritho reaia, Nāgod irth walla ennekem, hogy bizomosza togielek my hir wacion es my akarattia az nemöth kiralnac. Cennonj (?) Nāgodnac semy bizon ios walast nem ir hattoc, merth semith nem wegeztenek az giwlesben hanem senth Giorgi napiara. Is meglen reaia giwlwnk es hawalamy vegezesz lesen Nāgodnac megirom, mas im-lengely orsagban egy solgamath kwldottem es lengely kiralyal wallamy dolog awagy walamj akarattj a wolna abolis bizoniosza teszom Nāgodath. Azerth lengely orsagbol ionec es monnec az lengiel vrac az nemott kiralyhoz, az wacion walamj akarattia-tok. Es ha Nāgod az hatalmas caszar elloth torekodnec hog-wonejeel Erdely orsagoth az Battoriak markabol, merth azokaz ebek az czaszarhoz nem ziwel wannae hanem cak sinel. Ebol meg osmerhetty Nāgod hogy annac ellote nem wolph sabat Erdely bol fő embornek ide jonis mostan kodig egik posa (!) az masikath ery. Es az my az Erdely orsagnac az kincze az waida mind lengely orsagban takaria az battiannac lengel kiraly-nac es az erdely waida az nenith atta nemoth kiraly zolga-iannac Dobo Istwanac ast imar nem twdom my akarattiatiak. Es az hattalmas caszarnac nagy karara van hizomiob wolna az gjozhattetlen caszarnac haznaiaban möne az a' kincz. Honem lengiel kiralnac, merth az hatalmas caszarnac az öszy votte meg fogweretwel nem az lengely kiraly es az hatalmas caszarth illetneie twlom hogy Nāgodnac nincen senky tutara alny. de Nāgod en welem egieth ercon en Nāgodnac min donnoketh tuttara aldok. Nāgodath azon keron minth kegmes vramath hogy Nāgod walamj kepen meg ne jedoncze az er-delly waidannac merth io barattia az kiralyal es meg iria neky ennekem abol nagy niomorwszagom tortenie, es Nāgod mikoron emekem walamy lewelleth ir te Nāgod kwlgie, Fwlekie az allay baknec es Nāgod meg parancolia hog walamj gasdag parast embornec agia es az parastembor emagam kezeben agia merth ez nagy foben iaro dolog masodsor beweben irok Nāgodnac as isten eltesze Nāgodath nagy sok estendeig es agion ir serenceth az elensegod ellen solgalhos az gjoz hettel-len caszarnac hiuton. Adototh Krasnahwrka warabol, anno do-minj 1582, August. 12. napan.

Andrasy Pettor Krasnahurkhaba
lakozo Nāgodnac zolgaia.

[Kivül.] Az tekintetős es Nagos vrnak Ally Paszannak az hatalmas es gíozhettetlen caszar fo hely tartoianak budan lakozonak adaszek.

226.

1582 augusztus 18.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh, nekőnk tiszteölendeő barantunk. Keőszeönetőnk es magunk ayanlasa vtan. Megh hozak az feölsegeöd leuelet, melyben iria feölsegeöd hogi az february Aly begh neminemő dolgot czelekeödeöt volna, mely az frigy ellen volna, kiben bizontalan feölsegeöd ha hirőnkuel czelekeötte volna. Aly begh az hatalmas czaszarnak hiue, es kedues embeöre ő az hatalmas caszar paranczolattya es az mi paranczolatunk ellen, megh sem mozdul, azert mostis semmit eő oknelköl nem czelekeödeöt, erteöttök vala hogj az szegeny kereskeödeő nepeket az toluay raczok megh toluaylottak, mi az february begeöt es az vele valo hatalmas caszar vjtezitt boczattuk vala azoknak marhainak keresesere, mely dologh mind az szegeny aros nepeknek, smind az kett hatalmas feideleomnek hasznara volt, az marhat keresuen, az iobbagjok haydukual egjeteomben fegyüereős kezzel az hatalmas caszarnak ilyen begiere es az ő feölsege vitezire iwuen tamattak, kik eczer az hatalmas caszarnak feiett haytottak, feölsegeodnek iteletire haggjuk ha kelleöt volna vrara es az hatalmas caszar vjtezire tamadni, azert lassa feölsegeöd ha oknelköl czelekeödeötte valamit auagi nem, mi minden vegbeli begeöknek es vjzezeöknek megh paranczoltuk hogj az frigynek eörizeői legjeönek, kitt tudunkis hogj minden okuetetlen hiuen megh tartanak; de az mitt az feolsegteök alat valok mind szőntelen czelekeödnek sok dologh volna megh irnunk, ez el mult napokbannis, Battyany es Nadasdy sok sereggel iwttak Februar ala, egjnehanj louagott eleöl boczatuán eő magok lesben allottak, az february vjzezeöknek barmokott el haytottak, az february beg erteötte sok voltokatt nem mentt vtannok, mind szőntelen szoktak az hatalmas caszar varai ala ez keppen iwni, melybeöl mi meltan panaszkodhatnank. Ennek vtanna ir feölsegeöd egi Topczy Aly neuő vjtez feleöl, miuel botott vitt volna Tata ala, es hogj leuelett irtt volna az tatay kapjtannak feleöle, mely leuelett az feölsegeöd leueleben be

takaruan hozanak, azert annak az oka semmi nem egjeb, hanem hogj az feölsegtők alatt valo vitezeők gjakorta szoktak az hatalmas czaszar varai ala szaguldani, es ott kopiakott hadni, iollehet mi nekwnk hirwnkuel ez nem volt, azert az feölsegeöd leuele latuan megh bwngettwk, es megh paranczoltuk neki, hogi vesztegsegben legieön, azert keriwk mijs feölsegeodeöt szeretettel, paranczolya megh feölsegeöd az vegbeli vjtezeöknek es kapjtanoknak ez fele dologtol megh szwnnyenek es ez oknelkwl el vytt barmott megh adassak, kitt veheswnk mijs io neuveön feölsegeöddeöl. Isten eltesse feölsegeödet. Adatott Budan 18 Aug. anno 1582.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

227.

1582 augusztus 29.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwnk tiszteölendeö barantunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Hozak az feölseged leuelett, melyben iria feölsegeöd hogj az mi alattunk valo vitezeők szoktanak volna Palota alatt Vesprim alatt es egjeb vegek alatt kopiakott teorni es bayt vini, azert megh paranczolnank hogj az feleteöl megh szwnnenek, bizonyara mi szwntelen megh paranczollyuk, mely mi paranczolatunkat hiuen megis tartyak, de az feölsegeöd alatt valo vegbeli hadnagjok es vjtezeők miheltt egj kis bortt isznak, azonnal leuelet irnak az mi alattunk valokra, imez aga iwyeön ki bayra imez wayda iwyeön ki kopiara, es mind ezkeppen szoktak czelekedni, ezeökis nem tuggjuk hogj wlyenek vesztegh ha szwntelen irogatnak reaiok. Azert illik hogj inkab feölsegeöd fenycze megh az vegbelieket ez felekteöl megh szwnnyenek, ha azok megh szwnnek, mi ezeökreöl gondott viselwnk, hogj semmi ellenkeözeö dolognak okai nem lesznek, ez keppen az io szomszedsagh es baratsagh megh maradhatt keöztwnk. Isten eltesse feölsegeödet. Adatott Budan 29 Aug. anno 1582.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

1582 augusztus 30.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh nekwnk tiszteölendeö barantunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Talaltuk immar egj nehanszor megh feölsegeödett leuelwnk által, miuel Trombitas Janos volna ados buday sido Israëlnek tizen három ezer forintual, feölsegeöd paranczolna megh hogj elegjtene megh ez megh neuzeöt sidott, az minemw valaszt Trombitas Janos leuele által feölsegeodnek teöt, az feölsegeöd leueleben be takaruan hozak mi nekwnk, es iria feölsegeöd hogj ha vgj vagjon az mint leueleben iria, tudni illik hogj hazat szeöleiet keöteötte volna az sidonak az adossagert, tahat azzal kellene az sidonak megh elegeodni, vgj vagjon hogj ioszagatt keöteötte, de feölsegeödnel nylyan vagjon hogj mikor romay czaszar eö feölsege birodalmabol valamely iobbagy az mi kegjelmes feiedelmwnk birtokaban szeökik, annak hazat ioszagat feölsegteök nem szokta vtanna kwldeni, hanem romay czaszar eö feölsege szamara foglaltatik, mi az feleuel nem szoktunk osztolni, azonkeppen mijs hol az mi kegjelmes feiedelmwnk birodalmabol ez megh neuzeöt Trombitas Janos el szeökeött, ioszagatt mijs az mi kegjelmes feiedelmwnk szamara foglaltuk, nem illik azert feölsegteöknek ennek ioszagual osztolni. Ennek vtanna iria feölsegeöd hogi ados leuelenek masat feölsegeödheöz kwldenek, de nem vellywk mi szwksegeösnek lenni, mert Marosrol el meneteli vtan az minemw leuleket Trombitas Janos az sidonak kwldeött, azokbol mindeneöket megh erthet feölsegeöd nylyan mellyeket leuelwnkben be takaruan kwldeöttwnk feölsegeodnek, azert keriwk feölsegeodet szereztetuel hogj elegjtesse megh feölsegeöd ez megh neuzeöt sidott, merth ha feölsegeöd megh nem elegjiteti, (az mint ennek eleötteis megh irtuk) minden okuetetlen, vagj szombati, vagj beczy, vagj komaromy aros embeör leszöön, megh engeggywk tartani ereotte, mostis Pesty Caspart ki Szombatban lakik, megh tartat[ta] vala, de akarank megis feölsegeödett megh talalnunk fel[eö]le, es ez megh tartas az mi hitt leuelwnknekis (mellyet Pesty Casparnak attunk) ellene volt volna, nincz mitt tennwnk, ha ez mostani leuelwnkre io valaszunk nem leszöön, valaki leszöön de megh tartattjuk mert ez sido sokkal ados az hatalmas czaszarnak, kibeöl semmi io nem keö-

uetkeözik, azertt hogj mas igaz aros embeör (ki kereskeöde-
seben igazan el iar) megh ne haboritassek ereotte, nem illik
hogj feölsegeöd egj ilyen hittuan embeörert sokakot engeggjeön
haboritani, azert elegjtesse megh feölsegeöd. Ertenk leuelebeöl
hol azt iria hogj kudussagra iutott volna, igy azertt nem tudna
honnán megh fizetni, de tuggja feölsegeöd hogj senki azzal
nem vehet mentsegeöt hogj kudus, hanem ha ados, adossaga-
nak eleget kell tenni. Erre feölsegeödtwl valaszt varunk. Isten
eltesse feölsegeödet. Datum Budae 30 Aug. anno 1582.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

229.

1582 szeptember 2.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Ali passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwnk tiszteölendeö bara-
tunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlasa vtan. Hozak mi ne-
kwnk az feölsegeöd leuelett, melyben ir feölsegeöd egj Gholcz
neuw falu feleöl, kire az fileky begg az vitezeokett rea boczat-
uan el rablottak volna, mi minek eleötte az feölsegeöd leuelet
hoztak volna, ezt haluan boczatottuk vala igaz es hiw embe-
rwnket czausunkat leuelwnkuel egjeteomben az fileky beggheöz,
akarank okatt erteni, az hatalmas czaszar leueleben sok esz-
tendeöteöl foguan vadnak be iruan, de az fileky alay begeök,
szpahiak, zaimok es az fileky vitezeök mind feieönkentt aroll
bizonsagott teunenek, hogj ezt az begg nem oknelkwl czele-
keötte, mert bwntetes nelkwl nem hattuk volna, de sem az
hatalmas czaszar adoiaatt, sem szpahiaioket, sok eztendeöteöl
foguan megh nem attak, ebben az fileky kadia teöruent teött,
az teörueny leuelnek masatt mi nekwnk kwlte, kibeöl bizonyal
megh ertenk hogj nem oknelkwl leött, megh teöb falukis
vadnak, mayd szaz kik az hatalmas czaszar leueleben be vad-
nak iruan, kik sok ideötwl foguan sem az hatalmas czaszaret
sem szpahiaiokett megh nem attak, azertis az fileky kadia
leuelet kwlte, az alay begeök szpahiak zaimok annak feöleötte
egj nehanszor iwtttek, panaszkottak, kiknek iobbagjok be
nem iwnek, montak hogj mind az hatalmas czaszarnak smind
eö nekieök kartt teszwnk, hogj reaiok nem engeggjwk menni,
mi ez idegh azt mondottuk nekieök: mi romay czaszar eö

feölsegett Ernestus hercegeött ű feölsege attyafiat es az grofokatt megh talallyuk leuelűnk által feleöle, tuggjuk hogj be keszeritik iűni eöket, igy tartoztattyuk megh eökett, es ezkeppen nem hattuk bantani eökett, keriwk azertt feölsegeö-dett szeretettel, hogi az vegbeli kapjtanoknak paranczollya megh ez felekett keszericzek be iűni hozzak megh az hatalmas czaszaret es szpahjaiokett, az mi hjtűnk ereös, az kik adoiakatt megh aggjak igazan, azokat nem eneggjűk bantani, azert ha ez vtan be nem iűnek, az kadiaknak leueleöket ű feölsegenek szűksegeös keppen kel kűldenűnk, es megh kel eö feölsegenek irnunk hogj az kik az eö feölsege leueleben be vadnak iruan, az vegbeli kapjtanok nem boczattyak be űkett.

Ennek vtanna az feölsegeöd leueleben be takaruan hozak az samboky Ferhatt aga leuelenek masat, melly irtt gjalazatos keppen Maytyny Laszlonak papay kapitannak es Huszar Peteörnek; de feölsegeödnek ha igazan tuttara attak volna ez dologott nem itelne feölsegeöd Ferhatt agatt ennek okanak lenni, mertt az meny leuelet gjalazatoskeppen Ferhatt aganak Huszar Peteör irt annak szama ninczen, mert Ferhat aga semmi keppen oknelkűl ezt nem merte volna czelekeodni, Ferhat aga io es iambor vitez, Huszar Peteör es az vegbeliek mihelt egj kis bort isznak nem tuggjak eö magokis mit irnak smitt nem irnak, azertt itellye megh feölsegeöd ha enny gialazatot ezeöknekis kellyeön el szenuednieök, hogj űllyenek ezeök vesztegh ha szűntelen irogatnak reaiok. Azert feölsegeöd paranczollya megh az felekteöl szűnnyenek megh, mi nekűnk ez mi alattunk valokra gondunk leszeön hogj semmi ellenkeözeö dolognak okai nem lesznek. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budae 2 Septembris anno 1582.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

230.

1582 szeptember 5.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekűnk tiszteölendeö baratunk. Keöszeönetűnk es magunk ayanlása vtan. Ennek eleötte valo passak es kjralyok ideieben, mikor az hatalmas czaszar

veg hazaiban fabol vagy mibeöl fogjatkozás volt, ű feölsegeöket megh latogattak leueleök által, es eö feölsegeök kwldeöttek, mivel az hatalmas czaszar varához Esztergamhoz szwksegh volna fa es egjeb, akarank mijs feölsegeodett megh talalnunk feleöle. Keriwk azért feölsegeodett szeretettel, hogj feölsegeöd valami talp fakott, szaru fatt, deszkat, sindeölt es minden fele szeöget, ki hozza tartozo, kwlgeön, kiuel eppetesswk az hatalmas czaszar meczittyet es tornyat, kitt az mi kegjelmes feiedelmwnk smyis vehesseön io neuen feölsegeöd-twl. Isten eltesse feölsegeödet Datum Budae 5. Septembris anno 1582.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

231.

1582 szeptember 5.

Ali basa Kielman András komáromi kapitánynak.

Mi Aly passa . . .

Tekinteteös es N. vr, nekwnk io szomszed barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Ennek eleotte valo passak es kjrallyok ideieben, mikor az hatalmas czaszar veghazaiban fabol vagy mibeöl fogjatkozás leöt, eö feölsegeöket es Ntokot szoktak megh talalni leueleök által, miuel az hatalmas czaszar hazához Esztergamhoz most szwk volna fa es egjeb, akarank mijs ű feölseget es Ndat meg talalnunk leuelwnk által. Keriwk Ndat mint io szomszed barátunkat hogj kwlgeön N. valami talp fakot szarufat, deszkat, sindeölt. es minden fele szeöget ki hozza tartozo, kiuel eppitesswk az hatalmas czaszar meczittyet es tornyat kit vehesswnk io neuen Ntol. Isten eltesse Ndat. Datum Budae 5. Septembris anno 1582.

[Kivül.] Az tekinteteös es Nāgos vrnak, Kielman Andrasnak, romay czaszar es kiraly eö feölsege tanaczanak es feö kapitannyanak Komaromban, nekwnk io szomszed barátunknak adassek.

232.

1582 szeptember 11.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwnk tiszteölendő barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Iuta mi hoz-

zank az mi kegyelmes feiedelműnk portaiarol, az feölsegeős romay czaszar es te feölsegeöd hiw embeöre az N. Nyary Istuan 10. Septembris kitt io keduel es tiszteösseggel fogatunk mind az eö hozzáia tartozokual egjeteömben, azonkeppen minden kesedeomnelkwl masod nap szep tiszteösseggel bo-
czattunk es kísértettwk.

Touabba iwtt az hatalmas czaszartul egj leuel ki az frigyheöz tartozik es baratsagos leuel, mellyet az mi kegyelmes feiedelműnk paranczoltt hogj embeorwnk által feölsegteöknek kwldenenk. Annak okaert keriwk feölsegeodett szeretetuel, hogj mihelt ez feölsegteök embeöre feöl iutand, feölsegeöd kwlgye hitt leuelet, mely leuel mellet az mi emberwnket feölsegteökhöz, az hatalmas czaszar leueleuel boczathassuk; ez vgjan szorgalmatos dologh, azert feölsegeodett keriwk hogj minden kesedeomnelkwl kwlgje megh. Isten eltesse feölsegeödett. Adatott Budan 11. Septembris anno 1582.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

233.

1582 szeptember 13.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeos romay czaszar nekwnk tiszteölendeö baratunk. Keöszcönötnk es magunk ayanlasa vtan. Iwuenek hozzank ez itt valo szegeny sidok (ki czak hatuan ket haz) keönyeör-
genek hogj feölsegeödnek izennenk az feölsegeöd keöueteteöl az Nāgos Nyary Istuantul, mely keouettsegeott megh ertt feölsegeöd köuetiteöl, miben legjeön az dologh, mely mind feölsegeodnek, smind az hatalmas czaszarnak az mi kegyelmes feiedelműnknek hasznara leszeön az eö kereskeödeseök. Azert keriwk feölsegeodet szeretetuel, feölsegeöd aggjon io valazt nekik. Isten eltesse feölsegeodet. Adatot Budan 13. Septembris anno 1582.

[Kivül latinul: Rudolf római császárnak.]

234.

1582 szeptember 14.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekőnk tiszteölendeő barantunk. Keőszeönetőnk es magunk ayanlasa vtan. Akarank feölsegeodnek tuttara adnunk, miuel kőldeöttők volt egy Wincze Pall neuő rabunkat ki Papara sarczanak megh hozasara, mostan sem az mi rabunkat sem sarczatt megh nem akariak kőldeni, azt irta Maytini Laszlo hogy az kezeseők kik meg egtenek kik el szalattanak. Keriők azert feölsegeodett szerezetuel paranczolna megh feölsegeöd lenne megh az mi rabunknak vagy sarcza vagy ő maga; mertt ha megh nem leszeön valameny rab az vegekbeöl be iő, le vagattattyuk az vasat az labarol es szabadon boczattyuk az mi rabiainkban penigh eggjet sem boczatunk megh valczagonnis ki, azertt ha az mi rabunk meg nem leszeon ezeknek oka ne lattassunk lenni Isten eltesse feölsegeodett Datum Budae 14 Septembris anno 1582.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

235.

1582 szeptember 18.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekőnk tiszteölendeő barantunk Keőszeönetőnk es magunk ayanlasa vtan. Akarank feölsegeodett ilyen dologbol megh talalnunk leuelőnk által, hogy az feölsegeöd vegeiben valo vitezeők ilyen dolgot szoktak hogj az szegeny aros embeoreőkre az rabott ereöuel reaiok vetik, es teöleők ki kőldik, mely nem arosembeörheöz illendeő dologh, az szegeny rab el szalad, annak vtanna, az szegeny aros nepeket tartyak fogjak nyomorgattyak ereotte, mikeppen Bozokban lakozo Fanczy Gyeörgy es czelekeödeöt hogj egj szegeny waczy aros embeörre kinek neue Koncz Balint keöteotte ereöuel rabiatt, az rab miuel hogy szegeny volt el szeökeöt,

most az szegeny waczy embeört tartya fogsagban erte, megh hatta hogj valahol waczy embeört talalnak megh fogjak, ezt haluan mind az waczy es egyeb helekeön valo aros nepek nem mernek az eö kereskeödeseökben el iarni, ki mind az mi kegjelmes feiedelmwnknek s mind feölsegteöknek nagj karara vagjon, mostis ez megh neuzeöt Fanczy Gyeorgy teöt az hatalmas czaszarnak harom lo tereö penz kart, feölsegteöknekis azonkeppen, mert az aros nepek retteguen teöle megh szwntek kereskeödeseökteöl. Keriwk azert feölsegeödett mint tiszteölendeö baratunkatt, feölsegeöd paranczollya meg mind az vegbeli vitezeöknek hogy rabiokat ereöuel az szegeny aros nepekre ne ussesek, hol penig nekieök adnak es kezest vetteseönek hogj az szegeny aros nepek ne haborgattassanak ereötte es tarczanak ereötte, hanem az kereskeödeö nepek az mi kegjelmes feiedelmwnknek es feölsegteöknek mindeneöket igazan megh aduan, iarhassanak igazan el kereskeödeseökben, kivan nyuk eztis feölsegeödtwl hogj ez megh neuzeöt Fanczy Gyeorgynek is paranczollya megh feölsegeöd ez fele tartastol megh szwnnyek, es az meg fogot waczy embeört el eresze, kitt vehesswnk io neucon feölsegeödtwl. Isten eltesse feölsegeodet. Adatott Budan 18. Septembris anno 1582.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

236.

1582 szeptember 22.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwnk tiszteölendeö baratunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Jwue hozzank az hatalmas czaszar feö harminczadosa Waczon Oszman aga, panaszolkodek hogj neminemw teösereök haytottak volt neminemw barmokat oda feöl, kik mikor vjssza tertenek volna, az hatalmas czaszart az mi illeti keruen teöleök, azok azt mondotak hogy nem tuggjak honnan megh adni, mert Gyeöreött egj olasz tartotta volna megh marhaiokat penzeöket egj Szegedeön lakozo Czeöteörteök Boldisar neuw embeör adossagaertt, mi az oka hogj feölsegteök igy engedi megh tartani eöket, hol sem kezeseök nem erte, sem semmi keözeök nincz vele, az mi teörüenywnk szerent ha valaki valami nemw marhatt ad vala-

kinek, kezeset vettett, annak vtanna ha eö magatt megh nem talalna, az kezeset szokta keresni erte. Ezeök az mint ennek eleötte is megh irank kezeseök nem voltak erte, azért eö es ha valakinek valamit ad kezeseökett vettettne ne tartana mas iamborokat erte kik mind feölsegteöknek smind az mi kegjelmes feiedelmwnknek hasznosok. Keriwk azért feölsegeodett szeretetuel hogj az kinek marhaiok penzeök vagy eö magok meg vadnak tartua menteöl hamarabb feölsegeöd szabaditassa feöl, mertt ebbeöl mind az mi kegjelmes feiedelmwnknek smind feölsegteöknek nagy kara keöuetkeözik, ez keppen az teösereöknek vtok megh fogattatik, hol penigh feölsegeöd feöl nem szabaditattya az mi kegjelmes feiedelmwnkett meg tallallyuk feleöle, mostis ez feölwl megh neuzeöt hatalmas czaszar harminczadosa: ker vala minket hogy eö feölsegenek tuttara adnank, de akarank megis feölsegeodett megh talalnunk feleöle. Keriwk azonnis feölsegeodett feölsegeöd paranczollya megh mind az vegbelieknek hogj az szegeny aros nepekent es teösereöket ne haborgassak, ne tartoztassak, hanem kereskeöggenek, ki mind az mi kegjelmes feiedelmwnknek smind feölsegteöknek ez vtannis leheseön hasznara, lam az mi birtokunkban sohol senkit sem tartoztatnak sem haborgatnak, az kinek penigh adossa az mi birtokunkban volt, minket megh talaluan megh elegitettwk, ez megh neuzeöt szegedy Czeöteörtök Boldisarualis adossaganak eleget tehettwnk volna, ha megh talaltanak volna feleöle, mind azon altal ez dolgott latuan, czauusunkat boczattuk erte, es vagy eö magatt feöl keszerittywk menni, vagy adossaganak elegett tetettwnk, mijs hasonlatos keppen kiuannyuk hogj feölsegeödis ez mi birtokunk alatt valo aros nepeknek es teösereöknek igazat szolgaltasson. Isten eltesse feölsegeödet. Adatott Budan 22. Septembris anno 1582.

[Kivül magyarul: Ernö herczegnek.]

237.

1582 szeptember 25.

Ali basa Ernö főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwnk tiszteölendeö barantunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Talalt megh

feölsegeöd minkett egjnehanszor az february Aly begh feöl, es panaszolkodik feölsegeöd ez mostani leuelebennis hogy az Raba melle mentt volna teöb vegbeli vitezeökuel rablani, valamint attak feölsegeodnek tudtara, de erteöttwk hogj Nadasdy, Battyany, papaiak vesprimiek palotaiak taitaiak es az teöb vegbeliek trombitakual es egjnehany zaszlo-ual igyekeöztek hogj az hatalmas czaszar varatt Bolonduaratt el ronczak es egessek, mi akarattunkbol mentek volt az hatalmas czaszar vitezi az eö feölsege hazai es orszaga otalmara ackor Aly begh reaiok nem talalt az vitezeökuel egjeteomben, hanem az bolonduary vitezeök talaltak az vesprimiekre azokban kitt le vagtak kitt el hoztak, az mint ez feölwl valo leuelwnkbennis megh irtuk, feölsegeöd irta vala hogj mentek volt neminemw iobbagjoknak gond uiselesere kik engedetlenök voltak, az mely rabokat ide hozanak sem vertek sem ereöltettek, hanem mi eöket kerdeozuen szabad akarattyok szerent, azt mondak hogy mi azert boczattattunk volt hogj Bolonduaratt el teöiwwk es egresswk. Ismegh 18. Septembris szinten Buda melleöl haytottak el ket ezer juhott az hatalmas czaszar vitezi szinten az komaromy rew fele ertek es el veöttek teöleök hatott az magyarokban levagtak eöteöt eleveneön hoztak. Az tataiak komaromiak megh vtannok leuen az hatalmas czaszar vitezibennis vagtak es fogtak el. Ismegh 20 Septembris ismegh masodszor iwttak Buda ala es sok juhott haytottak el, Isten akarattyabol az vitezeök vtannok leuen azokatis vissza veöttek, az feölsegeöd alatt valo vitezeök az eö vetkeöket megh nem mongjak, es nem aggjak vgj feölsegeödnek az dolgott az mint volna tuttara, de innen feölsegeöd megh itelheli kik legjeönek valami oly dolognak okay, innen Budarol ki akazto tarol szakat ki penigh czauargo ki lopo az feölsegeöd vegeöben mennek, az feölsegeöd vegeiben mingjarast hele vagjon, az felek szoktak igy az barmot el haytani, ez az mi kegyelmes feiedelmwnknek tuttara ninczen, mert ha eö feölsegenek tuttara volna nem venne feölsegeodtwl io neueön, keriwk azertt feölsegeödöt mint tiszteölendeö baratunkatt, hogy paranczollya megh feölsegeöd az hatalmas czaszar varay ala valo szaguldastul megh szwnnyenek, azonkeppen ez fele lopokat es czavargokat feölsegeöd megh bwntettetuen az vegekbeöl ki wsesse, mert ha ez fele dologtol megh nem szwnnek, az hatalmas czaszarnak aggjuk tuttara, kibeöl semmi io nem keöuetkeözik hol penigh ezeöktwl megh szwnnek, az mi kegyelmes feiedelmwnk es romay czaszar eö feölsege keözeöt az frigy eppen megh maradhatt, mi keözeöttwnkis az io szomszedsagh. Touabba miuel romay czaszar eö feölsege az hatal-

mas czaszart eöreömenek ideien ayandekokual megh latogatta (kitt baratsagossan veött eö feölsegeteöl) annak okaert kwldeöt eö feölsegenek egj leuelet, masodikatis kwldeöt eö feölsege ki nagy dologrol valo, paranczolta volt eö feölsege emberwnk által kwlgiwk eo feölsegenek, mely mi emberwnk feöl menetelire kiuantuk az feölsegeöd hitt leuelet, de mind ez ideigis sem az feölsegeöd hitt leuele sem valaszunk nem len, keriwk azert feölsegeödett hogjha feölsegeöd akaria hitt leuelet kwl- deni minden kesedeomnelkwl kwlgye megh feölsegeöd, hol penigh feölsegeöd nem akaria kwlteni, iria megh feölsegeöd hogy az mi kegyelmes feiedelmwnket tuggjuk bizonyossa tenni feleöle, mert ez nem kesheteo dologh Isten eltesse feölsegeö- dett. Datum Budæ 25 Septembris anno 1582.

[Kivül magyarul: Ernő hgnek.]

238.

1582 szeptember 25.

Ozmán aga Ernő főherczegnek.

Felseges Ernestus herczeg mi nekünk yo vitez vrunk es baratunk, keszenetunk es magunk ajanlaszannak uthana kywanunk the felsigednnek mjnden io egessegett, akarank the felsigedet az mi leuelünk által talalni hogi miuel az zigin aros nepeket ottfen igen tartoztnak az masz ember adosagairth kiknek adnak valaminemi marhatt se kezesse se egieb bizonisaga ninchien, kik az aros nepek az kereskedisbul meg akarnnak züni ki az mi hatalmas feyedelmünknek es az ty felsiges kiralnak nagi kara kewetkezik belele, mostanis az olasz tartoztatott zigin kereskede nepekett egi minemi neuü aros emberirth Czetertek Boldizarirtt kire valami hituan marhatt ereuel hant rea, oztan yde alla yut az marhat el tikozlotta meg ytta az arath ymar most zigin embertt tartoztatna often yrete. kiben nagi kar keuetkezik belele. mind az kett partra, azert az nem ylende dolog. Felsiged mindeniknek ad leuelettn hogi often mindgarton meg fogiak az it valo aros embertt az nem isten zerzeesse hogi zigin kereskede nepeket igi kel niomorgatni, enis vgi czielekethetnem hogi tartoztnam ytth allatt az often valo aros nepekett de azt nizem miuel hogi az mi hatalmas cziaszarunknak es az felseges kiralal fridunk vagon a kinnek mivel adossa mindenit (?) zabadon el yarhat zinten yde yühetne es

meg foghatna azertth kerem the felsigedet hogi the felsiged
 hagia meg hogi ne tartoztassak meg valaki adossagairtt zigin aros
 nepeket ne tegienek kartt mosstanis teb hett lu terhnel kartth
 tetek aban estendeben zegin aros nepeek nem mernek yarni mind
 felnek hogi minden marhaiokott tartoztatiak azertt felsiged
 minden yott czelekegek ziginekel kitt Istenis the felsigednekis
 minden yott ad, Touaba az often valo vitezekis olien zokast
 zoktannak hogi az zigin aros nepekre eröwel vetyk az zegin
 rabokott, ki nem milto dolog, hogi az aros nepeek valaky
 rabiát hordozak, mostanis az bozoki Fanczi Gürgi egi rabiát
 küldete ki egi zegin vazi embertülKoncz Balintul az mely rab
 el zaladot mosstan peniglen mind zigin nepeket kergeteti yrete, az
 zigin embert az melyk az rabott alla hozta mostanis foguan tartia
 often az vasban, az tebig ki sem mernek az zeleben meni hogi
 mind kergeteti az rabyatt, Azert kerem the felsegedett hogi
 hagia meg felsiged annak az Fanczy Gürginek hogi ne ker-
 gesse meg az zigin nepeket ha azt fogia mielni kintelen
 vagiok az hatalmas czaszartt meg talalni yrete mind azertt
 es egieb dolgokertt kiket czielekesnek az often valo nepeek.
 Lam az eletis meg talalta volt the felsigedet leuele által hogi
 ne legien se ytt allattse often zabad zegin nepeket tartoztatni
 felsiged is rea hata es mind az secretariusokis aban kelene
 meg allaniuk hiszem meg kerdezheti felsiged az keuetektül az
 Nāgos Nyari Estuantul mekkepen itt otalmazom az often valo
 aros nepeket. Azertt the felsigetül mynden io valasztot varok
 Isten eltesse felsigedet. Datum ex Vach 25 die Septembris
 anno 1582.

Az hatalmas cziaszarnak
 fei emingie Vachon Oszmanaga

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek..]

239.

1582 október 13.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczegh nekűnk tiszteölendeő bara-
 tunk. Keőszeönetűnk es magunk ayanlasa vtan. Immar kett
 leuelűnkben ieleönteöttük feölsegeödnök, hogy az hatalmas
 czaszar kűldeött kett leuelett romay czaszarnak eő feölsege-

nek, nagy szorgalmatos dologh feleöl, mellyekett paranczolt eö feölsege hogy az mi embeörwnk által kwdnenek romay czaszarnak eö feölsegenek, mely mi embeörwnknek feöl menetelire kiuantuk az feölsegeöd hitt leuelett, kinek immar egj holnapia mult, kitt nem tudunk mire velni, annak okaertt az hatalmas czaszar boczatta egj hiw embeorett az kapuczy bulyug basak közöttwl Ahmatt aga neuwt hozzank 12 octobris akaria eö feölsege okatt erteni, mi volna hogy eö feölsegenek enny ideötwl valaszt nem teöttünk ez leuelek feleöl, mely valaszt mostis azon eö feölsege embeore itt var, keriwk azertt feölsegeödett szeretetuel, hogy feölsegeöd ez mi leuelwnk latuan, minden kesedelemnelkwl aggja tuttunkra ez kesedelemnek mi legjeön oka, es ha feölsegteök akariae hitt leuelett kwdneni auagy nem mingjarast aggja tuttunkra, erre nem szwksegh sok tanacz, hogy mijs ezeön eö feölsege embeöre által tuggjunk eö feölsegenek bizonyos valaszt irnunk feleöle, ez penigh kwlomben ninczen, mert mind ez egesz tartomany tuggja az hatalmas czaszar hiw embeörenek iwuetelett. Minden kesedelemnelkwl valaszt varunk feölsegeödöttwl Isten eltesse feölsegeödett. Adatott Budan 13. Octobris anno 1582.

[Kivül magyarul: Ernö herczegnek.]

240.

1582 november 5.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös romay czaszar nekwnk tiszteölendö baratunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlasa vtan. Mikor az feölsegeöd attya, az mi kegyelmes feiedelmwnkheöz szultan Szelimheöz boczatta volt az egry pispeökeött az frigynek megh szörzese, ackor az tiszteössegeös ayandeknak ala menetelinek ideiere vegezteteöt volt januarius, de feölsegeöd mezzebb halasztotta mindenkoron ez okaert maratt megh hatra benne kireöl eö feölsege talalta megh feölsegeödett. Keriwk azertt mijs feölsegeödett hogy az ki hatra maratt az mi kegyelmes feiedelmwnk kiuansaga szerent kwlgye megh feölsegeöd, ha feölsegeöd akaria hogy az mi kegyelmes feiedelmwnk es feölsegeöd keözeöt valo baratsagh megh maradhasson, mert ha feölsegeöd megh nem kwdi, ha eö feölsege megh haragszik,

senki az frigy feleöl megh ingyen sem mer emlekeözni eö feölsegenek. Ennek vtanna, ez iwuendeö esztendeöre valo tiszteössegeös ayandeknak iwuetelinek is csak eötueneöt napia vagion, keriwk feölsegeödet hogy aztis kwlgye meg feölsegeöd, hogy az mi kegyelmes feiedelmwnk keözeöt es feölsegeöd keözeöt valo frigy es baratsag megmaraduan, az orszagh bekeuel megh maradhasson, az keösseg ezkeppen mind az feölsegeödet smind az hatalmas czaszaret megh adhassa, Ezeök-reöl feölsegeödtwl ez mi embeörwnk által minden kesedelemnelkwl valaszt varunk, hogy eö feölsegett tuggjuk bizonyossa tenni mind ezeökreöl. Isten eltesse feölsegeödet. Adatott Budan 5. Nouembris anno 1582.

[Kivül latinul: Rudolf császárnak.]

241.

1582 november 5.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös romay czaszar nekwnk tiszteölendeö barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Tuggjuk nylyan vagjon feölsegeödnél Szinan passa az hatalmas czaszar feö vezere minemw io hadakozo embeör legyeön, ki Jemen orszagott Halkol varatt megh veotte, az Keözeöl bas orszagaban negyuen szanczaksag orszagott veött megh regy io hadakozo embeör, ki az hatalmas czaszarnak feö es kedues embeöre, mikor az hatalmas czaszarnak az tiszteössegeös megjeon akkor illenek hogy feölsegeöd teöb ayandekauaal meghlatna hogy nem mint az elebbi feö vezereökett, taualy az hatalmas czaszar ereieuel az Keözeöl basra ment volt, noha eö ott volt mind azonaltal vgjaneö volt feö vezér, de az hatalmas czaszarhoz meneö tiszteössegeös ayandek mellet az mi eo Nagatt illette volna, az feölsegeöd oratora nem atta megh. Touabba Mehemett passa eö Nagā holta vtan, az czimer veteonek ki az eö feölsege czimeret iria, az eö feölsege teszkereczaiinak, rezkwtabnak, az mi illette volna nem attak megh, tuggjuk hogy mikeppen ez eleöt feölsegeöd mostis vgy czelekeödik, de az feölsegeöd oratori okai ennek. Keriwk azert feölsegeödett szeretetuel, hogy feölsegeöd ezeökreöl visellyeön gondott. Ezeöket feölsegeödnek hozzank valo io akarattyat latuan, akarank feölsegeödnek

io akaratunkbol megh ieleöntenwnk, hogy az mi kegyelmes feiedelmwnk es feölsegeöd keözeöt valo baratsagh megh maradhasson. Ezeöknek vtanna erteöttwk aztis hogyha feölsegeöd ez mostani oratora heleben mely az mi kegyelmes feiedelmwnk portaiian vagjon mast valasztana gondolnank feölsegeodnekis iobnak lenni. Isten eltesse feölsegeödet. Adatott Budan 5. Nouembris anno Domini 1582.

Nyary Istuan eö Nagā kit feölsegeod az mi kegyelmes feiedelmwnk portaiara boczatott volt, miuel hogy igen eszeös embeör az hatalmas czaszar portaiian, mind wezereöknek smind egjebeknek kedueben vagjon, mijs az eö eszeös voltaert kedüellywk eötett.

[Kivül latinul: Rudolf császárnak.]

242.

1582 november 5.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös romay czaszar nekwnk tiszteölendeö barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Akarank feölsegeödnek tuttara adnunk hogy mind eleiteöl foguan az vegbéli vitezeök keözt ilyen szokas volt, hogy mikor kezessegeön vagy inset hogy onnan feölwl valamely rabott, ki boczattak napot attak neki, az napra ha sarczanak szeritt tehette io. hol penigh szeritt nem tehette az napra eö maganak helere kelleöt menni, de az feölsegeöd vegeiben valo kapjtanok nem tuggjuk mizada vy teörüent keölteöne, az mely rabok ki mennek, sem eö magokat sem sarczokat nem kwdik be, immar tizen negy rabunk vagion az vegekben, kiknek sem eö magokat sem sarczokat nem akariak be kwdeni, ki Tokayban, ki Kaloban, ki Komaromban, ki Papan ki Vesprimben vagjon benneök, Vesprimbennis Istuanly Istuannal vagjon egy Wincze Pal neuw rabunk, kinek Istuanfy sem sarczat sem eö magat nem akaria be kwdeni, negy falu kezessegere kwdelöttwk ki, mellyek mind az mi kegyelmes feiedelmwnknek smind feölsegeöd igaz ado fizeteö iobbagy. Keriwk azért feölsegeödet szeretetuel, hogy paranczollya megh feölsegeöd mind Istuanfinak smind az teöb vegbéli kapjtanoknak legjenek megh az mi rabaiink, mert ha meg nem lesznek ez vtan csak egy rabunkat

sem boczattyuk ki, hanem teöreök orszagra kwlgiwk mind eöket. Isten eltesse feölsegeödet. Adatot Budan 5. Novembris anno 1582.

[Kivül latinul: Rudolf császárnak.]

243.

1582 november 5.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwnk tiszteölendeö barantunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Talaltuk vala megh feölsegeödett leuelwnk által, miuel hogy az mi kegyelmes feiedelmwnk az hatalmas csaszar, kwldeötte volna kett leuelet, neminemw szwksegeös dologrol, mellyeket paranczoltt eö feölsege mi magunk embeöre által, romay csaszarnak eö feölsegenek kwlteni, mely mi embeorwnknek feöl menetelire kiuantuk az feölsegeöd hitt leuelet. Azertt az feölsegeöd hitt leuele immar nalunk leuen, boczattuk az tiszteöleteös es nemeös ferfiatt Saban begeött es Haszan agatt az mi kapuczilar kihaiankott, romay csaszarhoz eö feölsegeheöz es te feölsegeödheöz. Keriwk feölsegeödett szeretetuel hogy feölsegeöd lassa io keduel mind az vele valokual egjeteomben, vissza tereöben feölsegeöd tiszteosseggel boczassa es kisertesse kitt vehesswnk io neueön feölsegeödtwl. Isten eltesse feölsegeödet. Adatott Budan 5. Novembis anno dni 1582.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

244.

1582 november 10.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwnk tiszteölendeö barantunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Ennek eleötte gjakorta valo leuelwnk által talaltuk megh feölsegeödet, hogy feölsegeöd megh paranczolna az vegbeli vitezeöknek es kapi-

tanoknak tartanak az frigyheöz magokat, es lennenek annak eörizeöi, mi mind szwntelen czauusunkat, leuelwknuel egyeteomben boczattyuk az vegbeli begeökheöz, hogy az frigynek otalmazoi legjenek, es semminek okai ne legjenek, mely mi paranczolatunkat eppen minden fogyatkozásnelkwl meg tartjak, vgy annyra hogy az egriek onadiak sirokiak es mind keörwl az vegbeliek, az hatalmas czaszar varay ala szaguldnak, es azt mongjak hogy mi mind szwntelen megjwnk az teöreök varak ala, de soha megis ki nem mernek iwni, azt alittyak hogy az hatalmas czaszar vjtezi eö teöleök valo felteökben nem mernek ki menni, bizonyara inkabb szwntelen panaszolkodnak ezeön mi nekwnk hogy ki nem boczattyuk, de mi az mi kegyelmes feiedelmwnk es romay czaszar eö feölsege keözeöt valo frigynek meg maradasaert, nem akariuk hogy semminek okay legjenek. Ezt latuan az feölsegeöd vegeiben valo vitezöök, naprol-napra mind inkab szaguldanak az hatalmas czaszar varay ala; ez elmúlt napokban eötuen louas az pesty es szegedy mezeön sok ideig iartak ala es feöl, az szegedy szanczaksagban az hatalmas czaszarnak egj Sz Kiraly neuw vara ala mentek, azokban az kiket megh fogtak w magok megh vallottak, hogy az kapitanok akarattyabol iartak, Ismegh 4 Nouembris Egeörbeöl Barbely Andras, Sarkeözy Mihaly, Balassy Balint, Czerepbeöl Bely Pall, Sirokbol Josadeak, Homonnay Istvan, onodiak dios gyeöriek ezer loual iwtték Bereny ala ot az vitezöökben kit le vagtak kit el vittek, mind az által Isten akarattyabol szandekokban el nem mehettek, mert az hatalmas czaszar vitezijis magok otalmaban ki mentek eökis kit le vagtak kit eleueneön hoztak, az kiket el fogtak azok megh vallottak hogy Berent akartak el rontani. Ismegh most leuaiak, corponaiak, viglesiek, szasziak, bakaiak egy nehany ezeren igyekeöztek az nogrady Haszon begeöt ki lesni es lesre vini, de Haszon beghe Isten akarattyabol ezeöket meg ertuen nem mentt ki, hanem az hatalmas czaszar vitezire talaluan, Isten akarattyabol megh harczoluan kit le vagtak benneök skit eleueneön hoztak, ittis igy nem vihettek vegheöz szandekokat. Ezkeppen mind szwntelen czelekeödnek; keriwk azert megis feölsegeödet paranczollya meg feölsegeöd, ez fele dologtol megh szwnnyenek, megh ez ideigh ez fele dologot az hatalmas czaszarnak tuttara nem attunk, de ha ez fele dologtol meg nem szwnnnek, szwksegeös keppen eö feölsegenek tuttara kell adnunk, kjbeöl bizonyara semmi io nem keöuetkeözik. Isten eltesse feölsegeödet. Adatot Budan io Nouembris anno 1582.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

1582 november 11.

Ali basa Kollonics Bertalan János egri főkapitánynak.

Püspöki Könyvtár Pécsen. Kiadva Mátyás Flórián másolatából a Török-magyarkori államokmánytárban, I, 22. 1.

Mi Aly passa . . .

Tekinteteős es Nāgos Vr, nekŵnk io szomszedunk. Keőszeönetŵnk es magunk ayanlása vtan. Jŵue mi eleonkben az hatalmas czaszar szpahjaia hatuany Mahmut szpahja, monda hogy volna egy Ostoros neuŵ faluia, mely falut Kapy Sandor bir, kiket Kapy Sandor halhatatlan nyomorusagban tart törüentelen valo fjeteseökre szolgálatra erölteti eöket, ide penigh sem az hatalmas czaszaret sem az szpahiaiet megh nem engedi adni, az harmadeui birot Kantor Andrast hazahoz vjtte ott szolgaltattya, im az teöb iobbagyotis erteöttŵk hogy Egre vitte be, sem dezmaabol semmibeöl az szpahjaiokat megh nem elegjteti, az meny bor dezma es egjeb vagjon mind eö maganak akaria venni, keriwk azért Ndat mint io szomszedunkat, hogy paranczollya meg N Kapy Sandornak az falut szallicza haza, mind az szpahjaiet smind az hatalmas czaszaret igazan aggjak megh, mert sem az szpahjaie sem az hatalmas czaszare el nem vesz, de ha haza nem szallittya es az szpahjaiet igazan meg nem adattya, im romay czaszart eö feölseget megh talallyuk feleöle, az mi kegyelmes feiedelmŵnknekis tuttara aggjuk, kibeöl ha az frigynek bomlása leszeön, ne mongja N. hogy az mi al[at]tunk valok attanak okot rea, mert az hatalmas czaszar fegyüereuel veotte megh az orszagott, azért nem engedi hogy az eö feölsege orszaga pusztulyon hanem eppŵllyeön.

mi az mi kegyelmes feiedelmŵnk es romay czaszar eö feölsege keözööt valo frigyeöt tekintuen, megh paranczoltuk minden vegbeli szpahjaknak es begeöknek, hogy ez ideig valo teörüeny szerent ellent ne tarczonak benne, hanem az mint ez ideig volt az magyar vroknakis mindeneöket igazan meg engeggjenek adni; azért ha Kapy Sandor meg nem elegjteti az szpahjat es haza nem szallittya eöket, bizonyara gondot viselŵnk rola. Erre valaszt varunk. Isten eltesse Ndat. Datum Budae 11 Nouemb. Anno 1582.

[Kivül.] Az tekinteteős es Nāgos vrnak, Berthalon Janos Kolonitschnak, Romay czaszar tanaczanak, Heues es Borsod

varmegye feő jspannyanak, Egry feő kapitannak, nekőnk [io] szomszedunknak adassek.

246.

1582 november 25.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczegh nekőnk tiszteölendő barátunk. Keőszeönetőnk es magunk ayanlása vtan. Hozak mi nekőnk az feolsegeöd leuelet, melyben panaszolkodik feölsegeöd az mi alattunk valo vitezeökre hogy gyakorta szoktak volna az vegbeli vjtezeökre irni szidalmasan es bayra hini, mi mind szőntelen meg paranczollyuk mind az vegbeli vitezeöknek es begeöknek az frigyeött minden fogyatkozás nélkül megh eörizzek, kitt tudunk hogy megis eöriznek, feölsegeödnek nem aggjak iol tuttara, mert ha valami okott onnan nem adnak valamire, innen nem volna feie hogy az mi paranczolatunk ellen valamire okott adnak, mert bőntetes nélkül nem hadnank, im az mely feleöl panaszolkodik feölsegeöd, kinek leuelenek masat latank, eleő hozattyuk ha oknelköl czelekeötte leend, megh higgye feölsegeöd bőntetlen nem haggjuk, keriók azért mijs feolsegeodet, paranczollya megh feölsegeödis az vegekben legjeönek az frigynek otalmazoi, hogy ezkeppen maradhasson megh, mi keöztőnkis az io szomszedsag es io akaratt. Isten eltesse feölsegeödöt. Adatott Budan 25 Nouembris anno salutis 1582.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

247.

1582 deczember 9.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczegh nekőnk tiszteölendő barátunk. Keőszeönetőnk es magunk ayanlása vtan. Ennek eleötte valo ődeökben ielenteöttük vala feölsegeödnek leuelőnk által, miuel az mi kegyelmes feiedelmőnk paranczolta volna, hogy

az eö feölsege leueleit, (kitt romay czaszarnak eö feölsegenek kwldeöt) embeörwnk által eö feölsegenek kwldeenk, kitt az feölsegeöd hitt leuele latuan feöl kwldeöttwnk, az eö feölsege leueleiuel es az eö feölsege paranczolattya szerent, romay czaszarhoz eö feölsegeheöz es te feölsegeödheöz, kik igen megh kestek. Keriwk azert feölsegeödett szeretetuel hogy feölsegteök minden kesedelemnelkwl boczassa io valazzal, hogy az mi kegyelmes feiedelmwnknekis tuggjunk bizonyos valazt irtunk feleöle. Isten eltesse feölsegeödett. Adatott Budan 9. Decembris anno domini 1582.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

248.

1582 deczember 15.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwnk tiszteölendeö barantunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Ieleonte mi mi nekwnk feölsegeöd leuele által, hogy romay czaszar eö feölsege akarna az mi kegyelmes feiedelmwnk portaiara postat boczatni, kinek ala iwuettelire az feölsegteök kiüansaga szerent, mihelt az feölsegeöd leuelet lattuk hitt leuelwnket kwldeöttwk. Touabba az mi kegyelmes feiedelmwnk paranczolattyalból boczattuk volt embeörwnket az eö feölsege leueleiuel egyeteömben romay czaszar eö feölsegeheöz es feölsegeödheöz, kiben ieleönt- az mi kegyelmes feiedelmwnk hogy kett esztendeöbeli tiszteössegeös ayandek maradott volna hatra, mely dolog feleöl feölsegteök nekwnk semmi bizonyos dolgot egyebet nem ira, hanem csak ez iwuendeö tiszteössegeös aiandek feleöl, az mi kegyelmes feiedelmwnk annak vtannais, boczattotta volt embeöret hozzank, eö feölsege akara bizonyossa lenni ez dolog feleöl, keriwk azert feölsegeödett szeretettel, feölsegteök tegyeon menteöl hamarab bizonyossa feleöle, hogy az mi kegyelmes feiedelmwnket tuggyuk mijs bizonyossa tenni feleöle. Isten eltesse feölsegeödett. Adatott Budan 15. Decembris anno salutis 1582.

[Czimzés hiányzik.]

249.

1583 január 5.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczegh nekőwnk tiszteölendeő barataunk. Keőszeönetőwnk es magunk ayanlasa vtan. Ennek eleötte is talaltuk vala meg feölsegeödet leuelőwnk által, az szalak dolgaból, hogy feölsegeöd kőldene az mi kegyelmes feiedelmőwnk haza Esztergom eppőletire valami szalakott, kitt feölsegeöd megh nem kőlde. Keriőwk azért feölsegeödett szeretetuel hogy feölsegeöd kőlgyeön harom ezer talpakat, ezer szaru fatt, tiz ezer főreszeolt leczeöt, de az talpak huszon eöt eöt singeőseök legyenek, az acz mesteör singy penigh negy araszos, kitt az mi kegyelmes feiedelmőwnk s mijs vehessőwnk io neueön feölsegedtőwl. Isten eltesse feölsegeödett. Adatott Budan 5. Jan. anno domini 1583.

Ezeöket az mi kegyelmes feiedelmőwnknek az hatalmas czaszarnakis tuttara aggjuk hogy feölsegteök az eö feölsege veghazaihoz minden segetseggel es hiőseggel vagyon, kitt feölsegteöktőwl io neueön veszeön, mijs penigh valamiben feölsegeöd megtalal es paranczol, ha Budan megh nem talaltatnek, szinten az eö feölsege portaiannis megh kerestettyőwk, es meg kőlgyőwk feölsegeodnek.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

250.

1583 január 6.

Huszain budai kincstartó Ernő főherczegnek.

En Huszain Czeleby az hatalmas Jstennek engedelmeeööl teöreök czaszarnak kencztartoia Budan etc.

Feolsegeős Ernestus herczegh, nekeöm tiszteölendeő vram es baratom. Keőszeoneteomet es tiszteőssegeős dologban valo szolgálathomat ayanlom feölsegeodnek. Az minemő dologból talalta meg feölsegeödet leuele által az n. passa, tudni illik az szalak feleöl, kik az hatalmas czaszar hazához Esztergamhoz igen szőksegeőseök, azon dologból akaram enis feölsegeodeöt meg talalnom, kereöm feölsegeödet hogy feölsegeöd kől-

gyeön penzwnkre három ezer talpakat, ezer szaru fat, es tiz ezer fwreszeölt leczeöt, de az talpak huszon eöt singeöseök legyeonek, az acz mesteör singy penig negy araszos, kitt az hatalmas czaszar smijs keduessen veszwnk feölsegeödtwl, ismegh valamit feölsegeod reank biz, ha Budan meg nem talaltatik, szinten az hatalmas czaszar portaian es megh kerestettywk, es feölsegeodnek meg kwlgywk. Jsten eltesse feölsegeodet. Adatott Budan 6. Jan. Anno dni 1583.

[Kívül magyarul: Ernő herczegnek.]

251.

1583 január 9.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczeg nekwnk tiszteölendeö barantunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlasa vtan. Gyakorta valoleueleben iria feölsegeöd, hogy megh paranczolta mind az vegbeli kapjtanoknak es vitezeöknek az frigynek otalmazoy legyenek, de az mintt egynehanszor feölsegeödnek, es romay czaszarnak eö feölsegenek tuttara attuk, ellenkeözeö dolgoktól nem szwnnek megh, seöt inkab inkab naprol napra az frigynek ellene iarnak, ez mostani napokbannis az vegbeli kapjtanok, ket ezernel teöbben iwtték Februar melle, egy Polgardy neuw falura, es onnan az hatalmas czaszar ioszagabol vittek egy Tott Thamas neuw embeört el, minden haza nepetuel es partekaiual egyeteömben, kitt nem tudunk ha feölsegteök hjreuel leötte auagy nem, mely dologh az frigynek ellene vagon, ez megh neuzeööt Tott Thamas az mi kegyelmes feidelmwnk vegeibeöl, kinek rabiatt vitte ki, kinek rabianak sarczat vitte ki, kitt be hozott ezkeppen mind ket feleöl hittek neki, de most az vegbeli vitezeök által el vitetuen, vitt husz ezer forintigh el, sidoiet, magyaret es teöreöket, kinek marhaiat, kinek rabiatt, kinek keszpenzet; keriwk azert feölsegeödet szeretetuel, feölsegeöd Tott Thamast, keszericze helere iwni, elegjzeön meg mindeneöket, az kinek miutel ados, annak vtanna pokolban legyeön feie, ha mi az fele dolgot akarnank czelekeödni az hatalmas czaszarnak vadnak it az vegekben ieleös vitezy, egynehany ezert mijs el kwldhetnenk, es mijs gazdag embereöket el hozathatnank, de mi az mi kegyelmes

feiedelmwnk paranczolatlyat meg bezwluen es feluen, az eö feölsege es romay czaszar eö feölsege keözt valo frigyheöz akariuk magunkat tartani, de ha feölsegteök rea nem keszeriti Thott Thamast az visza iwüetelre az mi kegyelmes feiedelmwnknek ezeöket menteöl hamarab tuttara aggjuk, annak vtanna mijs el kwldwnk az vitezeökben egy nehany gazdagh embeört el hozatunk, kibeöl bizonyara semmi io tuggjuk nem keöuetkeözik, lassa feölsegteök ha io dolog ez hogy ki mind ket fele keöuetsegeben iw es megyeön kinek rabiat kinek miet viszi ki; ha illyen alnoksagot kel czelekedni, ez vtan senkinek nem kel hinni, azert ennek ez Tott Thamasnak nem egy sem ketteö peöreöse hanem az hatalmas czaszar varaiban sok vitezeök azert, ha visza nem keszeriti feölsegteök iwni bizonyara semmi io dolog ebbeöl nem keouetkeözik. Isten eltesse feölsegeodet. Adatott Budan 9. Jan. anno domini 1583.

[*Kivül magyarul: Ernö herczegnek.*]

252.

1583 február 29.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös romay czaszar nekwnk tiszteölendeö baratunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Talaltuk vala megh feölsegeödöt es Ernestus herczegeöt eö feölseget leuelwnk által, miuel az hatalmas czaszar vechazahoz Esztergamhoz szwksegeöseök volnanak talpak leczeök, hogy feölsegteök kwldene penzwnkre, erteöttwk Ernestus herczegh eö feölsege leuelebeöl, hogy az feölsegeöd akarattyabol, megh paranczolta az komaromy kapitannak, es annak ala kwldesenek gonduisselet rea bizta, kit az mi kegyelmes feiedelmwnks mijs io neuön vezwnk feölsegeodtwl. Touabba gyakorta ualo panaszoikat teöt feölsegeöd leuleben az vegbeli vitezeökre es begeokre mi penig feölsegeodnek io szomszedsagat latuan, eyel nappal szorgalmatos gondunk vagyon azon, hogy az mi kegyelmes feiedelmwnk es feölsegeöd keözeöt valo baratsag es frigy megh maraggyon, az ország ezkeppen megh maraduan az keössegh mind feölsegeodnek smind az mi kegyelmes feiedelmwnknek mindeneöket igazan megh adhassanak, az feölsegeöd io szomszedsagaert az begsegeöket az hatalmas czaszar akarattyabol

megh változtattuk, ez vtannis valamitt feölsegeöd mi reank biz es az hatalmas czaszar orszagaban az mit megh talalunk, feölsegeodnek minden io szomszedsaggal akarunk lenni, es keszek vagyunk megh kwlđeni, mostan kwlđeöttwnk feölsegeödnek ket ruhara valo aranyas barsont, az egyk kek az masik veoreös, ezeökuel kwlđeöttwnk tiz madarat, feölsegeodet keríwk feölsegeöd vegye io neueön, ne nezze feölsegeöd ez ayandeknak kiseded voltat, hanem az mi feölsegeodheöz valo io szomszedsagunkat. Isten eltesse feölsegeödöt Datum Budae 29. Febr. anno domini 1583.

[Kivül latinul : Rudolf császárnak.]

253.

1583 márczius 5.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh, nekwnk tiszteölendeő barátunk. Keőszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Gyakorta valo leueleben panaszolkodott feölsegeöd leueleben az february begre miuel az frigynek ellene iarna, mi az mi kegyelmes feiedelmwnk es romay czaszar eő feölsege keözeöt valo frigyeöt es baratsagot meg tekintuen, az feölsegeöd gyakorta valo panaszat latuan az february Ali begeöt ki uettetenk, ezt haluan Zriny Gyeörgy, Nadasdy es Battany tiz ezeren Koppan tartomanyara iwttek kik nagy dulast es egetest teöttek, nem tuggyuk ennek az oka mi legyeön, ha ezeök az frigyeöt megh bontottak, ezeön az hatalmas czaszar vitezinek nagy eöreöme vagyon, de mi igyekeöztwnk mindenkoron az feölsegteök io szomszedsagaert az frigynek meg maradasara es az mi kegyelmes feiedelmwnk es romay czaszar eő feölsege keözeöt valo baratsagnak meg maradasara, de mi ennek okat nem tuggyuk, azert ennek feölsegeöd iria meg okat, ha feölsegteöknek akarattyabol leötte, auagy feölsegteöknek akarattya ellen, ha feölsegtök akarattya ellen leöt, feölsegteök aggya tuttunkra, mi az mi kegyelmes feiedelmwnket bizonyossa tezzwk feleöle, eő feölsege paranczollattyabol mi gondot viselwnk rolok. Isten eltesse feölsegeödöt. Datum Budae 5 Martii Anno Domini 1583.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

254.

1583 április 11.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Aly passa . . .

Feolsegeös romay czaszar nekűnk tizteölendeö vrunk baratunk. Keöszeönetűnk es magunk ayanlása vtan. Az mi kegyelmes feiedelműnk az hatalmas czaszar ada minekűnk tut-tunkra, hogy feölsegeöd akart ismegh vyonnan nyolcz esztendeig valo frigyöt vetni, azertt mikeppen ez ideigh eö feölsege es feölsegeöd keözeöt frigy volt, azonkeppen az feölsegeöd kiüansága szerent nyolcz esztendeig valo frigye le-szen feölsegeöduel, ennek bizonyosb ieleönsegere kűldeötte feölsegeödnek leuelett, mi nekűnk is ereös paranczolat-tal meg paranczolta eö feölsege hogy mijs annak eörizei es otalmazoi legyűnk, az eö feölsege paranczolat-tyat latuan, mingyarast az vegbeli beööknek ezeöket tuttokra attuk, es ereössen megh paranczoltuk hogy azt otalmazzak es senki semmi ellenkeözesre okot ne aggyon, (kit tuggyuk hogy minden fogyatkozásnelkűl megh tartnak) mikeppen ennek eleötteis azon igyekeözttűnk, hogy feölsegeöd es az mi kegyelmes feiedelműnk keözt valo io szomszedság es baratság megh maraggyon, hogy meg maraduan az országh es az keössegh eppen megh maradhasson, ha valamely az vegbeli beöök keözzűl valami ellenközö dolgot czelekeödeöt ki az frigynek ellene volt volna (mikeppen ennek elötteis megh irtuk feölsegeödnek) az hatalmas czaszar akarattyabol tiztitt megh változtat-tuk, kinek szanczagságot es el vetettűk, kitt ennek eleötte valo passak keözzűl egyk sem czelekeödeöt, keríűk azert mijs feölsegeödeöt szeretetuel, feölsegeöd paranczollya megh minden vegbeli kapitanoknak es vitezeöknek, hogy minden ellenkeözeö dolgokatt el tauoztassanak, legyeönek az frigynek otalmazoi, mert mind szűntelen szoktak az hatalmas czaszar varai alat szaguldani, es az frigynek ellene iarni, kireöl gyakorta valo leuelűnk által meg talaltuk feölsegeödet, mint 9. Aprilis mas fel szaz louagh iűtt volt az hatalmas czaszarnak egy Wal neuű castelya ala megh akartak venni, de isten nem vitte eleo szandekokban, azertt ez fele dolgokat paranczollya megh feölsegeöd el tauoztassanak: Ennek vtanna; talaltuk vala megh feölsegeödet az feölsegeöd oratora feleöl, ki az hatalmas czaszar portaián vagyón, mivel az N. Szinan passa v [. . .] feö wezer, paranczolta vala mi nekűnk hogy feölsegeödett megh

talalnank feleöle, feölsegeöd változtatna megh az eö Nagā paranczolattyá szerent talaltuk vala megh feölsegeodett, de az mostani feö wezer Sziaus passa eö Nagānak igen kedueben vagyon, de mind azon által feölsegteök iol tuggya ez dolognak mint kell lenni, vgy czelekeoggyek ázert feölsegeöd az mint akaria. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budae 12 Aprilis anno domini 1583.

[Kivül latinul: Rudolf császárnak.]

255.

1583 április 13.

Ozmán aga vácsi főharminczados Rudolfnak.

Felseges romai kiral zolgalatomott aianlom felsegednek minth bizodalmas vrunknak kywanunk Istentwl minden yo egessegedett mind az felseged, wdwar nepeuel egietemben.

Felsegedett arul akarank meg talalny, az mi leuelunk általa, az mely kereskedő nepeek oda fel yarnak az barom haitassal, kik az mi hatalmas cziaszarunknak, es the felsegednek es mind az egez orszagnak nagi karara vagion tudni ylik egi nehanian kik oda fel Beczbe es egieb helekre fwtnak el az hatalmas cziaszar peniziwel. Mostannis nagiob karth tetenek 14 lw terh penizuel kikel elzektenek az mi hatalmas cziaszarunknak az nem melto dolog lam en cziak egi kis cedulara kezbe adom az ytt valo aros embertt az ki az ot fen valo aros embernek adosa es vazban veretem vgi küldöm fel. Felsegedis ne engedne senkinek hoga meg tartoztassa az mi hatalmas cziaszarwnk penzitt, ki 800 f. ki peniglen 1000 f. megien el ki meniuel el mehet vele, igi czielekesnek ki peniglen azokban az kereskedo nepekben Egren vagion ki egebütt kikett egi nehanat twdywk. Nem akariak az witezek kezbe adni a fele latrott, azertt felsegedett arrol akartunk meg talalnunk, mostan az vrak miuel zegin bodog egutt vadnak az gywlesben ottfen el kelene vigeznünk egi massal hoga se the felsegednek se az my hatalmas cziaszarunknak karara ne legien se peniglen az kereskedo nepeknek, Kerdie meg felseged az ottfen valo kereskedo nepekett ha en miatam valoty valamelyk kartt meg en az vaczi harminczadossagott tartom es vagi niomoritotam volna, mintt kik esmernek engemett yonal egiebet nem zolhat felelem. Azert Istenek hala az my hatalmas cziaszarunknak the felsegedel frigie vagion es mijs meg akarywk

azt a frigiét megtartani, hanem kerem felsegedett hogi kwl-
giön the felsiged egi hitt leuelett nekwnk hogi enis vagi egi
bizott emberemett vagi peniglen twlaidon emagam bekewel
fel mehessek es el vegezhessem minden dolgomott te felse-
gedel, Miwel hogi peniglen az orszag giwlesseis mosstan
vagon mind az vrakis ott vadnak azok elett az mint lett
yoban lehatt el vigezwk hogi se the felsigednek sett peniglen
az mi hatalmas cziaszarwnknak karara ne legien sett penig-
len az zigin keröskedö nipeknek merth altalam fogua nagi
kariuk kewetkezett ymar az olian dologbul mert itt az we-
gekben mind rowoszul es latrwl kereskednek, my cziak egi
kis czedulaiara el bochatiwk eeket ynen az harminczadal
akoron meg fogadia meg fizetni mikoron az barmott eladia
offen, mijs el buchatak, Nem mi twlunk zokott az a teruien
hanem kik az eletis egi nehani eztendeuel tartotak az vachi
harminczadott azokis vgi eriztetik, Mijs vy teruiet nem kwlt-
hetwnk hanem aban kel meg maradnak. Felsegedtwl yo wa-
lazt varunk Isten eltessen felsegedett. Kwl Budan 13 die
Apprilli anno 1583.

Az hatalmas cziaszarnak feu harminczadossa Vachon

Oszman agga.

[Kivül.] Az felseges romay kiralnnak Rodolphusnak Nemet
orszagi Horwati es Magiar Orszagi kiralanak nekünk bizodal-
mas vrunknak adassek ez leuel.

256.

1583 április 13.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feolsegeös Ernestus herczegh nekwnk tizteölendeö bara-
tunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlasa vtan. Jwue mi hoz-
zank Oszman aga az hatalmas czaszarnak waczy harmincza-
dosa, mely waczy harminczadban mind az mi keyyelmes feie-
delmwnknek smind romay czaszarnak eö feolsegenek hasznos,
panaszolkodek miuel az kereskeödeö nepek, mind az kik onnan
feölwl ala iwnek smind az kik innen feöl mennek sokkal
vadnak adossak es imit amot czauarognak oda feöl, keriwk
azert feölsegeödett szeretetuel, feölsegeöd paranczollya megb

minden helekeön valo kereskeödeöknek, kik adossak adossagokrol elegiczek megh Oszman agatt, mikor feölsegeod min-kett ez fele dologbol megh talalt, az feölsegeöd kiunsaga szerent mindeneöknek igazat tetettwnk, kitt mijs hasonlatos keppen kiuanunk feölsegeödtwl, kit vehesswnk io neuöön feölsegeödtwl. Isten eltesse feölsegeodeöt. Datum Budae 13 April. Anno domini 1583.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

257.

1583 április 13.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös romay czaszar nekwnk tizteölendeö vrunk barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vthan. Illyen dologbol akarank feölsegeödett megh talalunk leuelwnk altal, hogy ennek eleötte kett esztendeöuel, boczattunk volt az buday czasusok keözzwl, egy Szerszem Mehemett neuw czauust az hatalmas czaszarnak neminemw dolgaban, kitt Tolna mellett talaluan el fogtak, miuel az hatalmas czaszar dolgaban fogtak el, az felesége es gyermeöki, egy nehanszor akartak az hatalmas czaszarhoz menni feleöle, de mi nem engettwk, hogy eö feölsege megh bantassek ebbeöl, ennek eleötte mikor vyonnan valo frigy uetes leött, eö feölsegeök feö emberöket szpahiakott zaimokatt, szanczak begeöket kwldeöttek ayandekon az hatalmas czaszarnak, Hamza begeöt tizen cöteöd magauual szpahiakual kwldeött vala eö feölsegeök az hatalmas czaszarnak. Keriwk azert most mijs feölsegeödeött mint tizteölendeö vrunkott barátunkott, feölsegeöd kwlgye ez megh neuezöt Mehemett czauust vagy mi nekwnk vagy az hatalmas czaszarnak ayandekon, ne bantassek megh eö feölsege illyen kis dologbol, ez feölsegeödnek semmitt teszeön, mert bizonyara igen szegeny es ven, kinek halala minden nap eleott vagyon, kitt az mi kegyelmes feiedelmwnk baratsagossan s mijs veszwnk feölsegeödtwl, feölsegeöd ebben kiunsagunkat megh ne uese, kiertt teöbbel akarunk feölsegeodnek ez szomszedsagban lenni. Isten eltesse feölsegeodet Datum Budae 13. April anno domini 1583.

[Kivül latinul: Rudolf császárnak.]

258.

1583 április 14.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Aly passa . . .

Feolsegeős romay czaszar nekőnk tiszteölendeő vrunk barátunk. Keőszeönetőnk es magunk ayanlasa vthan. Erteöttek vala az vegbeli begeők es vitezeők, miuel feölsegeöd kiuant az hatalmas czaszartol vyonnan nyolcz esztendeig valo frigyöt mely frigy leuelet hoztak feöl az feölsegeöd oratoranak embeöri, az mind feöl tamadanak reank iwuen, es ezt mongyak vala hogy ezeökett mind leuelesteöl el rekkenczők, mert frigy vagyon, de mind azon altal mind eyel nappal kit benőnk el visznek, kit le vagnak barmunkatt el haytyak, az hatalmas czaszar varai alatt mind szőntelen szaguldnak, az frigy alatt, azon panaszolkodanak mi nekőnk hogy ezeöket igazan az hatalmas czaszarnak tuttara nem aggyuk, nagy teörekeödesuel beszedőnkuel czendesziteöttők le ökött, hogy bekeuel kőldhessők feölsegeödheöz ökött, mikor el akariuk vala bozczatni ökött, iwue hir Sambokbol, hogy az tatay kapitan az eöczuel, az komaromy kapitan, az vyuary feő hadnagy Geöreog Janos, Desy Ferencz, surany feő hadnagy Tomas Marton penteökeön haynalban Sambokhoz keözel lesben allottak, az tatay kapitan eöcze negy szaz louagossal Sambok ala szaguldott, barmokatt mind el haytottak, az waydanak egy nehany vitezzel egyeteomben feieöket veottek, ebbeöl senki magat ki nem vonhattya es nem mentheti, hogy ez megh neuezöt személyeök keözöl valamellyk ott nem volt volna, mert azok keözöl egyet kitt megh fogtak kezőnkben vagyon ki ez dolgott szepeön mi nekőnk megh beszelleötte, ha feölsegeöd ebben keteölkednek ha feölsegeöd akaria feöl kőlgyők feölsegeödnek, bezellye meg személy szerent feölsegeödnek, ha peng feölsegeöd akaria az mi kegyelmes feiedelmőnknek az hatalmas czaszarnak kőlgyők, tuggya feölsegeöd az mi szanczaksagunkban, ha feölsegeöd valamely vegbeli begre panaszt teött, nem engettők hanem tiztett meg valtoztattuk, mint february Aly begöt nem engedenk hogy az february begsegben legyeön, hanem tiztitt meg valtoztattuk, az vtanna valo Aly begnek azonkeppen tiztitt meg valtoztattuk, az szeczeny begsegeöt meg valtoztattuk egyeb vegbeli begsegeöketis kik valami ellenkeozeő dolgot czelekeöttek meg valtoztattuk, akartuk hogy az hatalmas czaszar es feölse-

geöd keozeöt valo io szomszedsagos baratsag es frigy minden fogyatkozás nélkül meg maradhasson, mi sem mi magunk soha az feölsegeöd hataraban nem mentünk, sem kihalankot sem kapuczy basankott nem küldöttük valami ellenkeözöd dologra, de kitt gyakorta valo leuelünk által meg ielenteöttünk feölsegeodnek az feölsegeöd alatt valok vegbeli kapitanok es vitezök szüntelen az frigynek ellene iarnak, mostis ez, ki az mi szanczagsagunkban vagyon nagy sok sereggel iwttek alaia, ez keppen hogy leszeön az frigynek meg maradasa, ez feölwl megh neuzezeöt ket Ali begeöt ha ki vettettük, egyes begsegeöket ha meg valtoztattunk, azoknal vitezbek vadnak az hatalmas czaszar portaian, mert isten kegyelmessegebeöl eleg nep vagyon az hatalmas czaszarnak, kikuel egyeteömben ez fele dolgokert bozzut alhatnank, de mi az frigynek akarunk otalmazoi es örzeöi lenni, bizonyara az hatalmas czaszar vitezi es vegbeli begiei igen akarnak az frigynek el bomlasat. Azert kerük feölsegeödet szeretetuel, feölsegeöd ez feölwl megh neuzezeöt személyeökett ereös büntetessel megh böntesse, es paranczollya meg minden vegbeli kapitanoknak ez fele dologtul magokatt megh tartoztassak. Erre feölsegeödtwl valaszt varunk, mi legyeön ennek oka, hogy tuggyuk az mi kegyelmes feiedelmünkert bizonyossa tenni feleöle. Isten eltesse feölsegeodet. Datum Budae 14 April. Anno domini 1583.

[Kivül latinul: Rudolf császárnak.]

259.

1583 május 12.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekünk tizteölendeö barantunk. Keöszeönetünk es magunk ayanlasa vtan. Akarank feölsegeodett megh talalnunk leuelünk által, miuel Szigettuarhoz keözel vagyon egy Visebor neuw hel, mely heleön ennek eleötte castely volt, most puzta czak az egyhazanak neminemw resze al feön, ismegh egy Mirnia neuw hel, mely helekeön Zriny Gyeörgy, Nadasdy Ferencz, es Battyany akarnak casteltt eppiteni, mely dologh az mi kegyelmes feiedelmünk az hatalmas czaszar es romay czaszar eo feölsege keozeött valo frigynek ellene vagyon, kireöl romay czaszartt eo feölsegetis talaltuk

megh, nem tuggyuk ha feölsegteőknek hireuel vagyone auagy csak eö magoktol indultak el ebben, minden szeruel keszwlnek. Keriwk azertt feölsegteökeöt szeretettel, paranczollya megh minden ez fele dolognak bekett haggyanak, hanem tarczak az frigyheöz magokatt, hogy romay czaszar es az hatalmas czaszar keözeöt valo io szomszedsagh es baratsagh megh maraggyon, mertt ha ez fele dologh az mi kegyelmes vrunknak feiedelmwnknek hireuel leend, bizonyara semmi io nem keöuetkeözik beleöle. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budae 12. May anno domini 1583.

[Kivül magyarul: Ernö herczegnek.]

260.

1583 május 19.

Ali basa Rudolfnak.

My Aly passa . . .

Feölsegeös romay czaszar nekwnk tiszteölendeö vrunk barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Megh ertenk az feölsegeöd [leuelebeöl hogy feölsegeöd az mi kegyelmes feiedelmwnk az hatalmas czaszar portaiara meneö tiszteössegeös ayandek mellet minketis el nem feled, melyett igen keöszeönwnk es igen io neueön veszwnk feölsegeödtwl, de mi nekwnk feölsegeöd nagyob ellenwnk valo dolgott nem czelekeodeött, hanem hogy feölsegeöd mi nekwnk semmiben nem paranczoltt, hogy valami tizteössegeos dologban kedueskeödhattwnk volna feölsegeodnek, iollehet tuggya es nylyan vagyon feölsegeodnel hazunk es minden ioszagunk megh egeött, ezokaertis semmi oly dolgott nem gondolhattunk kiuel feölsegeodett meglathattuk volna es feölsegeodheöz illendeö volt volna, azertt ha isten eltett az hatalmas czaszar vtan feölsegeödet megh talallyuk, es ha miben feölsegeöd paranczol, hiuen el iarunk benne. Isten eltesse feölsegeodett. Datum Budæ in festo pentecostis anno domini 1583.

[Kivül latinul: Rudolf császárnak.]

1583 junius 8.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeős romay czaszar nekőnk tizteölendeő vrunk baratunk. Keőszeőnetőnk es magunk ayanlasa vtan. Akarank feölsegeödett megh talalnunk levelőnk altal, az frigy ellen szőntelen minemő dolgok szoktanak lenni, mikeppen Nadasdys 18 May egy nehany ezer magaual minden hadi szerszamaual iőtt az hatalmas czaszar vegei ala, Sambok ala, Wall ala, es Erde akaruan ezeőket az frigy ellen megh venni, de isten kegyelmessegebeöl eleő nem mehettek szandekokban, iollehet kikeött le vagtak, eleueneön tizen negyet vittek el, nem tuggyuk ha feölsegeődnek vagyone hireuel auagy feölsegeődnek akarattya ellen czelekeodnek ilyen dolgott, mintt ha ingyen frigy sem volna. Keriőwk azert feölsegeödett szeretetuel, hogy ez frigy ellen hatalmas czaszar el vitt vitezitt feölsegeöd vizza boczattassa, megh paranczoluan ereős paranczolattal nekik, minden ez fele dologtol megh szőnnyeonek, ha penig feölsegeodnek akarattya ellen czelekeödnek ez feleldolgokatt, aggya mi nekőnk tutunkra, mi az mi kegyelmes feiedelmőnknek megh iriuk, es Isten kegyelmessegebeöl ha ellene alhatunk, bizonyara ellene allunk.

Vgyan azonkeppen az mely Damasd neuő castellt az Ipol mellett az toluaiok ellen czinaltattunk (hol aros nepeket es minden rendbeli nepekeöt szoktanak vala haborgatni) mely dolog feölsegeöd hireuel volt, alaia iőttek megh akaruan venni, kiket benneök le vagtak kikeöt eleueneön vittek. Ez fele dolgokat mind szőntelen czelekeödnek, mi penig az frigyeöt otalmazuan, azon igyekeözőnk, hogy az mi kegyelmes feiedelmőnk es feölsegeöd keözeöt valo baratsagh megh maraggyon. Keriőwk azert megis feölsegeödett paranczollya meg feölsegeöd minden vegbeli vitezeőknek es kapitanoknak minden ez fele dologtol megh szőnnyeonek, ha feölsegeöd az mi kegyelmes feiedelmőnkuel valo baratsagban meg akar maradni, mertt ha ez fele dologh eő feölsegenek tuttara leend, bizonyara semmi io nem keöuetkeözik beleöle. Isten eltesse feölsegeödett. Datum Budæ 8. Jun. anno domini 1583.

[Kivül latinul: Rudolf császárnak.]

262.

1583 június 18.

Ali basa Rudolfnak.*

Mi Aly passa . . .

Feölsegeős romay czaszar nekwnk tizteölendeö vrunk barantunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlasa vtan. Ez feölwl valo napokban hozak az feölsegeöd leuelet, melybeöl meg ertenk hogy feölsegeöd az hatalmas czaszarhoz meneö tizteössegeös ayandekot minden kesedeleöm nelkwl ala akarna boczatni, melynek ala iwuetelire kiuana feölsegeöd az mi hitt leuelwnket, kitt az feölsegeöd kiuanasaga szerentt kesedeleomnelkwl megh kwldenk feölsegeodnek, de miolta feölsegeödnek megh kwldeöttwk az ulta Beczbeöl haromszoris ala kwldhette volna feölsegeöd, de ez mi leuelwnk feölsegeödnel leuen, ez alat Nadasty, Battyany es Zriny nagy sereggel Sambok ala Wal ala, Erde az hatalmas czaszar vegei ala iwtttek, akaruan meg venni, de isten kegyelmessegebeöl eleö nem mehettek szandekokban: Volt ennek feöleötte Nadastinak egy february Malkucz neuw rabia, mely rabott czereben adott be, kitt ide kwldheteött volna az mi hitt leuelwnkre de azt irta hogy az louak mind az fwueön vadnak, hanem saykakon Komaromban vigyek innen az rabokat es ott legyeön meg az czere, mely dolog kezsegnelkwl hizzwk hogy azert leött, hogy valamü moddal az hatalmas czaszar vitezitt megh eythessek, mertt az Dunan tulis nagy soksagu sereg volt, kik onnanis az hatalmas czaszar vegei Kekkeö es Derbent ala mentek es megh akartak venni; mostan azonkeppen Nadasty, Zriny az Raba mellet erteöttwk bizonyos keppen hogy taborban vadnak, auagy talam feölsegeodtwl egyeb oka nem volt az mi hitt leuelwnknek kiuanasanak, hanem hogy az hatalmas czaszar vitezi, az eö feölsege portaiara meneö tizteössegeös ayandekot varuan, es az frigyheöz tartuan magokat veztegesben legyeönek, ez alatt az feölsegeöd vegeiben valo vitezök, az hatalmas czaszar vegeitt szagulgyak, es megh vegyeönek egy nehanyat bennök, ha feölsegeödnek igyekeözeti ez volt, az mi kegyelmes feiedelmwnk es feölsegeöd keözeöt valo frigyheöz nem illik, ha azertt ez fele dolgok kik szwntelen szoktak lenni, feölsegeöd akarattyabol vagyon, az hatalmas czaszarnak gongya leszeön rola, hol penig Nadasty feölsegeöd akarattya

* Egy másik, szösz szerint egyezö levél Ernö föherczegnek szól.

ellen, magában feöl fualkoduan, kŵleomb partot ŵteöt maganak, feölsegeöd aggya tuttunkra, mi az mi kegyelmes feiedelmŵnket bizonyossa tezzŵk feleöle, isten akarattyabol az hatalmas czaszar paranczollattyabol, oly igye leszeön kiben az hatalmas czaszar vitezinek io haszna leszeön. Valaszt varunk feölsegeödtŵl. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budæ 18. Junii anno domini 1583.

[*Kivül latinul: Rudolf császárnak.*]

263.

1583 junius 30.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös romay czaszar nekŵnk tizteölendeö vrunk baratunk. Keöszeönetŵnk es magunk ayanlasa vtan. Hozak mi nekŵnk az feölsegeöd leuelett, melybeöl ertenk, hogy akarna feölsegeöd bizonyos okokbol postaiat hozzank kesedeleom nelkŵl boczatni, kinek ala iŵuetelire kiwana feölsegeöd az mi hitt leuelŵnket, mellyet az feölsegeöd kiuansaga szerentt minden tartoztatás nelkŵl megh kŵldenk feölsegeödnek: Ez feölŵl valo napokbannis veuenk az feölsegeöd leuelet, melyben iria feölsegeöd hogy az hatalmas czaszarhoz meneö tizteössegeös ayandek kesz volna, es feölsegeöd kesedeleomnelkŵl ala akarna boczatni, annak gond uiseletet bizta feölsegeöd, az tizteöleteös beczŵlletre melto nemeös ferfiura Eytzing Palra, az feölsegeös Maximilian herczegh camerariussara, kinek az feölsegeöd kiuansaga szerentt kŵldeöttŵk az mi hitt leuelŵnket, mely dologhnak immar egy holnapianal teöb, az hatalmas czaszarhoz meneö tizteössegeös ayandeknak ala menetelinek ideie, hat holnapnal teöb hogy el multt, mely dologon az hatalmas czaszar igen megh haragutt vala, ez okaertt eö feölsege vegezte es valasztotta vala az tekinteteös es Nāgos vrat az Nāgos Mehemett passat eö feölsege harmadik vezerett ez orszagra boczatni, vele egyeteomben eö feölsege hadat adni, tiz ezer janczartt, az nemeössekeöt, Constantinapolyon az tengereön mind eö feölsegenek meny nepe vele boczatni, buday, temeösuary, bosznay passak nepet, ezeöktule egyeteomben negyuen ezertt tatartt akara boczatni, mely dologbol eo feölsege mi nekŵnk leuelet kŵlde, kiben paranczolta eö feölsege

hogy minden hadunkual hadi szerszamunkual keszeön legyünk, es elest beuen szeöreözzünk, ezt latuan az feölsegeöd io szomszedsagatt megh gondoluan, az feölsegeöd leuelet, mellyet az tizteössegeös ayandek feleöl irtt vala, teöreök nyelwre fordituan, az hatalmas czaszarnak leuelemuel egyeteömben kwldeöttem, es megh irtam eö feölsegenek, hogy kesedeomnelkwl ala boczattya feölsegeöd, az feölsegeöd baratsagaert eö feölsegenel ezkeppen teörekeöttwnk, es ezkeppen eö feölsegenek haragiatt engeszteltwk, Ezt bizonnyal higgye feölsegeöd hogy kwleomben ez dologh nem volt, ez okaert akarank az tizteössegeös ayandek ha mostan Constantinapolyhoz keözel volna, de az mint lattuk, nem hogy az tizteössegeös ayandek iwne, de inkab szwntelen az hatalmas czaszar vegei ala iwnek, es egynehanyat megh szagulduan meg akartak venni, de isten akarattyabol nem mehettek eleö szandekokban, oly dolgokat czelekeöttek hogy ha szinten frigy nem volnais nagy dologh volna, azertt ha most kwleomben leszeön ez dologh, semmikeppen ez vtan ez fele dologban nem teörekeödhetwnk, mertt ez vtan az mi beszedwnknek sem hiszeön eö feölsege, azert feölsegeöd minden tartoztatas nelkwl boczassa ala, mert bizonnyara ha kesendik, megh haragszik eö feölsege. Ezeöket baratsagbol akarank tuttara adni feölsegeödnek. Isten eltesse feölsegeödöt. Datum Budæ ultimo die Junii anno domini 1583.

[Kivül latinul: Rudolf császárnak.]

264.

1583 julius 3.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös romay czaszar nekwnk tizteölendeö vrunk barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Megh hoza mi nekwnk az feölsegeöd postaia az feölsegeöd leuelett, melybeöl mindeneöket megh ertenk, iria feölsegeöd hogy az szigetuary begh az Rabantul mentt volt, es valami falukott rablatott el, az tizteössegeös ayandeknak kesesenek okat ezt iria Nāgod lenni, mely dolog mi nekwnk mind ez ideigis hirwnkuel nem volt, hanem ha csak ez heteön leöt volna ez dologh, hogy mi nekwnk hirtt nem tehettek volna megh ez ideig, mertt az fele dolgott mi akarattunkbol sem az szigetuary

beg, sem penig mas vegbeli begn nem czelekeödik, mertt az felet bñntetlen nem haggyuk, auagy talam az hatalmas czaszarnak ado fizeteök voltak es nem akartak be iñni, mertt az hatalmas czaszartol meg vagyon paranczolan, hogy az kik az eö feölsege tefftereben be vadnak iruan, es ado fizeteök be nem akarnanak iñni, azokat be hozzak, hogy azt latuan adoioakat megh aggyak, ne meriek vak mereö keppen el halgatni, az kik penig feölsegeödheöz tartozok, es az hatalmas czaszar tefftereben ninczenek iruan, azoknak mindeneökteöl bekesegeök legyeon megh paranczoltuk, mikor feölsegeöd az hatalmas czaszar begiere valamellyikre panaszt teöt, bñntetlen nem szenuettñk, hanem az hatalmas czaszar akarattyabol tisztitt meg valtozattuk es mas orszagra boczattuk, az ky azertt bñneös leszeön keönyw megh bñntetñnk, az feölsegeöd leuele latuan mingyarast emberñnket boczattuk Szigetuarban, ez dolgott bizonynal megh ertuen, mikeppen ennek eleötte valo begeöket vitezeöket megh bñntettñnk, azonkeppen az szigetuary begeötis bñntetlen nem haggyuk ha valamit oknelkwíl czelekeodeöt leend, ki az frigynek ellene volna, azertt az feiedelmeknek beszedeökben allandoknak kel lenni, az tizteössegeös ayandekott mikor feölsegeödnek az hatalmas czaszarhoz kelleöt volna boczatni, annak immar mayd nyolcz holnapia leszeön, mikor mi teölñnk feölsegeöd az mi hitt leuelñnket kiunta az tizteössegeös ayandeknak ala iñuetelire (kitt kesedelemnelkwíl megh kwídeöttñnk feölsegeödnek) annakis immar mayd ket holnapia leszeön, mind azulta sem boczata ala feölsegeöd, hol ez ideig annak ideien ala boczatta feölsegeöd, most valami keues eseöd dologertt akaria feölsegeöd megh tartani, mely dologbol meg bizonyosok nem vagyunk, ez okot akarna feölsegeöd bele vetni. Touabba iria feölsegeöd (hogy mikeppen megh irtuk feölsegeodnek az vegbeli vitezeök Kekkeö ala szagulduan megh akartak venni) hogy mi nekñnk nem igazan attak azt az dolgot tuttunkra, feölsegeöd ketsegnelkwíl megh higgye ez dolog kwíleömben nem volt, megh ott leöttek az var alatt egy magyar vr louatt, ha az mi beszedñnkben feölsegeöd keteölkeödnek, ebbeöl erthetne feölsegeöd ez dolognak igaz voltatt: azonkeppen kitt ennek elötteis megh irtunk feölsegeodnek, Jasz Bereny ala, Derbentt ala iñtt nagy seregh, kiket meg akartak venni, de isten akarattyabol nem vihettek eleö szandekokat; Ismegh Nadasdy nagy hadual Buda melle, az hatalmas czaszar vegei ala, Erde, Sambok ala, Wal ala iñtt, az hatalmas czaszar viteziben sokat le vagott, kiket penig eleueneön el vjtt. Haszonlatos keppen Zriny, az koppany szanczaksagban olahok,

kik soha ez ideigh oda feöl adott nem attak, ado fizetesre keszeriti, es az hatalmas czaszarnak ez el multt teleön egy nehany faluiat el rablatta es egettette, mely dolog az frigynek ellene vagyon, ezzel nem elegeödik, hanem mind szwntelen seregeöket gywytuen az szigetuary szanczaksagban Berzencze Babolcza, Segeösd allyat, az hatalmas czaszar vegeitt mind szwntelen szagulgya, es nagy karokat dulast teszeön az tartomanyban: mostan hogy az feölsegeöd postaiia hozzank iuta, hozanak az egriekben nyolczat eleueneon, es eöt feietzaszlostul, azok keözzwl egyyk az feölsegeöd oratoranak szolgália volt, ki Constantinapolybannis volt, kik Egreöl szazan iwtttek volt ki, kiket az feölsegeöd postaiia latott, az hatalmas czaszarnak egy varosaban volt sokadalom, az huszon eöte az sokadalomra menuen akartak feöl dülni, három czataiok leöt, ha feölsegeöd az feölsegeöd oratoranak szolgáliaiban keteös, ha feölsegeöd kiuannya, feöl kwlgywkw feölsegeödnek, eö magatol megh ertheti feölsegeöd: Mikor az feölsegeöd postaiat vizza akarnank boczatni, azon nap az Buda kapuia eleöt, egy Kiraly Kuta neuw kutt vagyon, ott heten voltak, harmatt isten akarattyabol megh fogtak, kik kezwnkben vadnak, :

Ismegh mely nap az feölsegeöd mostani leuelet hozak, annak eleötte valo napon az tataiak ki iwtttek, kiknek szandekok mi volt nem tuggyuk, kikben Isten akarattyabol az hatalmas czaszar vitezi Geszteösben lakozok el fogtak hetett; Illyen szwntelen valo dolgok lesznek, kik miat az hatalmas czaszar vitezi ingyen szenat sem gywythetnek sem kazaltathatnak, ez fele dolgokat feölsegeödnek gyakorta megh irnuk de feölsegteök keteös benne, kiertt meg az ideig egy haydutt sem bwntetteteöt feölsegeöd megh, mi penig mikor feölsegeöd panaszt teött, az hatalmas czaszar begieiben agaiban, az ki bwntelen voltis, az feölsegeöd io szomszedsagaert es baratsagaertt meg bwntettwk, feölsegeöd azt iria hogy nemczak az vegbeli hatalmas czaszar begiei, hanem megh mi magunkis, koczikual es minden szerrel keszen volnank, feölsegeöd mikor taualy Posonban iwe, herczegeöket es mind az orszagbeli vrakat be hiuatuan gywlest tetete, es vegezes leött, ackor mi sem seregeöt nem gywyteöttwnk sem begeöket hozzank nem gywyteöttwnk, ez okaertt hogy ne vellye feölsegeöd hogy mi nekwnk valami egyeb szandekunk volna, de miuel most mind szwntelen valo czatak lesznek, es az vtakoit allyak az mintt bizonynal erteöttwk, kik miatt megh az vton iarok sem iarhatnak, mely latrokban egy nehany kezwnkben vagyon kikteöl ezeöket bizonynal ertenk, azertt hozatank egy nehany koczitt, hogy az fele latrok ellen az hatalmas czaszar orszagatt otal-

mazzuk, ez az frigynek ellene ninczen; Az mi eleöttwnk valo passak, az hatalmas czaszar vegeitt, Budahoz tartozo szanczczagsagokat minden esztendeoben meg iartak megh latogattak, azonkeppen mikor annak ideie volt az reteon satorokat feol vonatuan egy nehany edeig satorokban az mezeon voltak, miolta penig mi itt vagyunk, annak negy esztendeie leszeon, azolta sem az szanczaksagot meg nem kerwltwk, sem penig az mezeore ki nem szallottunk, csak ez okaertt miuel nevellye feolsegeod hogy valami egyeb szandekunk volna, mi mind koczikual s mind egyeb hadi szerszamal mindenkor az hatalmas czaszar orszaga otalmazasara keszen vagyunk, de nem vgy hogy az frigynek ellene valamitt czelekeodnenk, az mi eleöttwnk valo passak az frigyeot vgy nem otalmaztak mintt mi, mert eo ideicokben ha valamely vegh var beliek az frigy ellen czelekeottek, azokban kitt meg egettek kitt megh veottek, mind az altal feolsegteok az tizteossegeos ayandekott megh kwldeotte, az mely passak az bwneoseoket megh nem bwntettek, begeoket es egyeb vitezeoket az feolsegeod oratora az tizteossegeos ayandekual ala menuen, az hatalmas czaszarnak tuttara attak, hogy az passa megh nem bwntette, eo feolsege, es az eo feolsege wezery megh bwntettek, mi ez ideig az kire feolsegeod panaszt teott megh bwntettwk, ha penigh valamely bwneost megh nem bwntettwnk volna, azert nem illenek hogy feolsegeod az mi kegyelmes feiedelmwnkhez meneo tizteossegeos ayandekott megh keslelne, mertt az feolsegeod oratora az hatalmas czaszarhoz menuen, az hatalmas czaszar es az eo feolsege wezery az bwneoseoket megh bwntettek volna, nem illenek ezert az tizteossegeos ayandeknak kesni, ha penig feolsegeodnek mas szandeka vagon azt nem tuggyuk. Az Keozeol Basnak az hatalmas czaszarhoz egy mas vtan három keouete iwtt, de az hatalmas czaszar nem akaria ayandekat el venni, azertt ha az mi kegyelmes feiedelmwnkuel valo baratsagh feolsegeodnek teczik, migh eo feolsege meg nem haragutt, es az tizteossegeos ayandeknak ala menetelinek ideie mig el nem multt, addig feolsegeod az tizteossegeos ayandekot boczassa ala, mi iobnak aranzuk, mert ha eo feolsege megh haragszik, az mintt feolsegeodnek ennek eleotte valo leuelwnkbennis megh irtuk mintt volt az dologh, ha ezt megh erti, ennek vtanna senki nem mer eo feolsegenek az frigy dolgabol emlekeozni, ha penig az eo feolsegeuel valo baratsagh feolsegeodnek nem teczik, azt feolsegeod tuggya, de ha az orszagban valo szegeny keossegnek valami romlasi leszeon, az mas vilagon az feolsegeod szamadasi legyeon. Isten eltesse feolsegeodet. Datum Budæ 3. Jul. anno domini 1583.

Ha az tizteössegeös ayandeknak ala menetelinek ideie el mulik, es az hatalmas czaszar meg haragszik, igyolt feölsegeöd olykor kwldi, hogy az hatalmas czaszar el sem veszi.

[Kivül latinul: Rudolf császárnak.]

265.

1583 julius 6.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös romay czaszar nekwnk tizteölendeö vrunk baratunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Ennek eleötteis talaltuk vala meg feölsegeödett leuelwnk által, az hatalmas czaszar veg haza Esztergam eppwletire boczatna feölsegeöd valami talpakott penzwnkre ala, mely dologra feölsegeöd ayanlotta vala magatt, volt Kielman Andrasnak eö Nagának egy Abraham neuw sido rabia, kinek vagyon Komáromban keszen, egy nehany talpa, mellyet az feölsegeöd komaromy vduarbiraiia, nem akar ala boczatni, keriwk azért feölsegeödett szeretetuel, paranczollya megh feölsegeöd, az feölsegeöd komaromy kapitannyanak es vduarbiraiának, hogy ez megh neuezeöt sido valamikor az talpakatt ala akaria hozni megh ne tartoztassak, de miuel megh ez talpak kik keszen vadnak nem elegh, keriwk feölsegeodet, hogy ez kesz talpakual egyeteömben, ez feölwl megh neuezeöt sidonak engettessek eotuen talpat ala hozni, kitt mi es az mi kegyelmes feidelmwnk io neueön veszwnk feölsegeödwl, es valamiben feölsegeöd paranczol, minden io szomszetsaggal akarunk feölsegeödnek lenni, Isten eltessen feölsegeödett. Datum Budæ 6. Jul. anno domini 1583.

[Kivül latinul: Rudolf császárnak.]

266.

1583 julius 7.

Ozmán váczi főharminczados Rudolfnak.

Myndón tiztössegónkhöz illendő io akaratünkath es magunk ayanlasat igeriök folsegódnak, mint hozzánk io akaro feiedelemnek.

Myert hogy ennek előtteye attok üala fölsegódnek tudasara az buday Ali passa leüeley altalis, hogy mastany időben nemelly hitűan embóroknek miatta sok iambor kereskódó zomeliok meg nyomorittattanak. kyk mia jmaron maydan meg az jgáz kereskódó jamboroknakis vtok meg fogiatkozik; mert nemhogy inkább ezodafól ualo vraink attul meg zónnenek, de inkább napprol nappra eőregbódik kőzöttók, ky mia bizony az fölsegód tarhazais fogiatkozik, akkoronis igerte, es ayanlotta üala fölsegód magath hogy nem akarna fölsegód az böntelent hogy az bónós embóert meg niomoritatny es hogy inkább vtokban az jamboroknak zabad vtok adatnek, minthogy mys innen nem akariok hogy masüalaky jambór böntelen haborgattatnék meg, melly nem Isten törüeneys, tūdgiok, hogy peniglen ez dolog bizonyosb lehessen zegedy Czyótörtók Bodizart ez elmült eztendóban fól kőldók az fölsegód keüansaga zerent, ezütanis my azt meg czelekódgiók hogy valamely ide alaüalo ados lezon odafól valamellynek tehat fól erőltettiók, hogy miatta böntelen embór ne haborgattassek fölsegóttól is vgian azért keüanok hogy fölsegodis myndónót orzagaban hirdetetne megh, hogj az fölsegód alat üalo tisztartok kapitanok es birak attül meg zónenek, es ne haborgatnak myndónót az zegeny kereskódó embóroketh. Mint mastan kezdóttenek czelekódny sok heliókón mertha fölsegód eleyt ennek nem vezy, es attül meg nem tiltattia fölsegód eóket, bizony fölsegód tarhazanakis nagy karara, es fogiatkozasara lezon es mynd az my kegyelmes feyedelmónknekis

Ezt peniglen bizonial irhatom fölsegódnek myndón ket-cziegnekól, hogy azmint ezelót üalo eztendókben üolt rendi es menetelok az aros embóroknek, azmint ezómbenis vettem, cziak ez elmült eztendóbenis hüsz ezór forint kar lóth az jóüedelómben, ez fele meltatlan üalo tartas, es patüarkodasok myat ky bezonial mynd az fölsegód tarhaza, smynd az myenk nem keües kart üallanak, mastan peniglen az mint ertóm ismeg vyonnan elkezdóttek az fele patüarkodasokath kyt ha fölsegód meg nem zollittia afeleketh nem keües kar kőüetkőzik belóle, sót vgian kerómis fölsegódeth hogy tiltassek meg az igassagnak erősegeyert az fele meltatlan tartasok. Ne haborgattasanak az böntelenók mye vizontok azzal igeriók fölsegódnek magünkath, hogy senkit nem hagiünk innen meg bantatny. Hanem zabad vtat irtünk az kereskódó aros embóroknek. Az Vr Isten tarczia meg fölsegódeth myndón vdüara nepüel Date Wachie 7 die July anno 1583.

Fölsegódnek jo akarü zolgaia Ozmany
Czeleby waczy fő harminczyados.

267.

1583 julius 24.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös romay czaszar nekwnk tizteölendeö barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Ennek eleöttei talaltuk vala meg feölsegeödett leuelwnk által, az szegeny kereskeödeö nepek feleöl, hogy feölsegeöd ne engedne mas embeör adossagaertt sohol megh tartani sem marhaiokat sem eö magokatt, feölsegeöd illyen valaszt teött vala hogy miuel feölsegeöd megh paranczolta az vegekben az aros nepeket sohol mas embeör adossagaertt megh ne tarczak; az feölsegeöd leuele nalunk leuen, Teuff Andras eö N. feölsegeöd gyeöry feö kapitannya, az keuiekre reaiok illyen modon irtt, hogy Keuiben vagyön egy aros embeör, kinek neminemw aros embereök attak volt valami marhatt, azertt mig azzal az keuy aros emberuell, az ott feön valo aros nemeteökeött megh nem elegitetik, addig mindenwt keuy kereskeödeök tartatnak ereötte, ez nem tuggyuk az feölsegeöd paranczolattya ellen, ha feölsegeöd akarattya, auagy feölsegeöd akarattya ellen vagyön, kibeöl mind feölsegeodnek smind az mi kegyelmes feiedelmwnknek nagy kara vagyön, es keöuetkeozik. Keriwk azertt feölsegeödöt szeretettel feölsegeöd az feölsegeöd paranczolattya szerentt, uyönnan paranczollja megh mindeneöknek, az kereskeödeö nepeket mas embeör adossagaertt megh ne tarczak, hanem szeömteöl szeömben valo adost, kitt miys vehesswnk io neuöon feölsegedtwl, Isten eltesse feölsegeödött. Datum Budæ 24. Jul. anno domini 1583.

[Kivül latinul : Rudolf császárnak.]

268.

1583 julius 28.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös romay czaszar nekwnk tizteölendeö barátunk Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Juta hozzánk az

hatalmas czaszar czauusa Hwrem czauus, akaria eö feölsege okatt erteni, az tizteössegeös ayandeknak kesesenek oka mi legyeön, ennek vtanna eöteöd nappal is meg iutanak az feölsegeöd oratoranak embeöri, az minemw leuelet nekwnk az feölsegeöd oratora kwldeöt az tizteössegeös ayandek feleöl, nem az masat, hanem azon leuelet kwldeöttwk feölsegeödnek, az tizteössegeös ayandeknak be boczatasanak ideie ennek eleötte nyolcz holnappal el multt, az mi hitt leuelwnketis annak ala boczatasara mikor kiunta feölsegeöd teölwnk, annakis immar harom holnapia leszeön, ez ideig az hatalmas czaszarnak minden leuelwnkben az tizteössegeös ayandek feleöl azt irtuk hogy keszeön vagyon, es kesedelemnelkwl ala boczattya feölsegeöd, az mi irasunkat es beszedwnket mind az hatalmas czaszar smind az wezereök ez ideigh megh hittek, de ha feölsegeöd kesleli ennek vtanna meg mi nekwnk sem hisznek, es olykor boczathattya feölsegeöd ala, hogy az hatalmas czaszar megh haragszik es el nem veszi, annak vtanna eö feölsegenek nincz senkinek feie ki az frigy dolgabol merne szolni, es akkor bannya feölsegeöd, emlekeozuen hogy mi io akarattal voltunk feölsegeödheöz, de feölsegeöd nem engedöt beszedwnknek, azertt ha most feölsegeöd meg akaria kwldeni, aggya feölsegeöd, mingyarast tuttunkra, hogy az mi kegyelmes feiedelmwnknek tuggyuk igazan meg irnunk, Touabba tuggyuk feölsegeödnek megh irta az feölsegeöd oratora, hogy az Keözeöl Bas gywlekeözeöt volt husz ezeren, vagyon az hatalmas czaszarnak, egy Oszman passa neuw passaiia, es arra akartak menni eztt Oszman passa haluan, feöl keszwle, Isten segetsegebeöl eöt ezert le vagtak, az teöbbinek iob reszet eleueneön fogtak, vgyan akkor isten akarattyabol ket basasag alatt valo orszagott veöttek megh kikben az hatalmas czaszar passaitt boczatta, miuel feölsegeöd az hatalmas czaszar barattya tuggyuk eörwl feölsegeöd ennek es ez fele szep hireöknek, ez okaertt irtuk feölsegeödnek ezeökett megh, azertt mikor feölsegeöd vagy az hatalmas czaszartt vagy az vezeröket leuelel által meg talallya, feölsegeöd meg iria hogy ez fele dolgon felsegeödnek nagy eöröme volt, hogy az mitt mi az hatalmas czaszarnak irunk feölsegeödis irasual ereösicze, erre kesedelemnelkwl valo valaszt varunk, es keriwk feölsegeödett feölsegeöd az tizteössegeös ayandekott kesedelemnelkwl boczassa ala, iollehet, az hatalmas czaszarnak az feölsegeöd ayandekiara szwksege nincz, de baratsagnak okaertt minden orszag czaszary kiraly ayandekual lattyak meg eö feölseget, es keönycörgeonek hogy el venne, azertt feölsegeödis kwlgye megh, mertt isten otalmaz ha eö feölsege

meg haragszik, senki nem mer ö feölsegenek erreöl az vtan emlekeozni. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budæ 28. Juli. anno domini 1583.

[Kivül latinul: Rudolf császárnak.]

269.

1583 augusztus 7.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös romay czaszar nekwnk tizteölendeö vrunk barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlasa vtan. Juta hozzánk 2. Aug. az feölsegeöd keouete az tizteöleteös nemeös ferfiu Eytzing Pal, Maximilian herczeg ö feölsege camerariussa, kitt feölsegeöd az tizteössegeös ayandekual boczatott az hatalmas czaszar portaiara, kitt mi tizteösseggel es io keduel fogattunk, mind az ö hozzaia tartozokual egyeteomben, az mi hitt leuelwnk az mintt tartya, es az feölsegeöd kiuansaga szerent tizteössegell boczattuk es kisertettwk, az kik vizza tertenek azonkeppen, mikor penig hozzánk iutottanak mingyarast azonnal egy hiw es io czauust boczattunk postan az ö feölsege portaiara, megh irtuk mind az hatalmas czaszarnak smind az vezereöknek hogy az tizteössegeös ayandekott ala boczatta feölsegeöd, es hogy az frigynek feölsegeöd otalmazoia es megh tartoia, az mihozzánk valo feölsegeöd io akarattyat es baratsagatt azonkeppen megh irtuk ö feölsegenek. Touabba miuel az feölsegeöd keouete eszeös beölcz es tekintetre melto, commencaltuk az hatalmas czaszarnak es az vezereöknek, harmad napig nalunk leuen egesseggel feö eszeös embeörinkett melleie aduan tizteösseggel boczattuk. Az mitt penig feölsegeöd minekwnk izentt mindeneöket megh ieleönteött minekwnk, azertt megh paranczoltuk minden vegbeli vitezeöknek es begeöknek hogy mig az feölsegeöd alat valoktol valami nem leszeön semminek okay ne legyeonek, tuggyuk penig hogy ezeök semmi ellenkeözö dolognak okott nem adnak. Keriwk azertt feölsegeödetis mint io szomszed vrunk barátunkatt, paranczollya megh minden vegbeli vitezeöknek es kapitanoknak, tartsak az frigyheöz magokat legyeönek veztegesben, ezkeppen mind feölsegeöd smind az hatalmas czaszar keözeöt az szomszed-sagos baratsagh megh marad, mi keöztwnkis minden io szom-

szedsag. Az rabok dolgatt az mi illeti kiket ir feölsegeöd hogy meg vadnak tartua, gondott viselwñk rola, hogy mindennek az igassagh ki szolgaltassek. Isten eltesse feölsegeödett. Datum Budae 7. Aug. anno domini 1583.

[Kivül latinul: Rudolf császárnak.]

270.

1583 szeptember 1.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös romay czaszar nekwnk tizteölendeö vrunk baratunk. Keöszöenetwnk es magunk ayanlása vtan. Juta az feölsegeöd oratoranak embeöre 1. Septembris az hatalmas czaszar portaiarol czaussal egyeteömben, kitt minden kesedeleom nelkwñl boczattunk miuel erteöttük, hogy az feölsegeöd oratoranak halala teörtentt, az hatalmas czaszar akar bizonyossa lenni feleöle, ha feölsegeöd mas embeörett akariae heleben boczatni, auagy penig ez mostani embeörett haggya feölsegeöd heleben, az feölsegeöd oratora embeörenek hattunk három napott Beczigh, viszontagh három napott vizza iwuesre, azert feölsegeöd hatod napig ezeökreöl minket tegyeön bizonyossa hogy mijs az hatalmas czaszarhoz kesedeleom nelkwñl boczathassuk postan czausunkat, es tehesswk eö feölseget bizonyossa feleöle, mertt migh eö feölseget bizonyossa nem tezzwk feleöle, es mig feölsegeödtwl bizonyosok nem leszwnk feleöle, addig az eö feölsegehez mentt ayandek azonkeppen al. Touabba ennek eleötte irtuk vala feölsegeödnek, az hatalmas czaszar nepe meny szantalan nepett le vagta es el fogta az Keözeöl Bas czaszarnak: Istennek hala eö feölsege engedelmebeöl mostan viszontagh harmincz ezer nepben tizeneöt ezer nepett vagta le az hatalmas czaszar nepe, tiz ezernel teöbbet eleüneön fogtak, Samaky orszagott meg veötték, egyk lako helebeöl mely Reuannak neuztetik, az Keözeöl Bas czaszart kiwztek ott az hatalmas czaszar igen nagy ereös varat czinaltatott: ismegh egy beglerbegie az Keözeöl Bas czaszarnak az hol lakasa volt az is az orszagott megh veötték, mely Siruannak neuztetik, hol Isten akarattyabol az hatalmas czaszar most ereös varatt czinaltatt, ezeökre valo eöreömwnkben az vegekben algyukatt leötetwnk, feölsegeöd azertt azt ne vegye semmi

gonosz vegre: Ezeöket feölsegeödnek, feölsegeödheöz valo io akaratumkbol irtuk megh, feölsegeödis mikor az hatalmas czaszart az mi kegyelmes feiedelmwnket meg talallya leuele altal, megh iria feölsegeöd, hogy az eö feölsege diadalman io szerenczeien eöreöme volt feölsegeödnek, kitt io neuueön veszeön feölsegeödtyl. Isten eltesse feölsegeödett. Datum Budae 1. Septembris anno domini 1583.

[Kivül latinul: Rudolf császárnak.]

271.

1583 szeptember 9.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwnk tizteölendeö baratumk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlasa vtan. Meg hozak mi nekwnk az feölsegeöd leuelet, mellyet irtt feölsegeöd keuy Kaczkytt Gyeörgy feleöl, miuel oda feöl valo aros embeörnek volna neminemw summa penzel ados, kiertt keuy embeörtt akarnak tartani, ha feöl nem keszerittywk menni, mi az feölsegeöd kiuansaga szerent, es az keözeönsegeös igassagertt, erreöl gondott viselwnk, vagy eö magat feöl keszerittywk, auagy az elegh tetelre, mi hasonlatos keppen kiuannyuk feölsegeödteöl, hogy az kik ott feon adossak ez ide ala valoknak, feölsegeöd igazatt tetesseön nekieök, mertt sok feleöl iw panasz miuel marhaiokat penzeöket szoktak sok helekeön megh tartani. Isten eltesse feölsegeödett. Datum Budae 9. Septembris anno domini 1583.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

272.

1583 szeptember 28.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh, nekwnk tizteölendeö baratumk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlasa vtan. Megh ertenk

az feölsegeöd levelett, melyben panaszkodik feölsegeöd az fileky, szezzeny begre, miuel Dobroniua ala mentek volna es megh akartak venni es az szigetuary miuel hogy az hatalmas czaszartol keszeritetnek az Keözeöl Bas hadaban menni, ez okaertt mind hodoltt hodolatlan nepett el vitett, kiket vele egyeteomben ala akar vinni, valamint attak feölsegeödnek tuttara, az fileky szezzeny dolgott, de nem igazan, mertt az fileky es szezzeny begh az mi paranczolatunkat felü, hol egy nehanszor megh paranczoltuk, semmire okott ne aggyonak, ezzel akarnak az feölsegteök alatt valo vegbeli vitezeök az frigy ellen valo vetkeököt es czelekeödeteökeött el feödeözni, mely frigy ellen gyakorta ellene iarnak; mintt Jasz Bereny, Diuiny, Kekkeö es Derbentt ala nagy sok seregh minden hadi szerszamokual, laytoriakkal iwttek, twwzes laptakott, az hatalmas czaszar vegeiben hantak, kiket megh akartak venni, de isten kegyelmessegebeöl, az hatalmas czaszar vitezi ezt eszeökben veue elleneök allottak, es nem mehettek eleö szandekokban. Az szigetuary begre penig feölsegeödnek nem egyebertt teöttek panaszt, hanem hogy Zriny akar volt Kanisa mellet egy castelt czinalni, hogy valami okkal megh czinalhatta volna. Mostan penig Zriny, Nadasdy, Battyany sok seregeökkel leuen, Kanisan innen egy castelt czinaltattak, az frigy ellen, keriwk azertt feölsegeödett szeretetuel feölsegeöd azt el hanyassa, mertt ha az hatalmas czaszarnak tuttara leszeön, hogy az eö feölsege birodalmaban casteltt czinaltak, megh haragszik eö feölsege, kibeöl bizonyara semmi io nem keöuetkeözik. Hol azt iria feölsegeöd hogy az szigetuary begh az Keözeöl Bas hadaban keszeritetnek menny ez fele dolgott nem tuggyuk honnan gondol feölsegeöd, hogy innen oda menne nem szwwkseg, mertt azok az hitteöl szakattak az igaz hitreöl az ebek el szakattak, az feieök otalmara sem elegek, az hatalmas czaszar orszagokat megh veötte, iob reszett eö magoknakis levagtak; Hallottuk hogy most Nemeött orszagban az hitt dolgabol nagy haborusag es had volt, valakik az hatalmas czaszarnak hiwssaggel voltanak, kiralyoknak czaszaroknak eö feölsege minden segetseggel volt romay czaszar penig eö feölsege az hatalmas czaszaruul minemw baratsagban vagyon iol tudom, azertt ha eö feölsege akaria, mi az hatalmas czaszarnak megh iriuk, eö feölsege az szigetuary, feiruary, koppany, fileky, szezzeny, hatuany, bereny, szolnoky es teöbb vegbeli vitezitt segetseggwl aggya, kiuel feölsegteök azoknak ellene alhatt, mert mi azon teörekeödwnk, hol mi ioual lehetwnk ez szomszedsagban. Touabba iria feölsegeöd hogy az mi alattunk valo vitezeök, sokszor ellenkeödeö dologra okott adnak, kiket halalra valo

bay viadalra ingerleőnek, kiket penig kopiara ki hinak, mint az mi emberőnk deli Muztafa Eőrdeőgh Gyeőrgyöt ki hitta volna, az feőlsegeőd leuele latuan deli Muztafat mingyarast eleő hiuatank, ennek okat megh akarank bizonyos keppen erteni, kitt nyluan valo keppen megh ertenk, ha eő leszeőn vala oka, ereős bőntetes nelkől nem hattuk volna. de feőlsegeődnek nem aggyak bizonyos keppen tuttara, mertt ha igazan feőlsegeődnek tuttara adnak, nem panaszolkodnek feőlsegeőd. Deli Muztafa es Eőrdeőg Gyeőrgy keőzeőt mikeppen ez dolog volt ez-keppen vagyon, Deli Muztafa kőldeőt volt egy louatt ki egy rabnak sarczaban Eőrdeőg Gyeőrgynek, Eőrdeőg Gyeőrgy mind az rabott megh tartotta, smind penig az louatt ott hatta, mely teőruentelen dologh, megh annak feőleőtte deli Muztafat rutt ektelen beszedeőkkel leuele altal illette, ezis bozzusagaban azt mondotta, hogy, hogy nem mintt en ez rutt ektelen beszedeőket el szenueggyem, iob feiemnek louamnak el veszni, feőlsegeőd itellye megh ha eze auagy Eőrdeőg Gyeőrgy ez dolognak oka, mas az hogy az mi teőruenyőnk ez hogy mig az vegbeli vitezeőkteleől ki nem hiuattatnak, nem szoktak ki menni, de az vegbeliek bortt isznak reszeőgeőskeődnek, reszeőg korokban egy feleis irnak mas fele, bozzu es rutt ektelen leueleket, ha megh iozanodnak megh bannyak teteőket, hogy az eő magok bőnet neminemőkeppen el feődeözhessek vgy panaszolnak feőlsegeődnek, es ezeőkre haritanak vetkeőket, Eőrdeőgh Gyeőrgy ezeonkeppen czelekeődeőt, mikor ki kelleőt volna menni, mikor az bay viadalnak ideie el iőtt, megh banta dolgat es betegge teőtte magatt, annak vtanna panazolt feőlsegeődnek, noha eő maga adott mindeneőkre okott, mi mindenben azon igyekeözőnk hogy mikeppen az mi kegyelmes feiedelmőnk es romay czaszar eő feőlsege keőzeőt valo frigy es baratsagh meg maradhasson, mi keőztőnkis az io szomszedsagh, mi ez okaertt megh paranczollyuk mind szőntelen az vegbeli begeők es az vitezeőknek hogy semmi ellenkeozesre okot ne aggyonak, tuggyuk innen semmi oly dolog nem leszeőn, de mijs hasonlatoskeppen kiuannyuk feőlsegeődteleől minden ez fele dolgoktol paranczollya meg feőlsegeőd megh szőnnyenek, hogy ez mi alattunk valok se keszeritessenek valamire feől indulni. Tuggya feőlsegeőd mind eleiteől foguan kiralyok ideibennis, egesz Magyar orszagh Budahoz tartozo volt, mostis penig mind az mi teőruenyőnk szerent smind penig az feőlsegteők teőruenye szerent Magyar orszagh ide tartozo volna de ez mostani magyary vrak, sem Budahoz, sem romay czaszarhoz eő f. nem tartnak; Isten eltesse feőlsegeődett. Datum Buda 28 Septembris anno domini 1583.

[Kivől magyarul : Ernő herczegnek.]

1583 október 15.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Aly passa . .

Feölsegeős romay czaszar nekwnk tiztelendeö vrunk barantunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Akarank feölsegeödnek tuttara adnunk hogy isten kegyelmessegebeöl az hatalmas czaszar az vrumelly begler begsegeöt nekwnk atta, eö feölsege ala hitt minket, az buday passasagot penig mas passanak nekwnk io atyankfianak atta, negyedik eszteniendeie miolta itt Budan az feölsegeöd szomszedsagaban vagyunk, az mi kegyelmes feiedelmwnk es feölsegeöd keözeöt valo frigynek otalmazasara szorgalmatosak voltunk, es hogy az mi kegyelmes feiedelmwnk es feölsegeöd keözeöt valo baratsagh meg maraggyon azon igyekeöztwnk, az feölsegeöd hozzank valo io akarattyat es io szomszedsagat lattuk, es hogy mind az hatalmas czaszarnak s mind az feö wezernek leuele által mi feleolwnk feölsegeöd io emlekeözeteöt teött megh erteöttwk, kitt igen keöszeönwnk es io neueön vezzwk feölsegeödttwl, ha isten be viszeön ez vtanis minden ioual akarok feölsegeödnek lenni, es ha mi teörtennek feölsegeöd leuele által minket meg talaluan, mindenben az menyben lehet az feölsegeöd kiüansaga szerent teörekeödwnk az hatalmas czaszarnal, es az feölsegeöd embeörinek minden ioual leszwnk, az mely vtannunk valo passa iw, kireöl ide feöls emlekeöztwnk, az is io embeör, azertt feölsegeödis minden io szomszedsagot szeöreözzeön vele. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budae 15 Octobris anno domini 1583.

[Kivül latinul: Rudolf császárnak.]

1583 október 15.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczeg, nekwnk tizteölendeö barantunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Akarank

feölsegeödnek tuttara adnunk, hogy Isten kegyelmessegebeöl az hatalmas czaszar az vrumelly beglerbegsegeöt nekűnk atta, eö feölsege minket hozzaia hitt, az buday passasagott penigh, mas passa atyankfianak atta, azis io embeör, azertt feölsegeökiis io szomszedsaggal legyeon hozzaia. Touabba immar kezzer egymas vtan Kemend keörwl az toluaiok az aros nepekeöt feöl vertek, marhaiokot penzeöket el veuen eö magokat meg eöltek: Jűue hozzank ez okaert az hatalmas czaszar vaczy harminczadosa Oszman Czelebi, panaszokodek ez dologbol mi nekűnk, mi ezt haluan, megh paranczoltuk vala az esztergamy begnek, hogy azokat az toluay latrokat megh kerestetne, az mi leuelűnk latuan az beg Kemend fele mentt, eö maga, az vizeön is meg egynehany saykat boczatott, hogyha az latrokat valahol az vizeön talalhattyak meg fogiak, ezt az komaromy kapitan ertuen, harmincz saykat puskasokual mind megh teölteteöt, es Esztergam fele az saykakra iűttek, reaiok talaluan, harczoltak mind ket fel, az esztergamy beg az pattantyukat haluan, eö magais az Duna melle mentt, Esztergambolis azonkeözben segetseggel erköztek, az saykaban egynehanyat el veöttek, egynehany eleuentis fogtak, iollehett ez nem sok dologh, de mind azon altal, ennek nem kelleöt volna lenni, seött inkabb onnan feölűlis, az latroknak keresesere segetseggel kelleöt volna lenni, hogy ha mellyik kezben akatt volna, ereös bűntetessel megh bűntetuen, az teöbbsi inkab megh felemleöttek volna, ezkeppen az aros nepek mind ala s mind feöl szabadon iarhatnanak, es kereskeödeseokban igazan el iarhatnanak, honnan mind az hatalmas czaszarnak smind penig romay czaszarnak eö feölsegenek haszna lenne, azertt feölsegeöd meg paranczollya az vegekben, hogy az fele latrokat ahol erteönek megh fogiak, ideis hirtt tegyeönek innenis erte lesznek minden segetseggel annak kereseseben: Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budae 15 Octobris anno domini 1583.

[Kivül magyarul: Ernö herczegnek.]

275.

1583 október 25.

Ali basa Ernö főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekűnk tiszteölendeö bara tunk. Keöszeönetűnk es magunk ayanlása vtan. Ez el multt

napokbannis meg irtuk vala feölsegeödnek hogy az hatalmas czaszar minket hozzaia hiuatott; tuggya feölsegeöd hogy valami vysagott szöwkseg hogy vigywnk ala, keriwk azert feölsegeödöt szeretetuel, feölsegeöd köwlgyeon penzwnkre valami szep orakatt es egyeb fele vysagokat kinck az aratt meg aggyuk es io neucon vezzöwk feölsegeödttöl, valamiben ismeg feölsegeöd megh talal, ha mitt az hatalmas czaszar vtan az eö feölsege birodalmaban meg talalunk, keszek vagyunk feölsegeödnek meg köwldenwnk. Isten eltesse feölsegeödött. Datum Budae 25 Octobris anno domini 1583.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

276.

1583 október 25.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh, nekwnk tizteölendeö barantunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Megh ertenk az feölsegeöd leuelet melyben panaszkodik feölsegeöd az esztergamy begre es az ott való vitezökre, miuel az komaromy halaszokat el akartak hozni, az komaromy naszadosok egynehany naszaddal vtannok menuen, vittek volna valami lesre cöket, hol sok naszadok voltak, az beghe eö maga szarazon az vitezökuel leuen leöttek eöket, kiket penig le vaguan negysaykat hoztak volna el; Ez el mult napokban ez dologh mikeppen leöt, megh irtuk vala feölsegeödnek, tudni illik, hogy Esztergamhoz keözel Kemendnel vagyon egy toluaylo hel, hol egymás vtan keezer az aros nepeket feöl vertek penzeököt marhaiokat toluaiul el veuen eö magokat annak feöleötte megh eöltek ki mind az mi kegyelmes feiedelmwnknek smind romay czaszar eö feölsegenek karara vagyon; Ezt haluan Oszman aga az hatalmas czaszar waczy feö harminezadosa panaszkodek ez dologbol, mi nekwnk mely Oszman agual czauusunkat leuelwnkuel egyeteomben boczatank, megh paranczolank mind az begnek smind az kadianak; hogy menteöl hamarab azok az toluaiok valahol lesznek megkerestesseönek, vagy haydu leszeön vagy akar minemw rendbeli embeör leszeön, ha meg talaltatnak mintt az fele toluaiok, az eö erdemcök szerentt megh eölettessenek, hogy az szegeny kereskeödeök es minden rendbeli nepek, bekeuel iarhassanak, az esz-

tergamy beg az szarazon menuen eö maga, az Dunara egynehany saykat boczatott, hogyha valamikeppen az toluaiok vagy szarazon auagy vizeön lennenek, valamikeppen kezben akadnanak, mikor az mustra mesteör ala iótt volna, azt mon-dotta hogy ha immar ide ióttóink mennyóink Esztergam ala, proballyunk szerenczett, talam isten valami szerenczett ad, az komaromy kapitannal ezkeppen vegezuen indultak vgy mint huszonnyolez naszaddal Esztergam fele, minden naszadon hat het sebeös taraszok leuen, az naszadok annak feöleötte puskasokual rakua, talaltak az esztergamy saykakra, az esztergamy vitezeöket mind pusakkal taraszkokkal ereössen leöttek, az esztergamy begh haluan az leöueseökett, az Duna melle mentt, latuan hogy az komaromiak az esztergamy saykakat el akarnak venni, eöis az szarazrol Esztergambol segetseg erkeszuen leötette, eszkeppen isten akarattyabol az hatalmas czaszar ereieuel így leöt ez viadal, es az negy nazadnak el hozasa, de feölsegeödnek ezt nem attak bizonyos keppen tuttara mert az komaromy halaszok nem Esztergam mellett halasznak ez dolog penig Esztergam alatt leött, de ha ezt feölsegeodnek bizonyoskeppen megh ieleönteöttek volna, tuggyak hogy az frigy ellen bóneöseöknek vadoltattak volna, de hogy ezkeppen bóneöket inkább el feödeözhessek, azert czelekeöttek ezt hogy az mint az dologh volt, nem vgy hanem kóleömben aggyak feölsegeödnek tuttara, de mi ezt bizonyoskeppen megerteöttük, ha az teörök vitezeökteöl igazan megh nem erteöttük volnais, az kiket eleueneon fogtak, azok egyebet nem mondtak az mintt az dolog leött, azok penig eleöttóink azt vallottak mikor kerdeöttük volna ez dologrol, hogy semmi az halaszok dolgaban nem volt, hanem Esztergam ala akar-tunk menni, hogy teöreökeöket fogiunk; Ebbeölis megh ertheti feölsegeöd, hogy az viadal eleöt ket napual, az komaromiak ióttak Esztergam ala, molnott megh egettek az molnart el vittek, hol mind teöreök smind penig magyar egyarant eorleött lattya feölsegeöd az tel el keözelgeteöt, most mind teöreöknek magyarnak kellene, nem szenuedi Isten el ez fele dolgott, hogy ez keppen czelekeodnek. Keriók azert feölsegeödet mint tizteölendeö barátunkat, feölsegeöd paranczollya megh mind az komaromiaknak, smind penig egyeb vegbeli vitezeöknek ez fele dolgoktol megh szónyyenek legyeonek az frigynek otalmazoi, mi innen gondott viselóink hogy semmi ellenkeozeö dologra ok nem adattatik, az mi magunk ayanlasi szerentt Isten eltesse feölsegeodet. Datum Budae 25 Octobris anno domini 1583.

[Czímzés hiányzik.]

1583 november 24.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczegh, nekőnk tizteölendeo vr barátunk. Keöszeönetőnk es magunk ayanlasa vtan. Az hatalmas Isten kegyelmessegebeöl az mi teörüenyőnk szerentt az hatalmas czaszar nennyet nekőnk atta hazassagra, az menyegzeöy lakodalomnak napia hamar valo napon megh leszeön, ilyen szőksegeős dolognak ideien, az kik egymassal baratsagossak, szoktak barattyokat megh talalni miuel egynehany eztendeötől foguan ez szomszedsagban nagy baratsagban voltunk, nem akartuk hogy feölsegeödnek meg nem ieleöntenek. Keriők azert feölsegeödett mint tizteölendeö vr barátunkott, feölsegeöd az lakodalomnak ideien legyen ieleön, kiertt ha az Isten eltett az hatalmas czaszar mellet teöb baratsaggal akarunk feölsegeödnek lenni. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budae 24 Novembris anno domini 1583.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

1583 deczember 19.

Mahmud, a budai basa titkára, Ernő főherczegnek.

En Mahmud kiahia, az en Nāgos kegyelmes uram Szinan passa tanacza, es uduaranak feö gond uiselőie Budan etc.

Feölsegeős Ernestus herczegh, nekeöm tizteölendeö vram. Keöszeöneteömeött es minden tizteössegeős magam ayanlasat irom feölsegeödnek. Jutanak az hatalmas czaszar portaiarol hozzank, az feölsegteök megh holt oratoranak testeuel 18. Decembris, kiket tizteösseggel fogattam es tartattam, azonkeppen tizteösseggel minden marhaiokual egyetemben boczattam es kiseritettem.

Touabba akaram feölsegeödnek megh ieleönteneöm, hogy az en Nāgos vram, Szinan passa iőueöben vagyon, menteöl hamarabjide iutt azertt mihelt ide iutand, feölsegteök embeöre által megh talallya; az mi bezedőnk igaz bezed es hitőnk

igaz, az hatalmas czaszar es feölsegteök keözeöt valo frigyeött, mikeppen ez eleöt valo passak eöriztek, otalmaztak, mi iobban akariuk eörizni, es otalmazni, de kereöm feölsegeödet, hogy az hatalmas czaszarhoz meneö tizteössegeös ayandekott anny ideig feölsegteök ne keslellye, mintt ez ideig feölsegteök keslelte, kitt ha feölsegteök megh czelekeödik, az hatalmas czaszar, es az en Nāgos vram Szinan passa es feölsegteök keözeöt eppen megh marad az baratsagh, ezeöknek vtanna, azonnis kereöm feölsegeödet, hogy mikor valami el igazito dolgunk esnek az feölsegteök birodalmaban, feölsegteök igazicza el, ha mi itt az hatalmas czaszar vegeiben teörtennek, feölsegeöd talallyon megh, es mindenekreöl gondunk leszöön es el igazittyuk, hogy ne legyeön ez szomszedsagban valami igyenetlensegh. Isten eltesse feölsegeödet.

Datum Budæ 19. Decembris anno domini 1583.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

279.

1584 február 21.

Szinán basa * Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa az hatalmas Istennek io akarattyabol Teöreök czaszarnak feö heltartoia Budan, es gond uiseleöie Magyar orszagnak etc.

Tekinteteös es Nāgos Ernestus herczegh nekwnk szereteö szomszedunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása utan. Megh hozak mi nekwnk az Nāgod leuelet, melybeöl megh ertenk hogy kiraly eö feölsege az hatalmas czaszar portaiara postat akarna boczatani, kinek ala iwuetelire Nāgod kiuannya az mi hitt leuelwnkett, azertt ez mi leuelwnk latuan, ualakitt eö feölsege postan ala akar boczatani, minden kesedeleomnelkwl boczassa ala; fogaggyuk az mi hitwnkre tiszteössegwnkre hogy senkiteöl semmi bantasa nem leszöön.

Ezeöknek utanna az minemw dolgokbol Nāgod leueleiben az uegbeli uitezeök feleöl panaszkodik, hogy Tata ala mentek uolna, es az fwleky begh Breznobanya ala igyekeözöt uolna, mi nekwnk az hirwnkuel ninczen, mi meltan panaszkodhatunk, mert megh kett holnapia nincz miolta Budara

* Frenk Juszuf Szinán budai basa 1583 október 9—1586 május.

iŕttŕnk, azolta az tataiak egynehanszor az hatalmas czaszar uarai ala iŕttek, juhott barmott el haytottak embeört el uittek.

Ismegh, ez el multt napokban egriek, tokaiak, kallaiak, es egy nehany uegbeliek ugy mintt tizen ket ezeren, laytoriak-ual, taraszokual es minden hadi szerszamokual igyekeosztenek az hatalmas czaszar ueghaza Szolnok ala, Isten nem engeduen iŕueöben sokan az Tiszaban uestzenek.

Ismegh ez feölwl ualo napokban egy czauust egy martoloz agual boczattunk uala neminemŕ szegenseg dolgainak igazitasara, az hatalmas czaszar orszagaban uton menuen, az korponaiak el uittek, ez fele dolgokat szŕntelen czelekeödnek, mi penig minden uegbeli begeöknek es uitezeöknek meg paranczoltuk, hogy az hatalmas czaszar es kiraly eö feölsege keözeöt ualo frigynek ellene semmit ne czelekeöggyenek, kitt az mi paranczolatunk szerentt meg is tartanak.

Azertt Nāgodis paranczollya megh minden uegbeli kapitannak es uitezeöknek, ez fele dolgoktol megh szŕnnyenek, es az el uitt czauust es martoloz agatt megh paranczollya Nāgd hogy mingyarast megh kŕlgyek, mert ha ezeök megh nem lesznek mind ezeöket es az mely dolgok leöttének az hatalmas czaszarnak tuttara aggyuk, mertt az hatalmas czaszar minket az orszagnak otalmasara boczatott, azert ha Nāgod ezeöket mi nekŕnk megh kŕldi, ualamiben minket Nāgod megh talál, minden szomszedsagos baratsaggal akarunk Nnak lenni.

Ezeöknek utanna, iuta mi hozzank az hatalmas czaszar paranczolatyya az ado feleöl, melyben paranczollya eö feölsege, hogy Nāgodat meg talalnank feleöle, hogy mikor annak ala boczatanak ideie eö feölsege ne keslellye, erreöl azert Nāgod minket tegyeön bizonyossa, hogy mijs az hatalmas czaszart tuggyuk bizonyossa tenni feleöle. Isten tartsa Nāgodat. Datum Budæ 21. Febr. anno domini 1584.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

280.

1584 április 22.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekŕnk io szomszed barattunk. Keöszeönetŕnk es magunk ayanlása utan. Megh hozak

mi nekűnk az feölsegeöd leucleitt, melyekben megh ertenk mitt ir feölsegeöd, czudalkozik feölsegeöd az mi leuelűnkeön, mellyet irtunk uolt feölsegeödnek az feölsegeöd alatt ualo uegbeliek feleöl, mi czudalkozunk inkább azon, az mitt feölsegeöd ir, es panaszkodik feölsegeöd oly dolgokrol kiben semmi hirűnk nincz, mely dolgok meg Hadom Aly passa ideiben leöttenek. Az koppany Aly begh feleöl az mitt ir feölsegeöd, hogy Wesprim ala mentt uolna, azt nem igazan attak feölsegeödnek tuttora, mert az hatalmas czaszar orszagaban, az eö maga faluiban mentt uolt az eö maga nepeuel, ezt az vesprimiek haluan rea űteöttek eö magat egy nehany magauat el fogtak, ki az frigy ellen uagyon, ez fele dolgot az feölsegteök alatt ualok mint szűntelen czelekeödnek, es az hatalmas czaszar uegei ala iűnek, azért feölsegeöd paranczollya megh minden uegbeli kapitanoknak es uitezeöknek, az fele dolgoktól megh szűnnyenek, mi innen megh paranczoltuk minden uegbeli begeöknek es uitezeöknek az frigynek otalmazoi legyeöknek, tuggyuk penig hogy minden fogyatkozás nélkül meg is tartanak. Touabba irt uolt feölsegeöd nekűnk egy buday Mihaly deak neuű kalmar feleöl, mely Mihaly deak megh holt, miuel Beczben lakozo Püspeök Balasnak uolt uolna ados F. 707 d. 45 ker feölsegeöd hogy az buday biraknak megh paranczolnank, hogy az megh holt Mihaly deak marhaiabol Püspeök Balast meg elegitetnek, az feölsegeöd baratsagaert hiw emberűnket boczattuk az birakhoz az feölsegteök embeöreiuel egyeteomben, mely mi emberűnk az feölsegteök embeöre eleött, az birakot hitt szerent rea kerdeötte hogy igazan megh mongyak, ha mitt tudnak hogy Mihaly deaknak uagy penze uagy marhaia maratt uolna, az eö hiteök szerent azt mondottak, hogy kett darab szeöleönel es egy kertnel teöbbit semmitt nem tudnak hogy marat uolna, aztis itt ualo adossagert el fizettek, azért az feölsegeöd ezen megh nem elegeödnek, feölsegeöd kölgye egy hiw emberet mi hozzank, teöruennyel itt lassa, ha mitt talál, auagy ualami marhaiat uagy penzet ualakinél találja, az feölsegeöd baratsagaert mi kezében adattyuk. Ezzel egyeteomben anyanyuk minden io akaratunkat és baratsagunkat. Datum Budae 22. April. anno domini 1584.

[Kivül magyarul · Ernö herczegnek.]

281.

1584 május 22.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh nekőnk io szomszed baratunk. Keöszeönetőnk es magunk ayanlása utan. Ennek eleötte ualo passakis talaltak meg feölsegeödett ezeön dologrol, melybeöl akarank mijs feölsegeödett megh talalnunk, tudni illik hogy buday sido Jakabnak Bereczk fianak ados Trombitas Janos ki Marosrol el szeökeött tizeneöt szaz forintual, kitt ez megh neuzeöött sido ados leteleiuel meg bizonytt, mind azon által meg sem elegiteötte megh ez megh neuzeöött sidott, ez okaertt mentt az hatalmas czaszar portaiara, es hozta az hatalmas czaszar paranczolattyatt, hogy az eö adossagaertt oda feöl ualo aros nepekeött tarthasson, mostan es akar uala ualami aros nepekeött tartani, de az feölsegeöd baratsagaertt nem engedenk, hanem akarank feölsegeodett megh talalnunk. Azert feölsegeöd paranczollya megh Trombitas Janosnak, ez feölwl megh neuzeöött sidot elegicze megh, hogy valamely aros embeör megh ne haborittassek miatta, auagy penig feölsegeöd kölgye oly biztato leuelet, mely mellet, ez meg neuzeöött sido bizuast feöl mehesseön, es az eö peöreöseuel szeömtwl szeömben uegezhesseön. Ezzel egyeteömben ayanlyuk feölsegeödnek io szomszedsagos baratsagunkatt. Ex urbe Buda 22. May anno domini 1584.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

282.

1584 május 25.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh nekőnk io szomszed baratunk. Keöszeonetőnk es magunk ayanlása utan. Megh hozak mi nekőnk az feölsegeöd leuelett, melybeöl mindeneöket megh ertenk. Ennek eleötte kiuantuk uala az feölsegeöd hitt leuelett, egy Saban neuw emberőnknek kiralyhoz eö feölsegeheöz es

feölsegeödheöz ualo menetelire, mellyett most meg kwldeött feölsegeöd, mostan hogy hirtelenséggel feöl nem kwldeötték az oka semmi nem egyeb, hanem hogy most louaink mind az fűueön uadnak, nem akariuk emberwnkett feölsegteökheöz wressen boczatnunk, de hamar ualo napon ayandekual feöl boczattyuk feölsegteökheöz az mi emberwnket. Touabba az koppany begh feleöl az mitt ir feölsegeod, hogy mi nekwnk azt az dolgott nem attak uolna igazan tuttunkra, az feölsegeöd irasaban nem keteölkeödwnk, de feölsegeödnek inkab nem attak igazan tuttara, mert holott feölsegeöd azt iria, hogy egynehany ezer magauai igyekeozet uolna Wesprimre, megh gondolhattya feölsegeöd azt, hogyha anny ezer magauai mentt uolna. azt mi nekwnk hirwnkuel atta uolna, ha penig mi nekwnk hirwnkuel atta uolna, nem hogy mi az felere szabadsagott attunk uolna, de seott inkab feietis uették uolna az fele dologertt, mas az mikor anny ezer embeör az fele helyre megyeön, ha algyutt nem uiszeön taraszkokatt sereg bontokat uiszeön, feölsegeöd megh hallotta uolna, ha az fele uolt uolna nalok, ebbeölis megh teczik hogy nem igazan attak feölsegeodnek ez dolgot tuttara, mert Aly beg teöbuel nem uolt, hanem csak harom szaz magauai mentt uolt az szanczagsag kerwlni, az hatalmas czaszarnak egy faluiaban, megh szaluan, az feölsegeöd alatt ualo uitezeök rea wteöttek, es ugy fogtak megh. Egyeb dolgokrolis az mitt feölsegeöd ir, abban semmi hirwnk ninczen, mertt megh paranczoltuk minden ueg beli begeöknek es uitezeöknek, az frigynek semmiben ellene ne iarionak, mellyett minden fogyatkozás nélkül meg is tartanak. Panaszolkodik feölsegeöd az mi alattunk ualo uitezeokre, oly dolgokrol, mely dolgok megh az mi eleöttwnk ualo passak ideieben leottek, kiben mi nekwnk semmi hirwnk ninczen, mi penig ez ideig nem panaszolkottunk az feölsegeöd alatt ualo kapitanokra es uitezeokre, noha mind szwntelen az frigynek ellene iarnak, mijs ez okaertt akarank feölsegeödnek tuttara adnunk, az minemw dolgok mi ideönkben leöttének;

Eleoszeör, mikor Budaban iwttwnk, az tataiak juhott haytottak el. Masodszor az hatalmas czaszar uiteziben kitt le uagtak, kitt benneök eleueneon el uittek. Harmadszor nagy sereggel Wall ala iwtték. Negyedszer az egriek egy nehany ezer magokual Szolnok ala indultanak uolt taraszkokual sereg bontokual, laytoriakual, de isten eökett nem uitte eleö szandekokban, mertt az Tiszán által menuen sokan benneök az Tiszában uesztenek. Eöteödszeör, Dobo Ferencz az leuay hadual, Ferdinando az wyuary hadual, Forgacz Istuan, Forgacz Andras

Pobradý Benedeök, bakay hadual, surany, komiaty nytray, korponay hadual, huszon kett taraszkuual sereg bontokual, az hatalmas czaszar ueghaza Esztergam ala iwttenek, az uton menuen az hatalmas czaszar uiteziben egynehanyatt eleö talaluan, kitt le uagtak benneök, kitt eleueneön fogtak megh. Az utan Szecczen ala Horuatt Gyeörgy zolyomy kapitan, Fanczy Gyeörgy korponay kapitan; Balassy Balintt wiglesy kapitan, Topoczy Ferencz egy nehany ezer magokual iwttenek uolt. Ismeg ez mostany napokban az weöreösuary barmott az wyuariak el haytottak. Ismeg ez el mult czeöteörteökeön az nogradý szanczagsagban Buúirdelen ala kett ezer gyalog es eot szaz louag iwttenek; azertt paranczollya megh feölsegeöd minden ueg beli kapitanoknak es uitezeöknek minden ez fele dologtól meg szöwnnyenek. Akarank erreölis feölsegeödet megh talalnunk hogy az esztergamy, feiruary, szolnoki, hatuany, fileky es az teöb szanczaksagokban, sok faluk uadnak, kik eleiteöl foguan mind az hatalmas czaszarnak, smind szpahiaioknak igazan adoiozott megh attak, most penig ki masfel, ki kett esztendeötwl foguan sok faluk uadnak, kik sem az hatalmas czaszarett, sem szpahiaiokett megh nem attak, ez okaertt mind zaimok spahiak mi hozzank iwüenek, es panaszolkodanak nekwnk, miuel hogy annak eleötte az eö iobbagyok be iwttenek mostan penig be nem iwnek, azt mongyak hogyha az hatalmas czaszaruual kiralynak frigye uagyon, miertt hogy az mi iobbagynkott be nem eresztik, hogy adnak megh mind az hatalmas czaszarett smind az mienkett, es azt mongyak hogy az hatalmas czaszarnak panaszolnank mi reank, mertt ez ideig mikor az fele faluk be nem iwttenek, el rablottak, mi penig nem engedenk sem hogy rablast tegyeönek, sem egyeb dologot czelekeöggyenek, mig feölsegeödnek tuttara nem aggyuk, ha ez fele dolog feölsegeödnek hireuel uagylene auagy nincz, azertt paranczollya megh feölsegeöd minden uegbeli kapitanoknak, hogy az fele falukott be szolgaltassak, kik az hatalmas czaszarett smind szpahiaiokett igazan megh aduan, maradhassanak megh mindeneök ellen bekeuel.

Ezeöknek utanna, az hatalmas czaszarhoz meneö tiszteössegeös ayandeknak, ala iwüetelinek ideie el keözelgett, kireöl mind ez ideigis feölsegeöd minket bizonyossa nem teött, ha uagyon, most penig az hatalmas czaszar paranczolatya ütött hozzank az tiszteössegeös ayandek feleöl, akaria eö feölsege hogy menteöl hamarab bizonyossa tegywék feleöle uagylene auagy nincz, azertt feölsegeöd minden kesedelemnelkwl minkett tegyeon bizonyossa feleöle, hogy az mi kegyelmes feieldelmwnknek mijs bizonyos keppen tuttara adhassuk. Ezzel

egyeteomben ayanlyuk feölsegeödnek io szomszedsagos barat-
sagunkott. Datum Budæ 25 May anno domini 1584.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

283.

1584 május 26.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh nekwnk io szomszed bara-
tunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása utan. Megh hozak
mi nekwnk az feölsegeöd leuelett, melyben panaszkodik
feölsegeöd az szigetuary begre, es az eö alata ualo uitezeökre,
hogy mind szwntelen haborgattyak es vizsik az ado fizeteö
jobbogyokott, ez dologh bizonyara mi nekwnk nem uolt hi-
rwnkuel, mertt az hatalmas czaszartol az orszagh gond uisele-
sere, es az szegensegnek otalmazasara boczattattunk ide,
ez okaertt mi mindenben otalmazzuk, es senkinek nem en-
geggywk haborgatni eökett, ennek eleötte az szigetuary begeött
megh ualoztattuk, es az gyulay begeöt hattuk heleben, feöl-
segeöd ez fele dolgot tuttunkra aggyon, megh lattya feölse-
geöd, hogy az hatalmas czaszar akarattyabol az fele dolgokott
kik czelekeödnek megh tuggyuk bwntetni, czak hogy paran-
czollya meg feölsegeödis az uegbeli kapitanoknak es uitezeök-
nek, az minemw dolgokott mind szwntelen az frigy ellen cze-
lekeödnek attol megh szwnnyenek, mi innen gondott uiselwnk,
hogy az mi alattunk ualoktol semmi ellenkeözeö dologra ok
nem adattatik. Ezzel egyeteomben ayanlyuk feölsegeödnek io
szomszedsagos baratsagunkott. Datum Budæ 26. May. anno
domini 1584.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

284.

1584 június 4.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Eredeti. — Egykorú másolata Országos Levéltár, Dobó-levéltár, 2. csomó,
melléklet Ernő főherczeg 1584 jul. 4-iki leveléhez.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh nekwnk io szomszed bara-
tunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása utan. Megh hozak

mi nekűnk az feölsegeöd leuelett, melyben panaszkodik feölsegeöd az mi alattunk ualokra, miuel hogy sok panaszer te uolna feölsegeödöt az nogrady beg kegyetlensege feleöl, (feökuppen Dobo Ferencz panaszkodott) hogy az zebelebiekett feöleötteb sarczoltatuan, es az eö igaz adoioqual megh nem elegeöduen, annyera hogy elegek nem lehettek arra, az mitt teöleök kiuantt, ez okaert keszerittettek az falut pusztan hadni, ebben mi nekűnk semmi hirűnk ninczen, talalt uoltt megh Dobo Ferencz az zebelebiek feleöl leuele altal, mi megh irtuk neki, hogy az mi ez ideig adoioqual uoltt, azt igazan megh aduan, annak kiüwle semmi teöruentelen dologual nem engeggyűk haborgatni, semmitt egyebett ne aggyonak, az mi az eö igaz es szokot adoioqual annal, azertt paranczollya megh feölsegeöd mindeneök ellen szallyonak haza, mi az orszagh gond uiselesere, es az szegensegnek otalmara boczattattunk az hatalmas czaszartol ide, azertt az hatalmas czaszar paranczolatya szerentt akariunk mindenben otalmazni eökett, iűyennek be hozzank benneök, az begeötis ala hiuattyuk, megh lattya feölsegeöd, ha ezkeppen uagyon az dologh az mintt feölsegeöd iria, gondot uiselűnk rolok, kiben hamar ideön hire leszeön feölsegeödnek, az mi alattunk ualoknak mi nem engedűnk az fele kegyetlensegeött czelekeödni, az ki penigh ualamitt czelekeödnek, mi meg tuggyuk bűntetni, feölsegeödis paranczollya megh minden ueghbeli kapitanoknak ualami onnan okot ne aggyonak. Ezzel egyeteömben ayanlyuk feölsegeödnek io szomszedsagos baratsagunkott. Datum Budae 4. Junii anno domini 1584.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

285.

1584 junius 22.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekűnk io szomszed baratunk. Keöszeönetűnk es magunk ayanlása utan. Megh hoza mi nekűnk az feölsegeöd embeöre, romay czaszar eö feölsege leueleuel egyeteömben az feölsegeöd leueleitt, melyben iria feölsegeöd, hogy az uegekben mindenkoron ilyen szokas uoltt, hogy mikor uagy onnan feölűl mi hozzank, auagy mi teö-

lwnk oda feol, keoueteött akartunk kwldeni, annak eleötte annak, hitt leuelett szoktunk uenni, nem illeot uolna azertt hogy az mi emberwnk az feölsegeöök postaiatt szinten Komaromig kiserie hol hitt leuele nem uolt, mi ezt nem tuttuk, ha feolsegeod tutta, miertt, hogy feolsegeödnek negy embeöre, hol hitt leueleok nem uolt, mi hozzank iwuen, sem uasban nem uerettwk, sem megh nem fogattuk, hanem az feölsegeöd embeörseget nezuen szep bekeuel ismeg uizza boczattuk, mijs ahoz valo kepeöst boczattuk uolt az mi emberwnkett az feölsegeöök postaiual, hogy ualahol az utban ualami nyaualyaia ne lenne, kitt erteöttwnk hogy feölsegeod uasban akart ueretni, bizonyara ha feölsegeod uasban uerette uolna sem gondoltunk uolna uele, auagy ha feölsegeöd kiuanya feöl kwlygywk, es ueresse uasban feölsegeöd, azertt ha ugy kel czelekeödwnk lassa feolsegeöd. Touabba az mely leueleket feölsegeod az hatalmas czaszar portaiara az feölsegeöd oratoranak kwldeött, az feölsegeöd kiunsaga szerentt azokatt kesedeleomnelkül embeorünk által el kwldeöttwk. Ezeöknek utanna romay czaszar eö feölsege kiunta, az mi hitt leuelwnkett, az hatalmas czaszarhoz meneö tiszteössegeös ayandeknak ala boczatasara, mellyet az eö feölsege kiunsaga szerentt, meg kwldeöttwnk eö feölsegenek.

Az Pwspeök Balas dolgatt az mi illeti, mostan miuel romay czaszar eö feölsege hamarsaggal kiunta az mi leuelwnkett, megh nem elegitethettwk, azertt mikor az hatalmas czaszarhoz meneö tiszteössegeös ayandek ide erkeözik, igazatt tetetwnk mindeneökben. Ezzel egyeteomben ayanlyuk feölsegeödnek io szomszedsagos baratsagunkott. Datum Budæ 22. Junii anno domini 1584.

[Kivül magyarul: Ernö herczegnek.]

286.

15 4 julius 22.

Szinán basa Dobó Ferencznek.

Egykorú másolat Országos Levéltár, Dobó-levéltár. 2. csomó. Melléklet Ernö fhg. 1584 aug. 4-iki leveléhez.

Mi Szinan Passa . . .

Tekintetes es Nāgos vr nekwnk io szomszed barattunk. Keoszeonetwnk vthan. Megh hozak mi nekwnk az Nāgod leue-

leth, mellyeth irth Nāgod: az zebelebiek, az Nāgod: leuele lathuan mīgiarast cziatuszunkath boczyattuk az nogradi beghez, es a szebelebiek keözwl az kik fogua volthak, el boczyattattuk, az Nāgod barathsagaerth az mestertis ki feloll irth ennek elothe Nāgod Hazon bekuel el boczyattattuk, czyak hogy agiak megh az szebelebiekis amiuel Hazon beknek adossa marattanak. Towabba miuel Ernestus herczegh eo feolseghe es Nāgod panazolth az nogradi bekre, Ernestus herczegh eo felseghe es Nāgod baratsagaerth, az mi kegielmes feyedelmwnk hirenekwl az nogradi beketh mazurra teottuk, es vy beketh boczyattunk heleben, azerth kezericzye rea Nāgod az zebelebieketh zallianak haza Nāgod onnan otalmazza eoketh mi ineth gondoth viselunk mindenben az hatalmas czyazareth meg aduan mindenekhrwl kik eo felseghenek feyeth haitottak. Izentwnk zowalis Nāgodnak Hartyani Istuantul, azerth hamith Nāgodnak zol azmi szonkal, meghigie Nāgod zauath. Isten tarczya Nāgodat. Datum Budæ 22. jul. anno domini 1584.

Czímzés nélkül, de a tartalomból a címzett megállapítható.

287.

1584 július 23.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh, nekwnk io szomszed baratunk. Keőszeönetwnk es magunk ayanlása utan. Ennek eleötte egynehanszor talaltuk megh feölsegeödett leuelwnk által, miuel az uegbeli uitezeök, szwntelen szoktak az hatalmas czaszar uegei ala szaguldani, es az frigy ellen iarni, hogy az felekeött megh bwntetne feölsegeöd, mindenkor olyan ualaszt teött feölsegeod, hogy megh tartya feölsegeöd es otalmazza az frigycött, nem tuggyuk megis mi legyeon az oka, hogy megh nem szwnnek, hanem mind szwntelen az frigy ellen iarnak, miuel mi az mi alattunk ualo begeöknek es uitezeöknek megh paranczoltuk hogy semmire okott ne aggyonak, az mi paranczolatunkott feluen, az frigyeott megh tartyak, es semmiben ellene nem iarnak, de immar az sok twrest el untuk, mertt ez el multt honak, az az, juniუსnak tizenhetedik napian indultak ki az wesprimiek, es mentek az hatalmas czaszarnak egy Endrik neuw palankia ala, eleötteök iaro uolt Fekete Mathe, Palotay Gyeörgy, szaz kilenczuen gyalogual. Tihanbol uolt ueleök Paxy Balas, tizenkilenczed magual es kett taraszqual,

kikett juniusnak huszon ketteödik napian, mikor az mi alattunk ualo uitezeök eszeökben ueöttek uolna, benneök kikett le uagtak, kikett eleueneön hoztak eleönkben, mikor azokatt kerdeottwk uolna ki akarattyabol feölsegeöd hireuel iwtteneke oda, auagy ki akarattyabol, azok aztt mondak hogy feölsegeödnek nincz hireuel, hanem az vyuary kapitan Ferdinando akarattyabol mentek.

Ismegh juliusnak nyolczadik napian Egreöl Barbely Andras, Tokaybol Bornemizza Imre, onodiak, czerepiek, diosgyeöriek ugy mintt hatt szaz louaggal, es hat szaz gyaloggal Bereny ala iwtttek, az bereny uitezeökben ketteött le uagtak, ketteött eleueneön fogtak.

Ismegh juliusnak tizedik napian, az vyuary kapitan Ferdinando eleötteök leuen, az tataiak, komaromiak, suraniak, komiatiak, kett szaz louagh es negy szaz gyalogh Sambok ala iwtttenek, az sambokiakban negyett le uagtak negyett eleueneön fogtak, kikett az fwueön talaltak hogy kaszaltattak.

Ismegh juliusnak tizeneteödik napian Dobrokisbeöl polyak pan Thodor, Szazbol Almas Istuan, Kozarbol Murany Mihaly, Vezuabol Szabo Janos es Soky Mihaly. Szlattinabol Horuatt Mihaly. Rohottbol Szabo Gaspar. Zolyombol Horuatt Gyeörgy az fia Barbely Gaspar. Wiglesbeöl Topoczan Janos. Fanczy Gyeörgy korponay kapitan, ezök kilenczed fel szaz gyalogual, eöteödfel szaz louaggal, tizen kett zaszloual Diuin ala mentek, kikett mikor az diuiniek keozwl egy nehany gyalog megh latott uolna, ki iwtttenek. Isten az mi alattunk ualoknak aduan az szerenczett, kikett benneök le uagtak kikett eleueneön fogtak, es negy zaszlott nyertek, ez fele dolgok szwnetlen lesznek, nem tuggyuk ha feölsegeödnek hireuel uagyone, auagy feölsegeöd nem bir ueleök, hogy ez felekett megh nem bwntett feölsegeöd, lam mi az feölsegeöd baratsagaertt, miheltt feölsegeödnek valamely begre valami panasza iw, helereöl feöl keöltywk, es mas begeött hagyunk heleben, ugy mintt mostannis az nogrady, hatuany, szigetuary begeokett az hatalmas czaszar hirenelkül feöl keölteöttwk, es mas begeökett hattunk heleökben, egyebekett azonkeppen az ki ualami ueteökben talaltatik megh tuggyuk bwntetni, feölsegeödnekis ezkeppen kellene czelekeodni, mert nem tuggyuk ha uagyone frigy auagy nincz hogy ezkeppen czelekeödnek.

Touabba az hatalmas czaszarhoz meneö tiszteössegeös ayan-deknak ala boczatasanak ideie immar harom holnapia hogy el multt, romay czaszar eö feölsege kiuanta uala az mi hitt leue lwnkett annak ala boczatasara, mellyet az eö feölsege kiuansaga szerentt kesedelemnelkwl megh kwldeöttwnk, mind azon

altal mind ez ideig sem boczata ala feölsegteök, ennek okatt nem tuggyuk mi legyeön, azertt feölsegeod menteöl hamarab aggya tuttunkra, mertt az hatalmas czaszar portaiara emberwnekett akariuk boczatni, tuggyuk mijs eö feölseget bizonyossa tenni feleöle. Ezzel egyeteomben ayanly (!) feölsegeödnek io szomszedsagos baratsagunkott. Datum Budæ 23. Jul. anno Domini 1584.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

288.

1584 augusztus 10.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwnk io szomszed baratunk. Keöszeönetwnk utan. Ennek elötte eöt auagy hat holnapual erteöttwk hogy Zriny Gyeörgy azon igyekeözeöt uolna, Szigetuar keörwl ualami castelyokott czinaltatna, az uegre hogy az mely faluk ez ideig az hatalmas czaszarnak feiet haytuan igazan adoikott megh attak ez utan megh ne adnak, kitt mi mind ez ideigis el nem hittwnk, hanem hogy most latank az feölsegeöd leuelet, mellyet kwldeött Zriny Gyeörgynek feölsegeöd, melybeöl ertenk hogy feölsegeöd hireuel leot az dologh, kitt romay czaszarnak eö feölsegenekis tuttara attunk, azertt ha feölsegeöd azt akaria hogy az mi kegyelmes feiedelmwnk es romay czaszar eö feölsege keözeött az frigy megh maraggyon, az fele dolgott ne czelekeoggyek feölsegeöd, mert csak romay czaszartol uarunk ualaszt, ha ezkeppen leszeon az dologh, az mi kegyelmes feiedelmwnknek azkeppen tuttara aggyuk, kibeöl semmi io nem keuoetkeözik. Isten uelwnk. Datum Budæ 10. Aug. anno Domini 1584.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

289.

1584 augusztus 19.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwnk io szomszed baratunk. Keöszeonetwnk es magunk ayanlása utan. Akarank feöl-

segeödét ilyen dologból megh talalnunk, hogy mikor Zriny Gyeorgy es Nadasdy Ferencz az frigy keozben az posgay Iszkender begeött megh uertek uoltt, ackor eseott uoltt foglya az posgay alay begh Kalender neuw, kitt tizen kett ezer forintban megh sarczoltatuan boczattak uolt ki, az alay beg hatta az eoczett zalogban, migh sarczatt megh adna, az eö sarczat eppen megh fizetuen, megh erteottek hogy alay Begh uoltt, es hatt ezer forintual wteöttek sarczatt feöllyeb, mely meltatlan es szokatlan dolog az uegekben, az hatt ezer forintot is eppen megh fizetuen, megis ott tartyak az alay begh eoczett, mely dologból az hatalmas czaszar paranczolatya iwtt, hogy mi gondott uisellywnk rola, es bizonyossa tegywkw eö feölsegett mi legyeön ennek az oka, azertt paranczollya megh feölsegeöd Zriny Gyeörgynek az alay begh eoczet kesedeomnelkwl boczattassa el, mert semmi io dolog nem keouetkeözik beleöle, feolsegeodtwl bizonyos ualazt uarunk, hogy tuggyuk mijs az mi kegyelmes feiedelmwnket bizonyossa tenni feleöle. Ezzel egyeteomben ayanlyuk feölsegeödnek io szomszedsagos baratsagunkott. Datum Budæ 19. Aug. anno domini 1584.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

290.

1584 szeptember 1.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwnk io szomszed barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása utan. Juta mi hozzank romay czaszar eö feolsege embeöre Henricus Liechtenstain az hatalmas czaszarhoz meneö tiszteössegeös ayandekual 26. Augusti, kitt mind az eö uele ualokual egyeteomben tiszteosseggel es io keduel fogattunk, azonkeppen kesedeomnelkwl, hiw embeörinkett ueleök aduan, az hatalmas czaszar portaiara tiszteösseggel boczattuk, az kik penig uizza tertenek bekeuel uizza boczattuk. Touabba megh ertenk az feölsegeöd leuelebeöl hogy megh hatta feölsegeöd hogy mi nekwnk azon feölsegteök embeöre szoualis megh mongya es iruais hozza nekwnk az minemw dolgok az uegbeliekteöl leöttenek, mely

dolgokrol szonal szolott nekwnk es iruan es hozta, kiben semmi hirwnk nincsen, mertt bizonyara mind azoknak mellyekreöl mi nekwnk szolott az feölsegteök alatt ualok okai, mely dolgokatt az feölsegteök embeörenek ualokeppen eleiben attunk, kinek ellene nem mondhatt, hogy nem az feölsegteök alatt ualok uolnanak az okai, kireöl monda hogy feölsegteökeött ualo keppen bizonyossa teszi, kibeöl feölsegteökis mindeneökett megh erthett, azertt paranczollya meg feölsegeöd minden uegbeli kapitanoknak hogy ha feölsegeöd akaria hogy az frigy megh maraggyon, minden ellenkeözö dolgott el tauoztassanak, innen semmi ellenkeözö dologra ok nem adattatik, mertt mi megh paranczoltuk minden uegbeli begeöknek es uitezeöknek az frigyheöz tartsak magokatt, hol penigh megh nem szwnnek az fele dologtól, az sokatt immar nem twrhettywk, hanem mijs maskeppen uiselwnk gondott rola.

Ezeöknek utanna immar egynehany leuelwnk által talaltuk megh feölsegeödett neminemw faluk feleöl es egyeb dolgokrol, (miuel sok faluk uadnak, kik eleiteöl foguan az hatalmas czaszarnak feiutt haytuan, mind az hatalmas czaszarett smind szpahiaiokett igazan megh attak, mostan penigh be nem iwnek szpahiaiokhoz) hogy megh paranczolna feölsegeöd minden uegbeli kapitanoknak, az feleket keszeritenenek szpahiaiokhoz be iwni, hogy bekeuel meg maradhatnanak, mely mi leueleinkre mind ez ideigis feölsegeöd ualazt nem teön, azert mind azokrol feölsegeödttwl ualazt uarunk. Isten uelwnk. Datum Budæ 1. Septembris anno domini 1584.

[Kivül magyarul. Ernö herczegnek.]

291.

1584 október 9.

Musztafa bég, budai kincstartó, Braun Erasmusnak.

Országos Levéltár, volt akadémiai iratok, 120. csomó, XIX. kötet.

En Muztafa beg, az hatalmas Istennek io akarattyabol, teöreök czaszarnak kencz tartoia Budan, etc.

Tekinteteös es N. vr, nekeöm io szomszed barátom. Keöszeöneteöm es magam ayanlása vtan. Miuel az koppany Aly beguel ennek eleötte ismeretsegen voltam es vele sott kenerett eöttem nem akartam el feletkeözni rola, hanem akartam szabadulasaban teörekeödni, mentem az N. Passahoz keo-

nyeörgeöttem hogy eö Nagais hozzaia fogna, eö N. az en ked-
uemert hozzaia foga, annak feöleötte negy varost kiuant N.
kezessegre, mi nem csak az negy varosbelieket hanem hat
varosbelieket boczattunk kezeswl, enis az Nagos passauat
egyeteömben kezes leszeök ereötte, azert N. aggya az polgarok
kezeben, iollehet ha mi kezesek nem leöttwnk volnais ereötte
az Aly begh sarczanak meg kelleöt volna lenni, mertt az
varosbeliek az hatalmas czaszar szamara valok es eö feolsege
iobbagy, mi penig eöket meg nem akariuk nyomoritani. To-
uabba az N. kiuansaga szerentt mostan az tiz ezer forintot
megh kwldeöttwk, gondott viselwnk rola hogy az maradek
sarczarolis N. megh elegitsek. Isten tartsa N. Datum Budæ
9. Octobris. Anno dni 1584.

Ebben ez mi irasunkban N. semmit ne keteölkeögyyek,
mert ennek en viseleöm gongyat, egyeb dologbannis valami-
ben N. meg talal, io szomszedsaggal es baratsaggal akarok N.
lenni, ezt csak az istenert es az Ntok io szomszedsagos barat-
sagaert czelekeödeöm vele; vegezetre az en peczeteömeöt ne
nezze N; mertt ez feölwl meg irtt czimer az en peczeteöm.

[Kivül.] Az Tekinteteös es N. vrnak, Erasmus Praunnak,
romay czaszar eö feolsege hadakozo tanaczanak, nekem io
szomszed baratomnak adassek.

292.

1584 október 9.

Szinán basa Braun Erasmusnak.

Országos Levéltár, volt akadémiai iratok, 120. csomó, XIX. kötet.

Mi Szinan passa . . .

Tekinteteös es N. vr, nekwnk io szomszed barátunk. Keö-
szeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Ennek eleötteis irtunk
vala N. az koppany rab Aly|begh feleöl, miuel az hatalmas
czaszar kencztartoia keönyeörgeöt vala, hogy hozzaia fognank,
az N. io szomszedsagos baratsagaert, es az N. kencztarto ked-
ueert hozzaia fogank, N. negy varost kiuant kezeswl, mi nem
negyet hanem hat varosbelieket kwldeöttwnk az kezessegre
nem csak azok lesznek az kezesek, hanem mijs es az N.
kencztarto, iollehet ha szinten mi kezesek nem lennenkis, az
Aly begh sarczanak megh kellene lenni, mertt ez varosbeliek

az hatalmas czaszar iobbagy, mi penig az szegensegeöt megh nem akariuk nyomoritani, azert N. aggya kezeökben, im mostan az N. kiuansaga szerentt az tiz ezer forintott meg kwldeöttwk, az maradek sarczarolis az N. kiuansaga szerent N. megh elegitettywk. Isten tartsa kegdt. Datum Budæ 9. octob. Anno dni 1584.

[*Kivül magyarul: Praun Erasmusnak.*]

293.

1584 október 16.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeös Ernestus herczegh nekwnk io szomszed baratunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása utan. Megh hozak mi nekwnk az feolsegeöd leuelett, melyben iria feolsegeöd hogy az esztergamy begh, ez feolwl ualo napokban ualami falukott rablott uolna el kiertt iria feolsegeöd hogy helett megh ualoztatnank, tuggya feolsegeöd az feolsegeöd baratsagaertt immar három begeött keölteöttwnk feöl helereöl, mikor feolsegeöd minkett megh talalt, mikor czelekeötte feolsegeöd azt? hogy ualamey uegbeli kapitannak kapitansagatt el ueötte uolna, kik az frigynek mind szwtelen ellene iarnak, mi mindenkor tiszteössegeös dologban az mi tehetsegwnk szerentt igyekeöztwnk szolgálni feölsegteöknek, de feolsegeöd sem minkett embeör szamban nem szamlaltt, sem az hatalmas czaszar frigyett nem bezwlte, ezerszer az zaimok, szpahiak feöl tamattak, kiknek faluiok, kinek esztendeötwl, kett esztendeötwl három esztendeötwl foguan be nem iwttek, keönyeörgeötték hogy az eö kenyereökett megh aggyuk, es az rablasra szabadsagott aggyunk, mikeppen az mi eleöttwnk ualo passak ideiben, el rablottak azokatt, az kik eleiteöl foguan, az hatalmas czaszarnak feiett haytuan, mindeneökett igazan megh attak, uiszontt az hodolast el hattak, es nem iwttek be szpahiaiokhoz, de mi kiket szep szoual, kikett bwntetessel lezendeszitöttwnk, es nem attunk szabadsagott az rablasra, hanem feolsegeödett akartuk megh talalni feleöle: elseöben, masodszor, harmadszoris leuelwnkuel megh talaltuk feleöle, hogy paranczolna megh feolsegeöd minden uegekben az fele falubeliekett be keszericzzenek iwni, de feolsegeöd nem hogy megh paran-

ezolta uolna, de seött meg leueleinkre sem teött ualazt feölsegeöd, az io szomszedsagos baratsagertt io akaratunkbol, emberwnket akartuk romay czaszarhoz eö feölsegeheöz es feölsegeödheöz boczatnunk, kinek feöl menetelire kiuantuk az feölsegteök hitt leuelett azt sem akaria uala feölsegteök megh kwldeni, hanem eött holnapra kwlde megh feölsegeöd, lattyuk hogy semmi haszna irasunknak, azertt nem akariuk ennek utanna irasunkual bantanunk feölsegeödett; ez el mulit napokban az egriek, tokaiak, sirokaiak Balassy Balintt uoltt eleötteök iwtték Budahoz nem mezze, egy Deömseöd neuw uarosban az sokadalmat megh wteöttek, kikett mikor az mi alattunk ualok eszeökben ueöttek uolna, reaiok talaluan Isten akaratyabol eötuentt benneök eleueneön fogtak es egynehanyatt le uagtak, ezt sem akartuk feölsegeödnek tuttara adnunk, mert lattyuk hogy haszontalan irasunk, azert ha feölsegeöd akaria hogy az io szomszedsagh megh maraggyon keöztwnk es az frigyeött akaria feölsegeöd, harom dolgott kiuanunk feölsegeödwtl. Elsö hogy az hatalmas czaszarhoz meneö tiszteössegeös ayandek mikor annak ideie el iwyeon, mert most eöt hat holnapual szokott megh kesni. Masodik dologh ez, hogy az mely faluk eleiteöl foguan az hatalmas czaszarnak feiätt haytuan be iwtték szpahiakokhoz es mindeneökett igazan megh attak, mostan azonkeppen begeök, zaimok, szpahiak falui be iwyenek, mert az mi magunk falui keözzwllis sok uagyon ki be nem iw, mind az uegekheöz tartozo uagyon eött szaz falu ki be nem iw, iollehet ez mostani rablas mi nekwnk hirwnkuel nem uolt, hanem az utan leött hirwnkuel, de ha megh nem paranczollya feölsegeöd hogy az felekett be keszericzenek iwni, altalan foguan ebben egyeb nem lehatt, hanem el raboltatnak. Harmadik dologh ez hogy az hatalmas czaszar uegei ala ualo szaguldastol, es minden egyeb elenkeözeö dologtol az uegbeliek megh szwnnyenek, ha ezeök megh lesznek, ha mi az mi alattunk ualoktol lenne, mi adunk okott rola. Wegezetre akarank eztis feölsegeödnek tuttara adnunk, hogy iutott az hatalmas czaszar paranczolatnya, azzal egyeteomben romay czaszar eö feölsegenek szolo leuele, melyett paranczoltt eö feölsege, hogy az mi magunk embeöre altal, kwldenenk megh eö feölsegenek, mely leuelet uegeztwk egy Saban es Muztafa neuw embeörinkteöl megh kwldenwnk kiknek feöl menetelire kiuannyuk hogy feölsegteök kesedeleömnelkwl ualo hitt leuelet kwlgye. Ezzel ayanlyuk feölsegeödnek io szomszedsagos baratsagunkott. Datum Budæ 16. Octobris anno Domini 1584.

[Kivül magyarul: Ernö herczegnek.]

1584 október 19.

Szinán basa Dobó Ferencznek.

Egykorú másolat, Országos Levéltár, Dobó-levéltár 2. esomé. Melléklet
Ernö főherczeg 1584 okt. 27-iki leveléhez.

Mi Szinan passa . . .

Tekentetes es Nāgos vr nekűnk jo szomszed barátunk. Keoszeonetűnk es magunk ayanlása vtlan. Megh hozák mi nekűnk az Nāgod leueleth, melyben jrya Nāgod: hogy nemi-nemeo falukoth oknelkűl el rabolthak volna, merth minden adoyokath igazan megh attak, az Nāgod: irasa es beszede igaz legyeon, de nalakj Nāgodnak azth mondotta hogy adoyokath meg attak nem igazan mondotta Nāgodnak, merth azkik az hatalmas czazarnak feyeth haytottak, az hatalmas czazareth es szpahiakoketh igazan megh adgyak, nem hogy el rabol-tatnak, seoth meg ha lehetne gonoz szeltűlis meg oltal-maznak, merth az mi kegyelmes feyedelműnk az orszagh oltalmara bozatoth ide minketh. Toűwabba jrya N. hogy ennek eleotteis talalth megh minketh leuele althal, mely Nāgod lewe-lere megh valazth sem teottűnk, mi arrűl az Nāgod: lewele-rűl nem emlekezűnk hogy mi kezűnkben joth volna, de mi haromzor talaltuk megh leuelűnk althal Ernestus hercegegeth eo feolsegheth az faluk dolgabol, miuel hogi az vegekhez tar-tozo faluk vagion eoth szaz kik cleytűl fogűan az hatalmas teoreok czaszarnak feyeth haytuan, mind az hatalmas czazar-nak smind szpahiayoknak mindent igazan megh attak, mostan penig nem akarnak be jeoni szpahiayokhoz, hogy eo feolseghe paranczolna megh, az fele faluk beliek be jeonenek, mely mi leueleinkre megh valaszt sem teoth eo feolseghe, jmmareztendeye hogy az hatalmas czazar engedelmbeol mi Budara jeottűnk az zaimok szpahiak eginchanzor fel keolthek panazolokottuk mi-uel kinek eztendeye, keth eztendeye, három eztendeye hogy jobbgya be nem jeo, keonyeorgottok hogi az rabsagra zabad-sagoth adgyűnk, mikeppen az eleobbj passak ideyeben az fele falukoth el rablottak, kik szpahiakokhoz be nem jottok, mind azon altal mi azth nem czelekedtűk, de miuel lattyak az feölsegeöd, nints mitt tennűnk meg kel az mi kegyelmes feie-delműnknek irnunk, hogy feölsegteök nem fogatta io keduel

zaimok szpahiak hogy ez dologh feleol meg leuelunkre nem jeo valasz vgyan hirwnk nelkwl rablottak el eoketh.

Azerth paranczollya meg N. minden affele falubelieknek szpahiaiokhoz be jeoyenek, adoyokat igazan meg aduan, ha csak egy jobbagoth valhonnan el hoznak mi teoleonk varia Nagod: Isten velwnk. Datum Budæ 19 octob. Anno domi 1584.

295.

1584 deczember 18.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

My Szinan passa . . .

Feolsegeös Ernestus herczegh nekwnk io szomszed baratunk. Keöszcönetwnk es magunk ayanlása után. Ennek eleötte három holnapual talaltuk uala megh feölsegeödett leuelwnk által, miuel iwtt hozzank az mi kegyelmes feiedelmwnknek romay czaszar eö feölsegenek szolo leuele, mellyet paranczoltt eö feölsege, mi magunk hiw embeöre által eö feölsegenek megh kwldenwnk, mi uegeztwk uala azt egy Saban es Musztafa neuw emberwnk által megh kwldenwnk, mely mi embeoreinknek feöl menetelire kiuanank az feölsegteök hitt leuelett, kitt mind ez ideigis megh nem kwlde feölsegteök, miertt hogy mind ez ideigis az eö feölsege leuele itt uagyon, es eö feolsege ualazt uar akartunk, eö feölsegenek irni feleöle, de neztwk az feolsegeod baratsagatt. Ezeönkeözben 17. Decembris iuta az hatalmas czaszarnak egy Kamber neuw czauusa az hatalmas czaszar leueleuel es Oszman passa eö Nagā leueleuel, miuel hogy Oszman passa eö Nagak ennek eleötteis az hatalmas czaszar leuele mellett volt, romay czaszar eö feolsegenek szolo leuele, paranczolta azertt az mi kegyelmes feiedelmwnk, hogy mind az elebbi eö feölsege leueleire smind ez mostanira ezeön eö feölsege czauusa által ualazt tegywnk, ez okaertt ezeön eö feolsege czauusatt, mind az mi feölwl megh neuzeöött embeorinkuel, az mi kegyelmes feiedelmwnk, es Oszman passa eö Nagā leueleiuel feolsegteokheoz akariuk boczatni, kiknek feöl menetelire ha feölsegeöd hittleuelett akaria kwldeni, minden kesedeleomnelkwl kwlgye megh feölsegeöd, menteöl hamarab mijs boczathassuk uizza ualazzal az eö feölsege czauusatt, hol penigh feölsegeöd megh nem akaria kwldeni, iria megh aztis az eö feolsege leuelett; kitt cöreöment nem czelekcödnenk. Ezzel

egyeteömben ayanlyuk feölsegeödnek io akaratunkott. Datum Budæ 18. Decembris anno domini 1584.

Mathias herczegh eö feölsege ez dologrol illyen ualaztt teött uoltt mi nekwnk, hogy megh iriuk ha mi oly dologh, azert feölsegeödis megh gondolhattya, az mi kegyelmes feiedelmwnknek peczeteös leueleitt mikeppen bontanank mi feöl, nem illik az mi hozzank, hanem az mikeppen mi kezwnkben iwt, azonkeppen akariuk eö feölsegenek megh kwldenwnk.

Post scripta. Miolta, az hatalmas czaszar akarattyabol Budaban iwttwnk, mindenkoron akartunk feölsegeödnek baratsaggal lenni, es ualamiben feölsegeöd megh talalt akartunk tiszteössegeös dologban szolgálnunk, de nem tuggyuk mi az oka, hogy feölsegeöd sem baratsagunkott, sem szolgalatunkott io neucön nem uezsi, hogy semmiben kiüansagunknak nem akar engedni feölsegeöd, talam, ualamely uegbeli kapitannak hizeölkeödesebeöl uagyon, lam mikor ualaki uagy az frigy ellen iart, uagy ualami ellenkeözeö dolgott czelekeöttek, es feölsegeöd megh talalt, mindenkeppen megh megh bwntettwk, kitt mazulla teöttwnk kitt egyeb bwntetessel megh bwntettwnk az feölsegeöd baratsagaertt, mikeppen hogy feölsegeöd talalt uala megh az esztergamy Piry begh feleöl, az feölsegeöd leuele latuan mingyarast az hatalmas czaszar portaiatt megh talaltuk feleöle, es im helett megh ualoztattuk. Azonkeppen az bosznay passa feleölis panasz iwuc, hogy neminemw dolgott czelekeödeött uolna, ki az frigynek ellene uoltt, mi azt is ertuen, az hatalmas czaszar akarattyabol bassagatt el uetetenk, es Sasuar begnek adatank, ennek utannais ualamiben feölsegeöd megh talal, ha feölsegeöd io neueon uezsi teölwnk, minden tiszteössegeös dologban szolgálnunk feölsegeödnek, senki hizelkeödeö beszédett feölsegeöd el ne higgye, mertt mikeppen ez ideig az ki ualamit az frigy ellen czelekeödeött mindenkeppen megh bwntettwk, ez utannis megh bwntettywk, feölsegeödis azonkeppen az felekett megh bwntesse, hogy mind innen smind onnan az fele dolgok el tauoztatuan, maradhasson megh ez kett feiedeleom keozt minden fogyatkozáselkwl az frigy.

[Kiwül magyarul : Ernö herczegnek.]

296.

1585 január 24.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczegh nekőwnk tiszteolendeő barantunk. Keőszeőnetőwnk es magunk ayanlasa utan. Ennek eleőtteis talaltuk megh feőlsegeődet ezeőn dologbol, kibeől akarank ez mostani leuelőwnk altalis megh talalnunk feőlsegeődet, tudni illik hogy Trombitas Janos ki Marosrol mentt uolt el, Maroson leteben ueőt uolt egy Jakab neuő buday sidotol tizen harom szaz forintt ara marhatt feől, mely sidonal ados leuele uagyon, mind azon altal mind ez ideigis megh nem elegiteőtte, onnan feőlől azonkeppen Trombitas Janos egy nehany leuelett kőldeőtte ez megh neuzeőtt sidonak, melyben fogaggya hogy megh elegiti, mely leuelnek egykett eő maga peczetiuel megh peczeteőltettett feőlsegeődnek kőldeőttők, melybeől ez dolgott megh ertheti feőlsegeőd, azertt elegitessse megh feolsegeőd, ne kellessek mas iambor aros embeörth megh tartatnunk ereőtte, mertt az hatalmas czaszar paranczolattya uagyon feleőle, hogy tartassunk ereotte ha megh elegiti, es azkepennis ez megh neuzeőtt sidott megh elegitessők; ualakinek penigh itt az hatalmas czaszar birodalmában ualaki ados uolna, feőlsegeőd aggya tuttunkra, mi az keőzeőnsegeős igassagh szertt mindeneőknek igazatt tetetőwnk. Ezzel egyeteomben ayanlyuk feőlsegeődnek io akaratunkott es szomszedsagunkott. Datum Budæ 24. Jan. Anno dni 1585.

[Külső czim hiányzik.]

297.

1585 január 24. körül.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Töredék, keltezetlen; a hozzávetőleges datumot Gévay írta az eredetire.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczegh, nekőwnk tiszteőlendeő szomszed barátunk. Keőszeőnetőwnk es magunk ayanlasa utan. Miel az feőlsegeőd oratora Henricus Liechtenstainnak betegsege

teörtent, eö heleben az tiszteoteleös személy Herr Lempach, mind az hatalmas czaszarnal smind egyebwtt feölsegeödnek hiuen szolgalt, mi hozzank egesseghben iutuan latank mijs hogy io embeör eszeös embeör, io keduel lattuk es fogattuk, azonkeppen tiszteösseghgel boczattuk es kisertettwék, ennek utannais ualamikor feölsegteöknek ide ualami dolga esik, auagy az hatalmas czaszarhoz menö tiszteössegeös ayandekual feölsegteök eötett boczassa, mert arra az szolgálatra melto, es feölsegteöknek hiw szolgálai.

298.

1585 január 25.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh, nekwnk io szomszed baratunk, keöszeönetwnk es magunk ayanlasi utan. Ennek eleötte talaltuk uala megh feölsegeodett leuelwnk által, miuel az mi kegyelmes feiedelmwnk romay czaszar eö feölsegenek szolo leuele uagyon, mellyett paranczoltt eö feölsege mi magunk hiw embeöre által megh kwldenwnk, uegeztwék egy Saban, Musztafa, es az hatalmas czaszarnak egy Kamber neuw czauusa által megh kwldenwnk kiknek feöl menetelire miuel az mi kiuansagunk szerentt feölsegeöd hitt leuelett atta, ez mi megh neuezeött embeörinkett romay czaszarhoz eö feölsegeheöz es feölsegeödheöz az hatalmas czaszar es Oszman passa eö Nāga leueleituel im feöl boczattuk, mely mi embeörinkteöl szoual mindeneökreöl mijs izentwnk feölsegteöknek, azertt ha mitt mi szonkual szolnak, feölsegteök higgye megh szauokott. To-uabba kiuannyuk hogy feölsegteök elegsegeös ualazzal boczassa mi hozzank uiszontagh eökett.

Im most feölsegeödnek ez mi Musztafa neuw emberwnkteöl kett louat, egy sarga eoregh szeonyegeöt es egy feir eoregh szeonyegeöt, ezt mostan egy alma heleöt uegyeön feölsegeöd, ennek utanna ualamiben feölsegeöd megh talal minden tiszteössegeös dologban baratsaggal. Ezzel ayanlyuk feölsegeödnek io akaratunkat es baratsagunkot. Datum Budæ 25. Jan. Anno dni 1585.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

299.

1585 január 25.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeös Ernestus herczegh nekwnk tiszteolendeö szomzed barathwnk. Keözeonetwnk es magunk ayanlasa utan. Akarank feölsegeödnek tuttara adnunk, hogy mikor koppany Aly begh ki akart uolna, es Komaromban iutott uolna, iutott az hatalmas czaszar portaiarol Oszman passa es Meehmett passa eö Nāgok leuele Aly begh feleöl, mely leueleket nem akartuk feöl kwlldenü, hanem eö Nāgoknak tuttokra attuk hogy Aly begh immar ki iwttonnan, azonkeözben iutott az hatalmas czaszar czauusa, Kamber neuw, mely leuelekett paranczoltak eö N hogy azon czauus által feölsegeödnek megh kwlgywk, mely leuelekett im megh kwldeöttwnk feölsegeödnek, jollehett mi az leuelekett feöl nem bontottuk, de ugy gondolnank hogy Aly begh sarcza feleöl uolna, hogy az Aly begh sarczaban ualami engedelemuel lenne feölsegteök, feölsegteök az mint iobbnak gondollya azkeppen czelekeögyek. Ezzel ayanlyuk feölsegeödnek io akarathwnkott. Datum Budæ 25. Jan. Anno domini 1585.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

300.

1585 február 22.

Braun Erasmus Szinán budai basának.*

Fogalmazvány, Országos Levéltár, volt akadémiai iratok, 120. csomó,
XIX. kötet.

Tekentetes es Nagsagos Passa, nekwnk jo zomzed wrwnk barathwnk: keozeonethwnk es hozzank jllendeo tyztessesges zollgalathwnk ayanlasa wthan. Wetteok az N. leweleth, es megh ertetteok beleole hogy N. az nylwan walo dolgothys dis-

* Czimzés és aláírás hiányzik. Az 1585 apr. 25. Braun Erasmus, 1584 okt. 9. Szinán és Musztafa kincstartó leveleivel megállapítható a czimzett személye.

putalny akarya, mellyeth nem eoreomeosth erthwnk, merth Nāgdnak my nalwnk ekkorayglan jo hyre newe wolth. Az lewelrwl jol emlekezwnk az melynek Nāgd massath kyldette, de jol thwggya Nāgd hogy arrwl, wgy mynth az foglyok dōlgaban, az wthan el menthwnk wolth: merth hogy Constanti-napolban Cordauatto azonkeozben megh zabadwlth, my azth az beghnek megh mondottok, es Leway Lazloth montok hogy az heletth megh zabadechyon, mely Leway Lazlonak megh zabadwlasath magarays wetth azonthwl az begh, az mynth jm az kezeseknek lewelenek massabol Nāgd nyilwan megh erthy, kyth az kezesekys jol thwdnak. Nāgd pedyglen az kenchtartowal egyetemben rea felelth hogy walamy az begh sarcza lezen, eppen megh lezen, az mynth az Nagysagtok leweleynek jelenwalo massabol Nāgd myndeneketh beowebben megh olwashath es megh ertheth: Azerth Nāgd t meeghys jo zeretettel keryeok, hogy az maga jo hyre neweth ezzel az kewes dologgal el ne wezesse, seoth jnkab azon legyen hogy naprwl napra eoregbegyek: adassa Nāgd Leway Lazloth myndyarasth az kezesek kezebe, wyhessek Komaromba feol: merth modwnk lezen benne hogy az beg sarczaban hattra semmy ne marraggyon, az kezeseketh althalan foghwa mynd morhayakban mynd zeomelekbenys megh foghattyok, mynth hogy jm az tolnay Mezaros Benedekys jde feol jeoth wala morhath wenny, kyth meghys tartoztattwnk wala, de kere ereossen hogy ez wttal el erezzeok es az theob kezeseknek jrywnk, hogy oth alath myndeneketh megh mondhasson: mellyeth jm megh chelekettwnk ez wttal, de ha Leway Lazloth myndyarasth megh nem hozzak, altalan foghwa hogy keonyeorwles kywyl chelekezwnk ennek wthanna welek: mellyeth Nāgdnakys megh akarthwnk jelentheny. Isthent tharchya Nāgd t. Datum Viennā 22. Feb. 1585.

301.

1585 február 22.

Braun Erasmus Tolna városához.

Fogalmazvány, az ugyanezen kelet alatti, a budai basához irt fogalmazványnyal egy lapon, ugyanazon kéztől, Országos Levéltár, volt akadémiai iratok, 120. csomó, XIX. kötet.

Prudentes et circumspecti domini amici honorandi: salutem et nostri commendationem. Thwgg yok hogy nyilwan waygon nalathok, hogy az theobby keozeoth az Aly begerth jllyen mo-

donyz lettetek kezesek, hogy hathod nappal azwthán hogy az beg Comaromból Budara menne, Leway Lazloth az beg feol kyldy. Jm pedyglen menny jdeye legyen hogy az beg el menth jól thwgggyatok. Weltheok volna azt, hogy wetek nem esyk sem az beg, sem pedyglen az thymagatok fogadasaban: de mywel hogy mynd az wtha foghwa sem kylde megh az beg Leway Lazloth, nem kekethelen (!) ez wthan thy hozzatok kell nywlwnk: jm masthanys Mezaros Balynthoth megh tartoztattok wala, hanem nagy keresre ez wttal esmeglen el zabadetayok mywel hogy ew maga nektek megh thwgggyon nyelwel myndeneketh bezelleny es ezth az my lewelwnkethys megh aggya: weth wala pedyglen nemynemeo arros embe- rekthwl walamy morhath feol, de lathwan az arros emberek hogy en megh fogtattam, wyzha wettek az morhath thywle: melyeketh thy nektek azerth jelentwnk megh, hogy magatokath karthwl megh thwgggyatok oltalmazny, es hogy okwetetlen es myndyarasth Leway Lazloth megh szabadechyatok es Comaromba wygyetek, merth ha fogadastok es kezessegtekhez kepesth ezth megh nem chelekezytek, byzonnyal hygyetek hogy semmy keonyeorwles raytatok nem lezen, hanem mynd magatokon es mynd morhathokon tartoztatás es fogas esyk mellyeketh Mezaros Benedeknek * megh hattok hogy nyelwelys megh mongyon: ezzel Isthén welwnk. Datum Wienæ 22. Feb. 1585.

Czímzés és aláírás nélkül.

302.

1585 április 4.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczegh, nekwnk szereteő szomszed vrunk barátunk. Keőszeőnetwnk es magunk ayanlása után. Ennek eleötte egynehanszor talaltuk megh feölsegeödett leuelwnk által, miuel az uegbeli uitezeők mind szwntelen az hatalmas czaszar uegei ala szaguldnak, es az frigy ellen iarnak, feölsegeöd azt irta hogy romay czaszar eő feölsege után, feölsegeöd uiseli az orszagh gongyatt, azert mi feölsegeodnek

* A kitörölt *Balynthnak* fölé írva.

tuttara aggyuk ha kik az fele dolgot czelekeödnek es feölsegeöd bñntetesnelkwl nem haggya, akarank ezokaert mostan leuelwnk által megh talalnunk feölsegeödett, mert nem tuggyuk ha feölsegeödnek hireuel uagyone, inkab hizzwk hogy feölsegeödnek nincz hire benne, mikeppen Nadasdy, Battyany, Zriny, es Pallfy Miklos mind szwntelen az hatalmas czaszar uegei ala szaguldnak es az frigy ellen iarnak, es hogy mostannis az komaromy rewben ualami palankott czinalnak, mely dologh az mi kegyelmes feiedelmwnk es romay czaszar eö feolsege keözeött ualo frigynek ellene uagyon, keriwk azert feölsegeödöt mint szereteö szomszed urunk baratunkott, ez fele czauargo hituan embereökett, megh bñntesseön feolsegeöd, kik ket hatalmas feiedeleöm keözeöt haborusagot igyekeöznek indítani, auagy penig feölsegeöd aggya tuttunkra ha feölsegteökheöz nem halgatnak es kwleon partott wteöttek magoknak, mi nekwnk gondunk leszeön rola, az palankott feölsegeöd el rontassa, mert higgye megh feolsegeöd, hogy ebbööl az frigynek bomlasa keöuetkeözik, tuggya feölsegeöd az mitt embeör czinal, embeör elbontya, az mi kegyelmes feiedelmwnknek penig nepe es ereie anny hogy czak az isten alhat ellene nem ez feöldi embeör, mijs az fele dolgott megh czelekeödhetnenk, de mi az mikeppen ennek eleotteis ayanlottuk magunkott, hogy feolsegteöknek minden tiszteössegeös dologban akarunk szolgálni, es az frigyeött mindenben akariuk eörizni es otalmazni, ahoz tartjuk mostis magunkott, iollehet mi nem bannank, scöt az sziuwnkis eöruendeozne rayta, ha az mi kegyelmes feiedelmwnk szabadsagot adna arra, hogy hadat indíthatnank es hadakozhatnank, mi mind eyel napual keszen uagyunk, ha mijs az mi alattunk ualo begeöknek az fele dologra szabadsagot adnank, szwntelen dolgok lennenek, de nem hogy ualakinek kwsseb dolograis szabadsagot adnank, de scött megh ualamely begh feleöl feolsegeöd panaszt teött, mingyarast mazulla tetettwk es az alattok ualokott bñntettwk, ezkeppen kellene feölsegeödnekis az felekuel czelekeödni, de megh ualamely uegbeliek feleöl feölsegeödnek panaszt teöttwnk, egyket sem bñntette megh feölsegeöd. Erre fölsegeödtwl ualazt uarunk, hogy az mi kegyelmes feiedelmwnknek tuttara aduan, tuggyuk mijs magunkot miheöz tartanunk, mert semmikeppen nem engegywk hogy az az palank ott legyeon, hanem annak el kel rontatni. Isten eltesse feölsegeodet. Datum Budae 4. April. Anno domini 1585.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

303.

1585 április 5.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczegh, nekőnk szereteő szomszed barátunk. Keöszcönetőnk es magunk ayanlása vtan. Megh hozak mi nekőnk az feolsegeöd leuelett, melybeöl mindeneökett megh ertenk, iria feölsegeöd hogy az mi alattunk ualok gyakorta szoktak az feölsegeöd alatt ualokott kopia teöresre es bayuiadalra ki hini, es szidalomual gyalazatual illetni, nem ualami ala ualo nepeket szoktak penig ki hini, seött nagy meltosagban leueöket hadnagyokott, mikeppen mostannis egy Halul neuw koppany teöreök Huszar Petert az papay uice kapitant ki hitta. Innen tetsik megh az uegbeli kapitanoknak minden alnoksagok es czalardsagok, hogy az dolgott nem aggyak feölsegeödnek igazan tuttara, mert mi senkinek megh az fele dologra szabadsagott nem attunk, hanem eö magok az kapitanok talaltak megh leueleök által, mikeppen Pallfy Miklos egynehanszor megh talalt, Huszar Peteör azonkeppen koppany Halulnak eleoszeör kwldeöt leuelet, Rosenberger azon keppen ez el mult napokban hiteött adot az esztergamiaknak hogy oda mennyeönek, azok oda menuen, tiszteössegszerent kopiai teörteneik, onnan megh teruen az komaromiak utokott megh lesuen eötett benneök el fogtak, minden dolgokban ezkeppen alnokul czelekeödnek, feölsegeödnek nem aggyak igazan tuttara, hanem az eö magok dolgat az mi alattunk ualokra harittyak, nem hogy az fele dologra mi szabadsagott ualakinak adnak, seött megh paranczoltuk ereös paranczolattal mindeneöknek semmi ellenkeözeö dologra okott ne aggyonak, mertt az mikeppen ennek eleötte egynehanszor megh irtuk hogy az mi kegyelmes feiedelmőnk es romay czaszar eö feolsege keözeött ualo frigyöött mindenben akariuk otalmazni es eörizni, hogy eppen minden fogyatkozásnelkwl megh tartassek, feolsegeödis paranczollya meg minden uegbeli kapitanoknak es az alattok ualoknak, az minemw dolgokott mind szwntelen czelekeödnek az frigy ellen, attol megh szwmmyeinek, tartsak az frigyhez magokott, es ez fele dolgokrol ualoban megh tudakozzek feölsegeöd, megh lattya feölsegeöd hogy ualamiuel az mi alattunk ualokott uadollyak eö magok az okai. Ezzel egyeteömben ayanlyuk feölsegeödnek io akaratum-

kott es baratsagunkott. Datum Budæ 5. April. Anno domini 1585.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

304.

1585 április 16.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegös Ernestus herczegh nekwnk szereteö szomszed barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása utan. Megh hozak mi nekwnk az feölsegeöd leuelett, melyben iria feölsegeöd hogy az mi alattunk ualok szwntelen szoktak az frigy ellen iarni, ki feleöl ennek eleötteis talalt megh feölsegeöd, es hogy mi ayanlottuk uolna magunkott hogy az feleket megh bwntetwnk, igaz dolog, es az mi fogadasunk szerent tuggya feölsegeödis hogy az feleket megh bwntetwnk, ennek utannais megh lattya feölsegeöd hogy sem begnek sem zaimnak sem egyeb rendbeli nepnek nem engedwnk, seött kemeny bwntetessel megh bwntettywk, ha ki ualami ellenkeözeö dologra okott adna, menyeszer feölsegeödett mi megh talaltuk az uegbeli kapitanok, es az alattok ualok az frigy ellen uaio czelekeödeteökrööl, de feölsegeöd kitt bwnteteött megh, azonkeppen ez el mult napokban erteöttwk uala, hogy az tatay kapitan, az komaromy kapitan, Nadasdy, Teuffl Andras, Ferdinando Dobo Ferencz, az papaiak, bodohelyek, sz. martoniak, vesprimiek, palotaiak egynehany ezeren, az kett hatalmas feiedeleom keözeött ualo frigyeott megh nem gondoluan, feölgywlekeöztenek, hogy az hatalmas czaszar uegei ala szagulygonak, es az komaromy rewben palankott czinallyonak, mely dolgott feolsegeodnek mingyarast tuttara attunk, akarank megh tudni ha feölsegeodnek hireuel uagyone auagy feölsegeöd hirenelkwl, ha feölsegeöd hirenelkwl uolna, feölsegeod megh fenytene es megh bwntetne eökett, hogy ualamitt az frigy ellen ne czelekeödnének, mely mi leuelwnkre feölsegeöd megh ualazt sem teön, nem hogy eöket megh bwntette uolna, nem tuggyuk ha feolsegeöd hireuel uolte auagy feolsegeöd nem bir ueleök, ezt az february begis eszeben ueuen, ki menttuoltt harom szaz magauál, az eo tisztii szerent uigyazni, es megh latni houa lenne indulások, kire mikor ez feölwl meg neue-

zeött kapitanok talaltak uolna, kikett benneök fogtak es uagtak, mely dolgott ha ezkeppen attak uolna feolsegeodnek tuttara, feolsegeöd megh itelhette uolna es megh latta uolna, hogy az megh neuzezeött kapitanok okai, de feölsegeödnek nem aggyak igazan tuttara, hanem az eö magok bñneökett el akaruan feödeözni, az mi alattunk ualokra adnak utatt, Feolsegeöd megh azt irta, hogy az raboktolis erteötte uolna, hogy az february begeött mi Komarom ala kwldeöttwk uolna, innenis megh tetsik hogy igazan ez dolgott nem attak feolsegeodnek tuttara, mertt megh gondolhattya feölsegeöd, hogy nem egy begh sem harom szaz embeör olyan helre nem megyeön, ha ualamitt akartunk uolna czelekeödni (*tuggya feolsegeöd minemw nagy az hatalmas czaszar ereie es nepe, kinek csak isten alhatt ellene egy nehany ezer embeört kwldeenk olyan helre, de isten ne aggya azt, mert mi mindenkoron akariuk az frigyeott otalmazni tiszteolni es bezwlni, csak hogy az feolsegteökhöz tartozo uegbeliek ne iarnanak mind szwntelen ellene, mikor mi hozzankis rabokott hoznak, azokis azt mongyak, hogy romay czaszar eö feolsege es feölsegeöd hireuel iartak, de mi azt el nem hizwkw, mertt tuggyuk hogy feolsegteök arra nem ad szabadsagott, hogy az hatalmas czaszar uegei ala szagulgyonak. Ezeöknek utanna iria feolsegeöd hogy ez dolgott az hatalmas czaszar portaiara tuttara aggya, mi meltan czelekeödhattwk uolna, ha az mi kegyelmes feiedelmwnknek tuttara attuk uolna, de az feölsegteok io szomszedsagot megh tekintuen tuttara nem attuk, de ha ezkeppen uagyon az dolog, az mi kegyelmes feiedelmwnkett swkwseg hogy megh talallyuk feleole. Vegezetre ahol feolsegeöd azt iria, hogy ez fele dolog miatt ha az tiszteössegeös ayandek megh kesnek, mi es az mi alattunk ualok lennenek okai, noha innen semmi ellenkeozeö dologra ok nem adattatik, mindazon altal megis miuagyunke okai azert csak az mi kegyelmes feiedelmwnk az hatalmas czaszar legyeön egessegben, soha semmi-ben megh [nem] fogyatkozik. Erre feölsegeödtwl ualazt uarunk hogy tuggyuk mijs miheöz tartantunk magunkot. Ezzel ayanlyuk feolsegeodnek io akaratunkot es baratsagunkot. Datum Budæ 16. April. Anno dni. 1585.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

* bezárójel hiányzik.

1585 április 25.

Braun Erasmus Szinán basának.

Fogalmazvány, Országos Levéltár, volt akadémiai iratok, 120. csomó,
XIX. kötet.

Tekyntetős Nāgos Vr köszönetünketh es mynden hozank illendő tyztesseseges baratsagunknak kesz uoltat ayanlyuk Nāgodnak mynt io baratunknak.

Thovaba Nāgodnak immar keczer irtunk az kopani Aly begh felöll melly leueylemre az okat nem tudom hogy Nāgod mynekŵnk valaszt nem adot enny ideigh, mynd az altal tugya Nāgod hogy az begnek hagyot napya el közelget, es az mykepen latjuk az begh az ő dolganak keues gongyat vysely, Azert isten latia hogy Nāgodat az kopani begh felöl valo fogadasara es ayanlasara, nem örömetst akarnank emleköztetni, kyt Nāgod mynekünk megh bochjasson merthh szŵksegh keszöryt arra, mynd az altal az myt Nāgod es az kynch tarto mynekünk az begh felöl mynekünk fogadot, im annak az massat Nāgnak megh küldötük.

Thovaba esztis akarank Nāgnak megh ielenteni ez el mult napokban irt volt Nāgnak az my kegyelmes feyedelmünknek Ernest herczeghnek fő hophmestere Harak vram egy leuelet, kyt nem azert irt Nāgnak hogy Nāgtul valamyt kyuanna, hanem Nāgdal akarna esmeködni es Nāgnak tysztesseseges baratsagal akarna lenny, azert öys panaszolkodik hogy N. az ő leuelere valaszt nem adoth, de my aszt velljük es gondollyuk, hogy az valaszt nem tetelt az Nāgod betegsege mulatta el, melly Nāgod nyaualyayat myis nem örömetst hallotuk.

Thovaba az kopanj Aly begh irt volt Vgnad vramnak az ő dolga felöl melly dologh felöl mynekünk kellöt volna irtunk azert Vgnad vram annak semmj gongyat nem akaria * vyselnj, melly dologh felöl mynekünk az begh semmjt nem irt, Aly begh pedigh irt mast Vgnad vramnak sok fele dologh felöl ky nem ahoz valo azert mykor innen Komarombol el ment, az kezes elöt mynd nyelueuel mynd kezeuel aszt fogatta hogy az ő valtsagat főkepen az Leuay Laszlót kyt Leuarol fogtak, es sydoual vagion Budan, hogy aszt megh szabadeytia es megh küldj, mastan immar aszt kylömböztetnj akaria, ky semmykepen nem lehet, es az ő fogadasahoz nem fér, jm N. ez kezes leueleknek massabol nyluan megh lattja, melly Leuay Laszlot

* ez a szó kitörölve.

fogatta mynekünk mykor Komarombol el ment, hogy hat nap muluan az öt ezör foryntal megh küldj, melly Leuay Laszlonak megh küldesenek immar öt holnapya el mult, azert kerem Nāgodat, paranchollion N. az begnek hogy az Leuay Laszlot mynden kesödelem nekül megh külgye, es myuel hogy az nap el közelget az töb valtsagatis egyetemben, es te Nāgod gondollia megh hogy N. es az kynch tarto az varasokal egyetemben főkepen hogy N. io hyre neue vagion hogy N. az igassagot szerety es myndennek igazat teszen, kyben Nāgodhoz ennekem ketsegem nyntsen Hol pedig az begh eszt el mulatna, az kezes varasbelyeket valahol kaphatyuk azokhoz kel nyulnunk, melly dologh szegenjeknek nagy kárára köuetközik, mellyet isten latya, örömet el akarnank taosztatnj, mely az N. igassaga altal mynden io veghez vytethetyk.

Az my hytönkre hydgye Nāgod, az Leuay Laszlo nekül ez dologh semmy kepen, io mogyatal veghöz nem leszen* megjen nem az ő maga szömeleyert, hanem azert hogy itkyn vegesztük es fogattuk az Laszlonak szabadulasat, ky my tölünk semmy kepen különböztetnj nem lehet,

Ebből az begh olly dolgot indeythat es tamaszthat, ha ez vtan effele fő ember esnek, hogy semmy kepen ky nem bochathatyuk, medig az valtsaga myndenöstöl fogua helyen nem leszen, gondollia megh Nāgod iöüendöre mychoda kezesegen bochathatnank ky mert mast főkepen N. kynch tarto es hat varas kezes ha mast ebben io modon vegh nem lenne.

Thovaba az begh küldöt mastan öt louat, mellyeket sok vytez emberökel megh latattam es megh probaltattam, mellyek ahoua kelletnenek vytetny nem oda valok, kyk közül ky parypa ky santa, es akyt iobnak alytotunk annyra gonosz hogy az begh szolgaya ő maga monta inkab feyet vetetne hogy nem rea ülne, mellyeket mast vysza küldünk mert vrnak valo io louakat igert, azert N. rea erőltesse hogy az ő fogadasat megh tellyeseyche, es kerem N. engemet N. byzonjossa tegyen, mykor küldj ky N. az Leuay Laszlot es az töb valtsagotth hogy enis tugyam myhez magamat tartany. Nāgodtul mynden io valaszt varok, es mynden tysztesseges dologban ayanlom Nāgnak baratsagomat, es az myben tudok Nāgnak ide fel valamy baratsagal lenny, paranchollion N. örömet leszek. Eszt akaram N. megh ielentenj Isten velünk. Date ex Komaron iuxta nouum Calendarium 25 Aprilis ao. 85.

Erasm Praum az Rom :

chyaszar ő fölsege hadakozo tanacha.

[Kivül]. An Bascha von Offen.

* ez a szó kitörölve.

1585 május 5.

Szinán basa Ernő főhercegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeös Ernestus hercegh nekwnk szereteö szomszed baratunk. Keoszeönetwnk es magunk ayanlása utan. Ennek eleotteis talaltuk egynehanszor ezeön dologrol megh feölsegeodett, kireöl akarank mostannis feolsegeodet megh talalnunk tudni illik hogy az uegbeli kapitanok, mikeppen szwntelen az frigy ellen iarnak, mint ez feölwl ualo napokbannis, Zriny, Nadasdy, Battyany, Dobo Ferencz, Palfy Miklos, Teuffl Andras, Rosenberger, Maytyny, Laszlo, palataiak, komiatiak, suraniak, bodoheliek egynehany ezeren eöszue gywluen az frigyeöött megh nem gondoluan, az komaromy rewben palankott akartak czinalni, kitt bizonnal meg tuttunk hogy mind faia smind keszen uagyon, annak feöleötte az sambokiakott, esztergamiakatt feiruariakott ki akartak lesre uenni, mely dolgott mi eszwnkben ueuen, feolsegeodnek tuttara attuk, akarank megh tudni ha feölsegeödnek hireuel uagyone auagy nincz, ha feolsegeodnek hirenelkwl uolna, megh bwntetne feolsegeöd eökett, de feölsegeöd nem hogy azokott megh bwntette uolna, de megh az legh alab ualott sem bwntette meg feolsegeöd, seött megh leuelwnkre feolsegeöd ualaszt sem teött, lam mikor ualamely uegbeli beghe feleöl feolsegeöd mi nekwnk panaszt teött, kitt mazulla teottwnk kinek peng tiztitt megh ualoztattuk, miolta az hatalmas czaszar akarattyabol Budaban iwttwnk minemw dolgokott mind szwntelen az uegbeli kapitanok az frigy ellen czelekeottek, az io szomszedsagos baratsagertt, soha megh az mi kegyelmes feiedelmwnknek tuttara nem attuk, ez ideig eleget twrtwnk de touab immar nem szenuedhettywk, miuel ez dologh az hatalmas czaszarnak tuttara uagyon, mely dologh feleöl az hatalmas czaszarnak paranczolattyais uagyon hogy ez dolgott bizonyoskeppen tuttara aggyuk, feolsegeöd megh boczasson de kellekik mi nekwnk az mi kegyelmes feiedelmwnkett bizonyossa tenni feleöle tudni illik az uegbeli kapitanoknak mind szwntelen az frigy ellen ualo iarasat, kitt feolsegeöd megh gondolhatt hogy az mi kegyelmes feiedelmwnk, ez fele dolgokott feölsegeodteöl io neueon nem ueszeon, Ihol peng feolsegeöd azt iria hogy az mi alattunk ualok mi hirwnkuel romay czaszar eo feolsege ualamely uege ala ment uolna, aggya feolsegeod tuttunkra, ha ualahol czak kett begis

eoszue gywltt uolna, es ualamely ueg ala ment uolna, mas az feolsegeöd meg gondolhattya, az mi kegyelmes feiedelmwnknek minemw nagy ereie uagyon, ha mi ualamely uegh ala akarnank kwldeni, nem egy begeott boczatnank ollyan helre, hanem egy nehany ezer nepett, de isten azt ne aggya mert mi az frigyeött mindenkoron akariuk otalmazni es bezwlleni, az hatalmas czaszar utan itt mi mind begeokuel smind egyebekuel birunk, ha ki ualami ellenkeozeo dologra okott adna, megh bwntettywk Feolsegeodis iria hogy romay czaszar eö feolsege utan ott az orszagott feolsegeod biria, hol minde neokuel bir feolsegeöd mi az oka hogy az kik az frigy ellen iarnak megh nem bwnteti feolsegeöd, auagy talam feolsegeöd nem bir ueleök. Ez mostani honakis tizenketteödik napian ugy mint ez el multt uosarnap az feölsegteök alatt ualok Diuin ala negy ezeren iwtték tizen kett zaszloul, ott az korlatt eleött kett teoreökeött le uagtak, nem tuggyuk ha feölsegeöd akarattyabol menteke oda, auagy ha feölsegeöd nem bir ueleök feolsegeod aggya tuttunkra, es mi arrol gondott tudunk uiselni, nem ilenek mi nekwnk feolsegeodnek tanaczott adnunk, de miuel feolsegeodnek iouatt akariuk, azertt ha feölsegeöd az mi tanaczunkott fogaggya az komaromy rewben az mely korlatott czinaltak feolsegeöd mingyarast el bontassa mertt az frigynek ellene es bomlasara uagyon, Mas az paranczollya megh feölsegeöd az hatalmas czaszar uegei ala zaszloul ne iwyenek, harmadik hogy az mely faluk es uarosok eleiteöl foguan az hatalmas czaszarnak feiett haytuan adoikott igazan meg attak be iwyenek es adiokott megh aggyak ; ha ezeök megh lesznek feolsegeödnek iauara uagyon, es ualamiben feölsegeod megh talal, minden tiszteossegeös dologban akarunk feolsegeodnek szolgalni ezkeppen az frigy megh marad mi keöztwnkis az io szomszedsagos baratsagh, hol penig ezeök megh nem leszeön higgye feolsegeöd semminelkwl nem szenueggywk : Touabba az hatalmas czaszarhoz meneö tiszteossegeös ayandeknak ala iwuetelinek ideie Sz. Gyeorgy napia uoltt, kinek napia el multt, melynek ideiett feölsegteök telre halasztya, azertt feolsegeöd ne keslellye, feölsegteök sem az Isten paranczolattyatt sem az kett hatalmas feiedeleöm keözeöt ualo frigyeött nem tartya, oka nem tuggyuk mi legyeön, Ezeokre azertt feolsegeödteöl ualazt uarunk, hogy mijs tuggyuk magunkot mihöz tartani. Isten uelwnk. Datum Budæ 5. May. Anno dni 1585.

[Kivül magyarul : Ernö herczegnek.]

1585 május 19.

Mehemet budai kincstartó Braun Erasmusnak.

Országos Levéltár. Akad. Ir. 120. csomó, XIX. kötet.

En Mehemett Begh, az hatalmas Istennek io akarattyabol teöreök czaszarnak kencztartóia Budan etc.

Tekinteteös es N. Vr, nekem io szomszed barátom. Keö-szeöneteom es magam ayanlása vtan. Erteöttem hogy N. az hatt varost kyk Aly begertt kezeseok fenyeogeti hogy mind eö magokot smind marhaiokott fogton fogia es tarton tartya Leuay Laszloert, merttezelekeodne N. azt hol mikeppen az hatalmas czaszarnak azonkeppen Nāgtoknakys ado fizeteö iobbagy, mas az mikor az hatt varos feöl mentt Aly begertt mi nem mondottuk hogy sem Leuay Laszloertt sem senkiertt kezeseok legyeönek, hanem az mintt az Nāgod peczeteös leuele tartya kiuanta N. Emilio Cordauatott es Szenhely Istuantt, Emilio Cordauatott miuel erteötte N. hogy az hatalmas czaszar ki boczatta, ugy kiuanta vyonnan Nāgod Leuay Laszlott az hatt varos Komaromban leuen, kiben sem ennekeöm, sem az N. passanak hire nem volt, mas az egy louasznek mondotta N. Leuay Laszlo penig az hatalmas czaszar harminczadosae, az harminczados ados az hatalmas czaszarnak negyuen ezer forintual, mely negyuen ezer forintott Leuay Laszlo mondott hogy megh aggya, nem illik azertt hogy Nāgod kiuannya hol az Nāgod leuleben sincz emlekeözetben, mely leuelnek masatt romay czaszar eö feolsegenek kōldōnk lassa eö feolsege ez dolgott, mertt Emilio Cordouato ki mentt, Szenhely Istvan penig megh holt, mertt ha megh nem holt volna aztis ki hozattuk volna es meg kōldeöttōk volna, azertt N. senkit meg ne haborgasson, mertt valami az Aly beg sarczaban hatra vagyon, Aly begh most azertt iar ma holnap megh iō, es meg elegitettyōk Ndat. Isten tartsa N. Datum Budæ 19 May anno domini 1585.

[Kivül]. Az tekinteteös es n. vrnak, Erasmus Praunnak, romay czaszar eö feolsege hadakozo tanaczanak, nekem io szomszed barátomnak adassek.

308.

1585 május

Braun Erasmus Szinán basának.

Egykorú másolat rongált állapotban. Országos Levéltár Akad. Ir. 120. csomó, XIX. kötet.

Tekentetes es nagsagos wr, nekwnk jo zomzed wrwnk barathwnk: Keozeonethwnk es zolgalathwnk ayanlása wthan. Megh adak az Nāgd leweleth, mellyben az my leweleynkre tezen walazth. chydalkoz[wnk] az Nāgd dolgan, hogy immaron az nylwan walo dologrwl sem akar Nāgd megh emlekezny: hyzem immar ez eleottys massath kyldeottök az Nāgd lewelenek, melyben az kynch tarto melleth Aly begerth kezes leth az warosok kezessege kywyl, Im esmeglen massath kyldetteök, maga nylwan wrnak es feo embernek nem hogy irasarol, de chyak egy kys zawarolys megh kellene myndenkoron emlekezny: Effele maga menchegegek howa walok legyenek thwggya Nāgd, thwdnyillyk akkor wagyon chyak helek az mykoron maga feleyteth emberrel wagyon walakynnek dolga: En az en irasymrol es az jegyzesekreol igen jol emlekezem, de el menthwnk azokrol thwggya Nāgd, azzys nylwan wagyon hogy Leway Lazlo es Szenhely Istvan wannak az begh sarca leweleben be irwa: My zywkwsegh azerth thetowazny: heabays wagyon ez az thetowazas, merth wagy megh kell lenny eppen myndeneknek az sarcz lewel . . . , wagy byzony megh bannyak az . . . : Az ideo pedyglen az mykorra . . . knak es Leuay Lazlonak megh kelleth wolna lenny, immar el mwlt, Im az most . . . zynthwen eleöttwnk wagyon, azz . . . mynd orankenth megh akar . . . athny az elseo naperth, mas az hogy . . . tans myndeneknek hyre lezen . . . my ne legywnk oka.

Azhol zegeny . . . Aly begeth Nāgd, chodalkozwnk . . . merth nylwan wagyon nalwnk az beghnek mynden allapottya, ew sem felelth wolna sarczanak megh fyzetesere ha elegendenek nem tartotta wolna ra magath: . . . keth annyth kelleth wolna fyzethny . . . ha Nāgd barathchyagat ebben nem neztheok wolna.

Az lowakath kyketh masthan kywldeoth wolth, nem rosz emberekkel, hanem feo wytez emberekkel lattatok megh, seoth magwnkys erthwnk annyth hozza mynth walaky: Az lowak pedyglen mynemwk legyenek, magatokys thwggyatok: Azerth feo embereknek es hercegeeknek walo lowakath warunk, az mynth az kezesek lewele tarttya.

Leway Lazlo walaky rabya, es walamennyre tarttyak, de abban egyeb nem leheth, hanem kyw kell adny, merth byzonnial az kezesek bannyak megh: En pedyglen ez eleottys megh irtham Nāgdnak, hogy byzony az egy zegeny legeny, az ky mynd apyawal es battyawal egyetemben sem adhathna chyak harmyncz forentothys magok jozagokbol, merth azoknak walamenny jozagok wagyon, mynd thy byrodalmatokban wagyon: Emilio Cordouatot nem Isthen newebe bochatta... megh sarczolph es wgy... sem az Aly begh nem zabade... nalwnk wolth meg akkor... mykoron Cordouatoth immar... ottak wolth: Szenhely Istwan [sarcza] megh walyk akkor, az mykoron az beghnek masyk napya eleo jeo: Mynekwnk arrays gondwnk... Isthen akarattyabol mykoron... ideye lezen:

Ha Nāgd... gywlölyys az begheth, azzal my... eth gondolwnk, wagyon chyak gondunk arra hogy mynket zynthelen w[nt]hath ew feolsege hopmestere, es hogy myndenekeith my kezwnkbeol war magahoz:

Azerth jo zeretettel keryeok Nāgd, kychyn es igaz do-logbol nagyoth Nāgod ne indechyon, es ne tetessen Nāgod karth az nyomorwlth embereknek: lam semmy kepthelen dologh az begen nynchen: Job az zegensegeth, az ky annekwlys elegh nyomorwlth olthalmazny, es az feyedelmek jawara az melleth thekentethnek lenny, hogy nem mynth walamy hythwan sydo kedweerth ezeketh el halgathny es sok gondoth indetanny: Ha az fogadasok illyen kychyn dologban megh nem tartathnak, hogy hyhesseok el ennek wthanna hogy eoregeb dolgokath megh tarchanak az emberek: semmy-nemeo nemzeth nynchen ez wylagh zerenth az ky effele wegezesben hattra menne. Nāgdnak nalwnk ekkorayglan jo... newe wolth, Nāgd magath ennek wthannays se... se az porthan ne jegyez... merth maganak arth wele nem masnak... Isten eltesse Nāgodat. Datæ Vienne... May 1585.

309.

1585 junius 22.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa...

Feolsegeős Ernestus herczegh, nekwnk szereteő szomszed baratunk. Keőszeönetwnk es magunk ayanlasa utan. Tuggya feölsegeöd az hatalmas czaszarhoz meneő tiszteössegeős ayan-

deknak ala iwuetelinek ideie regeön el mult, ki feleöl ez ideig az feolsegeöd feiett megh nem bantottuk, most sem bantottuk uolna, de miuel az hatalmas czaszarnak paranczolattyaual czak ezeön dologbol egy hiw czauusa iuta hozzank, melyben paranczol hogy bizonyossa tegywk kesesenek oka mi legyeön, es uagyone auagy nincz, azert feolsegeöd minkett menteöl hamarab tegyeön bizonyossa feolele kesesenekis oka mi legyeön, hogy mijs az mi kegyelmes feiedelmwnkett taggyuk bizonyos keppen bizonyossa tenni feolele. Erre kesedeleomnelkwl ualo ualazt uarunk, mert az hatalmas czaszar czauusa itt uaria. Ezzel egyeteomben ayanlyuk feölsegeödnek io akarattunkott es baratsagunkott. Datum Budæ 22. Juni. Anno dni 1585.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

310.

1585 julius 15.

Szinán basa Rudolfnak.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeös romay czaszar, nekwnk tiszteolendeö szomszed vrunk. Keöszeonetwnkett es minden tiszteössegeös dologban szolgulatunkot ayanlyuk feolsegeödnek. Ez ideigh feolsegeödnek feiet nem faylaltuk, mostannis feölsegeödert eöreömost megh nem bantanank, de miuel hogy az feölsegeödheöz tartozo uegbeli kapitanok, mind szwntelen az hatalmas czaszar uegei ala szaguldndak, egy Isten atta nap ninczen, mely napon eötszeör hatszor alaia nem szaguldananak, istenis tuggya feölsegeödert, az mi kegyelmes feiedelmwnk es feölsegeöd keözeöt ualo frigyeöt megh beczwluen, eleget szenuettwnk es twrtwnk, de immar az eö sok ellenkeözeö dolgokat touab nem szenuedhettywk, mert ez el mult napokbannis Budahoz nem mezze, egy Wacz neuw uaros mellet, ualami szegeny teöreökeök, mentek uolt ki az fwre, kitt Dobo Ferencz az leuay kapitan megh ertuen, ualami lopokot kwldeöt reaiok, kik eyel tizenketteöt le uagtak az teöreökeökben, ketteöt eleueneön es hatuan louat el uittek, mely dolgot Dobo Ferencz nem czak egyszer czelekeödeöt, hanem szamtalan sok az eö czelekeödeti, es az hatalmas czaszar az mi kegyelmes feiedelmwnk, es feölsegeöd keözeöt ualo frigynek ellene iarasa, mely dolgokat hogy ne czelekeödnek, ugyan ott eö keözzwleök ualo eszeös

uen embereök tanaczul attak, ezt monduan, az ket czaszar keözeot ualo frigyeöt megh gondollyad, es ez fele dolgokot ne czelekeögyyel, mert ha kiraly eö feölsege megh erti iol nem iarsz, erteöttük hogy eö arra azt mongya uolt, hogy miért felnek kiralytol, ha en magamnak ualo szabados vr uagyok, es ennekem atyamtol maratt eörökeös uaraim uadnak, en az kiralyual keueset gondolok, ez dolgot nem tuggyuk ha feölsegeodnek hireuel uagyone auagy nincz, es hogyha feölsegeödheöz tarte, auagy küleön partot wteöt maganak, hogyha feölsegeödheöz tartozo, feölsegeöd paranczollya megh hogy az fele dolgoktol megh szwnnyek, es az frigyeöt megh bezwllye, es az el uit hatuan louat es ket teöreökeöt megh kwlgye, hol penigh feölsegeödheöz nem tart es partot wteöt, feölsegeöd mi nekwnk aggya tuttunkra, es mi gondot uise-lwnk rola, az hatalmas czaszar legyeön egessegben, mi ha akarnank eöket mint az barmot ugy haythatnank, de mi az frigyeöt tiszteöluen bezwluen, semmi ellenkeozeö dolgot nem engedwnk az mi alattunk ualoknak czelekcödni, de ha az hatuan louat es kett teöreökeöt megh nem kwldi. eö aggyon okot rola, ha mi rayta esik, egyebekis ualakik feölsegeödheöz nem halgatnanak, feölsegeöd aggya tuttunkra, mi mind eyel nappal keszen uagyunk, az mi kegyelmes feiedelmwnk es feölsegeöd az mint az frigy uagyon, feölsegeödnek keszek uagyunk szolgalni. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budä. 15. Jul. Anno dni 1585.

[Kivül magyarul: a római császárnak.]

311.

1585 julius 20.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh, nekwnk szereteö szomszed baratunk. Keoszeonetwnk es magunk ayanlása utan. Megh hozak minekwnk az feölsegeöd leuelet, melybeöl megh ertenk mitt ir feölsegeöd az esztergamy hid czinalasa feleöl, tudni illik hogy miolta az hatalmas czaszar Esztergamot megh ueötte, senki az mi eleöttwnk ualok keözzwl meg azt nem czelekeötte, uysagnak mongya feölsegeöd, es okat akaria feölsegeöd ertenü, ezt mi semmi gonosz uegre nem czinaltattyuk,

hanem hogy mikor az Duna megh arad es habia uagyon, az szegeny nepeknek soknak mind haiostol ueszedelme uagyon az hab miatt, hogy beuel iwhesseon mehesseon rayta mind az szegenseg smind az teöreök, elseö oka ez. Masodik hogy az uegbeli kapitanok az mint gyakorta szoktak czelekeödni, hogy az hatalmas czaszar uegei ala szaguldnak, hirtelen leheossenek otalomual, mint ez el mult napokbannis Dobo Ferencz ugy mint nyolcz ezer magauual taraszkokual sereg bontokual es egyeb hadi szerszamokual Czigerdelen ala iwtt, megh akaruan egetni. Ismegh nem regeön Budahoz nem mezze egy Vacz neuw uaros mellet ualami szegeny teöreökeök az fwueön uoltak, kitt mikor Dobo Ferencz meg erteöt uolna, ualami lopokot kwldeöt reaiok, tizen ketteöt az teoreökben le uagtak, ketteöt eleueneön fogtak, es hatuan louat uittek, ha ackor az hid uolt uolna isten akarattyabol azoknakis elleneök alhattak uolna es megh otalmazhattak uolna. Harmadik oka ez hogy ott uam leszeön, kibeöl az hatalmas czaszarnak haszna keöuetkeözik, ebbeöl feölsegeöd semmitt ne uellyeön, mert mi mindenkoron tiszteöllywk becwllywk az frigyeot, isten ne aggya hogy ualami gonosz uegre czinaltatnank, seött az mikeppen ez ideig az ket hatalmas feiedelem keözeött tiszta sziuel szolgaltunk, ennek utanna annal inkab tiszta sziuel akarunk szolgálni, migh itt leszwnk ihon az mi feiwnk, es semmi az mi alattunk ualoktol nem leszeon, csak feölsegeöd paranczollya megh onnan ualamire okot ne aggyonak. Ezzel ayanlyuk feölsegeödnek io akaratunkot es baratsagunkot. Datum Budä 20 Jul. Anno dni 1585.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

312.

1585 augusztus 1.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Egykorú, a hadi tanácsban készült másolat.

Szynan Passa etc.

Nāgos Ernestus herczegh nekwnk io szamszodunk, keözetunk utan. Megh hozak my nekwnk az Nāgod leuelett melybeol mindeneeket megh ertenk. Gyakolatassagual panaszolkodyk Nāgod az my alattunk ualokra, de az my panaszolko-

dasunkott sem nem hyszy sem megh nem halgattya Nāgod, iollehet sokszor megh talaltuk Nāgodot, de chyak az Nāgod alat ualo kapitanoknak beszedenek hiszen Nāgod; Mostanys regestum szerent be yruan az hathalmas czaszar portayan panaszokott teot Nāgod feleolunk, mely panazoknak iob rezze nem uolth igaz, merth my birunk az my alattunk ualo be-geokuel, es megys tudggyuk bŕntetny mykor bŕneok uagyon, kyket penygh mazullays teszŕnk benneök. De Nāgod nem tuggyuk mierth nem bŕntetty azakoth az kyk mynd szŕntelen az frygh elleön iarnak, auagy talam Nāgod nem byr uelek, merth szantalan az frygy ellen ualo czelekeödetteök, merth gyakorta szoktanak az hathalmas chyazar uaray ala szaguldanj, barmakot el haytany, nem regeön es az fyleky, dininy, keökey barmat juhoth el hayttottak, ismegh Budahoz nem mezze Dobo Ferencz ualamy lopokat Waz melleö kwldeöth, es az fŕreöl hatuan louat es kett tereokett el uittek, tizen ketteot ennek le uagtak, ismegh az waly, samboky barmot, az Oszman Czeleby barmath Feoldwarrol el hayttottak. Ismegh mostan az komaromiak, tataiak, Feyerwar melleöl az utbol ualamy teoreokeoketh uisznak uolth, kyt az walyak megh ertuen utannok mentek, hogy az teöreökeket megh szabadychak, de azok keözzŕlis kyket el fogtak kyket le uagtak, Nāgod azokat nem gondollya, es megh nem fenyti hogy megh szŕnnek, hanem chyak Nāgod az my alattunk ualokra panaszolkodyk. Towabba yrya Nāgod, hogy az honak tizenhatodik napian, három ezer teöreök menth uolth Wygles ala, es az zlatinayoknak ochowayknak barmokath el hayttottak, es harmincz szemeölt ferfiat es azzony allatott hoztak el, de nem harmincz, hanem harmincz hatott hoztak, merth embernek igazan kel szollany, nem kel hazudny, de Nāgodnak igazan mongyuk, hogy az Nāgod alat ualok szaguldattanak uoltt ide, ezekys eszeokban ueueön, hat szazan uttannak mentek, ugy annyera hogy az warygh mynd ŕzteök eökett, Azon keözbeon az el hozat emberekre talaluan es barmokra, ugy hoztak el. Isten tuggya az hirŕnkuel sem uolth, hanem mykoron megh ertettŕk uolna, eleönkben hozotank eökeöt, hogy megh bŕntessŕk, megh kerdenk my akaert azth czelekeöttek, eök azt mondak hogy my houa legyŕnk, ha eök mynd szŕntelen barmunkath yuhaynkat el haytyak, annyra hogy immar sem barmunk sem juhaink nem marattak, azerth czelettŕk, imhol teiŕnk ha mynd feyenket szedetys Nāgod, szabad Nāgod uelŕnk, de mynekŕnk ebben semmy bŕnŕnk nynczen, kyt Nāgodis megh itelhet, hogy az Nāgod alatt ualok mindenneöknek okay. Ahol Nāgod azt iria hogy az el hozott embereöketh

es barmokott uizza bochyattatnank, bathor ugy legyeön, csak Nāgodis az el uit hatuan lowat kett teörcökeöt, az fyleky, diuiny, keökkey, waly, samboky es az Oszman Czeleby barmat, es az waly eluyth teöreökeket uizza adassa, megh az el hozott embereöknel teöbbeötys uizza adattunk. Ezeöknek utanna iria Nāgod, hogyh negh beögh negy ezer magaual mentek uoltt Kanisa ala, de ualaky Nāgodnok azt mondatta, soha nagyob hyaban ualo dolgath es hazugsagoth nem mondhatot. Merth Canisa kerwl egy szanczagh beghnel teöb nynczen, az szygetuary beögh, de uelleye Nāgod hogy az mely castelt Nāgod akarattyabol Canisa kereöl czinalnak, hogy hyrwnkuel nynczen, de az hathalmas chyazzar legyen egessegen. Vegezeötre tuggya Nāgod megh enneok elleötte kett holnapual yrta Nāgod hogyh az tyzteössegeös ayandek keszen uagyon, kyben ez ydeygh mynd semmi nynczen, noha megh Sz. Gyeorgy napban annak ala menetelinek ideie el mult, mely dologbol ennek eleötte ketzer talaltuk megh Nāgodot, myuel immar keötzeör az my kygyelmes feyedelmwnk hñ chausza által paranczollattyat kwldetteö az tytesseögeös ayandek feleöl, Noha Nāgod yrya hogy eyel napual gondgya wagyon Nāgodnak ala boczatassara, de Nāgod meogh leuelwnkre sem teözeön ualazt, Isten uelönk. Datum Budæ prima Augustj, Anno etc. Octuagesimo primo.* Ez dologh nyluan uagyon az ky masnak uermet as eo maga esyk bele.

Archiducj Ernesto.

313.

1585 augusztus 29.

Szinán basa Ernő föherczegnek

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeös Ernestus herczegh, nekwnk tiszteölendeö szomszed vrunk baratunk. Keöszeonetwnket es minden tiszteössegeös dologban szolgulatunkot ayanlyuk feolsegeödnek. Megh hozak mi nekwnk az feölsegeöd leuelet, melyben iria feölsegeöd, hogy ennek eleötte egynehany hetuel az hatalmas czaszar portaiara meneö tiszteössegeös ayandek feolsegeödheöz iutott, es keszen uagyon, de hogy minket ez ideig bizonyossa nem teöt feleöle feölsegeöd es hitt leuelwnket nem kiuanta annak ala iwuete-lire kett okat mangya feölsegeöd. Eggyk, hogy az hatalmas czaszar portaian az mely keouete feolsegeteknek uagyon, igen

* Iráshiba quinto helyett.

betegeös uolna, ugy annyera hogy immar ugyan rementelen
 elete feleöl, es touab annak gond uiseleseben nem maradhat,
 ez okaertt szwksegeös keppen keszeriteteöt feolsegteök mast
 ualasztani heleben. Masodik oka, az Esztergam es Czigerdelen
 kezeöt ualo hid czinalas, mely feleöl sok kwlöomb kwlöomb
 fele hireököt uittek feölsegeödnek, de miuel el hitte feölsegeöd
 hogy mi semmi gonosz uegre azt nem inditottuk uolt, sem
 penigh ualami ellenkeözö dolgot nem engedwnk czelekeodni,
 ki miat az frigy megh bomlana, lam ennek eleötte megh irtuk
 feölsegeödnek, hogy semmi gonosz uegre nem czinaltattyuk,
 hanem eggyk oka hogy az szegensegeöt megh szantuk, hogy
 mikor szel uezs uolt, sokan benneök mind haiostol az Dunaban
 uezstenek, hogy mind magyar teöreök batorsagosan iwhesseön
 mehesseön rayta. Masodik oka hogy az hatalmas czaszar tar-
 hazaban onnan egynehany lö tereh penz iw. Harmadik oka
 hogy az feölsegeöd alat ualok, mind szwntelen Czigerdelen ala
 szaguldottanak, ott szintelen az palank mellet az teöreökeok-
 ben kiket le uagtanak, kiket eleueneön fogtanak, kitt feölsegeod-
 nek egynehanszor tuttara attunk, ha feölsegeöd az fele dol-
 goktol megh tartoztatta uolna eököt, talam el sem kezdettwk
 uolna, ha mi ualamitt akartunk uolna czelekeödni, nem szwk-
 segh uolt uolna mi nekwnk ott az hidat czinalnunk, mertt
 tuggya feölsegeöd Buda es Pest kezeött hid uagyon, mely
 hidon minden fele bekeuel menteön mehetnenk, de isten ne
 aggya azt, hogy mi ualamitt czelekeödnenk, mert mi az mi
 kegyelmes feiedelmwnkett fellywk es tisztellywk, ez okaert
 mind eyel nappal az frigynek otalmazasara igyekeozwnk, mertt
 ha mi az mi kegyelmes feiedelmwnkteöl nem felnenk czak az
 mi hozzank tartozokual egyeteomben három auagy negy hetigh
 egynehany uegbeli uarat megh uehetnenk, de ha mi azt
 czelekeödnenk, tuggyuk hogy az mi kegyelmes feiedelmwnk
 touab nem engedne eletwnkett, miert hogy feölsegeöd min-
 deneökett el hiszeön, mijs hireökett elegett hallunk de mi el
 nem hizzwk, es sokszor feölsegeödnek sok dolgott tuttara sem
 adunk, noha sokszor igazan panaszolkozhatnank, azert ha mitt
 oly dolgott feölsegeöd ertt, feolsegeöd nekwnk aggya tuttunkra,
 ha mijs feolsegeodnek igazan megh nem iriuk, ha mi hirwnk-
 uel es mi akaratunkbol uagyone es ha az dologh ugy uagyone,
 bator annak utanna az mi beszedeöket feolsegeöd ne higgye,
 mi mindenkoron igyekeöztwnk feolsegeödheöz io szomszed-
 sagual, io akaratall lenni es minden tiszteössegeös dologban
 szolgálni, kitt io neueön nem ueött feölsegeöd teolwnk, ebbeolis
 megh ertheti feölsegeöd hogy mi tizta szibeöl igyekeoztwnk
 feölsegeödnek szolgálni, miuel lattuk, hogy az hid czinalast

ellenzi feölsegeöd aztis el hagyattuk, mely dolgokert remenleöttwk hogy az hatalmas czaszar portaiain minden ioual be ayanl feölsegeöd, de nem hogy feölsegeod be ayanlott uolna, seött megh io czelekeödétwnkertt az hatalmas czaszar portaiain feölsegeöd panaszt teött feleölwnk, kireöl isten eleött aggyon szamott feölsegeöd es boczanando ne legyeon. Touabba az tiszteössegeös ayandekott iria feölsegeöd hogy kesedelemnelkwl ala boczattya, melynek gonduselesere ualasztott az Nāgos Hoffman Friderich Janos, kinek minden eö hozzaia tartozokual ala iwuetelire kiwana feölsegeöd az mi hitt leuelwnkett. Azert ez mi leuelwnk latuan ez megh neuzeöött feölsegtek keouetett minden tartoztatas nelkwl boczassa ala feölsegeöd. Fogaggyuk az mi hitwnkre tiszteössegwnkre hogy senkitekül semmi bantasa nem leszeön, seött minden hozzaia tartozokual egyeteomben mindeneök ellen bekesegeök leszeon, az mikeppen penigh mi hozzank iutnak, azonkeppen bekeuel es tiszteösseguel hiw embeorinkett ueleök aduan, az hatalmas czaszar portaiara kisertettywk es boczattjuk, az kik penigh uizza ternek hasonlatos keppen uizza boczattattjuk. Ezzel egyeteomben ayanlyuk feölsegeödnek io akaratunkot es baratsagunkot. Datum Budae 29 Aug. Anno domini 1585.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

314.

1585 augusztus.

Dobó Ferencz Szinán basának.

(Egykorú másolat, Országos Levéltár, Dobó-levéltár, 2. csomó, melléklet Ernő főherczeg 1585 aug. 27-iki leveléhez.)

Mi Ruzkay Dobo Ferencz Barsuarmegenek feo Ispannya, es az felseges romay czaszarnak Dunan innen orzag feo capitanya etc.

Tekentetes es Nāgos vr, keozeonetwnk utan tisztesseges magunk ayanlasatt iryuk mint zomzed ur baratunknak.

Az minemeö lewelett ez el mult napokban, az en kegelmes vramnak en feleolem jrta uolth, annak massat az en kegelmes vram, nekem kwldeotte. Ha ualami ala ualo ember irt uolna olyan meltatlan panazokath, es ream ualo uadlast, megh sem anyera czudalkoznam. De te raitad ki illyen feo tisztbli ember legi, felette igen czudalkozom, hogy magad meg nem

beczŕlleotted, es nem zegenlettel, egy hatalmas romay czazar-nak effele meltatlan panazokath jrnya. Ha jól meg gondolod, nem engem illetnek azok az panazok, hanem tegedeth, es az friginek ha meg kell romlany es te lesz oka. Merth miolta te az passasagban be jecttel, sok uolna eleo zamlalni, menyzer az en kegelmes vram ueegh hazay ala, bekeketh sok zamu teoreokkal es derek ereouel boczattal, kik által az holdult tartomanyokbays, egy nehany holdult falukoth, mellyek mint az baranyok a' te feyedelmetnek feyeth haytottak, es fizette-nek, ualami telhetetlen jzpahiak kedueerth, es magad ayan-dekozasaerth meltatlan es oknelkŕl el raboltattal. Annak felette a' czata te idedben soha meg nem zŕnt, nemis zŕnik hanem menten megen minden fele, es ha egebet nem kaphat-nak, a szegeny holdult paraztsagoth kapdossak, hordgyak es pusztittyak el. Az jzpahiaknakis magad haznaerth anny szabad-sagot engettel a' czazar jozagan, hogi az nagi kegetlen sar-czoltatásnak es fizetesnek miatta, egy nehany helyeken puz-tulton puztulnak a' faluk, uarosok, es nem lehet a' zegeni holdult keossegnek, semmi bizodalma a' te oltalmadban, se alattad ualo batorsagos meg maradasban. Mely dolgokot mys egynehanyzor tuttodra attunk, de te mint engedetlen es karos zolga, a' te magad haznat nezted inkab, hogy nem mint vrad-nak karat, ki nyluan megteczik ebbeöl, hogy soha meg egi passa ideybennis nem uolth az holdult keossegnek illyen nagy romlassa es puztulasa, mint te idedben. Azert te uagy mind az frigynek fel bontasanak inditoya, mind az orszag puztula-sanak oka, ki se vraddal se vrad karauál nem gondolsz.

Toabba amint irtal az en kegelmes vramnak, es feyedel-memnek, hogy az en keoreoleottem ualo ezes neeu emberek tanacz adasokra affele zokoth mondottam uolna, eö felsege ellen, 'amellyekkel uadlasz, czudalkozom rayta, mi uit arra, es miczoda germeki ezel birtad rea magadot, hogy illyen feo tiszt uiseleo ember leŕen, egy hatalmas romay czazar-nak affele dolgoth mersz jrni, aki ugy nincz, es soha senkiteol nem hallotta, hanem csak magadtul gondoltad. Czudalom aztis, miczoda orczaual kertel leueled által, illyen nagy feyedelem-teol szabadsagot arra hogy engem meg bŕntetnel. Nem tudode hogy az en kegelmes vramnak sok szolgay uadnak, olyanok mint te uagy, esmer engemet az en kegelmes uram feyedelmem ki legek, es nem ketelkedik semmit se. hiusegem, se engedel-messegem feleol: kezeben eo Felsegenek az en ŕsteökeöm, a' te segetsegednelkylis, meg bŕntetheth engemeth, ualamikor akarya, De te neked feö embernek, zegien ily dolgoth keol-tened, aky ugy nincz, es gondolhattad uolna, hogy szemedre

teer, Azert mazor meg gondold mit jrsz, es kinek irsz, hogy jrasodbul gialazatod ne keouetkezek: Merth ha ez utan effele hamis dolgot mi reank keoltesz, hidgyed hogy ismegint mi teoleonkis ualaszod leszen.

Az Feyedelmek dolgainak beketh hagyuan, en magam zemelyemmel, ha mi dolgoz leszen haragodat nem engesztelem es nem kerlek hogy semmit hatra hagy benne.

315.

1585 szeptember 3.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczegh, nekőnk tiszteolendeő szomszed barátunk. Keőszeönetőnk es magunk ayanlása utan. Megh hozak mi nekőnk az feölsegeöd leuelet, mely mi nekőnk szollo leuel mellett, az mely leuelet feolsegeöd romay czaszar eő feölsege oratoranak irtt, az hatalmas czaszar portaiara hogy megh kőlgyőwk, iria feolsegeöd hogy, az tiszteőssegeős aiandeknak hamar napon ualo ala meneteli feleöl akaria feölsegeöd bizonyossa tenni, mely leuelben iria feölsegeöd hogyha mi keteölkeödnenk szabadon feöl bonczuk, es megh oluastassuk, mi az feolsegeöd irasaban es beszedeiben nem ketelkeödőnk, es bizonynal higgye feölsegeöd hogy feöl nem bontattuk, hanem minden kesedelemnelkől hiw emberőnk által, az feolsegteök oratoranak az hatalmas czaszar portaiara megh kőldeöttwk. Ezzel egyeteomben ayanlyuk feolsegeödnek io akaratumkot es baratsagunkot. Datum Budae 3. Sepembris. Anno domini 1585.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

316.

1585 szeptember 14.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczegh, nekőnk tiszteölendeő szomszed vr barátunk. Keőszeonetőnket es minden tiszteőssegeős

dologban szolgálatunkot ayanlyuk feölsegeödnek. Ez feölwl ualo napokban iuta hozzank az feölsegeöd leuele, melyben irta feölsegeöd, hogy az hatalmas czaszarhoz meneö tiszteössegeös ayandekot, minden kesedeleömmelkwl feölsegeöd ala akarna boczatni, melynek gond uiselesere uegezteteöt az Nāgos Hoffman Friderich Janos, kinek minden hozzáia tartozoual ala iwuetelire kiuanta feölsegeöd az mi hitt leuelwñket, mellyet immar hogy megh kwldeöttwñk uagyon tizen nyolczad napia, mind azon által megis sohol hireis ninczen, mi mindenkoron igyekeöztwñk feölsegeödnek iouara, ennek utannais mindenkoron minden tiszteössegeös dologban akarunk feölsegeödnek szolgálni, de hogy immar az tiszteössegeös ayandek enny ideig keseöt, miuel annak ala menetelinek ideie nem mostan el mult, egyebet nem gondolunk rayta, hanem hogy megis keszen ninczen, mas az, erteöttwk hogy uoltak ollyak, kik azt attak feölsegeödnek tanaczul, hogy feölsegeöd megh ala ne boczatana, de bizonyara azok ualakik azt tanaczul attak feölsegeödnek iot nem akarnak, azert feölsegeöd mi nekwlñk bizonynal tutunkra uagyone ninczene. Touabba nyliuan uagyon feölsegeödnel hogy miolta az hatalmas czaszarnak az Keözeöl bas feiedeleömmuel hada uagyon, azultatol foguan az aros nepek iwtttek es mentek, kereskeöttek, sohol senki eeket nem bantotta, kibeöl mind az mi kegyelmes feiedelmwñk smind romay czaszarnak eö feölsegenek haszna uolt, mostan penig az feölsegeöök alat ualok, uakmereökeppen az frigyeöt megh nem gondoluan, egy Tur neuw uarosbeli sokadalomban reaiok wteöttek mind keresztyen smind teöreök marhaiat feöl dultak egynehany szegeny aros teöreöket es mind marhastol el uittek, kibeöl mind az mi kegyelmes feiedelmwñknek smind romay czaszarnak eö feölsegenek nagy kara uagyon, mely dolognak nem kelleöt uolna lenni, mert azok nem ezatazok hanem szegeny aros nepek uoltak, azert paranczollya megh feölsegeöd hogy szegenyek mind marhastol bekeuel uizza boczattassanak, hogy ennek utannais ez fele dologbol ualami oly dologh ne keöuetkeozzek. Az tiszteössegeös ayandek dolgat penigh az mi illeti, ha keszen uagyon az mind feölsegeöd irta touab ne kellelye feölsegeöd, mert lattya feölsegeöd annak ideie regeön el mult. Ezzel egyeteomben ayanlyuk feölsegeödnek io akaratunkot es szomszedsagunkot. Datum Budae 14. Septembris. Anno domini 1585.

Post scripta. Emlekeözik feölsegeöd feleöle, hogy ez el mult napokban az february dolog feleöl az hatalmas czaszar portaiara mi feleolwñk panaszt teöt, noha semmi igaz oka nem uolt, mostan lassa feölsegeöd az Turon leöt dolognak ki oka,

noha mi az hatalmas czaszarnak tuttara nem attuk, de tuggyuk hogy eö feolsegenek tuttara uagyon, azonkeppen mostan Damasd ala iwttek, kikben huszat eleueneön fogtak es hetet le uagtak, mely dolgot tuggyuk az mi kegyelmes feiedelmwnk mi teölwnk igazan megh akar tudni, nincz mit tennwnk az hatalmas czaszarnak igazan tuttara kel adnunk, kibeöl mi nekwnk feölsegeöd megh boczasson.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

317.

1585 október 8.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeös Ernestus herczegh, nekwnk szereteö szomszed baratunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Tuggya azt feölsegeöd hogy az tiszteössegeös ayandeknak ala iwuetelenek ideie regeön megh Sz. Gyeörgy napian el mult, es az hitt leuelnekis ideie, mellyet kert uala feolsegeöd az tiszteössegeös ayandeknak ala iwuetelelere, ket holnapia hogy el mult, azert mi mind iol tuggyuk kesesenek oka mi legyeön, im mostan uyonna ismegh az mi kegyelmes feiedelmwnk-teöl paranczolat iwtte, mi teölwnk akaria az tiszteössegeös ayandeknak kesesenek okat megh tudni, mijs ez okaert bizonyos ualazt uarunk feölsegeödtyl hat auagy heft napigh, hogyha uagyone ninczene, mas az, az Turrol el uit aros teöreökeöketis mind marhastul feölsegeöd ha uizza boczattattyae uagy nem, aztis feölsegeöd aggya tuttunkra, mi mind ez ideigis teöreököttwnk az feölsegeöd baratsagaert mind eyel nappal, hogy az ket feiedelem közeöt ualami idegeonsegh ne legyeön, es az frigy megh maradhasson, ez ideig eleget tórtwnk, de ez utan immar nem tórhettwnk, hanem az mi kegyelmes feiedelmwnke mindenekreöl bizonyossa kel tennwnk, feolsegeöd iol tuggya hogy az hatalmas czaszarnak hozzu kargya uagyon, az houa akar oda er uele, azert ha ualami ez utan teörtenik feölsegeöd mi teölwnk ne tuggya. Ezzel ayanlyuk feölsegeödnek io akaratunkot es baratsagunkot. Datum Budae. 8. Octobris. Anno domini 1585.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

318.

1585 október 30.

Szinán basa Braun Erasmusnak.

Országos Levéltár Akad. Ir. 120. csomó XIX. kötet.

Mi Szinan passa . . .

Tekinteteős es Nāgos Ur, nekŵnk io szomszed barátunk Keőszeonetŵnk es magunk ayanlása utan. Megh ertenk az Nāgod leuelebeöl mitt ir Nāgod az koppany Aly begh dolga feleol, tuggya Nāgod ennek eleötteis megh irtuk uolt Nāgodnak hogy Aly begh Constantinapolyban ment, megh ez ideig megh nem iŵtt az Nāgod baratsagaert szinten odais utanna irtunk, hogy menteöl hamarab megh iŵyeon es Nāgodat megh elegicze, hirŵnk iŵtt feleöle hogy regeön iŵueöben uagyon, ma holnap feöl erkeözik, azert mihelt megh iŵ, az Nāgod baratsagaert rea ereöltettyŵk hogy Nāgodat megh elegicze. Isten uelŵnk. Datum Budae penultimo Octobris anno domini 1585.

[Kivül.] Az tekinteteős es Nāgos vrnak, Erasmus Praunak, romay czaszar eö feölsege hadakozo tanaczanak, nekŵnk io szomszed barátunknak adassek.

319.

1585 október 30 körül.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczegh nekŵnk szereteö szomszed barátunk keőszeonetŵnk es magunk ayanlása vtan. Az feolsegteök hiŵ embere Hoffman Friderich Janos, kit feolsegteök az hatalmas czaszar portaiara boczatott az tisztessegeős ayandekual mi hozzank egessegben iutott, kitt mind az eö hozza tartozokual io keduel fogattunk io szeomuel lattunk, es az feolsegeöd kiuansaga szerent minden tiszteösseggel uoltunk hozzáia, azonkeppen minden tartoztatásnelkŵl hiŵ emberinket melleie aduan tiszteösseggel az hatalmas czaszar portaiara boczattuk. Touabba iria feölsegeöd hogy az mi allattunk ualokot meg feddenek, hogy az frigy ellen ne iarnanak, isten

iol tuggya hogy megh ez ideig mind eyel nappal azon uoltunk hogy az mi kegyelmes feiedelmwnk es romay czaszar eö feolsege keözeöt ualo frigy megh maraggyon, es eppen megh tartassek, ez utannis ha isten eltet, azon teörekeozwnk, hogy az mint az mi kegyelmes feiedelmwnknek tiszta orczaual es tiszta sziuel hogy szolgálunk, feölsegteöknekis akarunk szolgálni, de feolsegeöd ha akaria az frigynek megh maradasat, az uegbeli magyar uraknak szauat feolsegeod ne higgye, mert mindenkor ualamit eö magok czelekeödnek, feolsegeodnek ugy aggyak eleiben hogy az mi alattunk ualok okai, de feolsegeöd ne higgye szauokot, mert egynehanszor irtunk nekiek, hogy az frigy ellen ne iarionak, mert ha kiralynak eö feölsegenek tuttara aggyuk iol nem iarnak, eök olyan ualazt tesznek hogy kiraly mi nekwnk mit tehet, mi szabad urak uagyunk, mas az egynehany szegeny legeny uagyon kinek solgya nincz, hanem eleteoket szablyaiokual keresik, nem tuggyuk ha feolsegeödnek hireuel uagyone ninczene: Im mostan az tury dologbolis megh teczik hazugsagok, mert hiszem mostan az teöreök reaiok nem ment, kik miat ennek utannais leszeön az frigynek feöl bomlása, azért feölsegeod paranczollya megh minden uegbelieknek, hogy minden ellenkeözeö dologtol megh szwnnyenek, mi elegek uagyunk az mi alattunk ualokot megh bwntetni. Ezeknek utanna, ennek eleötteis leuelwnk által talaltuk megh feolsegeödet, es kertwk uala feölsegeodet az mi kegyelmes feiedelmwnk szauauual, hogy az el uitt aros nepeket feolsegeöd el boczattassa, mely mi leuelwnkre feölsegeöd megh ualazt sem teöt, feolsegeöd megh higgye, hogy az mi kegyelmes feiedelmwnknek ket paranczolattya iwtt, hogy azokat megh keriwk, mi az hatalmas czaszar szauauual kertwk, de feolsegeöd megh nem kwlde eököt, mind az által hogy az ket hatalmas feiedelem keözeöt az frigy . . .

(7 sor leszakadt.)

[Kívül magyarul : Ernő herczegnek.]

320.

1585 november 1.

Szinán basa Rudolfnak.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeös romay czaszar nekwnk tiszteolendeö szomszed vrunk. Minden tisztesseseges dologban szolgulatunkot ayanlyuk

feolsegeodnek. Az feolsegeöd hiw embere Hoffman Friderich Janos kit feolsegeöd az hatalmas czaszar portaiara boczatot az tisztessegeös ayandekual, mi hozzank egessegben iutott, kitt mind az eö hozzáia tartozokual io keduel lattunk es fogatunk, ugyan azonkeppen tartozasnelkwl hiw embeorinket melleie aduan tiszteosseggel az hatalmas czaszar portaiara boczattunk, hogy feolsegeöd ilyen iambor eszeös embert boczatot igen eorwlywkw, ki czaszarok keözeöt szolgálni tud; ahol pedig feolsegeöd azt iria, hogy ha mitt feolsegeöd szouauual szol megh higgywkw szouat, az feolsegeöd irasa szerent mi megh hittwkw az mit feolsegeöd szouauual szollot, mijs minden beszedere ualazt teottwkw kit tudunk bizonynal hogy feolsegeodnek mindeneöket megh irt az feolsegeöd embeöre. Ezeöknek utanna feolsegeöd iria hogy az uegbelieknek megh paranczolnank hogy az frigy ellen ne iarnanak, Isten tuggya hogy mind ez ideigis eyel nappal teörekeöttwkw az frigyeöt megh tartani es otalmazni, mert mi birunk az mi alattunk ualokual, es mikor bwnéök uagyon megis bwnettywkw, de az feolsegeödheöz tartozo uegbeli magyar urak, az mi kegyelmes feiedelmwkw es feolsegeöd keozeöt ualo frigyeöt megh nem gondolyak sem megh nem tartyak seöt mindenkor ellene iarnak, mikor penigh ualamit az frigy ellen czelekeödnek, feolsegeodnek ugy aggyak eleiben hogy az mi hozzank tartozok okai, de feolsegeöd ne higgye szauokot, mert ez Turon leott dologbolis megh teczik hazugsagok, hiszem ackor az teöreök nem ment reaiok, mi egynehanszor irtunk az magyar uraknak miert czelekeözteök az frigy ellen, ha mi azt kiralynak eö feolsegenek tuttara aggyuk, nem gondolyatoke hogy nem iol iartok, az magyar urak nekwnk olyan ualazt tesznek, az kiraly mitt tehet mi nekwnk mi szabad urak uagyunk, mas az egynehany szegeny legendy uagyon kinek solgya ninczen, hanem szablyaiuual keresi eletet, nem tuggyuk ha feolsegeödnek hireuel uagyone ninczene, mi azert akarank feolsegeödnek tuttara adnunk ez dologkot, miuel hogy mint az mi kegyelmes feiedelmwkwknak tizta sziuel es tizta orczauual akarunk szolgálni, feolsegeödnek is azonkeppen tizta sziuel es tizta orczauual akarunk szolgálni.

Touabba eztis akarank feolsegeödnek tuttara adnunk, hogy egy hitben es sohol az aros nepeket nem bantyak, tuggyuk aztis hogy feolsegeodnel nyluan uagyon, miolta az hatalmas czaszar az Keözeöl basual hadakozik (es noha orszagabannis megh ueot) nyolcz kilencz esztendeotwkwl foguan, mind azon által megis az aros nep iwtt es ment senki nem bantya, az mi kegyelmes feiedelmwkw es felsegeöd keözeöt harmincz esz-

tendeotwl foguan frigy leuen, az feölsegeödheöz tartozo magyar urak megh nem gondoltak, hanem az hatalmas czaszarnak es feölsegeodnek egy Tur neuw uarosara wtuen az sokadalmat feöl dultak, mind az ot ualoknak smind egyebeknek marhaio- kot el uittek es egynehany szegeny aros teöreökeöt marhastol el uittek, kibeöl mind az hatalmas czaszarnak smind feölsegeöd- nek nagy kara leöt, mely dolog isten ellen uagyon, kit sem magyar sem teöreök igaznak nem itel, tuggyuk hogy feöl- segeodis ionak nem iteli, ki feleöl az hatalmas czaszarnak ket paranczolatya iwt hogy azokat az hatalmas czaszar szauauaal megh keriwk, azert Ernestus herczegh eö feolsegenek ketszer leuelwnket kwldeöttwk, es az mi kegyelmes feidel- mwnk szouauaal az el uit aros nepeket kertwk, de eö feölsege leuelwnkre megh ualazt sem teöt, de miuel hogy az frigy megh maraggyon, az mi kegyelmes feiedelmwnknek ugy tut- tara nem attuk, hogy leuelwnkre ualazt sem teöt uolna, hanem ugy attuk eleiben, hogy ez dologh sem feölsegeodnek sem Ernestus herczeg eö feölsegenek hireuel ninczen seöt bizo- dalmunk uagyon hogy megh kwldik, es azokat megh bwntetik az kik azt czelekeöttek, azert keriwk feölsegeödet hogy az el uit aros nepeket kwlgye megh feölsegeöd, hogy az mi irasunkis igaz leheseön az mi kegyelmes feiedelmwnk eleöt, kitt az mi kegyelmes feiedelmwnkis io neueön ueszeön feölsegeodtwl, kiert mijs teöb szolgatalual leszwnk feölsegeodnek, eggyk az, hogy az tiszteössegeös ayandekis kescön iwt, mas az ez dologis leöt, mely dolgokert tuggyuk az hatalmas czaszar igen megh haragut, de ha feölsegeöd azokat megh kwldi eyel nappal ugy teörekeözwnk, hogy az hatalmas czaszarnak haragiat minden iora uegezzwk. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budae. 1 die Nouembris. Anno domini 1585.

[Kivül magyarul: a római császárnak.]

321.

1586 febr. 2.

Szinán basa Kielman Andrasnak.

Országos Levéltár Akad. ir. 120. csomó, XIX. kötet.

Mi Szinan passa . . .

Tekinteteös es Nāgos vr, nekwnk io szomszed barátunk, Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Meg hozak mi

nekűnk az N. leuelett az Vely aga dolga feleol, ki feleol ennek eleotteis irtt mi nekűnk N. mi az mi magunk ayanlása szerentt, Vely agatt ide hozattuk volt, es egy holnapig itt fogua tartattuk, oda feol akartuk keoteozue kűldeni, de miuel Vely aga Komaromy Janos deak es az keouetnek embeori eleott, sok iambor vitez embereokuel megh bizonytotta, hogy eo sarezat eppen megh fizette, mind azon altal megis Janos deaktol megh izentűk volt es meg is irtuk volt Nāgodnak, hogy N. kűlgyeön egy zalogott ide, mijs Vely agat feol kűlgyűk, nem mondottae meg ezt Janos deak, auagy leuelűnket nem attake meg, azert kűlgyeön egy zalogot N mijs Vely agat feol kűlgyűk, ott is lassak meg teorueny szerentt, ha Vely agat adossa teheti N. maragyon ott, es mi az zalogot el boezattyuk, hol penig Veli agatt N. adossa nem teheti bozassa el N.; iollehet ha szinten itt Vely aga ados volnaes io modunk volna benne hogy meg tartanank, mert mi nekűnk egy Turoczy Peter neuű rabunkot megtartottak ott feön, kinek negy ezer forint sareza, de mig az az mi rabunk auagy sareza meg nem leszeön, senki rabia dolgaban mi nem artyuk magunkot ez vtan, hanem az ki hol el mehet menteön mennyeön. Isten velűnk. Datum Budae 2. Febr. Anno domini 1586.

Ez leuel mikor keszen volna, erteottűk, hogy Vely aga is meg rabba eseöt, egy ros szeszeogeos, nem tuggyuk ha igaze auagy nem, azert lattassa meg N. Kanisa fele ha vgy vagyone.

[Kivül.] Az tekinteteos es Nāgos vrnak, Kielman Andrasnak, romay czaszar eo feolsege hadakozo tanaczanak, nekűnk io szomszed barátunknak adasek.

322.

1586 febr. 4.

Szinán basa Braun Erasmusnak.

Országos Levéltár Akad. ir. 120. csomó XIX. kötet.

Mi Szinan passa . . .

Tekinteteos es Nāgos vr, nekűnk io szomszed barátunk. Keoszeonetűnk es magunk ayanlása vtan. Meg hozak mi nekűnk az N. leuelett, mellyett irt N. az koppany Aly beg sareza feleol, tuggya N. hogy az hatalmas czaszar vezere Oszman passa, es az teob vezer passak leuelett kűl-

deötték volt kiralynak eö feölsegenek, az Aly begh sarcaza feleöl, hogy eö feolsege az hatalmas czaszarnak meg engedne az Aly beg sarczatt, mi nalunk vgy vagyon tudua, hogy eö feolsege az hatalmas czaszarnak nem engette, nem tuggyuk mi az oka hogy Nāgöd megis reank ir feleöle, azert ha eö feolsege megh nem engette, eö feolsege leuele altal aggya tuttunkra, es mi gondot viselwnk rola. Isten velwnk. Datum Budae 4. Febr. anno domini 1586.

[Kivül.] Az tekinteteös es Nāgos vrnak, Erasmus Praunak, romay czaszar eö feölsege hadakozo tanaczanak, nekwnk io szomszed baratunknak adassek.

323.

1586 február 15.

Szinán basa Rudolfnak.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeös romay czaszar nekwnk tiszteölendeö szomszed vrunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Juta mi hozzank 14. Febr. az hatalmas czaszar portaiarol az feolsegeöd oratoranak egy embeöre egessegben, mellyet hattak hogy feölsegeödheöz kesedelemnelkwl boczassunk, kit minden tartoztatásnelkwl feölsegeödheöz boczattunk. Touabba ennek eleötte az mi kegyelmes feiedelmwnk megh paranczolta uala nekwnk hogy feolsegeodet megh talalnank, az Turon leött dolog feleöl, hogy mi annak az oka hogy hol feölsegeöd keözeöt es az mi kegyelmes feiedelmwnk keözeöt frigy uagyon azkeppen czelekeödnek az feölsegeödheöz tartozok, miuel mi feölsegeödnek iouat akariuk, es mikeppen az mi kegyelmes feiedelmwnknek igazan szolgalunk feölsegeodnek azonkeppen igazan akarunk szolgalni ez szomszedsagban, ez okaert az mi kegyelmes feiedelmwnk paranczolattyabol, tuttara attuk uala feölsegeodnek, hogy feölsegeöd az hatalmas czaszar kiüansaga szerent, az el üt szegeny aros teöreökeöket mind marhastol megh adatna, mely mi leuelwnkre feolsegeöd mind ez ideigis semmi ualazt nem ada, mostan ismeg uyonna az hatalmas czaszar paranczolattya iuta, akaria megh tudni teölwnk, ha feölsegeödnek irtunke feleöle, es hogyha feölsegeöd megh adattae auagy nem, es mi annak az dolognak az oka, feölsegeöd-twl azert ualazt uarunk, hogy tuggyuk mijs az mi kegyelmes feiedelmwnket bizonyossa tenni feleöle. Istennek hala tuggyuk

hallotta feölsegeöd mikeppen biriuk mi az alattunk ualo uitezeöket, hogy semmi gonossagot nem engedwnk czelekeodnieök, mioltatol foguan mi itt Budaban uagyunk, sem falukot nem rablottak, sem uarak ala nem szaguldnek, ha ki penig oly dolgot czelekeodnek mi kemeny bwn tetessel megh bwn tettywk, ezkeppen kellene feolsegteöknekis czelekeödni, job uolna ha az hatalmas czaszar beszedenek engedne feolsegeöd, de egy nap ninczen, hogy az feolsegeöd alat ualok az hatalmas czaszar uaray ala nem szaguldananak, es egyeb gonossagot nem czelekeodnenek az frigy ellen, azert paranczollya meg feolsegeöd minden uegbeli kapitanoknak, az fele dologtol szwnnyenek megh tartsak az frigyheöz magokot, mely frigy maradhasson meg az mi kegyelmes feiedelmwnk es feölsegeöd keözeot, ezeöket io akaratumkbol akarank feölsegeödnek tuttara adnunk. Valaszt uarunk feölsegeodteöl es az szegeny aros nepeknek mint marhastol ualo megh kwldeket. Isten eltesse feolsegeodet. Datum Budae 15. Febr. anno domini 1586.

[*Kivül magyarul: a római császárnak.*]

324.

1586. márcz. 29.

Szinán basa Pálffy Miklós, komáromi főkapitánynak.

Országos Levéltár, Akad. ir. 120. esomó, XIX. kötet.

Mi Szinan passa . . .

Keöszeönetwnkett es magunk ayanlasat iriuk mint io szomszed barátunknak. Megh hozak mi nekwnk az ti embeöriteök Neuery Tamas es Jakab deak az ti leueleteökett, Ernestus herczeg leueleuel egyeteömben, melybeöl megh ertenk hogy miuel megh paranczolta volna, hogy az koppany beg maradek sarczaertt, az varosbeliekett kik kezeseök ereötte meg tartoztatnatok, mely dologott az mi baratsagunkertt ez ideig megh nem czelekeötteteök, hanem mi nekwnk akaratok eleb tuttunkra adni; ennek eleötteis irtunk volt, miuel erteöttwk hogy az hatalmas czaszarnak es az vezer passaknak az kiraly az koppany beg maradek sarczatt megh engette, szinten az hatalmas czaszar portaiarolis iwtt hirwnk feleöle, mi ez ideig azt tuttuk, azert tizen eött napig kwlgyeteök az kiraly leuelett, hogy meg nem engette, miuel az kencztarto itthon nin-

ezen, addig eöis megh iw, az koppany begeötis ide hozattyuk, es az mi tehetsegwnk szerentt, iollehett kezceseök nem vagyunk erte, teörekeödwnk azon hogy sarczanak elegett tegyeön az io szomszedsagertt es az kencztarto keresere teörekeöttwnk ennek eleötteis dolgaban, az tizen eöt ezer forintotis kitt feöl vittek, mi altalunk vagyon, kitt ha mi nem voltunk volna tiz esztendeig is megh nem kwldeöttek volna, louakot kikett valczagaban feöl vittek kiket el nem veöttek azokatis en altalam vittek feöl, en teölem ezis eleg volna az menytt teörekeöttem, de mind azon altal ha az kiraly leuelett kwlldi, hogy megh nem engette sarczatt az menyben lehet mi teölwnk az io szomszedsagertt teörekeödwnk hogy sarczanak elegett tegyeön. Ezeöknek vtanna megh adak mi nekwnk az ti embeoriteök az sisakott melyett kwldeötteteök, kitt io neueön veöttwnk, kiert minden io szomszedsagos baratsagunkott ayanlyuk; azon embeoriteökteöl az mitt szoual izenteteök, mindeneöket megh erteöttwnk. Isten velwnk. Datum Budae 29 Martii anno Domini 1586.

[Kivül.] Ez leuel adassek az Palfy Miklosnak komaromi feo kapitannak, nekem io szomszed barátomnak

Komaromba.

325.

1586 május 4.

Mehemet, a budai basa titkára Pálffy Miklós főkapitánynak.

En Mehemett kihalja, az en Nāgos kegyelmes vram, jeö-
uendeö Aly passa uduaranak feö gonduiselőie Budan etc.

Tekinteteös es N. vr, nekeöm tizteölendeö szomszed vr barátom. Keöszeöneteöm es magam ayanlasanak vtanna. Erteöttwk hogy N. valami egy palankott czinaltatott, mellyet nem kelleöt volna Nāgodnak czelekeödni, mertt ez az frigynek ellene vagyon, nem tuggyuk ha ez dologh romay czaszar eö f. akarattyabol vagyone, auagy N. magatol czelekeötte, mely dolog miat ha az hatalmas czaszar portaiian valo keöue-
teön ha valami esik, N. aggyon szamot rola. Isten eltesse N. Datum Budae 4. May. Anno domini 1586.

Ha eö feolsegenek hire ninczen ebben, N. meg bo-
czasson, de eo feolsegenek is tuttara kel adnunk; mert ez nem io dolog, mi azon igyekeözwnk hogy az szomszedban baratsagos keppen lehetne N. az mi kegyelmes vrunkual, tuggya N. nyolcz kilencz esztendeie mioltatol foguan az

hatalmas czaszarnak az Keözeöl Basual hada vagyon, isten otalmazzon ha ezt az hatalmas czaszar megh erti, hogy az eö birodalmaban palankott czinaltak, ha hadat ide teriti, meg gondolhattya N. hogy semmi io nem keöuetkeözik beleöle, hogy az io szomszedsag es baratsag meg maraggyon keöztwnk, es hogy az frigy meg maraggyon io akaratumkbol akarank N. tuttara adnunk, hogy az fele dolgot ne czelekeöggyek N; hanem tartsa az frigyheöz magat N; mert ebbeöl semmi egyeb nem keöuetkeözik, hanem az szegensegnek romlása veszeödelme.

[Kivül.] Az tekinteteös es N. vrnak, Pallfy Miklosnak, Posony es komaromy varmegyeknek feö ispannyanak, es komaromy feö kapitannak, nekeöm tizteölendeö szomszed baratomnak adassek.

326.

1586 augusztus 14.

Ali basa* Ernö főherczegnek.

Egykorú másolat, Országos Levéltár, Dobó-levéltár, 2. csomó.

Ezeöknek utanna, az Saswar Passa feleöl az myt yr Feol-segeöd, iollehet yt nem uoltunk akor, de my koron ide erkeöz-tunk uolna, megh kerdeozenk annak oka my legyen, de megh erteottük, hogy annak nem eö uolt oka, hanem Dobo Ferencz iwth uolth az eztergamy palank ala, kyt my koron megh erteottek uolna uttannak mentek eöket wzueön, talaltak ualamy falura, ky az hathalmas chyazzar leueleöben noha be uolth irua, es annak eleötte mynd az hatalmas chyazzarett smynd spahyiaaett igazan megh attak, mostan be nem akartak iwnyy, azokban meltan hoztak el, de mynd azoknakys, mynd az feölse-gednek megh irtuk, az feölseöged alat ualok okay, my ez fele dolgot eleget irhatnank az myt az feölsegeöd alat ualok che-lekednek. Chyak myolta yt my eörkeztunkis, mynd most az feölsegeöd emberis lattak, kiket hoztak, kyk egy nyhany zazloual Hathuan ala mentek, uak mereö keppen az fryget nem gondoluan, De ez fele dolgot feölsegednek nem aggyak igazan tuttara, Azerth Feölsegeöd myndeön uegbely capitanok-

* Kala,likoz Ali másodsor budai basa 1586 május -- 1587 febr-uár 22.

nak paranczollya megh tarczak az fryghöz magokat, Isten akarattyabol my gondot uiselw̄nk az my allattunk ualokra, hogy semmy oly dologra okat nem adnak.

Datum Budæ 14. Augusti a. 1586.

Archiduci Ernesto.

327.

1586 szeptember 3.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa az hatalmas Istennek io akarattyabol teőreök czaszarnak tanacza, es feő heltartoia Budan, es gond uiseleöie Magyar orszagnak etc.

Feölsegeős Ernestus herczegh, nekŵnk szereteő szomszed barátunk. Keöszeönetŵnk es magunk ayanlása utan. Illyen dologbol akarank feölsegeödett megh talalnunk, hogy uagyon az hatalmas czaszarnak egy Alap neuŵ faluia, mely falu feölden uolt eleiteöl fogua egy seletrom haz, kiben seletromott feöztek, kiteöl mind ez ideig senkinek semmit nem fizettek, mostan penig Bornemizza Janos az palotay kapitan az szegen-segeöt fenyögeti es haborgattya ereötte, azt irta nekik hogy ha nem fizetnek az haztol, ugy czelekeödik ueleök hogy sem nekŵnk sem feölsegteöknek nem leszeön, feölsegteök mindenkoron iria leueleben hogy frigyeöt megh tartya feölsegteök, ez penig ez Bornemizza Janos az frigy ellen iar, nem tuggyuk ha feölsegteökhöz tartozoe, auagy kŵleön partott ŵteött maganak, ha feölsegteökhöz tartozo paranczollya megh, tartsa az frigyheöz magat ne haborgassa az szegensegeöt meltatlan, hol penig kŵleön partott ŵteöt maganak es feölsegteökhöz nem halgat, mi nekŵnk feölsegteök aggya tuttunkra, az hatalmas czaszar utan mi gondot uiselw̄nk rola. Ezzel ayanlyuk feölsegeödnek io akaratunkot es szomszedsagunkot. Datum Budæ 3. Septembris anno Domini 1586.

[Kivül latinul: Ernő herczegnek.]

1586 szeptember 20.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczegh nekőwnk szereteő szomszed barátunk. Keőszeőnetőwnk es magunk ayanlása utan. Megh hozak mi nekőwnk az feőlsegeőd leuelet, melyben iria feolsegeőd hogy miuel az mi alattunk ualo uitezeők mind keszen uolnanak, kik rablani keszwltenek uolna, ualaki feőlsegeődnek azt ugy atta tuttara de nem igazan, mert mi meltatlan rablast senkinek nem engedőwnk czelekeődni. Az Sasuar passa dolgat penig az mi illeti ki feleöl panaszkodik feőlsegeőd, iollehet mi akkor megh Budan nem uoltunk, mind azonaltal az mint ennek eleőtteis megh irtuk feőlsegeődnek, erteőtőwk hogy Dobo Ferencz iőt uolt az hatalmas czaszar uara Esztergam ala, azokat őwuen talaltak ualami falukra kik eleiteöl foguan hodoltak uoltak, kik sok ideie hogy az hatalmas czaszar adoiat sem szpahiaioket megh nem attak, azokban egynehanyat hoztak uolt el, azokis teőreőcke leottek egyeb fele rab itt ninczen. Touabba iria feőlsegeőd hogy nem csak ez leöt, hanem Canisa fele ketszer teőttenek uolna rablast, abban nekőwnk hirőwnk nem uolt, azert az feőlsegeőd leuele latuan mingyarast czauusunkot boczattuk, megh akariuk tudni mint leött, ha ki ualami meltatlan dolgott czelekeődeőt leend, ereő bōwntetessel megh bōwntettyōk, mert mi az frigyheőz akariuk tartani magunkot: Mi meltan panaszkodhatnank de feőlsegeődnek nem akartuk ez ideig azzal feiettl faylalni, megh paranczolta az hatalmas czaszar hogy az tury es Kalmanczan leött dolgott megh tuggyuk mi okaertt leött, honnan sok szegeny aros teőreőkeőkeőt mind marhastol el uittek, mely dolgbol mind ez ideig nem bantottuk feolsegeődet.

Uiszontagh mikor mi Budaban utottunk az feőlsegeőd alat ualo uegbeliek Geszteős ala iőttek, megh akartak uenni, az geszteősy uitezeőkis mind keőuekuel ide ki hagygaluan smind egyebkeppen otalmaztak magokot, megh nem uehettek az uarat, hanem egynehany teőreőkeőt az uartan meg leöttek az keppen uizza tertek.

Annak utanna nem sok napual ismegh nagy sereg iőt Wal ala aztis akaruan megh uenni, hogy szandekokban eleő nem mehettek uizza tertek, egynehany szegeny teőreőkeőt az uton talaluan le uagtak. Ezeőknek utanna, uagyon az hatal-

mas czaszarnak egy Feölduar neuŵ uara, ki megh Budan alol tiz mer feöldeön uagyon az Duna mellet, ott mind szŵntelen lesekeödnek, az szegeny uton iarokban sokat le uagnak, kiket penig mind marhastol el uisznak. Ismegh innen Budarol nem regeön az hatuany besli aga egynehany magauul Hatuanban menuen utaban megh lesuen eö magat egy nehany magauul le uagtak egynehanyat benneök el uittek.

Mostan megh azonkeppen az szeczeny begh iŵtt Budara, oda feöl ezt ertuen lestek, de rea nem talaltak, hanem az kisereök hogy uizza tertek azokra talaltak, ottis az besli agat egynehany magauul le uagtak es egynehanyat eleueneon fogua uittek, ez fele dolgot mind szŵntelen szoktak czelekeödni mind azonaltal noha megh most iŵttwnk es enny sok dolgot czelekeöttek feolsegeodet nem akartuk panaszunkual bantanunk de immar nem szenedhettywk azert keriwk feölsegeodet szeretetuel, feölsegeöd paranczollya megh minden uegekben ez fele dolgoktol megh szŵnnyenek tartsak az frigyheöz magokot, mi az mi alattunk ualokra gondot uiselwnk, hogy semmi oly dologra okot nem adnak. Ezzel ayanlyuk feölsegeödnek io akaratumkot es baratsagunkot. Datum Budae 20. Septembris anno domini 1586.

[Kivül latinul: *Ernö herczegnek.*]

329.

1586 október 15.

Ali basa Nádasdy Ferencznek.*

Országos Levéltár, Nádasdy-levéltár, Vegyesek, 10. csomó.

Mi Aly passa . . .

Nāgos vr, nekwnk io szomszedunk. Keöszeönetwnknek vtanna. Erteöttywk miuel Nāgod mentt volt kiralyheöz eö feölsegeheöz segetsegeött es nepett kerni, hogy Segesdeött es Berzenczett N. megh venne, de eö feolsege segetsegeött nem adott, hogy az mi kegyelmes feiedelmwnk es eö feolsege keözeött valo frigy megh maradhasson, annak vtanna Nāgodnak kiuansaga az volt hogy ha eö feölsege segetsegeött

* Nádasdy Ferencz, Tamás nádor fia, a hires törökverő fekete bég, dunáninneni főkapitány, meghalt 1604-ben.

nem ad, adna szabadsagott annak megh vetelere, N. soldot kialtatuan eleg nepett szeöreöz, mely dolognak el kezdeseben forgodottis N: de bizonyjal megh higgyed mi nem ban-nank ha az frigy ellen valamitt N. czelekeödnek, mertt ha kiraly eö feolsege kezett megh vonsza Nāgodtol, keönyw beszellenwnek Nāgodual, annelkwlis igen kiuannak az hatalmas czaszar vitezi ha Nāgod valamitt czelekeödnek, mertt regula-tol foguan igyekeöztek az Raba keöztyt el rablani, (miuel az hatalmas czaszarnakis vadnak egy nehany falui kik be nem iwnek sem adoikott megh nem aggyak, egynehany szpahia-nak megh azonkeppen) de mi megh ez ideig nehezen megh tartoztattuk, az mi kegyelmes feiedelmwnek es eö feölsege keö-zeött valo frigyeött meg gondoluan, mostannjs nehezen tar-toztattjuk az vitezeökett, es az mi alattunk valok semmire okott nem adnak, de ha valami oly dolog onnan leszön, az mi alattunk valokis ha mitt czelekeödnek mi okai ne legyünk. Isten velünk. Datum Albae 15. Octobr. Anno 1586.

[Kivül.] Az Nāgos Vrnak, Nadasdy Fereneznek, nekwnk io szomszedunknak ez leuel adassek.

330.

1586 október 15.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh, nekwnk szereteö szomszed barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása utan. Juta mi hozzank az hatalmas czaszar portaiarol egy Mehemett czauus neuw emberwnk, mely mi emberwnk által az feölsegteök ora-tora kwldeöt neminemw leuelet ki feölsegeödnek szol, mellyet minden tartoztatás nelkwl megh kwldeöttwnk feölsegeödnek. Touabba ennek eleötteis talaltuk megh feölsegeödöt leuelwnk által, miuel az uegbeli uitezeök gyakorlatossaggal szoktak az hatalmas czaszar uegei ala szaguldani es az frigy ellen iarni, mindazon által noha eök mindeneöknek oka, hol mi az fele dolog esik, megis eök gyakorlatossaggal szoktak az mi alattunk ualok feleöl panaszlani, de igazan nem aggyak feölsegeödnek tuttara, azertt ennek utanna feölsegeöd minden az fele pana-szokot eleö ne uegyeon, hanem feölsegeöd minket eleb megh talaluan, mindeneöket megh tudunk mintt leött, es feölsegeöd-

nek igazan tuttara aggyuk, mert mi, az mi kegyelmes feiedelmwnk es feolsegteok keozeot ualo frigyeot akariuk otalmazni es eorizni, feolsegeodis paranczollya megh minden uegbeli kapitanoknak minden ellenkeozeo dologtol szwnnyeonek megh, hol penig az ki keozzwllok feolsegteok paranczolattyatt megh nem tartana, feolsegeod nekwnk aggya tuttunkra mi gondot uiselwnk rola. Ezzel egyeteomben ayanlyuk feolsegeodnek io akaratunkot es szomszedsagunkot. Datum ex arce Simon-tornya 15. Octobris anno Domini 1586.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

331.

1586 november 22.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feolsegeos Ernestus herczegh, nekwnk szereteo szomszed barátunk. Keoszeonetwnk es magunk ayanlasa utan. Akarank feolsegeodnek tuttara adnunk, hogy iwuenek eleonkben az esztergamy zaimok es szpahiak, kik keozzwl sokan panaszolkodanak, hogy sok faluk uadnak, kik eleiteol foguan az hatalmas czaszarnak feiet haytuan be uoltak hodolua, szpahiaiokhoz be mentenek, szpahiaioket es az hatalmas czaszarett igazan megh attak, mostan penigh Dobo Ferencz, nem boczattya be eoket, ez fele panaszokot immar el untunk, azert paranczollya megh feolsegeod Dobo Ferencznek es az uegbeli kapitanoknak, hogy az feleket megh ne tartoztassanak, hanem boczasak be eoket szpahiaiokhoz, mert tuggya feolsegeodis hogy az hatalmas czaszar azert atta nekieok, hogy onnan legyeon mind louok fegyureeok eteleok ruhaiok, azert ha ennek utanna panasz leszeon feleole, nincz mitt tennwnk az hatalmas czaszarnak tuttara aggyuk, kibeol tuggyuk semmi io nem keouetkeozik. Ezzel egyeteomben ayanlyuk feolsegeodnek io akaratunkot es szomszedsagunkot. Datum Budae 22 Nouembr. Anno domini 1586.

[Kivül latinul : Ernő herczegnek.]

1586 november 23.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczeg, nekőnk szereteő szomszed barátunk. Keőszeőnetőnk es magunk ayanlasa utan. Megh hozak mi nekőnk az feölsegeöd leuelett, melyben panaszkodik feölsegeöd hogy az sziget uary begh ualami falukra űteöt uolt, es onnan hodolatlan nepeket hoztak uolna el, es ket kasteltis hantak uolna el, mely dolog feleöl ennek eleőtteis talalt uala meg feölsegeöd, ackor olyan ualazt attunk uala feölsegeödnek hogy megh lattyuk es annak utanna bizonyos ualazt adunk feölsegeödnek, el mentőnk uolt Sziget uarban, az begeött eleő hiuattuk uala, kerdenk mi uolna az oka hogy hirőnknelkől azt czelekeötte uolna, mi kemeny bűntetessel megh akariuk uala bűntetni, es az hatalmas czaszarnak akartunk irni feleöle, de egynehanszor megh eskőtt, hogy eő semmi oly dolgot nem czelekeodeöt, hanem egynehany faluk uoltak ki zaimé ki szpahiae kik eleiteöl foguan be uoltak hodolua mind az hatalmas czaszarett smind szpahiaioket igazan megh attak, mostan penig nem akartak be iőni, azokra mentt uolt es azokban hozot el, mindenik falunak neuet im iruan kőldeöttők feölsegeödnek, az mely falukbol el hoztak, azok mindenik be uagyon az hatalmas czaszar regestomaban iruan es be uoltak hodoluan, lassa megh feölsegeöd ha azok keőzzől az faluk keőzzől csak eggis uagyon, ki az hatalmas czaszar regestomaban be nem uolna iruan, ha hodolatlan falubol ualakkitt el hoztak feölsegeöd aggya tuttunkra, mi azt megh nem tartjuk hanem el boczattattjuk, de az mely faluk az hatalmas czaszar regestomaban be uadnak iruan es be uadnak hodolua, ha be nem iőnek, egyeb nem lehet benne, hanem szőkseg el hozatni benneök, mert az hatalmas czaszar uitezinek solgyoknak abbol kel megh lenni, az hatalmas czaszaris azt nem engedí hogy az felek be ne iőyenenek, azert paranczollya megh feölsegeöd minden uegbeli kapitanoknak, az kik eleiteöl foguan be uoltak hodolua, megh ne tartoztassak seött inkab keszericzek be iőni szpahiaiokhoz, ha be iőnek es ha ualakkiteöl ualamellyknek ualami bantasa lenne, feölsegeöd aggya tuttunkra mi gondot uiselőnk rola. Az kastelyok el hanyasának dolgat az mi illeti, ezkeppen uagyon hogy mikoron az utban egyben talalkoztanak uolna egymast űzuen ezeök az

castelyokban szalattak, mikor lattak hogy az castelyokban embeört nem talaltak uolna, ugy hantak el, de abbol sem feölsegteöknek sem mi nekwnk karunk ninczen, (mert azt latrok es lopok laktak, kik gyakorta az hatalmas czaszar uegei ala hol lopua hol nyluan iwtttek, kik mindenkoron igyekeöztek az frigynek el bomlasara,) seöt inkab azoknak el hanyasa feölsegteöknek iouara uagyon; Ezeöknek utanna, panaszolkodik feölsegeöd hogy Sasuar passa ualami falukbol egynehanyat el hozott uolna, iollehet mi ackor itt nem uoltunk, az mint ennek eleötteis megh irtuk feölsegeödnek, hirwnkuelis nem uolt, de mind azon altal azis meltatlan nem leött, mertt ualamey falura mentek mindenik be uagyon az hatalmas czaszar regestomaban iruan, ez eleött be iwttenek, mostan penig nem akartak be iwni. Eörmely Ahmatt kihaiiae. Czapa Mahmutt szpahiae. Salgo Eiwb agae. Komiaty azonkeppen az hatalmas czaszar regestomaban be uagyon iruan es be uolt hodoluan, azert hogy be nem iwtttek es el hoztak benneök meltatlan czelekeötteke? azert nem szwkseg uolt uolna, az hatalmas czaszarhoz meneö tiszteössegeös ayandekot ez dologertt ez ideig tartoztatni, auagyha feölsegteöknek mas szandeka, mi ezeökrööl az hatalmas czaszarnak megh felelhetwnk, es ez utan az vrumely begler begnek ki kel iwni, lassa feölsegteök ha ugy teczik iobnak, de ha az hadak megh indulnak nehez azt le szallitani, feölsegeöd az uegbeli kapitanoknak es az alattok ualoknak szauokot be ueszi, noha eök igyekeöznek az frigynek el bomlasara, mikor penig mi feölsegeödnek tuttara aggyuk minden ellenkeözö dolgokot, feölsegeöd mi nekwnk nem hiszeön, mostannis penig migh Szigett uarban uoltunk, egynehany ezeren uakmereökeppen, az frigyeöt nem gondoluan Pest ala iwtttek, kikben egynehanyat io uitezeöket fogtak, es egynehanyat le uagtak, ez feleket miert feölsegeöd meg nem bwntettett, ez fele dolgok mind szwntelen lesznek, kitt immar ugyan el untunk megh szamlalni, mind azon altal megis nem akartuk feölsegeödnek feiet faylalni uele, azert feölsegeöd paranczollya megh minden uegbeli kapitanoknak, hogy tartsak az frigyheöz magokatt, mi az mi alattunk ualokra gondot uiselwnk, ha mi oly dolgott ualaki czelekeödnek meltatlan, ki az frigynek ellene uolna, feölsegeöd aggya tuttunkra es mi gondot uiselwnk rola. Isten eltesse feölsegeödöt. Datum Budae 23. Nouembr. anno domini 1586.

[Kivül latinul : Ernö herczegnek.]

Melléklet hozzá :

Az mely faluk Szigett varhoz tartoznak es be nem iűnek azoknak neueők :

Sz. Gyeörgy. Fodorkutt. Tohuta. Meraho Szigett. Piriak. Karahoua. Tottfalu. Belniczkutt. Bak. Szekse. Bele. Nemett falu. Gyűrse. Gyapu. Kozma Deömien. Beolczkutt. Sarhel. Mincz. Teök. Fondora. Szalonnas. Meleszinagy. Also Szinagy. Bencz. Puzta sag. Szemes Lakos. Kereszte. Apaty. Birte Borbas. Jakabfalua. Sz. Andras. Kutos. Also Ibrin. Béla. Juan Kutt. Fonta. Otarcza. Tornicz. Sz. Gyeörgy. Vel. Rattheagy. Baratin. Szalos. Doborda. Dobraua. Berdekuca. Body. Boson. Tohan. Resznik. Borso Penad. Nagy Megecz. Kís Megecz. Sz. Gyeörgy. Szimy. Szabad Sz. Gyeörgy. Lulan. Beczhel. Leszko. Szaruaskine. Nagy Makoua. Szalaszto. Czabouicza. Sagh. Szent-todor. Potolo. Czezedir. Gotthard. Szemere lak. Abaglott. Biczaczhad. Sz. Rocza. Dorma kucz. Erdeöhatt. Sarhely. Paglad. Sz. Marton. Isztrigye. Bere Pal. Gesziregy. Hiraszta. Bacz falu. Kouasz. Borban falu. Eosfalu. Vyhel. Vyharos. Goszina. Mohod. Szenhal. (?). Borszo Biad. Erdeczfalu. Irgyel, Lolos. (?) Szenlepeö. Haszegy. Vurczak. Beönzeöfeode. Juan feolde. Bada. Szaruaskenett. Belkeöcz. Nagy Mal. Szenlak. Barol. Czely. Also feölseö Ranott. Szen Bilatt. Juak. Kaczolak. Bere Antt. Veruifalu. Tortel Vukola. Beleös. Badar. Mogyorod. Onok. Szemetni varos. Vsztruia. Vyfalu.

333.

1586 november 23.

Ali basa Ernő főhercegnek.

Mí Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekűnk szereteö szomszed baratunk. Köszeönetűnk es magunk ayanlása után. Megh hozak mi nekűnk az feölsegeöd leuelet, melybeol meg ertenk hogy az koppany Aly begh maradék sarcza nem uolna meg engedue, mikor koppany Aly begeöt ki boczatak, mi ackor itt nem uoltunk, es semmi dolgat mi nem tuttuk, mind azon által minek eleötte Szigett uarban mentűnk uolna, Aly begeöt ez dologbol eleönkben hiuatank, eö maga sem tagada hogy ados nem uolna seött meg ualla, de azt monda hogy az hatalmas czaszarnak es az vezer passaknak romay czaszar eö feölsege meg engette az eö maradék sarczatt, ennek bizon-

sagara neminemű leuelekeötis mutata eleö, mely leueleket hogy latank, mijs el hiuenk beszédett, akkor eztis monda mi eleöttwnk, hogy im mostan az hatalmas czaszar portaiara megyeok es ha az en maradek sarczom megh nem leszeön engedue, en megh ugyan uagyok kesz uagyok auagy helemre menni auagy sarczomot megh fizetni, mig Szigett uarban uol-tunk addig az portara mentt, mert mig itt uolt ha feölsegeöd illyen keppen megh irta uolna, mi sohous nem boczattuk uolna, hanem uasban uerettwk uolna es feöl kwldeöttwk uolna, miuel eo maga itt ninczen, ezt ez feölsegeöd leuelet az hatalmas czaszar portaiara kwlgywk, mijs irunk az hatalmas czaszarnak, hogy mingyarast uasba uerettessek, es mingyarast ide kwldessek, azert ha m . . . ualaszunk, iw az hatalmas czaszar portaiarol, feölsegeödnek tuttara aggyuk, azert keriwk feölsegeödöt az szegensegeot feölsegeöd ne engeggye nyomor-gatni ereötte, mertt azoknak semmi bwneök ninczen benne. Isten eltesse feölsegeödöt. Datum Budae 23. Nouemb. Anno domini 1586.

[Kivül latinul: Ernő herczegnek.]

334

1586 november 25.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczeg, nekwnk szereteö szomszed barátunk keöszeönetwnk es magunk ayanlása utan. Mely nap az feölsegeöd leueleire ualazt teöttwnk, masodnap iwue az hatalmas czaszar portaiarol postan Musztafa czauus leuelek-uel mellyekbeöl megh ertenk hogy az Nāgos vezer Ferhatt passa ki az hadra uolt az Keözeöl Basra, Tebriszt megh ueötte, onnan ki futottak es minden hadi szerszamot ott hattak annak, feoleötte mind tul Tebrizeön mind innen uarokot czinaltak, mostan az sah czaszar keonyeöreögh az hatalmas czaszarnak hogy meg bekellenek, de megh abban bizontalanok uagyunk, mint leszeön, tuggyuk ez fele uy hirt eöreömist hal feöl-segteök, azert akarank feölsegeödnek tuttara adnunk. Isten eltesse feölsegeödöt. Datum Budae 25. Nouembr. anno do-mini 1586.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

1586 deczember 1.

Ali basa Ernő főherczegnek.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh, nekőnk szereteő szomszed barátunk. Keőszeönetőnk es magunk ayanlása utan. Jutanak mi hozzank az feölsegteők embeöri az feölsegeöd leueleiuel, kikett hogy kesedelemnelkwl az hatalmas czaszar portaiara emberőnkett ueleők aduan boczassunk kertt feölsegeöd min-kett, mikoron az feölsegeöd embeöri hozzank iutottak uolna, mi nekőnkis akarattunk uala, hogy az hatalmas czaszart nemi-nemw dolgokbol leuelőnkuel megh talallyuk, ez okaertt min-gyarast az feölsegteők embeoret el nem boczathatank, hanem az mely hiw emberőnkett az mi leueleinkuel uegeztőnk uoltt az hatalmas czaszar portaiara kwlđenőnk, azzal akarank el boczatanunk, kikett minden tartoztatás nelkwl elis boczatunk : Az kik penig az feölsegteők embeörett hozzank kísertek, ma-sod napon ismegh tiszteösseguel kísertetuen uizza boczattuk. Touabba, az beczy polgar Pwspeők Balas adossagat az mi illeti, ki feleol irtt feölsegeöd hogy az megh holt Mihaly deak ioszagabol meg elegitetnenk, mi az feölsegeöd leuele latuan az testamentomosokat hiuatank, kerdenk mi uolna az oka, hogy mind ez ideig az megh holt Mihaly deak ioszagabol megh nem elegiteöttek, eők azt mondak hogy miuel Mihaly deak egy beczy Barrabas Ruperraihert neuw embeörnekis uolt uolna ados, mely Ruperraihertt hatta uolt komaromy Trom-bitas Janosnak, hogy ide embeörett boczatana, az cö adossa-gaert, mely Trombitas Janos minek eleötte megh mi ide Bu-dara nem erkeöztőnk uoltt, boczatta egy Kadas Pall neuw embeörett egy marusy polgarual, mely Trombitas Janos em-beöri, az testamentomosoktol, ualami ioszaga az megh holt Mihaly deaknak uoltt, mindeneökett hitt szerentt ki ueöttek, hazbeli partekaiat czak kett penzarat talaltakis el attak es el üttek, azonkiuwl az ki ioszaga itt maratt uolna, uegezte az kett szaz forintert itt hadni, ugy hogy az szaz forintyat az iwueö Sz. Gyeörgy napiara kel megh fizetnieok, az szazat uiszontagh esztendeö Sz. Mihaly napiara, mely Trombitas Janos emberi miuel lattak hogy ezeön kiuwl Mihaly deaknak sohul semmie immar itt nem maratt uolna, eökis mindeneök feleöl feleltek hogy ennek utanna soha senki sem ezert sem

mas adossagert, ki Mihaly deakot illette uolna eökett nem haborgattyak, mely dologrol az kadia eleött leueletis attak, azertt lehetetlen dolog hogy hol azok mindeneökett el attak itt sohul semmi teöb az kett szaz forintnal nem maratt, hogy ennek utanna ezeöket haborgassak ereotte, hanem az mie uolt hol immar mindeneöket eleö attak, azzal wk egymas keözeöt alkuggyanak: Ezzel egyeteömben ayanlyuk feölsegeödnek io akarattunkatt es szomszedsagunkot. Datum Budae 1. Decembris anno domini 1586.

[Kivül magyarul: *Ernö herczegnek.*]

336.

1586 deczember 5.

Ali basa Rudolfnak.

Mi Aly passa . . .

Feölsegeös romay czaszar nekwnk tiszteölendo szomszed vrunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlasanak utanna. Jutottak mihozzank az feölsegeöd embeöri az feölsegeöd leueleiuel, kikett io keduel fogattunk, azonkeppen kesedeleömnelkwl hiw emberwnket ueleök aduan az hatalmas czaszar portaiara boczattuk. Touabba mindenkoron panaszkodik feölsegeöd az mi alattunk ualokra, noha az mint az dolog gyakorta uagyon az feölsegeöd alat ualo uegbeli kapitanok okai, feölsegeödnek igazan nem aggyak tuttara, mind azon által megis el hiszi feölsegeöd, mikoron penigh mi igazan megh iriuk feölsegeödnek, az mi irasunknak es beszédwnknek nem hiszeön feölsegeöd, mostan penigh megh mikor az feölsegteök embeöri nalunk uolnanak, az uegbeliek Buda ala iwttenek, es az juhokatt el haytottak, mely dolgott hogy az uitezeök eszeökben ueöttek utannok menuen, az feö kalauuzok ki uolt feiet ueöttek, mely dolgott az feölsegeöd embeöriuel megh bizonyithatunk, ez dolgottis ha az feölsegteök embeöri nem lattak uolna, eztis el nem hinne feölsegeöd, ez fele dolgok mind szwntelen lesznek az uegbeliekteöl, kit immar ugyan el untunk, mind azon által, az feölsegeöd es az mi kegyelmes feiedelmwnk keözeött ualo frigyeöt es baratsagot gondoluan, sem feölsegeödnek feiutt nem akartuk faylalni uele, sem az hatalmas czaszarnak tuttara nem attuk, mert tuggyuk hogy ha tuttara adnank semmi io nem keöuetkeöznek belöle, megis feölsegeöd az tiszteossegeös

ayandeknak kesesenek okat, az mi alattunk ualokat mongya lenni. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budae 5 Decembris Anno Domini 1586.

[Kivül latinul: Rudolf római császárnak.]

337.

1586. (Kelet nélkül.)

Ali basa Rudolfnak.

Aly passa etc.

Feölsegteök valami gyermeök beszedere valo kepeöst az hatalmas czaszar es feölsegteök keözeött valo frigynek bomlasatt nem gondollya, de Zriny semmin egyeben nem iar, hanem az kiralysagott kiuannya, azert igyekeözik az frigynek bomlasara, mijs tuggyuk feölsegteökis tuggya Zriny minemw nagy kiuno, azertt ha ennek vtanna feölsegteök szauatt be veszi, feölsegtöknek haszna nem keöuetkeözik beleöle, ezt io akaratunkbol akarank feölsegeödnek tuttara adnunk.

338.

1587 márczius 21.

Musztafa, a budai basa titkárja, Ernő főherczegnek.

En Musztafa kihalja, az en Nāgos kegyelmes vram, Szinan passa vduaranak feö gond uiseleöie Budan etc.

Feölsegeös Ernestus herczegh. Keöszeöneteömett es minden tiszteössegeös magam ayanlasat irom feölsegeödnek. Jutának Budara 20 Martii az feölsegteök embeöri Arconatt Ferencz es Relinger kikett az hatalmas czaszar portaiara boczatott feölsegteök (azon napon es oraban, az en kegyelmes vram akarrattyabol iutottam enis be) kikett tiszteösseggel fogattam; azonkeppen tiszteösseggel hiw embereömett ueleök aduan, az feölsegeöd kiunsaga szerent kesedeleomnelkwl az hatalmas czaszar portaiara kisertettem: Azon feölsegteök embeöri által, talalta megh feölsegeöd az kencztartott eö Nāgát, az hatalmas czaszarhoz meneö tiszteössegeös ayandek feleöl, hogy keszen uolna, csak akarna feölsegeöd bizonyossa lenni feleöle, az megh holtt passa utan az hatalmas czaszarnak heltartoia ki

lenne Budan. Isten kegyelmessegebeöl az hatalmas czaszar az en kegyelmes vramnak Szinan passanak atta ezt ez heltt, iol-lehet eö Nagais menteöl hamarab itt leszeön, mind azon által nem szövksegh hogy az tiszteössegeös ayandekot touab kes-lellye feölsegeöd, kitt menteöl hamarab ha feölsegteök ala boczatt, az hatalmas czaszar annal iob keduel fogaggya: Mi es az kencztarto eö Naga fogaggyuk az mi hitöwnkre tiszteösse-göwnkre embeörsegöwnkre, hogy az feölsegteök uy oratora, kitt feölsegteök az tiszteössegeös ayandek mellett az hatalmas czaszar portaiara uegezeött menni, minden hozzáia tartozokual egyeteömben bekeuel hozzank iöwhett, azonkeppen innen tisz-teösseggel, es az minemö bekeuel hozzank iutnak, az hatal-mas czaszar portaiara kisertetuen boczattyuk. Ennek bizon-sagara attuk ez mi peczeteös leuelöwnkett.

Ezeöknek vtanna, kerioök feölsegeöd, paranczollya megh minden uegbeli kapitanoknak, tartsak az frigyheöz magokat, hogy az mi kegyelmes feiedelmöwnk es romay czaszar eö feöl-sege keözeöt ualo baratsagh megh maraggyon, megh lattya feölsegeöd hogy mikeppen annak eleötte az en kegyelmes vram ideieben innen semmi ellenkeözeö dologra okott nem attak, sokual inkab ennek utanna innen nem adattatik. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budae 21. Martii anno domini 1587.

Post scripta. Tuggya feölsegeöd ennek eleötteis az en kegyelmes vram itt Budan leteben feölsegeödheöz minden io akarattal uolt, ha Isten engedi, ennek utanais inkab megh lattya az feölsegeödheöz ualo io akarattyat es baratsagat. Ve-gezetre, az hatalmas czaszar portaiarol az feölsegteök orato-ratol hoztam neminemö leueleket, mellyeket kesedelemnel-köwl az tatay kapitannak kövdeöttem, hogy feölsegteknek kövlye, mely leuelekre ha mi ualazt ad feölsegeöd kövlye hozzam, es en ismeg tartoztatásnelköwl az feölsegteök ora-toranak az hatalmas czaszar portaiara megh kövdeöm.

[Kivül latinul: Ernö herczegnek.]

339.

1587 márczius 30.

Dervis csasz Rudolfnak.

Feölseges romay czaszar. Keöszeöneteömet es minden tisz-tesseges dologban szolgálatomat ayanlom feölsegeödnek. Aka-ram feölsegeödnek tuttara adnom, hogy az mi kegyelmes feie-

delmwnk az hatalmas czaszar boczatott engeöm, az uegeket kerwlni, hogy az minemw dolgok leöttek az uegekben az frigy ellen, megh lassam ki annak az oka, ha az hatalmas czaszar vitezie auagy az feölsegeödheöz tartozok, kireöl hamarsaggal bizonyossa akar lenni az hatalmas czaszar, uelem egyeteömben boczatotta az hatalmas czaszar akarattyabol az feölsegeöd oratora egy embeörett, kitt minden kesedeleömmelkwl Budarol feölsegeödheöz boczattam, hogy feölsegeödis megh lassa ki azoknak oka, mely feölsegeöd oratoranak embeörenek, az hatalmas czaszar nyolcz napott adott hogy feölsegeödtööl ualazzal ismegh Budara terien, mely feölsegeöd oratoranak embeörett itt Budan uarom, azert feölsegeöd kesedeleömmelkwl ualazzal boczassa uizza, kiuel kesedeleömmelkwl mehessek az hatalmas czaszar portaiara hogy mindeneökreöl az hatalmas czaszart tehessem bizonyossa. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budae penultimo Martii anno domini 1587.

Dernis czauus az hatalmas teöreök czaszarnak czauusa.

340.

1587 április 10.

Szinán basa* Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölseges Ernestus herczegh nekwnk tiszteölendeö szomszed barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlasanak vtanna. Akarank feölsegeödnek tuttara adnunk, hogy Isten kegyelmessegebeöl az hatalmas czaszar engedelmbeöl 7. April ismegh ide ez szomszedsagban Budara iutottunk, tuggya penigh feölsegeöd ennek eleötte itt letwnkbenis mi mindenkoron az frigynek otalmazoi uoltunk, feölsegtekheöz mindenkoron io szomszedsaggal es io akarattal uoltunk, ennek vtannais ha isten ez szomszedsagban megh tartt, az kett hatalmas czaszar keözeöt mindenkor igassaggal akarok szolgálni, es az minemw io akarattal szomszedsaggal feölsegtekhez uoltunk, ennek utanna igyekeözwnk hogy iob szüel io akarattal legywnk feölsegtekheöz, es az mikeppen ennek eleötte az frigyeöt beczwltwk otalmaztuk, ennek utanna tizzer inkab akariuk otalmazni, az mint az mi kegyelmes feiedelmwnk megh paran-

* Másodszor budai basa 1587 márczius — 1588 november 28.

czolta, csak hogy feölsegtékis onnan paranczollya megh minden uegbeli kapitanoknak tartsak az frigyheöz magokat ualami ellenkeözeö dologra okott ne aggyanak. Touabba erteöttük hogy az hatalmas czaszarhoz meneö tisztessegcös ayandek regeön keszen uagyon, mely tisztesseges ayandek mellett uegeszte feölsegték az Nāgos Berthalon Pezzent ala boczatni, mely feölsegték emberenek ala iüuetelire, az mi emberünk Musztafa kiahia es az kencztarto az elebbi szokas szerent az mi akarattunkbol küldöttek hitt leueleökett, miuel mi megh ide nem erkeöztünk uolt, mely hitt leuleket noha feölsegteöknek megh uittek, mind azon által az tisztesseges ayandekot mind ez ideigis ala nem boczata feölsegték; tuggya penigh azt feölsegték hogy annak ala iüuetelenek ideie regeön el mult, ha mennel ideiebben ala boczatana feölsegték az hatalmas czaszar annal iob neueön uenne, azert kesedeleom nélkül ez mi leuelünk latuan boczassa ala feölsegeod, ha az feölsegteknek akarattya. Miis fogadunk az mi hitünkre tisztessegünkre, hogy ez feölül megh neuezeöt feölsegteknek embere minden hozza tartozokual egyeteomben bekeuel hozzank iühet senkiteöl semmi bantasok nem leszön. Vgyan azonkeppen az elebbi szokas szerent hiü emberinket ueleök aduan az hatalmas czaszar portaiara kisertetuen boczattuk. Ennek bizonsagara ez mi leuelünket peczetünkuel megh ereösitéöttük, hol penig feölsegték ala nem akarna boczatni kesedelem nélkül aggya tuttunkra, hogy miis az mi kegyelmes feiedelmünket tuggyuk bizonyossa tenni feleole, ezzel egyeteomben feölsegeödnek ayanlyuk io akarattunkot es baratsagunkot. Datum Budae 10. April anno domini 1587.

[Kivül latinul: *Ernö herczegnek.*]

341.

1587 április 30.

Ernö főherczeg Szinán basának.

Fogalmazvány.

Ernestus, Istennek io akarattiból austriai feo herczeg es burgundiay herczeg etc tyroly grof.

Tekenthethes es Nagisagos mi nekunk io es szereteö szomszedunk. Chiaszarnak eö felsegenek my szerelmes battianknak hadakozo thanachianak es ahoz tarthozando szerszamnak feö

gondwiseleyenek, Kylman Andrasnak wolth egy rabia kyt Beli aganak hittak, kyt az egez segesdy seregnek nagj keresere, es keszesegekre elöb wele meg sarezoluan ki bochiatot wolth, de eötulek ekkoraiglan semmit nem vehethet, noha miis ennihanszer inthettunk, es az thy hathalmas ebiaszarthokis parancholatot portarul kuldet ezert az dologert, hogy igasagot szolgaltatot volna, es awagy az meg newezet raboth Beli agat, awagy az eö keszeset hogy az eö sarezanak maradekiat meg fizetniek örelthethet volna meli dolog az meg newezet Kylmannak karara, es witeszleö szokasanak kyt efele dolgokban szoktak meg tarthany gialaszattiara wayon. Azert kenierget nekunk hogy wyonnal errul az dologrul meg thalalanank es inthenenk es mert hogy efele dolog az witeszleö szokashoz es az keszeseknek az eö hiteökhez nem illik, es az kegdt melthosagahoz sem illendeö. Azert mi kegdet kegyelmessen inttiuk, hogy nem artuan, hogy az meg newezet Beli aga nem regen meg holt, az felnewezet segesdi sereget az eö keszesyt az eö sarezanak maradekianak meg fyszethesere minden haladek nekul erelthesse, es az igasagoth es az witezleö szokast welek meg tharthasa. Tebbit kegdt nemes mi szerelmes hiunktul Doctor Berthalam Peztul, chaszar eö felsegenek imperiumbeli thanachiatul ky mostan be portara menendeö orator teb szouall meg erthy. Errul az dologrul illendeö es hamar walaszt warunk kgdtul, miis wyszonthak hasonlathos dologban igasagot szolgalthatni akariuk. Ha kedyg kegdt igasagot nem szolgalthat, feleö, hogy masemberbeli foglog az meg newezet Kylmannak keniergesere ezert az Beli agaerth, mind addiglan meg thartatnak myg az Beli aga sarezanak maradekia meg nem leszen, meli dologbul az fog keüethkezny hogy az witezleö szokas az ky ekkoraiglan meg tarthatot myndenut, megne romolion az my keppen my ez-elettys kegdtnek meg irthunk. Azert nynehen kethsegunk hogy kegdt az igasagot nem szolgalthatnaia, es ennek az dolognak eleit nem wenne. Isten eltesse kegdt. Datum (1587 apr. 30.)

Szinan bassae Budensi.

342.

1587 május 8.

Ungnad Dávid Szinán basának. *

Fogalmazvány.

My Wngnad David szabad wr Sonnegban Istennek io akarattiból az felseges romai chaszarnak hadakozo thanachianak feő gonduisseleye es thanachia.

Thekenthethes es Nagisagos nekunk io szomszed barátunk magunk barathsagos zolgalathunknak aianlassa uthan. Nagisagod leuelet kyt Nagisagod 16 napian Aprilisnak nekunk yrth eluet-tunk es meg ertettunk. Hogy Nagisagod az keth curirt illi sokaig megh tartoztatta, nem ok nekul eő felsege nehezthel, es meg akaria arrul az thy hathalmas chiaszarth meg thalalny, feőkepen hogy az my felseges chiaszarunk lewelek kyketh az thy hathalmas chiaszartoknak es az feő vezirnek yrth, es kikert az my felseges chiaszarunk oratorath öreskepen inthetnek, efele dologh miat elkestenek. Nagisagod az maganak szolo leueleth megh magiarazthatta volna azuthanis, es az curireket Temesuarbul elbocziathatta volna portara.

Hogy Nagisagod az mas curirtis Obschoz Gasparth az expeditional es az leuellel egethemben ky feo vezirnek szol, wiszha küldette, az a dolog az regy szokas es igasag ellen wagion es eő felsege ezert az dologerth neheztelny öresen fog, es az thy hathalmas chiaszarthokat errul bizonnial meg thalaltattia es Nagisagod errul az hathalmas chiaszar ölot felelyen es szamot aggion.

Hogy Nagisagod kiuannia hogi ezuthan magiarul kellethyk yrnya, ez a dolog my keszthunk ygen kychyn, de az my, az my felseges chiaszarunk es herczeg eő felsege newe alat ekoraiglan yrthak, nemcsak az buday passaknak, hanem az hathalmas sulthannak eő maganak, es az eő feő viezierenek, az mynd deak szoual wolth, es Nagisagod eő felsegenek ebbul modot nem adhattia es nem szabhattia, hanem az regy szokas szerint effele dolgokat haggia

Az my az eszthergamy hidat illethy merth hogy az hathalmas sulthanis eömaga es az eő feő vezierie meg az elmulth eszthendeiben eő felsegenek magok leuelekben byzonnial meg yrthak hogy az hidath elbonttiak, es hogy tebbeő meg nem chinaltattiak. Aszert azthot igazan es az thy hathal-

* Ungnad Dávid, előbb a haditanács tagja, majd elnöke.

mas chiaszarthok parancholattia szerint es ayanlása szerint annak az hidnak beket kelleth volna hadny, es az eö paranchiolattianak engedni. My felenkys megwolth öressen hagiwa hogy az komaromy hidat meg ne chynaliak, hanem azuthan io ydeuel hogy az eszthergamy hid kesz wolth eökys megh chynalthak. Azert errulis eo felsege tudni fogia az thy hathalmas chiaszarthokat es az feö vieziert meg thalalnia.

Az thiztheseges ayandek regen kez wolth, hogy pedig ekkoraiglan keseth, ez az oka, hogy az eszthergamy hidat az thy hathalmas chiaszarthok leuele es pecheti ellen wizen megh chinalthak, ismeg hogy az curirek mynden nemzet szokasa es terwenie ellen megtharhoztatta Nagisagod ezuthan hogy az weg-beli therekek az eö felsege weghazai alat mynden nap inkab wan-nak, feökepen Kanisa alat öressen chathasznak es mindent pusztthittiak, myndazalthal ezeket hatra wetuen, hagi Nagisagod bizonnial lasson hogy eö felsege az frigi ellen semmit nem myueli, ez eliwendeö keddre awagi zerdara, ha eleb nem fog lehetny ala az wy oratort az thiztheseges ayandekall egethemben bochiattia, ezt Nagisagod az en felseges es kegyelmes wram hitire bizonnial el higgye es egieb semmi nem hanem ha Istennek haraggia senki meg tarthia. Ennek okaert my az Obschhoz Caspart eö felsege curirath ismegh wyszha kuldettunk es elbochiattunk, hogy nem chak Nagisagod, hanem az my felseges chaszarunk oratoriis es az hatalmas sultanis eömaga es az feö viezir errul az tyzthesseges ayandekianak elkuldeseuel byzonniosok legienek. Azert keriwk, az mikepen remelliuk e melleth, Nagisagodat hagi Nagisagod az meg newezett curirt myndiarast elbochiasson, es hagi egi napig se kellesek öt Budan mulatnia, es hagi eö annal hamarab portara be mehessen es a' hirt be wihessen ha kedyg ezt meg nem myuely Nagisagod tahat az thy hathalmas chiaszartok es az feöviezer elöt felelion es szamot aggion. Az utholso curir az kyt portarul koppani dologerth fel kultek az mentul hamarab lehet eö felsegetul be bochiathattyk. Meli dolgot the Nagisagodnak tuttara akartuk adni es az eö leuelere felelny. Isten . . .

(1587 május 8.)

343.

1587 május 11.

Szinán basa Rudolfnak.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeös romay czaszar nekwnk tiszteölendeö szomszed baratunk. Keöszönetwnk es minden tisztessegeös magunk

ayanlasanak vtanna. Iuta mi hozzank az feölsegeöd hiw embeöre Berthalon Pezzen 10. May, kitt az hatalmas czaszar portaiara boczatott feölsegeöd, kiteöl mindeneöket megh er-tenk, kitt mind az eöhozza tartozokual egyeteömben io keduel lattunk, vgyan azonkeppen kesedelem nelkwül hiw embeörin- ket uele aduan, minden hozza tartozokual egyetemben, az ha- talmas czaszar portaiara tisztesseguel kísértetuen boczattuk, ennek eleötte egy erteöttwk uolt az feölsegteök postaiatol, hogy mind az taualy smind ez esztendeöre ualo tisztessegeös ayandekot eczer smind ala boczattya feölsegeöd, mijs az mi kegyelmes feiedelmwnknek ugy attuk uolt tutara, de mi lattuk hogy czak az taualy uagyön, ez nem egyeb hanem az frigynek feöl bomlasanak ieleönsege, hogy nem akaria feöl- segteök az frigycött megh tartani, azért kesedelemnelkwül ha ez esztendeöre ualo tisztessegeös ayandek keszen uagyön, feöl- segeöd aggya tuttunkra, hogy mijs az mi kegyelmes feiedel- mwnket tuggyuk bizonyossa tenni feleöle, es ha keszen uagyön, ha feölsegeöd az frigynek es feölsegeöd feienek es orszaganak megh maradasat kiuanya, kesedelemnelkwül boczassa ala feölsegeöd, ezeket feölsegeödheöz ualo io akaratunkbol akarank feölsegeödnek tutara adnunk, miuel ennek eleotteis minden- koron feölsegeödnek iouat kiuantuk deha feölsegeöd az mi szomszedsagunkot nem uezsi, ha mi oly dolog keöuetkeözik, mi oka ne legywnk. Isten uelwnk. Datum Budae 11. May anno domini 1587.

[Kivül magyarul: a római császárnak.]

344.

1587 május 28.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh, nekwnk szereteö szomszed barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlasanak vtanna. Ennek eleötteis talaltuk uala megh feölsegeödöt leuelwnk al- tal, ez mostani esztendeöre ualo tisztessegeös ayandeknak ala iwüeteli feleöl, miuel annak ala iwüetelinek ideie regeön el mult, az kit penigh feölsegeöd ala boczatott az az taualy esz- tendeore ualo, mely mi leuelwnkre feölsegeöd mind ez ideig- is ualazt nem ten, im mostan ismegh az hatalmas czaszar

emberet boczatta hozzank, akaria teölwnk tudni, ha ez esztendeöre ualo ayandek uagyone ninczene, azert ha uagyon mingyarast minden tartoztatas nelkwl feölsegteök boczassa ala, hol penig nynczen nyolezad napig feölsegeöd aztis aggya tuttunkra, hogy mijs az mi kegyelmes feiedelmwnket tuggyuk bizonyossa tenni feleöle, mi mindenkoron feölsegteöknek iouat akartuk, es az mi kegyelmes feiedelmwnk keözeöt igazan akartunk szolgálni, es azon igyekeöztwnk hogy az mi kegyelmes feiedelmwnk keözeöt ualo frigy es baratsagh megh maraggyon, de ha ez esztendeöre ualo tisztesseses ayandek ninczen, higgye feölsegeöd hogy az hatalmas czaszarnak hada leszeön, ki ha megh indul ha mi pusztasag es kwlömb kwlömb kar orszagtokra keöuetkeözik, feölsegeöd mi reank ne uesseön : ahol penigh feölsegeöd azt mondana, hogy migh az elebbi feölsegteök keouete az hatalmas czaszar portaiarol feöl megyeön, addig ez mostani esztendeöre ualo tisztesseses ayandekis keszen leszen, azert megh higgye feölsegeöd hogy azt nem uariak, hanem ha feölsegteök az frigynek megh maradasat kiuannya, mingyarast ez esztendeöre ualo tisztesseses ayandekott feölsegtek ala boczassa. Ezzel egyetemben ayanyuk feölsegednek io akaratumkot es baratsagunkot. Datum Budae 28. May. anno domini 1587.

Az mi hitwnkre tisztességwnkre mongyuk feölseged megh higgye hogyha ez holnapban itt Budan mas passa leött uolna, orszagtoknak nagy romlása rablása pusztulása leött uolna, de mi mindenkoron igassaggal akartunk szolgálni, es az frigyeöt otalmaztuk, im lattjuk hogy feölsegtek hogy az frigyeöt nem akaria megh tartani, azert lassá feölsegtek, de mingyarast ez dologbol nyolezad napra feölseged minket tegyeön bizonyossa feleöle, tuggyuk mijs mihez tartani magunkat, ha az tisztesseses ayandek mostan ideien megh leszen mi ennek utannais azon igyekeözwnk hogy az frigy megh maraggyon, ezeket baratsagbol akarank feölsegednek tuttara adnunk.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

345.

1587 május 30.

Szinán basa Rudolfnak.

Mi Szinan passa . . .

Feölseges romay czaszar nekwnk tiszteölendeö szomszed vrunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlasanak vtanna. Megh

hoza mi nekünk az feölseged híw embere Ostrochowski Sigmond az feölseged leuelet, melyben iria feölseged hogy ellene leöt feölsegednek, hogy az feölseged postait, kiket megh mi Temesuarban letünkben az hatalmas czaszar portaiara boczattott uolt feölseged, hogy Temesuarrol ismegh uizza Budara kwldeöttük uolt azert feölsegeöd megh boczasson, higgye megh feölsegeöd kitt isten iol latt, hogy semmi oly uegre mi azt nem czelekeöttük, kitt Ernestus herzegnek eö feölsegenekis tuttara attunk, hanem hogy Temesuarat nem talaltatot oly deak, ki az deak nyelucön ualo leuelet megh tutta uolna magyarazni, hanem Budan egy auagy ketteö uagyon, hogy onnan Temesuarrol mi Budara erkeöttünk, mingyarast megh magyaraztattuk, ugy mint mindeneostwl foguais nyolez napot kesztenek, es mingyarast híw emberünket ueleök aduan kisertetuen az hatalmas czaszar portaiara boczattuk, addig sem keslettük uolna, de hogy mig az leueleket megh nem magyaraztattuk, nem tuttuk feölsegeödnek kiuansaga mi legyeön, es nem tuttuk eöket mi ualazzal ala boczatani, im mostan az kit feölseged ala boczatot, mely nap hozzank erkeözeöt azon nap mingyarast híw emberünket melleie aduan, tisztességgel az hatalmas czaszar portaiara boczattuk; ennek vtannais ualamikor az feölseged embeöre hozzank iut, kesedeleömmelkwl az feölsegeöd kiuansaga szerent, az ki benneök ala menendeö leszeön ala boczattyuk, az ki penigh feöl megyeön feöl boczattyuk, mert lattya isten hogy mindenkoron azon teörekeöttünk hogy az mi kegyelmes feiedelmünk es feölsegeöd keozeöt ualo baratsagh megh maraggyon, es az mikeppen az mi kegyelmes vrunknak hogy igazan szolgaltunk, feölsegednekis azkeppen igyekeöttünk szolgálni, ennek vtannais ugy akarunk szolgálni. Touabba az esztergamy hid dolgat az mi illeti, talam nem ugy attak feölsegeödnek tuttara az mint uagyon az, az, hid az hatalmas czaszarnak kett uara keözeöt uagyon, egyk uege Esztergam alat az masik uege Czigerdelen alat uagyon, azert nem illik hogy ez feleöl feölseged emlekeozzek, mert az senkinek ellene ninezen, es semmi gonosz uegre nem ezinaltatot, hanem hogy Dobo Ferenez mind szwntelen mint egy lopo Czigerdelen ala iwtt, azert ezinaltattuk hogy az esztergamiakis az hatalmas czaszar uarat oltalmazsak, lam Komarom elöttis mind hidat mind palankot ezinaltak, mi az feleöl semmit nem szolunk, azert feölsegedis Leuat hanyassa el, az komaromy hidat es palankot, Dobo Ferenzeöt mint az felet feölseged bwntesse megh, miis az hidat onnan el uetettyük, Ezeoknek vtanna, ez mostani esztendeöre ualo tisztességes ayandek feleöl, ennek eleötteis talaltuk uala megh feölsegeodet, kit ertenk

az feölsegeöd leuelebeöl hogy keszűletben uagyon, azert ha feölsegeöd menteöl hamarab ala boczattya, es az feölsegeöd-heöz tartozok az frigyeöt megh tartyak, ualami ellenkeözö dologra okot nem adnak, mi feiűnket keöttyűk hogy az hatalmas czaszar paranczolatlyabol es az mi paranczolatunkbol es gond tiselesűnk által, az feölseged orszaganak egy szeör szalni bantasa nem leszöön, hol penigh ideien ala nem boczattya feölseged, ennek vtanna mi ebbeöl ki uezzűk magunkot, eddig eleget teörekeötűnk, ennek utanna immar mi nem tudunk mitt czelekeödni. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budae 30. May anno domini 1587.

[Kivűl magyarul.: a római császárnak.]

346.

1587 junius 6.

Szinán basa Ungnad Dávidnak.

My Szinan passa . . .

Tekintetes es N. vr nekűnk szereteö szomszed baratunk. Keöszeönetűnk es magunk ayanlasanak vtanna. Erteötűk hogy az Nāgtokhoz tartozo vegbeliek igyekeöznenek azon hogy az kett hatalmas feiedeleöm keözeött valo frigynek ellene czelekeödnenek, miuel N. feö es eszes ember akarank Nāgodatt baratsagbol megh talalni feleöle, azertt Nāgod eo feölsegeöknek aggya eleiben, hogyha eö feölsegeök az frigynek megh maradasat kiuannya, paranczollya megh eö feölsegeök minden vegekben tartsak az frigyheöz magokatt mertt altalan foguan ha valami oly dolgott czelekeödnek, higgye megh N. az frigynek bomlasa keöuetkeözik, kinek mi okai ne legyűnk, lam mi ennek eleötteis megh irtuk eo feölsegeöknek es Nāgodnak, hogyha ez mostani eztendeöre valo tiztessegeös ayandek ideien megh leszöön, es ha onnan az vegbeliek az frigyeött megh tartyak, migh mi itt Budan leszűnk, innen semmi oly dologh nem leszöön, ki az frigynek ellene volna, kire feiűnketis keöteötűk, mostan megh azonkeppen feiűnkett keöttyűk, czak hogy Nāgodis teörekeöggyek hogy az tiztessegeös ayandekott eö feölsegeök menteöl hamarab boczassa ala, es az vegbeliek tartsak az frigyheöz magokat. Touabba tuggyuk nyluan vagon Nāgodnal, hogy valamikor az pasasag megh valtozik es vyonnan mas passa iű heleben, minden feleöl az

begeök zaimok szpahiak be szoktak hozza iwni, hogy megh lassak az passatt, mijs miuel mostan vyonnan iwttwnk Budaban, az szerey begi iw volt zaimokual szpahiakual hozzank, kitt az eö feölsegeök keöüete az vtban eleöl talalt, tuggyuk hogy kerdeözte hogy houa mennenek, azok mondottak, hogy Budara iwnek, kitt tudunk hogy azon eö feölsegeök keöüete tutara adott eö feölsegeöknek es Nāgodnak, de azt Nāgod valami gonoszra ne vellye, iolehett azokatis vgyan onnan az vtrol vizza teriteöttwnk, mi innen mindenkoron azon teörekeödwnk hogy az kett hatalmas feiedeleöm keözeött valo frigy es baratsagh megh maraggyon, Nāgodis onnan azon teörekeöggyek, az kik penig valami oly dolgott czelekeödnének auagy valami oly dologra igyekeözne- nek ki az frigynek ellene volna, Nāgod eö feölsegeök által megh bwntesse, mi innen miuel hogy birunkis az mi allattunk valokual, azért ha ki innen valami oly dolgott czelekeödnék, mi senkinek nem keduezwnk, hanem mindeneökett megh tudunk bwntetni. Isten velwnk. Datum Budae 6. Junii anno domini 1587.

[*Kivül magyarul: Ungnad Dávidnak.*]

347.

1587 június 20.

Ungnad Dávid Szinán basának.

Fogalmazvány.

My Wngnad Dautid . . .

Thekenthethes es Nagisagos wr, nekunk io szomszed barathunk, keszenethunknek es magunk ayanlassa vthan. Az Nagisagod leuelet mynd az eö felsege keuethenek leueleuel egietemben eluettunk es igen keszenunk Nagisagodnak, hogy Nagisagod meg kuldette, es Nagisagodnak miis az my szolgalathunkat ayanliuk.

Az my ez ezthendeöbely, kiuant tisztheseges ayandekot yllethy, Nagisagod az szuksegeth az chaszar eö felsege, es az felseges herczeg leuelebul beuebben meg erthy, es Nagisagod bisonnyal elhiggye, hoga azt mihent az oraknak es ezist minek szerith tehethyk es meg kezithik, myndiarast elkuldyk, es az my az frignek szerszeseth es dolgat illethy byszonniat meg tharthathyk, ahozkepest Nagisagodys maga ayanlása szerynt azon legen, es bisonniat azt mutasson, hoga az eö felsege az en

kégyelmes wram thartomanian es orszagan walamy gonosz dolog ne essek

Ennek wtanna mert hogy biszonnial nalunk wagyon, hogy az Sasuar beg Zigethben igen giulekezyk, es byszonnyall azon wagyon hogy az eö felsege tharthomaniara menyen, es mert hogy Nagisagod melthosaga awagi authoritassa alat wagyon, Nagisagod ydeyn es öreskepen efele dolgot meg thylchyon, es minden nagiobitastul es beleob beleob walo szakadastul az ki efele dologbul keuethkezhethnek Nagisagod olthalmazny tud miis az mi reszunkre azon leszunk hogy az thy wegh heletek ellen semmy oly dolog fel nem wethetyk.

Nagisagod az eö felsege leuel kethest az meli az eö oratoranak szol annal hamarab be kulgion mert az Nagisagos feö wezernekis benne kethet szolo leuel wagyon, az mykepen Nagisagod az okat az felseges herczeg leuelebul meg erthy.

Mykor Nagisagod elkuldi azt a ketest mynket keryunk hogy biszoniossa tegion, kynek miis azonkepen mynden io barathsagall es szolgalattal akariunk lenny. Isten welunk. Datum..

348.

1587 junius 22.

Ungnad Dávid Szinán basának.

Fogalmazvány.

My Wngnad Daudid etc.

Az Nagisagod leuelet az kyt hatodik napian ennek az honak minekunk yrth eluettwk es beuen meg ertettwk.

Mert hofi Nagisagod az fridnek meg maradasaerth mostis ayanlia magat, es my hozank barathsagos kepen yr Nagisagod mi nekunk higgien az mi hitunkre tizthesegunkre, hofi ez dologban miis az Nagisagod fogadasa szerint fogagiwk, hofi az en hathalmas feiedelemtul meg leszen parancholwa az wegbeli capitanoknak es witezeknek, hofi semire okot ne aggianak, ki az frignek bomlasara wolna. Az mint mostis Nagisagod ertet hofi az en hathalmas chazarom wegbeliek keszulethben wolnanak, es hofi az frig ellen akarnanak therekedni, kyben semmi nem leszen hanem bekesegeben fognak elni. Mynekunk kedig ezt attak tuttunkra es ennihani helbul biszonittiak mostis hofi sok wdegen begek es törekek wgian nagi szammal nem chak az keszel walo wegegbul, hanem nagi mezeö feldrul

wgimint Posgabul, Landor Feierwarrul, es Zermegbul oda giulekezthenek ez may napigys giulekeznek es Pestnel mostis wadnak, es touay mas helekre kuldezthetnek. Ezokaerth illik hogi az my wegbeliek wigazanak es olthalmazak magokat, mert az fele nagi giulekezethbul semmi iot nem warhatunk. Ahol Nagisagod arrul emlekezik hogi szokas szerint illik mykor wy passa iw hogi azt meg lathogassak es esmeriek hogi az feö nep wgi mint begek szaimok es iszpahiak be szokthanak giulekezny, az ellen my semmyt nem szolunk, De tanitot wagiunk annibul hogi nem szokas hogi az begek illien nagi haddall wgi mint szaimokkall es iszpahiakall illen meszö vtra wgi mint Lendor feier warrul, es Zermegbul fel iuttenek wolna, es minden oknekul amiat ot kestenek wolna. Hogi Nagisogodat meg keresik es lathogattiak azt meltan chelekezik de iob moggiauall keuesb keltsegell es faratsagall az meg lehetet wolna mykor Nagisagod Temesuarot wolth. De hogi inkab ketsegunk ne legien Nagisagodhoz anni biszodal munk wagian hogi Nāgod az űdegen terekeket wysza bohattia, az teb szanchak beginek kedig meg parancholia Nagisagod hogi az frigben lehetsegell meg maragianak.

Az Sasuar beg ki Zigethben wagian houa touab igerkezik wysagokban magat foglalny, az szeginsegeth Egerzégbul Zemmennierul es ot az teb helekrul hoza mind be hiatta, meg ielentuen azt hogi azt a' feldeth mind el akaria puzthithany Ha Nagisagod az fele frig ellen walo dolgokra szabadsagot ad semmy io nem keuetkezik belele. Azert hiszűk hogi Nagisagod eztet arrul meg tuggia feddeny es olthalmazny. Nem regenys wgi mint ennek az honak 4 napian az ezthergami bek az eö toluait es lopoít az banak felel holdulatlan falukra kuldette, hogi az szeginsegeth fogua be wynnek az kit kaphatnanak Azok kezul harman rabbal estenek, de az kalawzt leuagthak. Azonkepen Giurnelis ket nap ez elöt ennihany louas uolt kik ot egi szegin kapost leuagthanak.

Meli dologok az frig ellen es az Nāgod aianlassa es irassa ellen wagian, aszert Nāgisagodnak melthan illik ezeket meg thilthany, my tulunkis minden io szomszedsagot waryon.

Az mi az thizthesegeas ayandek dolgat illethy, az en hathalmas chaszaromnall azon therekezem hogi rewid ideö muluan be kulgie. Ezeketh akarank az Nāgisagod leuelere barathagoskepen tuttara adny. Isten welunk.

1587 július 3.

Szinán basa Ungnad Dávidnak.

Mí Szinan passa . . .

Nāgos Vr. Keöszeönetwnk vtan. Megh hozak mi nekwnk az N. leuelett, melyben irod mi nekwnk, hogy romay czaszar es Ernestus herczegh eö feolsegeök embere Jurkoutit Ferencz mikor az eö feolsegeök leueleiuel hozzank jutott volna, eötett czufoluan szablyaiat el teorettnk, azt Nāgodnak nem igazan attak eleiben hogy megh czufoltuk volna, de ha megh eölettwnk volnais megh erdemleötte volna, mertt embertelenwl szablyauul iwtt az hatalmas czaszar diuannyaban, azert teorettnk el, el higgye N. hogyha nemett leött volna orrat fwlett el meteltettwnk volna, hogy emlekeözeöt volna megh az hatalmas czaszar diuannyarol, tanultt volna embersegeöt ha penig magyar leött volna, mīngyarast karoban verettwnk volna, mertt az embertelensegnek ninczen hele, mikor N. Constantinapolyban lakott, lattae hogy az hatalmas czaszar diuannyaban szablyauul mentek volna, itt Budannis az hatalmas czaszare az diuan nem mienk, mi azt veltwnk hogy io neuöön veszi Nāgod hogy megh nem eölettwnk; Touabba, megh ennek eleötte regen hirwnkuel volt minekwnk hogy az vegbeli kapitanok igyekeöznek az frigy ellen haborusagot inditani, Buda ala iwni es az fwueön valo louakra wtni, ki feleöl megis talaltuk vala N. leuelwnk által, mely leuelwnkre mi nekwnk N. oly valaszt ten es hiteödre embersegeödre megh eskwttel, hogy onnan az vegbeli kapitanok semmi ellenkeözö dologra okot nem adnak, sem az frigy ellen semmit nem czelekeödnek, czakhogy innen az vegbeli begeök valamitt ne czelekeöggyenek, istennek legyeön hala az hatalmas czaszar egessegeben, az mi alattunk valo vegbeli begeök az mi paranczolatunkat megh tartyak birunk is veleök nem vgy mint ti, hogy nem birtok az ti kapitanitokual, ez el multt napokban irtt vala N. nekwnk, hogy kiraly es Ernestus herczeg eö feolsegeök baratsag feieben keöüeteöt kwld hozzank, kiuel minkett el amitottatok, es az vtan azertt nem gondolank semmire, kitt nem keöüetsegben kwldeötteteök volt, hanem kimsegre mertt hogy Komaromban iwtt, az keöüett, az komaromy kapitan mi teölwnk hitt leuelett kertt, hogy negyed magauul ala boczathassa, eö maga feöl keöltt Buda ala iwtt, az keöüet vtban leuen, valamely nemzetseg keözeöt lattae N. hogy

az frigyeött ezkeppen megh bonczak, ki most teöleteök leött, megh teczik hogy Ernestus herczegh es N. hireuel leött ez dologh, kitt megh sem tagadhattok, mertt eö magok az nemetek az kik itt kezben vadnak, eö magok mongyak hogy Ernestus herczegh hireuel es N. hireuel leött ez dologh, ha nem hinneteök kwlgyeteök hitt leuelett az nemeteökben egynehanyat feöl kwlđwnk, eö magok szeömeöteökben megh mongyak, azt mongyatok hogy hireöteökuel nem volt az ide valo iwüeteleök, azert ereös keppen megh bwntetiteök eökett, mostan azt mongyatok, de mikor Koppant megh wteöttek vala, ackor megh nem bwntetteteök Nadasditt, hanem io es szep szeomuel lattatok arany lanczokual ayandekoztatok, mostis ha nyereseggel mentek volna, mely igen szep szeomuel lattatok, szep ayandekokual ayandekoznatok, az isten el vessesse mindenkor eökett mikeppen mostannis el vezteötte, im mostan az hatalmas czaszarhoz megyeön egynehany eleuen nyelw es vgy mint hat szaz feö, tuggyuk hogy az mi kegyelmes feiedelmwnk megh kerdi eökett, ki kwldeötte es ki akarattyabol iwttenek volt ide, mostan lattya megh az hatalmas czaszar az te vraidnak baratsagat es frigy tartasatt, kibeöl feökeppen megh teczik hogy ez mostani eztendeöre valo tiztessegeös ayandek megh ninczen, mi mindenkoron teörekeöttwnk az kett czaszar keözeöt valo frigyeöt megh tartani, ez ideig mindenkoron feödeöztem es reyteögettem az ti frigy ellen valo ellenkeözeö dolgotokott, de immar mostan mind ki teczeött, minden dolgotok kibeöl semmi io nemis keöuetkeözik. Ezeöknek vtanna aztis iria N. hogy Sasuar begh azon teörekeödnek hogy az te vradnak orszagatt megh rablana, kitt ha megh czelekeödnekis megh lehetne, es io moggya volna benne, mertt lattya minden ti frigy ellen valo czelekeödetteökett, de lam ennek eleötte megh irtam vala N. romay czaszarnak es Ernestus herczegnek, hogyha kesedeleömnelkwl ez eztendeöre valo tiztessegeös ayandekott ala boczattyatok, tahat innen semmi ellenkeözeö dolog nem leszeön, hol penig ideien el nem kwlđiteök, ha mi oly dolog teörtenik orszagtokon mi reank ne vesseteök, azertt mostannis azt mongyak, hogyha ez hoban az hatalmas czaszarhoz meneö tiztessegeös ayandek ala iw, orszagtoknak, semmi bantasa nem leszeön, de ha el nem iwüend reank ne vesseteök, mertt annelkwlis elegh immar az mitt czelekeötteteök, az mi az leuelek dolgatt illeti, kitt kiraly eö feolsege kwldeött hogy az hatalmas czaszar portaiara kwlđenenk, mi azokott az leuelekett miczoda baratsag feieben kwlđenenk ala, hanem ha azertt hogy mind szwntelen az frigy ellen czelekeozteök, mas az mi azt mind iol tuggyuk mi va-

gyon az leuelekben egyyk hogy Sasuar passara panaszoltok, ismegh az teöb vegbeliekre panaszoltok az leuelekben, harmadik hogy azt akarnatok megh tudni az keöüetteöl ha ez eztendeöre valo tiztesseges ayandekot hamar kerike, azertt mi azokat semmikeppen ala nem kwlgywk, hanem ez ezten-deöre valo tiztesseges ayandekott hamarsaggal es kesedeleom-nelkwl variuk. Isten velwnk. Datum Budae 3. Jul. anno do-mini 1587.

[Kivül.] Az Nāgos vrnak Ungnad Daidnak, romay ezaszar eö feölsege tanaczanak Beczben ez leuel adassek.

350.

1587 julius 7.

Ungnad Dávid Szinán basának.

Fogalmazvány.

My Daid Wngnad etc.

Thekhinthethes es Nagisagos wr nekunk io szomszed barathunk kezenethunk es magunk aianlassa vthan. Az felseges romay chaszar szolgália Jurkouych Ferencz melyet ez elmúlt napokban az felseges chaszar es az herczeg eö felsege es az my leuelunkell kēgiedhez bochatwk wolph, mindazonalthal ymmaron meg yut.

De mikepen es meli keduel kegyelmed legelseöben fogatta, es mi modon nagi giufsagall az eö szablaiat melliet my eoneki aiandekon attwk wolph, kegd szemelie öleth es azon parancholattiabul elrontatot es elteretetett, ezekrul minekunk eleg thanulsagot adoth.

Az my nem v leuelethis kegd az felseges Ernestus herczegnek my kegielmes wrunknak yrth melliet im wiszha kuldettwk, meg atta wolph, de az titulus wgi wagion yrwa hogi mi magunkis meg retettwk tule, es eö felsegenek feiunkath sem mertwk meg adni, nem hogi mi magunk azt meg nitottwk volna.

Ekkoraig az my kegielmes chaszarunk es herczegunk nem chak buday passatul seöt meg az theoreok chaszartul magatul, azonkepen az feö veszerektul az eö leuelekben wgi attak az titulust, es oli bechulethben tharthottak az my kepen az tiszthesege kiuantha, wiszonthak az my kegielmes feiedelmunkys eönekiek minden tisztheseget meg attak, azonkepen kegyel-

mednekys. Hogy pedig mostan kegyelmedtul maskepen therthent, ezt my semmikepen kegdhez nem hittwk volna.

Merth ha szinthin kegd az mostani meg leöt dolgoth maga mentsegul eleö akarna weny, meg sem kellett volna annyra az haragnak engedni, hanem magat nagio b eszesegell merthe klenny

Az keg. allatta waloi az mi kegielmes feiedelmunk orszagat es tharthomaniath pusztithassall es rablassall, wgy minth nem regen Hidwegeth es Kethellit meg wettek wolth, mostanis az eleöth ket khetteli egy holdulathlan falut Hopanicz neweöt az baniakon meg rablottak, meli dolog mind isteni es embery teruen ellen nagi karral therthenthenek. Megy az mi kegi. chaszarunk es herczegunk mynd ezeken raithok terthenth dolgokon meg tuttak magokat merthe klenny es az eö yrasokban mind az buday passakhoz theörek chaszarhoz es feö viezerekhez, az eö tiszthesegeket es titulusokat meg attack, es eöket azokban meg nem serthettek

Azert ha kegd nagio b nem ylletheö dologot magatul el akaria thauozthatny, az maga leueleth wgi iratny meliben eö felsege tiszthesege meg nem banthatnek, io, ha nem az my kegyelmes feiedemunktulys meg lehet az, awagi hasonlo eszthelensegell chelekedny auagi az kegd yrasath ingen el sem wenny hanem ha oli dolog terthenyk az ky az frignek meg maradasara wagyon, myndiarth az theörek chaszarnak es feö viezernek tuttara adny, es az mostany eö feölsege tiszthesege. ellen therthent dolgoth meg ielentheny.

Ezek melleth azt mondhathom az en nemes tiszthese-gemre, es wry hithemre kegdnek, hagi meg terthent dolgon az my kegielmes chaszarunk es herczegunk igen meg banthathoth, es hogy azt nagi haraggal es gonoz keduel meg erthette. A' pedig mynd eö feölsegek, mynt az my hirunk nekul, es ores parancholattwnk ellen terthent, az mikepenys egi resze: azok keszul az kik arra igekezthenek az eö engedethlensegekerth meg bwnthethethenek, azonkepen az tebynekys kyk. wyszha yuttanak nagi bunthethesek es szamasok leszen. Ezeketh akarthunk kegdnek nagi barathsagoskepen meg yrnya, amelleth kegdnek io egesegeth es minden iot kiuanok. Isten welunk. Datum 7 Juli.

P. S. Szinthyn mostan iwe hirunk, hagi az Sasuar passa: ismeginthen sokadmagaual legien, es hagi biszonnial akarnaya. az eö feölsege tharthomaniara wthny. De merth hagi eö ekoraiglan efele dolgokban szwnthelen es bekesege ellen therekedet wolth, es eo feölsege az eö leueleben melliet kegdnek Jurkowych Ferencz meg atta, mynd ezert az Sasuar passa

dolgaert, mynd az teb dolgogrul feő viezernek yrth, kegdet keriwk, hogi kegđ az ekkoraig meg tharthot szokasert es io szomszedsagerth azokat az leueleket kesedelemnekul elkulgie, es mynket arrul biszoniossa teggie. Keőlt mynt feliu.

351.

1587 julius 17.

Szinan basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölseges Ernestus herczegh, nekőwnk szereteő szomszed baratunk. Keőszcőnetőwnk es magunk ayanlasanak vtanna. Ennek eleőtte is talaltuk megh feölsegeődet leuelőwnk által, ez mostani esztendeőre ualo tisztesseges ayandek feleöl, hogyha kesedelemnelkőwl megh leszeőn, az mi alattunk ualoktol az feolsegtek orszaganak senkiteöl semmi bantasa nem leszeőn, mi mindenkoron az mi fogadasunkban megh allottunk, es mindenkoron azon igyekeőztőwnk hogy az mi kegyelmes feiedelmőwnk es romay czaszar eő feölsege keőzeőt ualo frigy es baratsag megh maraggyon, de noha feölsegteknekis azon fogadasa uolt, hogy onnan semmi oly dologh nem leszeőn, ki az frigynek ellene uolna, mind azon által az feölsegteők alat ualok mind szőwtelen az frigy ellen iarnak, kitt mostannis czelekeőttek, im mostan az hatalmas czaszarnak hiő embeőre iuta hozzank, akaria mi teölőwnk az hatalmas czaszar megh tudni, ha a tisztesseges ayandek uagyone auagy ninczen, ha uagyon mingyarast minden kesedelemnelkőwl, ha az frigynek megh maradasatt kiuannya feolsegtek boczassa ala, ha penig ninczen arrolis eőt auagy nyolcz napig feölseged tegyeőn bizonyossa, hogy az mi kegyelmes feiedelmőwnk hiő emberet tuggyuk mijs bizonyos ualazzal az hatalmas czaszarhoz boczatani, de ha megh ninczen, ha mi teőrtlenik mi okai ne legyőwnk, hol penig feölsegteők az hatalmas czaszar portalian ualo keőueteőt auagy postat uarna, azt feolseged ne remenlye, mert mig az tisztesseges ayandek megh nem leszeőn sem posta sem az feölsegtek keőuete onnan ki nem iő. Ezzel ayanlyuk feolsegednek io akaratunkott es baratsagunkot. Datum Budæ 17. Jul. anno domini 1587.

Ezeőknek utanna, feölseged mindenkoron ayanlotta magat hogy az feolsegtek alat ualoktol semmi oly dologh nem leszeon, ki az frigynek ellene uolna, mind azon által az kop-

pany dolog megh len, feolsegednek fogadasa uoltt hogy az ki annak az oka megh bñnteti feolseged, annak utanna megh Buda ala iwuenek, kiknek az Isten feieokra ada, az feolsegtek keouete ki itt mi eleottwnk uolt, monda hogy feolseged azokatis megh bñnteti, de az mint ertyük, nem hogy feolseged megh bñntetne eöket, seöt inkab ertywk hogy mostannis az uegbeliek gywlekeöznek, az mi alattunk ualokis immar az fele sok dolgot nem szenedhetik, hanem eö nekik es gondott kel uiselnieök reaiok, de uegreis megh lattya feolseged hogy az fele dologbol semmi io nem keouetkeözik, kinek mi okai ne legywnk.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

352.

1587 augusztus 8.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeös Ernestus herczegh, nekwnk io szomszed baratunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása utan. Ennek eleötteis erteöttwk, miel hogy az feolsegtek atyafiat Maximilian herczegöt haddal az hatalmas czaszar akarattyanelkwl kesziti feolsegtek Lengyelorszagra az kiralsagra, mely dolgot mostan bizonyosban meg erteöttwnk, hogy Slesiabán hadat keszit, es oda be akarna az kiralsagra menni, azertt annelkwl el legyeön feolsegtek, es az hatalmas czaszar orszagara ne mennyetek, az fele igyekeözeteöt feolsegteök el haggyon, mert az hatalmas czaszare az az orszagh, uagyon az hatalmas czaszarnak arra gongya es embeöre is uagyon, kitt boczasson oda be az Lengyel kiralsagra, merth ha ettwl megh nem szwnteök, es az hatalmas czaszar ellen orszagara hadat inditotok, az hatalmas czaszar megh abbannis, az kiben feolsegteök uagyon Beczeöt Pragat orszagtokat el ueszi, es ha szinten Lengyel orszagba be menneteökis, ott sem lehet feolsegteknek megh maradasa, ebben ha mi feolsegteknek akarattya mingyarast tuttunkra aggya, merth ez dolgot az hatalmas czaszarnak tuttara kel adnunk. Isten uelwnk. Datum Budæ 8. August. anno domini 1587.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

1587 augusztus 12.

Ungnad Dávid Szinán basának.

Fogalmazvány.

My Vngnad Daudid szabad vr Sonnegghan az hatalmas Isthennek io akarattyabol az feölseges romay chazarnak hadakozo tanachanak feö gond viseleye.

Az the Nāgod zokzer vallo benünket zorgalmaztatásert nem hathattuk el eö felsegenel az hatalmas romai chazarnal my kegyelmes vrunknal az dolgott arra viny, hogy eö feölsege egy tulaydon postayat, feökepen az tisztesege ayandek feöl, mely tisztesege ayandekiért Nāgod ekorai gh oly szorgalmattas volt az the Nāgod hatalmas chazar portayara küldeni akar, mely postayat eö felsege ide küldette es mindenkepen el kizetete. Miuel hogy az az mi hatalmas feyedelmünk leweleiben, az megh newezet tiztesege ayandek felül, oly magyarazat es valaz vagyon, mely valazon nem chak az feö vezer passa de megh az Nāgod hatalmas chazara is megh nyugzik; es megh elegzik.

Ennek okaert Nāgod ezen lewelünkel baratsagos kepen akartuk megh talalni hagi Nāgod az megh newezet postayaert Jurkovich Ferenczert, meli nem reghen is Nāgodnal volt, az reeghi zokas szerint, hytlewelel feöl kuldenye, es hamareb voltaert azal nem kesni, Egyebbenis Nāgod minden baratsagos dologal mi hozank ez szomzedsagban legyen, mely baratsagot my túlünkis Nāgod varyon. Es magunkat az my szemeliunk feleöl Nāgodnak baratsagos kepen ayanliuk. Keölt Bechben Kisazzon havanak 12 napian 1587.

Az tekintettes es Nāgos Zynan bassanak, az hatalmas teöreök chazarnak buday heltartoyanak etc. nekünk jo zomzed baratunknak.

1587 augusztus 14—22 között.*

Szinán basa Ernő főhercegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölseges Ernestus herczegh nekünk io szomszed barátunk. Keöszeönetünk es magunk ayanlása vtan. Megh hozak

* Gévay megállapítása.

mi nekűnk az feolsegeöd leuelet, melyben iria feölseged hogy miuel romay czaszar eö feölsege boczatta uolna egy Jurkouit Ferencz neuű emberet ala, hogy onnan ala boczatana hozzank feölseged, ki innen uiszontagh leuelekuel Constantina-polyban meheseön az tisztesseseges ayandek feleöl, kiuannya feölseged hitt leuelűnket, azert az mi az tisztesseseges ayandek dolgat illeti mi az mi kegyelmes feiedelműnknek tuttara attuk, ha az tisztesseseges ayandek keszen uagyon az mint feölseged iria azzal egyetemben ez mi leuelűnk latuan iűteön iűyeön kesedelemnelkűl ez mi leuelűnk elegh hitt leuel neki, hol penigh az tisztessesegeös ayandeknelkűl iű, el higgye hogy nem iol iar ereötte, ennek eleötteis mikor feölsegteök embeoret boczatta uala ala, annak eleötte regeön tuttunkra uolt az ueg-beli kapitanoknak alnoksagok, kitt feölsegteöknek tuttara at-tunk, feölsegtek azt irta hogy onnan semmi nem leszeön; csak mi megh paranczollyuk hogy innen ualami ellenkeözeö dologh ne legyeön, mi az igassaghoz tartottuk magunkat, azt tuttuk, hogy ugy leszeön az mint feölsegtek irta, de mas feleöl egy feleöl embereteöket boczattatok ala, emberetek Komaromban uolt, mas feleöl az feölsegtek kapitani romay czaszar es feölsegeöd akarattyabol ide iűttek, talam mostannis az fele eördeögsegteök uagyon, mostannis iria feölseged hogy megh paranczollyuk az mi alattunk ualoknak, hogy az frigy-heöz tartsak magokat, kitt feölsegtek nem szegyeönle, mikor mentek ezek uaraitok ala, azert az fele hiaban ualo dolog had allyon, hanem ha az tisztesseseges ayandek keszen uagyon feölsegtek kesedelemnelkűl boczassa ala, hol penigh keszen ninczen, az fele hiaban ualo dolognak haszna ninczen.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

355.

1587 augusztus 22.

Szinán basa Ungnád Dávidnak.

My Zinan passa . . .

Tekintetes nāgos ur nekűnk zomzed baratűnk. Keözene-tűnk magwnk aianlasanak utanna, mindeneket leueledbeöl megh ertenk Nāgod azt irria hogj az melj leueleket Jwrkouit Ferencz hozott uolt ha az portara nem kűldettűnk illet uolna vizza kűldeny nāgod abban ne ketelkediék mert hű ember-

rwnkel el kwdettwnk uolt az isten dolga nagi kezzel leuen Kustanczinapolyhoz meg betegedet es ugj mint tizen ket nap mulwa megh holt es az zolgaia nem twduan az ura mi zolgalatban leuen uizza tert es az mi leueleinkel egiettemben eö felsege leueleit uizza hozta nekwnk Budara az utan ismet hw emberwnkel az portara kwdettwnk ugj twggia nãgod annak utanna azt irria nãgod hogj nem zwkseg az frig dolgat es az aiandek dolgat meg twdakoznwnk mert uagion az portan eö felsege embere kit ha meg kerdik, ualazth twd tenny az uezernek. Czwdalkozom nãgod ezes ember leuen hogy azt irod mert ualami ugj uagion ugj twdua hogj az en uram azerth kwdett helytartoianak Budan hogj mind az frig es az aiandek dolgat mj illettj ram bizta az en uram es twlwnk twdakozik ha uagione uagj nincze mert talam gondollia nãgod hogj chak my twlwnk uagion az aiandek keuanas nãgod ugj tuggia hogj az en uram giakorta twdakozik uagione aiandektok uagj nincze mert nãgodis megh gondolhattia hogj mikor ideien jw az hatalmas czaszarnalis keduesb ez ideig baratezag feieben irtam mind uraidnak mint magadnak ugj hogj nãgod ezes ember leuen uraidnak adnad eleikben hogj eo felsegek keözeöt ualo frig baratezag maradando legien nem hogj baratezapot tartana nãgod uelwnk de megh leuelwnkre ualazt sem teöt nãgod ha uagione aiandek nincze am lassa nãgod ez ideig mind tereokettem az ket czaszar keözet igazan zolgalny ez utan is azon lezzek mys az nãgod ualazzahoz ualo kepes kellettek eo felsegenek twttara adnom es ez utan ha az uegekben ualamy dolog tertennek my twlwnk ne tudakozzatok ha ugj uagion a dolog.

Nãgod azt is irria hagi az lengiel orzag dolga feleöl ne twdakozzwnk nekem illik az feleöl twdakoznom mert ennekem eö felsege paranezolattiaban azt irria hogj lengiel orzag oly orzagom mind az teöb orzagim es iol uigazzam hagi kart ne tennek de ereollis meg teczik eö felsegek baratezaga az hatalmas czazarommal menny legien hogy az en uram akarattia ellen hadat tamazth lengiel orzagra ereöuel az eöczet be kwdeny kyrallia lenny hizzem az istent hogj az en uramnak uagion anny ereie hogj ki wzzi lengiel orzagbol nem hogj eöteöt de meg uraidatis ki wzhetj orzagokbol azert az nãgod ualazahoz kepest kellettek enys uramnak tuttara adnom annak utanna azt is irrya nãgod az urad ncueuel hogj Jwrkovit Ferenczek az urad emberenek ide iwwetelere adnank az my hit leuelwnket azert az mj leuelwnk latuan kesedelem nekwl iwyyen az my embersegwnkre senkitwl semmi bantasa nem lezzen es ide iwwen az portara kesedelemnekwl bochatywnk el de

ollian ezalardezagal ne iŵyen mind ez minap jwth uala Isten
uelwnk Budan Datum Bude 22. Aug. domini anno 1587.

[Kivül.] Tekintetes nāgos urnak Vgnod Daidnak romay
chazar feő tanaezanak szomzed baratomnak adassek Beezben.

356.

1587 augusztus 26.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Eredeti. — A Dobó Ferenezről szóló rész megvan egykorú, Ernő fő-
herczeg kanczelláriájától készített másolatban Országos Levéltár, Dobó-
levéltár 2. esomó, melléklet Ernő főherczeg 1587 szept. 10. leveléhez.

Mi Szinán passa . . .

Feolseges Ernestus herczegh, nekŵnk tiszteolendeő szom-
zed vr barátunk. Keőszeönetŵnk es magunk ayanlása utan.
Ezt akarank feölsegednek tuttara adnunk, hogy ennek eleötteis
egynehanszor irtunk es feölsegednek tuttara attuk, az feölse-
gek alat ualo uegbeli kapitanok mikeppen mind szŵntelen az
frigy ellen teörekeösznek, de nem tuggyuk ha az leueleket
nem uiszike megh auagy feölseged leuelŵnkre űualazt nem
akar tenni, mert ha feölseged az mi kegyelmes feiedelmŵnk-
uel ualo frigyeöt gondolnaia, tehat ualazt tenne feölseged, es
megh bŵntetneic azokat az kik az frigy ellen iarnak, mely
dolgok egynehanszor teörtentenek, az uegbeli kapitanoktol,
lattya az isten hogy mi mindenkoron azon igyekeöztŵnk, hogy
az mi kegyelmes feiedelmŵnk az hatalmas czaszar, romay czaszar
es feölseged keözeöt ualo frigynek igazan szolgallyunk, azert
illenek hogy feölsegedis megh bŵntetne az kik az frigy ellen
iarnak, mert az baratsag es az frigy tartas onnan teczik megh,
ha az feleket megh bŵntet feölseged, innen mi istennek aka-
rattyabol es az mi kegyelmes vrunk paranczolattyabol, elegek
uagyunk arra, hogy az mi alattunk ualo begöket es uitezeö-
ket megh bŵntethettyŵk, az kik az frigy ellen ualami oly dol-
gokat czelekeödnenek, kit egynehanszor megis bizonytottunk,
mikor ualamellykre panazt teöt feölseged, mert mazulla teöt-
tŵk, ez minapis feölseged az nogrady begre panazt teöt uala,
mi az feölseged baratsagat nezuen, az mi kegyelmes feiedel-
mŵnknek tuttara attuk, es az mi kegyelmes vrunk akarattya-
bol aztis mazulla tettŵk, es mas begh iŵ heleben, ez vtannis
ha ualami oly dolog az mi alattunk ualoktol lenne, feölseged

aggya tuttunkra, megh lattya feölseged, hogy bñwtetesnelkñwl nem hagyjuk, isten azt iol lattya hogy az mi akaratumkbol soha semmit nem mielnek, mert az mi kegyelmes feiedelmñwnk nekñwnk megh paranczolta hogy az frigyeöt ereössen megh tarczuk, kit istenis latt hogy megis tartunk, czak onnan tartanaiak megh, megh paranczoltuk mi ereöskeppen az uegbeli begeöknek hogy az frigyeot megh tarczak, mellyet hizzñwk istent hogy megis tartyak, azert ugy tuggya feölseged hogy ha ualami oly dolog teörtennek ualamely uegben, hitñwnket megh higgye feölseged hogy hirñwnknelkñwl mielik, mert arra szabadsagunk ninczen soha, hogy az frigy ellen ualamit engednenk czelekeödni, hol penigh feölseged azt mondana hogy Sasuar basa az frigy ellen gonozt czelekeödeöt uolna, es gondolna feölseged hogy az mi hirñwnkuel leöt uolna, mongyuk hitñwnkre Istenñwnkre embersegñwnkre hogy hirñwnknelkñwl leöt, mert mikor feölsegedis irt uala hogy Sasuar basa ualami gonozt akar czelekeödni az frigy ellen, mi akkoris megh paranczoltuk uala hogy annelkñwl legyeön mert iol nem iar ereotte, annelkñwis egynehanszor megh hattuk neki hogy az fele dolognelkñwl el legyeön, de miuel hogy Szigetuar Budahoz mezze, hirñwnknelkñwl czelekeötte de az mit kereseöt megh talalta, es el higgye feölseged hogy ereössen megh czirkaltattuk, de azzal menti magat hogy az feölsegteök kapitannyaitol inditatot uolt az az dologh es eö teöleök leöt, azert azon keríwk feölsegedet hogy isten szerent feölseged aggya tuttunkra mint leöt az dologh, mert megh lattya feölseged, ha teöle leend megh bñwtettetik, es az feölseged leueleuel enis leuelet kñwdeök az hatalmas czaszar portaiara hogy megh bñwtessek, mert mi teölñwnk hagyua uolt, hogy vesztegh wlyeön az frigy ellen ne iarion, mert Istennek hala kiczinsegñwnkteöl fogua czaszar mellet neöttñwnk tisztessgeben, mys minden modon az mi kegyelmes vrunk tisztess eget eörizzük, az mi magunk tisztess eget megh azon keppen, nem ugy mint azok az koborlok, kik sem vrok sem magok tisztess eget nem gondollyak, mert mint koborlok ugy neötnenek es telhetetleneök mindenben, mind kett feleöl uadnak az felek, kiknek embertelensegeökert nem kellene kett czaszarnak feiet faylalni es az bekesegeöt megh bontani, hanem az feleket megh kell bñwtetni, az fele koborlokat; Ezeöknek vtanna, eztis akarank feölsegednek tuttara adnunk, hogy elseöben itt letñwnkben Dobo Ferenc Wacz ala iött uala, es az fñvreöl az louakot lopua el uitte, ackoris feölsegednek tuttara attuk uolt, es feölseged azt irta uala hogy megh bñwtetiteök, de sem eötet sem Nadasdit feölseged megh nem büntete, im mostannis Dobo Ferencz ugy mint

nyolcz ezer nepuel Ipolpalankra es Waczra indult uolt hogy megh egetneiek es elhannak, de isten nem engette, hanem azon modon uizza tertenek, kik mostannis Letuan gywlesben uadnak, az az eö gyülese penigh iora ninczen, mert abbol az ket czaszar keözeött ualo frigynek bomlása akar lenni, azert feölseged paranczollya meg hogy veztegsegen legyeön es az fele dolgoktol megh szwnnyek, es feölsegeödnek baratsagh szerent akarank tuttara adnunk, hogy az ket czaszar keözeöt ualo frigy megh maraggyon, mert ha felseged megh nem bwnteti, szwkseg keppen kellett az mi kegyelmes wrunknak tuttara adnunk, gondolhattya feölseged hogy az mi kegyelmes feiedelmwnk io neuöön nem ueszi, hanem nagyob haragh leszeon, Ezzel egyveteomben ayanlyuk feölsegednek io akarafunkot es baratsagunkot. Datum Budæ 26. August. anno domini 1587.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

357.

1587 augusztus 27.

Ungnad Dávid Szinán basának.

Fogalmazvány.

My Wngnad Daid . . .

Thekinthethes es nagisagos wr, nekunk io szomszed barathunk köszenethunknek es magunk ayanlassa vthan. Az kegđ ket leueleth mellieket keg: az my kegielmes wrunknak Ernestus herczegnek yrth, meg attak, az harmadik kegđ leueletis eö feölsegenek romay chaszarnak my kegielmes wrunknak megkultek, azonkepen az melliet minekunk yrth eluettwk es meg ertettwk.

Azmykepen kegđ azölettis az my kegielmes wrunkhoz Ernestus herczeghoz nem illendeö titulussall azon az leuelen melliet my Nagisagodnak wiszha kulthwk, meli dologert az Nāg: hathalmas czaszar portaian nehezthelni akariwk, es eö feölsege hiu szolgálaihoz Jurkowych Ferenczhöz az szablaianak es puzuganianak elthereseuel igen bechuletlen kepen tartotta es meg mutatta magat, mostis azonkepen az kegđ feniegetheö es felfualkodo leuelen nem chudalkozhatnak eleget eö feölsegek az my kegielmes wraink, es kegđtul, mynt az regi feö wduari es

wegbeli wyteszleö vrtul nagio b cortasiat . . . es bechulethet wartwnk wolna. Mert efele bechuletlen dolog meg ekkoraig sem az thi hathalmas chaszartoktul sem az feö vyzertul soha eggik kewethen nem therthent. Es tugiwk mys Istennek hala, mert hogi mys sokszer az thi hathalmas chaszartok diuanban wolthunk, az my kardunkall es egieb fele szep szerszammall, my legien portan az szokas es elengedendeö dolog. Azert az minemw okokat kegd mentsegnek okaert eleö hozot, elegnek my nem ytilliwk lenny, es eö feölsegenek milthan ezeket thi hathalmas chaszartoknal eleibe adni illik.

Ennekeletteis az kegd es az teb buday basak kewethy, kiket yde kulthek, thalan sokall bechuletlenbul tartottak magokat, es az kardokall toab az mynt illet wolna menthenek megis eöket io szomszedsagert, es kegielmedert, mert az kewetheket wagi sokall wagi kewesell legienek mynden feöle, mint poganok köszet, es egieb nemszetseg köszet ez wilagnak köszdethitul fogwa bechuletben es chupsagnelkül tartottak . . . es bekeuel bohattak. Azert io modon okaink wolnának, hogi mys yuwendeöre hasomlo dologall, az my kepen kegd: chelekedet, az kegd kewethyhöz tharthanank magunkat, ha tisztheseget es isteny es ez wilagi igasagot nem thekinthennk, es mys mynd emberek okosagall nem tudnank elny.

Az hol kedig kegd eleö hozza az thisztheseges ayandekot, es az masik leueleben az lengel orszagi koronat. Az nem szuksege hogi az my kegielmes wrunk es my kegielmeddel sokall disputalliwk, es kegdnek mellik dolog myben legien meg yelenchwk, mert efele dologban sem az en kegielmes wramot, sem engemet kegdre nem igazitottak. Az frignek szerszesiben eggik basa felelis es efele dolgokrul semmy ninchen emlekeözue, hanem az myt az szüksege kiuannia azt az mi feölseges chaszarunk keöüethe az ty chaszarthoknal, awagi az feö viezernel eleö hozza es eluegezy, az mikepen mynekunkys az ty hathalmas chaszartok portaiarul tisztheseges ayandek feöleli oli informationk wacion, wgi hogi kegdnek sem oka, sem parancholattia thalan nynchen, hogi kegd illien igen, es fellieben hogi nem illik ezt a dolgot eleö weszen.

Az my az lengel orszagi koronat illethy, azis oli dolog, az kire kegdnek gongia ninchen, es ezokaert nem szuksege hogi kegdnek walaszt tegiwnk rola.

Ennek utanna, mert hogi az feölseges romay chaszarnak az my kegielmes wrunknak leuelei portara walok, kiket tisztheseges es byzonios ayandek feöleli yrt, it sok naptul fogua wadnak. Azokaert biszodal munk wacion kegdhöz, es megis kiuanniwk kegdtul az feölseges romay chaszar neuueull, hogi

kegd az postanak walo, Jurkouich Ferencznek hit leuelet, mert hogi eö nem chak kegdnek, hanem az feö viezernekys annak kiwle az meliek Nagdnal ha el nem kulthe ekkoraig, wolthanak leuelet wyszen, okuetetlenul es kesedelemnekul ha kegd maga wra szukseges dolgait nem akaria keslelly, awagi az niluan walo frigneke szerszesinek ellene nem akar wetheny, ky kulgion. Meli dologrul, es az teb nem illendeö fenyegethesekrul, meliek portarulis my raithunk nem thertthenek eö feölsegenek ezuthan thi chaszartoknal kellene nehezthelny es eleibe adny.

Illeth wolna myndenkepen kegielmedhöz. hogi ha kegd azokat az leueleket kiket Jurkouych Ferencz ala wit, es kegdnek meg atta wolt, meliek mellet az feö viezernekys szolo leuele wolt, nem akarta portara el kuldeny, hogi chak mynekunk wyszha kuldette wolna, meli dologrul is nem miltatlanul panaszkothatnank kegdre, es azokat az leueleket wisza kegdull waryuk. Ezeket akartwk kegdnek felelly, es amellett kegdull mennel hamarab lehet az hit leuelet fel warywk. Magunkat mynden baratsaghöz walo dologban kegdnek ayanllywk.

1587. aug. 27.

358.

1587 szeptember 2.

Ungnad Dávid Szinán basának.

Fogalmazvány.

My Wngnad David etc.

Az nem ilendeö feniegetheseke, es ideönek elette walo mentseget, kiket Nāgd ekkoraig nem annira walamy okokert, hanem az eömaga felfualkodasabul az eö sok leueleyben, mellieket eö feölsegeknek romay chaszarnak, Ernestus herczegnek, my kegielmes wraynknak es mynekunk kuldet, az mostany chelekedeseuel wgi annira meg mutatta, hogi az frigneke felbontoya Sasuar beg az Nāgd parancholattiar es engedesre, nem chak az eö allatta walo wytheszekell, az eö feölsege romay chaszar tharthomaniaba es birodalmaba meszeö fel yut es reia wtet, hanem annak feletteö teb beget, wgi mint koppanit, pechit, es mohachit szemelyek szerint magaual wytte el.

Mihelent eök mynd isteny es ezwilagi igassag, es az weget frigi ellen tizen niolcz faluyg meg rablottak, es felgiultot-

tak, es sok wethetetlen szegin iobbagiokat, felesegeket es germekeket az kik eö nekyek soha egi okot arra nem attanak, eluittek, es sok rablassall nagi bekesegeell es felfualkodassall az eö soksagokall, kik az mynt mostany rabok mongiak niolez ezerig wolthanak, wyszha mentenek, es Catzerlohig Canisanak felitul mifeöldnire eliuottak wolth, magokat egi embertul sem feluen.

Az igaz kedig Isten az szegin fogloknak fohazkodasokat, keniergeseket es sirasokat meg halgatta, es reyaiok thekinthette, wgi hogi az my wytheszleö nepunk, kik az eö eszuewalo giuleseket sok helekbül, es az eö wthokat es akarattiokat meg erthettenek wolth, eökis eszue giuluen azokra az igaz Istennek neuben nagi bathorsagall wtettek, es eöket elseö harcbanys, oli felelemben es kethsegben hozthanak, hogi az koppani es pechw beget meg fogthak, es az mohachit lewagthak. Eleuent eszerig fogthak meg, es maid anniat lewagthak, ahözkepest kedig my felenkbul nem teb tizeneginel elueszet es meg sebesedet. Meli dologert hala legien az wr Istennek, es dichirtessek az eö szent newe.

Ha szinthin az dolognak igaz elkeszdeye Sasuar beg, (meli az eö bathorsagat az my az eö szemelyet illethy, az my wytheszleö nepunk ellen eleg szeginul meg mutatta) mostan thalan elszaladot, meli dolog meg ketsegben wagion, megis eönekye mykor annak ydeye elyw, ha egiebkepen hasza mehethet, az my welekedesunk es biszodal munk szerint az eö feiedelmentul az eö iuthalma meg adathyk.

Mykoron kedig az Nagisagod feiedelmenek eleibe adathik, (az mykepen az en kegielmes wram semmikepen nem akaria elhalgatny, hanem portan eleö akar hoznya) minemw wthalthos es chupsagos leueleket Nāgd mynd eö feölsegenek romay chaszarnak, mynd kedig feölseges Ernestus herczegnek es mynekunk yrth, mykepen ideönek eleötte mynket feniegethet, minemw chupsagall az en kegielmes wram kewetet Jurkouych Ferenczet tartotta. Ismeginthen hogi Nāgd ekkoraiglan az my kegielmes chaszarunk leueleyt, mynden nemszetsegnek igasaga ellen meltatlanul meg tartotta, hogi minekunk az hit leuelet postanak walot (meli dolog az frigi szerzesinek ellene wagion) nem kuldet, es hogi magat kezeritetlen dologban, wgi mint tisztheseges ayandekert, es Lengeli orszagi koronaerth beleö arttia, es ezeknek feleötte illien nagi hadat negi szangiak bekell, az my kegielmes wrunk tharthamania keösiziben meg engette, es meg parancholtha. Aszert Nāgdnakis errul felelny, es azt az my beleöle kewethkezik szenuedny kellethyk. Myndazalthal hogi az my wytheszleö nepunk az

frigi ellen akkoron mykor Buda ala menthenek wolph, chelekettének, azoknak egi resze inmaron meg bñntetetett, es egi resze az eö feölsege haraggiaban mostjs wagon, es ezuthans azt az dolgot meg erszik.

Azert ha Nāgd ezuthan az eö allatta waloyt nagioib felelemben es engedelmesegben tharthany fog, es azokat az kik az frigi ellen chelekettének es wetkezthenek meg bñnthethy, wyszonthak az my kegielmes wrunk wegbely wythezleö nepe es wrak szinthin afele felelemben meg tharthatnak es hasomlathos kepen erdemek szerint meg bñntetetnek. Ezeket akarthink io hirnek okaerth Nagisagodnak meg yrnya. Magunkat egiebkepen mynden baratsaghoz walo dologban Nāgdnek ayanliwk. Datum Viennæ 2. Sept 1587.

Szinan bassæ Budensi.

359.

1587 szeptember 13.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Egykorú másolat, Országos Levéltár, Dobó-levéltár, 2. csomó, melléklet
Ernő főherczeg 1587 szept. 4-iki levelénél.

My Szinan passa.

Akarank feölsegeödnek tuttura adnunk, hogi Nadasdy, Dobo es az teb wegbely kapitanok Giwreö giulekeösznek, es oli gonosz szaiandekokban vadnak hogi az hathalmas chaszar wegbely palankiaira wssenek es meg egessek. Azonkepen Eger feleölys Bathory Istuan es az egri kapitan azon zandekben wadnak, nem tuggiwk ha feölsegeödnek hireuel wagione, auagi nynchen, ha feölsegeödnek hireuel nynchen, tahat feölseged paranchollya meg, hogi az fele dolognelkul ellegicnek, mert byszon io nem kewethkeöszyk beleöle. Aszert my fogaggiwk, az my hitunkre embersegunkre hogi ha onnan az feölsegethek birthokaban walok, walamy ellenkeöszeö dolgot nem chelekednek, innen semmy nem leszen, mert az my kegielmes feiedelmunk nekunk meg parancholtha hogi az frigeöt meg tharchiwk, es olthalmaszwk, my myndenkoron meg parancholthuk örössen az my alattunk walo begeknek, hogi az frigihöz tharchiak magokat, ha my mykor walamy innen ter-

teönyk, higgie feölseged hoga azfele dolog hirunkuel nynchen, hallothays feölseged hoga azfeleketh my meg szokthunk bwnthetny, kit penig benne maszula thezunk, de az myt innen az my alattunk walok chelekednenek, onnan az feölsegthek byrodalmaban walok zaz anniat chelekednek, de meg nem halottunk hoga meg eggikethys feölseged meg bwnthette wol na auagi tisztit eluette wolna, es maszula tette wolna. Istennek hala my mindenkor igekezthunk, az keth hathalmas feiedelem keöszeöt tisztitha orczaual szolgaly, mert ha nem gondolthunk wolna hoga az ket chaszar keöszeöt walo frigi meg maraggion, es az feölsegtheök byrodalmaban walo kapithanoknak emberthelensegeket es chelekedetheket, az my kegielmes feiedelmunknek tuttara attunk wolna. Isten tuggia mynt leöth wolna az dolog, de az fele koborlokerth az kyk sem eomagoket sem wrok tisztthesseget nem gondolyak, aszokerth nem kel ket chaszarnak feiet failalny, hanem meg kel bwnthetny. Datum Budä 13 Septemb: 87.

Serenissimo Archiduci Ernesto.

Pro Christophoro Wngnad.

360.

1587 szeptember 19.

Ungnad Dávid Szinán basának.

Fogalmazvány.

My Wngnad Daudid etc.

Thekint: es Nāgos. Az Nāgd ket leuelet kiket minekunk ez elmúlt honak augustusnak 22 es 26 napan az oo calendarium szerinth irth eluettwk.

Az my azokat az leueleket yllety kiket Constantinapolban kellett wolna kuldeny az ideö magauaal hozza el, hoga ha be wadnak kuldue, mert chak az eö felsege romay chaszar az my keg: wrunk leueleerth gondunk wolth, es ha azt Nāgd (az kinek melthan meg kellet wolna lenny) wdeben elkulthe wolna, thalan az Sasuar beg mostani frigi ellen walo ky ywuisse, meli dolgot eö az Nāgd parancholattiarara eleöuette wolth, nem leth wolna.

Az my az tisztthesseges ayandekot es lengeli orszagi koronatt yllethy, my azzon meg maradunk, kit azeleöt Nāgdnak

eefeöl tuttara attunk, es ekkoraiglan myndenkoron efele nagi dolgogban az my az szuksege kiuantha portan, es egszalnira sem az buday paschaknal awagy eöuelek tractaltatot az dolog, azmykepen eö feölsege romay chaszar mostan mind az ket articulust awagi ket rendbeli dologot az thy hathalmas chaszarthoknak es az feö viezernelk eleiben aggia, wgi hogi eökys az my welekedesunk szerint myndenkepen megelegesznek raitha.

Az Nāgd hit leuelere melliet my Jurkouichra negied magara kiuanthunk, my eötet ma az masik postauaal egethemben az ky most utholszer ky yut, elbochatiwk, es nynchen ketihcegunk hogi Nāgd eötet azzokall egethemben kiket wele bochattunk, myndiarast el nem bochatnaya, az mykepen errul az dologrul az comaromy capitantulis Nāgd meg thalalthatot. Egiebkepen Nāgd az meg newezet Jurkouychon meltatlan dologot chelekezy, hogi eö minap mynd egi . . . . ala kuldetet wolna, mert sem my, es annal inkab eö feölsege az my witeszleö nepunknek indulasarul es ky meneserul Buda ala mykor my eötet elbochattunk, egi szot sem tuttöwk

Az my kegielmes chaszarunknak byszonniaal az wolth az akarattia, hogi azokat az capitanokat az kyk az megnewezet dolognal wolthak fel hiuatta es biszonniaal meg buntette wolna az tebbinek yedesre es peldara, de Nāgod es az eö allatta walok azt meg nem warthak, hanem myndiarast az eö felsege tharthomaniara be estettek Zlatinat meg egettetek, es azuthan ketözben sok io falukat fel rablottatok el pusztitottatok — es meg egetettek. Emmiat noha az buntetes elhalasztatot, de nem mindenestul fogua eluetetetet. Es ha szintin Nāgd azt eleö hozza hogi az eö allatta walokat meg akaria bñntetny, mind azalthal az dolog maskepen thalaltatik, wgi annira hogi ha szintin walamelliet chak keputhalasert, es thalan mas dolog nagi okert maszulla tezithek, awagi szolgalthot eluezithek tule, eönekye mindazthall chak giorsan mas szolgaltat es az eleöbeninel iob hel meg adatik.

Mykepen az dolog Sasuar es az teb begekell meg leöth, arrul my Nāgdatt beuen es igazan ez eleöt biszoniossa tettöwk. Hol penig Nāgd azt yrya hogi az eö hirenekul es parancholattia ellen meg leöt wolna, az dolog maskepen thalalthatyk, mert eö magok az begek az kik fogwa wadnak azt byszonniaal beszelyk, hogy Nāgd-tul parancholatot es leuelet eluettek wolt, hogi mideön az Sasuar begtul meg talaltatnak es felhiuatatnak, hogi eöwele egethemben az my felenk ellen az eö feölsege romay chaszar tharthomaniaban elmennienek, es eönekye engedelmessek legienek, Meli dologbul kennien gondolhatny hogi az meg newezet Sasuar

beg azt az wtat Nāgīdnak regen meg ielentette wolth, ha kedig az Nāgd engedese es parancholattia ellen leöt, abbul teczik meg ha Nāgd wtet az Sasuart minden gonoszbeli dolognak elkezdetyet es feiet es frignek fel bontoyat erdeme szerint meg bwtety es ha az, eö raitha wdeben, es feökepen akoron mykor Tokaynal, ky iut, es annak felette Hiduegnel my witeszleö nepenktul meg weretet wolt, terthent wolna, es erdeme szerint hozza lattak wolna, mostany az ti feletheknek illien weszedelem kin maradot wolna es eö felsege romay chaszar nem hagihattia hogi eö reiaia iwuendeöre az thi hatalmas chaszartoknal nem panasználanya.

Dobo Ferencz feleöl eö feölsege my keg. wrunk az dolognak mindenkepen immaron wegere ment es az dolognak alkalmathossaga szerint tudny foggia eö ellene walo bwntethest eleö wenny. De minalunk wgy wagion ymmaron tudua hogi az Nāgd allatta walok es az eszthergamy beg eömaga ennihan napnak eleötte szinten Pukancz ala yut wolth, es ot walami kartis thet azuthan kedig mi witeszleö nepenktul meg weretet es szaladasra hozatatot. Efele dolgot Nāgd meg thilchon es az my feleneknek ki meneseket auall meg olthalmazzon.

Az tebbit Nāgd az eö feölsege leuelebul Jurkouich Ferenczrul melliet Nāgd mind az tebbiuel es wele walokall es az egi postauál sokaig meg ne tarchion es ne keslelyen meg erty. Akarthunk ezeket Nāgdnak felelny, hogi Nāgd ezuthan mi reank ne panaszolhasson: Magunkat mynden baratsaghoz walo dologban Nāgdnak ayanliwk.

Postscripta. Meg ertettwk hogi az Sasuar beg Berzenczen eömaga beszelette, hogi az wiszben es sarban torkig wolth, es abban elreitette wolth magat. Ha szinthin minalunk wiszben nem halhatot es meg nem fogathatot meg, megys eönekye az thi hatalmas chaszarthok keötelen kellethyk foitua meg hálnia, melliet eö regen meg erdemlette volna, mert eö Thokainal, Hidwegnel es mostan Canisanal mind egi uen baba el futamot, es az thi hatalmas chaszarthok nepet undokul megszarszekre witte es elvesztette.

361.

1587 szeptember 30.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölseges Ernestus herczegh, nekwnk szereteö szomszed baratunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlasanak vtana.

Boczatta az feölsegték oratora, az hatalmas czaszar portaiarol egy postaiat felsegtékhez ki miheleön mi hozzánk erkeözeöt mingyarast minden tartoztatásnelkwl tisztességgel kísértetuen felsegtékheöz boczattuk. Touabba az mely leueleket ennek eleötte feölsegték Jurkouitt Ferenczteöl kwldeött uoltt, kik az hatalmas czaszar portaiara szollottanak, az mint ennek eleötteis megh irtuk felsegtéknek, hogy minden tartoztatásnelkwl hiw emberwnk által el kwldeöttwk uoltt, mely mi emberwnknek hogy az utban halala teörtent, az leueleket uizza hoztak uolt, de ismegh uyonna mingyarast emberwnk által el kwldeöttwk, kitt ez mostani postatolis megh ert felseged. Ezeöknek utanna, az tisztességes ayandek dolga feleöl az mitt irtt feölseged, hogy annak az dolgat az hatalmas czaszar portaián szoktak megh latni, az igaz dologh, de hogy mind szwntelen, mi teölwnk akariak megh tudni, az tisztességes ayandek mint legyeön, mi nem gonoszból hanem barátságból akartuk mindenkor felsegték megh találnunk feleöle, hogy az tisztességes ayandek ideien megh leuen, az hatalmas czaszaris iob keduel latna, es az hatalmas czaszar es felsegték keözeöt ualo barátság inkább megh ereössitetnek. Az mitt az frigy megh tartása dolgatt illeti, ki feleöl írta felseged hogy ha innen ualami okot ualami dologra nem adnak, onnan az frigy megh tartatik, mi bizony mindenkoron igyekeöztwnk az frigynek megh tartására es otalmara, azért felseged megh higgye hogyha onnan ualami oly dolog nem leszeön, isten kegyelmességebeöl mi innen gondot uiselwnk hogy semmi ellenkeözeö dologra okot nem adnak. Ezzel egyetemben felsegednek ayanlyuk mindenben io szomszedságunkot es barátságunkot. Datum Budæ ultimo septembris anno domini 1587.

[Kívül magyarul: Ernő herczegnek.]

362.

1587 szeptember körül.

Dobó Ferencz Szinán basának.

Egykorú másolat, Országos Levéltár, Dobó-levéltár, 2. csomó, melléklet
Ernő főherczeg 1587 szept. 4-iki leveléhez.

te Zynan Passa, meg erttettem az mint az en kegielmes wramnal Ernestus herczegnel eő feölsegenel panazolkottal en feleölem hogy en Budan eleözeör walo letedben Wacz ala mentem volna, es onnan az fwrwl az lowakat loppa el hoztam.

wolna, kin felette igen chiwdalkozom, hogy teneked semmy orczad nynch hogy egy hatalmas feyedelem eleöt leweledben nem zegienlez hazwdny.

Twdod hogy en ot Vácza alatt nem woltam, nemis hoztam onnan sem te idedben, sem az eleöt senky lowat el, hanem hozta walamj egynihany witez, miwel hogy az te alata walo bekekis wntalan chatát bochiattanak feöl, es mikor egiebet nem kaphattanak, az wegbelieknek barmokot eiel lopattak el az mint az Wy wariakon ketzer chelekedek ezt hamar hamar egymas wtan. Azert meg köllene beŵchŵlledet tizedet, ha magadot meg nem beŵchŵlleöd es meg kellene gondolnod kinek irz, mireöl irz, es ky feleöl irz, hogy irasod ne terne orczadra, mert az hazwgsag my nalwnk akar my ala walo emberekbennis igen gialazatos.

Holot azt irod, hogy mostannis en nyolcz ezer neppel Ipoly Palankra es Vácza indwltam wolna, te azt nem tudod my wolt zandekom ennekem akkor es my wegred mentem innend ky, de ha zinten a' wolt wolnais ky menesemnek oka, te attal wolna okot rea, mert te sem az frigiel sem feyedelmednek hitiwel nem gondoluan be köldel ez el mult tauazzal ketzeris nagy sereg teoreokeot az baniaik köze, az my kegielmes feyedelmeönk, birodalmaban, es Zalatniat mas falual egietemben el raboltattad, az wtan Corpona ala nagy sereget bochiatwan, onnan az mezeoreol, walakit ot kaphattal mind el witetted, ezen kiweöl az sok a prolek chiata soha te ŵdeödben meg nem zönt.

Mostis az eztergomy beket nagy haddal bochiattad wala feöl Nytra fele, de Isten nem engede hogy zandekat weghez wihesse, es bekesseggel terhessen ala. Azert en feleölem melatlan panazolkodol, mert te wagy oka minden haborusagnak.

[Kivül]. Az Buday Passanak zolo lewelnek massa.

363.

1587 október 3.

Ungnad Dávid Szinán basának.

Fogalmazvány.

My Wngnad Daud.

Az Nagisagod ket leueleth elwettwk, az tebbit eö feölsegenek Ernestus herczegnek my kegielmes wrunknak ki szolot meg

attwk, azonkepen azthys az ky feölseges romay chaszarnak my keg. wrunknak szolot elkulthunk.

Miuelhogy eö feölsege Ernestus herczeg eömaga emellet elegendendeö kepen Nagisagodnak felel, nem szükseg hogy mys azt wyonnall yryunk es repetaliunk, hanem mys ahoz az yras-hoz reuidsegnek okaert tartunk es referaliunk magunkat

Az Jurkouych Ferencz, posta dichiri az Nāgod io tartasat, meli tarthas az Nāgod emberihezis, ha walahogi iwuendeöre az my hit leuelwnkre yde yunenek, hasonlathos kepen meg mutatatik.

Az leuelek, kiket, az megnewezet Jurcouichtul legelsebben mikoron ala wolt, Nagisagodnak meg atta azokat, akkoron meg mykoron ez mostany az ki ki iut, posta Constantinapolbul indult meg nem wittek wolph, az nem chak idegensegnek itileok, hanem mynd az ket feiedelem wegezesnek es tractalasnak banthasara lenni.

Azerth kiunniwk tudnia ha, Nagisagod azokat az leueleket, es mikoron bizonniall elkulthe, es hagi Nagisagod magat ezuthan afele kesedelem tharthastul megtarchion, kyt my Nagisagodnak efele es mas dolgokban (az my kepen yllikys) barathsagos kepen öremest akariuk meg szolgalny. Datum [3. Octobr. 1587.] Szinan Bassae Budensi.

364.

1587 október 28.

Szinán basa Ungnad Dávidnak.

Mi Szinan passa . . .

Tekinteteös es Nāgos Vr, nekōnk io szomszed baratunk. Keöszeönetōnk es magunk ayanlasa vtan. Ennekeleötte talaltuk vala megh Nāgod leuelōnk altal, az hatalmas czaszar portaiara meneö tiztesseges ayandeknak ala iwueteli feleöl, kire mi nekōnk N. ollyan valazt teött vala, hogy mi nekōnk arra semmi gondunk ninczen, mertt annak dolgatt az hatalmas czaszar portaiian szoktak megh latni, ha mi nekōnk gondunk ninczen rea, az hatalmas czaszar miertt kerdi mi teölōnk ha vagyone ninczene, hiszem az hatalmas czaszar az kire ez orszagnak gonduisseletett bizta, az tiztesseges ayandek dolgatis arra bizta, az hatalmas czaszarnak annelkwl nem szōkeölkeödik, hogy mi teölōnk azertt kerdene, hanem hogy romay czaszar keözeött valo baratsagh megh maraggyon, ez ideig mi semmitt az mi kegyelmes wrunknak nem irtunk feleöle, iol tuggyuk

penig hogy keszen ninczen, ha tuttara attuk volnais az mi kegyelmes vrunknak igazatt mondottunk volna, de eleb Nāgod-tol vartunk, im mostan ismegh vyonnan az mi kegyelmes vrunk, akaria teölwnk megh tudni vagyone ninczene, azert Nāgod mi nekwnk kesedeleömmelkwl erre tegyeön valaszt, megh iriuke azt hogy ninczen auagy miczoda valaszt tegywnk, ahol aztis irta N. hogy arra nekwnk semmi gondunk ninczen, aztis azonkeppen aggyuke tuttara az mi kegyelmes feiedelmwnknek, lassa N. ezeökre valaszt varunk N. Isten velwnk. Datum Budæ 28 Octobr. anno domini 1587.

[Kivül magyarul : Ungnad Dávidnak.]

365.

1587 november 11.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölseges Ernestus herczegh, nekwnk io szomszed barantunk. Keöszeönetwnk es magunk aianlása vtan. Feölsegeodnel nyluan uagyon, hogy az mi kegyelmes feiedelmwnk es romay czaszar eö feölsege keözeöt ualo frigy es baratsagh feieben, esztendeöreöl esztendeöre, uegezeöt tisztessesges ayandekot szokot uala feölsegtek kwlteni, az hatalmas czaszarnak, ez esztendeöre ualo tisztessesges aiandeknak ala iwuetelinek ideie penigh immar het holnapia hogy el mult mind azon megis mindez ideigis feölsegtek ala nem kwlde, mely feleöl egynehanszor tudakozot az mi kegyelmes czaszarunk teölwnk ha uagyone ninczene, mijs feölsegteöket egynehanszor leuelwnk által megh talaltuk feleöle, hogy az mi kegyelmes feiedelmwnket tehetnenk bizonyossa, de feölsegeöd leuelwnkre megh ualaszt sem adot, nem tuggyuk oka mi legyeön, mostan ismegh uyonnan, az hatalmas czaszar czauusat boczatta hozzank, akaria megh tudni aiandektok uagyone ninczene, ki feleöl ismegh akarank feölsegeödet megh talalnunk leuelwnk által, azert feölseged mingyarast mi nekwnk aggya tuttunkra, az tisztessesges aiandek uagyone ninczene, az feölseged leueleheöz kepeöst mijs az hatalmas czaszart mindeneökreöl bizonyossa tezzwk, ez ideig mind az hatalmas czaszarnak smind az uegbeli uitezeoknek azt mondottuk hogy az aiandek megh iw, de az mint lattjuk megh hire sinczen, azert az frigynek

feöl bomlasara három ok adatik feölsegteökteöl, egyyk hogy az aiandek megh ninczen, masodik az hogy illyen modon gywlekeözteök, de mi legyeön akaratotok iol tuggyuk. Harmadik az hogy az feölsegtek eöcze Maximilian herczegh Lengyel orszagra ment haddal, kinek nem kelleöt uolna lenni, mostannis feölsegtek segetsegeöt akar adni melleie kibeöl uegreis io nem keüetkeözik, ha feölsegtek igy czelekeödik, nijs ualami hatuan ezer tatart hozatunk, kik na ki iwnek, kart tesznek mind az mi orszagunkban, smind az feölsegteokeben, mert nehezen birni ueleök, az vtan feölsegtek ne mongya hogy mi uagyunk okai, de ha feölsegteök az aiandekott kesedelemnelkwl megh kwldi, es az fele gywlekeözesnelkwl el leszeön, megh lattya feölseged hogy isten kegyelmessegebeöl mi az mi alattunk ualokra gondot uiselwnk, hogy innen az frigynek semmiben ellene nem czelekeosznak, seöt mindenben minde neök az frigyheöz tartyak magokat, ezzel egyeteömben feölsegeödnek ayanlyuk io szomszedsagunkot es baratsagunkot. Datum Budæ Diui Martini anno domini 1587.

Felsegednek niluan hofi az tatar ollian nemzetseg hogi telben satort nem keuan loais abrakot nem keuan es uizenis hidat nem keuan baratsag feieben tuttara agyiuk felsegednek.

[Kívül magyarul: *Ernö herczegnek.*]

366.

1587 deczember 25.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczeg nekwnk szereteö szomszedunk. Juta mi hozzank az feölsegtek postaiia, mellyet kert feölsegeöd hogy kesedelemnelkwl az hatalmas czaszar portaiara kwldenenk, kit az feölsegeöd baratsagat nezuen hiw emberwnket melleie aduan kesedelemnelkwl el kwldeöttwnk, de az sok hiaban iwueö meneö postaknak mi haszna uagyon, mi azoknak iwueseoket meneseoket mind iol tuggyuk, de ennek utanna feölsegeöd az fele postat ne kwlgyeön, hanem mikor feölseged leuelet akar az hatalmas czaszar portaiian ualo keüetnek kwldeni, feölseged kwlgye mi hozzank es mi ala kwlgywk, az feölsegtek oratoranak, es mikoron az feölsegtek oratoru leuelet kwldene, feölsegeödnek uiszontag meg kwlgywk mikor az feölseged leuele hozzank iw es megh nem kwlgywk mi bwneöseök leszwnk, az feölsegtek postait mind ez ideigis

hiw emberinkuel tisztesseguel boczattuk, de ez utan hogy kwldhettywk emberwnket ueleök, ha az feolsegtek postai igy czelekeodnek, mint im mostan czelekeodeött az mi emberwnkeön, hogy az utban rutol szidalmazta hitit leolket, illike az mi orszagunkban az feolsegtek emberenek igy czelekeödni, mely dolgot az mi emberwnk mikoron hozzank iuta panaszkeppen megh monda hogy az feolsegtek postaiia rutol szidalmazta hitiben lelkeben, mely feolsegtek postaiat ha meg bwntettwk uolnais meg erdemleotte uolna, de mi nem bantottuk, hanem mondank neki hogy feolsegednek tuttora aggyuk, hogy feölseget megh bwntesse ereötte, de mi uiszontag gondoluan, hogy az fele embertelen magyar gyermek dolgaert nem szwkseg uolna feolsegeodet busitanunk, eö penig felt hogy felsegednek tuttora aggyuk, azert panaszolkodott feolsegeödnek az mi emberwnk feöl, hogy aual menteneie magat megh, de keriwk feolsegeodet hogy feölseged megh bwntesse mert megh erdemli, mert hogy Tolnara iwttenek, le wlt innya az asztalhoz, es az biro felesetet es leanyat le wltette, hatuan arany forintot az aztalra teölteöt igy itt, az mi emberwnk penig hogy az bironak szolt, hol az koczi kit hattam hogy keszicz, az biro feöl keluen az asztaltol, az ti postatok igy kezdeötte szidalmazni rutolni az mi emberwnket es kest uont hozzaia, ezt monduan mert keolted feöl az birot, az feölseged mikor feö keöuteöt kwld, kwlgye feolseged, iwyeön mennyeon senkiteöl semmi bantasa nem leszeön sem iwueöben sem meneoben, de ez utan az fele magyar reszeögeöst embertelent ne kwlgyeön feölseged. Ezzel egyeteomben ayanlyuk feolsegednek io akaratunkot es baratsagunkot. Datum Budæ festo Natiuitatis domini Anno 1588.*

[Kivül magyarul · Ernö herczegnek.]

367.

1587 december 28.

Ungnad Dávid Szinán basának.

Fogalmazvány.

My Vngnad Daid . . .

Tekentettes es Nāgos Vr nekünk jo zomzed barátunk. Nāgod mi nekunk az minapi postatul mely az portarul jeöt, azt izente hogi mi az Nāgod leuelere melyet Nāgod az feölse-

* A török deák itt december 25-iki évkezdetet használt.

ges Ernestus herczegnek es my nekünk irt valazt nem tezzunk, arul my nem emlekezünk, hanem ha tertent volna hogi egi lewelere Nāgodnak valazt nem tettünk volna, mikor im nem regen itthon nem voltam, hanem mezze ezen orszagon kyüül, az semmi gonoz vegre nem tertent.

Azt is izente Nāgod azon curiertül hogi Nāgod mindent ert es tud Nāgod valamit my itt es Bechben vegezünk es hogi az mi hatalmas feyedelmünk az tiztesseges ayandekot be nem akarnaya küldeni, mely izenetbül ezzünkben vehettünk hogi nemeli nem igaz mondo emberek vadnak, kik az Nāgod el-meyet arra vizik, mind ha az my hatalmas feyedelmünk az frigi ellen valamit vegezne, az feleknek Nāgod ne higyen, mert tugya azt Nāgod hogi minden feyedelem es kyral azal szabad ha mikor orzagaban gyülesth hirdet es tart, melyben az orzag ziksegekrül vegeznek, az mind mostis. Hogi Nāgod pedigh lassa hogi Nāgodnak nem iol es hamissan eleiben az dolgot attak, Nāgodtul egi hit leuel egi ighen feö tekenettes vrert Ernestus herczeg eö feolsege feö etek fogoert Tettauer Carolert, mely ighen feö vr es reghi nemes nemzetsegbül zarmazott kiuantattik, Nāgod biszonios legyen azon hogi migh az jeöuendeö bodogh azzon hawa el mulik az tiztesseges ayandekot el kulgyük, ezt Nāgod az hatalmas chazarnak es feö veziernek megh irhatya, a vagi ha Nāgodnak teczik ezen lewelüinket nekiek beküldheti Nāgod. Es azt biszomial higye Nāgod hogi az mi hatalmas feyedelmünk es Ernestus herczeg eö felsege ha ok nem adatatik es ha az Nāgod hatalmas chazara magat mas ideghen dolgokban mely nem az frigihez vallo arti, es artani igyekezik semi oli dolgot ky az frigi ellen volna vegezni akar, azt az mi hatalmas feyedelmünk az Nāgod hatalmas chazartul es Nāgodtulis kiuan de mind mas keöuetkezik Nāgodtul, az mind Nāgod az eö feölsege lewelebül minemi nehezsegek eö feolsegenek legienek megh erthett. Ha mideön az myeinktül valami tertenic az mind az Sasuar es az harom begen, es az eztergami begen tertent es keöuetkezet my oka ne legiünk.

Az mi az holdult es holdulatlan falukon vallo rablast illeti azt vizzontag es hasonlo puztasagot az ty falutokra varyon, my semminek oka nem vagyunk nem is akarunk lenni.

Nāgod ezen curier Blo Janust jo chauzal es kesereuel, mert leueleket vizzen, az my hatalmas feyedelmünkül az Nāgod hatalmas chazarnak es feö veziernek mentül hamareb lehet el bochassa, hogi Nāgod hatalmas chazara az tiztesseges ayandekrol byzonios lehessen

Az mi hatalmas fejedelmünk es Ernestus herczegh eö feölsege az mi kegyelmes uraynk, ighen gonoz neuen vezik es nehezlik hogi az Ramadan chaus ezt chelekete es az Nāgod capitschi bassat Constantinapolban az postara vette, melyert ennihani napot kelletek az mi curirunknak mulatni; annak feleötte az capitschi bassa vndok zokal eötet illette, es megh verte, az mind az jelet my nekünk megh mutatta, meli dologh az Nāgod hatalmas chazar fogadassa es frigi ellen vagyon, es ha Nāgod az Ramadan chautz es az capitschi bassat kemenyen megh nem byntetti, az Nāgod hatalmas chazara az nelkül nem hagia, mert ez el nem zenuetheteö dologh, ky az mieink-tül, az tieteken soha nem tertent, aziert myis az my hatalmas fejedelmünk kepen gonoz neuen vezzük, es hizzük hogi Nāgod nem tekentuen az eö hamis mentsegeket, eöket egiebeknek peldara megh buntetti, melyet mi Nāgodnak baratsagal akar-iuk megh halalni, es magunkat baratsagos kepen ayanluk. Isthen velünk. Keölt Posonban 28 Decembris anno 1587.

Az tekentettes es Nāgos vrnak Zinan az hatalmas teörek chazarnak budai passanak nekünk io zomzed baratunknak.

368.

1587 deczember 29.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh, nekwnk io szomszedunk. Feölsegeöd mindenkoron ir mi nekwnk leueleben, hogy megh paranczolnank az mi alattunk ualo uegbelieknek, hogy az frigyheöz tartsak magokat, kitt megh paranczoltunk, es megis tartyak paranczolatunkot, ha ualaki penig innet ualomit czelekedeöttis hirwnknelkwl leöt, feölsegeöd egynehanszor panaszt teöt az begeök feleöl, mely feölsegeöd panasz leuelet latuan, mindenkoron kit benneök mazulla teöttwnk, es heleöket megh ualoztattuk, de mi mioltatol foguan itt uagyunk, mind azoltatol foguannis nem tuggyuk, hogy feölseged ualamellyet az uegbeli kapitanok keözzwl mazulla teöt uolna, es helet megh ualoztatta uolna, auagy megh bwntette uolna kik meny embeortelensegeot az frigy ellen czelekeottenek, es feölsegeodnek mindenkoron tuttara attuk, de feölseged inkab szepeon meg aiandekozta eoket, de mi mind ez ideig az feölsegtek embeorinek embertelensegeöket mind

el halgattuk es labunk ala nyomottuk, miuel hogy az kett czaszar keözeöt ualo frigy megh maradando legyeön, de az mint lattuk akariatok hogy az frigy el bomollyon, bator ugy legyeön lelkwñk szerentt kiannyuk, ha isten azt adna ernwñk ; hogy aiandektok ninczen ebbeölis megh ismerszik, meny embeörtelensegeoket czelekeodnek az uegbeli kapitanok, kik mind szwñtelen az hatalmas czaszar uarai ala szaguldnak, ez el mult napokban azt irta feolsegeöd, hogyha az mi alattunk ualok az frigyheöz tartyak magokat, onnet semminek okai nem lesznek, egy feleöl azt iria feolsegeöd mas feleöl az hatalmas czaszar uarai ala szagulton szaguldnak mint im mostannis ez honak hetedik napian szerdan az komaromiak tataiak Geszteös ala iwñtenek, reggelteöl foguan ueczernye korigh mind ott uittanak, ennek oka nem tuggyuk mi legyeön, ez dolog uagyone feolsegeodnek hireuel ninczene, ha feolsegeod hireuel ninczen, feolsegeöd bwñtesse megh eöket, ha penig feolsegeödnek hireuel uagyon, arrol megh ismerszik hogy feolseged megh nem bwñteti eoket, ha ez dolog ugy leszeön, mijs az uegbeli uitezeöknek szabadsagot adunk, hogy orszagtokat dullyak egessek ; Erteöttwñk hogy mostannis Kanisan embereiteök taborban uadnak, laytoriakot kapakot lapatokot keszituen, igyekeözeteök uagyon azon, hogy az hatalmas czaszar uarai ala mennyenek, es az hatalmas czaszar orszagaban dullyonak egesenek azert ha feolsegteknek az hatalmas czaszarual frigye uagyon, ebbeolis megh teczik ha feolsegeöd kemeny bwñtettel megh bwñteti, az kik az kett czaszar keözeot ualo frigynek bomlasara ezkeppen igyekeöznek, es megh paranczollya feolsegeöd hogy az frigy ellen nem iarnak, es az czaszar uarai ala nem szaguldnak, ha penig ez utan az czaszar uarai ala iwñnenek, hitwñkre mongyuk hogy magunk feöl kelwñk, es orszagtokra megywñk. Ahol feolsegeöd panaszolkodik, hogy az szolnokiak Kallo fele mentek uolt, abban feolsegeöd igazat mond, de az mint ennek eleotte tuttara attuk feolsegeödnek, hogy onnan az feolsegteök alat ualok iwñnek az hatalmas czaszar uarai ala, megis eök mennek az mi alattunk ualokra panaszolni, ha feolsegeöd nem hinne, az mi hitwñkre feolsegeöd kwñgye egy hiw embeöret ide hozzank, es mi oda kwñgywñk Geszteös ala, az lassa megh houa iwñtenek uolt az uar ala, az uarat megh akaruan uenni, az falukonnis tudakozzék megh, azokis megh mondhattyak az ti embeöreiteöknek az eö ide ualo szaguldasokat, de ha ennek utanna ide szaguldnak, feolsegeödnek mi tuttara aggyuk, hogy az mi kegyelmes feieldelmwñk az hatalmas czaszarnakis tuttara nem aggyuk, hanem mi magunk feöl kelwñk, es orszagtokra megywñk, touab el

nem akariuk tŕrni, eleg az meny embertelensegeöket az ti embeoreiteoknek el szenuettŕk. Ezzel ayanlyuk feölsegeodnek io akaratunkot es baratsagunkot. Datum Budae 29. Decembris anno domini 1587.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

369.

1588.

Hossia esztergomi emin Olasz Andrásnak.

Gr. Pálffy senioratus levéltára Pozsonyban : arm. lad. 4. fasc. 9. nr. II. 1.

Keózeonethem vthan, the Andrae azt akaram the neked megh jrnom, hogy jm erthem hogy az thi seömerletthekben karth wallotthall walamylt jarthall, de arroll nem tehetsz ha jnmar megh vagjon kaar wallassod, azerth azt fogodom the neked az en sido hytemre tiztessegemre es embersegemre, hogy jeóy fely hoszam semmit ne fely, senkjteóll semmi bantassod nem leszen, hanem jsmegh szepp bekesseggell ely bochyattlak, seött annak föletthe oly morhatt adok theneked kezedben, hogy az kywell ados wagy thalam vgyan azon morhaboll megh fizetthech kewessenkenth, wagy három wthadban, azerth semmit ne fely ezen hytt lewelemre bizwast jeötthen fely jevy hoszam, es holy egyszer, holy maszor kewessenkent fizes, twdod hogy ez ideigis en senkytt nem banthottham, most sem akarok senkit megh banthanom. Az Peternekis megh mondgyad hogy ha akar en az Nāgos bassattŕlis hytt lewett zerzek nekj, azerth ha akarya eoys szabadon ely jeóhett, senky addegh nem banthya migh ennekem megh nem fizeth hanem eeys holy egyszer, holy maszor kewessenkent had fizessen, az Ermeny Mihalnakis mond kózeónethemeth, mynt barathomnak, es megh mondhatod nekj hogj elegett thóreketthem az eö dolgaban, azerth azt fogatta ennekem Bengly Memy hogy walamylt en ely wegeszek keöztek eö abban aly megh, azert megh mondhathod neky hogy ha eöys ala akar jeönny, semmit ne felljen bizwast ely jeohett, Isten welwnk. Kielt Bwdan anno 88.

Jerusalembely Hossia, az hatalmas
thórek czyazarnak feö emengje
Eztergamban.

[Kivül.] Ez lewely adassek Olasz Andrænak Kamaromban lakozonak kezében.

370.

1588 január 11.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczegh nekőwnk szereteő szomszedunk. Keoszeonetőwnk es magunk ayanlása utan. Megh hozak mi nekőwnk az feölsegeod leuelet, melyben ker feolsegeöd hogy az tiszteöleteős ferfiunak Tettauernek feolsegeöd talnokanak az tisztesseges ayanedeknek ala iőwetelire adnank az mi hitt leuelőwnket, lam ennek eleötte ualo napokban irtuk uala mind feolsegeödnek smind Vngnad Daidnak, hogy mikor feolsegteők feő keöuteöt boczat ala, mindeneők ellen szabadon es bizuast iőyeön senkiteöl bantasa nem leszeön, de az sok hiaban ualo posta nem szőksegh, es az felet ne kőlgyeön feolsegteők, iollehet az az leuel eleg uolt uolna, mind azon altal az feolsegeöd leuele latuan, ilyen modon aggyuk ez mi hitt leuelőwnket, hogyha feolsegteők az mint ennek eleötte irta uolt, hogy ez mostani Bodog azzon hauaban ala boczattya feölseged, ha ez honak fottaig itt leszeön az tisztesseges aiandek, ez mi hitt leuelőwnk hitt leuel. Fogaggyukis az mi hitőwnkre tisztessegőwnkre, hogy az feölseged megh neuzezeöt emberenek es minden hozza tartozoknak sem ala iőueöben sem uizza meneöben senkiteöl semmi bantasa nem leszeön. Ennek bizon-sagara attuk ez mi peczeteős leuelőwnket, hol penig ez honak fottaig itt nem lenne, ez mi leuelőwnk hitt leuel nem leszeön. Ezeöknek vtanna eztis akarank feölsegeodnek tuttara adnunk, hogy az mi alattunk ualo uegbeli uitezeok tuttunkra attak, hogy miuel Nadasdy azon igyekeozik, hogy miheleön az uizek megh fagynak, mingyarast az hatalmas czaszar uarai ala iőyeön es az frigy ellen ualo dolgot ezelekeögygyek, ki bizony dologh, azert ha ualami lenne, feolsegeöd ne mongya hogy feolsegeodnek hireuel nem uolt, azert paranczollya megh feolsegeöd tartsa az frigyheöz magat, mert altalan foguan az eö czelekeödetiert orszagtoknak leszeön kara. Isten uelőwnk. Datum Budae 11. Jan. Anno dni 1588.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

1588 január 23.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeös Ernestus herczegh nekwnk io szomszedunk. Keöszeonetwnk vtan. Meg hozak mi nekwnk az feolsegeod leuelet melybeöl mindeneökett meg ertenk, iria feolsegeöd hogy romay czaszar eö feolsege az frigyeött meg tartya, es mindenwt az uegeteokben megh uagyon paranczolua hogy az frigyeöt meg tartsak, igaz hogy az czaszarok az frigyeöt meg tartyak de az ti uegeiteökben ualo kapitanok nem tartyak megh, seöt inkab az frigy ellen iarnak, es mindenkoron igyekeöznek az frigy ellen ellenkeozeo dolgokat czelekeodni, mely dolgokat feolsegeodnek mindenkoron tuttora attuk, de megh ez ideig egyget sem bwneteöt megh feölsegeöd benneök, mi feölsegeödnek panaszolkoduan, feölsegeod uiszontag az mi alattunk ualokra hogy az frigyeöt megh nem tartanak, az mi alattunk ualok az frigyheöz tartyak magokat, csak onnan tartanak meg az frigyeot, ebbeolis meg teczik mikeppen tartyak meg az frigyeöt, hogy az mely faluk uarosok eleiteol foguan az hatalmas czaszarnak feiet haytuan, mind az hatalmas czaszaret smind szpahiaioket igazan megh attak, mostan penig az uegbeli kapitanok meg paranczoltak hogy szpahiaiokhoz be ne iwyenek sem az hatalmas czaszaret sem szpahiaioket megh ne aggyak, az felekben ha el hoznak, kinek uagyon bwnne benne, sem mi nekwnk sem az szpahiaknak abban bwnne ninczen, hanem az uegbeli kapitanoknak kik be nem boczattyak eöket szpahiaiokhoz, mint az hatalmas czaszar uarosais Szikszo az hatalmas czaszaret nem hogy meg atta, seöt inkab az vrok palankot czinaltatot benne, hogy adoikat megh ne aggyak, eze az frigy tartas, ez dolog uagyoone feolsegeodnek hireuel ninczene, ha feolsegeodnek hireuel ninczen, paranczollya megh feolsegeöd hogy tiz napig summaiokat be hozzak, mert ha tiz napra megh nem leszeön, az hatalmas czaszarnak tuttora aggyuk, az palankot feieökre rontattyuk, es eö magokat rab-sagra hozattyuk, ezeön kiuwlis az mely faluk eleiteol foguan be uoltak hodolua adoikat megh attak, paranczollya meg feolsegeöd az uegbeli kapitanoknak hogy az feleket kwlgyenek be szpahiaiokhoz, adoikat igazan megh aduan, ha innen ualakiteöl az felenek ualami bantasa lenne ki teöruentelen dolog uolna, feölsegeod aggya tuttunkra, es ha mi megh nem

bŕntetnenk mi bŕnŕnk legyeön. Ezeoknek vtanna, irta feöl-segeöd hogy az tisztessegeos aiandek keszön uolna, csak az mi hit leuelŕnket uaria feölseged lam az feölsegeöd kiuan-saga szerent az mint feölseged irta uolt hogy ez Bodog azzony haua mig el fogyna, az tisztesseges aiandek itt Budan leszeön, az szerent hit leuelŕnket kŕldeöttŕk, de megis az feölseged fogadasa szerent az aiandek megh nem leön, most ismeg uyonnán kiuannya feölsegeod hit leuelŕnket, hyzem az elebbi hitt leuelŕnk az tyztesseges aiandeknak ala iŕuetelire eleg uolt uolna, mert az mi hitŕnk hitt, es az mi szonk igaz beszed, azert ha felsegteoknek aiandeka uagyon, kesedeleom nelkŕl boczassa ala, az feölsegteök embeöre bizuast iŕhet az tisztesseges aiandekual, kinek sem ala iŕueoben sem uizza tereoben senkiteöl semmi bantasa nem leszeön, az kik penig innen uizza ternenek azokat azonkeppen bekeuel uizza bo-czattyuk. Isten uelŕnk. Datum Budae 23. Jan. Anno dni 1588.

[Kivül ma arul: Ernő herczegnek]

372.

1588 január körül.

Szinán basa Ungnad Dávidnak.

My Zinan passa . . .

Tekintetes Nāgos ur nekŕnk szereóteó szomzedŕnk az Nāgod leuelebeöl mindeneket ertetŕnk Nāgod leueledben irria hogy meg bŕntetnenk az my kapichy basankat es Ramadan czaust miért hogi az utban az Nāgod uraidnak postaiat hogi rŕtŕl szidalmaztak es uertek es azert uraid igen nehezlettek es io neuen nem uettek Nāgod igazzat mond de az posta ha-zŕdot es igazzan nem atta eó felsegenek de ezt az dolgot Nāgodnak igazzan tŕttara aggyŕnk mint leót az dolog azt ne gondollia Nāgod hogi az en emberem keduert szolok mert en oly ember uagiok hogi az apam keduetys nem nezzem ha-nem igazzat zolok ha kedig az my emberemnek bŕnne leót ez dologban mingiarast fel akasztottam uolna zauatis nem hal-gatam uolna de myuel hogi az aposta igen rezeges magiar es az uton az my emberŕnk nekj zolt ne rezegeskeiel meg hanem kel fel mennyŕnk el eő mingiarast rŕtal zitta az my embe-rŕnket te roz hitetlen tereök tarcz dolgotat mind azon kywŕl

Tonara hogi jwttenek az en emberem mingiarazt az bironak zolt hogi koczikat zerezzen es eö magais az emberem ment ky az koczykert es az en emberem be jwwen az biro hazaban talallia az postat hogi aztalnal le wlt innya es az birot feleszegestwl leianastwl az aztalhoz le wltette melleie az my emberwnk mingiarazt az bironak zolt hol az koczyk az biro felkeölt az aztaltwl koczikert meny az posta mingiarazt kest uont az mj emberwnkre es ereossen hitiben meg zitta te roz eb teoreok mert keoltod az aztaltwl az birot az my emberwnk zolt az postanak.

Azert keöltem hogi koczykat hozzon es teys az italt had-del az posta iszmeglen feöl keoluen kessel az en emberemre ment az en emberem azt latuan eoys otalmazta magat ez az dolog ugi leöth mert az tonay birot hitjre kerdeztem mint leot az dolog az biro eo maga ugi bezelete az mint Nāgodnak irtam es az en emberem hozzam jwwen nekem panazolkodek az posta feleol hogi ereossen hitiben zitta mj ha meg bwn-tetwnk uolna meg erdemlete uolna de mj nem bantotwnk hanem mondak nekie meg latod hogi uradnak twtara adom embertelensegedet mit mieltel az mj emberwnken de peniglen mj gondoluan az fele embertelen magyar giermeknek dolgaert eo felseget ne bozjehwnk az posta felt hogi tuttara az uranak agiunk azert panazolkodot maga menczegert azert kerywnk Nāgodat bwnntessetek meg ezt az postatis kit mostan kwltetek hanem kwltwnk uolna meg lehetet uolna miert hogi illen modon czelekeznek de mj az Nāgodtok baratzagat nezuen keszedelem nekwl hww emberwnket el kwltwnk de ennek utanna Nāgtok effele heaba ualo posta ne kwlgietek mert uizza kwlgjwnk hanem mikor akartok leuelet kwldene ide hozzank kwlgietek es mj ala el kwlgywnk az portan oratorotoknak es az oratornakis irtam hogiez fele heaba jwweo meneo postakat ne kwlgien hanem mikor leuelet kwld ide hozzank kwlgie es mj el kwgjwnk Nāgtoknak mert Iztennek hala annj ideteol foguan mj ideonkben postak kik jwttenek zepen aiandekoztwnk feo embereinket uelek bozawatwnk mert edig senkit ne uertenek de mostan az embertelen reszeges magyar eo maga beönes leuen meg eö panazolkodot hanem bwntetiket az hatalmas czaszarnakis az uezirnek is twtara agjwnk mitt czelekeznek postaitok es az uton rezegeskednek es rezegek leuen embereinket hitekben zidgiak.

Aztis irria Nāgod hogi romaj czaszar es Ernestus herczeg eo felsege akarnanak feo keouetit ide hozank kwldeny bator kwlgiek el az eo hozzaia ualokal egietemben sem jwweöben sem meneoben senkjtwl semmj bantasok nem uizontak kik

uizza ternek senkitwl semmj bantasok nem lezzen ezzel egie-
temben aianlywnk baratczagwnkat Nāgnak

[Kivül.] Az Nāgos urnak romaj czazar feo tanaczanak
Ugnod Daidnak nekwnk szomzed baratwnknak adassck ez
leuel.

373.

1588 február 5.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczegh, nekwnk szereteő szomszed
baratunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Ennek
eleotte itt Budan letwnkbennis talaltuk uala megh feolsegeö-
det leuelwnk altal, az hatalmas czaszarnak egy Szikszo neuw
uayasa feleol, kik eleiteöl foguan az hatalmas czaszarnak feiet
haytuan, adoiokot igazan meg attak, kertwk uala feolsegeödet
hogy feölsegeöd paranczolna meg nekieök, az hatalmas czaszar
adaiat adnak megh, de mind azulta fogua eleoszeör itt letwnk-
ben csak egyszer iwttenek be, kett ezer forint leuen summa-
iok, ackoris csak hat szaz forintot hoztak uala, az utan kedig
menyt itt uoltunk, innen Temesuarra mentwnk, onnan meg
ide iwttwnk, mind azultatul foguais im negy esztendeie leszeön,
hogy be nem iwttenek, es az hatalmas czaszarett megh nem
attak, azert mostannis keriwk feolsegeödet, paranczollya meg
feölsegeod nekieök, hogy hozzak be az czaszar adaiat, azon-
keppen az teöb faluknakis kik zaimok szpahiake, kik eleiteöl
foguan adot attanak, azoknakis paranczollya megh feölsegeöd
hogy iwtyenek be, az czaszar adaiat es szpahiakoket aggyak
megh, azt penig ne gondollya feölsegeöd, hogy azert keriwk
feölsegeödet, hogy mi elegek nem uolnank azoknak el rabla-
tasara, auagy hogy be nem hozathatnank, de miuel hogy az
kett czaszar keozeöt ualo frigyeöt meg gondoluan, szabadsagot
nem attunk nemis adunk sem begnek sem szpahiaknak falu-
kot rablani, azert feolsegeöd paranczollya megh, hogy adoiokot
aggyak megh, mert ha be nem iwnek az faluk, feolsegteök
oka leszeön az frigy bomlasanak, mi nem leszwnk, egyyk oka
ez hogy az falukot be nem boczattyak, mas az hogy aiandek-
toknak ala iwuetelinek ideie regeön el mult, annelkwlis teolwnk
haromszor kert hitt leuelet feolsegeod ayandektoknak ala
iwuetelire, de megh sinczen, ha aiandektok uolna, eddig regeön

el ívtt uolna, de im lattjuk hogy ninezen, es akaratotok uagyon az frigy bomlasara, az mi alattunk ualok ezt latuan, hogy sem az faluk be nem ívnek, sem aiandektok ninezen, sem pedig leuelvñkre ualazt nem teszteok, ha valami oly dolog hirvñknelkwl teörtenik, mi teölvñk ne tuggyatok, se az utan ne iriatok, mert feolsegeöd leszeön minden haborusagnak oka. Isten uelvñk. Datum Budae 5 Febr. Anno dni 1588.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

374.

1588 márczius 12.

Szinán basa Rudolfnak.

Mi Szinan passa . . .

Feolseges romay czaszar, nekvñk tiszteölendeö szomszed vr barátunk. Keöszeönetvñk es magunk aianlasanak vtanna. Az feölseged embeöre kit feölseged az hatalmas czaszar portaiara az tisztesseges aiandekual boczatot ívve mi hozzank, miuel az ut igen nehez uolt, az louakban megh farattak uala, keönyeörge ez okaert mi nekvñk, hogy haiora szeörzenenk, mi az feölsegeöd baratsagat nezuen, eö magat az tisztesseges aiandekual szepen haiora szerzeöttvñk eleb ket napual az koczikat üressen Nandor Feir uarra kvldeöttvñk, eö magat mind az eö hozza tartozokual az tisztesseges aiandekual, hiw emberinket melleie aduan, tisztesseggel haion ala boczattuk. Azon feölseged embereteöl szoual az mit izent feolseged mindeneöket megh ertenk, izen feolseged az frigyeöt hogy meg tartanank, isten lattya eö feölsege, hogy mi feölsegeöd keözeöt, es az mi kegyelmes feiedelmvñk keözeöt mindenkoron igazan es hiuen igyekeöztvñk szolgálni, ennek utannais ugy akarunk, de ez mostani aiandek, mellyet feolsegeöd ala boczatot, megh az mi eleöttvñk ualo Aly passa ideiere ualo aiandek, taualy esztendeöre ualo, lattya pedig feölseged ez mostani esztendeöre ualo aiandeknak ala ívuetelinekis ideie el ívt, azert hogy leszeön igy az frigy tartas, tuggya feolsegeöd hogy az hatalmas czaszaris iob keduel latna mikor felsegeöd megh ideien ala boczatana, azert feölseged sz. Gyeörgy napig ez mostani esztendeöre ualo aiandekotis boczassa ala, ha az meg leszeön megh lattya feölsegeöd, hogy mig mi itt leszvñk semmi oly dolog nem leszeön ki az frigynek ellene uolna, az hatalmas czaszar-

nalis szauunk, es mind az uegbeli begeöknél foganatos leszeön, de ha az aiandek menteöl hamarab megh nem leszeön, ha mi teörténik feölseged mi teölwnk ne tuggya, ezt baratsagbol akarank feölsegeödnék tuttara adni. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budae 12 Marty. Anno dni 1588.

[Kivül magyarul: a római császárnak.]

[U. ezen szöveg Ernő herczeghez is.]

375.

1588 április 15.

Szinán basa Ungnad Dávidnak.

Mi Zinan passa . . .

Tekintetes Nāgos ur nekōwnk zomzed baratōwnk keozeone-tunk magōwnk aianlása után az Nāgod uraynak az portan uleő orator ualamy leueleket kōldet ide my hozzank kik Nāgodnak zolnak kert minket leueleben hogi Nāgodnak el kōldenek mys az regy baratzag feieben keszedelemnekōl

Annak utanna enek eleotte uraidnak leueleketh kōldettōwnk uala az tizeszeges aiandek feoleöl miert hogi ez mostany kit kwltenek Nāgod iol twggia hogi az taualy aiandek es meg Aly passa ideieben kellett uolna jōwnny my kedig ugi gondoltōwnk hogi ez mostany eztendeore ualo aiandekotis egygōwth kōldj el az taualjual de az Nāgod uray csak az taualit kōltek el.

Azert regy baratom Nāgod ezez ur es sokatys latot Nāgod onnet my innét az ket czazar keozeöt ugi teöreókedjōwnk hogi az frig marando legien lattia az izten hogi my inneg mind ez ideigjs azon teöreokettōwnk hogi mind ket fele igazag zerent zolgallyōwnk ez utanjs azon lezzōwnk hogi ket czazar keozeöt hwwen zolgálny es az uegbely embereiteknek sok gonoz czelekediteket lab ala niomtam es az hatalmas czazar-nak tōwtara nem atam de halotam pelda bezedben hogi io tetel iot nem kel uarny mys ugi uagywnk ueletek my mennel inkab ioual uagyōwnk hozzatok tj annal inkab ember zamban nem tartok azert lezzen olj ideie hogi Nāgod minket meg említ ezt baratzag feieben tutara adom Nāgnak annak utanna ez mostany eztendeore ualo aiandeknek alajwetelenek el erkeozet ha az Nāgod uray Zent Gieorgi napig ala kōldik io holot nem kōldeneiek meg izten tuggia hogi lezzen az dolog es my tōlōwnk az után ne tuggia Nāgod datwm Bude 1588.

Annak utanna nekwnk zomzed baratwnk kerrjwnk nāgodat hogi Nāgod penzwnkert ket szelendeket iot ereőget kwlden nāgod uagi ha nāgod morhatis keuan nāgod aggia twtwnkra mys nāgodak meg kwlgywnk es anekwlis hazonlo baratezagal lezzwnk nāgodnak ezzel egietemben aianlywnk baratezagwnkat nāgodnak.

Annak utanna zomzed baratom eztis akaram nāgak twttara adnom hogi mostansagal eminap embereitek az hatalmas chaszarnak Nouigrad mellet wy palank alat jwtenek es zagwldtanak de az izten nem uitte ele dolgokat hanem felete (?) orczauaal uizza tertenek es eőteőt le uagtanak. Iszmetlen annakwl mostan ismet Zolnok uegeben ezwe gwlekeznek uolt embereitek es azon teoreokeznek Zent Miklosra menny azert Nāgodnak twttara adom hogi az utan ne mongia nāgod hogi twttara nem atwnk es aztis . . . twttwnkra uagione hirredel nincze ha kedig nāgod hireuel ninczen nāgod bwntesse meg azokat kik az frig ellen iarnak egy ez hogi az aiandek nincz mas ez hogi annyi embertelenseget czelekeznek jm zem latomas az frig bomlasanak onnet leznek okaj ugi twggia nāgod.

[Kivül magyarul: Ungrad Dávidnak.]
(Egykorú hátjegyzet szerint apr. 15-éről.)

376.

1588 április 24.

Szinán basa Pálffy Miklós főkapitánynak.

Mi Szinan passa . . .

Tekintetes es N. vr, nekwnk io szomszed baratunk Keőszeőnetwnk vtan. Megh hozak mi nekwnk az N. leuelett, melyben iria N. hogi Haszan begeot es Mahmutt begeőt, az eő sok keőnyeörgesekre es az istenre tekintuen ide Komaromban hozatta N. azert tuggya N. hogy eddig sem Haszan begert sem Mahmutt begert sem irtunk sem keőnyeörgeőtwnk, az ki ez ideig irt es keőnyeörgeőt ereőtteők Nāgodis annak irion feleőleők ne mi nekwnk, hol penig ha mi iot Nāgod czelekeődeőt veleők, annak Nāgod veszi erdemett az Nāgodnak hasznal, N. minekwnk az feleöl ne irion, Nāgodnak kezében vadnak es tarcz iol eőkett, mertt ha eőt begeőt egy penzeön adnanakis ni nekwnk nem kel. Isten velwnk. Datum Budae diui Georgy Anno dni 1588.

[Kívül.] Az Tekinteteős es N. vrnak, Palfy Miklosnak, posony es komaromy varmegyeknek feő Ispannyanak, es komaromy feő kapitannak, nekőnk io szomszed baratunknak adassek.

377.

1588 április 28.

Szinán basa Ungnad Dávidnak.

Mi Szinan passa . . .

Tekintetes es N. vr, nekőnk io szomszed baratunk. Keőszeőnetőnk es magunk ayanlása vtan. Juta az hatalmas czaszar portaiarol egy emberőnk, kiteől az Nők kőldeöt valami leuelekett, azonkeppen az mely keőuteöt Nők az tiztessegeős ayandekual ala boczatot, ezeön mi emberőnk aztis talalta, eős kőldeöt valami leuelekett, kertek azon minket hogy azokat Nāgodnak kőldenenk, mely leuelek miheleön kezőnkben iutottak, mingyarast minden kesedeleomnelkől, az Nāgod baratsagaert feől kőldeöttők Nāgodnak. Touabba ez el mult napokbannis talaltuk vala meg Ndat az tiztesseges ayandek feleől, miuel az mi kegyelmes feiedelmőnk mi teolőnk akaria tudni, ha az tiztesseges ayandek vagyone ninczene, mely mi leuelőnkre N. megh valaszt sem ada, nem tuggyuk mi legyeön az oka, iol tuggya N. hogy annak megh Sz. Gyeörgy napian itt kelleöt volna lenni, mas az Nők mindenkor azt iria, hogy csak innen valami okot ne aggyonak az mi alattunk valok, onnan semmi oly dolog nem leszeön ki az frigynek ellene volna, mi mindeneoknek meg paranczoltuk, hogy mindeneök az frigyeöz tartsak magokot, kik innen az frigyeöt megis tartyak, de az Nők alat valok mind szőntelen, hol ket ezeren, hol harom ezeren negy ezeren, hol Feir var ala iőnek es igyekeoznek, hol Sambok ala, hol Wacz ala es az teőb veg varak ala, kiben isten nem viszi eleő szandekokot, mint mostan Dobo Ferenczis indult volt Wacz ala egynehany ezer magaual, nem az frigy ellen vagyone ez fele dolog, auagy talam Dobo kőleön partot őteot maganak, auagy Nők nem bir vele, hogy az fele dologertt Nők meg nem bōnteti, mit gondol N. ezeön hogy az ayandek sinczen meg mas feleől ezkeppen mind szőntelen az hatalmas czaszar varai ala szaguldnak mi Nāgodnak iouat akariuk, azert talaltuk megh ennek eleötteis baratsagbol Ndat, mert tuggya Nāgod hogy az fele dologbol az kett czaszar

keözeöt valo frigynek bomlása keöuetkeözik, azert Nāgod minket kesedeleom nélkül tegyeön bizonyossa az tiztesseges ayandek feleöl vagyone ninczene hogy tuggyuk mys az hatalmas czaszarnak tuttora adni, mert ha valami oly dolog teörtenik mi okai ne legywnk, czeöket baratsagbol akarank Nāgodnak tuttora adni. Isten velwnk. Datum Bude. 28 April Anno dni 1588.

[*Kivül magyarul: Ungnad Dávidnak.*]

378.

1588 május 15.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczeg, nekwnk szereteö szomszedunk. Keöszeönetwnk es magunk aianlása vtan. Megh hoza mi nekwnk az felsegtek embere Knoczer Dienes az feölseged leuelet kit az hatalmas czaszar portaiara boczatot feölsegtek, kitt mijs minden kesedeleömmelkül hiw emberwnket melleie aduan, az hatalmas czaszar portaiara tiztesseggel boczattunk. Touabba iria feölseged hogy nem illenek az mi hitt leuelwnkheöz, hogy Szabo Mihalt meltatlanul Esztergamban tartyak, kit felsegtek az tiztesseges aiandek mellet az feölsegtek feöl keöuetetuel boczatot uolt ala, az igaz dolog hogy nem illik, de mi nekwnk ebben hirwnk nem uolt, mert az mi hitwnk hitt, es ualamit fogadunk megis allyuk, de mikor az tiztesseges aiandek ide erkeözeöt uolna, Oszman begh panaszkodot uala, hogy Szabo Mihaly egy rabiát uitte uolna ki, ki miuel mind ez ideigis sarczat megh nem fizette, sem eö maga be nem iwtt, Szabo Mihalt monda hogy meg tartya ereötte, mi Oszman begeöt megh pirongatank azert, hogy miért ala iwueö es meneö keouetnek rabot ad es meg paranczolank hogy megh ne tartsa, mikor innen az tiztesseges aiandekot ala boczattuk uolna, masod nap az mi hitt leuelwnk szerent Szabo Mihaltis feöl boczattuk leuelekuel, annak utanna ugy mint eöteöd napual, ertenk hogy Esztergamban az begh Szabo Mihalt megh tartoztatta, es mingyarast paranczolatot küldenk az begnek, hogy Szabo Mihalt kesedeleömmelkül el boczassa, az beg olyan ualazt teön hogy Komaromban feöl boczatta, es az utan sohol semmit nem erteöttwnk feleöle, sem feölsegtek tuttunkra nem

atta, eö maga is penig csak egy kis leuelet tudot uolna kwl-
deni, mi gondot uiseltwnk uolna rola, azert az feolseged leuele
latuan, es miheleön az feölsegtek embeöre emlekeözek feleöle
mingyarast ala hozatank es el boczatank, mely dolgot az beg
hogy hirwnknelkwl czelekeödeöt, megh lattya feölseged hogy
gondunk leszeön rola. Ezeöknek vtanna az rabok dolgat az
mi illeti, hogy az teöreök rabokat szannya feölsegteök, azon
nagy czudank uagyon, azokat felseged ne szannya hanem az
magyar rabokat, es ha az magyar rabokat feölseged szanna,
meg paranczolna mindeneöknek hogy teöreök rabon magyar
rabot es nemeteot szabaditananak, azert kiki rabiát iol tartsa
mert semmikeppen az nem leszeön, hogy innen louat auagy
kesz penzt ki uigyenek rabert, az eleiteöl foguan meg uolt
az hatalmas czaszartol tiltua, hogy rabert senki louat ki ne
aggyon, penzt azert nem engedwnk ki uinni, hogy akar mely
hituan teöreök legyeön ezer forintra ket ezerre sarczoltattyak,
ha penig meg ertengywék hogy ualaki louat ki uinne, eö magat
lo farkon hordoztattyuk, nem mongyuk hogy posztot auagy
mas fele marhat, ha kepeös szerent be uesznek rab ualczaga-
ban, hogy meg nem engeggywék, de louat es penzt semmi-
keppen nem engedwnk ki uinni; Vegezetre panaszolkodik
feölseged az mi alattunk ualo begeökre es uitezeökre, mikor
mi penig az feolsegtek alat ualoknak az frigy ellen ualo czele-
keödeteöket feölsegteknek tuttara aggyuk, feölsegtek azt nem
hiszi, hanem az feolsegtek alat ualoknak hazugsagokat, de
most meg teczik, hogy nem igaz hanem hazugsag dolgok, mert
megh az szolnoký beghe heleben sem jwtt, immar azt hazuttak
feleöle hogy nem akarna az frigyeöt megh tartani, azert csak
feölsegtek paranczollya meg onnan az uegbeli kapitanoknak
tartsak az frigyheöz magokat, es az mely faluk uarosok eleiteöl
foguan az hatalmas czaszarnak feiet haituan mind az hatalmas
czaszaret smind szpahiaiaet megh attak, mostannis mikor
annak ideie uagyon, iwgyenek be szpahiaiokhoz, az hatalmas
czaszaret es szpahiaioket igazan megh aduan, ha ualamely
falunak auagy uarosnak ualakiteöl ualami bançasa lenne, meg
lattya feolseged bwntetlen nem szenueggywék, az mely falut
irt feölsegeöd hogy Kanisa fele el rablottak, iol lehet meltan
czelekeöttek mert be nem akartak iwni, mind azon által az
feölsegtek embeöre latta, mikeppen az szpahiaiokot fogua
tartyuk, az teöbbsiertis kik annak az rablasnak okai uoltak
ereötteök kwldeöttwnk, megh lattya felsegtek mikeppen meg
bwntettywék; csak az feölsegteök alat ualok tartsak az frigy-
heöz magokat, innen mi gondot uiselwnk hogy ezeök semmi
ellenkeözeö dologra okot nem adnak.

Az tisztesseséges aiandek dolgat penig az mi illeti, ennek eleötteis egynehanszor talaltuk meg feölsegeodet leuelwnk által feleöle, mely mi leueleinkre feölsegeöd megh ualazt sem adot mi feölsegteoknek iouat akariuk, azert akarnank hogy feölsegtek ne keslelne, mert lattya feölseged hogy annak ala íwuetelinek ideie meg Sz. Gyeörgy napban el mult, mas az, az mely faluk eleiteöl foguan adoioiket megh attak, mostañ be nem íwnék szpahiaiokhoz, kibeöl semmi io nem keöuetkeozik, mas az, az hatalmas czaszar mi teölwnk akaria megh tudni, az tisztesseséges aiandek uagyone ninczene, azert feölseged mi nekwnk kesedeleömmelkwl aggya tuttunkra uagyone ninczene, hogy mijs az mi kegyelmes feiedelmwnket tuggyuk bizonyossa tenni feleöle, es ha keszen uagyon, feölsegtek kesedeleömmelkwl boczassa ala, mellyet ha ideien ala boczat feölsegtek, az hatalmas czaszaris iob neuueön uezsi. Ezzel egyeteömben ayanlyuk feölsegeödnek io akaratumkot es baratsagunkot. Datum Budae 15. May. Anno domini 1588.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

(Ezzel szöszserint egyezö levél Ungnad Davidhoz.)

379.

1588 május 26.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczeg nekwnk szereteö szomszed barátunk keöszeönetwnk es magunk aianlása vtan. Ennek eleötte egynehanszor talaltuk megh feölsegeödöt leuelwnk által, az faluk dolgabol, hogy az mely faluk eleiteöl foguan az hatalmas czaszarnak feiet haytuan be íwttenek, mind az hatalmas czaszaret smind szpahiaioket igazan megh attak, hogy meg paranczolna feölseged minden uegbeli kapitanoknak, az fele falukot mostannis be kwlidenenek szpahiaiokhoz, mely leuelwnkre feölseged megh ualazt sem adot, kiert egynehanszor az zaimok szpahiak feöl tamattanak, hogy faluiok sem íw be, sem penig el nem haggyuk rablani eoket, de mi mind ez ideig kitt az begeökben zaimokban, kit szep szoual, kit palczaual kit egyeb fenyeegetesuel le nyomtunk, mas az abbolis egynehanszor talaltuk meg feölsegeödöt, hogy minden kapitanoknak paranczolna megh feölseged tartanak az frigyheöz magokat, de az uegbeliek sem romay czaszar eö feölsege

hitit emberseget megh nem gondollyak, sem az frigynek megh maradasat, hanem mind szwntelen az hatalmas czaszar uegei ala szaguldnak, es szwntelen ualo ellenkeözeö dologra okot adnak, mint nem regeön Dobo Ferencz nagy haddal iwtt Gyarmat fele, akart Szonta ala iwni, hogy azt feöldig el hanyassa, de isten nem uitte eleö szandekaban. Ismeg az tataiak egymás utan csak hamar keczer Gesztes ala iwtték, de hogy semmit nem kaphattak ismeg uizza tertenek, azonkeppen ez mostani napokban Vall ala iwttének, mostan megh azon uadnak hogy az kett hatalmas feiedeleöm keözeöt ualo frigynek ualomit ellene czelekeödnessenek, de az hatalmas czaszar legyeön egessegben, isten segetsegebeöl az eö szandekokot isten az eö magok feiere fordittyta, az frigynek dolga feökeppen három dologban uagyon: Eggyik hogy algyut uar ala ne uonnyonak, második hogy az tisztessesges aiandek ideieben ala iwyeön harmadik hogy az mely faluk ez ideig szpahiakhoz be iwttének, be iwýenek, de sem az faluk be nem iwnek, sem az tisztessesges aiandek megh ninczen.

Harmadik dolog ez, hogy mind szwntelen az uegbeliek az hatalmas czaszar uegei ala szaguldnak, mi ezt nem tuggyuk mikeppen uagyon ez frigy, ez ideig az mint megh fogattuk, minden uegbeli begeöknek megh paranczoltuk az frigyeot megh tartsak, kit megis tartottak, de immar hogy mind begeök zaimok szpahiak lattyak azt, hogy sem az faluk be nem iwnek, sem az tisztessesges aiandek megh ninczen, azon keözben az uegbeliekis mind szwntelen az hatalmas czaszar uegei ala szaguldnak, nem tuggyuk mitt mongyunk nekieök, mert ez ideig azt mondottuk hogy mi feolsegteknek irtunk, ez dolog feleöl, azert mind az tisztessesges aiandek megh leszeön, smind az faluk ez utan be iwnek, im mostannis az hatalmas czaszarnak ket uarosat, kik eleiteöl foguan be iwttének, adoikot igazan megh attak, az uegbeli kapitanok be nem boczattyak, azt mongyak nekik, ha nemett czaszarnak teöreök czaszaruat frigye uagyon, mi nekwnk frigywnk ninczen, azert be ne mennyeteök mi megh otalmazunk titeket. Ezeoket baratsagbol akarank feölsegeodnek tuttara adni, kireöl ha feölsegeod gondot nem visel, ha mi teortenik mi okai ne legywnk. Valazt uarunk feolsegeodtwl. Isten velwnk. Datum Budae 26. May. Anno domini 1588.

[Kivül magyarul: Ernö herczegnek.]

1588 julius 16.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh keöszönetwnk es magunk aianlása vtan. Megh hozak mi nekwnk az feölsegeöd leueleit, mellyckbeöl mindeneeket megh ertenk: iria feölsegeöd hogy az mely postaiia feölsegteknek eleöszer az hatalmas czaszar portaiara mentt, az által az hatalmas czaszart es az vezereöket bizonyossa teötte feölsegeöd az tisztessesges ayandek dolga mint legyen, annak utanna az masodik postatok által megh azonkeppen, nem illenek azert hogy mi mind szwntelen szorgalmaztatnank feölsegeödet feleöle, mert az frigynek ellene uagyon, azert az mit mi irtunk, mi irtuk ha ualami gonozt irtunk, feölsegeöd aggya tuttunkra, de mi az tisztessesges aiandek feleöl, ennek eleoteis irtunk, mostis es ez utannis irunk, mert az hatalmas czaszar mi teölwnk akaria megh tudni, az tisztessesges ayandek uagyone ninczene, azert hol azt iria feölsegeöd hogy az hatalmas czaszar portaiara megh irtatok, mely feölsegeöd mentsegeuel megh elegeödnek, azert ez utannis ne irion feölsegeöd nekwnk hanem az hatalmas czaszar portaiara.

Touabba azt iria feölsegeöd hogy az hatalmas czaszar portaiara megh iriatok, hogy az mi alattunk ualok az falukot rablasual es egetesuel fenyeögetik, mint az szeczeny begis es Heder vaydais irt az falukra, hogyha be nem mennek el raboltattyak es egettetik cöket, kiknek leueleöknek masat ide hozzank kwldeötte feölsegeöd, azert bator meg iriatok, lam mind az beg smind Heder vayda, az istenert kerik cöket hogy be mennyenek, ha be nem mennek megh erdemlik hogy el rabollyak es egessek, azt mongya feölsegteök hogy az frigyöt megh tartyatok, mikeppen tartyatok az frigyeöt, hiszem az frigy tartas ugy uolna hogy az tisztessesges ayandek ideien ala iwne, masodik hogy az faluk be iwnyenek szpahiaiokhoz, harmadik hogy uar ala algyut ne uonnyonak, de sem az ayandek megh ninczen, sem az faluk be nem iwnek, annak feöleötte az uegbeliek mind szwntelen az hatalmas czaszar uarai ala szaguldnak, megis az mi alattunk ualok feleöl panaszolkodik feölsegeod, mi mindenkoron azon igyekeöztnk hogy az kett czaszar keözeöt ualo baratsag meg maraggyon, az mi kegyelmes feiedelmwnk keözeöt es feölsegteök keözeöt igazan akar-

tunk szolgálni, mi ez ideig az hatalmas czaszar portaiara ez fele dolgot megh nem irtunk, seöt mindenkoron azt mondotuk hogy feölsegeteknek ayandekia ugyon, az szpahiak zaimokis egynehanszor feöl keöltek reank, panaszolkottak hogy faluiok be nem iwnék, mind azon altal azokatis kitt szep szoual kit fenytesuel le czendesiteöttwnk, es az hatalmas czaszar portaiara megh nem irtuk, mert ha az hatalmas czaszarnak tutara attuk uolna azokat, es az minemw dolgot az uegbeliek az frigy ellen czelekeödnek, tuggyuk nem leöt uolna iol az dolog, de lattyuk hogy feölsegetek nem ueszi io neuen az mi io czelekeödetwnket, azert ennek utanna mijs megh lattyuk mit kel czelekeödnwnk; Ezeöknek utanna, azt irta feolseged hogy mikor az kigyo aluszik, ne nyomia meg ember az farkat, mert ha meg nyomangya feöl emeli az feiet, es az embernek ter, es azon leszeön hogy meg maria, az igaz dolog, hogy az embernek ter, de az emberis ha lehet mind addig forgodik hogy az farka nyomasauul megh nem elegeödik, hanem az feietis el rontya, anny haszna leszeön az embeore ualo teresenek. Isten uelwnk. Datum Budae 16. Jul. Anno domini 1588.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

381.

1588 augusztus 18.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feolseges Ernestus herczeg nekwnk szereteö szomszed barátunk. Keöszeonetwnk es magunk ayanlása vtan. Az feölseged leuelebeol megh erteöttwnk mindeneoket mitt irtt feölseged, iria hogy tisztességeosben, irnank, Istennek hala mi emberseget tudunk, es emberwlis irtunk ez ideig feölsegeödnek, ez utannis ha isten eletwnket engedí, ez szomszedsagban feölsegeoddal emberwl akarunk lenni, es hozzank illendeö tisztessages dologban, feölsegeödnek io szomszedsagos baratsaggal akarunk lenni, csak feölseged paranczollyon, azert illeöt uolna, hogy feölseged tuttunkra atta uolna, mi nekwnk, miért nehezli feölsegeöd az mi irasunkot, es mijs ahoz kepeöst feölsegeödnek ualazt attunk uolna, holot penig ha feölseged azt nehezli hogy az tisztessages ayandek feleöl irunk, feölseged meg boczasson, de azert nem kellene nehezleni feölsegeodnek,

mert eleiteöl foguan ugy uolt, hogy az hatalmas czaszarnak Budan ualo passay ez ideigis kik uoltanak, ez utannis kik lesznek, irtak es irnak feölsegeödnek az tisztesseseges ayandek feleöl, mert az hatalmas czaszar eö teöleök tudakozta, uagyone ninczene, eökis ahoz ualo kepeöst feölsegeödtwl tudakoztanak, uagyone ninczene ayandektok, az hatalmas czaszar mi nekwnk paranczolattyaban paranczol gyakorta, hogy tuttara aggyuk, ha feölsegteöknek uagyone auagy ninczen ayandekia, mijs ahoz ualo kepeöst irtunk es tudakoztunk feölsegeödtwl feleöle uagyone ninczene, holot pedig feölseged azt gondolnaia, hogy az mi magunk iwüedelmert irnank, es azert szorgalmaztatnank feölsegeödet, hogy az ayandekot el kwldene feölsegtek, azt megh se gondollya feölsegeöd, es eszeben se iwyeön, mert az isten iol tuggya, hogy az mi nekwnk eszwnkben sem iut, mert az hatalmas isten, az mi kegyelmes vrunk egessegeben eleget adot mi nekwnk, nem szorultunk az feölsegteök ayandekia, ez utannis az isten az feölsegtek aiandekara ne szorultasson, de azt az isten tuggya, hogy ez ideig mind azon teörekeöttwnk hogy az mi kegyelmes vrunk es romay czaszar eö feölsege keözeöt ualo frigy es baratsagh maradando legyeön baratsag feieben irtunk feölsegeödnék mindenkoron, hogy az aiandekot feölsegtek annakideieben kwlgye ala, hogy az hatalmas czaszarnal es az vezereöknelis kedues legyeön, mert annak utanna ideie el muluan nem olyan kedues, mindenkor mikor az hatalmas czaszar tudakozot teölwnk az ayandek dolgabol, azt mondöttuk hogy feölsegteöknek aiandekia uagyon es iw, es az uegbeli kapitanoknak, az frigy ellen ualo sok gonosz czelekeödeteöket mindenkor feödeöztwk, azonkeppen az zaimoknak szpahiaknak reank ualo sok kialtasokot le ezen-desiteöttwk, es az portara menesre ualo szabadsagot nem attunk feölsegtekre panaszolni, hogy az mely faluk eleiteöl foguan az hatalmas czaszar regestomaban be uadnak iruan es adoio-kot meg attak, azokat feölsegtek nem akaria be boczatani, hogy mind az hatalmas czaszaret smind szpahiakot meg adnak, az kik pedig ninczenek be irua azokat nem kiuannyuk de mind ezeök kiuwl, az hatalmas czaszar uarosat Szikszot feölsegtek be nem akaria boczatani, de ha isten engedi az hatalmas czaszar kardia hozzu, nem hogy Szikszon. de meg nagyob heleonnis az mi kegyelmes vrunk meg talallya az eöuet, auagy aze az mi uetkwnk, hogy az hatalmas czaszarnak tuttara nem aggyuk, de az eleiteöl foguan igaz uolt, hogy io tetel heleben nem kel iot uarni, mi eyel nappal azon teörekeöszwnk, hogy az mi kegyelmes feiedelmwnk es feölsegtek keözeöt ualo frigy es baratsag meg ne bomlana, de feölseged

nehezli teőrekeődeseomet, bator ez utan ugy legyeon az ayan-
dek feleöl ne iriunk, feőlseged se irion az feleőle, egyeb hoz-
zank illendeő tisztessesges dologbol paranczollyon feőlseged, es
baratsaggal akarunk lenni feolsegeődnek, de az mi kegyelmes
vrunk mikor mi teőlőnk tudakozik az aiandek feleöl, mijs
ackor az mi kegyelmes vrunknak tuttara aggyuk, hogy mi
mikor feolsegeodtőwl tudakozzuk, feőlseged mi reank nehezeöl,
es azt is az hatalmas czaszarnak tuttara aggyuk mi modon
uagyon az feolsegtek frigye, es miczoda szandeka feolsegtek-
nek, es az aiandekot mi modon akaria feolsegtek ala kőwdeni
bizonnyal meg erteottőwk olytol ki egy hiteön uagyon feolseg-
tekuel, kitt az szigetuariak fogtanak, es azt nyelőnek mi
nekőnk kőldeotttek azt meg kerdeőzuen minden szandektokot
megh mondotta, hogy Nadasdinak szabadsagot adot feolseged,
es ualami hadat kiuan annyit ad feolseged melleie, hogy
Szeczenre Segesdre es Berzenczere mennyeön azokat az feöldel
egy arant tegye, annak utanna ugy kőlgye feolsegtek ala az
aiandekot, de hiszem az istent, hogy az mi kegyelmes vrunk
az hatalmas czaszar ahoz ualo kepest mi nekőnkis meg paran-
czollya mitt czelekeoggyőnk, az utan ha oly dolog teörténik
mi oka ne legyőnk, hanem Nadasdinak tulaydonicza feolsegtek,
mert uegreis Nadasdy leszeon oka orszagtoknak lab ala nyo-
mottatasanak es pusztulasanak, az eő sok embertelensege, kit
az frigy ellen czelekeődik, ezeőket baratsagbol aggyuk tuttara
feolsegeődnek. Ezeknek vtanna, azt iria feolseged hogy az meg
tartot nemeteket el boczatanank, mert feolsegtek emberei, es
hogy nem szoktanak keőuet melleöl embert meg tartani,
feolseged abban igazat mond, de az ki feolsegeődnek oly
modon atta eleiben az hazudot benne, mert istennek hala
legyeön oly bolondok nem uagyunk, hogy romay czaszar eő-
feolsege keouetei melleöl ualakit meg tartanank, seöt inkab-
mind iőueőben meneoben, hiő emberimet melleieők aduan,
mind ala smind feöl tisztességgel kísértetuen boczattuk min-
deniket, ez ideig mi ideőnkben mellyk keőuetnek embeoret
tartoztattuk megh, feolseged iria megh, de feolseged ugy ercze,
hogy az kiket mi meg tartoztattunk, az kettei teőreők rabia,
kiknek kezeőkben szabad leueleők nem leuen ugy tartoztattuk
megh kik eő magok meg uallottak hogy szeőkeöt rabok, kitt
sziczilatbannis be irattunk: Annak vtanna, ez mostan feöl
ment feő keőuet, Budara iőuen, az mellettis negy kimett tala-
lank, kiket meg tartoztattunk, kiknek nyelueők uallasa az,
hogy eők hitre nem iőttek, es soha eők erre ala keőuettel
nem mentek, hanem eő magok szabad akarattyabol az ten-
geőreön mentek ala, sok penzeők leuen az hatalmas czaszar

országát meg h kimleni, ezeoknekis uallasokot be irattuk, mind Miszirt, Samot, Halepet el iartak, es ugy iwttenek Constantina-polyra, es az keouet melle attak magokot, hogy alattomban ki iw hessenek, hiszem az hatalmas czaszar heltartoianak hagyot itt minket Budan, hogy minden fele uigyazzunk es orszagat meg otalmazzuk, ki iw ki megyeön meg lassuk, mijs ahoz ualo kepest fileinkuel negy fele halgatunk, es szemeinkuel negy fele nezwnk, azert az meg tartot nemeteknek okat igy ercze feölseged megh tartasanak, kit az mi kegyelmes feiedelmwnknek meg irunk mint uagyon dolgok, kik ahoz valo kepest bwntetnekis megh. Isten uelwnk. Datum Budae 18. Aug. Anno domini 1588.

· [Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

382.

1588 szeptember 4.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczeg, nekwnk szerető szomszed barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Az feölsegeöd leuelebeöl mindeneöket megh erteöttwnk, feölsegeöd teölwnk hitt leuelet kuan egy postanak egy emberuel Constantinapolyban ualo menesere, bator ualamikor feölseged az miben paranczol keszek uagyunk szolgálni, de feölsegeöd meg boczasson, mostan hitt leuelet nem adhatunk, mig az mi kegyelmes vrunk portaiara tuttara nem aggyuk, hogy feölsegteök postat akar ala boczatni, es aztis az mi kegyelmes vrunknak tuttara aggyuk, hogy mostan mint beczwlli feölsegteök az frigyeöt, hogy az uegbeli embereiteök, teöreök ruhaban eolteözuen, az hatalmas czaszar uaray ala mennek, mint im szinten ez honak tizen eöteödik napian, az hatalmas czaszarnak egy Szwety Marton neuw palankiara mentek, az porkolabot le uagtak, az teöbbit el uittek, es az palankot megh egettek, istennek hala feölseged azt nem mondhattya hogy az mi alattunk ualok mi ideönkben palankot egettek uolna, azert feölseged megh boczasson touab nem twrhettywk ezeöket az mi kegyelmes vrunknak tuttara kel adnunk, es onnan az mi ualaszunk leszeön, mijs ahoz ualo kepeöst feölsegeödnek ualaszt teszwnk. Ezzel egyeteömben feölsegeödnek ayanlyuk

io akaratumkot es baratsagunkot. Datum Budae 4. Septembr.
Anno domini 1588.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

383.

1588 szeptember 21.

Szinán basa Thúry Márton komáromi alkaptányinak.

Mi Szinan passa . . .

Keöszeönetwnket iriuk mint szomszedomnak. Ezt akarank
kegk tuttara adnunk hogy sem postat sem kegtek emberett
addig kegtek ala ne kwlgyeön mig mi hitt leuelwnket nem
kwlgywk, azert lam meg irtuk az kegđ feiedelmenekis hogy
annak az postanak hitt leuelett nem adhatunk, hanem ha valami
leuelek vadnak kitt az portara kel kwlđeni, kegđ egy polgartol
kwlgye hozzank es mi az portara ala kwlgywk, im mostan hoztak
az portan valo keöuetteölis valami leueleket ki az kegđ feie-
delmenek szol, kitt im feöl kwldeöttwnk azert kegdis kwlgye
feöl az kegđ feiedelmenek. Isten velwnk, datum Budae 21. Sep-
tembr. Anno domini 1588.

[Kivül czimzés alig olvasható: Thury Mártonnak Komárom-
ban.]

384.

1588 szeptember 29.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feolsegeös Ernestus herczeg, nekwnk szereteö szomsze-
dunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Az mely
postat feölsegtek az hatalmas czaszar portaiara boczatot, mi
hozzank iwue, ki estue erkeozeöt, miuel az nap keseö len, el
nem boczathatank, hanem mas nap reggel hiw emberwnket
melleie aduan, az hatalmas czaszar portaiara kesedelemnelkwl
boczattuk, kit az minemw dologban boczatot feölsegtek, er-
teöttwnk ualami keueset benne, de az ki iora teörekeödik,
io keöuetkeozik az feiere, az ki penig gonosra teörekeödik

gonoszul uezsi hasznat; Touabba az feölseged leuelebeöl mindeneöket megh ertenk, iria feölsegeöd hogy az itt ualo neme-teökert mi az begeöket kernenk, ezokaert boczattuk ki egyket feölsegtekheöz, ki feleöl Vngnad Daudis az feölsegtek tanacza es Eytzing Pall irtak, kin czudalkozik feölsegeöd, azert hiszem tudna feölsegeöd ha mi ualamikor irtunk uolna ualamellyk begh feleöl, auagy mikor kertwk ualamely begeöt, azert ha mi azokat kiuannank, hiszem feölsegeödet talalnank meg leuelwnkuel, es feölsegteknek keönyeörgenenk feleöle, de mi sem az begeöt sem senkit nem kertwnk, snemis keriwk, seött ha csak kett penzt kiuannais feölsegeöd ereötteök, megh csak aztis megh nem adnank, hogy mi abban artanank magunkot, mi inkab czudalkozunk azon, hogy feölseged ez dologban faydallya feiet, hogy az nemeteket kiuannya teölwnk, ki lehetetlen, lam meg irtuk ennek eleötteis, hogyha erre mentek be erre mennyenek kijs, es ha uagy az tisztessesges ayandekual mentek auagy az kett czaszar dologban iartak el boczattyuk, de miuel sem erre be nem mentek, sem az ket czaszar dologban nem iartak hanem csak az hatalmas czaszar orszagat kimleöttek, ezokaert lehetetlen ha erre nem mentek be, erre sem kelleöt uolna ki iwnieök, hanem az melyre be mentek, arra mentek uolna kijs, erre semmi iarasok nem uolt azert feölsegeöd ebbeöl lehetetlen dolgot kiuan, hanem feölsegeöd mas dologbol paranczollyon, es io szomszedsagual akarunk lenni, az begeök feölsegtek rabia, es iol tarcza feölsegtek, az nemetekett mijs mi rabunknak tartjuk, feölsegtek twrieön az ti rabaitokual, mijs twrwnk az mienkuel, tuggya feölseged mioltatol foguan mi Budan uagyunk, romay czaszar keöüetenek, nem hogy eö magok keozzwl ualamellyknek, de meg az ebeoknek sem uolt semmi bantasunk az mi birtokunk alatt, isten otalmazzon ez utannis, hogy az feölsegtek keöüetenek ualamellyknek uagy az ki az tisztessesges ayandekual ala iwne, es az hatalmas czaszar dologban iarna, hogy ualakeöül ualami bantasa lenne. Ezzel egyeteomben ayanlyuk feölsegeödnek io akaratunkot es szomszedsagunkot. Datum Budæ penultimo Septemb. Anno dni 1588.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

385.

1588 október 17.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Eredeti. Egykorú másolata Országos levéltár, Missilisek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczeg nekőnk io szomszedunk. Keőszeonetőnk es magunk ayanlása vtan. Megh hozak mi nekőnk az feölsegeöd leuelet, melyben iria feölsegeöd hogy ennek eleötte egynehanszor talalt uolna megh feölsegeöd leuele altal, az itt meg tartot nemetek feleöl, azonkeppen romay czaszar eö feölsege tanaczais Vngnad Daud, es Eytzingh Pal, de mi mind azoknak semmi helt nem attunk, hanem az mi magunk el uegezeöt akarattunkban marattunk megh, lam egynehanszor feölsegeödnek ualazt attunk feleöleok, azonkeppen romay czaszar eö feölsege tanaczanakis Vngnad Daudnak, hogy ha az megh tartot nemetek, uagy az tiszteseges ayandekual ez uton mentek be, auagy az kett czaszar keözeöt ualo dologban iartanak el boczattyuk, de kitt eö magok nyelueökkel megh uallottak, hogy eök senki tanaczabol hanem az eö magokebol mentek be, hogy Samot, Halepeöt es teöbbit az hatalmas czaszar orszagaban el iarionak, sem az ket czaszar dolgaban nem iartak, sem az tisztessegeös ayandekual be nem mentek, sem ez uton be nem mentek, kikett mi itt talaluan megh tartottunk, hiszem azert hagyot itt minket az mi kegyelmes feiedelmőnk hogy itt uigyazzunk, es megh lassuk ki iw ki megyeön, es ki mi iaratban uagyon, azert ha ide semmi dolgok nem uolt, mit iarnak itt hirnelkwl, hogy hitt leueleök sinczen, mi azon czudalkozunk miczoda ockal kiuannya feölsegeöd eöket, ha semmi moggya ninczen feölsegeödnek hozzaia, hogy mi moddal kiuanhatna feölsegeod, azert feölsegeöd ebbeöl minket ingyen se fenyeögesseön, mert hanem ha feiőnk megyeön el, de semmikeppen mi ezeöket el nem boczattyuk, hanem ha az mi kegyelmes vrunk paranzollya, ugy el boczattyuk.

Touabba iria feölsegeöd hogy, az mi magunk szomszed-sagos baratsagunk ayanlása, csak szoual uolt, nem szüel, mert az mi magunk kihaiat egynehany begeökuel az feölsegtek orszagara kwldeöttők, igaz hogy el boczattuk kihaiankot, es az mellet egynehany embert, de nem az feölsegtek orszagara, mert az mi magunk ayanlása igaz, es beszedőnkis igaz es nem akartunk mi az frigy ellen semmit czelekeodni, isten

ne aggyais hogy ezelekeöggywnk, de feölsegeöd inkab mind ez ideig csak szoual tartot bennwnket, mert tiszter talaltuk meg feölsegeödet, romay czaszart ö feölseget meg azonkeppen, az hatalmas czaszarnak egy Szikszo neuw uarosa feöl, kik mind eleiteöl foguan az hatalmas czaszarnak feiet haytuan, mindenkor adoikot megh attak, csak hogy egynehany esztendeötwl foguan feölseged nem boczata be ööket, hogy az hatalmas czaszaret megh aggyak, mind azon által mindenkor azzal ayanlotta feölsegeöd magat, hogy be kwldi feölsegeöd ööket, az mely keöüeteök az tisztesseseges ayandekual kett esztendeöben ala iwttének, azoktolis azt izente feölsegeöd hogy el ne rablassuk, mert altalan foguan feölsegeöd be kwldi ööket, azonkeppen az portan ualo keöüetis irt feölsegeödnek feleöle, arrais olyan ualazt teöt hogy be kwldi ööket, de most uezszwk eszwnkben, hogy feölsegeöd csak azert tartot naprol napra szoual, migh Szikszon kastelt czinalhatnak, kiknek feölsegeöd algyut es taraszkot adot kezeökben, azert ualo es igaz hogy az mi kihaiankot, es azzal egynehany embert kwldeöttwnk Szikszoara, hogy az hatalmas czaszar adoiat megh keriek, kik mikor oda iutottak uolna, az iobbagyok az kastelybol algyuual es taraszkuual kezdeöttek ki leöni reaiok, ezeökis latuan hogy az hatalmas czaszar paranczolattyanak nem engednek, ugy egettek el ööket, es ugy estek mind az mi alattunk ualokban, smind az feölsegtek alat ualokban el, ez sem az mi magunk ayanlasanak sem az frigynek ellene ninczen, mert mi az hatalmas czaszaret kertwk, mi ayanlottuk magunkot, hogyha az mely faluk uarosok eleiteöl foguan be iwttének es adoikot meg attak, mostannis ha feölsegeöd be kwldi ööket, mi felelwnk feleöle hogy innen senkiteöl semmi bantasok nem leszeön, mi az mi beszédwnkben megh allottunk, de ezeöket feölsegeöd, az feölsegeöd maga ayanlása szerent be nem kwlde, azert meltan ezelekeöttwk az mit ezelekeöttwnk, ha az frigy ellen auagy az mi magunk ayanlása ellen akarunk uolna czelekeödni, meny uarosok faluk mellet el mentek, es menny kastelyok mellet el mentek, hiszem azokban egynehanyat el egethetek uolna, es az kastelyokban el hanyhattak uolna feölkeppen Putnokot ki szinten az utban uolt, de isten ne aggya, hogy mi semmit az frigy ellen ezelekeöggywnk, sem az mi magunk ayanlása ellen, azert meg paranczoltuk uolt nekieök, hogy sohol senkinek egy szal szeörni kart ne tegyenek, hanem menten Szikszoara, az hatalmas czaszar adoiaert mennyenek, kik paranczolatunkot hiuen megis tartottak, nem ugy mint az feölsegteök alat ualokat, hogy ez el mult napokbannis algyukual Geszteös ala kwldeot-

teteök, kik az utakotis mind megh irtottak, ki az frigy ellen, es feölsegeodnek maga ayanlása ellen uagyon, de ha isten engedi meg az elebbi czelekeödeteök sem marad nekieök. Isten uelwnk. Datum Budæ. 17. Octobris Anno domini 1588.

Post scripta. Az mi emberwnk Szikszora menuen az hatalmas czaszar adoiat megh kerni, meny uarosok faluk kaste-lyok keözeöt el mentek egykreis meg gonosz szeömuel sem tekinteöttek, nem hogy ualakinek ualami gonozt czelekeottek uolna, azert ha eök semmit nem czelekeöttek, illike az frigy-heoz, hogy az fölsegtek uegbeli kapitannyay nagy haddal utokot megh allyak es reaiok mennyenek es ueleök szeömben utiionak, ezt nem mondhattya feölsegteök hogy az frigy ellen ninczen, azert ha isten engedi meg az nekik nem marad; Vegezetre az ket partos nemeteöt nehezli feölsegeöd kit az hatalmas czaszar orszagaban talaltunk, azt penig feölsegeöd ingyen sem emliti, hogy feölsegeöd Koppán ala algyukual tarasz-kokual hadat kwldeöt, Koppant el egettette, es az begeot beleole ki uitte, mireöl az hatalmas czaszar meg iwuendeöben meg emlekeözik meg el nem feletkeozeöt rola.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

386.

1588 október 18.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczeg nekwnk szereteö szomszed baratunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Feölsegeöd es romay czaszar eö feölsege azt irta leueleben, hogy mi sok nepet gywyteöttwnk uolna egyben kiket az feölsegteok orszagara akarnank boczatani, hogy ott ualami gonossagot czelekeodnenek, es kert feölsegteök hogy azokat heleokre oszlatnank, azert isten ne aggya hogy mi az feölsegteök orszagaban ualami gonoszt czelekeödnenk az frigy ellen, mas az ha mit akarnank czelekeödni, nem szwkseg uolna mi nekwnk nepet gywytenwnk, mert az hatalmas czaszar uitezi mindenkor keszen uadnak, es ha akarnank harmad negyed napig egynehany ezer tatart hozathatnank, es alattomban nem czelekeödnenk hanem mindeneöknek szeöme lattara, mert senkiteköl semmyt nem felwnk, de mi nezzwk az mi kegyelmes vrunk

es romay czaszar eö feölsege keözeöt ualo frigyeöt, es ahoz tartyuk magunkot, de az mint egynehanszor feölsegeödnek tuttara attuk hogy az feölsegteök uegbeli kapitan mind szwn-telen sok embertelensegeöket czelekeodnek az frigy ellen, mint hogy az hatalmas czaszarnak egy Szuety Marton neuw palankiara iwttek uolt, azt meg egettek mi mostan ismeg az tihany kapitan Pisky Istuan Endrikre mentt aztis el egettek, nem tuggyuk ha feölsegeöd paranczolattyabol czelekeödike auagy eö magoktol, hogy ez hoban immar kett palankot egettek el, annak utanna ismeg Dobo, Nadasdy Ferencz, az komaromy kapitan az vyuary es egynehany uegbeli kapitanok, Komaromban ez el mult napokban sok nepet gywyteöttek, es tizen nyolecz taraszkot kesziteöttek hogy Geszteösre iwyenek, es azt meg uegyek ; es az taraszkokot es mas fel szaz louagot mas fel szaz gyalogot benne hagyjonak immar az erdeöben utatis irtottak uolt, mi semminek okai nem akarunk lenni, de Istennek attunk uolna halat ha el iwttek uolna, mert azzal mi nekwnkis okot attak uolna, az fele czelekeödetre, azert feölsegeöd paranczollya meg minden uegbeli kapitanoknak, az fele gonosz embertelen czelekeödettöl es szandektol meg szwnnyenek, mert mi mar touab nem szenedhettywk az eö sok embertelen czelekeödeteöket, azert ha ualamit ennek vtanna czelekeödnek mijs gondot uiselwnk rola, de mi okai ne legywnk ha innen indulas leszeön mert az feölsegteök alatt ualok lesznek okai az frigy bomlasanak. Ezzel egyeteömben ayanlyuk feölsegeodnek io szomszedsagunkot. Datum Budæ 18. Octobris. Anno domini 1588.

Im mostan ismeg Nytra fele ismeg az uegbeli kapitanok sok nepet gywyteöttek, azert feölsegeöd paranczollya meg mindeneöknek tarczak az frigyheöz magokot, mert ha innen ualami leszeön mi reank ne uesseön feölsegeöd. Ezeokra feölsegeödöttwl kesedelemnelkwl ualo ualazt uarunk, ha feölsegeödnek hireuel uagyone auagy ninczen, mert auagy feiwnknek el kel menni, auagy erreöl mijs teszwnk, ayandekotok sinczen, mas az az hatalmas czaszar palankiait egetteön egettetiteök, azert mingyarast hamarsaggal ualasz erre mi nekwnk tuggyuk mijs magunkot mihez tartani.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

1588 november 4.

Szinán basa Ungnad Dávidnak.

Mi Szinan passa . . .

Tekinteteös es N. vr, nekwnk io szomszedunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Megh hozak mi nekwnk az N. leuelett, melybeöl mindeneökett meg ertenk. Czudalkozunk mi az N. dolgan, hol N. eszeös ember es sokat latott hallot, hogy azt iria N. hogy az koppany, sz. martony endredy es teöb dolgok regy es igen ala valo dolgok, igaz dolog hogj Ntoknal regy es ala valo de az mi kegyelmes vrunknal es mi nalunk nem regy es nem ala valok, mi mondhatnank hogy az ketthely dolog regy es ala valo, mert az mi hitwnkre eskwszwnk hogy az kit N. neuezhet mi nekwnk abban semmi hirwnk nem volt, mert mi mindenkoron igyekeöztwnk az frigyeöt meg tartani es otalmazni. Az tisztessesges ayandek dolga feleöl irta N. hogy mind keszen volna, de addig Ntok ala nem bozattya, mig az mi kegyelmes vrunknak az Szikszo dolgat Ntok tuttora nem aggya, azert ha az volt Ntoknak szandeka, addig nem kelleöt volna Ntoknak semmit ezelekeödni, hanem tuttora kelleöt volna adni, es ha mi nekwnk valami bwnwnk leöt volna, az mi kegyelmes vrunk minket megh tudot volna bwntetni, de isten ne aggya hogy mi valamikor valami oly dolgot ezelekeöttwnk volna, ki az frigy ellen leöt volt, mi az Szikszo dolgat igazan tuttora attuk Nagtoknak, az kwlömben ninczen, akar higgye Ntok akar ne, de mi aztis Nagtoknak tuttora attuk, hogy az Ntok alat valok Geszteösre vtat irtottak es hogy algyuual taraszkuual rea akarnak iwni, annak feoleötte hogy Nytranal nagy gywleseök vagyön, hogy meg paranczolna Ntok hogy el oszlananak, es valamit az frigy ellen ne ezelekeödnének, kire meg azt felelte N. hogy az nem igaz es lehetetlen dolog volna, immar most meg teczik hogy mind irasunk igaz, smind beszédwnk igaz, kik Kekkeöre algyuual rea iwtték, es mind el egettek, de isten akarattyabol az varat megis megh. nem veöttek, annak vtanna, az mint Nagtoknak tuttora attuk, Geszteösre iwtték taraszkuual algyukuual, azt meg veöttek es embereöket hattak benne; ezt nem mondhattya N. hogy hireöteökuel nem volt volna, hol mi magunk tuttora attuk Ntoknak, megis az mi alattunk feleöl panaszolkodik N. es oly dolgokott emleöget N. kiben mi nekwnk semmi hirwnk nem volt, de czak azis sok volna eleö

szamlalnunk, az minemő dolgokat ezak mi ideönkben is ezelekeötek az vegbeli kapitanok. Thurra rea iwttek, Kalmanczara iwttek, Koppanra iwttek az varatt meg egettek az begeött es az nepett beleöle el vittek, annak feoleötte Nadasdy szinten ide mi magunkra iwttt, Endredre, Sz. Martonra, im most Kékkeöre Geszteösre iwttenek, ez fele egynehany palankra valo algyuual valo iwuert ala valo dolognak tart Ntok, ki nem ala valo dolog leött volna eddigis, ha mi az mi kegyelmes vrunknak tuttara attuk volna, de mind ez ideigis tuttara nem attuk, mert tuggyuk hogy az frigynek bomlása keüetkeözeött volna beleöle, ez mostani dologt sem akarank addig tuttara adni, míg Ntokot megh nem talalnank feleöle, mas ez ha mi valamitt akartunk volna ezelekeödni, Geszteöst egy nap mind porra tehattük volna, de mi akarank Ntoknak tuttara adni, azert ahol N. azt iria hogyha mi, az mi magunk ayanlása szerentt baratsagossan fogunk elni, es az mi alattunk valokot minden ellenkeözeö dologtól meg tartjuk, Nāgtokis hozzank szomszedsagos baratsagatt megh mutattya, es az N. alat valoktolis semmi ellenkeözeö dolog nem adatik, az mint hogy ez ideig az kett hatalmas czaszar keözeöt igazan igyekeöztwnk szolgálni, ez vtannis azonkeppen igyekeözwnk es meg iobban, de ha Ntok akaria az frigynek meg maradasat, mingyarast paranczollya meg Ntok, hogy az magyarok Geszteosbeöl ki mennyenek, es az el vitt teöreökeöket es azzony nepekett Ntok meg adassa, annak feoleötte ha az tisztessleges ayandekot N. kesedelemnelkwl ala bozattya, ilyen okual az dologt az mi kegyelmes vrunknak tuttara nem aggyuk, lehetetlen azert hogy az hatalmas czaszarnak ez tuttara nem lenne, de ha ezeök meg lesznek, mi ahoz valo kepeost irunk az mi kegyelmes vrunknak feleöle, hogy Ntok iol vagyon az szomszedsagban, hol penig ezeök meg nem lesznek, higgye Ntok hogy az frigynek bomlása keüetkeözik, es ha az N. orszagara indulas leszeön mi oka ne legywnk. Erre kesedelemnelkwl valo valaszt varunk Ntol. Isten velwnk. Datum Budæ 4. Nouembris, Anno domini 1588.

[Kivül magyarul: Ungnad Dávidnak.]

[Hozzá mellékelve.]

Nekwnk regy barátwnk Nāgod azt ne gondollya hogi feltwnkben ezt tuttara aggywnk Nāgodnak hanem baratzag feieben agywnk twtara Nāgodnak, Nāgod ezes ur leuen illike Nāgodnak az hogi az ket czaszar keözeöt ualo frignek bomlának oka Nāgod legien hizzem ha my ualamy oly dologt

ezelekettwnk az mint Nāgod mongia illet uolna Nāgodnak nekwnk twtwnkra adny Nāgodnak nem kellett uolna myngiar- azt embereiteknek szabadsagot adny az hatalmas czaszar uarayra algywwal jwnny el uenny lam my mynden dolgokat az ti embereiteknek kit ezelekeznek eleozeor uraidnak es Nāgodnak twtara agywnk ha hiretekel uagione ninczen Nāgodnakis az kellene mielny mert ha mys az ket czaszar keozeot ualo frigiet nem gondolnank mys myndeneket meg ezelekethetnenk de izten ne agia azt mert sem Nāgodnak sem nekwnk nem illik haborwszagot inditany ket czazar keozeot mert tugia Nāgod hogi az zegenzeg lab ala niomatatik izten eleot hizzem az ad okot az kj haborwszagnak oka lezzen azert nekem zereöteö zomzed baratom Nāgod onnet my inset ugi teoreokedgywk hogi az Nāgod ura keozeot es az en uram keozeot ualo baratzag es frigi nagioib zeretettel tartasek ez utan az nemetek dolga my illetj ezek bwnesek de megys az Nāgod baratzagaert nem mongywnk hogi el nem boczatjwnk csak Nāgodis az mj kereszwnket ha meg mielj hogi az uarat hagiak el es az el uit tereöket boczassa el mert iob lezzen es ez utan az mj emberszegwnkre higge Nāgod hogi minden modon iobban tartatik az frig es inset semmj okot nem adnak es az Nāgod uraidnak teob zolgalatal lezsek es Nāgodaljs teob baratzagal lezsek Nāgodtwl io ualazt mint io baratonk- twl keszedelemnekwl.

388.

1588 november 23.

Gróf Nogarola Ferdinánd győri főkapitány Szinán basának.

(Egykorú másolat a cs. és kir. hadi levéltárban 1588. 12—12.)

My Nagaroly Grof Ferdinand szabad ur Altspaurban, az hatalmas Istennek io akarattiabul, az feölseges romay chazar thanacha es giwry feö kapitánya:

Thekinthetes es nagisagos wr nekunk yo szomszed barathunk, keöszenethunknek es magunk ayanlása uthan. Hogi my ennekeleötte keues ideuel (az mint my azeleöttys meg yrthunk Nāgodnak) giury feö kapitansagra, kit az feölseges romay chaszar my kegielmes wrunk reank byszot, es nekunk atta, feölseö Magyar orszagbul, Istennek hala szerenchessen es yol yde yutank, kethsegnelkul welthunk es byzthunk, hogi mynden dolgot wgi, es oli alapotban talalywk hogi my Nāg-

dal alando bekesegeben es szomszedsagban elhessunk, es az keth hathalmas chaszar keozeöt walo frigieth igazan meg tart-hasswk.

De my azt talalywk, hagi itt nem lettunkben, az my allattunk waloktul walamy hewes dolog, ky Nāgd ellen wolna, es az wolna thekinthety, hagi az mi felenktul (kit az vr Isten sokaig el thauoztasson) walamy ellenkeőszeö es frigi bomlo dolog eleö wetetet wolna, az alawalo kastellall Endredell, es az wigiazoz hazzal Gesztessell, meli dolog my hirunknelkul kethsegnelkul tertent: De miuelhogi biszonios tudomaniunk wagian, hagi az semy ellenkeőszeö dolog feieben meg nem leöt, hanem hagi Nāgd maga nagi okot adot nekyek, es abbulis kewethkezeth hagi Nāgd alattawalo begek, es wegbelyek egi ydeyglan eö feölsege romay chaszar my kegielmes wrunk sok kastelliat, ugi mint Hidwegeth, Keltelt, Raikot, Kethidat, Szaczerlokot, Fithiohazat, es sok holdulatlan heleket es falukot, ugi mint Muthowat, Selmmezet, es Thirgerttent, ostromlassal, twszell es kardall rea menthek, es egi reszet azoknak elpuztitottak, es elegettek, es sok artatlan leölket elwittek, feökepen hagi Nāgd mostansagall az feyerwary begeth, es maga kihayat az teöb begekell egethemben, nagi hadall (meli tiszt eszernel feleb talaltot) hetuen szaszloyok lewen, kiket my felenk nagiob resznire meg nierthenek, nagi algiukat welek wontattak, az feölseges romay chaszar my kegielmes wrunk orszagaban, azzal az szandekall ky kuldette Nāgd, hagi azok nem chak az szegin niauolias jobbagiokat szükszoyakat (kiket maskepen es mas modall, es nem ollian nagi hadall es algiukual az illendeö dologra hozhatot wolna Nāgd) engedelmessegre hozzanak, hanem az egez felseö magiar orszagot, az mint az teöreök rabok keszerithes nelkul walliak, rablalassal emberi elessell es egetessell elpusztitottak volna: Meli kegietlen-seget, es frigi bomlast az my igaz Istenunk boszuallas es bwntetes nelkul el nem szenuethette. Meli dologbul kewethkeöszeöt, hagi azok az wyteszek az kyk az my feölseges wrunk es chaszarunk kyniereth esznek (kiknek az eö hithek szerint az eö feölsege orszagat mynden tehetsegek szerint meg kel olthalmaznyok, es az thy felethek hathalom ellen hasonlo boszusagall lennyek kell) azt az dolgot kyre thi felethek nagi okot attanak, eluigezthenek.

Mynekunk az my feölseges chaszarunktul parancholua wagian, es feökepen azert yt wagiunk, hagi az eluegezet frigieth igazan meg tarttywk, es oknelkul semyt ellene ne chelekeggiwk. Amellet eö feölsege orszagat es nepet az thy felethek indulasatul, puztitastul, rablalastul, es mynden ellen-

keőszeö dologtul, az mint feiunket es tiszthesegunket szerettywk, mynndenkepen meg olthalmazzunk

Az mint my az frigieth, bekesegeth es szomszedsagoth szerettiwk, wgi nem akarnak, azt elerny hogi minket bwnthethetne, auagi azt mondthatna walaky, hogi az my ydeönkben es kapitansagunk korban chak eggietlen egi kar az eö feölsege orszagan therthenyek, kirul nehezen my es felelethet adhatnank. Azert kel mynekunkys az dolog es ideöhöz kepest, es mint Nāgd magat mutattya, magunkat szabnunk, es tharthanunk.

Byszonnial ertettwk, es myndennap byszonios hirunk yw, hogi Nāgd maga az teöb szansziag begekell egethemben sok nepell, nagi algiukall, sok szerekell, kapakall, lapatokall, es sok egieb fele hadakozo es 'sanczy szerszammall, mintha niluan walo had keöszthunk wolna, nagi keszulethben wolna. Azert mynekunkys az teöb szomszedsagban walo lakozo nepuel io giulekezethben melthan, es az orszagnak olthalmara kel lennunk.

Annakokaerth akarthunk ez leuel wyweö kewethunket Jurkouych Ferenczet Nāgdhoz kuldeny, es Nāgdtul az Nāgd szandekat, es akarattiat, es ha Nāgdnek frigihöz, auagi hadhoz akarattia wagion, es myre menendeö efele nagi giulekezeöt, ez my barathsagos es szomszedsagos leuelunk, es az meg newezet kewethunk althal meg tudny hogi miis ahoz kepest tuggiwk magunkat tharthany.

Ha Nāgd magat nem chak szoual ayanlany foggya, hogi az frigiet, bekeseget es maradando szomszedsagot meg tarttia, hanem azt wgian bizonyos dologall meg byszonittia, es az eö alatta nepet ky most nagi giulekezethben wagion mingiarast egimastul elkuldy, es mynden ellenkeöszeö dolgot meg thylchon, tahat Nāgod semmy ellenkeöszeö dolgot ne waryon, hanem byszonnial elhiggye hogi eö feölsege nepeys, meli mynden heleken, es wegekben az orszagnak olthalmara giulekezethben wagion, mingiarast elozoli, es egimastul elkuldetyk, es az barathsagos szomszedsag meg tartatyk, hogi az frigi, es az ket hathalmas chaszar keöszeöt walo eskuwes es parancholat ellen semmy ne chelekedhessek.

Ha kedig az Nāgd alatta waloytul my felenk ellen walamy ellenkeöszeö dolog eleöwetetyk, tahat mys szinthin azt proballiwk mynden tehetsegunk szerint, az mit nekunk az mi hitunk kiuel kethelesseök wagiunk, mutat, kinek my oka nem akar-iuk lenny, hanem Nāgdra mind az szikszoy dologall egethemben szamadas es felelet dolgat haggiwk.

Nāgod aztis gondolhattya hogi ez mostany es myndennapi

thi felethektul walo haborusag es giulekeszet miat, az tisztheseges ayandekot ala nem kulthetny, miert hogi nem tuthatny ha hadat auagi frigiet warty kell. Az tisztheseges ayandeknak kesedelmeert michoda feleletet es szamat kellett Nagdnak maga uranak adny, keönnnyen gondolhattia magaban Nagd, es ezuthan iobban tharchyon frigiet Nagd.

Wegezetre oli walaszt Nagdtul wartywk, kihöz kepest mys tuggiwk magunkat szabny es tharthany. Egiebkepen Nagd mytulunk mynden yo akaro es barathsagi szomszedsagot waryon. Isten welunk. Keölth Giwreöt 23 napian Szenth Andras huanak: 1588.

[Kivül.] Az thekinthethes es Nagisagos urnak Szinan, az hathalmas theöreök chiazar bassa es heltartoianak Budan. Nekunk yo szomszed barathunknak adassek.

389.

1588 deczember 1.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczeg nekwnk szereteö szomszedunk. Keöszeonetwnk es magunk ayanlása vtan. Megh hozak mi nekwnk az feölsegeöd leuelet, melybeöl mindeneöket megh ertenk, iria feölsegeöd hogy az feölsegtek oratora ki Constantinapolyban uagyon, az mely embeöret postan feölsegtekhez kwldeötte leuelekuel, az teöb leuelek keözeöt, az mi kegyelmes feiedelmwnk leueletis kwldeötte, mikeppen mi nekwnk es az uegbeli begeoknek paranczolta, hogy ennek utanna az kett czaszar keözeöt ualo frigy es baratsag ellen semmitt ne czelekeödnenk, azert az igaz dolog hogy meg paranczolta mert ha az mi kegyelmes urunk megh nem paranczolta uolna mi tuttunk uolna mitt czelekeödni, de megh az hatalmas czaszarnak Geszteös megh uetele hireuel ninczen, azert mind az teöreökeöket s mind az hadi szerszamott kitt beleöle el uittek feölsegtek kesedelemnelkwl uiszza adassa, ki ha megh leszeön feölsegteknek iouara leszeön. Az posta feleöl penig emlekeozik feölsegeöd kit feölsegtek az hatalmas czaszar portaiara boczattott, azert az feölsegtek baratsagaert azok melle hiw emberwnket aduan, az hatalmas czaszar portaiara kesedelemnelkwl boczattuk. Ezzel egyeteömben ayanyuk feölsegeödnek io aka-

ratunkot es baratsagunkot. Datum Budæ 1. Decembris. Anno domini 1588.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

390.

1588 deczember 10.

Szinán basa Ernő főherczegnek.

Mi Szinan passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh nekünk szereteő szomszedunk. Keöszeönetwnk es minden hozzank illendeö tisztesseses dologban szolgulatunkot ayanlyuk feölsegeödnek. Touabba iol emlekeozwnk rea, hogy romay czaszar eö feölsege es feölsegeöd, azonkeppen Vngnad Daudid, az kett nemetert mi nekwnk ennek eleötte leuelet kwldeot, hogy el boczatanank, kiket ha feölsegtek baratsag feieben kiuant uolna, az feölsegtek szauat megh nem ueteöttwk uolna, hanem el boczattuk uolna, de feölsegtek fenyeögetessel kerte teölwnk, az annak az oka, hogy el nem boczattuk, azert az tisztesseses ayandek ala erkeözuen, szepeön megh ayandekozuan lotakkal miuel eöket megh ruhazzuk, es az feölsegtek keöüetenek kezeben aggyuk, annak utanna hiw emberinket melleieök aduan tisztessessegel el kisertettywk wket. Ezeöknek vtanna iol tuggya feölsegeöd, hogy kertwnk uolt feölsegeödteöl es Vngnad Dauditol kett kett haiora ualo taraszkokat, ki eöreöksegwnk lenne, kiket meg igert uala feölsegeöd es eö Nağa, de megh ez ideig feölseged megh nem kwlde, azert mostan egy keönyeörgeseöm uagyon feölsegednek, melyben ha feölseged megh halgat, ez szomszedsagban feölseged ugy tarczoz mint egy penzeön ueöt rabodot, tuggya feölsegeöd az szegeny rab Mahmut beg, ki ennek eleötteis az tengeöreön eseoit uolt rabba, kinek ualamie uolt mind feie szabadulasaert atta, annak utanna, az hatalmas czaszar rayta keönyeörwluen az istenert szanczagot adot uolt neki, hogy abbol magat taplalna, azonkeözben ismegh rabsagban eseoit, kinek sohol ez uilagon semmie ninczen, hanem Constantinapolyban uagyon egy hazaczkaia, mert tuggya feölseged hogy itt az szanczag senkinek nem eöreöksege, hanem ha ma uagyon holnap nem leszöen, ki feleöl egynehyanan imigy amugy szollonak, hogy szeöny feleöl keönyeöreögiwnk az hatalmas czaszarnak, hogy kiraly

eö feölsegeteöl meg kerie, tuggyuk penig ha az hatalmas cza-szar kiuanya feölsegtekteöl, megh nem tartya feölsegtek, de hogy feolsegteknekis karara ne legyeön, keríwk feölsegeödet, hogy feolseged mint az fele szegennek uegezze el kepeös szerent sarczat, im mi nekwnkis eleg rabaink uadnak, kik keözöt feö rabokis uadnak, kiknek bizonyos sarczok el uagyon uegeszuen, azok keözzwl ualamenyit kuan feölsegeöd ereötte, egy regestomban iegyeeözze megh feölsegeöd, es mijs azoku ꞑꞑꞑꞑꞑꞑ szerent el uegezuen sarczat el boczattyuk ereötte, kitt az istenert kit penig mi erettwnk czelekeöggyek feölsegeü uele, ott az rabokon megh ueheti feölseöged az minemw rabokot el boczatunk, Constantinapolyban egy fiam uagyon, az hazat annak ueszeöm el, mely dolgot ha feölseged mi erettwnk megh czelekeödik, mind fiamual egyetemben istent imadunk feölsegeodert, es ugy tartson feölsegeöd mind fiamual mint egy penzeön ueöt rabiát, iollehet mindenkoron igyekeöztem feolsegeödnek tiszta sziwbeöl szolgálni, de ha isten eltet ennek utanna feölsegeödnek tiszzer iobban akarunk szolgálni. Isten eltesse feölsegeödöt. Datum Budæ 10. Decembris. Anno 1588. Kesedelemnekwl ualo ualazt uarunk fegteöl.

[Kivül magyarul. Ernő herczegnek.]

391.

1588 december 14.

Gróf Nogarola Ferdinand győri főkapitány Szinán basának.

Egykorú másolat. — Hadi levéltár 1588. 11—20.

My Nagaryoly Grof Ferdinand szabad ur Altspaurban, az hatalmas Istennek io akarattia bul az feolseges romay czaszarnak thanacha, geöry es ahoz tartozando wegeknek feo kapitanya.

Tekyntetes es Nagy: Wr nekwnk io szomszed barátwnk, keözönetwnketh es magunk illendeö dologhban ayanlasat irwnk Nāgodnak. Parancholt mynekwnk herczeg wrwnk eö feölsege az my kegyelmes wrunk, myuel hogy eö feölsege kegyelmessen megh erthette, hogy my te Nāgodhoz keövetteönketh kwldeny akariwk, hogy te Nāgdnak irnank amaz zegen es artatlanok feleöl, melleketh te Nāgod meltatlanwl megh tartoztatthoth.

Es myerth hogy az nemetek es az doctor mind ahoz valo

tartozokkal teökiletés es nem valamy gyanos emberek az hatalmas teöreök chazarnak gelith es késéris* alath, wtokath es hyuataliokath el vegeztek, es Constantinapolbeöl nem titkon indultak, seöt az teöreök chazarnak szokas zerinth ruhajat chokoltak, es az feö wezertwl es mind az teöbteöl magokat megh ielenwn bwhwth azoktwl wettének, Nāgydhoz semykepen nem ferth az minth Nāgod myltatlaneöl chelekedte, ezzel hogy eöket az artatlaniokoth illy keptelenkepen megh tartoztatta, mert ez az keözeönseges szertteszilel ez vilagon valo nepeknek teörvény ellen es keözeönseges igassagh ellen vagion es nem kychyn yel az frigh bomlasnak.

Myuel hogy immaronthan Nāgod az felseges romay chazartwl herczeg wrwnktwlis eö feölségetwl az my kegyelmes vraynktwl, Ugnotht vramtwl eö Nagysagatwl hadakozo tanachnak presidentwl azonkepen Ayczing wramtwl zabad wrtwl beösegessen annak eleötheis megh erthette, az megh tartoztathoz zemyleknek bwntelensigeketh. Miis te Nāgdath myuel hogy mynekwnk megh vagion parancholwa meghis szomszedsagoskepen rola akartwnk megh talalny iraswnkal hogy te Nāgod az ket nemes emberth azonkepen az doctort mind azokhoz valo tartozokkal egyetemben, szolgakkal, lowakkal, es marhaiokkal, myerth hogy semmy tartast nem erdemletek, minden halasztaz nelkwl el erezze es el bochassa. Es illien ellenkezissel te nāgod ne adgion okkot hogy ebbeöl teöb tamagion. Hogy az te Nāgod chazarth erreöl teöb panaz ne eryen eztis gondolion te Nāgod, hogy az tyzteseges ayandekoth el nem kwldhettik, mywel hogy te Nāgod illy keptelen es teöruintelen dolgoth inditton indith, az mykepen my meghhattwnk az my keöwetwnknek es emberwnknek, hogy te Nāgodnak mind erreöl es teöb dologhrwl te Nāgydal, szemtwl szemben szolljon es megh mondgion Nāgdnak rendszerinth eleibe adwan. Isten legien velwnk. Keölt Geöreöt 14 napian karachon huanak anno 1588.

[Kivül.] Az Thekinthethes es Nagisagos wrnak Szinan pasanak, az hatalmas theöreök chiazar heltarhoianak Budan, nekunk yo szomzed barathunknak adassek.

* *nehezen olvasható, geleit és késérés értendő.*

1588 deczember 14.*

Szinán basa Nogarola Ferdinánd győri főkapitánynak.

Mi Szinan passa . . .

Tekintetes es N. vr, nekwnk io szomszed baratunk. Keö-szeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Megh hozá mi nekwnk az N. hiw embeöre Gywrcouith Ferencz az N. ket leuelet, melyekben mindeneöket megh ertenk, egykben irt N. az itt megh tartott kett nemett vrfi feleöl hogy el boczatanank, kik feleöl Ernestus herczeg eö felsege es Vngnad Daudid irtt mi nekwnk, de mi azon megh eskwttwnk volt, hogj soha mi azokot el nem boczattuk, ha szinten az hatalmas czaszartol paranczolat iwvt volnais, miuel hogy eö feolsege es Vngnad Daudid, nem kerte ualami szep szoual teölwnk hanem fenyegetesuel, ezokaert az hatalmas czaszarnak mi magunk ala akartuk vinni, de hogj isten Ndat ez szomszedsagban hozta igen akariuk, es Nágod minket iamborul emberwl az szomszedban megh talalt, im az N. kedueert az kett nemett vrfiat el boczattuk, az doctort kett szolgauál itt hattuk ezokaert, hogj ez el mult napokban irtunk vala Ernestus herczeg eö feolsegenek, az szegeny rab Mahmutt begh feleöl, hogj sarczat szepeön kepeös szerent, el uegezne, es im mi nalunkis vadnak rabok, kiknek bizonyos sarczok el vagyon vegezue, azert azoknakis mijs sarczokat kepeös szerent el vegezzwk, es azok keözzwl valamennyt kiuan eö feolsege mijs el boczattuk, ki feleöl meg valaszunk nem leöt, keriwk azertt Ndat mint io szomszed baratunkot, Nágodis teörekeöggyek eö feolsegenel es Vngnad Daudidnal szegeny Mahmutt begh dolgabol, kiert mijs io szomszedsagos³ baratsagual akarunk N. lenni, ki feleöl miheleön valaszunk iw, az N. kedueert az doctortis az kett szolgauál egytemben el boczattuk. Touabba masodik leueleben az mitt ir N., semmi az fele dolog mi ideönkben nem leöt, nem tuggyuk ha meg Muztafa passa ideiebenne auagy mikor leöt, mert mi eö feolsegeoknek sem varai ala nem mentwnk, sem falukot nem rablattunk, miuel az mi kegyelmes feiedelmwnk paranczolatya szerent, mi az frigyeöt igyekeöztwnk meg tartani es otalmazni, az ket hatalmas feiedeleöm keozeöt, mindenkoron igyekeöztwnk igazan

* Válasz az előző levélre (v. ö. az Előszóbeli megjegyzést az ó-kalendárium szerinti datálásról).

szolgálni, de lattuk hogj hiaban minden io igjekeözetwnk szolgulatunk, mert lattuk, hogj meg io neueön sem tuggya eö feölsegeök venni teolwnk, hanem azert ha gonosz voltam hogj falukot nem rablattam es varaitok ala mind szwntelen az vitezeeket nem boczattam, azert im most az hatalmas cza-szar portaiara kel menneöm, az en kegyelmes vramnak valami keues beszede vagyon velem, de ennek vtanna meg lattya N. az en Nāgodhoz valo io akaratomot, es szomszedsagos barat-sagomot. Ezeöknek vtanna az mi az rabok dolgat illeti, ki feleöl irt N.; azokat nem tuggyuk kiczodak legyenek, es hol legyenek, mig Omer beg Simontornyan volt, addig kelleöt volna ez dolgot meg latni. Omer begh most Constantinapoly-ban vagyon mert ha itt volna, az N. baratsagaert, meg lattuk volna mint volt az dolog, es hol vadnak, es mi gondot visel-twnk volna rola. Vegezetre, izent volt N. szoual Gywřkouith Ferenczteöl, kiteöl mindeneöket megh erteöttwnk, es minde-neökben megh hittwk szauatt, mi azonkeppen azon N. em-bereteöl szoual mindeneökreöl izentwnk, kiteöl N. minde-neöket meg ert, es N. higgye meg ha mi szonkual mitt szol-land N. eleöt. Isten velwnk. Datum Budæ. 14. Decembris. Anno domini 1588.

[Kivül czímzés:]

Az Tekinteteös es Nāgos vrnak, Nagarolli Groff Ferdi-nandnak, romay czaszar eö feölsege tanaczanak, es feö ka-pitannyanak Gyeöreöt, nekwnk io szomszed baratunknak adassek.

393.

1588 december 14.

Iszkender aga, a budai basa tolmácsa, gróf Nogarola Ferdi-nándnak.

Tekintetes es Nāgos vr. Keöszeöneteömett es minden tisz-tesseges dologban magam ayanlasat irom N. mint ismeretlen szomszed vrnak. Ennek eleötte Vngnad David eö Nāga keze irasual irta hogj valaki, az itt megh tartott kett nemetert teörekeödik szep tiztesseges ayandekual megh ayandekozza, azert Gywřkouith Ferencz megh tuggya mondani, hogj es mikeppen teörekeöttem, vgy annyera hogj en altalam leöt el boczatasok, im azert meg most az doctor az kett szolga-ual itt marat, ez okaert hogj, az passa eö Nāga irtt volt Ernestus herczeg eö feolsegenek, az szegeny rab Mahmutt

beg feleöl, hogy kepeös szerent sarczat el vegezne, es valamenny rabot kiuan eö feolsege innen, eö Nāga anny rabot ad, ke-reöm azert enis Ndat mintt N. vrat, teörekeöggyek Nāgodis eö feolsegenel szegennek szabadulasaban kitt megh igyekeözseöm enis szolgálni Nāgodnak, meg eö feolsegeteöl valasz nem iw̄t, azert miheleön valasz iw̄, az doctortis az ket szolgatual egyeteömben el boczattya hiszem istentt, mi itt leszwnk maradandok, es mindenkoron ez vtannis szolgalthatunk N; mert ez vtannis ezeön tiztben leszwnk, azert mostan ha valami szaz talterual meg segetene, Nāgodk keöszeönnem, es diczekeödnem Nāgodnak hozzam valo io akarattyaban, kitt megh szolgalthatunk Nāgodnak iw̄uendeöben, itt az Nāgos passanal ha mi dolga lenne Nāgodnak. Isten eltesse Nāgod Datum Budæ 14. Decembris. Anno domini 1588.

Iszkender Aga, az hatalmas teöreök czaszarnak zaimia es az N. Szinan passanak tolmacza Budan.

Az N. Ferhat Passa mi nekwnk leuelet kw̄ldeöt, hogy mi itt veztegesben legywnk, es azon tiztben eö Nāganak szolgallyunk, azert ha isten engedi, ennek vtannais szolgalthatunk ha miben N. meg talal az N. passa vtan.

[Kivül czimzés.] Az Tekintetes es N. vrnak, Nagarolli Groff Ferdinandnak, romay czaszar eö feolsege tanaczanak, es feö kapitannyanak Gyeöreöt mint ismeretlen szomszed vrnak adassek.

Szó szerint egyezö levél Ungnad Dávidhoz, benne: «szaz aranyual megh segetene».

394.

1589 január 17.

Ferhát basa * Ungnad Dávidnak.

Mi Ferhat passa, az hatalmas Istennek io akarattyabol, teöreök czaszarnak feö heltartoia Budan, es gond uiseleöie Magyar orszagnak etc.

Tekintetes es N. ur, nekwnk io szomszed barátunk. Keöszönetwnk es magunk ayanlása vtan. Jutanak mi hozzank az hatalmas czaszar portaiarol romay czaszar eö feolsege oratoranak kett embeöre, kik feleöl irt mi nekwnk hogy kesedelemnelkw̄l Nāgtokhoz kw̄ldenek, kiket minden tartoztatás-

nelkwl tizteosseggel kisertetuen, Nāgodhoz boczattunk. Touabba, az hatalmas czaszarnak feő vezere irtt mi nekwnk az tizteseges ayandeknak kesese mi legyeön, tuggya penig N., hogy az vegbeliek az hatalmas czaszar varara Koppanra rea iwtték, es beleöle Reczep begeöt ki vittek, azonkeppen Geszteösreis rea iwuen az benne valo nepet es hadi szerszamot ki vittek, kik mig oda lesznek tuggya N., hogy az hatalmas czaszar io keduel nem veszi, azert Ntok lassa abbol Ntok mitt czelekeödik, de miuel N. feő es eszeös ember, azert N. eö feolsegeöknek aggya eleiben hogy az tiztessegeös ayandek megh leuen, ennek vtanna eö feolsegeök paranczollya megh minden vegbeli kapitanoknak legyeönek vezteggben tarczak az frigyheöz magokot, ha isten minket ez szomszedsagban megh tart, mi nekwnk gondunk leszeön hogy innen az frigy meg tartatik, es megh lattya N. gonosz szomszeggya nem leszwnk Ntoknak. Isten velwnk. Datum Budæ. 17 Jan. Anno dni 1589.

Eztis akarank Nāgodnak tuttara adnunk, hogy ez honak kilenczedik napian az Ntok alat valok vgy mint három ezer az Balatonon által iwtték es Koppanra igyekeöztek, azert az fele dolgot Ntok el tauoztasson hogy az kett hatalmas feiedeleöm keözeöt valo frigy es baratsag megh maraggyon, mert ha azonkeppen kezdeönek czelekeödni, ahol azok el mehetnek az hatalmas czaszar vitezi es el mehetnek, de iob hogy mijs ez szomszedsagban bekeseeggel es baratsagual leszwnk egy masnak. Vegezetre, az hatalmas czaszar portaiian valo Ntok embeöre ieleönteötte leueleben hogy itt valami nemett vrfiak volnanak megh tartoztatua, es kert hogy el boczatanank, de miuel mi nem tuggyuk azok kik legyenek es mi itt nem talaltuk, mert mi az Ntok baratsagaert el boczatottuk volna.

[Kivül magyarul: Ungnad Dávidnak.]

395.

1589 február 11.

Ferhát basa Ernő főherczegnek.

Mi Ferhat passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczeg nekwnk szereteö szomszed barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Megh hoza mi nekwnk az feölsegteök embeöre, kit feölsegteök az hatalmas czaszar portaiara boczatot az feölsegeöd leuelet, melyben ker feölsegeöd hogy kesedelemnelkwl hiw emberwnket

melleie aduan az hatalmas czaszar portaiara boczatanank, kitt az feölsegeöd io szomszedsagos baratsagaert eöreömetst megh czelekeottwnk uolna, de müel az mi kegyelmes feiedelmwnk-teöl mi nekwnk arra paranczolatunk ninczen, hogy mig az tisztessegeös ayandek feleöl bizonyos hir mondo nem iw postat ala boczassunk, ezokaert nem tuggyuk miczoda okual tuggyuk ala boczatani mig az tisztesseges ayandek utban nem leszeön.

Touabba iria feölsegeöd hogyha innen az mi alattunk ualok ez szomszedsagban az frigyeöt megh tartyak, feölsegeödis megh paranczollya az uegbeli kapitanoknak hogy semmi ellenkeözö dolgot ne czelekeogyenek, azert az mi fogadasunk szerent az tisztesseges ayandek megh leuen, ha az feölsegteök alat ualok az frigyehez tartyak magokot, innen semmi ellenkeözö dologra ok nem adattatik. Ezeöknek vtanna irta feölsegeöd hogy Szinan passa az megh tartot nemeteknek ket loukokot ueötte uolna el, es ker feölsegeöd hogy azokat megh adatnank, azert noha az az dolog mi ideönkben nem leöt, mind azon altal ertenk hogy egyk lo az esztergamy begnel uagyon, azert mingyarast megh paranczoltuk az esztergamy begnek hogy azt az louat mingyarast meg aggya, az masikot penig az kotyauetyen attak el, kinek az arat azon megh tartoztatot nemetek ueöttek feöl, az dolog igy leuen nem illeöt uolna feölsegeödnek az dolgot kwlomben eleiben adni. Ezzel egyeteömben ayanlyuk feölsegeödnek io szomszedsagos baratsagunkot. Datum Budæ. 11. Febr. Anno domini 1589.

Post scripta. Feölsegeöd irta leueleben hogyha az mi alattunk ualok az frigyeöt megh tartyak onnan semmi ellenkeözö dologra okot nem adnak, miczoda tehat az oka hogy Nadasdy immar egynehanszor Koppanra akart iwni ez el mult napokbannis Bolond varra iwtték az Balatonon által laytoriakual es minden hadi szerszamokual, akaruan porra tenni, de isten nem uütte eleö szandekokban, mostannis mind szwntelen, azon iar hogy mikeppen ualami haborusagot indithasson, mely dolgot kerdenk az feölsegeöd postaiatol hogy mi uolna az oka, eö azt monda hogy abban semmit eönem tud sem penig az mitt Nadasdy czelekeodik, azert mi annak az oka feölsegtek hogy feölsegtek megh nem bwnteti, nem bire feölsegtek uele, auagy nem feölsegtekhez tartozoe, hiszem iob uolna hogy mind innen s mind onnan bekeuel ueztegh lennenek, az szegensegis ketteö keözben maradhatna bekeuel, azert feölsegeöd kesedeleömmelkwl minket ez dologbol tegyeön bizonyossa mi ennek az oka, mert addig az feölsegeöd embeöret el nem boczattyük, az feölsegeöd leuele latuan, ha nem feölsegtek-

heöz tartozo az hatalmas czaszarnak mijs tuttara aggyuk,
tuggyuk az mi kegyelmes feiedelmwnk gondot uisel rola.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

396.

1589 február 11.*

Ferhát basa Ungnad Dávidnak.

Mi Ferhat passa . . .

Tekinteteös es nagysagos vr, nekwnk io szomszed barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Megh hoza mi nekwnk az Nägtok embeöre kit postan az hatalmas czaszar portaiara boczatot Ntok az Nägtod leuelet, melybeöl mindeneöket megh ertenk. Iria Nägtod hogy az tiztessegeös ayandek eddig regeön Constantinapolyban leöt volna, ha Szinan passa valami nemeteket megh nem tartoztatot volna, ha kiket hatt holnapig tartoztatott Budan, es ha Szikszoza nem kwldeöt volna, azert tuggya Nägtod hogy az tiztessegeös ayandek nem Szinan passanak iwtt volna, hanem az hatalmas czaszarnak hogy Szinan passat veti okul Nägtod, ha Szinan passa szinten valamitt czelekeödeöt volnais, azert az tiztesseges ayandekot nem illeöt volna addig keslelni, hanem az hatalmas czaszarnak ala kelleöt volna annak ideieben boczatani, es ha valami oly dolog teörtent volna itt kinek Szinan passa volt volna oka, az hatalmas czaszar arrol gondot viselt volna, im mostan noha immar Szinan passa innen feöl keölt, es semmi okot nem vethett Nägtok ki miat az tiztessegeös ayandeknak kellene kesni, mind azon altal megis annak ala iwuetelit az ieg el menetelire; halaztya Nägtok, es azt veti okul, azert lam ennek eleötteis egynehanszor szekerekeön kwldeötte ala Ntok, azert miuel hogy annak ala iwuetelinek ideie regeön el mult, nem illenek hogy annak teöb ideöt halaztana Nägtok hanem mostannis azonkeppen ala boczathatna Nägtok; ezeöknek vtanna miuel az mi kegyelmes feiedelmwnkteöl mi nekwnk paranczolatunk ninczen hogy mig az tiztessegeös ayandeknak ala iwueteli feleöl, bizonyos hir mondo nem iw postat ala boczassunk, ez mostani postat nem tuggyuk miczoda

* Felelet a 398. sz. levélre (v. ö. az Elöszöbéli megjegyzést az ó-kalendáriumról).

okkal ala boczatani, mert ha onnan feolwl el indult volna, hogy az hatalmas czaszar portaiian bizonyos hirt tudna mondani, hogy Budan vagy Februaratt vagy on es ott vtban hatta, az Nagtok io szomszedsagos baratsagaert keszek voltunk volna kesedeleomnelkwl ala boczatanunk, de mig vtban nem leszeon nem tuggyuk mi miczoda okkal boczassuk ala.

Touabba ahol Nagod Szinan passat szidalmazza leueleben es atkozza, es iria Nagod hogy az isten kwleomb kwleomb kep-pen az iwuendco passaknak peldaiara es mazulla teteteot, nem illenek azert hogy N. vgy atkozna szidalmazna, mert hogy eo innen feol keolt azzal eo nem mazul, annelkwlis eo nekj nagyob vrasagra volt meneteli, azert ennel nagyob vrasagais leszeon isten akarattyabol. Datum Budae 11. Febr. Anno do-mini 1589.

[P. S. egyezik az Ernő főherczeghez irt u. ezen keltü le-
véllel.]

397.

1589 február 11.

Ferhát basa Pálffy Miklósnak.

Gf. Pálffy senioratus levéltára Pozsonyban: arm. 1. lad. 3. fasc. 4. nr. 4.

Mi Ferhat passa . . .

Tekinteteos es N. . . . nekwnk esmeretlen szomszed barátunk. Keoszeonetwnk es magunk ayanlása vtan. Megh hozak mi nekwnk az N. leuelet, melyben iria N. hogy itt Budan valami nemetekett fogtak volt az keoueoteok mel-leol el, es itt tartoztattak mind louokot smind eo magokot, kert Nagod hogy azokat az louokot meghadatnank, mely do-log iollehet nem mi ideonkben teortent, mind azon altal az szomszedsagos baratsagert mi meg paranczoltuk az eszter-gamy begnek hogy az mely louat ott megh tartoztatot volt, mingyarast meg aggya, maga az hatalmas czaszartol vgy volt az paranczolat hogy az keoueteok negy louat visznek ki es azokat bekeuel ki boczassak, de teobbett ne, azert azt az negy louat bekeuel mingyarast ki vittek, ezt azert meltan megh tartoztathatnank, de az szomszedsagos baratsagot meg tekint-uen, nem czelekeoggywk, az masik louat pedig kit N. ir hogy negyuen forinton el attak, hogy aztis ki kwldenenk, azert azt bizonnyal megh tuttuk hogj azt eo magok attak el es eo magok veettek feol az arat, az kotya vetyesnek aldomast attak

harom forintot, azért azt meltatlan kiuannya N. Isten velőnk.
Datum Budae 11. Febr. Anno dni 1589.

[Kivül.] Ez leuel adassek az tekintetes es N. vrnak, Palfy Miklosnak, Veöreöskeöy szabad vrnak, posony es komaromy varmegyeknek feő ispannyanak, es Komaromy feő kapitannak, nekőnk esmeretlen szomszed baratunknak.

. 398.

1589 február 15.*

Ungnad Dávid Ferhát basának.

Fogalmazvány.

My Vngnad Daudid etc.

Ez elmúlt napokban hogi haza mesze utrul iutank itt talantunk es meg erthettunk Nāgd leuelet meliben Nāgd az Geztesbul eluitt rabokat, es az tisztheseget ayandekot kyuannia; azért ugi ercen es tuggion Nāgd hogi az tisztheseget ayandek ekkoraiglan Teöreök orszagban volna, es az gesztesy es egieb fele dolog nem tertent volna ha az Szinan maszul, Isten ellen, tisztheseget es minden nemszethnek igassaga ellen, hit es frigi ellen ennihani tiszthesegetbely nemetheket (melliek keszul az eő feölsege mi kegielmes wrunk, Constanczinapolbelj kewethe doctorat vizsha Constanczinapolban eluitt) hat holnapig meg nem tartoztatta volna, es az frigiet sikszay dologall szemlathomasara meg nem terthe volna; eszokokaert es egiebfelet szamlalhatatlan dolgokert, kiket az megnewezet masul Szinan chelekedet eő feölsege romay chaszar my kegielmes wrunk az megnewezet tisztheseget ayandekot meli mindenkepen keszen wacion, nem chak meg tharthoztatta, seöt meg az mi hathalmas feiedelmunk weghely vithezy meleis latuan azt hogi az meg newezet masul Szinan elseöben az frigi ellen czelekedet, hasomlo witeseges boszu alasra okot adot: Mikepen az hathalmas igaz Isten az hitetlen frigi tereö masul Szinan bassa gonosz igekezsetit Szikszoneal kewes nepell szemlatomast meg bñwtetet, es az mi felenk kewesen lewen tiszteszer teöreök ellen, melliek algiukall oda giulthek wala Isten ö szent feölsege az eő nagi hathalmual meg were, es az myeynknek diadalmat adot, ezenkepen tertent ez eleöt masfel eszthendeuel az 4 szanchiag begen, mellieket az mazul Szinan basa, Sasuar bassual Ka-

* V. ö. a 396. számmal.

nisara az my hathalmas feiedelmunk orszagaban, az frigi ellen kuldet, mind ezekerth azon maszul Szinan basa, az mint Nāgd az my hathalmas feiedelmunknek yrya, nagi szegien vallasall, mind az Nāgd es az my wegbely witezek gonoz attokall az tisztul eluetetet, es mindenketsegnelkul nagiob bñntetesre az portara hiuatatot, hiszŕk az igaz Istenben, miuel hogi azon Szinan bassa hiti, minden nemszethy es wegbely igassag ellen czelekedet, kinek sem keresztiennel, sem teöreöknel semy yo hire, newe nynczen, az Nāgd hathalmas feiedelme eötet az mint meg erdemlette utanna waloynak peldaiara feieben, ioszagaban meg bñntety, hogi tuggianak az ket hathalmas feiedelem keözet walo frigiet tizthelny, bechulny es meg tharthany, ninch penig ellenunk bar azon masul Szinan basa ezen leuelunket oluasa es meg erchye,

My az Geszthes dolgat, es az thiztheseges ayandekot illethy, arrul az my hathalmas feiedelmunk az Nāgd hathalmas chaszaranak, azonkepen az feö weszernek mindenkepen ez eleöt, azonkepen ezen postatulis, melliet Nāgd minden tharthoztatásnelkul kulthen kulgie, meg yrtha, kethsegnelkul az Nāgd feiedelme azzall meg elegzik, Nāgd mynden biszoniall higgie hogi az tisztheseges ayandek egj igen feö nemszetetes urtul hamar ualonap be kuldetetik, ha az Nāgd wegbely wytezy az frigi ellen chelekeduen meg nem tharthoztattyak

Eremest erchiwk hogi Nāgd magat bekeseges barathsagall ayanlia, Nāgd mytulunkys mynden byzoniall azont waryon, chak hogi Nāgd chelekedettell mutassa meg, ugi alando leszen az barathsag

Hogi Nāgd az my wegbely withezinkre nehezthel, hogi az Balathom által Kopanra menthek volna, tuggia azt Nāgd, az Nāgd wegbeliek az eleöt minemŕ szandekban es igekezethben uolthanak, ennekokaert kelletet az myfelenknekys keszen lenniok, Nāgd mint regi eszes wegbely withez gondolhattia azt hogi az my hathalmas feiedelmunk wythezinek, kapitanoknak es hadnagioknak feiekben es tiszthesegekben az fele dologban iar, hogi eyel, napall az eö feölsege weghazayban yo wigiazasban legienek, de ha az Nāgd alatta waloy az myeynknek okot adnak, nem tarthattyuk szintin mazagon meg eöket, hanem abbul kewethkezyk es terthenyk az fele dolog az mint az eleöt egnihani eszthendeuel, im nem regenys az Isza Clikuanzky begen, Iszkender posgay begen, Sasuar begen, három üszben, elseöben Tokaynal, maszer az Tiszanal Hiduegnel, harmadszor Kanisanal az Czerniky Ali begen, Nāgd eöchen, Juanichnal Tefterdar begen Szlunnel meliel Memy es Hidris beg eggiut wolthak, hasomlokepen egj feyir-

uary Ali begen Comarom alat, azonkepen mostanaban az feyeruary Kara Ali begen, az szecheny es fileky begell mostanaban Szikszonal nagi karokall es szegienualasokall tertent, meli dolgokrul az begek kik fogua uadnak, es egieb feö teöreökek bizsionsagot adnak, az feölseges hathalmas Isten igaz biro lewen semyfele hamissagot nem szentued, az eö rethetes haraggiatul mynden embernek felny kel, dichirethes legien az eö szent newe, es ennek utannays az igassag mellet legien.

Az meg newezet masul Szinan bassa az giury kapitan sok ayandekira az ket nemet nemes embert elbochiatta de egi feö louokat tartotta meg, es azt mondotta hagi az eö kapichy bassaya 40 tall: wette volna meg, az masik louokat az esztergamy beg hathalommall thartotta meg, Nāgd̄at barathsagos kepen inchywk, hagi Nāgd̄ minden karnelkul az meg newezet ket louat kulgie fel, hagi meg tessék az Nāgd̄ barathsagos szomszedsaga, mert az az ket jamboron minden igassag ellen tertent, meli dologrul az maszul Szinan basa sem Isten eleöt, sem emberek eleöt szamot nem athat

My az my magunk szemeliunkrul ayanliuk Nāgd̄nak magunkat mynden szomszedsagos barathsagall, hiszwk hagi Nāgd̄is hozank magat barathsagall mutattya, es azon tisztaseseben meg eösmer, meliben mynket az hathalmas Isten, es az my hathalmas feiedelmunk hozot, kit az maszul Szinan basa nem chelekedeth, es wgi az hathalmas igaz Isten teörüenyebul szegienben es szemeremben eseöt. Isten welunk. Datum Vienne 15 Febr. 89.

Ferhat Bassae Budensi.

399.

1589 február 16.

Ferhát basa Pálffy Miklósnak.

Gf. Pálffy-senioratus levéltára Peczonyban: arm. I. lad. 3. fasc. 4. nr. 4-a.

Mi Ferhat passa . . .

Tekinteteös es Nāgos vr, nekwnk io szomszed baratunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Megh hozak mi nekwnk az N. leuelet melybeöl ertenk hogy N. rabait bozatta volna be, kit buday zaim hitt leuelere, kitt esztergamy vrak zaimok hitt leuelere, february sambeky valy teö-

reök hitt leuelere, rabok kezessegere, mely rabok keozzwl, kik orrokot kik fwleöket keoteöttek, de meg ez ideig azt meg nem czelekeötte raytok N, azert io szomszed baratunk, ez ideigis mikor valamely rabnak peöreösse iwtt, ha mellyet meg talaltak benneök, vasban verettwk kezben attuk es ki kwldeöttwk, azert ennek vtannais ha mellyet az felet meg talalnak ki kwlgywkw, mi nem mongyuk hogy az mi hitt leuelwnkre rabot N. ki boczasson mert mi az feleben nem artyuk magunkat, de ha mellyk az kezes rabok keozzwl eleonkben iwuend, megh ertuen miben al az dolog, paranczolatot adunk kezeben hogy valahol talalhattya az eö kezeset kiert kezes, mindenwt kezeben aggyak vasban verettywk es ki kwlgywkw, azert nem illik hogy Nagod ennek vtannais az szegeny rabokot se megh taglassa sem penig meg czonkicza, mert ha valamellyknek az rabok keozzwl valami nyaualyaia lenne, ez itt valo rabokonnis hasonlo keppen meg esik azon nyomoru-sag. Isten velwnk. Datum Budae. 16. Febr. Anno dni 1589.

[Kivül magyarul : Pálffy Miklósnak.]

400.

1589 február 28.

Ferhát basa Ernő főherczegnek.

Mi Ferhat passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh nekwnk tiszteölendeö szomszed vr baratunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlasanak vtanna. Miuel isten kegyelmessegebeöl az mi kegyelmes feiedelmwnk ide az feölgtek szomszedsagaban boczatot minket, es hogy itt mijs feölsegteknek io szomszedsagual akarunk lenni, ennek eleötteis talaltuk megh feölsegeödet leuelwnk által, annak feöleötte hogy mi ide iutottunk, nem sok ideö muluan az utan, az hatalmas ezaszar portaiarol az feölsegtek oratoranak emberi iutottak uolt postan hozzank, kiket feölsegtekheöz boczattunk, annak vtanna egyket feölsegtek ismeg ala kwldeötte, kitt az mint megh ackor feölsegeödnek megh irtunk, ala nem boczattottuk, hanem azolta itt uagyon, mert tuggya feölsegeöd az tisztesseges ayandeknak ala menetelinek ideic regeön el mult, azert nem tuggyuk mi okkal ala boczatanunk, az tisztesseges ayandek feleöl az mi kegyelmes feiedelmwnknek nem tudunk mitt felelni, mely mi leuelwnkre feölsegeöd mind ez

ideigis semmi ualazt nem ten, nem tuggyuk mi legyeön az oka, lam azt nem mondhattya feölsegeöd hogy innen az mi alattunk ualok, miolta mi itt uagyunk, semmi oly dolgot czelekeöttek uolna, ki az frigynek ellene leot uolna, hanem mindeneök az frigyheöz tartottak magokat, ennek vtannais ha isten ez szomszedsagban megh tart, azont uaria feölsegeöd teölwnk, czak hogy feölsegeödis paranczollya megh, az vegbeli kapitanoknak es alattok ualoknak, tarczak az frigyheöz magokat, im mostan az hatalmas czaszar portaiara emberwnket akariuk boczatni azert feölsegeöd minket kesedeleömnelkwl tegyeön bizonyossa, az tisztesseseges ayandek feleöl, es bizonyos ideiet iria megh feölsegeöd mikor boczattya ala, hogy az mi kegyelmes feiedelmwnket tuggyuk bizonyos ideie feleöl bizonyossa tenni. Ezekreöl baratsag keppen akarank feölsegeödet megh talalnunk, es kesedeleomnelkwl ualo ualazt uarunk feölsegeödtwl. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budae 28. Febr. Anno Domini 1589.

[Kivül latin czim : Ernő osztrák főherczegnek stb.]

401.

1589 február 28.

Ferhát basa Pálffy Miklósnak.

Gf. Pálffy senioratus levéltára Pozsonyban : arm. 1. lad. 3. fasc. 4. nr. 4-b.

Mi Ferhat passa . . .

Tekintetes es N. vr, nekwnk ismeretlen szomszed barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Akarank Ernestus herczeg eö feolseget, es Vngnad Dauidot eö N. leuelwnk által megh talalnunk, mely leuelekett im ezeön leueluel eggywt Nāgodhoz kwldeottwnk, keriwk azert Ndat mint io szomszed barátunkot, Nāgod kesedeleomnelkwl kwlgye megh eö feolsegenek, es ha mi valasz eö feölsegeteöl iw Nāgod kwlgye ala mi hozzank, nem gonosz dologbol hanem ha eö feölsege ez szomszedsagban megh tart, akarunk eö feolsegenek es Nāgtoknak io szomszedsagual lenni. Isten velwnk. Datum Budae 28 Febr. Anno dni 1589.

[Kivül : Pálffy Miklósnak.]

1589 márczius 1.

Ferhát basa Ernő főherczegnek.

Mi Ferhat passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczeg nekűnk tiszteölendeő szomszed vr barátunk. Keőszeönetűnk es magunk ayanlasanak vtanna. Akarank feölsegeödet az szegeny rab begeök feleöl leuelűnk által megh talalnunk, kik keözzűl eggyk az szegeny Mahmut begh, kikuel az mint feölsegeöd czelekeodeöt hogy uasban uerette eöket, es az minemű keptelen ualo sarczot kiuan feölsegeöd raytok, ez ideig az uegekben hallatlan es szokatlan dologh, hogy sem magyar vrat itt, sem penig ott begeöt uasban uerieönek, mi kezűnkbennis uoltak magyar vrak, kik természet szerent ualo vrak uoltak, (mert az uitezleö dolog igy szokot lenni) de mi azt nem mondhattya senki, hogy sem uasban uerettűk uolna, sem penig negyuen auagy eötuen ezer forintra sarczoltattuk uolna, hanem kepeös szerent el bo czattuk, azért feölsegeöd az fele regy szokast megh tekintuen, az fele vy teöruent ne keöltesseon feölsegeöd, hanem az uasat le ueuen labokrol, az mi kepeös uegezze ugy sarczat feölsegeöd, mert ez uilag allapattya forgando, ha ma eö raytok eseöt, holnap megh az feölsegteökheöz tartozokon eshetik, es ha onnanis ualaki kezben esnek, ha feölsegtek vy teöruent keöltet, azzalis ugy kezdnek czelekeödni, tuggya feölsegeödis ezeöknek czak az neueök uagyon hogy begh, de sohol megh czak egy haz iobbagy eöreöksegeök sinczen, mint az magyar vraknak, hogy kinek kinek firol fira ualo eöreöksegeök uagyon, ez szegeny Mahmut begnek uagyon egy haza Constantinapolyban, azt bator mondanank hogy eöreöksege, es becűllenenk bator tiz ezer aranyra, auagy az feölsegeöd iteleti szerent tizen eöt ezer aranyra, kit megh nem er, kiben igazat mondunk, kitt megh tudnak mondani az keöüeteök az kik Constantinapolybol feöl iűnek, annal teöb eöreöksege sohol ninczen, ha azt szinten el aggyais, azzal az feölsegeöd kiuansagat be nem teöltheti, az teöbbinek tehat hol tegye szerit, mert senki az eouet neki nem aggya, azért feölsegeöd az mi kepeös rendeöllye ugy szegennek sarczat, hogy azt latuan az kik ittis barati uolnanak iob keduel foghassonak mellette, mert Isten utan azok által szabadul megh, ha megh szabadul. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budae 1. Marty Anno domini 1589.

[Kivül latinul : Ernő osztrák főherczegnek.]

1589 márczius 5.

Ferhát basa Ernő főherczegnek.

Mi Ferhat passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh, nekőnk tiszteölendeő szomszed vr baratunk. Keőszeönetőnk es magunk ayanlása vtan. Megh hozak mi nekőnk az feölsegeöd leuelet, melyben iria feölsegeöd hogy az postat kit Constantinapolyban boczatot feölsegeöd, miuel az feölsegeöd kiuansaga szerent, egy Malyk Gasparnak masod magauál ualo ala iuetelire attuk uolna hit leuelőnket, ez okaert feölsegeödnek czudanak teczik feölsegeodnek, es remenseg kiuól ualo dolognak, hogy ezt itt megh tartoztattuk, azert igaz dolog hogy mi hitt leuelőnket attuk, az megh neuzeöt személynek ala iőuetelire, uoltunk oly remensegben (mint hogy az hatalmas czaszar paranczolattya szerent innen Szinan passa el ment, kit az tisztessegeős ayandeknak kesedelmenek okanak uadolt feölsegeöd, mostan penig semmi ok nem talaltatuan benne) hogy az feölsegteők postaiat bizonyos hirrel boczattya feölsegeöd az tisztessegeős ayandek feleöl mikorban leszeön onnan megh indulasa, de ebben semmi nem leuen, mint hogy az hatalmas czaszar portaiarol az kapucziak es czauusok gyakorlatossaggal paranczolattal iőnek reank, hogy az tisztesseges ayandek feleöl az hatalmas czaszart bizonyossa tennenk, ezokaert mi semmi oly modot nem talaltunk benne, miczoda okual ala boczathattuk uolna, mit tudunk irni mellette, it ualo leteben mi nekőnk semmi hasznunk, azert ha ualami modot talaltunk uolna benne, mi moddal ala tuttuk uolna boczatani, az feölsegeöd io szomszedsagaert eöreömest ala boczattuk uolna, im erteöttük az feölsegeöd leuelebeöl hogy az tisztessegeős ayandekot kesedeleömmelköl ala boczattya feölsegeöd, mely tiszteössegeős ayandeknak be mutatoia ki lenne, azis el rendeolteteöt, azert mikor feölsegeod ala boczattya, es Komaromban iutand, ackor hiő emberőnkuel egyeteomben az postat ala boczattjuk, hogy tuggyon bizonyos hirt az hatalmas czaszar portaiain mondani;

Ezeőknek vtanna, panaszolkodik feölsegeöd, hogy az mi alattunk ualok Legrad ala mentenek uolna, azonkeppen az peczy es koppany begh Hidueg ala mentek, mely dolog ha szinten ugy uolt uolnais oknelköl nem leöt uolna, mert az uegbeli vrak es kapitanok szőntelen az frigy ellen ualo ok adasok uitte uolna eöket arra, mint hogy feölsegeödnek aztis

egy attak uolt eleiben, hogy az mi alattunk ualok úgy mint eöt szazan mentek uolt Tata ala, mely dolog kleomben uolt, mert kett szaznal teöbben nem uoltak, de azokis ualami uakmereösegbeöl azt nem czelekeöttek, hanem az tataiak ualami szekerek melle wtuen magokot, iwtték uolt Sambok ala, ott egynehany teöreökre talaluan ketteöt benneök le uagtak es harmat eleueneön uittek; megis ezeöket uadollyak okanak lenni.

Mostannis az mint feölsegeödnek eleiben attak, hogy az mi alattunk ualok keszwletben uolnanak, hogy ualami ellenkeözeö dologra okot aggyonak, azert mint hogy az teöb dolgokatis igazan feölsegeödnek nem attak tuttara, ezt feölsegeod semmikeppen ne higgye, mert abban semmi ninczen, azert az mint ennek eleötteis feölsegeödnek irtuk leuelwknben hogy az mi alattunk ualoktól semmi ellenkeözeö dologra ok nem adatik, csak feölsegeöd az uegbeli kapitanoknak paranczollya megh, legyenek uezstegsegben, tartsak az frigyhez magokat, azonkeppen, az mely iobbagyok eleiteöl foguan az hatalmas czaszarnak feiet haytuan szpahiaiokhoz be iwtték es adoiokot igazan megh attak, ez vtannis be iwuen es adoiokot megh aggyak, ha ualahonnan, csak egyyet el hoznak benneök, mi teölwkn kerie feölsegeöd eleö, de ha az felek uakmereösegre uetik magokot, mint uadnak az felek, hogy szpahiaiokhoz be nem akarnak iwni, ha mi esik raytok, azt az eö magok bolondsagoknak es engedetlensegeöknek tulaydoniczak.

Vegezetre, az mely leuelek az feölsegteök oratoranak Constantinapolyban szolottak, azökat mingyarast kesedeleömmelkwl hiw emberwkn által az hatalmas czaszar portaiara megh kwldeöttwk, Isten eltesse feölsegeödöt. Datum Budæ 5. Marty. Anno domini 1589.

[Kivül latinul: *Ernö osztrák föherczegnek.*]

404.

1589 márczius 5.

Ferhát basa Ungnad Dávidnak.

Mi Ferhat passa . . .

Tekinteteös es Nagisagos vr, nekwnk io szomszed baratunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Megh hozak mi nekwnk az Nagisagod leuelett, melybeöl mindeneöket megh

ertenk. Mindeneoknek eleötte, azon czudalkozik Nāgod hogy mi az Nōtok postaiat itt meg tartoztattuk kinek valazzal eddig Constantinapolyban kelleöt volna lenni, azert Nagisagod azon ne czudalkozzek, mert az Nagisagtok baratsagaert mi azt ala boczathattuk volna, az eö itt leteben mi nekōnk hasznunk ninczen, de mi modot nem talaltunk benne miczoda okkal tudnank ala boczatni, mostannis mind szōntelen az hatalmas czaszar kapucziai es czauusi iōteōn iōnek, az tizteseges ayandek feleöl bizonyos hirt kiannak az portara teölōnk, ha mi ezt ala kōldenenk, mit tudunk mellette irni, hanem im mind az eö feölsege leuelebeöl smind az Nagisagodebol erteöttōk hogy az tizteseges ayandek keszen vagon, immar az vizi vtis megh nylt, nem sok ideig ala boczathattya Nagisagtok, mikoron az ayandek Komaromban erkeözik mys ez postat szepeōn bizonyos hirrel tuggyuk ala boczatani, im az mely leuelek az portan valo keöuetnek szollanak, kesedelemnelkōl hiō emberōnk által meg kōldeöttōk. Touabba iria N. hogy az frigynek szeörzese vgy vagon el vegezue ha innenis megh tartyak az frigyeöt, azert az mint ennek eleöteis megh irtuk Nāgodnak, ha az Nagisagtok alat valo vegbeli kapitanok es az alattok valok okott nem adnak valamire, innen ha mi oknelkōl benne mi szam adasunk legyeōn, de ha onnan veztegsegeben nem lesznek, mi nekōnkis gondot kel viselnōnk rola, az mely faluk eleiteöl foguan az hatalmas czaszarnak feiet haytuan, mind az hatalmas czaszaret smind szpahiaiokett meg attak, azok ennek vtannais be iōuen, es az tizteseges ayandek ideien megh leuen, ha egyyet el hoznak oknelkōl benneök, mi teölōnk kerie Nagisagtok eleö, de ha az felek vakmereösegre vetik magokot, mint vadnak az felek hogj szpahiaiokhoz be nem akarnak iōni, ha mi esik raytok, azt az eö magok bolondsaganak es engedetlensegenek tulaydoniczak, nem szpahiaianak sem mi nekōnk.

Ezeöknek vtanna, panaszkodik Nagisagod, hogy miuel az koppany es peczy behg szinten Hidueg ala mentek volna, azert ha szinten valami oly dolgot czelekeöttek volnais, oknelkōl nem leöt volna, mert az ott valo vegbeli kapitanoknak szōntelen valo frigy ellen czelekeödeteök azt erdemleöttek volna. Ahol azt iria Nāgod hogy mostannis az mi alattunk valok keszōletben volnanak, ki feleöl azt remenli Nāgod hogy szandekok az volna hogy valamit az frigy ellen czelekeödne nek, mely dolgot ha Nāgodnak igazan eleiben attak volna, sokkal kōleömben vagon, mert innen semmi az fele keszōlet sem gondolat ninczen, csak onnan Nāgtok paranczollya megh mindeneök tartsak az frigyheöz magokot.

Vegezetre iria Nagisagod hogy mind iol tuggya Nagisagtok mi vegre iŵttŵnk mi Budara, es mostannis minemŵ allapatban legyeön az dolog, azertt mi egyeb veget nem tuggyuk, mint hogy az hatalmas czaszar kezeben vagyon az orszag, io kedueben egyszer egy rabianakis masiknakis egy orszag szeögletit aggya ki gongyat visellye mi nekŵnk io keduebeöl azonkeppen atta ezt, hogy itt gond vyseleök legyeönk, ennel egyeb vegett mi nem tuggyuk, azert Nagisagtokis minden az fele hazug beszedenek ne higgyeön, mert gyermeök iatek az fele hazugsagh az mint Nāgodnak eleiben aggyak.

Az louak dolgat az mi illeti, az mint ennek eleötteis megh irtuk, erteöttŵk hogy az eggyk az esztergamy begnel vagyon, azt higgye N. ketsegnelkŵl ha megh nem vittek meg adattyuk, az masikot meg nem tudhattuk kiuel vagyon, azert ha vegere mehetŵnk hogy kiuel legyeön, az Nāgod baratsagaert azertis erte leszŵnk, az themesuary passauual valo dolgot az Dunan Drauan Muran valo dolgot kit emleöget Nāgod az gyermeöky dolog, nem illik hogy azt emleögesse Nāgod, hanem az tiztessegeös ayandek megh leuen, hiszem meg lattya Nāgod, ha innen az frigy megh nem tartatik. Isten velŵnk. Datum Budæ 5. Marty. Anno domini 1589.

[Kivül magyarul: Ungnad Dávidnak.]

405.

1589 márczius 1—6.

Ungnad Dávid Ferhát basának.

Fogalmazvány.

My Vngnad Daudid etc.

Thekinthethes es N. wr. Nāgd leueleth eluettuk nagi chudauall es nem eremest beleöle ezt meg ertettuk hagi Nāgd szinthin azt az dolgot melliet Nāgd hathalmas feiedelme feökepen kyuannia tudnia, es meg erthenye, tudni illik az tizthesegeges ayandek feleöl, melirul byszoniosson irt nekye eö feölsege, az mastanj postanak meg tharthozthasauall, tuduan el keslelthe, es bízsoni sokal inkab az Nāgd hathalmas feiedelme, es az fő vezir ellen az megneuezet postanak meg tharthozthatasauual, miuel hagi eök az mi hathalmas feiedelmŵnk-tul nagi hamarsagall az tizthesegeges ayandek feleöl walaszt kyuannak, chelekezik Nāgd, meli dolog az ket hathalmas feie-

delem keöszet walo frigi ellen wacion, es chak azt beleöle itilhetny, es egiebfele dolgokbulis kiket Nāgd ekkoraiglan im itt amott chelekedettel meg mutatot gondolhatny, hagi Nāgd walamit frigi ellen akar chelekedny, mindazon althal megis az mi hathalmas feiedelmunk wegbelyekre bñnt akar wetny Nāgd, de Nāgdnek mind eggik smind masik dologrul az eö hathalmas feiedelme eleöt, szintin ugi mint az eleöbeny buday bassaknak gonosz szerencheiekuel es tisztthesegekell szamot kellet adniok, felelly kellethyk, amellet ismeg az vr Istennek igaz ithiletbul walo szenuedest magara warnya, my az my szemeliunkre akarthunk io szomszedsagi barathsagbul, iuwendeö mentsegunkert Nāgdát yo bekesegre mostis intheny

Nāgdnek regen tuttara wacion, hagi my sok eszthen-deyg az theöreök chaszar portayan az ket hathalmas feie-delem keöszeöt walo nehez dolgokat forgatuan laktunk es az frigetis eluegeztunk, az friginek szerszese abban al, es ugi uacion eluegezue, ha ti felethek az frigi megtartatik, tahat ugi, es nem egiebkepen az tiszttheseges ayandek myn-den esztliendeöben portara be kuldethyk: de miuel hagi az Szinan bassa az frigiet siksoy dologall meg therthe, az mint my ennek elcötteys Nāgdnek meg yrthunk, annak-okaerth az tiszttheseges ayandek ekkoraiglan meg tharthoz-tatot, meli dolog regen meg wacion yrwa Nāgd hathalmas feiedelmenek es az feö vezirnek.

Az tiszttheseges ayandek immaron keszelethben wacion, es aztot, az feölseges Matthias herezeg komornikya az Nāgos vr Molar Janos neweö, ky mindenkepen imaron elkeszult, be wyszen, Nāgd abban ne legien kethseges, hagi az meg newe-zet tiszttheseges ayandek kinek meg egnihani szep es mes-terseges ora Nāgd feiedelmenek walo, hea wacion keues het muluan minden byszonnial Budan nem wolna, chak hogj inttyuk Nāgdát, hagi Nāgd az tiszttheseges ayandeknak elkul-deseth az gonosz szandekall es praktikakall kik feleöl my myn-den wegekbul sokat halliuk, el ne keslelye, mert ha az tertennek byzoniossa tezung Nagdat, hagi arrul az mi hatal-mas feiedelmunk Nāgd hathalmas chaszara eleöt igen nehez-thelnj fog, es ugi az tiszttheseges ayandeknak kesedelmet az frigi meg nem tharthasanak tulaidonitanj kellethnek.

Nem tuggiuk azt hagi Nāgdnek walamy kulemb parancho-lattya wacion az postaknak meg tharthoztatasa, ezt az pos-tat melliet Nāgd mostan meg tharthoztatta, eö feölsege romay chaszar maga leueleyuel kik Nāgd hathalmas feiedelmenek es feö vezirnek szolnak, (miert hagi eökys ezt az walaszt nagi hamarsagall kyuanthak) elkuldette, meli leuelekben azokra az

articulusokra kiket Nāgd feiedelme es az eö feö vezire eo feölsegenek kulthek, szomszedsagos es barathsagoskepen tisztheseges ayandek es egieb fele dolgok feleölys ollian walaszt adot eö feölsege, kin meg elegszyk ti hathalmas chaszarthok, ha Nāgd az meg newezet leueleket meg akaria ott alat tharthoztatny, azt meg chelekethety Nagd, de ha az igaz dolog, es ha Nāgd hathalmas feiedelmenek es feö vezirnek teczeny fog, azt az ideö magaual elhozza, my azt uelthunk wolna hogi Nāgdnek egi elseöben maga tisztiben nem kellet wolna az my kegielmes wrunk es feiedelmunkhoz illen nem szomszedsaghoz walo dolgot meg mutatny miuel hogi Nagd eö feölsegetul mynden tiszthesegeth es kegielmes io akarattiat warhat; jol tuggia Nāgd hogi az ket hathalmas chaszar eggies, de az szolgaknak arrul az mit wrok keözet chelekesznek, es szolgálnak, szamat kel adniok, annak okaert minden szolgál iol magara wigiazon, es az mit chelekezik erthellemmel chelekeggiek.

Ha az Szinan bassa tiszthesegessen es iol tartotta magát, hasznaiat weszen az eö feiedelmetul, de mi azt hiszŵk hogi Nāgd afele tiszthesegert eöreiaya nem fog yrigkedny, Nāgd hamar walo nap meg erthy ha io auagi gonosz hasznayara leszen, my azt hiszuk hogi Nāgd eötet az eö gonosz chelekedethiben nem fog kewethny.

Ha az eö feölsege my kegielmes wrunk es chaszarunk wegbelyek Bolonduar alat auagi egiebut walami nem igaz dolgot chelekettenek, az bŵntetesnelkŵl el nem mulik, Nāgd semit nem yr arrul hogi kopany es pechy beg chak mostanaban Hidweg alat wolthak es azt meg ustromlottak. Aztis iol tuggiuk minemŵ semirekeleö praktikakat az Nāgd alatta waloy minden wegekben mostan eleö weszik, azert my szomszedsagoskepen inchyuk Nāgdát, Nāgd afele gonosz es frigi ellen walo igekezetheöket es szandekokat meg tilchon.

Az my az regi holdult falukat, es az wi nem engetheteö es chak egnihani eszthendenek eleötte walo holdulast illethy, arrul az mi hathalmas feiedelmunk Nāgd hathalmas wranak yrt my kewethkezik beleöle, esmys Nāgdnek szomszedsagoskepen meg yrthunk, mostis azonban haggiuk.

Az my az meg tharthoztatot louakat illethy, Szinan basanak szintin anni keues igassaga wolt az eggik louat kotiauechen eladatnia, mint szinthin az yambor nemet nemes embereket minden nemszethnek igassaga es zokassa ellen meg tharthoztatnia, my azt nem tuggiuk ha azt à pinzt kirul Nāgd mynekunk yr, az jambor nemetheknek meg attak, Nāgdnakis chak ugi attak eleyben, mert my ugi ertettŵk hogi az az

eggik lo myndenkoron Szinan bassa istaloiaban wolth, de hogi azon se mulliek à dolog, im kultwk Nāgodnak 50 tallert, keruen es intuen Nāgdát barathsagos es szomszedsagos kepen hogi Nāgd, az mint az igassagis kyuannia, az meg newezet ket louat Winche Waida althal, meli az postat ala kesirtet, miuel hogi az mostany posta az megnewezet louakat iol esmer ha ualahogi az eggiket esztergamy beg, Nāgd irassa szerint, ekko-raiglan fel nem kuldette wolna, fel kulgie, es az postatis toab ne tharthoztassa^u Nāgd, mert gondolliuk azt hogi afele tharthozhatasert Nāgd az portan, kinek szokasat mys yol tuggiuk teöb haladatlansagot, es haragot, hogi nem kegielmet nyer, ha Nāgd az my io feieben walo thanachunkat kewet, es az eö feölsege my kegielmes wrunk, kegielmes io akarattiat meg akaria tharthany, hogi eö feölsegenekis oka legien, illien frigi es bekesseg szereteö embert, portan dichirny, biszoni dolog hogi Nāgd meg nem banya, es eö feölsegeis Nāgdhoz minden kegielmesseget es tiszthessegeth mutatny fog, mys az my szemeliunkre Nāgdnek myndenkoron barathsagall akariuk lenny, ha kedig ez meg nem leszen, tahat Nāgd mynekunk ne thulaidonichon ha walamy ellenkeöszeö dolog ebbul keuethkezik, meli dolgot mi Nāgdnek nem eremest kyuannak. Isten welunk. i. Marty 89.

Post scripta. Hogi Nāgd az postat ott alat meg tharthoztatta, arrul Nāgdnek sokall inkab nagyio szamadassa es felelethy leszen, hogi nem eö feölsegek auall gondol, mert Nāgd semmit egiebet nem tharthoztatot meg, hanem azt az walaszt kit eö feölsege romay chaszar my kegielmes wrunk Nāgod hathalmas feiedelmenek es az eö feö wezirenek, teszen, melliet az the Nagd hathalmas feiedelme es az feö vezir herthelensegell kyuanthak, kirul Nāgdnek szamot kellethyk adnya, annak-okaerth mys Nāgdnek walo walasztot illien sokaig elhalasztottwk, mikor eö feölsege walamy walasztot Budara kuld, es ha az megtharthoztatik, az a' dolog, es meg tharthoztatás frigi ellen wiluan wagon.

Immaron tisz eszthendeye wagon hogi my portarul kyuttwk, es annak az szokosat nem kel Nāgodtul tanulnunk, may napigis anni gondot portan wiselliuk es oda irywk, mintha szinthin mimagunk szemeliunk szerint ott wolnank, my emlekeszunk abban az io eszthendeöben 5 buday bassat melliek eö feölsege ellen therekettenek (Nāgd ugi erche hogi az Szinan bassa kett űszben buday bassa wolt) kik nem ollias tiszthesegell elethwk es halalokban az tisztul meg walthanak, az egi Veiz bassanak kywle, my Nāgodnak yob szerenchet kyuannyuk, meli ketsegnelkul meg leszen, ha Nāgd az eö

feölsege romay chaszar my kegielmes wrunk keduei es io kegielmes akarattyat meg tharchya, es az postaknak meg tharthozthatasuall. es egiebfefe ellenkeöszeö dolgokall meg nem utallya.

Nāgd, az tisz eszthendeöben hallot egi hadakozo vezir feleöl az az my feleölunk (meli dologert es tiszterth my halat aggiuk az vr Istennek, hoga my az my hathalmas feiedelmunktul mostis yo akarattyat es kegielmessegeth warhathunk) my yol tuggiuk miert es my wegre Nāgd Budara yut, es my alathban mostanys az dolog legien, ezt Nāgdnak csak baratsagbul meg akarthuk yelentheny.

Nāgdnak im meg kuldettuk 50 tallert (maga halottuk azt hoga az egi nemet nemes ember louat chak 40 f. elattak wolna) hoga Nāgd azt az eggi louat fel kulgie melliet az Szinan bassa hamissan eladatta.

Az eszthergamy beg az mi tudomasunk szerint ekkoriaglan meg, az egi louat meg nem kuldette, es miuel hoga eö magat illien nem barathsagoskeppen az eö feölsege hiueyhosz mutattya, mys eönekye kewes tiszthesegeall akariuk lenny.

Naprul napra tebbet halanny, minemw praktikat Nāgd es az temeswary bassa Tiszanal, Dunanal, Muralanal es Drauanal eleö uette, es feökepen az mit Nāgd az bosznay Halil bassatul es az eö nepetul portabely paranttiolattall kyuannya, meli dolog biszoniall az frigi ellen wagion, my keryuk es inchywk Nāgd, Nāgd az bekeseget igazan meg tarchion, mert ha my felenktül is walamy ellenkeöszeö dolog therthenyk, azt mynekunk ne thulaidonichon Nāgd, mert mikoronthan az my hathalmas feiedelmunk vitezleö nepet magiart es nemethet ingerlik, es szemeök eleiben yunek, mys az eö keszekeöth es szablaiokat meg nem ketthettyuk, az Halil bassanak szuksege leszen az eömaga nepere, mert Nāgd is az karlocziakath iol esmerhette meg, mikorontan az defferdar begeth, Hidris es Memy begeth az eö feölsege tharthomaniara kuldette, uolt amellet az nemethek es magiarok kik Zikszonal az nagi theöreök hadat Istennek akarattiabul meg werthek, meg nem holthak, az Nāgos wrakis Nadasdy, Dobo, Battyany, Kielman, Szriny Geörg, Bathori, Palffy, es egiebfefe vitehezleö nepek meg nem yettenek.

Az feölseges Ernestus herczeg my kegielmes wrunk im kuldet az eö feölsege romay chaszar constantinapolbelj keuethenek egi ketheös leuelet melliet Nāgd az eö feölsege postaianak ha meg ott alat wagion keszeben aggion, ha kediglen elment, elseö olkalmattossagal elkulgie Nāgd.

My, az my szemeliunkre mynden io szomszedsagall es

barathsagall Nagdnak akariuk lenny. Isten welunk. 6.
Marty 89.

Bassae Budensi.

406.

1589 márczius 19.

Ferhát basa Pálffy Miklósnak.

Gr. Pálffy senioratus levéltára Pozsonyban: arm. i. lad. 3. fasc. 4. nr. 4—c. Egy része kiadva mai helyesírással Jedlicska Pál: Adatok erdődi báró Pálffy Miklós a győri hősnek életrajza és korához. Eger 1897. 358. l.

Mi Ferhat passa . . .

Tekinteteös es Nag'sagos vr nekųnk io szomszed barátunk. Keöszeönetųnk es magunk ayanlása vtan. Megh hozak mi nekųnk az Nag'sagod leueleit mellyekbeöl mindeneökett megh ertenk, iria Nag'sagod hogj az szegeny rab begeökett immar kettszer vittek Nag'sagod kezeben, eleöszeör penig hogy Nag'sagod kezeben vittek akkor vas nem volt az labokon, es vgy tartotta Nag'sagod mint feö vrakot szoktak tartani, kitt iol czelekeodeöt Nag'sagod, kitt mijs io neueön veöttųnk, annak vtanna hogj onnan el vittek volt eöket vgy vertek az vasat az labokra, de Nag'sagod minden ioual volt hozzaik, feokeppen penig az Haszon begh sarczaban immar ketszeris egynehany ezer forint ara marhat engedeöt Nag'sagtok; mostan meg azonkeppen az mi leuelųnk latuan ezer forint ara marhatt engedeöt, azert keöszeonyųk Nag'sagodnak az mi iot szegenyeokuel Nag'sagod czelekeodeöt, de az mint ennek eleötteis meg irtuk Nag'sagodnak, hogj ezeöknek csak az neueök vagyon, szanczag begh neue de tehetsgeök ninczen, mert sehol semmieök ninczen, Haszan begh penig egy poter fi volt, az hatalmas czaszar az vrak keönyeörgese által io keduebeöl hogj szanczagot adot volt kezeben, de az fele itt mint egj keszkeneö, hogj ki ma egyyk kezeben vagyon, holnap meg mas kezeben kerųl, akartunk teörekeödni ereötte, de az eö szabadulása feleöl semmi remenseg ninczen, az minemų sarczot Nag'sagod eö teöle kiuan, ezokaert en keözeömet sem akarom artani hozzaia.

Ezeöknek vtanna iria Nag'sagod, hogj miuel ennek eleötteis szokas volt volna, hogj az mi eleöttųnk valo passaktol hitt leuele volt Nag'sagodnak, hogj mikor szųkseg kiuinta, hogj vagy Nag'sagod dolgaban, auagj az Nag'sagod feiedelme dolgaban, egy auagy ket embeörett ala boczatta Nag'sagod, senkiteöl semmi

bantasok nem volt, hanem mindeneök ellen bekesegeős vizza meneseökis volt, hasonlokeppen Nag'sagod kiuanna az mi hitt leuelw̄nketis, azert az Nāgod kiuansaga szerent, ezt ez mi leuelw̄nkett tartsa meg Nag'sagod. Fogaggyuk mys az mi hitw̄nkre tizessegw̄nkre, hogj mikor Nag'sagod valami oly szw̄ksegeős dologban, vagy Nag'sagod maga dolgaban, vagy az feiedelmek dolgaban, egj auagy kett embeörett hozzank boczattya, sem ala iw̄ueöben sem vizza meneöben, senkiteöl semmi bantasok nem leszeön. Ennek bizonsagara az mi leuelw̄nkett peczetw̄nkuel megh ereössiteöttw̄k. Isten velw̄nk. Datum Budä 19 Marty. Anno dni 1589.

Ezeöknek vtanna, az Nag'sagod rabiai dolgat az mi illeti, kik az szeökeöt rabok dolgaban iarnak, az Nag'sagod kiuansaga szerentt paranczolatot attunk kezeökben hogj valahol mellyket megh talallyak mindenwt kezeökben aggyak es fogua hozzassak, vagy eö magat auagy sarczat kezeökben aggyak, azert ertyw̄k hogj Nag'sagod ez ideig sem kinzatta sem feoleötteb megh nem nyomorgattatta az szegeny kezes rabokot ereötteök, ez vtannis Nag'sagod megh ne nyomorgattassa, mert mi senki rabiat itt nem engeggyw̄k megh tartoztatni, seöt ez el mult napokbannis az egriek azonkeppen az fele szeökeöt rab vtan az kezeteökben be boczattak volt, azoknakis paranczolatot aduan kezeökben, meg kerestek meg talaltak, es ide hoztak, es mi innen ki kw̄ldeöttw̄k, azokbannis az kiket meg talalnak vagy sarczanak vagy eö magoknak meg kel lenni. Az szegeny Haszan begnek ha kiuannya Nag'sagtok hogj szabadulasa legyeön, teörekeöggycyk Nāgod vgy az Nag'sagod feiedelmenel hogj sarcza kepeös szerent vegeztessek, mert bizony soha, annak megh adasara nem eleg, sem senki penig eö hozzaia nem fogh ha kepeos szerent valo sarczatt nem vegezi Nāgtok.

[Kivül magyarul: Pálffy Miklósnak.]

407.

1589 márczius 23.

Ferhát basa Ernő főherczegnek.

Gr. Pálffy senioratus levéltára Pozsonyban: arm. 1. lad. 4. fasc. 9. nr. I. b. és I. d. Egykorú német fordítása bécsi udv. és áll. levéltárban, Turcica.

Mi Ferhat passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh, nekw̄nk szereteö szomszed vr barátunk. Keöszeönetw̄nk es minden tizesseges magunk

ayanlasanak vtanna. Megh hozak mi nekwnk az feölsegeöd leuelet, melybeöl mindeneökett megh ertenk, jria feölsegeöd hogy az tisztessesges ayandek melle, az minemw mesteörseggel czinalt orak szwksegeöseök uoltanak, menteöl touab ket hetig ala hozzak, es mingyarast kesedelemnelkwl az eleot megh neuzeöt feölsegteök keouetet az tisztessesges ayandekual feölsegtek ala boczattya, de az feölsegtek postaiat kit itt egynehany napig megh tartoztattunk uolt, nem illeot uolna megh tartoztatnunk, azert lam feölsegeödnek ennek eleötteis megh irtuk, hogy az hatalmas czaszar portaiian ualo czausok es kapucziak mind szwtelen iwteön iwnek reank, az tisztessesges ayandeknak kesese feleöl akarnak mi altalunk, bizonyossa lenni, ki feleöl mi semmi bizonyos hirt nem tuttunk irni, mely hirrel mijs az feölsegteök postaiual emberwnket boczathattuk uolna az portara, miuel isten ide ez szomszedsagban hozot bennwnket, azon igyekeöznenk hogy az mi kegyelmes feiedelmwnk es feölsegteök keözeöt ualo frigy es baratsag meg maraggyon, mijs ez szomszedsagban lennenk baratsagban, hogy az szegeny keössegis maradhatna bekeuel megh keözeöttwnk, ez penig mind megh leszön, az tisztessesgeös ayandek megh leuen, oka ez uolt hogy tartoztattuk, hogy feölsegeöd minket bizonyossa teuen feleöle, mi io hirrel akartuk emberwnket az feölsegtek postaiual ala boczatanunk, mely feölsegeödhezoz ualo io akarattunkot azt tuttuk hogy io neuöön uegye feölsegeöd teölwnk, azert ennek eleötte ualo feölsegeöd leuele latuan, melyben irta feölsegeöd hogy itt ne tartoztassuk, mingyarast minden kesedelemnelkwl, hiw emberwnket melleie aduan, es az hatalmas czaszar portaiian ualo oratornak szolo leuelet kezeben aduan, az hatalmas czaszar portaiara ala kwldeöttwk, ennek vtannais ualamiben feölsegeöd megh talal, minden tisztessesges magunk ayanlása szerent akarunk feölsegeödnek io szomszedsaggal lenni, az leueleketis mellyeket mostan az portan ualo oratornak feölsegeöd kwldeöt, kesedelemnelkwl hiw emberwnk által az feölsegeöd kiüansaga szerent megh kwldeöttwk.

Az mi penig az Tadika palank dolgat illeti, ki feleöl panaszkodik feölseged, bizonyara hogy mi hirwnkuel nem uolt, iollehet hallottuk az utan, de hogy az begh sem irt feleöle, sem penig eö maga hozzank nem iwtt, ezokaert nem hittwk, de az feölsegeöd leuele latuan, mingyarast az begert kwldeöttwnk, megh lattyuk mi legyeön az oka, ha oknelkwl czelekeötte leend, feölsegeöd megh higgye bwntetesnelkwl nem haggyuk, de feölsegedis paranczollya megh minden uegekben, tartsak az frigyhezoz magokat, ugy ne czelekeöggyenek mint ez feölwl

ualo napokban, hogy az uegbeliek Tolnahoz nem mezze egy falura mentek, kiben uolt harmincz haz, mind el egettek, ha az feölsegteökhöz tartozok ualami ellenkeözö dologra okot nem adnak, mi innen gondot uiselwnk hogy eppen az frigy innen megh tartatik.

Vegezetre irta feölsegeöd hogy romay czaszar ö feölsege az hodolt faluk feleöl, irt uolna az hatalmas czaszar portaiara, azert az mely faluk Sziget hadakoron hodoltak uoltak ez vtannis azok hodoltak legyenek, de vyonnan ualo hodoltatast nem enged feölsegeöd, azert azt mi sem akariuk, sem uyonnan ualo hodoltatast senkinek nem engedwnk, csak hogy feölsegeöd paranczollya megh minden uegekben, az mely faluk eleiteöl foguan hodoltak uoltak, kwlgyek be szpahiaiokhoz. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budæ 23. Marty. Anno dni 1589.

Post scripta. Feölsegeöd ennek eleötte ualo napokban, panaszolkodot az mi alattunk ualo uegbeliekre, hogy minden hadi szerszamokual keszwlletben es gywlekeözetben uolnak, kiben az mint feölsegeödnek megh irtuk, semmi nem uolt, mert mi azert nem iwttwnk ide ez szomszedsagban azert hogy mi ualami haborusagot szeöreözwnk, seöt hogy minden io bekeseg legyeön keözöttwnk, de mostan erteöttwk hogy Filek fele az feölsegteök alat ualok nagy gywlekeözetben uadnak, kiknek szandekok nem tuggyuk mi legyeön, azert feölsegeöd paranczollya megh, minden gonosz szandektol magokat megh tartoztassak, es oszollyon kiki helere, mertt ez fele dologbol haborusag keöuetkeözik, azert feölsegeödnek tuttara aggyuk, ha ualami ellenkeözö dologra okot adnak innenis ha ualami leszeön mi oka ne legywnk.

[Kivül latinul: *Ernö főherczegnek.*]

408.

1589 márczius 23.

Ferhát basa Ungnad Dávidnak.

Gr. Pálffy senioratus levéltára Pozsonyban: arm. I. lad. 4 fasc. 9. nr. I. c.

Mi Ferhat passa . . .

Tekintetes es Nag'sagos vr, nekwnk io szomszed barátunk. Keöszeönetwnkett es minden tiztesseges dologban baratsagunkot ayanlyuk Nag'sagodnak. Megh hoza mi nekwnk Vincze Vayda az Nag'sagod leuelett, melybeöl mindeneöket meg ertenk,

iria Nāgod hogj az mely postat itt megh tartoztattunk volt, azt az Nag'sagod feiedelmenek bozzusagara czelekeöttwk volna, es nem illeöt volna hogy mi innen Vincze Vaydat mintt egy foglyot megh kezesitenwnk napot hagyuan neki feöl kwlde-
 nwnk, azert megh boczasson Nag'sagod, de mi az eö feolsegeök postaiat vgy nem tartottuk hanem szepeön tiztesseggel mint az fele posta keöuteöt szoktak tartani, isten ne aggya azt hogj mi valamikor oly dolgot czelekeödnenk ki eö feolsegeöknek ellene auagy bozzusagara lenne, mi az mint ennek eleötteis megh irtuk mind eö feölsegenek smind Nāgodnak, hogj egyebert megh nem tartoztattuk, hanem hogj mind szwntelen az hatalmas czaszar czausi es kapucziai iwteön iwnek, az tiztesseges ayandek dolgabol, akarnak altalunk bizonyossa lenni az portan kesesenek oka mi legyeön, mi penig semmi bizonyos dolgot nem tuttunk irni feleöle, ezokaert boczattuk volt Vincze Vaydat feöl, hogj menteöl hamarab eö feolsege es Nag'sagod bizonyossa tenne feleöle, hogj mijs az eö feolsege postaiual eggywt bizonyos hirtt tuggyunk kwlde-
 ni az hatalmas czaszarnak, es az wezereöknek, de mi arra az kezessegre nem keszeriteöttwk, igaz hogj mondottuk hogj menteöl hamarab ismeg bizonyos valazzal hozzank megh terieön : masodik oka ez hogj az tiztesseges ayandek dolgabol eö feölseget es Nag'sagodott megh talaltuk, tuggya Nag'sagod hogj az nem az mi tarhazunkban iw, hanem az, az hatalmas czaszare, de az mikor menteöl hamarab megh lenne az hatalmas czaszar iob keduel latna, miuel isten eö feolsege minket ide ez szomszedsagban hozot, mi azon igyekeöznenk, hogj az tiztesseges ayandek megh leuen az kett hatalmas feiedeleöm keözeöt valo frigj es baratsag megh maradna, mijs ez szomszedsagban baratsagossan lehetnenk az szegeny keössegis keözeöttwnk bekeuel megh maradhatna, mi azt veltwk hogy az mi Nag'sagod es eö feolsegeheöz valo illyen io akaratunkot io neueön vegye eö feolsege es Nag'sagod, azert Vincze Vayda otföön leteben, miheleön az eö feolsege es Nag'sagod leuele hozzank erkeözek, mingyarast hiw emberwnket az eö feolsege postai melle aduan, az hatalmas czaszar portaiara hoczattuk, es az hatalmas czaszar portaiian valo oratornak szolo leuelet eö maga kezeben aduan el kwldeöttwk, ennek vtannais valamiben mind eö feolsege smind Nāgod megh talal, minden io szomszedsagunkot ayanlyuk mind eö felsegenek smind Nāgodnak.

Touabba az frigynek capitulatioit es ereösseget iria Nāgod hogj immar kett czaszar ideieben munkalkoduan Nāgod vegzte volna el, es tuggya Nāgod mi vagon az frigyben be foglalua, mellyet mijs tartozunk megh tartani, mi nekwnk

minden igyekezőzetwnk azon vagyon, hogj az frigyeöt minden fogyatkozásnelkwl megh tarezuk, azert hol tuggya N. hogj mi vagyon az frigyben be foglalua, ez el mult napokban az Nag'sagtok alat valo vitezöök Tolnahoz nem mezze egj falura mentek harmincz haz volt benne, azt mind el egettek. ez tuggyuk az frigyben ninczen be foglalua, miert taht hogj Nag'sagtok az fele dolgot enged ezelekeödni, azert Nag'sagod az feleket bwntetesnelkwl ne haggya ha hireuel nem volt volna Nāgodnak, es paranczollya megh mindeneöknek tartsak az frigyheöz magokat; innen megh lattyia Nāgod hogj az mi alattunk valoktol semmi ellenkeözesre ok nem adatik, czak az Nag'sagtok alat valok veztegesben legyenek. Az mi penig az Tadika dolgat illeti, bizonyara hogj mi nekwnk hirwnkuel nem volt, igaz dolog hogj az vtan hallottuk de mi el nem hittwk, azert latuan eö feolsegenek es Nāgodnak leuelett, mi az begert kwldeöttwnk megh lattyuk mi legyeön annak az oka es hogyha valami oknelkwl azt czelekeötte leend, megh lattyia Nag'sagod hogj gondot viselwnk rola. Az hodolt faluk feleöl penig iria Nag'sagod, hogy miuel romay ezaszar eö feölsege az portara megh irta volna, hogj az mely faluk szigeti hadkoron es annak eleötte hodolua volnanak, azok mostannis hodoltak legyenek, de vy hodoltatást nem enged Nag'sagod, azert mijs azt nem akariuk sem senkinek nem eneggyuk vyonnan hodol-tatni, czak hogj paranczollya megh minden vegbelicknek Nag'sagtok, az fele falukot kwlgyenek be szpahaiokhoz, az kik ez ideig hodoltak voltanak, az kiuwl ha kinek valami bantasa lenne, Nag'sagod mi nekwnk aggya tuttunkra, es mi gondot viselwnk rola.

Ezeöknek vtanna iria Nag'sagod, hogy az esztergamy begh, mind ez ideigis az louat feöl nem kwldeötte volna, azert im megh paranczoltuk az begnek hogy mingyarast az louatt Vincze Vayda kezeben aggya, de az masik lo, kitt Szinan passa el adatott volt, kiert Nag'sagod eötuen tallert kwldeött, az nem kepeös, Nag'sagod eö feolsegeöknek feö tanacza es ezeös feö ember immar ha szazat auagj mas fel szazat, auagy kett szazat kwldeöt volna, megis lehetne, de az nem kepeös, az eö feölsege postaiatis hiuattuk vala feleöle, azis azt monda hogj igaz dolog eö Nāga Vngnad vram eötuen tallert kwldeöt, de mint hogj latom en magam hogj keues, szegyeölleöttem Nāgodnak hozni, ha mi kezwnkben volna, mi Nāgodnak ayandekon kiuannais Nāgod megh adnank, de miuel az kinel vagyon, az az kotyauetyen veötte meg, es azolta tartotta, vgy mint eö magaet, ercöuel teöle el nem vehettywk. Isten legyeön velwnk. Datum Budæ 23. Marty. Anno dni 1589.

Post scripta. Nag'sagod es eö feölsege ennek eleötte valo napokban panaszkodott az mi alattunk valo vegbeliekre, hogj minden hadi szerszamokual, keszölletben es gyöllekeözetben volnanak, kiben hogj semmi nem volt, mijs mind Ernestus herczeg eö feölsegenek smind Nāgodnak megh irtuk volt, mert mi azert nem iöttönk ez szomszedsagban, hogj valami haborusagot szeöreözöznk, seöt hogj minden io bekeseg legyeön keözeöttönk, de mostan erteöttök hogj Filek fele az Nag'sagtok alat valok nagj gyöllekeözetben vadnak, kiknek szandekok nem tuggyuk mi legyeön, azert im eö feölsegenekis tuttara attuk, Nāgodis paranczollya megh, minden gonosz szandektol magokot meg otalmazzak, es oszollyon kiki helere, mert ez fele dologbol haborusag keöuetkeözik, ha penig valami ellenkeözö dologra okot adnak, Nāgtok ne menthesse magat, innenis ha valami leszeön mi oka ne legyönk.

[Kivül magyarul : Ungnad Dávidnak.]

409.

1589 április 2.

Ferhát basa Ungnad Dávidnak.

Mi Ferhat passa . . .

Tekinteteös es Nagysagos vr, nekönk io szomszed vr baratunk. Keöszeönetönk es magunk ayanlása vtan. Megh hoza mi nekönk Ernestus herczeg eö feölsege postaiá az eö feölsegeök leueleuel egyeteomben az N. leuelet, melyben iria N. hogj ezt ez postat vgj ne keslelenek mint az masikot, hanem mingyarast az hatalmas czaszar portaiara ala boczatának, lam ennek eleötteis megh irtuk Nāgodk hogj oknelköl azt sem czelekeöttök, mert mind szöntelen az hatalmas czaszar portaiarol czauus es kapuczi iöteön iött, az tiztesseges ayandeknak kesesenek okat kerdeöttek, es akartak bizonyossa lenni mi altalunk feleöle, mi miuel semmi valazzal az posta mellet valo emberönket nem tuttuk boczatani, gondolank hogj eö feölsegeök es Nāgod io neuöön veszi teölönk, hogj addig itt tartoztattyuk, mig eö feölsegenek es Nāgodnak ez dolgot tuttara aggyuk, azert miheleön masodsor az eö feölsege es Nāgod leuele hozzank iuta mingyarast kesedeleömlököl hiö emberönket melleie aduan az hatalmas czaszar portaiara boczattuk, ez mostanit megh azonkeppen az eö feölsege es N.

kiuansaga szerent, mingyarast kesedeleomnelkwl ala boczattuk, ennek vtannais valamiben N. megh talal, minden io szomszedsagual es baratsagual akarunk N. lenni, de ez el mult napokbannis mind eö felsegenek es N. tuttara attuk, hogj Filek fele az Ntok alat valo vegbeliek nagj gywlekeözetben vadnak, kire sem eö feölsege sem Nāgod semmi valaszt nem ten, kinek oka nem tuggyuk mi legyeön, im mostan meg azonkeppen az tokaiak, kassaiak eczediek es az ott keörwl valo vegbeliek, ott keörül puskasokat iratnak, es minden hadi szerszamokual keswlnnek, nem tuggyuk ha eö feolsegteknek mas fele ellensege vagyone kire keswlnnek, auagj mint vagyon, mi ebbeöl semmi iott nem itellwnk, es ez nem az frigyheöz illendeö dologh, ahoz valo kepeöst ha innenis valami gywlekeozet es indulas lenne abbol semmi io nem keöuetkeoznek, azert Ntok paranczollyon mind ezeöknek smind egyeb vegbelieknek, minden ellenkeözö dolgoktol tartoztassak meg magokot, tartsak az frigjheöz magokott, mi innen gondot viselwnk, vgj hogjha innen meltatlan vagj rablas vagj palankra valo menes, auagj valami egjeb ellenkeözes lenne, mi szam adasunk legjen. Touabba az szokott hitt leuelett az keöuetert az tekin tetes es N. vr Molar Janosert, ki az tiztesseges ayandekot be hozza, Ernestus herczeg eö feolsegenek megh kwldeottwk, mely tiztesseges ayandek miuel keszen vagyon, es annak ala kwldese az N. hatalmaban es tiztjben vagyon, Nāgod mindenkeppen azon vagjon hogj menteöl hamarab vthoz keszicze es ala boczassa, azert eö feolsegenek mijs az elebbi szokas szerent elegendeö hitt leuelwnket kwldeottwk. Isten velwnk. Datum Budæ. 2. April. Anno domini 1589.

[Kivül magyarul: Ungnad Davidnak.]

410.

1589 április 9.

Ferhát basa Ernő főherczegnek.

Mi Ferhat passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh, nekwnk tizsteölendeö szomszed vrunk baratunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlasanak vtanna. Megh hozak mi nekwnk az feölsegeöd leuelet, melybeöl mindeneoket megh ertenk, iria feölsegeöd hogj Tadika kire mentek uolt, nem palank uolna, hanem keöuar, mely

dolog az mint ennek eleötteis megh irtuk feölsegeödnek bizonyara hiröwnkuel nem uolt, azert im az hatalmas czaszarnak irtunk az begh feleöl, higgye meg feölsegeöd hogy böwntetlen nem haggyuk, mert az hatalmas czaszar nem azert boczatot ide minket, hogy mi feölsegték ellen hadakozzunk, hanem hogy bekesege legyen keozeöttöwnk, es az frigy meg tartassek. Touabba, az mi az hodolt faluk es varosok dolgat illeti, feölseged iria, hogy az kik eleiteöl foguan hodoltak uoltanak, ez vtannis azok adoikot igazan megh aggyak, de vyonnan ualo hodoltatást nem enged feölseged, azert lam ennek eleötteis megh irtuk feölsegeödnek, hogy mi vy hodolást nem engedöwnk czelekeödni, csak hogy az kik eleiteöl foguan, az hatalmas czaszarnak feiet haytuan mind az hatalmas czaszaret mind szpahiaioket igazan megh attak, ez vtannis azok adoikot aggyak megh, es ha ualamily falura uagy szpahia uagy zaim menend, es ha ualahonnan csak egy iobbagyot el hoznak, bator mi teölöwnk kerieön feölsegeöd szamot, de talam immar szazan zaimok szpahiak iöwttek eleönkben, az hatalmas czaszar paranczolatlyuual, keönyeörgeöttek hogy szabadsagot engednek az rablasra, mert iobbagy be nem iöwnek, sem adoikot az elebbi szokasok szerent megh nem aggyak, de mi semmikeppen ez ideig szabadsagot nem engettöwnk, kerioöwnk azert feölsegeodet paranczollya megh feölsegeöd minden uegbeli kapitanoknak es nemeseknek, az fele faluknak be iöwueteliben ellent ne tarczonak, had iöwyenek be szpahiaiokhoz, mert Filek keöröwl az uegekben uadnak az nemesek keözöwl, hogy megh paranczollyak az fele falubelieknek be ne iöwyenek szpahiaiokhoz, mely dologbol semmi io nem keöuetkeözik, ha ugy leszeön.

Ezeöknek vtanna iria feölsegeöd, hogy onnan semmi gyöwles nem volna, es semmi ellenkeozesre okot nem adnak, csak innen ualaminek okai ne legyenek, mint ez feölöwl ualo napokban hogy Kanisa fele mentek uolt, azert igaz dolog hogy erteöttöwk hogy az kanisaiak olyan szandekben uoltanak hogy Berzencze es Segesd fele mennyenek, ezeökis azt ertuen magok otalmaban eleikben mentenek nem akartak reaiok uarni eöket, azert arrais onnan attanak okot. Ismegh nem regeön Diuinnek szinten az sarampoiannis be mentek negy szaz louas es három szaz gyalog, es az teöreökeökben negy feö teöreökeöt el uittek, azokbannis egyet minden eölteözetiuel eleönkben hoztak ez fele dolgok mind szöwntelen lesznek im mostan ismeg ada tudasunkra az szolnoky begh hogy Kallon innen ualami palankot akarnanak czinalni, mely dologbol semmi iot nem nem (!) uarhatunk, ha ott azok czinalnak,

ide mijs oly heleön czinalhatnank ki feölsegteknakis ellene lenne, de az fele dologbol semmi io nem keöuetkeözik, azert paranczollyon feölsegeöd minden uegbeli vraknak kapitanoknak, minden az fele gonosz szandekot tauoztassanak el, ki az frigy ellen uolna, ha onnan uezstegsegben lesznek, ha innen ualami az frigy ellen lenne, bator mi uetkwnk legyeon.

Vegezetre, az mi az lo dolgat illeti, kit az nemes szeme-lyeökteöl az nemetekteöl Szinan passa el ueöt uolt, es negyuen talleron adatot uolt el, Vngnad Daidnak eö Nagának ennek eleötteis megh irtuk, hog', azt az louat kotyauetyen az ki megh ueötte, ez ideig ugy tartotta mint eöuet, mint hogy nem mi idenkennis teortent az az dologh, ez okaert hogy nem tuggyukis mint uolt, az ki megh ueötte erqel kezebeöl ki nem uehettywk, mert penze ara, annak sinczen bñne benne, hanem az ki el atta, mind azon altal, az feölsegeöd baratsagaert erte leszwnk, hogy megh adassuk. Isten eltesse feölsegeodet. Datum Budae 9. April. Anno domini 1589.

Post scripta. Irt uolt feölsegeöd, az koppany rab Aly begh dolga feleöl ki feleöl egynehany uarosbeliek kezeseök, kinek sarczat mind ez ideigis eppen megh nem fizettek, ker azon feölsegeöd hogy ha ez dologbol azok keozzwl az portara mennenek, mijs segetseggel lennenk melletteök, mert ha sarcza megh nem lenne, ennek vtanna, azok keozzwl az kit hol talalnak mindenwt megh tartyak ereötte, mi nem akariuk az szegensegnek nyomorusagat es karat, azert feölsegeöd aggya tuttunkra, mi uagyon hatra sarczaban, es mi az hatalmas czaszarnak irunk feleöle, hogy az szegenyseg bekeuel maradhasson meg miatta.

[Kivül latinul: *Ernö főherczegnek.*]

411.

1589 április 13.

Ferhát basa Pálffy Miklósnak.

Gr. Pálffy senioratus levéltára Pozsonyban arm. 1. lad. 3. fasc. 4. nr. 4—d. Regestája Jedlicska id. m. 363.

Mi Ferhat passa . . .

Tekintetes es Nag'sagos vr, nekwnk io szomszed barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Jwue mi eleönkben egy Sido Jakab neuw szegeny iobbagyunk, panaszolkodek hogy miuel Trombitas Janosnak megh Maruson leteben adot volt

borsott gyeombert es mocharet ugy mint tizen harom szaz forint ereött, kiertt fogadott volt szaz masa rezett adni, kireöl peczeteös ados leueletis atta, azonkeözben mentt el Marussol, es mind ez ideigis az szegeny sidott megh nem elegiteötte, mely dolog isten ellen valo dologh, mely dologh hogy el igazitatnek, erteöttük hogy ez meg neuzeöt sidonak feöl menetelire Nag'sagod hitt levelet kwldeötte, azt ertuen mys az Nag'sagod kiuansaga szerent, im az sidott feöl boczattuk, hogy penig ez szomszedsagban minden az fele dologh mind innen smind onnan el igazoggyek, es semmi meltatlan tartas sem innen sem onnan ne legyeön, keriwk mijs Nagodat, mint vitezleö szomszed barátunkot, ez szegeny sidot mintt hogj igassaga vagyön ez dologban, igaz teörüeny szerentt elegitesse megh Nagod, ennek vtanna teobbe az mi feiwket se faylallya kiert viszontag valamiben Nagod minket megh talal, minden tiztesseges baratsagual akarunk Nag'sagodnak lenni. Isten velwnek. Datum Budae 13. April. Anno domini 1589.

[Kivül magyarul: Pálffy Miklósnak].

412.

1589 április 18.

Ferhát basa Pálffy Miklósnak.

Gr. Pálffy senioratus levéltára Pozsonyban arm. 1. lad. 3. fasc. 4. nr.
4—e. Regestája Jedlicska id. m. 363. 1.

Mi Ferhat passa . . .

Tekintetes es Nag'sagos vr, nekwnk io szomszed barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlása vtan. Megh hoza mi nekwnk Vincze Vayda az Nag'sagod leuelet, melybeöl ertenk hogy miuel az eö feolsegeök keöüete az tiztessegeös ayandekual Komaromban volna, ezokaert kiuana Nag'sagod hogy az elebbi szokas szerent megh paranczolnank hogy az saykak feöl mennenek ereötte, mellyet az Nag'sagod kiuansaga szerent im feöl kwldeottwnk. Touabba irta Nag'sagod hogy ennek eleötte azis szokas volt, hogy az keöüett mellet komaromiakbannis egynehayan iwtttek, kik kisertek, es innen ismeg vizza tertek, kiknek iwüeteleökre hitt leuelett szoktak adni, kikuel akarna Nagsagodis neminemw dolgokbol tulaydon embeörett ala boczatani, kiknek ala iwüetelire kiuana Nag'sagod az mi hitt leuelwket. Azertt ez mi leuelwnek latuan, valakiket az feöl

keőuettel Nag'sagod mi hozzank akar ala boczatani, mindeneők ellen szabadon es bizuast ala boczassa. Fogaggyuk az mi hitw̄nkre tiztessegw̄nkre hogy sem itt leteőkben, sem vizza meneőben senkiteől semmi bantasok nem leszeőn. Ennek bizonsagara ez mi leuelw̄nket peczetw̄nkuel megh ereőssiteőt-w̄yk. Isten tartsa meg Nag'sagodat. Datum Budae 18. April. Anno domini 1589.

[Kivül magyarul: Pálffy Miklósnak.]

413.

1589 április 25.

Ferhát basa Ernő főherczegnek.

Mi Ferhatt passa . . .

[Formulaszerően előadja, hogy Molard Janost békével álbo-csátotta a portára.]

Post scripta . . . Touabba akarank esztis feőlsegeődnek tuttara adnunk, hogy Dobo Ferencz ez el mult napokban nagy sok sereggel Nogradra rea iwt, es szinten az sarampoiannis be mentek uolt, kit benneők le uagtak, kit eleueneőn uittek, ez fele dolgokat mind sw̄ntelen czelekeődnek, az frigy ellen, ezen ket ezenen szoktak mind sw̄ntelen az hatalmas czaszar uarai ala szaguldani, im mostan ualami casteltis akarnak czinalni, nem tuggyuk ha uagyone feolsegteknek hireuel auagy ninczen, keriw̄k azert feőlsegeődet mint io szomszed vrunkot baratunkot, feőlsegeőd paranczollya megh, mind Dobo Ferencz-nek smind az teőb uegbeli kapitanoknak, minden ellenkeőzeő dologtól tartosztassak megh magokat, tarczak az frigyheőz magokat, lam mioltatol foguan mi itt uagyunk, senki nem mondhattya, hogy, nem hogy ezenen kett ezenen ualahoua ualamely uar ala mentek uolna, seőt megh csak egy beg nepe sem ment, attol nem ohattjuk hogy huszan harminczan, ualamikor titkon ualahoua ki nem mennenek, de hogy ki az frigy ellen uolna, ez utannis gondot uiselw̄nk rola, hogy az mi alattunk ualok arra okot ne aggyonak, es nemis adnak, csak onnan legyenek uezstegségben.

[Kivül latinul: Ernő osztrák főherczegnek.]

414.

1589 április 26.

Ferhát basa Ernő főherczegnek.

Mi Ferhat passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczegh, nekőnk io szomszed vrunk barátunk. Keőszeönetőnk es magunk ayanlasanak vtanna Jűue hozzank Oszman begh, az hatalmas czaszarnak szanczag begie, panaszkodok hogy miuel Kielman Andras mikoron megh komaromy kapitan uolt, kerte uolt egy rabiát ki, hitt leuelen, kinek három ezer forint sarcza, de mind ez ideigis az eö hitinek eleget nem teöt, mert sem az rabot sem sarczat be nem szolgáltatta, maga az embernek hitiuel nem kellene iaczodni, mert ha ugy kezdönek czelekeödni, hogy higgyeön egyk ember az masiknak, Oszman begh az hatalmas czaszartol ez okaert paranczolatot hozot, hogy ualahol ualakinek rabiát talallya, mindenőt megh tartoztassa ereötte, de megh ez ideig arra szabadsagot nem engettőnk, kibeöl semmi io sem keöuetkeoznek, mert ha az rabot innenis kezdik tartani, onnanis kezdik tartani, az rab sem innen sem onnan nem szabadulhat, azert paranczollya megh feölsegeöd Kielman Andrasnak, elegicze megh Oszman Begeöt az rab sarczarol, auagy kűlgye be az rabot, mi hasonlokeppen ualakinek ide onnan ualamire igassaga uagyon, mindennek igazat tetetőnk. Isten eltesse feolsegeödet. Datum Budae 26. April. Anno domini 1589.

[Kivül latinul : Ernő osztrák főherczegnek.]

415.

1589 junius 6.

Ferhát basa Ernő főherczegnek.

Tekjntetes es Nāgos vr, nekőnk mjndenekben kegjelmes szomszedunk mjnden tistesseges es hjűseges szolgulatunkat ayanljuk felsegteknek mjnt nekőnk mjndenkör kegjelmes urunknak.

Jűue mj hozzank az felsegtek leuele az Nāgos Palfj Miklošnak keöüete atal Vjnce Vayda atal, kjkbeöl mjnden akarattyat, es mj hozzank ualo tjtstesseges es kegjes jo uoltat

meg erteötték, mellyeket felsegtekkel jó es kegyes szívevel
 ueöttünk, kékert keuanunk jstentül felsegteknek minden lelkj
 testj jokat megadattatnj.

Az hol touabba jr felsegtek ez el mult napokban teörtent
 dologrul, ugj mjnt az Ostrogombol leöt faluknak megh bñte-
 tesekrül, melj dolog feleöl panaszkodjk felsegtek, de ez dolog-
 bol felsegtek nekünk meg boczasson, myert hogy ez è dolog
 nem mj tülünk, hanem az felsegtek embere Dobo Ferencz
 mjat teörtent: mjuel hogj mj helyünkben uesteg leuen, felsegtek
 es azonban, az sokot tistesleges ayandekot, kjt felsegtek
 estendeörül estendeöre sokot be küldenj, az mj htls feyedel-
 münknek, jde Budara el erkestetuen, Dobo Ferencz azonban
 meg az felsegtek keöuetj jt leuen, minden hozza tartozo nepe-
 uel, fel keluen, Nograd alol egj nehaj szaz barmot es juhöt
 el haytuan, mely dolog, meg mjuta az htls czaszar, ez feöldet
 szablyayauual megh uette nem teörtent uala: Ez dolgon myes
 fel jndittatuan, kenserjtetenk arra, hogy Dobo Ferencznek
 ualahol eöreökseget auagj jobbagjt talalandanak, mjes kar
 tetel ellen semj jora ne jgyekezenek, de az ollyan varosokra
 auagj falukra, kjk, mjnd az mj htls czaszarunknak, es
 mjnd felsegteknek jgaz ado fjzeteö jobbagy uolnanak, uagj
 rablasokra uagj egjeb fele romlasokra semmy modon okot nem
 adunk, kjtül jsten eö feölsege otalmazzones.

De ujszontag az kjk, az mj htls czaszarunknak e' kedjg
 adot soktak adnja, es mostan ujjont magokat megh uontak:
 Kjk keözzül edgjk Szjksó es ugjan ot keörnyüle egjnehanj
 faluk, ezekhez kepest it keörnyül az uegegben sok faluk va-
 rasok az htls czasartul el sakaduan magognak otalmara
 castelt kerjtenek ugj mjnt az Bathorjakes.

Ez illyeneknek azert felsegtek megh hadgja, hogy be
 jüuen az htls czasarnak, mjnt az eleöt, ujjont jgaz ado fjzeteö
 jobbagj legenek, kit hogj ha nem czelekednenek, es eüneön
 magokat füzetsegre uetendjk: az utan ha mj raytok esjk
 bñneöseök mj ne legjünk, es mind jt az uegegben ualo urak-
 nak kapjtanyoknak es tjstartoknak, felsegtek meg paranczollya
 hogj uestegsegeben legjenek es ualamy oly haborusag mjattok
 ne keöuetkeözzek, es ez illyen el haylott falukat varasokat be
 kenserjtcek jwnj, hogj annak utanna, uakmereösegegh mjat
 ha ualamj raytok esendjk okaj mj ne legjünk.

Az louak feleöl kjkét Sjnan passa el adattatot uolt, azok-
 nak ujssa terjtesere es meg adasara kenserjt felsegteök ben-
 nünkét, kj feleöl ugjmond, ennek eleötte jgjrtük uolna arra
 magunkat hogj megh adatnok: de ez dologbol mj nekünk
 felsegtek meg boczasson, nem tudjuk az deak mj modon

ujtkezet meg az jrasban, de arra az dologra magunkat eleg-
 telennek itelljwk lennj, myert hogj nem en jdeömben leöt, es
 az feölsegetek emberj kezeben az mj htls czasarunknak utj
 paranczolattya nem uolt, kjert Sjnán passa az louakat el es
 atta, azoknak azert ujssa uetelere es adasara az htls czasarnak
 paranczolattya kel: jollehet az ostrogonj beknek meg paran-
 czoltuk uala hogj az mely lu nala uolna meg kwdene, es
 mjnekwnk ugj atta tuttunkra hogj azt az louat kwlte meg, de
 mjuel az hogj edgjekt sem lattam, nemes tudom hogj hogj
 es mjnt kwlte, es mjczodat kwldeöt.

Vjzont az hol felsegetek jr arrul, hogj jde Budara az bekek
 sereggel gjwlnenek, abban felsegetek semjt se hjdgjen, mert
 hogj ha oly az fele gjwlekezet auagj sereg jt uolna, az felsegetek
 hju es tjsteletes emberenek keöuetj meg latta uolna, de mjnt
 az hogj mjes ertettwk uala, hogj az felsegetek alat ualok
 Komoran ala gjwluen akartanak az mj htls feyedelmwnk-
 nek bjrtokaban wtnj, mjkor ez è dolog ha ugj leendene, my
 es kenserjtetnenk hasonlatoskeppen ujssa terjtenj. Irja ujjont
 felseged hogj az szegenseget az mj sypahyyajnk feletteb ualo
 adoual szolgatual es fjzetesuel haborgatnak; felsegetek az
 vegbelj gondujseleöknek paranczollya megh hogj az melj
 szegenseget haborgatnanak, kwdgjek en hozzam es hogj teör-
 uen felet auagj sokot adajok feöleött en bantatom okay mjn-
 deneknek mj legjwnk.

Vegezetre akarjuk egj bjzonyos emberwnket az kjralyhoz
 eö feölsegehez kwdenj, nemjmemw dolgajnkert, kerjwk azert
 feölsegedet hogj mj nekwnk egj bjstato hjt leuelet kwdgje
 kjhez kepest mjes az mj emberwnket merjwk oda boczatanj.

Keuanunk touabba felsegednek hossu eletet ez ujjlagban
 es jo szerenczet meg adattatnj jstentwl eö feölsegetwl.

Datum Budae 6 dje Juny Anno domini 1589.

Ferhat passa az htls istennek jo akarattya-
 bol, teöreök czasarnak Budan fw hely tar-
 toya, es gond ujseleöye magjar orsagnak.

[Kivül.] Az Feölseges Ernestus herczegnek, romaj czasar
 ew feölsege attyafjanak, nekwnk jo szomszed ur baratunknak
 kezeben adassek.

1589 junius 6.

Fehát basa Pálffy Miklósnak.

Gr. Pálffy senioratus levéltára Pozsonyban: arm. i. lad. 3. fasc. 4. nr. 4—f. Kivonatosan közölte Jedlicska id. m. 370. 1.

Mj Ferhat passa . . .

Tjsteletes es Ngos vr, nekwnk bjzot szomszed vr baratunk, keöszeönetwnknek es mjnden hozzank jlrendeö tjssegbeli (!) magunk ayanlasanak utana. Jwue mjhozzank az Nd leuele Vjnca Vayda az ngtok keöüete atal, melybeöl erteök azt hogy kjrally eö feölsege ez szomsedsagban ualo tjtet ngtoknak atta uolna, de mjkor hogj az ngd jo hjret neuet hallok jgen akarok hogj ngd az szomszedsagban jwne es keuannjuk jstentwl ngdk ez vy tjtstben mjnden tjtesseseges eleö menetjt

Az hol touabba jr ngtok ez elmúlt napokban teörtent dolgokrul, ugj mjnt Ostrogonbol leöt faluknak meg bwntetesekrwl, mely dolog feleöl panasolkodjk ngtok, de ez e' dolog mj twlwnk el vegzet sandek szerent nem leöt, hanem Dobo Ferencz mjat teörtent, mjuel hogj az ngtok feyedelve kjrally eö feölsege, az mi htls czasarunknak sokot, estendeörwl estendeöre ualo tjtesseseges ayandekat keöuetjuel edgjwt jde Budara el erkestetuen, Dobo Ferencz azonban meg az ngtok keöuetj jt leuen, mjnden hozza tartozo nepeuel fel keluen, Nograd alol egj nehan szaz barmat es juhöt el haytot; mely dolog meg mjulta az htls czasar ez feöldet szabljayauul meg uette, nem teörtent uala. Ez dolgon mjes fel jndjitatuan, kenserjtetenk arra hogj ualahal Dobo Ferencznek josagat uaagj jobbagit tudnak uaagj talalnak mjes ez kar tetel ellen semj jo uegre ne jgyekeznenk, de az ollyan falukra uaagj varasokra, kjk mjnd az htls czasarnak es mjnd az ngtok feyedelmek jgaz ado fjzeteö jobbagj uolnanak, uaagj rablasokra uaagj egjeb romlasokra semmj modon arra okot nem adunk, kjtwl jsten eö feölsege otalmazzones. De ujsontag az kjk, az mj htls czasarunknak e' kedjglen adot soktak adnyja, es mostan ujzont magokat meg uontak kjk keözzwl edgjk Szjkso es ugjan ot keörnywle leueo egj nehan faluk, kjk az htls czasartul el sakaduan nem fjzetnek Az jllyeteneknek azert ngtk megh paranczollya hogj be jwuen, az htls czasarnak mjnt az eleöt jgaz ado fjzeteö jobbagj legjenek, kjt hogj ha megh nem cze-

lekednenek es eŵneön magokat szŵketsegre uetendjk, az utan hamy raytok esjk, bŵneöseök mj ne legjŵnk.

es mjnt mjnd it az uegeben leueö uraknak kapjtanyoknak ngtok megh paranczollya hogj uestegsegeben legjenek, es hogj ualamj haborusag mjattok ne keöuetkezsek es el ez jllyen el haylot falukat varosokat be kenserjtczek jŵnj mely dolgogh ha jgj leendenek, az utan ha my mjattunk ualamj oly meltatlan dolog keöuetkezendjk mj legjŵnk okay.

Az holot ngtok Hasanbek feleöl emlekezkj, hogj, ugj mjnt eöt ezer flt ereö marhat engeded uolna el nekjngtok mj erettŵnk, mellyet ngtoktul mjnt szomszed urunktul baratunktul szjnten olyan jo neuen uetteöm mjnt ha nekŵnk ayandekon kŵlte uolna ngtok. de noha czasar eŵ feölsege szanczak bekje uolt, de nem aranyaert kenczeert attak az tjtstet nekj, hanem hju szolgalattyaert hjdgje azokaert ngđ entŵlem hogj oly szegenseguel uolt, hogj, az htls czasar kencz-tartoya mjnden marhayat az mj talalkozot (mjkor foglya eset) czasar szamara foglaluan es el aduan, mjndenestŵl es mjnden marhaya tet ugj mjnt 4000 fltot, enny kencznek azert nem tudom hogj hogj es holot tegje szerjt, mjuel hogj ennek sohult jstennel teöb gjamola es bjzodalma senkj ninczen: ha kedjg ngtok azt uetne hogj kudulasual sabadullyon, az jgen rementelen dolog, myert, hogj az jrgalmassag es keönyeörw-letesseg mjnd mj keözeöttŵnk es mjnd ngtok keözeöt ugj annjra el fogjot hogj egjk az masjkon semmj modon nem kezde keönyeörwlnj. Kjbeöl ngtok eseben uehetj mjkor Sjnán passa Aljbeket ngtok keözzŵl kj hozata, mely Aljbek Sjnán passanak attya helyet uolt, eŵneön maga fŵfŵ emberjt atta melleye azokual edgjŵt Buda es Temesuar tartomanyat fel kuduluan, teöb mas fel ezer fltnal kezekben nem akat. Touabba tudgja aztes ngtok hogj meg ez jdejgben az mely bekek foglya estek, es ngtok keözzŵl jgy sommaual jŵttenek kj, soha meg edgjk es harmjncz ezer fltal teöbket nem adot, szeöt ha jsten paranczolattyat tekjnttyŵk egj embernek dja nem teöb ugj mjnt negjuen ezer ospora, azaz ezer flt, de mj ngtok ennek felette jgjrtŵnk. Azokaert ha ngtok az harmjncz ezer fltban el boczattya, kŵldgje ngtok mj kezŵnkben, uagj hjt leuelŵnket auagj kedjg zalogot keuan ngđ, be kŵldgjŵk, es szarczat mj tŵlŵnk uard hjsen job hogj az mjnt ngtoknak adhat azt uegjetek jo neuen, hogj nem mjnt ot hallyon meg, de ennekes be fjzetese kj kes penz legjen kj rab es egjbele marha az mjnemŵnek szerjt tehetj, de hogj ha ez mj jrasunk szerjnt ngtok nem akarja az dolgot, el se boczassatok, hogj az utan mjnket egjszer massores leueletek

atal ne busjtzatok, hogj mi fogadasunknak auagj jrasunknak nem uolnank ura mj Bosna orsagaban letwnkben, mjkor az osporgar fja my kezwnkben akat uala kj jllyen nyolcz a uagj tjz beknekes meg adasara elegseges lehetet uolna, de mj megjs arra nem neztwnk, hanem jsten szerent czelekettwnk, es ugj mjnt harmjncz harmjncz ezer fltba boczatottuk uala el, de annakes be fjzetese mjndenestwles aljg teöt hus ezer fltot mjuel hogj mjnd marhat es rabot kwldeöt erette.

Touabba az mely lu feleöl jrt ngd hogj kwldenenk mostan ngdk ualo oly louajnk njnczenek, myuel hogj jmmar az jffyusagbol kj keöltwnk nekwnk csak lepeö lu kel, hanem jm jrtam herczeg urannak hogj emberemet akarnam kwldenj oda az kjralyhoz, addjg ha oly ngtoknak ualo louat eythetwnk ualahol ngdk kesek uagyunk meg kwldenj. Isten uelwnk. Datum Bude 6 dje Juny-Anno dj 1589.

[Kivül.] Az tjsteletes beöczwilletes es ngos urnak, Palfj Mjklosnak, Poson es Komoran varmegeyenek fw ispannyanak es kapjtannyanak, az felseges romaj czasarnak fw tanaczanak es komornjkjanak magyar orsagnak gond ujselcöyének, nekwnk bjzot szomsed ur baratunknak adassek.

417.

1589 junius 11.

Nagy Veli, budai török, 'Trombitás Jánosnak.

Gr. Pálffy senioratus levéltára Pozsonyban, arm. i. lad. 3. fasc. 4. nr. 2 d. Kivonatát közölte Jedlicska id. m. 372. 1.

Wythezleo theokelletheos, es mindon jo embersegel megh ekessiteteth ferfu, sok keoszeonetom vthan, mindon thizthossegös hozzam illendö jo dolgokbol valo baratsagomnak kez vollthath irom kgdk, minth ismeretös bizodalmas vramnak barathomnak.

Ez mosthani leuelem althal akaram kgdet illien dologh felol megh thalalnom, Pallffi vram rabiath bochiattota be kghek en hozzam hog en hyth lewelemeth adgiam erethe, Jowan sarczolassath mondgia nagy szaz es ceothwen barani beornek, az wgi ismerethseghnck, es jo barathssaghnak okaerth, kcrem kgdth, minth jo barathomath az cothwen barani beorth engedgie el kgd, az zegin rabnak, merth zereth nem thehethy. Ha mith en eretem az Jowannal czelekezik, ha az Isten ha-

lalomath hallazthia, mindon thiztössegos zomzedsagal barat-sagghal lezeok erete kgdk.

Az en hith leuelemeth jm eo magatul Jowantul feol kewld-them, az en hithemre thizthessegomre es embersegomre, bo-chiassa ala kgd,egi hollnapra, az minek zereth thehethj, lassa, Isten segetsegebeol azon lezeok, hog w magatul feol keuldgem, the kgd oth ne thartozhassa, hanem mindgiarasth bochiassa ala, had lassa fwssa eo maga az maga dolgath, mind sarrzo-lasath feirth en teolem varia kgd.

Az veghbelli zokas zerenth ha halala teortenyk, az egi hollnapra feol keulldom, az thesthehethys. Isthen elltesse zeren-cziallthesse kgdth. Datum Budae 11 die Mensis Juny. Anno dni 1589. Az the kgd zomzed barathhya

Nagy Welly.

[Kivül.] Wythezleo. es mindon theokelletheos jo ember-segell megh ekessitetetheoth vrfiunak Thrombithas Janos-nak, az Nāgos Pallfi Miklos vram feo ghonduiseloiének Ko-maromban etc. nekem ismeretes jo zomzed barathomnak vram-nak adassek.

[Mellette egy czédulán.]

Az kik Racz Juanertth, Palffj eo Naga rabiaerth kezesek. Juan, Erdely Marthon rabia. Philep, Szabo Vincze rabia. Marko, Barbel Janos rabia. Mikola, Hundert Janos rabia. Kara Peter, Reuay vram rabia.

418.

1589 junius 16.

Ferhát basa Rudolfnak, utóirat, átírva benne Báthory István-nak 1589 május 22-iki levele Ozmán hatvani szandsák béghez.

Ferhát basa levelének szövege az itt közölt utóirat kivételével egyezik az Ernő főherczegnek ugyanazon kelt alatt irt levéllel.

Nāgos ur nekem szomszed haratom, keöszeönetemnek es hozzam jlendeö magam ayanlasanak utanna, megh adak ennekem az ked leuelejt, melyben jrja ked hogj az bathor-jakat be kwldgjem Hatuanban, es ked el uegezj dolgokat az szolnokj bekuel mert az bek kedk jo barattya uolna.

Jol emlekezhethjk ked rea hogj ez eleöttes leltem uala en megh ktkt, azonkeppen ez eleöt ualo passakatis de egjk be-
ketjs sem fenytek megh rula enjs bossusagomban ugj hagja-

tam el az hodolast uelek soha esemben sem uolt hogj el hagjassam, de latam hogj ez nehanj bekek jdejeben, nem ugj tartjak wket az mjnt Mahmut bek jdejeben eddjg sem uolt uolna szwksege Bathornak az hodolasra, de en czak azert mjueltem hogj jnkab epwlyyenek, azert kdtwl mjnt szomsed baratmtul jo akarattyat es barattsagat jo neuen uettem de az bjrakat en be sem boczatom nemes hodoltatom mert szwksege sjntz rea hogj teöreöknek fjzessen, ha nekj kel azert jwyeön jde es jt uegje sommajat megh rajtok. Isten eltesse kedt.

Datum ex arce nostra Eched 22 dje Maj 1589.

comes Stephanus Bathor.*

Felsegtek azert fenjczá megh ewket, hogj ez fele jrogatas nekwl legjenek el, es az falukat akar beke akar zajm es sjpahjyae legjen kwldgjek be wket, szeöt fltekis kenserjtcze ewket az kjk Halul bek jrasatul foguan be jrattattak az htls czasar leueleben be jwuen urokkal dolgokat el uegezuen elegjtczek megh ewket, annak utanna nem hogj teöb de hogj ha czak egj tyukjok el uesendes falujokrul az mj felejnktywł mjndeknek oka en legjek, de mjg jgj bekekuel sjpahjakual ujszat uonsnak s. be nem jwnek s. mjnt az hogj ezek sem halhatnak megh ehel mert mjnd ew magokát ruhajokat louokat abbol tarttjak egjeb fjzetesek annal njnczen semj modon nem tudom mjnt kel czelekednj, mert ha mj az oly faluknak bwntetesere, ra nem sabadjttyuk es, kjt ez jdeig nemis czelekettem, az htls czasarra menuen mj reank panaszolnak, es paranczolatot hoznak feleöle, kjt bizonynyal hjdgjen flgd hogj mostes uagjon talam hus paranczolat ez jlljen ujszas faluknak megh bwntetesere, de mj megjs fltekt eleöb akarok megh talalnj feleöle hogj ne mondhassa fltk az utan hogj mj twlwñk uagjon az uetek. Valete.

419.

1589 junius 18.

Ferhát basa Ernő főherczegnek.

Keöuetkeözök jllyen dolog az felsegtek emberj keöuetj jt leuen nalunk, ugj mjnt ez rajtunk ualo honak 18-djk nap-

* *Czimzés*: Az Nagos Ozman begnek Hatuanban Teöreök czasarnak fw szandezak bekjenek nekem szomsed ur baratomnak adassek ez leuel.

jan az o kalendarjum szerjnt, hogj zent groti kapjtany Hagj-
masj Gabor rabjay között jűuenek hozzánk kett rabok, kjk
hozanak eleőnkben ugj mjnt 16 uyakat, kjk egy ros hjtuan el
futot rab mjatt el meteltettek, de noha az, az hjtuan ember, ez
szegeny rabokat az kezesegben benne hattaes, mj szűkseg uala
gjg az szegeny rabokat megh nyomorjtanj, ha mj hozzánk restelte
egj kezes rabjat kűldenj ez raboknak dolgoknak el jgazjta-
saert? mjert ugj mjnt egjeb uegh uarakban ez jllyen el futot
rabnak sarczat, az kezesekre nem ostotta, hanem gjg nyomo-
rjtotta megh szegenyeket? Vallyon mjkor az mj htls czasa-
runk elejben ujnnek ez metelt uyakat? mjt nyerne egjebet
uele hanem lako helyet nyakaban uonattatna mjes varjuk
csak mj ualast testek ez dolog feleöl, de hjdgjetek bjzonnyal
hogj ezt bűntetes nekűl el nem szenedgjűk, uagj az hogj
egj uyert ketteöt kűldűnk, uagj az hogj eűneön magara oly
bűntetést terjűnk kjbeöl ez uyaknak metelese megh fjzettes-
sek, mert legjen jstennek hala, elegegh uagjunk olyan hjtuan
embernek bossusag teteleert, bossut allanya, kjt eles hjdgje-
tek bjzonnyal hogj el sem szenedűnk. Ez dologbol ualast
uarunk. Isten uelűnk.

Datum Budae 18 dje Juny Anno Domini 1589.

[Kivűl magyarul: Ernő herczegnek.]

420.

1589 jun. 19. előtt.

Ferhát basa Ungnad Dávidnak.

Ngos ur, nekűnk bjzot szomsed ur baratunk, jllyen dolog
feleöl kelletek ngkat leuelűnk atal busjtanunk, mely dolog
feleöl ez el mult napokbanes talaltam uala meg ngkat kj
feleöl semmj oly bjzonyos ualassa nem jűue ngtoknak, jol-
lehet herczegh urunk eű felsege, mjnden kegjesseguel ayan-
lotta uolt magat, ez dolog feleöl, tudny jllyk, mjuel hogj egj
Hagjm neuuű sjdotul, Posomban lakozo Horuat Janos deak,
es Nagj Sombatban lakozo, Horuat Caspar es Bornemjsa Josa:
uettek uolt ualamj marhat, meg mjkor jt az htls czasar varo-
saban Pesten botot tartottanak, kjert az eűneön kezek jrasa-
ual ualo peczetes ados leueleket attak, mely leuelekben keö-
teöttek eűneön maghat, hogj ez felűl megh neuezet sjdot, behtzj
marhaua ugj mjnt kesuel es onual elegjtenek megh. Ezek
jnnet fel keluen az ngtok tartomanyaban, telepettenek le, es
ez sjdot adossagogrul nem akarjak meg elegjtenje.

Kerem annakokaert ngkat, mjnt szomsed ur baratun-

kat, hogj ngtok, paranczollyon, ez felwl megh neuezet szemelyeknek, hogj ez sjdot elegjtcek meg, uagj az ew ados leuelek tartasa szerjnt, uagj kedjg penzwl, uagj ha ewneön magoghnak akarattyok lesen jde Budara, ez sjdoual ualo meg alkouasoknak okaert jwnj mjnden felelem nekwl jwjenek el, kjt fogadok az en hjtemre tjstessegemre, hogj senkjtwl semmj bantasok nem leszen, se mas adossagaert megh nem hagjom tartany. hanem ez meg neuezet sjdoual meg alkouan, mjnden bantas nekwl ujssa hazajokban fordullyanak, mely dolgot, ha ngtok mj erettwnk megh czelekedendjk, mjuel hogj ugjan mj magunkhoz tartozo, uizont mjnden tjstessegos dologual meg akarjuk ngtoknak terjtenj. Isten uelwnk. Datum Budæ anno dni 89.

Ngtoknak, ez szemelyeknek ados leueleknek massat kwl-twk, kjt ugjan keuanunk ngtoktul hogj ez egiuttal uisakudgjon.

421.

1589 junius 19.

Ferhát basa Ernő főherczegnek.

Ilyen dolog feleöl kelletek ez leuelwnk atal flteket megh talalnunk, mjuel hogj egjnehansor jwt leuele felgtknek hozzank, hogj ez ket htls feyedelmek keözeöt frjg uolna, hadakozasnak, es egj mas tartomanyanak wtesenek semy oka nem uolna? mely dolog hogj jgaz legjen azt mjes bjzonytytuk, kj az mj jdeönkben ez jdejg nem es leöt.

Mostanban az okaert jwuenek nemjnemw bjzonyos emberjnk, kjk jelentek mj nekwnk, hogj az feölsegtek alat ualo uegh belj kapjtanj tjstartoy, mellyek szereget gywtuen, az mj htls czasarunk tartomanyara akarnanak wtnj, kjt hogj ha jgazan megh crtendwnk, es szwkseg adandgja, szereg gjwytesre nekwnk jgen nagj gondunk njnczen, mert jsten segitsegebeöl az htls czasar utan az mj seregwnk mjndeha kesen uagjon? mely dolog ha jgj leend, nem uolna melto, hogj ez ket htls fejedelmek keözeöt, ualamj esuesest jndjtanank, szeöt ha uolna es nekwnk kellene le salljtanunk, jmez aprolyek czatazokrul lopokrul szonk ninczen, mjert hogj elejtwl foguan az sokas uolt, mezeöben edgjk az masjkra talaluan jsten kjnek adgja azè. Czak hogj var ala agjukual, es szereguel fel tamaduan tartomanyokra, es ok nekwl ualo faluknak megh ewtesj ne legjenek.

Annakokaert ez dolog ha jgj uolna, kj feleöl jlljk felseg-
teknek es tudakoznj, paranczoluan le salljtczatok es el oslas-
satok, mert semj jo nem keöuetkeözjk beleöle Isten uelwnk.
Datum Bude 19 dje Junj Anno Domini 1589.

422.

1589 julius 19.

Ferhát basa Pálffy Miklósnak.

Gr. Pálffy senioratus levéltára Pozsonyban : arm. i. lad. 3. fasc. 4. nr.
4—g. Regestája Jedlicska id. m. 375. 1.

Mj Ferhat passa . . .

Ngos vr, nekwnk szomsed vr baratunk, keöszeönetwnk-
nek es hozzank jllendeö tjstesseges magunk ayanlasanak
utanna. Ez dolog feleöl kelletek ngdt leuelwnk atal megh
talalnunk, kj feleöl jmmar ngotokes jrt egj nehansor, tudnj
jlljk az Kurj Kauga kj hozta Uduncj Alj rab feleöl, kjert erteök
mostan hogj ngd tartotta uolna megh egj Ese neueö sjpahj-
nak rabyat, kjt ujt uolt kj Komoranj Andras vayda az eŵ hjt
leuelen, mellyet melto dolognak nem jtjlwnk lennj, hanem
egj kezes rabyat ngd boczassa be es az mjnt ngotok jrya,
hogj Czafer aganak hjt leuelenek rendj az mjnt tartana, hogj
ha eŵ maga megh halnaes fyja fjzetne mely ha ugj uolna, az
ngd rabja azzal az hjt leuelel be jwuen, teöruenyel mj
ngdert kesek uagjunk el jgazjtanj es ngdt megh elegjtenj.

Kerem annakokaert ngdt hogj az keözeönseges barat-
sagos szomsedsag ez utanes nalunk megh marathasson, hogj
ngd az megh neuzet sjpahjnak rabjat boczassa el, ne kel-
lessek az szegeny raboknak utoknak mjnd onnat es mjnd
jnnet megh keöteöztettj, merth hogj ha ez rab el nem eres-
tendetjk kesketelen nekwnkes szabadsagot kel adnunk helyette,
az rab tartasra, ngdtul jo ualast uarok. Isten velwnk. Da-
tum Bude 19 dje July : Anno Domini 1589.

[Kivül magyarul · Pálffy Miklósnak.]

1589 julius 20.

Ferahát basa Ernő főherczegnek.

Gr. Pálffy senioratus levéltára Pozsonyban : arm. i. lad. 4. fasc. 9. nr. I-d.

Feölseges ur nekőnk mjndenkor bjzot szomszedunk, mjnden hozzank jllendeő tjstesseges dolog belj magunk ayanlasanak utanna.

Jőwuenek mj hozzank az felsegtek leueli az o kalendarjum szerjnt zent Jakab hauanak tjzen hatodjk napjan, mely elseő es masodjk leueleben azonkeppen, mentj felsegtek magat es mjnd az alattatokualo uegh belj ujtezeket, hogj az kjralytul ew felsegetwl es feölsegtektwl azonkeppen megh uolna paranczolua az thj alattatok ualoknak hogj az frjgjhez tartanak magokat, es hogj az thj vjtezjteknek sohult gjwlese nem uolna, mj kedjglen laytorjakat es egjeb hadakozo szersamokat kerjtenenk.

Mjnd az atal azert hogj ha megh uagjon twletek paranczolua az uegh beljeknek hogj uestegseguel legjenek, mjert tehat az az gjwlekezet kjt mj megh jelentettwnk uala az eleöt ualo leuelwnkben fiteknek) hogj el jwuen az komoranyak tatajjak es uyuarjak az vallj agat el ujuek à nekwl mjert hogj hjret uettwk uala hogj az htls czasar tartomanyaban akarnanak jwnj az thj felejte, kwltwnk uala kj ualamj eötuen legent az mj magunk emberjben az utak eörjznj es uvgjazni, azokra es ra talaluan tjzet el ujttek benne, a' nekwl, ez zent Jakab hauaban es zent Iuan hauanak 15-djk napjatul foguan kj papaj kj komoranj tataj eösue gjwluen, az htls czasar vara ala Feyer uar ala harom jzben jwttenek kjkben sok kartès tettene, mostan azonkeppen adak tuttunkra uizont az thj felejteke köözwł, hogj nagj ereő gjwlekeznek az Raba melle kjknek szandekat nem tudnok mi uolna.

Annakokaert ha thj twletek megh uagjon paranczolua az uegh belj ujtezeknek hogj uestegsegeben legjenek ezek tehat kj akarattyabol uadnak.

Azokaert azert ha jgj kezdendjtok, jsten segjtsegebeöl az htls czasar utan mjès elegegh uagjunk bossusag es ellensegh helyet ellenseguel lennj, kjnek semmj modgja nem uolna az ket htls czasarak es kjralyok köözeöt ualo haborusagnak feljndjtasanak, de hogj ha jgj kezdjtek hjdgjtek bjzonyal hogj mjes az mjnt twlwnk lehet mjndenkeppen jgjekezwnk az ellenkezesre azokaert fitek tudja ha az alattatok ualokat jntjtek jo a hol kedjg nem akarjatok nekwnkes ra kel gondolnunk.

Az hol kedjg felsegtek emlekezjk az feleöl hogj laytorjakat czjnaltatnak, abbol jgj bjzonyosok legjetekek hogj az laytorjakat kjket mj czinaltattunk ugj mjnt harmat, azt nem tagadgyuk, de nem az uegre hogj ualamj sandekunk uolna, hanem it az en magam uduaraban, hogj ha kelletnek haz egeskor uagj ualamj oly zwkseggkoran talaltatnek, de azert hogj az fele ualamj szandekunk uolna abbol felsegtek semmjnt se uelekedgjek mert az mj twlwnk nem lesen hanem ha eleöseör felsegtektwl keöuetkeöznek az mjnt most el kezdek.

Az sjksajak es teöb engedetlen faluk uarasok feleöl, ha akarjak jwynek ha nem akarjak azt ew magogh tudgjak czak uegre ew magogh megh ne bannyak.

Isten uelwnk. Datum Budae 20 dje July: Anno dni 1589.

Ferhat passa az htls teöreök czasarnak
Budán feö hely tartoya, es gonduseleöye
Magyar orsagnak.

[Kivül magyarul: *Ernö herczegnek.*]

424.

1589 julius 25.

Ferhát basa Pálffy Miklósnak.

Gr. Pálffy senioratus levéltára Pozsonyban: arm. 1. lad. 3. fasc. 4. nr. 4-h.

Mj Ferhat passa . . .

Ngs vr nekwnk mjndenkor mjndenben bjzot szomsed vr baratunk, mjnden tjstesseges dolog belj magungk ayanlasanak utanna.

Illyen dologbol kelletek touabba ngdt megh talalnunk, mjuel ez budaj Josa es attya Sjmon sjdok mj hozzank jwuen keönyeörgenek mj nekwnk, hogj ngdk jrnank mellettek, hogj ngtok, egj byzonyos bjztato hjt leuelet adna nekjk kjhez kepest marhajokkal szabad uolna kereskednjek, az ngtok orsagaban.

Kerjwk annakokaert mjes ngdt mjnt nekwnk szomsed vr baratunkat hogj ngd ez megh neuzet sjdoknak adgjon egj bjzonyos utj jaro kwleön jrt hjt leuelet, kjt mjes ujzont ngdk hasonlo tjstesseges dologbol tudgjunk megh szolgálj, mely dolog mjnd ngtoknak es mjnd az ngtok bjrodalmanak hasnara leszen, ngtul jo ualast uarok. Isten uelwnk. Datum Bude 25 dje July. Anno dni 1589.

Az mj kereswnket ngd heaban nem haduan ngd ha az hjt leuelet megh kwldendj az ngd leueleben be takartatuan az mj kezwnkben kwldgje ngd.

[Kivül magyarul: Pálffy Miklósnak.]

425.

1589 julius 30.

Ferhát basa Rudolfnak.

Feölseges kjrally jllyen dologual kelletek thj HtIsagkat bantanunk mjuel, ez el mult napokban az feölsegtek alat ualo Nadasdj es az teöb ueg belj ujtezok nagj ereöuel, Feyer uar ala jwuen az HtIs czaszar ujtezzben nagj kart teöttenek, azt kedjglen thj HtIsagtok tudgja hogj az keösseg akar az felsegtek ueg hazabelj ujtezznek, akar kedjg az mj HtIs czasarunk veg hazajban leueö bekejjnek tartoznak az hjr adasual, az utan jsten ew feölsege az ket fel keözeöt az mellyknek adgja azè leszen, de mjuel hogj azert Feyeruarhoz keözel ualamj harom faluk kjkre Nadasdj erejjuel jwt hjrt nem teöttek az beknek az bekekès hjret ujuen, az harom falurul harom embert fel karoztatot, mellyet mjkor Nadasdj hallot uolna, czatara kwlduen az felsegtek ujtezzt fognak el ugjan ezen Fejeruarhoz tartozo ujtezok keözzwl ket odabassat es egj uar kjhayajat, kjket az harom jobbagj helyet karoban uertenek, mely dolog megh ez uegh hazakban è kedjg nem teörtent uala, hogj az szolgalo rendet parast emberert karoban veressek mellyet az mj feyedelmwnknekès uolta keppen tuttara adnunk szwkseg.

Mjuel azert è kedjg ez fele szokaz az ueg hazakban nem uoltanak kerjwk azon thj HtIsagkat hogj ez fele dologtul felsegtek megh fenyteze ewket, hogy ez utanès az keöszeönseges baratsag kjt az mj htIs feyedelmwnkuel felsegtek tartot megh maradhasson, mely dolog ez utan ha esendjk mjes, az HtIs czasartul menedeket uezwnk arra hogj ha szjnten ngos ur az veg hazak belj ujtezoknek akadnaès kezekben soha edgjetès eleuenen megh ne marassanak, hanem az szerent eökes czeledgjenek.

szööt nem csak azokat kjk ualahogj kezben akadnanak de megh azokatès mjnd szablyara hanyattattyuk akjk kezben uadnak. Kegjelmes ualast uarok. Isten uelwnk.

Datum Budae 30 dje July. Anno Domini 89.

426.

1589 julius 30.

Ernő főherczeg Ferhát basának.

Fogalmazvány.

Ernestus etc.

Megh ertettewk leweledet, melyben panaz keppen irz Hagymassy Gabor feleol, hogj rabyaynak valamy kezessegherth, 18 vyokath el vagtha, es feniegeted, hog boszwth allaz ereótte rayta, merth thehetsegeod vagjon rea etc. es my tewlewnk kerz valazth. Chodalkozunk raytha hog ertelmes eóregh ember lewen illyen leweleth jrtal, kyth csak eg magha hanyo kewely iffywys, iol megh gondolná eleózeor joie vagj nem.

Az kegyetlensegh sohu nem dicheretes, de thwdod hog az raboknak mind eleteok halalok vrok kezeben vagon: ez kedigh minden vegekben zokas, hog az kezes rab myre keóthy magath, zabad azzal bewntethny, zabad meghys enghedny neky.

Az mostany zyghethy beg az mynth mongyak, ennel nagyob kegyetlensegheth chelekedik az rabokkal, merth nem reghen ennihany rabnak magyarnak es nemethnek el meteltette wyokath es fewleketth, nem kezesseghert, hanem hog az myre, eóketth ereóltette azth nem adhattak.

Ne chodald azerth ha az zygethy beghtewl tanulnak zomzedy kegyetlensegheth, es ne fenyeghes senkytt, inkab gondold megh ideódedth es allapathodath, es hogj minden dolognak kezdethy es veghe Isten kezeben vagon. Az minemó hyttel azthe chyazarod, megh ereosyteotte az frighyeth, nem illyk thenekedys az ellen theórekeódned eg rab kedweyerthys, hanem inkab had megh az the allattad valoknak, es maghadys azon legy hog az rabok igazan jaryanak, es ne agyanak okoth az eó kezessy taglrsara, merth kár hog eg hythwan rabert egnehanjath megh tagollyanak. etc.

427.

1589 augusztus 5.

Ferhát basa Pálffy Miklósnak.

Gr. Pálffy senioratus levéltára Pozsonyban: arm. 1. lad. 3. fasc. 4. nr. 4-i. Kivonatát közölte Jedlicska id. m. 377. 1.

Mj Ferhat passa . . .

Nōgos vr, nekōnk szomsed vr barátunk, keőszeōnetōnknek es hozzank jllendeō tjestesseges magunk ayanlasanak

utanna. Jwue mj hozzank az szegeny Abraham neuw sjo, es jelente mj nekwnk, hogj hozot uolna kj, egj rabot kezessegen Tataj Mathetul es Kjraly Alberttul, kjnek sarcza uolt egj lu fekestwl nyergestwl, kjnek mjkor egj louat ujt uolna, meg nem elegenduen rayta, azt ujssa hozuan meg mast ujt, aztes uizont ujssa kwlte, megh megh harmadjk louat ujt, eztes azonkeppen megh nem kedueluen, sem el nem uette, sem kedjg ujssa jde nem hatta hoznj, ez sjdoes mjkor az louat ot haduan ujssa jwt uolna az rabnak kezeshes hogjhogj kellyen czelekednj feleole, hogj az lu oda marat. Ez Tataj Mathe ez sjdot oda nem uaruan, az louat az ember jstallojabol az kjnel hatta uolt a sjo, a louat, el ujuen Gyeorre Posonban es Beczben ugj mjnt harom holnapjg jaruan rayta, ujsont ujssa wste e sjdot ereouel hatalomual, az luual, kj mjkor megh hozuan az louat az rabnak kezesh e sjdoual edgiwt az louat az megh holth Ngos Alj vezjr passa elejben hozuan teoruent lattak benne, es nem jtjlték meltonak lennj hogj harom holnap muluan (ala s. fel hordozuan,) ujssa uetettessek az lu ha el nem akarta uennj mjert ugj mjnt az kettejt hogj ujssa boczatotta, ez harmadikatés azonkeppen ujssa nem boczatta, jt mjkor teoruen szerent megh lattatot uolna, az louat, megh meg azon embertwl az kjtwl ujssa kwltek uolt jde, meg ujsont ujssa kwltek Tatajnak, mely mjkor az louat latta uolna, az louat el ujuen, a nekwl ez sjdonak ugj mjnt harom szaz huson harom ft ereo marhajat ereouel hatalomual el uette, mely dolog mjnemw meltatlan dolog es jsten ellen ualo legjen azt thj Ngkés megh jtjlhetj.

Kerjwk azokaert ngtk mjnekwnk mjndenben bjzot szomsed vr baratunkat, hogj ngd ez teoruent jstentj jgassag szerjnt megh latuan es jtjluen ez megh neuzet sjdonak mj erettwnk es az keozeönseges jgassagert tetessen jgazat, hogj az marha sabadulna fel uagj kedjg az arra, ha kedjg ez dolog fel nem jgazjttatjk nekwnkés szwkseg jt, uagj rabot uagj kedjg egjeb ngokhoz tartozo kereskeödeöket megh tartanunk mjnd addjg mjng ez sjdoe megh nem leszen mely dolog feleöl jo ualast uarunk ngdtul. Isten velwnk. Datum Bude 5 dje Augustj: Anno dnj: 1539.

[Kivül magyarul: Pálffy Miklósnak.]

428.

1589 augusztus 9.

Ferhát basa Ernő főherczegnek.

Cs. és kir. hadi levéltár 1589—8.—1.

Feölseges vr, nekűnk myndenben szomsed bjzot vr barantunk mjnden hozzank jlledeő tjtesseseges magungk ayanlasanak utana.

Mjuel ez el mult napokban az felgtek emberj atal, az mj hatalmas czasarunknak, mene uala nemjnemű tjtesseseges leuele az feölsegtek feyedelmehoz, melyre akarattyok auagj ualast tetelek mj legjen ez jdejg megh hozzank nem jűue, kjnek ugi mint az fels. czasar portajan harmjncz napot hattak.

Kerjűk azokaert felsgteket (az napnak reoujd uoltaert) hogj az feyedelemnek ualast tetele mj legjen, flgtk nekűnk bjzonyos napra jelentene megh, kjreöl tudnak mjes bizonyos ualast jrny az mj hatalmas czasarunknak, es vezjrűnknek. Isten legjen uelűnk. Datum Bude 9 die Augustj anno dominij 1589.

Ferhat passa, Budan az hatalmas teőreők czasarnak feo helytartoya es gond uiseleőye.

[Kivül magyarul : Ernő herczegnek.]

429.

1589 augusztus 10.

Ferhát basa Rudolfnak.

Kelletek mj nekűnk mostanj leuelűnk atal felsegteket busjtanunk ez szegeny marosjak feleöl, kjk jnnet az mj Htls czasarunk samara uadnak, onnet kedjg erteők hogj az felsegtek szamara uolnanak: kjket mj jnnet az mj felejnktűl mjnden renden leueőktűl, szeöt megh az Htls czasar kencz tartogatules ugj annyra otalmazzuk, noha az Htls czasar annak paranczolta fjzetnj eűket, hogj az mjt elejtűl foguan soktak adnj az mj Htls czasarunknak, annal egjebet rajtok nem hagjunk uennj, hanem ha eű magok szabad akarattjok szerent az mj tjtesseseguel akarnak lennj.

Erteők kedjglen hogj az feölsegtek alat ualo vrak es tjtartok kjknek bjrtokok ala engette uolna feölseged eűket, sok

kwleomb kwleomb fele fjetesekuel jnsjgeghuel haborgatnak ewket, kjknek megh fjetesere es el szenuedesere semmjkeppen elegek nem lehetnek: kjket hogj ha felsegeöd meg nem fenyvend leuele atal, es ez megh neuzet varosnak megh maradasara, es epwletjre, egy bjzonyos leuelet felseged nem adand, hogj az mjnemw fjetest elejtwl foguan soktak felsegednek adnj; ezutanes abban megh maraduan fjzessenek, hjdgje bjzonnyal felseged, hogj ezeknek semmjkeppen maradasok ot az feöldeön nem lehet, hanem az mj htls czasarunk paranczolatlyabol, kjt Budara, kjt Pestre, kjt azokon feleöl leueö varasokra el kwldwnk, houa az felsegtek emberjnek kezek el nem erhet. Akarok azokaert fiketes ezeknek fjetesekrwl bjzonyossa tennj: legeleöseör azokaert, ugj mjnt felgd szamara fjetnek negjuen fltot, a' nekwl dezma penzt ugj mjnt ket szaz eötuen fltot, kjket ew magogh sem nehezelnék, de ez felet, kjuel nem tartoznanak, ugj mjnt Forgacz Imbrehnek es Racz Palnak, kjket rajtok ugj mjnt egj jspant hattatok uolna: mely jspanok feleöl mjkor egjszer felsegedet megh talaltak uolna ily kegjelmes ualast teöt flgd akkor nekjk: mjuel hogj ugj mond az mj attyank adot uolt thjteket ezeknek kezekben tjstwl: twlwk azokaert el nem ueslek de hogj ha ezeknek holtok teörtenendjk, e' fele tjst tartoktul sabadosok legjenek, adnak mjnden estendeönket mjnd az ketteönek ugj mjnt hetuen eöt eöt fltot es egj egj szeönyeget egj egj hordo bort es egj egj ujzat.

Mjuel kedjglen, hogj ewk az feölseged kegjes ualassahoz tartottak magokat, Racz Pal ugj mjnt három estendeje hogj megh holt uolna, ez három estendeötwl foguan Racz Pal szamara, senkjnek semmj nem fjzettek: mostan azokaert azt az három estendeöre ualo fjeteseket kjuel Racz Palnak tartoztanak uolna, az kamoras vrak megh keuannyak rajtok, mely az felgd fogadasual ellenkedjk, merth az mjt egjszer az fejedelmek fogadnak az megh nem masoltattathatjk.

Annak felette Leuanak epjtesere mjnden estendeönkent ereössak szerent uesnek hatuan hatuan fltot: most ujszontag uyonnant keuannak rajtok ki ez eleöt sokas nem uolt ugj mjnt hatuan fltot kjraly szamara monduan. Ez ket dolog mjnt uagjon ugj mjnt hat holnapja hogj egj embereket az komoras vrak fogua tarttyak: mely dolgoghat mjnd jsten es emberek eleöt meltatlanoknak jtjlwnk lennj. Ha azokaert felsegd ez varast otalmaznj akarja ez ket dolog feleöl az mj kezwnkben menedek leuelet kwldgjeön es az embert el boczattassek kjhez kepest merjenek szegenyek megh maradnj, es mjnd felsegednek es mjnd az mj htls czasarunknak lehessenek eöreökeös

jobbagj kjrwl felsegedtwl kegjelmes valast uarunk. Isten uelwnk.

Datum 10 dje Augustj: Anno dominj 89.

430.

1589 augusztus 23.

Ferhát basa Ernő főherczegnek.

Jwue mj hozzank az felsegtek leuele, ezen honak ugj mjnt huson ketteödjk napjan, melybeöl leg eleöseör erteök, hogj megh az keöuetek, az mj fejedelmwnknek ujtte paranczolattya feleöl semmj hjr, nem uolna, kj feleöl ez el mult napokbanès jrtunk uala, hogj harmjncz napot hattak uolna mj nekwnk, az hjrnek kwldesere az mj htls fejedelmwnknek portajara: kerjwk azokaert megis felsegedet mjnt szomsed vr baratunkat hogj ha lehetseges jgyekezzek hogj mennel hamarab lehet mjnket hjrrel ertetnj.

Az mj az fejer uarj bek dolgat jlletj, jgaz, hogj sem neki, sem az thj felejteknem nem kellett uolna czelekednjek de az mj megh leöt azt ujssa nem uohattyuk, csak hogj ezutan ne legjen, mert hogj ha esendjk bjzonnyal hjdgjetek hogj mjes uizont hasonlatoskepen ujssa terjtywk.

Az sjget varj bek dolga feleöl megh è kedjg mj nekwnk semmj hjrwnk nem uolt, azert jm annak ès leuelet jruan megh paranczoltuk, hogj az fele dolog nekwl el legjen, mert az sem jsten sem ember eleöt nem melto.

Touabba az Palfj Mjklos ew nãa tjstj alat uadnak harom faluk kjket az htls czasar adot az budaj kapjtannak, kjknek harom uagj negj estendejeès uagion hogj be nem jwtték, kerjwk azert felsegedet mjnt szomsed vr baratunkat hogj felseged paranczolna Palfinak, hogj ez falukat kenzerjtene az be jwuettelre es fjzetesre, hogj szwketsenek mjat ualamj bwntetes ne essek rajtok, az faluknak neuök Gjmes, Zent benedek es Konood. Isten legjen uelwnk. Datum Budæ 23 dje Augustj. Anno dominj 89.

431.

1589 szeptember 1.

Ferhát basa Ernő főherczegnek.

Föölseges vr, nekwnk szomsed vr baratunk: mjnden hozzank jllendeö magunk ayanlasanak utanna. Jwue mj hozzank

az feölsegtek leuele Palfj eŵ $\overline{ng\grave{a}}$ bjzonyos embere atal ugj mjnt Augustj 30. kjbööl erteök mjnden panastokat hogj mj sereget gjŵttenenk, oka mj uolna, (mjuel az ket htls feyedelmek keözeöt ualo frjg ellen tusakodnek) nem tudnatok etc. mely jgaz de oka egj az hogj Nadasdj egj nehansor jmmar Fejer uar ala jŵt es ment nagj karokat teuen, mas feleöl Palfjès nagj ereöt gjŵtuen melleje az ostrogonj Czjger delen ala jŵuen, semmjt nem hasnaluan uele megh ujssa tert, kjt ugj erteöttwnk hogj sandeka Nograd uolna, azert hogj ha eŵk ugj czelekednek mjes semmj nekŵl nem akarjuk hadnj, most azert mjnd az atal az eösue gjŵlt sereget el oslattuk, mellyet felsegtekŵlès keuanunk hogj az veg beljeknek megh paranczolan uestegsegben legjenek hogj ualamj haborusag ne keö-uetkeözsek keözeöttwnk.

Isten uelwnk. Date Bude 1 dje 7 brjs Anno dnj 89.

432.

1589 szeptember 1.

Ferhát basa Pálffy Miklós főkapitánynak.

Mj Ferhat passa . . .

Ngos vr nekwnk szomsed baratunk. Jŵue mj hozank az ngd leuele edgjŵt az herczegeuel egjetemben, kjbööl erteök mjt jry: az mjnt azokaert ez elöttès egj nehansor megh jrtam hogj az ostrogonj bek atal az kj tartomant megh ŵttettwnk uala, annak oka leöt Dobo, az eŵ Nograd ala ualo jŵueteljuel, de az masjk jgjekezet feleöl, Solymos feleöl kjt jelentès, abban semmj hjrwnk njnczen s. mj atalunk, (ha uoltes) nem uolt mjg azokaert, bekesegeben es uestegsegben leendetek thj, mj tŵlwnk semmj oly dolog kj az bekesegeuel ellenkeöznek nem teörtenjk, de ugj adak ertenwnk hogj thj nagj ereöuel, az ostrogonj Czjgerdelen ala jŵuen, ot semmj hasnot nem lel-uen el mentetek, es szandektok Nogradra uolna, kj hogj ha leènd, megh bjzonyoskeppen ujssa uarjatok. Isten uelwnk. Date Bude 1 dje 7. brjs. Anno dominj 89.

Derujš ljtcratus manu propria
ex Debreczjn, pacem et salutem
à dno deo propter suum, et
fjdelem quendam vjr[um].

[Kivül.] Az Nāgos es beczwilletes vjtezeleö nemes vrnak Palfj Mjklosnak, az romaj czasar fvw gond uyseleöyének Vyuarat, nekwnk szomsed baratunknak adassek.

433.

1589 szeptember 12.

Ferahát basa Ernö föherczegnek.

Feölseges vr nekwnk mjndenben tjsteletes somsed vr baratunk. Jwue mj hozzank az thj leueletek ugj mjnt ezen honak 10-djk napjan, kjben az mj felejnknek eösue ualo gjw-lekezetekrwl panasolkodjk, de az mjnt ez el mult napokban az mas leueletekre megh yrtam uala hogj mj nekwnk ez gjw-lekezetuel semmj gonos sandekunk nem uolna, hanem ha az thj felejte adnanak okot rea, szeöt meg nemès czeleketwnk semmj oly dolgot kj az frjgnek ellene uolna, de az thj felejte, az keöuet ki jwue megh az htls czasar portajarul, ynnel kj jnduluan, mjnekwnk mjndjart Dregelybeöl hjr juta hogj alaja menuen egj nehany aszszony allatokat gyermekekuel el ujttenek es egj nehany fjrffjakat le uagtanak, ugj tehat nem mj hanem thj, es az thjejte lennetek mjnden ellenkeözeö dolgognak okaj, de mjnd az atal emberemet kwldeöttem, hogj az eösue gjwlt nep el osollyon, de hogj ha onnat az thj alatatok ualoktul ualamj ellenkeözeö dolog teörtlenendjk hjdgjetek bjzonnyal hogj mjes el nem szenuedgjwk.

Touabba egj nemjnmw louas hadnagjtok Tataban, egy rabjat az vallj dizdar hjt leuelen el erestuen megh nem alkodhattak egj mas keözeöt, most jmmar mj reank jrogat erette hogj az mj rabunkat tarttya megh erette, ez azert ha melto legjen auagj nem megh jtluen, flgk ugj jrjon az megh neuzet hadnagjnak feleöle kjnek neue Horuat Pal, ez dologbol ualast uarok. Isten uelwnk. Datum Bude 12 dje Septembrys: Anno dominj 1589.

434.

1589 szeptember 13.

Ferahát basa Nogarola Ferdinándnak.

(Cs. és kir. hadi levéltár. — 1589—9.—5.)

Mj Ferhat passa . . .

Keöszeönetwnknek es mjnden hozzank jllendeö tjstessegese dolog beli baratsagos magunk ayanlasanak utanna. Jwuenek

mj hozzank az budaj pestj bjrak es polgarok, kjk jelentek mj nekwnk, hogj egj jobbagjokat, tudnj jljk Borbely Baljnttot, uele harom jobbagjokat egyetemben az czjtnekjek utokban jwuen megh fogtanak, marhajokban szakmant teöttek. Mjkor kedjg ez budajak erteök kültek uolna jly ualassal eresteöttek eöket, hog ha adot adandanak el erestjk eöket mely dolgot nem tudhatunk hogj ha ngtoknak hjreuel uagjone, auagj njncz. mjuel kedjg hogj è kedjg az mjnt erteöttwk, soha budaj es pestj varos beljek magjarnak adot nem attanak meg kjrallyok jdejebenis, szeöt megh teöreöknek sem adnak.

Kerjwk azokaert ngtkat mjnt szomsed vr baratjnkath hogj ez felwl megh neuezet jobbagjokat mjnd marhastul el erestesse, mert az mj è kedjg sokas nem uolt, ez utan sem akarjuk hogj legjen. Hogj ha kedjglen ez uttal, ez megh neuezet emberek marhastul el nem erestethetnek, az kjralt eöneön magat talalom megh ereötte, ha ugès nem leszen mas kep-penis rà kel gondolnunk. Isten uelwnk. Date Bude 13 dje Septembris anno dominj 1589.

[Kivül.] Az tekjntetes ngos vrnak Nogarolj groff Ferdj-nandusnak, romaj czasar eö feölsege tanaczanak es feö hely tartojanak Gyeöreot nekwnk szomsed ur baratunknak adassek.

435.

1589 szeptember 19.

Ferhát basa Ernő főherczegnek.

Feölseges vr nekwnk mjndenkor szomsed vr baratunk: mjnden hozzank jlendeö tjstesseges magunk ayanlasanak utanna. Ez dolog feleöl kelletek jrunk mjuel tudgja felseg-tek az mjnemw leuele auagj paranczolatya ment uala az mj htls czasarunknak, az feyedelemhez kjre ugj mjnt harmjncz napot hattak uolt az ualas tetelere, kj mjben alljon es mjrwl ualo legjen, hjsem hogj è kedjg hjretekuel uagjon, de fwkep-pen hjsem hogj az fw keöuet atal jobban megh ertettetek kjnek jmmar nem harmjncz napja de majd harom holnapjaès leszen, most azokaert ujzont uuyonnan nekwnk paranczolat jwt az mj htls czasarunktul, hogj è dologra kjrally eö felsegenek feleletj avagj akarattya mj legjen, mennel hamarab lehet ereölkeödjwnk hjrt kwldenye, kjre ujszont ugj mjnt harmjncz napot hattak.

Kerjwk azokaert felsegedet mjnt mj nekwnk mjndenben

bjzot szomszedunkat hogj ez dolog uege sakadasaual ne kesetek hanem jgjekezzetek azon hogj mennel hamarab lehet mjnket bjzonyos hjrrel ertessetek, kjre kepest tudgjunk mjes bjzonyos ualast tennj az mj htls fejedelmwnknek: ezen dolog feleöl kenserjttetenk kjraly ew feölsegenekès irnunk, ez mj leuelwnket azokaert semjt ne keslellye flgd, hanem kwldgjetek el, hogj az mjnemw ualassa leènd ew feölsegenek myes erthesswk leuele auagj embere atal. Isten legjen uelwnk.

Date Bude 19 dje: Septembrjs: Anno: Dnj: 89.

Ugyanily (szószerinti) levél ddo 1589 7. okt. Ernő főhercegnek, harmincz nap helyett «negjuen» van benne.

436.

1589 szeptember 26.

Halil, a budai basa titkárja, Thúry Márton komáromi vicze-kapitánynak.

Gróf Pálffy senioratus levéltára Pozsonyban: arm. i. lad. 4. fasc. 9. nr. II. 4.

Keöszeönetwnknek es tjestesseges dolog belj szolgalatunk ayanlasanak utanna. Jwue mj hozzank az ked leuele az mj urunk ew ngā rabja Farkas Pal feleöl, jollehet mj magunkgban ugj uegeztwk uala hogj soha wtet mj ualtczagon kj ne eresswk, mas ember szaua atal, kjert az Paxj Gyeörgj hjt leuelet ujssaès kwltwk de mjuel az thj ktek leueleès ere bennwnket es az szegeny raboknakès keönyeörgese arra jndjta mjnket hogj az elebbj fogadasunkban megh maradnank.

Azokaert az ked kedueert baratsagaert es az rabok keönyeörgeseert hattunk nekj 20 napot, ugj hogj vagj az szarczat uagj kedjg fejet ez hus napra be hozza, hogj az jt ualo szegenj kezes rabok mjatta megh ne nyomorodgjanak, ez hus nap alat azert az uegbelj sokas szerent ha holta teörtlenendjk kar mjek (!) testeuel megh elegendwnk, de ha ez napot el mulatuan holta teörtlenendenek az valtczagat kedtwl uarjuk, azert ked ugj ereöltesse reà hogj semj se ked ew mjatta kart ne uallyunk Isten uelwnk.

Date Bude 26 dje Septembrjs Anno dnj 89.

Halul kyhaya, az ngos Ferhat passanak fw godgja ujseleöye.

[Kivül.] Az tjesteletes beöczwilletes vjtezleö fjrffjunak Thurj Martonnak komoranj vjce kapjtannak nekwnk szomsed baratunknak adassek.

437.

1589. szeptember 28.

Ferahát basa Pálffy Miklósnak.

(Gr. Pálffy senioratus levéltára Pozsonyban: arm. 1. lad. 3. fasc. 4. nr. 4—j.)

Mj Ferhat passa . . .

Ngos vr nekwnk szomsed baratunk mjnden tjestesseges dolog belj magung anyanlasanak utanna. Jwue mj hozzank az ngd leuele nemj nemw rabok dolga feleöl: ennek eleöttes azert egj nehansor jrtam hogj mj hozzank nem jlljk, hogj mj mas emberert peörwlywnk es jgazat es tegjwnk, hanem hogjha oly kezes rabyay uadnak azok keözzwl edgjet kwldgjeön be ngd kepedben es jt ha teöruennyel el erendj rajta annak utanna az jgaz tetel mj dolgunk. Isten uelwnk. Date Budae 28 dje Septembrjs: Anno dnj 89.

[Kivül magyarul: Pálffy Miklósnak.]

438.

1589 október 8.

Ferahát basa Pálffy Miklósnak.

(Gr. Pálffy senioratus levéltára Pozsonyban: arm. 1. lad. 3. fasc. 4. nr. 4—k.)

Mj Ferhat passa . . .

Ngos vr nekwnk szomsed baratunk, keöszeönetwnknek es hozzank jllendeö tjestesseges magung anyanlasanak utanna. Jwuenek hozzank ngdk nemj nemw rabyay, kjk hozanak eleönkben egj nemj nemw fjrffjat uasban ueruen, kjt jelen-tenek hogj uolt uolna az ngd el szeökeöt rabjanak attyafjja, de mjuel hogj az mj hjtwnk nem tarttya hogj mas adossaga mjat thj keözzetek szabad embert akarattya ellen kwldenenk, megjs mjnd az atal, ezt czelekedem ngdert hogj megh keze-sjtem es megh eskwtom hogj ujssa hazajaban menuen az

n̄gd rabjajual, ualamje lend az el szeökeöt rabnak, mjn-
denet el aduan az rabok kezeben adgja mjg az adossag kj
tellyesedjk.

Kerjwk azokaert n̄gdt mjnt szomszed vr baratunkat, hogj
ez szegeny kezes rabokat ez uttal mj erettwnk megh ne
haborgassa, hanem napot hagjuan nekjk, alkolmatost; mjuel
hogj messe uagjon az rab ahol hazaja uagjon, zjnten az tenger
melle franczja hataraban, es mj leuelet adunk nekjk hogj
uagj az ualtsagat uagj kedjg az rabot ualahol kaphattyak de
ez uttal az ngnak megh kel lennj. Isten uelwnk. Datae Budae
8 dje Octobrjs. Anno dj 1589.

[Kivül magyarul : Pálffy Miklósnak.]

439.

1589 október 13.

Ozmán vácsi főharminczados Pálffy Miklósnak.

Gr. Pálffy senioratus levéltára Pozsonyban : arm. 1. lad. 3. fasc. 4. nr. 6.

Myndon hozzank illendő tisztóságos dologbol való szóm-
szed baratziajunk ayanlasanak vtana : meg adak mynekónk
az keg : leüelet melliet irt keg : mynekónk azmy rabünk Kis
Imreöh felöl, miuel hogy sok panazolkodással ir mynekónk
keg afelöl, hogy egnehany rabia volna kegnek idebe, kik sar-
czokkal el zöktenek uolna, es kezesöket az kezessegben hattak
volna. Efelöl azert io szomszed baratom illien keppen erczed
meg. Nem fogok felöle emleközny, hogy en egj rabiatis keg-
nek sem hit leüelem által, sem peniglen kezessegómön kj
vettem üolna, ahol peniglen az en hit leuelemeth valamellikert
költem üolna, en akarom latny, my miatünk kegđ karban nem
esik tudom, söt en ha panazolkodasomnak hele volna inkab
panazolkodhatnem, mynd egy felöl smynd mas felöl mynd
kegnek smynd az feyedelemnek. Miuel hogy Kiliman Andras
erös hit leüeleüel kezessegómön kj bocziatam az eó komornin-
kiat, es az szegeny arúaknak meg kelletek ennekom fizetnom
egy penzigh az kezessegöt, ha kegnek rabiay mentenek el
hezom voltanak kezesök erőtte, tudom kiky fölet, orrat, vyat
fogat kótötte erőttök, kegđ azoknak sarcziat onnan azoktül az
kezesöktöl kiuanhattia, kordeban tudom egyet sem bocziatot
sem ingien sem jstenert el bennök, hanem im modgiaüal
bocziattad, en ez orszagnak vgymint keg : nem vagiok vra,

es nem parancziolhatok senkinek mynthogy keg . Dwnan innen kiralykepe es gonduyselöye azmint iryays keg: maga felöl (túdomis ezokaert az regj baratcziagnak meg maradasaert, es zomszedcziagúnkert nem varuan kegto! semikeppen, hogy keg az en rabomat meg tartoztatta volna mert nem emleközóm felöle, hogj soha en kegnek karara űoltam volna, söt igyeköztem myndónben kegnek baratcziagall lennóm mas az hogy az kegnek rabiaynak se uoltam el menesóknak oka, hanem en az en dolgomat tüttem, abban űoltam zorgalmatos, senky rabiát nem eörzöttem, azmynt es mymoddal bocziattam volt Kis Imröhötis en tudom sbezonial hidgye keg: hogy elis jarok az dologban, hogyha az en rabom meg nem lezon, azmynt kótóttek magokat felöle az kezesok, Mankúczotis, es Kazap Huzaint azmyt keg: bocziatta el nem tudom, az rabok veresege felöl peniglen az irhatom, hogy keg: az keg: rabiainal zabad, mys azmy rabiainkal: azon keppen de azert nem illik semikeppen fő embórok leűen hozzank, hogy illien dolgót az szegeny niomorűltakon czelekódgyiónk, hanem jóűendó baratcziagúnk meg maradasaert kóldgie meg keg azmy rabúnkat helere, my nem kiűaniok az maset hanem meg elegizónk azmy rabúnkall. Ahol az meg nem lezon, bezonial hidgye keg felólónk hogy az kótes zerent el jarok az dologban Isten tarczion meg benetóketh: Date Vaczie 13 Octobris secűndűm noűűm, Annj 1589.

Ozmanj bek vaczy fő harmincziados
keg: zomszed barattia.

[Kivűl magyarul: Pálffy Miklós ujvári főkapitánynak.]

440.

1589 október 29.

Ferhát basa Ernő főherczegnek.

Mi Ferhat passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh, nekűnk szereteő szomszed baratunk. Keőszeonetűnk es magunk ayanlasanak vtanna. Az mi kegyelmes vrunk feiedelműnk, az hatalmas czaszar talalta megh feölsegteőket az fogoly begeők, feleöl, ez hogy az tisztessegeős ayandekbannis, kett esztendei ayandek marat uolna hatra, kire feölsegteők, mind ez ideigis semmi ualaszt nem ada, mely dologbol az hatalmas czaszar, mind szűntelen czauusat boczattya hozzank, akar bizonyossa tetetni, az tisz-

tessegeős ayandek dolga, es az fogoly begeők dolga miben al, im mostan ismeg uyonnan iuta az hatalmas czaszar czauusa ez ualasz tetelnek kesesenek okat akaria, az mi kegyelmes vrunk feiedelmwnk megh tudni, keriwk azért feölsegteöket, hogy ez dolgokrol minden kesedeleomnelkwl, aggyon feölsegteők bizonyos ualaszt mi nekwnk, hogy mys mindeneökreöl tuggyuk bizonyossa tenni, az mi këgyelmes feiedelmwnket, mert az hatalmas czaszar czauusa az valaszt itt uaria. Ezzel egyeteömben ayanlyuk feölsegeödnek io akaratunkot, es szomszedsagunkot. Datum Budae ante penultimo Octobris, anno domini 1589.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

441.

1589 október 29.

Ferhát basa Ernő főherczegnek.

Mi Ferhat passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh, nekwnk szereteö szomszed barátunk. Keöszeonetwnk es magunk ayanlasanak vtanna. Akarank feolsegeodet leuelwnk által ebbeöl megh talalnunk, hogy mioltatol foguan az mi kegyelmes feiedelmwnk es feölsegtek keözeöt frigy uagyon, az aros nepek mind innen smind onnan szabadon iwtttek es mentek az eö kereskeöteseök szerent senkiteöl semmi bantasok nem uolt, ez elmúlt napokban penig egy buday es pesty iobbagyunkra Feir uarrol iwteőkben az czesniekiek talalkozuan, marhaiokot feöl dulan mind el uittek, es eö magokat azon feolwl fogua el uittek, iollehet eö magokat egynehany nap muluan el boczattak, de marhaiok, kit toluay modon el ueöttek, mind ez ideigis oda uagyon, keriwk azért feölsegeodet, paranczollya meg feolsegeöd minden uegekben, az szegeny kereskeödeoknek lehesseön az eö kereskeodeseök mindenwt bekesegeős utok, azonkeppen az czesniekieknekis paranczollya meg feolsegeöd, az toluay modon el ueöt marhat, aggyak meg az mi szegeny iobbagynknak, innen az mi alattunk ualoktol, ha ualakinek ualami bantasa lenne, feölsegeöd aggya tuttunkra, es mi gondot uiselwnk rola. Ezzel egyetomben feölsegeödnek ayanlyuk io akaratunkot es szomszedsagunkot. Datum Budae ante penultimo Octobris. Anno domini 1589.

[Kivül magyarul: Ernő herczegnek.]

1589 november 9.

Ferhat basa Ernő főherczegnek.

Mi Ferhat passa . . .

Feölsegeős Ernestus herczegh, nekőwnk szereteő szomszed baratunk. Keőszeőnetőwnk es magunk ayanlasanak vtanna. Mint hogy mindenkoron igyekeőztőwnk azon, hogy itt ez szomszedsagban feölsegeőddel szep bekesegeben legyőwnk, ezokaert ennek eleőtte egynehanszor talaltuk megh feölsegeődet leuelőwnk által, ez el mult napokbannis feölsegeődnek attuk uala tuttara, (hogy az hatalmas czaszar portaiarol az mely feölsegteők embeore postan feölsegtekheőz feöl ment, az tisztesseseges ayandek feleöl ki hatra maradot, es az fogoly begeők feleöl) mind szőntelen az hatalmas czaszar czauusa iő hozzank, akaria az hatalmas czaszar az mi kegyelmes feiedelmőwnk megh tudni mi legyeön annak az oka, hogy feölsegtek mind ez ideigis arra ualazt nem ada, minthogy feölsegeőd az mi leueleinkreis semmi ualazt nem adot ez ideig, mijs az mi kegyelmes feiedelmőwnknek semmi bizonyos ualazt nem tuttunk adni, ez holnapban immar kett czauus iőt, es nem tuggyuk mi ualaszszal az hatalmas czaszar portaiara uiszza boczatani, keriwk azert feölsegeődet baratsagossan, feölsegeőd kesedelem nelkwl tegyeön mindeneőkreöl minket bizonyossa, hogy mijs az hatalmas czaszart tuggyuk mindeneőkreöl bizonyossa tenni, mi io akarattunkbol ezt aggyuk feölsegeodnek tanaczul, hogy az tisztesseseges ayandekot kesedelemnelkwl boczassa ala feölsegeőd, az mellet az mi szandeka feölsegeődnek az fogoly begeők feleöl, az hatalmas czaszarnak iria megh feölsegeőd az tisztesseseges ayandek tuggya feölsegeőd mennel hamarab erkeözik, annal inkab iob keduel lattya az hatalmas czaszar, hol penig feölsegteőknek ugy teczenek hogy az begeőket kwlđi eleb ala auagy az tisztesseseges ayandekual eggyőt, aztis lassa feölsegeőd de minket mindeneőkreöl feölsegeőd kesedelemnelkwl bizonyossa tegyeön, mi feölsegeodnek es az feölsegteők orszaganak iott akarunk, latta feölsegeőd mostan az tatar mitt czelekeődeöt, nem akarnank hogy az feölsegtek orszagara ualami gonosz keüetkeöznek, ez okaert io akarattunkbol akarank mind ezeket feölsegeődnek tuttara adnunk. Valazt uarunk feölsegeődtwl. Ezzel egyeteomben ayanlyuk feölsegeődnek io akarattunkot es baratsagunkot. Datum Budae 9 Nouembris. Anno domini 1589.

[Kivül latinul: Ernő főherczegnek.]

1589 november 12.

Ferahat basa Ernő főherczegnek.

Mi Ferhat passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczegh, nekőwnk szereteő szomszed barátunk. Keőszeonetőwnk es magunkayanlasanak vtanna. Megh hozak mi nekőwnk az feölsegeöd leueleit, melyben iria feölsegeöd hogy ennek eleötte ugy mint ket esztendeöuel Horuat Pall, boczatta uolt egy rabiát be, az waly uitezeők hitt leuelere, kik mind ez ideigis sem az rabot ki nem kőwdeöttek sem sarczarol megh nem elegiteöttek, es az okaert tartotta megh az mi rabunkot, de hol sem az mi ideönkben nem leöt az az dolog, sem penig mi hitt leuelőwnket nem attuk az eő rabiáert, egy hituan louasznak mi szőwksegh uolt az mi rabunkhoz ualami keözit artani, sem nem tuggyuk kiczoda az eő rabia, sem penig nem tuggyuk kiczoda kezessegere boczatta ki, lam az teöb uegbeli uitezeök az kiknek rabiok uolt ide be, az kezes rabokban egyyet egyyet be boczattak hozzank, kikteöl az dolgot megh ertuen, mindeniknek dolgat el igazitottuk, azonkeppen Horuatt Palis, ha mi hozzank az kezes rabok keozzól egyyet be boczatot uolna, ez dolgotis el igazitottuk uolna, nem illeöt uolna eő neki az mi rabunkhoz keözit artani, azert paranczollya megh feölsegeöd Horuat Palnak, oknelköl az mi rabunkott ott ne tartsa, mert io nem keöuetkeözik beleole.

Touabba ennek eleötte ualo napokban egynehany leuelőwnk által talaltuk megh feölsegeödet baratsagbol, (hogy az mely feölsegteök oratoranak embeöre Constantinapolybol postan feölsegtekhez boczattatott, az hatra maradot tisztesseges ayandek feleöl, es az begeok feleöl) mind szőwntelen kerdeözi az hatalmas czaszar czauusa által, az ualasz tetelnek kesedemének oka mi legyeön, kire mint hogy feölsegeöd mind ez ideigis semmi bizonyos ualazt nem adot, nekőwnk, mijs az mi kegyelmes feiedelmőwnknek semmi ualazt nem tuttunk adni, mi feölsegteöknek iouat akariuk, azert keriwk megis feölsegeödet baratsagossan feolsegeöd kesedelemnelköl, nekőwnk aggyon mindeneökreöl bizonyos ualazt, hogy az mi kegyelmes feiedelmőwnket mijs mindeneökreöl tuggyuk bizonyossa tenni. Ezzel egyeteömben ayanlyuk feölsegeödnek io akaratunkot es baratsagunkot. Datum Budæ. 12. Nouembris. Anno domini 1589.

[Kivül latinul: Ernő főherczegnek.]

1589 november 23.

Ferhát basa Rudolfnak.

Mi Ferhat passa . . .

Feolsegeős romay czaszar, nekőwnk tiszteölendeő szomszed vrunk barátunk. Keőszeonetőwnk es magunk ayanlasanak vtanna. Az hatalmas Isten ki feöldet mennyet, es mindeneőket semmibeöl terempteöt, ki egy, kinek tarsa ninczen, annak segetsegebeöl es engedelmebeöl, romay mediay. arabiaiy, aczemy, siriay, jemeny, cypriaiy, es az nagy Constantinapoly ezeön kiuól az tengereön tul, es innen ualo orszagoknak az mi hatalmas czaszarunk czaszara leuen, ez feölsegeős hatalmas gyeözhetetlen czaszarunknak, ennek eleötte ualo el fogot begeők, es az hatra leueő tisztesseseges ayandek feleöl, es feölsegteőknek bekeuel ualo megh maradasanak leuele feölsegeöd-höz menuen, azoltatol foguan mind ez ideig, hol az feölsegeős hatalmas gyeözhetetlen czaszarnak, szőwkseg uolt uolna erreöl hirt adni, mind azon altal mind ez ideig semmi hir nem iőue, ez dologert az feölsegeős hatalmas gyeözhetetlen czaszar paranczolattya mind szőwtelen iőteön iő, azert enny ideig ualo bizonyossa nem tetelnek oka nagy dolog iol tuggyuk mind azon altal, hogy enny ideő el muluan ebben, az feölsegeős hatalmas gyeözhetetlen czaszarnak paranczolattyara ualo kesedelmes ualasz tetel nehességere uagyon, miuel hogy feölsegeodteöl ez dologbol ualazt kiuan, azert keriówk feölsegeödet szeretetuel, hogy mind az begeők, mind penig az tisztessesgeős ayandek dolga miben allyon, mostan mingyarast minden kesedelemnelkőwl feölsegeöd bizonyossa tegyeön, azert az feölsegeős hatalmas gyeözhetetlen czaszarnak, ki hatalmas es szar nyat ki teriesztheti, akarattya ez, hogy mingyarast az eő feölsege paranczolattya szerent, feölsegeöd erre ualazt aggyon. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budæ 23. Nouembris. Anno domini 1589.

[Kivül latinul: II. Rudolf választott római császárnak.]

445.

1589 deczember 2.

Ferhát basa Rudolfnak.

Mi Ferhat passa . . .

Feolsegeős romay czaszar, nekőwnk tiszteölendeő szomszed vrunk barátunk. Keőszeonetőwnk es magunk ayanlasanak vtanna. Juta mi hozzank 1. Decembris az feölsegeöd postaiara, kit ualazzal boczatot feölsegeöd az hatalmas czaszar portaiara, kitt mind az uele ualo szolgálual egyeteömben egy oraig sem tartoztattunk, hanem az feölsegeöd kiuansaga szerentt hiő emberőwnket melleie aduan, az hatalmas czaszar portaiara kisertetuen boczattuk.

Touabba, iria feölsegeöd, hogy Nadasdy Ferencz, az harom teöreökeöt hogy karoban uonatta uolna, nem oknelkőwl czelekeötte, mert innen attak uolna okot rea, azert az sem onnan sem innen nem io dologh, azt nem akariuk, azert feölsegeöd paranczollya megh mindeneoknek, az fele kegyetlen, es egyeb ellenkeödeő dolgot el tauoztassanak, mi megh paranczoltuk, minden uegbeli begeöknek es uitezeöknek hogy semmi oly dologra okotne aggyonak, ha ki penig ualami oly dolgot czelekeodnek, altalan foguan bőntetlen nem szenuegygyőwk. Isten eltesse feölsegeödet. Datum Budæ. 2. Decembris. Anno Domini 1589.

[Kivül latinul: II. Rudőlf római császárnak.]

446.

1589 deczember 2.

Ferhát basa Ernő főherczegnek.

Mi Ferhat passa . . .

Feolsegeős Ernestus herczegh, nekőwnk szereteő szomszed barátunk. Keőszeonetőwnk es magunk ayanlasanak vtanna. Juta mi hozzank 1. decembris, az feölsegteök embeöre, kit postan az hatalmas czaszar portaiara boczatot feölsegteök, mely postat az feölsegteök kiuansaga szerent egy oraigh sem kesleltőwk, hanem hiő emberőwnket melleie aduan, mind az uele ualo szolgálual egyeteömben, az hatalmas czaszar portaiara kisertetuen boczattuk.

Touabba azon feölsegteök embeöre, megh ada romay czaszar eö feölsege leueleuel egyeteömben, az feölsegeöd leueleit, mellyekbeöl mindeneöket megh ertenk, de ahol feölsegeöd panaszolkodik hogy az mi alattunk ualo uitezeök, szinten az Canisa kapuiaigh mentek uolna, akaruan eöket lesre uenni, az mi nekwnk ez ideig hirwnkuel nem uolt, mert mi az mi magunk ayanlása szerent, mindeneöknek megh paranczoltuk hogy senki ualami ellenkeözeö dologra okot ne aggyon, azert im megh tuggyuk mint leöt legyeön az dologh, es mi gondot uiselwnk rola, im most ismegh uyonna mindeneöknek meg paranczoltuk, hogy senki ualami oly dologra okot ne aggyon, azert csak az feölsegteök alat ualok tarczak, az frigyheöz magokot, innen semmi oly dolog nem leszeön.

Ezeöknek vtanna, iria feölsegeöd, hogy az mely feölsegteök keöute ez eleöt ualo tisztessesges ayandekot, az hatalmas czaszar portaiara uitte, onnan megh teruen, panaszolkodot, hogy mi ualami kett keresztyen rabot tartoztattunk uolna megh, azert feölsegeöd megh boczasson, de mi megh nem tartoztattuk, mert ha mi tartoztattuk uolna megh, az teöbbitis megh tartoztattuk uolna, hanem az hatalmas czaszar portaiarol iwt paranczolat, feleöle, es azok nem szamlaltattak az teöbbi keozze, sem penig szabadsagra leueleök ninczen, iolehet az egyk itt megh holt, az masik megh ugyan uagyon, de migh az portarol paranczolat nem iw feleöle, semmikeppen mi el nem ereszthettywk.

Vegezetre, az hatra maradot tisztessesges ayandek feleöl, es az fogoly begeök feleöl, hogy egynehanszor leuelwnk által megh talaltuk feölsegeödöt, azt feölsegteökheöz ualo io akaratunkbol es baratsagbol czelekeöttwk, mert hamarsaggal az hatalmas czaszar portaiara az feleöl mi teölwnk ualazt uarnak, es ha ualami teörtennek ne mondhasa feölsegeöd, hogy mi feölsegeödnek szomszedgya leuen feölsegeödnek tuttura nem attuk, es feölsegeödnek gonoszat akartuk, azert keriwk megis feölsegeödöt baratsagossan, azokrol feölsegeöd kesedeleömenelkwl tegyeön bizonyossa minket, hogy mijs az mi kegyelmes feiedelmwnknek, az hatalmas czaszarnak tuggyunk bizonyos ualazt adni. Ezzel egyeteömben ayanlyuk feölsegeödnek io akaratunkot es baratsagunkot. Datum Budæ 2. Decembris. Anno domini 1589.

Post scripta. Feölsegeöd latta, az mely orszagbeliek az feölsegteök attyafiat megh fogtak uolt, az mi kegyelmes feiedelmwnk az hatalmas gyeözhetetlen czaszar, paranczolt az orszagh feleöl, es mingyarast miue teöttek, mostan az Keözeöl Bas czaszaris az fiaual Constantinapolyban be iwtt, ez ideig

ha be írt volna, sok dolgok leöttek volna, ezeöket feölsegtékhez ualó io akaratunkból, akarank feölsegeödnié tuttara adni.

[Kivül latinul: Ernö föherczegnek.]

447.

1589 deczember 22.

Ferhát basa Ernö föherczegnek.

Mi Ferhat passa . . .

Feölsegeös Ernestus herczegh, nekwnk szereteö szomszed barátunk. Keöszeönetwnk es magunk ayanlasanak vtanna. Megh hozak mi nekwnk az feölsegeöd leuelet, melyben iria feölsegeöd, hogy az mi kegyelmes feiedelmwnk az hatalmas czaszar, az mely leuelet romay czaszarnak eö feölsegenek irt uolt, mi paranczolatnak mondottuk volna, noha sem az mi kegyelmes vrunk czaszarunkhoz, sem mi hozzank sem mashoz nem illik, hogy eö feölsegenek paranczolna, kit mi nem gonosz szandekból, hanem feölsegteökhöz ualó io akaratunkból irtunk, mert ha ualami had tamadna, vagy ualami oly dolog teörtenek, mayd mondana feölsegteök, hogy mi itt ez szomszedsagban leuen, feölsegteöknek tuttara nem attuk, az mitt az portarol hallottunk, iollehet az feölseö az alsonak mindenkor paranczolhat, de mi mind azon által feölsegteöket nem szorgalmaztatnank, sem szorgalmaztattuk volna, ha minketis nem szorgalmaztatnanak, de szorgalmaztatnak, azért migh feölsegteök minketis mindeneökreöl bizonyossa nem teszeön, mi ualazt tudunk mijs az hatalmas czaszar portaiara tenni, hazugsagot nem irhatunk, az feölsegteök oratoranak embeöriben, ha feölsegtekhez feöl hoczattatnak, azok megh tuggyak mondani az vezereök mit czelekeöttek Constantinapolyban az mi embeörwnkeön, hogy mi innen semmi ualazt nem irunk, im most uyonna ismeg iutot az hatalmas czaszar czauusa; de az mint feölsegeöd iria, hogy romay czaszar eö feölsege, mind az begeök feleöl smind az tisztesseseges ayandek feleöl, mind az mi kegyelmes feiedelmwnknek az hatalmas czaszarnak, smind az wezereöknek, az alameneö posta által elegsegeös ualazt teöt, kiuel mind az mi kegyelmes feiedelmwnk az hatalmas czaszar, smind az wezereök megh elegeödnié, mely dologh ha ugy leszeön mi akariuk, talam ennek utanna minket sem

szorgalmaztatnak feleöle, mi sem feölsegteöket. Ezzel egyeteömben ayanlyuk feölsegeödnek io akaratunkot es baratsagunkot. Datum Budæ 22. Decembris. Anno domini 1589.

[Czimzés hidnyzik.]

448.

Kelet nélkül, 1589?

Ozmán aga váczi főharminczados Pálffy Miklósnak.

Gr. Pálffy senioratus levéltára Pozsonyban : arm. 1. lad. 3. fasc. 4. nr. 17.

Keöszeöneteöm vthan. Mindeön attyafiszagos barathsagomath ayanlom N: mint jo szeömszed baratomnak, Thowaba az en mastanny jraszom the N: semmi nem egieb hanem jm az N: rabya ky veolth volna az feyerwary ven embeör jowen mastann hozzank es kezde szyrwan beszellenny az w megh szarczolasath Ndall: azerth ell higgie N: hogy mind az N: passa eleöth es mind az tob vrak eleöth az Ndnak: jo hyreth neweth bezellette, mellieth mind az N: passa es mind feyenkenth nagy jo newen wettwnk, hogy jllien ven embeörth N: megh szanth es ky boczatad azerth az En kenyergeressem N: ez hogyaz egik loath engeggye ell N: az my kereszwnkre, jsmegh ha jsten elteth haszonlo barathsagall akarok N: ereötte leönny csak N: megh czelekeggie, merth bizoniara jgheön szegen embeör csak hogy jambor, es jo hirre newe vagion megh is mindenykwnk megh szegitty, jollehett megh az fiaerthis tartozik ith egy nehanny embeörnek, de jstenn reya segitty azerth. N: erre feöleötte kereöm jsm: ell feledwe nalam nem leszeönn az vr jsten eltesse N: sok eztenndeigh minnd az vitezeökell egieteömben. Datum Zenth Giorgj nap vthan valo szerdan jn Pesth.

N: minndeonben jo akaro barattia es szeomszedya

Ossmann Agha az hattalmas
 czaszar feo horminczodossa
 Vaczot.

[Kivül magyarul: Pálffy Miklós komáromi kapitánynak.]

PÓTLÉK.

I.

1564 június 8.

Mahmud basa* szabadságlevele Debreczen városának.

Eredeti, M. Nemz. Muzeum levéltára, Forgách családi levéltár.

Nos Mahmud Passa Divina Providencia, ac Caes:^a Clementia, Illustratus Budae, et Partium Regni Hungariae Gubernator, ac in hys praefatæ Caes:^{ae} Ma:^{tis} Consiliarius, Locumtenens.

Jwenek hozzam az debreczenj birak es polgarok, koniorgének, hogy regi törwenek szerent, az gonosz tewő embereket bwntetnie szabadsagot adnank, es meg engednők, azert my is, ez my lewelönkel szabadsagot attunk, hogy az ő varossokban, valameny gonosz tewő, es halalra valo embert fognanak, regj törwenek szerent, azakat meg buntessek szabadon, hogy ők is az hatalmas es giőzhetetlen czaszar szarniaj alatt, czenessegel elhessenek, es az gonozsag tewő embert, ő közzetek el tawazhassak es törwen szerent őket meg buntessek, es ez en lewelem ellen ok nelkyl ez lewel hordozo debrecenieket, ha feie kell, senkj ne bancza, ugy tugiatok, Datum Budę die 8. Junij anni 1564.

Hidaiet aga scripsit ad mandatum magnifici domini Passerproprium.

2.

1578 márczius 4.

Musztafa basa a borgátai biráknak.

Körmendi Batthyány-levéltár Missiles: Batthyány Boldizsár levelezése.

Mÿ Muztaffa passa . . .

Ezt akariuk my nektek Janos haza mellet borgatayaknak tuttokra adny, hog' az hatalmas chazar io akarattyabol, attunk

* V. ö. a 13. számú levelet.

my tyztwl tytöket eg' wytezlö ferfiwnak feyerwary Mwztafa Izpahianak, azert ez lewel latvan myndiarast jüietek be hozzaya, alkoggiatok megh wele, az alkwos wtan, az my az hatalmas chazar adoyat es izpahiatok iöwedelmet illety, ezten-dörül eztendöre szolgaltassatok igazan be, my fogadunk az my hitünkre, embersegünkre es tyztessegünkre, hog' semmy rendbeliektul az my byrtokonk alat nem lezen semmy bantastok. De wyszonthag ha wakmerössegre vetitek magatokath, es be nem jütök, ha my essyk raytatok my okaj ne legiwnk. Datum Bude 4 die Marcÿ Ao 1578.

[Kivül.] Janos Haza mellet Borgatay byraknak.

3.

1582 szeptember 1.

Ali basa Ernö főherczegnek.

Ali basa 1582 aug. 29-én Ernö főherczeghez irt levelének (eredeti kiadva fönnebb 227. sz. alatt) a körmendi Batthyány-levéltárban levő egykorú másolatán még a következő, utóiratszerű folytatás található:

Ennek utanna az folseged leveleben be takarvan hozak az samboki Ferhat aga leweleth mellieth irth gialazatos keppen Maitini Lazlonak az Papa capitannak es Hwzar Peternek, de felsegodnek ha igazan twttara attak volna ez dolgoth nem itelne folsegod Ferhat agath ennek okanak lenni merth az menni lewelet gialazatos keppen Ferhat aganak Hwzar Peter irth annak zama ninchen, merth Ferhath aga semi keppen ok nekwl ezt nem merte volna chelezkodni, Ferhat aga io es iambor vitez ember, Hwzar Peter es az vegbeliek mihelt egi kis borth iznak nem tuggiak eo magukis mith irnak mith nem irnak azerth itellie megh folsegod ha enni gialazatoth ezeknekis kellien el zenvedniok hogi wlienek wezteg, ha zw-netlen irogatnak reaiok. Azerth folsegod paranchollia megh az felektwl zwnienek megh minekwnk ez mi alattunk valokra gondunk lezen hogi semi ellenkozo dolognak okai nem leznek. Budae 1. septembris 1582.

TARTALOMJEGYZÉK.

1.	1553 jul. 8. <i>Arthándi Kelemen Tuvgún basának</i> : kéri, hogy védelmezze meg a szolnoki béggel szemben Török Jánost Debreczen birtokában, melyet a királyné elzálogosított neki	1
2.	1554 jun. 10. <i>Tuvgún basa Mulveszi Jánosnak</i> : felszólítja, hogy menjen a portára és vigye hirül, mit végezett a császárral Erdély felől	2
3.	1555 márcz. 12. <i>A budai ibraliom bég Magyar Bálint fonyódi hadnagynak</i> : bajviadalra szólítja fel	3
4.	1555 jun. 19. <i>Ibrahim budai csausz Krusith János korponai kapitánynak</i> : Korpona és Zólyom behódolásáról	4
5.	1556. <i>A budai basa elfogott embereinek vallomása a törökök hadi készülődéseiről</i>	5
6.	1556 jun. 16. <i>Ali basa Sforza Pallavicininek</i> : a Szigetvár ellen indított büntető hadjáratról	5
7.	1556. jun. 16. <i>U. az Faksy János komáromi kapitánynak</i> : ugyanarról	7
8.	1556 decz. 30. <i>U. az Krusith Jánosnak</i> : foglyok kiváltásáról	8
9.	1557 jun 27. <i>Huzon odabasa Bebek Györgynek</i> : addig nem bizik hűségében, míg a várába száz törököt be nem fogad	9
10.	1560 ápr. 17. <i>Murat budai janicsár aga Dobó Istvánnak</i> : köszönetet mond a neki küldött két sisakért és pénzt meg ajándékot küld neki	10
11.	1560 decz. 27. <i>Huszain budai aga magyar rabjai Dobó Domokosnak</i> : kéri, hogy írjon az agának	10
12.	1562 febr. 28. <i>Rusztém basa az ecsedieknek</i> : meghódolásra szólítja fel őket	11
13.	1564 jun. 19. <i>Hidaiet török deák utóirat: Mahmud basa levelén Pethő János komáromi kapitánynak</i> : Kéri, hogy értesítse a török adót hozó követek jöveteléről	12
14.	1565 máj. 26. <i>Iszkender basa László főherczegnek</i> : tiltakozik az ellen, hogy a király Tokajt, Szerencset és Erdődöt megszállatta és közli, hogy a temesvári basa és a szolnoki bég Erdély támogatására szállt hadba. Panaszkodik a korponai hajdúk portyázása miatt	12
15.	1565 jul. 23. <i>Orosslán basa Pethő János komáromi kapitánynak</i> : levelére választ sürget	14
16.	1565 okt. 3. <i>Görög Antal, Szolimán deák Pethő Jánosnak</i> : közbenjárt a király követe érdekében, biztosítja további szolgálatairól	15

17. 1565 okt. 20. *Oroszlán basa Miksának*: sürgeti a portai adót, panaszkodik a végbeliek portyázása miatt Somogyban ... 15
18. 1565 okt. 26. *U. az ugyanannak*: biztosítja, hogy követeit mindig barátságosan fogja fogadni, kéri, hogy leveleit magyar nyelven intézze hozzá ... 16
19. 1565 okt. 27. *János török deák Pethő Jánosnak*: mint a basa befentes embere, felajánlja titkos szolgálatait ... 17
20. 1565 okt. 28. *Oroszlán basa Ruesch Gáspárnak*: értesíti, hogy emberét, ki a basa emberével Budára jött, hazaküldte ... 18
21. 1565 nov. 8. *U. az Pethő Jánosnak*: kéri, hogy a császárhoz küldött követeit útjukban mindig támogassa ... 19
22. 1566 ápr. 1. *U. az ugyanannak*: tiltakozik az ellen, hogy egy bizonyos sajkáért pénzt fogadott volna el. Közli, hogy János Zsigmond és a temesvári basa bevádolták, hogy a császár megvesztegette őt ... 19
23. 1566 ápr. 1. *A budai török deák Pethő Jánosnak*: értesíti a szultán hadi készülődéséről ... 20
24. 1566 nov. 1. *Musztufa basa Miksának*: Zrinyi Miklós eltemetéséről, panaszkodik Pethő Jánosra, ki követeit tömlöczbe vetette ... 22
25. 1566 decz. 16. előtt. *U. az gróf Salm Eck győri főkapitánynak*: értesíti, hogy levelére csak akkor fog tudni érdemleges választ adni, ha a szultánhoz ez ügyben küldött embere visszajön. Kéri, hogy miként ő a szultánnál, Salm is járjon közbe a császárnál a béke érdekében ... 23
26. 1567 máj. 29. *U. az ugyanannak*: tiltakozik a eszászáriak hadi készülődései ellen és megtorlással fenyeget ... 24
27. 1567 jun. 3. *U. az Trautson Jánosnak*: foglyok kiesereléséről ... 26
28. 1567 jun. 5. *U. az ugyanannak*: közli, hogy János Zsigmond parancsot kapott a szultántól, hogy a eszászárt ne háborgassa birtokaiban, panaszkodik a babocsiak portyázásai miatt és kéri, hogy panaszaival hozzá, mint helytartóhoz és ne egyenesen a szultánhoz forduljon ... 27
29. 1567 jun. 9. *U. az ugyanannak*: sürgeti a portai adót ... 28
30. 1567 jun. 24. *U. az ugyanannak*: biztosítja, hogy övéivel a békét megtartja, sürgeti a portai adót és igéri, hogy a Béésből induló eszászári követeket illendően fogadja ... 30
31. 1567 szept. 9. *U. az gróf Salm Ecknek*: panaszkodik az egriek portyázása miatt, megtorlással fenyeget, felvilágosítást ad a battányi kastély építése és több rabul esett magyar és német vitéz felől ... 31
32. 1567 szept. 9. *U. az Trautson Jánosnak*: hasonló tartalommal ... 34
33. 1569 ápr. 28. *U. az Krusith János korponui kapitánynak*: Bakabánya behódolását követeli ... 36
34. 1569 nov. 15. *U. az Miksának*: kéri, hogy büntesse meg a tatai, győri, egri és ujbári portyázókat, kik a békét veszélyeztetik, a mint a nagyvezér is felmentette a békebontó Hasszán basát állásától ... 38

35. 1569 nov. 16. *U. az Trautson Jánosnak*: hitlevelet küld a portára induló császári követ, Eduardus de Provisionali számára 40
36. 1570 jan. 26. *U. az Miksának*: értesíti, hogy a portára küldött követe Budán átutazott, panaszkodik a komáromi, egri és tatai vitézek portyázásai miatt 40
37. 1570 jul. 17. *U. az körtvélyesi és lugasi bíráknak*: felszólítja őket, hogy fizessék meg új uruknak hűbéradójukat 41
38. 1570 szept. 12. *U. az ismeretlennek*: panaszkodik, hogy a marosi polgárokat igaztalanul rabul ejtették 42
39. 1570 okt. 9. *U. az Miksának*: jelenti, hogy Nándorfehérvárott elfogott követét szabadon bocsáttatta, panaszkodik az egriek és a tataiak portyázásai miatt 43
40. 1571 jan. 23. *U. az Trautson Jánosnak*: hitlevelet küld a portai adót szállító császári követek, Minkovitz Gáspár és Eduardus de Provisionali számára 45
41. 1571 ápr. 27. *U. az Horváth György bakabányai kapitánynak*: felszólítja, hogy fizettesse meg a bakabányaiakkal adójukat a nógrádi bégnak 45
42. 1571 máj. 1. *Horváth György bakabányai kapitány Musztafa basának*: tiltakozik a bakabányaiak megadóztatása ellen, kik soha sem tartoztak a hódolt területhez 46
43. 1571 aug. 7. *Musztafa basa Miksának*: a budai tűzvészről ... 47
44. 1572 jan. 14. *U. az Krusith Jánosnak*: kijelenti, hogy a szpahik joggal követelik a nekik adott hűbérbirtokokról az adót, követeli a végbeli portyázók megbüntetését és panaszkodik Samaria Ferdinánd tatai kapitányra 48
45. 1572 ápr. 25. *U. az Miksának*; közli, hogy követét, Betz Jakobot tovább eresztette, több foglyul esett portyázót, mint rablókat, megbüntetett és kéri, hogy emberét, Huszain csasust ajánlja a szultánnak és a nagyvezérnek 49
46. 1572 jun. 10. előtt. *II. Szelim szultán Musztafa basának*: megtiltja, hogy Erdélyhez tartozó falukat megadóztasson 51
47. 1572 jun. 22. *Musztafa basa Miksának*: ajándékokat küld ... 53
48. 1572 jun. 23. *U. az ugyanannak*: az egriek portyázásáról ... 53
49. 1572 szept. 18. *U. az ugyanannak*: igéri, hogy a szultán parancsa szerint, melyet a császári követek, Ungnad Dávid és Eduardus de Provisionali hoztak magukkal a portáról, a békét szigoruan meg fogják tartatni, panaszkodik az egriek portyázásai miatt, rabok kicserélését ajánlja 54
50. 1573 jan. 12. *U. az Trautson Jánosnak*: hitlevelet küld a portára induló császári követ számára 56
51. 1573 márcz. 4. *U. az Miksának*: emberét Saban csasust küldi hozzá 57
52. 1573 márcz. 4. *U. az Trautson Jánosnak*: kéri, hogy a császárhoz küldött emberét támogassa útjában, panaszkodik az egriek és egyéb végbeliek portyázásai miatt 57
53. 1573 máj. 20. *U. az Miksának*: igéri, hogy a császár követét Ungnad Dávidot, ki a portai adót viszi magával, támogatni fogja útjában 59

54. 1573 jun. 28. *U. az Ungnad David követnek*: közli, hogy vele szemben jogtalanul eljáró embereit szigorúan megbüntette 59
55. 1573 okt. 10. *U. az Báthory István erdélyi vajdának*: dicséri a szultán iránti hűségét és közli, hogy a temesvári basával bármikor segítségére siet 60
56. 1573 okt. 17. *U. az Trautson Jánosnak*: hitlevelet küld Auer János császári követ számára 61
57. 1573 nov. 22. *U. az Báthory István erdélyi vajdának*: figyelmezteti a kassai főkapitány készülődéseire és közli, hogy szükség esetén segítségére fog sietni 61
58. 1573 nov. 25. *U. az Miksának*: értesíti, hogy a császári követek a portáról jövet Budán átutaztak 62
59. 1573 decz. 17. *U. az Ruber János kassai főkapitánynak*: köszöni a küldött két madarat, kéri, hogy elégítse ki a hozzá menekült Szabó Mátéval Hocia Hasszánt 62
60. 1573 decz. 26. *U. az Trautson Jánosnak*: szemére veti, hogy bepanaszolta a portán, panaszkodik a tihanyiak és devecseriek portyázásai miatt 63
61. 1574 febr. 14. *U. az Ruber Jánosnak*: az 59. számmal megegyező tartalommal 64
62. 1574 márcz. 7. *U. az Miksának*: kéri, hogy a marosiakat ne ejtsék foglyul harminezadkövetelések miatt és hogy a nagyszombati Kis Miklóssal fizettesse meg a váczy Szabó Mihály követelését 65
63. 1574 máj. 15. *U. az ugyanannak*: kéri, hogy a szultántól vett parancs szerint bizonyos rabul ejtett előkelő törököket bocsátasson el 65
64. 1574 aug. 8. *U. az ugyanannak*: a nagyvezért értesítette, hogy a temesvári basa és az erdélyi vajda alaptalan vádakát emeltek a császár ellen a portánál 68
65. 1574 szept. 7. *U. az ismeretlennek*: a segesdiek és a berzenczeiek ellen emelt panasz alaptalan, panaszkodik Zrinyi György portyázásai és egyéb békebontások miatt. Kéri, hogy a hódolt területekkel fizettesse meg hűbéradójukat 68
66. 1574 szept. 18. *U. az Báthory István erdélyi vajdának*: köszöni ajándékát, Báthori követe válaszát fogja vinni 71
67. 1575 jan. 15. *U. az Miksának*: értesíti II. Szelim szultán haláláról és III. Murád trónraléptéről, óhajtja, hogy a békét a császárral ez is megerősítse, ennek elérésére néhány végvár lerombolását ajánlja 71
68. 1575 febr. 5. *U. az Miksának*: kéri, hogy a szultán követének, Mahmud bégnak a kívánságait teljesítse és a rabokat bocsássa szabadon, Nagy-Kállót rontassa le. Értesíti, hogy egri vitézek lesvetés alkalmával pórul jártak 72
69. 1575 febr. 20. *U. az Miksának*: értesíti, hogy a portára menő követe, Auer János, Budára érkezett, meghozta a budai mézszárosok elrabolt juhainak az árát 74
70. 1575 márcz. 20. *U. az Miksának*: követét Budán visszatartotta egy időre, mert az utak mentén sok rabló lépett fel; panaszkodik Rosenberg tatai kapitányra 75

71. 1575 márcz. 30. *U. az Miksának*: kéri, hogy a budai mézárosok követelését elégítse ki 76
72. 1575 ápr. 10. *U. az Miksának*: panaszkodik a tatai kapitányra, ki a hódoltsági területen élő jobbágyokat a tatai várépítésnél szolgálatra kényszeríti 77
73. 1575 jun. 27. *U. az Báthory István erdélyi vajdának*: hadat küld támogatására 78
74. 1575 jun. 30. *U. az Báthory Kristófnak*: a császáriakkal szemben Erdélyt, mint a szultán birtokát meg fogja védelmezni 79
75. 1575 jul. 25. *U. az Báthory István erdélyi vajdának*: kéri, hogy fogságra vetett követét, kit azért küldött, hogy felvilágosítást kérjen, miért tart Báthory titokban a császáriakkal, bocsátassa szabadon 79
76. 1575 decz. 17. *U. az Miksának*: igéri, hogy a békét meg fogja tartani, de a béke érdekében kéri, hogy a magyar kapitányok helyébe németek tétessenek 80
77. 1575 decz. 25. *U. az Balassi Jánosnak*: értvén a szultán oltalma alá térését, védelmet ígér neki 81
78. 1576 febr. 14. *U. az Ruber Jánosnak*: az egri kapitány dolgában követet fog küldeni 82
79. 1576 febr. 17. *U. az az oroszoknak*: értesíti őket, hogy Musztafa szpahit tette földes urukká. 83
80. 1576 febr. 20. *U. az Miksának*: tiltakozik Dévény és Végles közt kastély építés ellen 83
81. 1576 febr. 26. *U. az ugyanannak*: követét, Saban csaszrt küldi hozzá a szultán leveleivel 84
82. 1576 márcz. 13. *U. az Trautson Jánosnak*: hitlevél egy beküldendő követ számára 85
83. 1576 márcz. 16. *U. az Miksának*: tiltakozik Erdély megtámadása ellen 86
84. 1576 márcz. 25. *U. az ugyanannak*: Saban csasz visszaküldését sürgeti, tiltakozik a kassaiak portyázásai és Tata vára építése ellen 86
85. 1576 ápr. 2. *U. az ugyanannak*: sürgeti Saban csasz visszaküldését; Perényi György és a kassaiak támadásairól panaszkozik 87
86. 1576 ápr. 3. *U. az ugyanannak*: az egrieknek Kecskemét határában való támadásáról, a tataiak rablásairól 88
87. 1576 ápr. 13. *U. az Trautson Jánosnak*: köszöni Saban csasz visszaküldését; a szultánnál jó szolgálatait ajánlja 89
88. 1576 ápr. 13. *U. az Miksának*: ugyanarról; hozzá melléklet: 7. pontban a magyar végváriak «ellenkező dolgai» 90
89. 1576 ápr. eleje. *III. Murád szultán Musztafa basának*: Báthory István lengyel király lévén, a németek esetleges támadása ellen készüljön az ő védelmére, s Szolnoknál szálljon táborba 91
90. 1576 ápr. 19. *Musztafa basa Trautson Jánosnak*: tiltakozik az ellen, hogy az egriek a kecskemétiakat, kik a szultán birtokában vannak, adófizetésre akarják kényszeríteni; a szentmiklósi harczt a magyar végbeliek okozták 92

91. 1576 ápr. 19. *U. az Miksának*: ugyanarról — — — — 94
92. 1576 ápr. 21. *Ungnad Kristóf egri kapitány Musztafa basának*: a jáncshidai malomnak a magyarok és törökök közti megosztásáról — — — — 95
93. 1576 ápr. 23. *Musztafa basa Miksának*: a Kassa és Tokaj közt álló had felosztását sürgeti — — — — 96
94. 1576 ápr. 27. *U. az Trautson Jánosnak*: a császáriaknak erdélyi támadását és a szentmiklósi harcztot panaszolja fel — — — — 97
95. 1576 ápr. 30. *U. az Krusith János korponai kapitánynak*: ne akadályozza a szentantaliaknak török földesurokhoz adójukkal való bejövetelet — — — — 98
96. 1576 máj. 2. *U. az Miksának*: tiltakozik az ellen, hogy a magyar végbeliek hódolt falukat szolgáltatásra és adóra kényszerítsenek; ennek néhány esetét elpanaszolja — — — — 99
97. 1576 máj. 3. *U. az Trautson Jánosnak*: ugyanerről, továbbá az erdélyi és szentmiklósi támadásról, a szabadkai lesről — — — — 101
98. 1576 máj. 7. *U. az Miksának*: a szentmiklósi és erdélyi támadásról; a szigetvári béget engedékenysége miatt megbünteti — — — — 103
99. 1576 máj. 17. *U. az Trautson Jánosnak*: a dunántúli végbeliek portyázásait sorolja fel — — — — 105
100. 1576 máj. 22. *U. az ugyanannak*: Zrinyi Györgynek pozsegei, az egri vitézeknek bács megyei száguldásairól, s egyéb béke-zavarásokról — — — — 105
101. 1576 jun. 6. *U. az Miksának*: Balassi Jánosnak a török rabokkal való rossz bánásmódjáról — — — — 107
102. 1576 jun. 18. *U. az ugyanannak*: a tatai kapitánynak Zsámbék alá rohanásáról — — — — 108
103. 1576 jun. 20. *U. az Kielman András komáromi kapitánynak*: egy spanyol rab és egy janicsár váltság díjáról; épületfát kér — — — — 108
104. 1576 jul. 3. *U. az Trautson Jánosnak*: a török adó beküldését sürgeti; a Kassán fogoly raboknak kínzása ellen tiltakozik — — — — 109
105. 1576 jul. 12. *U. az Miksának*: békeszeretét erősítgeti; Balassi Jánosra panaszskodik — — — — 110
106. 1576 jul. 12. *U. az Károly főhercegnek*: a lengyel király elleni készülődésről és a boszniai bégnak állítólagos támadásáról — — — — 111
107. 1576 jul. 21. *U. az ugyanannak*: a bosznai és szigetvári bég ellen emelt vádakról; a magyarokra panaszskodik — — — — 113
108. 1576 jul. 25. *U. az ugyanannak*: a füleki és szécsényi törökök száguldásait Krusith János és Balassi János támadásaival menetegeti; felsorolja a tataiak, komáromiak, egriek, Homonnai emberei, a horvátok és Zrinyi György rablásait — — — — 114
109. 1576 aug. 14. *U. az Trautson Jánosnak*: a szultáni adó beküldését sürgeti — — — — 117
110. 1576 aug. 24. *U. az Miksának*: Krusith Jánosra és Fejérvár körül rabló dunántúli végbeliekre panaszskodik — — — — 117
111. 1576 szept. 10. *U. az ugyanannak*: a hódolt falvakkal adózásra való kényszerítéséről, főként Krusith János részéről — — — — 119
112. 1576 szept. 10. *U. az Károly főhercegnek*: a hódolt faluk dolgában, a mint már Istvánffy Miklós által is üzente — — — — 120

113. 1576 szept. 11. *Báthory Kristóf erdélyi vajda Musztafa basának*: értesíti, hogy a császári had Ungvár felől Huszt vagy Erdély ellen megindult, segítségét kéri 121
114. 1576 szept. 15. *Musztafa basa Báthory Kristófnak*: követét, Ibrahim agát, ajánlja neki 122
115. 1576 szept. 17. *U. az Miksának*: a Zsámbék melletti Tök falu megrohanását panaszolja 123
116. 1576 szept. 23. *U. az Károly főhercegnek*: a törökök száguldását az adó beküldése késedelmével mentegeti 123
117. 1576 szept. 25. *U. az ugyanannak*: az adót sürgeti, a végbeliek egyéb ellenkezései során a komáromiaknak és tataiaknak vakmerő óbudai rohanását panaszolja el 124
118. 1576 okt. 3. *U. az ugyanannak*: az adót sürgeti 126
119. 1576 okt. 10. *U. az Ernő főhercegnek*: az adó késésével magyarázza a rablásokat 127
120. 1576 okt. 15. *U. az Károly főhercegnek*: ugyanerről 128
121. 1576 okt. 22. *U. az Rudolfnak*: atyja halálán részvétét fejezi ki, békés szándékait erősítgeti 129
122. 1576 okt. 30. *U. az Ernő főhercegnek*: Ferhát nógrádi bég dolgáról 130
123. 1576 nov. 21. *U. az Rudolfnak*: felsorolja a magyar végbelieknek a béke elleni cselekedeteit 130
124. 1576 decz. 12. *U. az Ernő főhercegnek*: ugyanilyen felsorolás 132
125. 1576 decz. 15. előtt. *Szinán basa Báthory Kristófnak*: levelét nyugtatja 134
126. 1576 decz. 20. *Musztafa basa Ernő főhercegnek*: a magyaroknak Buda, Szabadka, Fülek, Szentmiklós környékén volt száguldásairól 134
127. 1577 jan. 3. *U. az ugyanannak*: az egriekre panaszkodik, a kik Hasszán basa embereit Füleknél megtámadták 135
128. 1577 jan. 24. *U. az ugyanannak*: a rablással vádolt fejevári béget mentegeti 137
129. 1577 febr. 3. *U. az ugyanannak*: Zsámbék alatti rablásokról panaszkodik 138
130. 1577 ápr. 14. *U. az ugyanannak*: a szigetvári bégnek kanizsai támadását mentegeti, viszont panaszkodik a tatai, egri, kanizsai vitézekre 139
131. 1577 ápr. 19. *U. az ugyanannak*: a szultántól jött levelek dolgában 140
132. 1577 ápr. 26. *U. az ugyanannak*: a rablással vádolt nógrádi bég és drégelyi vajda megbüntetését igéri, panaszkodik a magyar végbeliekre 140
133. 1577 ápr. 27. *U. az ugyanannak*: kéri, tiltsa el a dunántúli végbelieket az ő kezébe jutott, néhai Sárkány Ambrus majorsága pusztításától 141
134. 1577 ápr. 27. *U. az ugyanannak*: a török barátoknak elrabolt barmai dolgában 142
135. 1577 ápr. 28. *U. az ugyanannak*: portai levelek dolgában 143

136. 1577 máj 7. *U. az ugyanannak*: Balay Gergely cserepi tiszttartó embereinek rablásáról 143
137. 1577 aug. 28. *U. az Rudolfnak*: védekezik a császári orator azon vádja ellen, mintha ő a császár portai levelezését feltartóztatná; az adó beküldését sürgeti 144
138. 1577 okt. 9. *U. az ugyanannak*: a debreczeni Szabó Mátétól vett török árúk kifizetése dolgában, a mely árúkat Schwendi Lázár a császári katonák zsoldja számára annak idején lefoglalt ... 145
139. 1578 jan. 20. *U. az ugyanannak*: a nagytúriaknak Kővér Ferencz földesurasága alól felmentése és a Lorántffiak kezére bocsátása dolgában 146
140. 1578 márcz. 3. *U. az Ernő főherczegnek*: Szabó Máté említett dolgában 147
141. 1578 márcz. 5. *U. az Rudolfnak*: Temesvári Imre váltságdíja dolgában és hogy Balassi Bálint ne kinozza a kezében levő rabokat 148
142. 1578 márcz. 23. *U. az ugyanannak*: Nádasdi vitézeinek simontornyai támadásáról, Malkucz bég fogságba eséséről és egyéb rablásokról; a perzsáknak vereségéről híreket közöl 149
143. 1578 ápr. 5. *U. az Ernő főherczegnek*: a magyar végbelieknek fejevári, simontornyai, pozsegai, jászberényi, budavidékebeli, esztergomi stb. támadásait panaszolja fel 150
144. 1578 ápr. 9. *U. az Samaria Ferdinánd komáromi kapitánynak*: födelezni való cserepet és mecsetépítéshez szükséges szálákat kér tőle 153
145. 1578 ápr. 15. *U. az Rudolfnak*: az adót sürgeti 153
146. 1578 máj. 6. *U. az Ernő főherczegnek*: a nógrádi bég és a tatai kapitány közt vitás faluk dolgában; az egriek, kassaiak, toka-
jaiak, kállaiak száguldásairól 154
147. 1578 jul. 7. *U. az ugyanannak*: a marosiaknak Nagyszombatban lakó földes urok, Trombitás Jánostól való sanyargatásuk dolgában 155
148. 1578 aug. 13. *U. az ugyanannak*: kéri a ráczkeveieknek Nádasdy és a győri kapitány ellenében való megoltalmazását 156
149. 1578 aug. 19. *U. az ugyanannak*: tagadja a pesti és váci törökök harcra való készülődéseit és békeszeretét erősítgeti 156
150. 1578 aug. 31. *U. az ugyanannak*: az adót sürgeti és Malkucz bég szabadon bocsátását, a kit Nádasdy Ferencz Geszti Ferencznek és Majtényinek kezére adott 158
151. 1578 szept. 5. *U. az ugyanannak*: a tataiaknak Zsámbék alatti rablásáról 159
152. 1578 szept. 18. *U. az ugyanannak*: a magyar végbeliek száguldásait és rablásait sorolja fel, különösen Szigetvár körül és Horvátországban; Malkucz bég szabadon bocsátását kéri ... 160
153. 1578 decz 1. *Ferhát kihája Ernő főherczegnek*: a budai mészárosoknak Musztafa basa idején elhajtott juhainak dolgában ... 162
154. 1579 jul. 1. *Vejsz basa Ernő főherczegnek*: Szabó Máté említett dolgában 162
155. 1579 jul. 1. *U. az Rudolfnak*: a szultán rendeletét küldi neki 163

156. 1579 jul. 1. körül. *U. az ugyanannak*: a béke megtartásának szükségét és a fejedelmeknek természetből való bölcsességét fejtegetvén, huszonzét pontban felsorolja mindazt, a mit magyar részről a végbeliek a béke ellen elkövettek... .. 164
157. 1579 jul. 1. *U. az ugyanannak*: Szabó Máténak említett dolgában 169
158. 1579 jul. 1. *U. az Ernő főherczegnek*: békés szándékát igéri és elpanaszolja a Hamzsa bég szeráján, Sarkadon és Szondán elkövetett támadásokat 170
159. 1579 jul. 1. *U. az ugyanannak*: a császárhoz küldött követét, Memi agát, ajánlja 172
160. 1579 jul. 1. *U. az ugyanannak*: ugyanarról 173
161. 1579 jul. 1. *U. az ugyanannak*: egy fejevári töröknek a palotaiaktól elrabolt fia dolgában... .. 173
162. 1579 jul. 27. *U. az ugyanannak*: a szolnoki bég és a kállóiak közt vitás faluk dolgában... .. 174
163. 1579 jul. 27. *U. az ugyanannak*: tiltakozik az ellen, hogy a római császárhoz küldött követét a főherczeg megtartóztatta, kéri a császárhoz bocsátását; Zrinyi, Nádasdy és Batthyányi boszniai támadását panaszolja fel 174
164. 1579 aug. 12. *U. az ugyanannak*: a tataiaknak Gesztes alá szállását és egyéb száguldásokat panaszolja fel; a Szolnok alá tartozó és a kállaiaktól visszatartott hatvanhét falu behódolását követeli; a mellékleten a faluk névsora... .. 176
165. 1579 aug. 12. *Rosenberg Kristóf György tatai kapitány Vejsz basának*: a gesztesi száguldás dolgában mentegetőzik, hogy maga nem volt ott, de az esztergomi törökök okozták az egészet 179
166. 1579 szept. 7. *Vejsz basa Ernő főherczegnek*: a száguldások és rablások dolgában tartott vizsgálat menetét adja elő; a debreczeni vásár dolgáról és a gesztesi támadásról panaszkozik 180
167. 1579 szept. 7. *U. az ugyanannak*: a «registrom», pontokba szedett panaszai elintézését sürgeti (v. ö. 156. sz.) 183
168. 1579 szept. 9. *U. az ugyanannak*: a varasdiaknak, pozsegai és szerémségi támadásáról; panaszkozik, hogy a konstantinápolyi császári követ a szultán ellenségeiről illetlenül fecsegett ... 185
169. 1579 szept. 9. *Kollonits János Bertalan egri főkapitány Vejsz basának*: a czeglédi parasztokat nyárshavonással fenyegeti, mivel ezek az arra járt egri vitézeket megtámadták 186
170. 1579 szept. 13. *Vejsz basa Sinsendorf Joachim császári követnek*: figyelmezteti, hogy a nyelvére vigyázzon 187
171. 1579 szept. 20. *U. az Ernő főherczegnek*: elégtételt kér a két töröknek, a kit Czegléden a bíró házánál raboltak ki az egriek 188
172. 1579 szept. 27. *U. az ugyanannak*: gesztesi és egyéb támadások és rablások dolgában 190
173. 1579 okt. 3. *U. az ugyanannak*: megzáfolja a főherczeg mentegetőzéseit, mintha az egriek ártatlanok volnának; részletesen

- elpanaszolja az egiiek és egyéb végváriak béke ellen tett cselekedeteit 192
174. 1579 okt. 12. *Forgách Simon főkapitány Vejsz basának*: bejelentí, hogy a marosiakat, köztük főkép a papot meg fogja büntetni 196
175. 1579 nov. 3. *Vejsz basa Sinzendorf Joachim császári követnek*: újólág megintí, hogy ő és emberei nyelvükre vigyázzanak 197
176. 1579 nov. 12. *U. az Ernő főherczegnek*: Jakab budai zsidónak Trombitás Jánoson való követelése dolgában 198
177. 1579 nov. 12. *U. az ugyanannak*: védekezík a fejjérvári bég rablásai dolgában és tízennégy pontban elpanaszolja a magyar végbelíek bűneít 198
178. 1579 nov. 14. *U. az ugyanannak*: a tataiaknak símontornyai, zsámbéki, budaörsi és egyéb támadásairól 201
179. 1579 nov. 23. *Rosenberg Kristóf György tatai kapitány a zsámbékiaknak*: hitlevelet küld nekík, ha az ő vitézeihez bajviadalra jönnék 203
180. 1579 nov. 27. *Vejsz basa Ernő főherczegnek*: a főherczeg leveleiben foglalt vádak alól tístátza a törököket: a fejjérvári bég támadásának a palotaiak az okai; egy tatai Maxi nevű vitéz párviadalra híja az esztergomíakat, a rabok sorsa javítandó volna 204
181. 1580 jan. 6. *U. az ugyanannak*: egy álpap és Kolon kastély dolgában 207
182. 1580 febr. 14. *U. az ugyanannak*: a magyar végbelíeknek, köztük Zrinyinek és Nádasdynak a béke ellen való nagyszámú cselekedetéről 209
183. 1580 márcz. 13. *U. az ugyanannak*: a törököknek Sárvár alá való száguldását mentegetí 211
184. 1580 márcz. 19. *U. az ugyanannak*: Trombitás Péter marosi lakos pénz követelése dolgában, melyet a Forgách Simon alatt levőknek kell megadniok 212
185. 1580 ápr. 19. *U. az ugyanannak*: az egiektől bekövetelt Felnémeti falu hódolása dolgában; a fejjérvári, budai, pesti stb. törökök száguldásait mentegetí, s vizsont a magyaroknak, köztük Nádasdy Ferencz, Báthory István, Homonnai Istvánnak hasonló bűneít sorolja fel 213
186. 1580 máj. 3. *U. az ugyanannak*: a hatvani és zsámbéki támadást panaszolja 215
187. 1580 decz. 1. *Ali basa ugyanannak*: Breuner Joachim császári követnek Budán átutazásáról 217
188. 1581 ápr. 14. *U. az ugyanannak*: kéri, hogy Martonosi Ispán Istvánnal adassa vissza Haszán szpahinak bírtokát, Marczínházát 218
189. 1581 ápr. 16. *U. az ugyanannak*: az egi kapitányt és az ujjvári viczekapitányt száguldozási parancsok kiadásával vádolja 218
190. 1581 máj. 20. *Martonosi István lévai viczekapitány ugyanannak*: védekezík a budai basa vádjai ellen és vizsont a törököket vádolja 219

191. 1581 jul. 4. *Ali basa ugyanannak*: Jakab budai zsidórak Trombitás Jánoson való követelése dolgában... 210
192. 1581 jul. 18. *U. az ugyanannak*: a határ igazítására kiment törököknek az egriek részéről történt megtámadásáról és az Ipoly mellett, a kereskedők védelmére épített új török kastélyról 222
193. 1581 jul. 24. *U. az ugyanannak*: Ráczi Mihály harminczados hivatalbeli hátralékáról ... 224
194. 1581 jul. 25. *U. az Rudolfnak*: az Ipoly melletti kastélyról, s a magyaroknak verebélyi és kállói építkezéséről ... 225
195. 1581 aug. 19. *U. az ugyanannak*: a marosiakat nyomorgató Forgách Imre ellen ... 226
196. 1581 aug. 20. *Ozmán aga, vácsi főharminczados, Ernő főhercegnek*: a kereskedelem érdekében tiltakozik a győri vásárnak Óvárra szándékolt áthelyezése ellen ... 227
197. 1581 aug. 28. *Ali basa Miksa főhercegnek*: a magyar vitézeknek fejevári, vörösvári, szentmiklósi stb. száguldásai ellen 229
198. 1581 aug. 29. *U. az Rudolfnak*: a Forgách Imrétől nyomorgatott marosiak érdekében ... 230
199. 1581 okt. 26. *U. az Ernő főhercegnek*: védi a törököknek a főhercegtől hibáztatott béke ellen való cselekedeteit ... 231
200. 1581 decz. 6. *U. az ugyanannak*: az adó beküldését és panaszaira felelet adását sürgeti ... 233
201. 1582 jan. 9. *U. az ugyanannak*: a konstantinápolyi futár átutazásáról ... 233
202. 1582 jan. 15. *U. az ugyanannak*: a Bécsből jövő futár átutazásáról; sürgeti az adó beküldését ... 234
203. 1582 jan. 29. *U. az ugyanannak*: a hódolt jobbágyokat fenyegető kanizsai kapitányra panaszodik ... 235
204. 1582 márcz. 3. *U. az ugyanannak*: ugyanezen kapitány, Braun Erasmus ellen ... 235
205. 1582 márcz. 6. *U. az ugyanannak*: az ipolyi kastély építését okolja meg; Nádasdy Ferencz és Zrinyi György berzenzei támadását panaszolja ... 236
206. 1582 márcz. 17. *U. az ugyanannak*: az adót sürgeti ... 238
207. 1582 márcz. 23. *U. az Rudolfnak*: kölcsönös követküldésről 238
208. 1582 márcz. 23. *U. az ugyanannak*: az új kállói kastély körüli hódolt falukról... 239
209. 1582 ápr. 2. *U. az ugyanannak*: a bakabányai földesúr, Piri budai aga dolgában és a budai kincstartó megtámadásáról ... 239
210. 1582 ápr. 10. *U. az Ernő főhercegnek*: várja az adóval jövő, de még késlekedő követét, Nyáry Istvánt; szentmiklósi, koppanyi és egyéb támadásokról ír ... 240
211. 1582 ápr. 13. *Ali basa Ernő főhercegnek*: kéri az egri, diósgyőri és más végbeli vitézek megbüntetését, kik Fegyverneken a hűberadó beszédese után visszatért törököket megtámadták 242
212. 1582 ápr. 29. *U. az ugyanannak*: ajánlja a portai adó elküldését május végére, emberét, Halil csauszt küldi a császárhoz, közli, hogy Ónodnál egy német portyázó csapatot a törökök megverték ... 243

213. 1582 ápr. 29. *U. az ugyanannak*: a konstantinápolyi császári követ levelét küldi... 245
214. 1582 máj. 17. *U. az Rudolfnak*: követét Nyáry Istvánt illendően fogadta és embereivel tovább kísértette... 245
215. 1582 máj. 18. *U. az Ernő főhercegnek*: a hadi készülődések okául azt adja, hogy Kassa körül nagy magyar és német sereg gyűlt össze... 246
216. 1582 máj. 19. *U. az Rudolfnak*: kéri, hogy a marhavásárokat miként régen, újból Győrött és ne Óváron tartsák... 246
217. 1582 jun. 12. *U. az Ernő főhercegnek*: panaszkodik, hogy a végbeli vitézek kigúnyolják a törököket, ha a basa parancsa szerint nem fogadják el a bajviadalra kihívást... 247
218. 1582 jun. 14. *U. az ugyanannak*: kéri, hogy Trombitás Jánossal fizettesse meg azt az összeget, melyet az Jakab budai zsidótól vett kölcsön... 248
219. 1582 jun. 15. *U. az ugyanannak*: embere szépen felszerszámozott lovat visz neki ajándékba... 249
220. 1582 jun. 17. *U. az ugyanannak*: közli, hogy emberét, ki a császárnak ajándékokat visz, Tatán visszatartották... 249
221. 1582 jun. 17. *U. az Rosenberg Kristóf György tatai kapitány-nak*: köszönetet mond embere tisztességes fogadásáért... 250
222. 1582 jun. 22. *U. az Ernő főhercegnek*: Bécsbe küldött emberét, mivel a császár nincs ott, a főherceg kívánságára visszahívta... 251
223. 1582 jun. 28. *U. az ugyanannak*: már visszahívott emberét a főherceg kívánságára újból elindította... 251
224. 1582 jul. 31. *U. az ugyanannak*: azzal fenyeget, hogy ha Trombitás János a budai zsidót, kitől kölcsönt vett fel, meg nem elégítteti, a királyi területről jövő kereskedők kárára fogja a zsidót kártalanítani... 252
225. 1582 aug. 12. *Andrássy Péter Ali basának*: értesíti a Báthoriak és a császár titkos összeköttetéseiről, melyek a szultán ellen irányulnak, kéri, hogy levelei küldésében nagyon óvatosan járjon el... 252
226. 1582 aug. 18. *Ali basa Ernő főhercegnek*: értesíti, hogy a fehérvári bég nem szegte meg a békét, hanem végbeli hajdúk támadták meg öt és embereit... 254
227. 1582 aug. 29. *U. az ugyanannak*: azon panaszára, hogy a törökök Palota és Veszprém alatt minduntalan bajt vívnek, azt feleli, hogy végbeli vitézek szokták kihívni a törököket... 255
228. 1582 aug. 30. *U. az ugyanannak*: újból kéri, hogy Trombitás Jánossal elégíttesse meg a budai zsidót, kitől kölcsönt vett fel... 256
229. 1582 szept. 2. *U. az ugyanannak*: közli vele, hogy a füleki bég a füleki kádi ítélete alapján raboltatott ki egy falut, mert köteles hűbéradóját meg nem fizette. Kéri fizettesse meg a behódolt falvakkal adójukat; panaszkodik a végbeli vitézekre, kik a törököknek gyalázkodó leveleket írnak... 257
230. 1582 szept. 5. *U. az ugyanannak*: kéri, hogy küldjön esztergomi építkezésekhez mindenféle épületfát... 258

231. 1582 szept. 5. *U. az Kielman András komáromi kapitánynak*: épületfát kér 259
232. 1582 szept. 11. *U. az Ernő főhercegnek*: a császárnak a portáról jövő követét illendően fogadta, hitlevelet kér egy a szultán levelével Bécsbe küldendő embere számára 259
233. 1582 szept. 13. *U. az Rudolfnak*: a császár követétől a budai zsidók egy kérelmét küldi 260
234. 1582 szept. 14. *U. az Ernő főhercegnek*: kéri, hogy egy kibocsátott, de vissza nem tért rabbal fizettesse meg sarczát, ... 261
235. 1852 szept. 18. *U. az ugyanannak*: panaszkodik, hogy a végbeli vitézek rabjaikat a kereskedőkre bizzák és ha a rabok megszöknek, a kereskedőket vetik fogságra 216
236. 1582 szept. 22. *U. az ugyanannak*: a királyi területre menő kereskedőkkel szemben elkövetett visszaélések megszüntetését kéri 262
237. 1582 szept. 25. *U. az ugyanannak*: közli, hogy a fehérvári bég az ő utasítására vonult a portyázó végbeliek ellen, panaszkodik Buda alatti portyázások miatt, kéri, hogy a végvárakba ne fogadjanak be minden tolvajt, ki a török területről megszökik és hitleveleket sürget embere számára 263
238. 1582 szept. 25. *Osmán aga, vácsi főharminczados Ernő főhercegnek*: kéri, hogy szüntesse meg azt, hogy a végbeli vitézek török területről jövő kereskedőket mások adósságaiért és elszökött rabjaiért fogva tartják 265
239. 1582 okt. 13. *Ali basa Ernő főhercegnek*: felvilágosítást kér, miért nem küldtek a szultán levelét vivő embere számára hitlevelet, holott a szultán már sürgeti a választ 266
240. 1582 nov. 5. *U. az Rudolfnak*: a béke érdekében a hátralékos és a jövő évi portai adó elküldését kéri 267
241. 1582 nov. 5. *U. az ugyanannak*: jónak látná, ha a portai adó beszolgáltatásakor a nagyvezérnek és a portai méltóságoknak is vinnének ajándékokat 268
242. 1582 nov. 5. *U. az ugyanannak*: kéri, hogy azon rabokkal, kiket a törökök kezesség mellett kibocsátottak, de vissza nem tértek, fizettesse meg sarczukat 269
243. 1582 nov. 5. *U. az Ernő főhercegnek*: a szultán leveleivel köveket küld 270
244. 1582 nov. 10. *U. az ugyanannak*: a végbeliek portyázásai miatt panaszkodik, kik a török vitézeket harcra és így a béke megszegésére akarják rávenni 270
245. 1582 nov. 11. *U. az Kollonics Bertalan János egri főkapitánynak*: kéri, hogy gondoskodjék róla, hogy Ostoros hódolt falu földesura ne akadályozza meg tovább a falut hűbéradója megfizetésében 272
246. 1582 nov. 25. *U. az Ernő főhercegnek*: a végbeli törököknek nem engedni meg a béke megszegését, kéri, hogy a főherceg is szigoruan tartassa meg a végbeli vitézekkel a békét 273
247. 1582 decz. 9. *U. az ugyanannak*: a szultán levelére gyors választ kér 273

248. 1582 decz. 15. *U. az ugyanannak*: a kért hitlevelet elküldte, a portai adó ügyében felvilágosítást kér 274
249. 1583 jan. 5. *U. az ugyanannak*: épületfát kér esztergomi építkezésekre 275
250. 1583 jan. 6. *Huszain budai kincstartó, Ernő főherczegnek*: ugyanoly tartalommal, mint 249. sz. 275
251. 1583 jan. 9. *Ali basa Ernő főherczegnek*: kéri, hogy küldesse vissza Tóth Tamást, kit a végbeli vitézek Polgárdiról egész vagyonával elhurczoltak s akin, mivel a rabok sarezolásában közvetített, sok török vitéznek van követelése 276
252. 1583 febr. 29. *U. az Rudolfnak*: köszöni, hogy a komáromi kapitánynak megbízást adott a kért épületfa szállítására, a békebontó bégeket elmozdította és mint jó szomszéd ajándékokat küld... .. 277
253. 1583 márcz. 5. *U. az Ernő főherczegnek*: felvilágosítást kér, vajjon a főherczeg tudtával ítöttek-e Zrinyi György, Nádasdy és Batthyányi Koppányra, holott ő a fehérvári béget épen ily békebontások miatt letette... .. 278
254. 1583 ápr. 11. *U. az Rudolfnak*: közli, hogy a szultán levelet küldött, melyben a béke meghosszabbítását további nyolcz esztendőre elfogadja, a szultán utasítása szerint a békét meg fogja a bégekkel és a végbeli vitézekkel tartatni, ezt várja a császártól is. Szinán basa nagyvezér utasítására kérte a császárt, hogy más követet küldjön a portára, az új nagyvezér azonban kedveli a követet 279
255. 1583 ápr. 13. *Ozmán aga vácsi főharminczados Rudolfnak*: kéri ama kereskedők kiszolgáltatását, kik a szultánt a vámnál nagyobb összeggel megkárosították 280
256. 1583 ápr. 13. *Ali basa Ernő főherczegnek*: kéri, hogy fizettesse ki tartozásukat a kereskedőkkel, kik a vácsi harminczaddal adósak maradtak 281
257. 1583 ápr. 13. *U. az Rudolfnak*: kéri, hogy Szerszem Mehemet csaszt bocsátassa szabadon 282
258. 1583 ápr. 14. *U. az Rudolfnak*: kéri, hogy a tatai és komáromi kapitányokat és más megnevezett végbeli tiszteket büntesse meg azért, hogy a nemrég megújított békét Zsámbék ellen intézett támadással megszegték 283
259. 1583 máj. 12. *U. az Ernő főherczegnek*: kéri, hogy tiltsa el Zrinyi Györgyöt, Nádasdy Ferenczet és Batthyányit, hogy Szigetvár közelében várat építsenek... .. 284
260. 1583 máj. 19. *U. az Rudolfnak*: köszöni, hogy a portai adót szállító követekkel neki is küld ajándékot, felajánlja szolgálatait 285
261. 1583 jun. 8. *U. az Rudolfnak*: Nádasdy Ferencz és más végbeliek portyázásai miatt panaszkodik... .. 286
262. 1583 jun. 18. *U. az Rudolfnak*: panaszkodik, hogy Nádasdy, Batthyányi, Zrinyi a szultán várai megtámadásával minduntalan megszegik a békét... .. 287
263. 1583 jun. 30. *U. az Rudolfnak*: a portának a császár ellen a portai

- adó be nem szállítása miatt kezdett hadi készülődéseit megszüntette azzal, hogy a szultánnak elküldte a császár levelét, melyben a portai adót beszállító követek részére a basától hitlevelet kér. Sürgeti az adót 288
264. 1583 jul. 3. *U. az Rudolfnak*: a portai adót sürgeti, melyet Rudolf a szigetvári bég portyázásai miatt nem küldött el; ha a szigetvári bég ellen emelt panasz alapos, megfogja őt büntetni, ezzel szemben a végbeli magyar kapitányok nagyszámú portyázásait és békeszegését sorolja fel, melyek büntetlenül maradtak 289
265. 1583 jul. 6. *U. az Rudolfnak*: kéri, hogy parancsolja meg a komáromi kapitánynak, hogy az engedje meg egy komáromi zsidónak az esztergomi vár építésére szükséges fa szállítását... 293
266. 1583 jul. 7. *Ozmán vácsi főharminczas Rudolfnak*: kéri, hogy szüntesse meg azt a visszaélést, hogy a török területről jövő kereskedőket a királyi területen más kereskedők adósságaiért fogságra vetnek, mert úgy a szultán, mint a császár vámjövendelme csökkent a kereskedők bizalmatlansága miatt 293
267. 1583 jul. 24. *Ali basa Rudolfnak*: panaszkodik, hogy a győri főkapitány a császár rendelete ellenére egy ráczkevi kereskedő adóssága miatt az összes kevi kereskedőket feltartóztatja ... 295
268. 1583 jul. 28. *U. az Rudolfnak*: a szultán emberét küldte Budára, hogy a portai adó beküldését sürgesse, közli a törököknek Perzsiában aratott győzelmeit, hogy azokon érzett örömét a császár a portai adó beszoigáltatásakor a szultán és a nagyvezér előtt tolmácsoltassa 295
269. 1583 aug. 7. *U. az Rudolfnak*: a portai adót vivő követet, Eytzing Pált és embereit három napi budai tartózkodás után illő kísérettel tovább hocsátotta és őt levélben ajánlotta a szultánnak és a portai főembereknek. A végbeli vitézeknek szigorúan meghagyta a béke megtartását. Ezt kívánja a császártól is... .. 297
270. 1583 szept. 1. *U. az Rudolfnak*: a császár portai követének haláláról értesíti, az utód iránt érdeklődik és közli, minő győzelmet arattak a törökök Perzsiában 298
271. 1583 szept. 9. *U. az Ernő főherczegnek*: Kaczkyt György kevi kereskedővel megfizetteti adósságát 299
272. 1583 szept. 28. *U. az Ernő főherczegnek*: a főherczeg panaszára a füleki, szécsényi és szigetvári bég portyázásai miatt a végbeli magyar urak, különösen Zrinyi, Nádasdy és Batthyányi békeszegéseinek felsorolásával válaszol, felajánlja a császárnak fegyveres segítségét a németországi protestánsok ellen; deli Musztafa Eördög Györgyöt ennek szidalmi miatt hívta ki bajviadalra; rendesen a magyar vitézek okozzák a bajviadalokat 299
273. 1583 okt. 15. *U. az Rudolfnak*: minthogy a szultán ruméiai beglerbéggé nevezte ki, bucsút vesz és köszönetet mond a császárnak barátságáért 302
274. 1583 okt. 15. *U. az Ernő főherczegnek*: távozik Budáról; midőn az esztergomi bég a Kéménd körüli rablók kipusztítására ment, a komáromiak megtámadták embereit 302

275. 1583 okt. 25. *U. az Ernő főhercegnek*: küldjön neki pénzéért néhány szép órát és egyéb «ujtságot», hogy a szultánnak kedveskedhessék velük ... .. 303.
276. 1583 okt. 25. *U. az Ernő főhercegnek*: a komáromi vitézek és az esztergomi törökök összeütközésében nem az utóbbiak a hibásak, mivel ezek a kéméndi rablók kiirtására mentek... .. 304.
277. 1583 nov. 24. *U. az Ernő főhercegnek*: meghívja lakodalmára 306.
278. 1583 decz. 19. *Mahmud, a budai basa titkára, Ernő főhercegnek*: a konstantinápolyi császári követ holttestével egy menet Bécs felé indult, értesíti az új basa, Szinán jöveteléről és kéri, hogy a béke megmaradása érdekében a portai adót mindig idejében szállíttassa be ... .. 306.
279. 1584 febr. 21. *Szinán basa Ernő főhercegnek*: a füleki bégportyázása miatt emelt panaszra a tataiak, egriek, korponaiak és egyéb végbeliek portyázásainak felpanaszolásával felel és egy foglyul ejtett csasz és martalócz-aga szabadon bocsátását kéri ... .. 307.
280. 1584 ápr. 22. *U. az Ernő főhercegnek*: a koppányi bég portyázása, mely miatt a főherceg panaszt emelt, még Ali basa idejében történt, Mihály deák nevű budai kereskedő nem hagyott hátra vagyont, melyből bécsi adósságát ki lehetne fizetni ... 308.
281. 1584 máj. 22. *U. az Ernő főhercegnek*: kéri, hogy Trombitás Jánossal fizettesse meg azt az összeget, mellyel az egy budai zsidónak tartozik, ki a szultántól rendeletet eszközölt ki, hogy adósságát más a királyi területről jövő kereskedőkön behajthassa ... .. 310.
282. 1584 máj. 25. *U. az Ernő főhercegnek*: emberét ajándékokkal Bécsbe fogja küldeni; a koppányi bég ellen emelt panasz alaptalan: a veszprémi vitézek támadták őt meg; felsorolja a végbeli magyar vitézek portyázásait az ő basasága óta, kéri, hogy a hódolt jobbágyokkal fizettesse meg hűbéri tartozásait, sürgeti a portai adót ... .. 310.
283. 1584 máj. 26. *U. az Ernő főhercegnek*: a szigetvári béget rablásai miatt elmozdította bégségéből ... .. 313.
284. 1584 jun. 4. *U. az Ernő főhercegnek*: a nógrádi bégnek megtiltotta a szebelébiek sanyargatását, ez ügyben vizsgálatot fog tartani ... .. 313.
285. 1584 jun. 22. *U. az Ernő főhercegnek*: emberét azért küldte hitlevél nélkül Komáromba, mert már Budára is jöttek emberek hitlevél nélkül; levelét a portai császári követnek továbbította, a portai adót szállító követek részére hitlevelet küld ... .. 314.
286. 1584 jul. 22. *U. az Dobó Ferencznek*: a fogságra vetett szebelébieket szabadon bocsátatta, a nógrádi béget letette... .. 315.
287. 1584 jul. 23. *U. az Ernő főhercegnek*: panaszkodik, hogy a veszprémi, egri, tokaji, újvári és egyéb végbeli vitézek minduntalan a török várak alá száguldanak ... .. 316.
288. 1584 aug. 10. *U. az Ernő főhercegnek*: tiltakozik az ellen, hogy Zrinyi György a főherceg tudtával Szigetvár környékén erődítéseket épít... .. 318.

289. 1584 aug. 19. *U. az Ernő főhercegnek*: kéri, hogy a pozsegai Iszkender bég öcesét, kit az sarczának megfizetéseig Zrinyi György és Nádasdy Ferencznél tuszul hagyott, miután a bég a sarczot megfizette, bocsáttassa szabadon... 318
290. 1584 szept. 1. *U. az Ernő főhercegnek*: a portai adót szállító követet, Liechtenstein Henriket fogadta és meggyőzte, hogy a végeken való örökös csatározásoknak a királyi végbeliek az okai; kéri, hogy a hódolt falvak népeivel fizettesse meg hűbéri tartozásait... 319
291. 1584 okt. 9. *Musztafa bég, budai kincstartó, Ernő főhercegnek*: Ali koppányi bég sarcza fejében egyelőre tízezer forintot és kezeseket küld, kéri a bég szabadon bocsátását... 320
292. 1584 okt. 9. *Szinán basa Braun Erasmusnak*: hasonló tartalommal... 321
293. 1584 okt. 16. *U. az Ernő főhercegnek*: az esztergomi bég portyázásai miatt való megbüntetését megtagadja, mivel a királyi végbelieket sohasem büntetik meg portyázásaik miatt. A béke érdekében kívánja: 1. hogy a portai adót mindig idejében beszolgáltassák; 2. a hódolt faluk megfizessék tartozásaikat és 3. a végbeliek hagyjanak fel a portyázásokkal... 322
294. 1584 okt. 19. *U. az Dobó Ferencznek*: ha a törökök több faluban raboltak, csak azért történt, mert bár hódoltak, nem fizették meg adójukat. Gondoskodjék az adó megfizetéséről... 324
295. 1584 decz. 18. *U. az Ernő főhercegnek*: a szultán leveleit vivő követek számára hitlevelet kér, három hónappal előbb is kért hitlevelet, de nem kapott választ; csudálkozásának ad kifejezést, hogy minden barátsága és szivességei ellenére sem teljesíti a főherceg az ő kívánságait... 325
296. 1585 jan. 24. *U. az Ernő főhercegnek*: Trombitás Jánossal fizettesse ki adósságát Jakab budai zsidó számára... 327
297. 1585 jan. 24. körül. *U. az Ernő főhercegnek*: Lempach császári követet illendően fogadta és tovább bocsátotta... 327
298. 1585 jan. 25. *U. az Ernő főhercegnek*: embereit küldi a szultán leveleivel és a maga ajándékaival... 328
299. 1585 jan. 25. *U. az Ernő főhercegnek*: a szultán leveleit elküldte, kéri a koppányi Ali bég sarczának mérséklését... 329
300. 1585 febr. 22. *Braun Erasmus Szinán basának*: a koppányi bég szabadon bocsátása fejében Lévy László megígért kiszabadítását követeli... 329
301. 1585 febr. 22. *Braun Erasmus Tolna városához*: felszólítja őket, hogy mivel kezességet vállaltak Lévy László kiszabadításában, járjanak ez ügy után, mert különben rajtuk keres kárpótlást 380
302. 1585 ápr. 4. *Szinán basa Ernő főhercegnek*: panaszkodik Nádasdy Ferencz, Batthyányi, Zrinyi György és Pálffy Miklós portyázásai miatt, követeli a békeszegők megbüntetését... 331
303. 1585 ápr. 5. *U. az Ernő főhercegnek*: nem a törökök hívják ki a végbeli magyarokat bajviadalra, hanem ezek irnak mindig azoknak, kéri, szüntesse meg a végbeliek cselvetéseit... 333
304. 1585 ápr. 16. *U. az Ernő főhercegnek*: nem ő szegte meg a

- békét azzal, hogy a fehérvári béget Komárom alá küldötte, hanem a tatai, komáromi, pápai és egyéb végbeli vitézek akartak a komáromi révben palánkot csinálni 334
305. 1585 ápr. 25. *Braun Erasmus Szinán basának*: a koppányi Ali béggel fizettesse meg váltságának hátralevő részét és boesátassa szabadon Lé vay Lászlót, mert a béget csak ezen feltétel mellett boesátották ki a fogságból a budai basa, a budai kincstartó és több város kezessége mellett 336
306. 1585 máj. 5. *Szinán basa Ernő főhercegnek*: kér di, hogy miért nem válaszol levelére, melyben azon végbeli kapitányok megühttetését kérte, kik a komáromi révben palánkot emeltek. Követeli a palánk lerontását, a vár alá száguldások megtiltását és a hódolt falvak adófizetését. Súrgeti a portai adó elküldését 338
307. 1585 máj. 19. *Mehemet budai kincstartó Braun Erasmusnak*: Lé vay László szabadon boesátása dolgában 340
308. 1585 máj. *Braun Erasmus Szinán basának*: Ali koppányi bég sarezsa és Lé vay László dolgában 341
309. 1585 jun. 22. *Szinán basa Ernő főhercegnek*: sürgeti a portai adót 342
310. 1585 jul. 15. *U. az Rudolfnak*: Dobó Ferencz, lévai kapitányra panasz kodik 343
311. 1585 jul. 20. *U. az Ernő főhercegnek*: felvilágosítást ad az új esztergomi híd építése dolgában 344
312. 1585 aug. 1. *U. az Ernő főhercegnek*: visszautasítja a törökök végelisi száguldása miatt emelt panaszát, tagadja a hadikészülődést Kanizsa körül, a végbeliek, különösen Dobó Ferencz portyázásai miatt panasz kodik, a portai adót sürgeti 345
313. 1585 aug. 29. *U. az ugyanannak*: biztosítja békés szándékáról, melynek bizonyosságára az esztergomi híd építését is abban hagyatta, panasz kodik, hogy a főherceg mégis bepanaszolta őt a portán, a török adó beszállítására hitlevelét küldi 347
314. 1585 aug. *Dobó Ferencz Szinán basának*: hazugsággal vádolja a császárhoz írt panaszló levele miatt, a basa a békebontó, ki a bégeket a vár alá küldi 349
315. 1585 szept. 3. *Szinán basa Ernő főhercegnek*: a portai császári követnek szóló levelet továbbította 351
316. 1585 szept. 14. *U. az ugyanannak*: sürgeti a portai adót, panasz kodik, hogy a végbeli vitézek rajtaütöttek a túri vásáron és nagy kárt okoztak 351
317. 1585 okt. 8. *U. az ugyanannak*: a portai adót sürgeti, a túri vásáron fogságba ejtett törököknek harmaikkal együtt szabadon boesátását követeli 353
318. 1585 okt. 30. *U. az Braun Erasmusnak*: a koppányi Ali bég dolgában csak annak Konstantinápolyból való visszatérte után intézkedhetik 354
319. 1585 okt. 30. körül. *U. az Ernő főhercegnek*: értesíti, hogy a portára induló követség átvonult Budán, biztosítja békés szándékairól, a végbeli vitézek megfékezését kéri 354

320. 1585 nov. 1. *U. az Rudolfnak*: Konstantinápolyba induló követével tárgyal, kéri a végbeli vitézek megfélekezését, kik mindig a törökökre tolják a támadás vádját, elégtételt követel a túri vásáron elkövetett rablás miatt 355
321. 1586 febr. 2. *U. az Kielman Andrásnak*: rabok meg nem fizetett sarczáról 357
322. 1586 febr. 4. *U. az Braun Erasmusnak*: a koppányi Ali bég sarcza dolgában 358
323. 1586 febr. 15. *U. az Rudolfnak*: a túri vásár dolgában ... 359
324. 1586 márcz. 29. *U. az Pálffy Miklós komáromi főkapitánynak*: a koppányi Ali bég sarcza dolgában 360
325. 1586 máj. 4. *Mehemet, a budai basa titkára Pálffy Miklós főkapitánynak*: egy palánk ügyében 361
326. 1586 aug. 14. *Ali basa Ernő főherczegnek*: Sasvár basa rablásának Dobó Ferencz az oka 362
327. 1586 szept. 3. *U. az ugyanannak*: Bornemissza János, palotai kapitány békeszegése dolgában 363
328. 1586 szept. 20. *U. az ugyanannak*: Sasvár basa támadását Dobó Ferencz okozta, a kanizsai portyázás ügyében vizsgálatot indított, panaszkodik a végbeli vitézek gesztesi, váli, földvári szárguldásai és lesvetései miatt 364
329. 1586 okt. 15. *U. az Nádasdy Ferencznek*: értesíti, hogy nem titok előtte, hogy Nádasdy Segesdet és Berzenczét meg akarja venni, csak jöjjön, ő kész fogadására 365
330. 1586 okt. 15. *U. az Ernő főherczegnek*: a végbeli kapitányok minden támadást a törökök rovására írnak, ő mindig híven utána jár panaszainak és igazságot szolgáltat 366
331. 1586 nov. 22. *U. az ugyanannak*: panaszkodik, hogy Dobó Ferencz több hódolt falunak nem engedi meg, hogy tartozását megfizesse 367
332. 1586 nov. 23. *U. az ugyanannak*: a szigetvári bég és Sasvár basa joggal támadtak a hódolt falukra, melyek meg nem fizették tartozásaikat 368
333. 1586 nov. 23. *U. az ugyanannak*: a koppányi Ali bég sarcza dolgában 370
334. 1586 nov. 25. *U. az ugyanannak*: közli, hogy a törökök elfoglalták Tebrizt 371
335. 1586 decz. 1. *U. az ugyanannak*: a főherczeg levelét a portára tovább küldötte, Püspök Balázs bécsi polgár követelését nem lehet kielégíteni 372
336. 1586 decz. 5. *U. az Rudolfnak*: a császár embereit a portára tovább küldötte, panaszkodik a végbeliek portyázásai miatt 373
337. 1586 kelet nélkül. *U. az Rudolfnak*: Zrínyi Györgyöt azzal vádolja, hogy a trónra törekszik 374
338. 1587 márcz. 21. *Musztafa, a budai basa titkára, Ernő főherczegnek*: a császár követei átutaztak Budán, közli, hogy az elhalt Ali basa utóda Szinán lesz, kéri a portai adó beküldését és a végbeli kapitányok megfélekezését 374
339. 1587 márcz. 30. *Dervis csausz Rudolfnak*: a végbeli békebon-

- tások megvizsgálása végett a portai császári követ emberével Budára érkezett 375
340. 1587 ápr. 10. *Szinán basa Ernő főhercegnek*: értesíti, hogy mint basa újra Budára érkezett; békés szándékát hangoztatja és a portai adót sürgeti..... 376
341. 1587 ápr. 30. *Ernő főherceg Szinán basának*: Kielman András rabja, a segesdi Beli aga sarca dolgában 377
342. 1587 máj. 8. *Ungnad Dávid Szinán basának*: tiltakozik a császári futárok feltartóztatása ellen, közli, hogy a portának tudára fogják adni, hogy a szultánparancsa ellen megépíttette az esztergomi hidat és hogy a portai adót néhány nap mulva útnak indítják..... 379
343. 1587 máj 11. *Szinán basa Rudolfnak*: a portai adót vivő követ átutazott Budán; minthogy csak a tavalyi adót vitte magával, az idei beküldését is sürgeti 380
344. 1587 máj. 28. *U. az Ernő főhercegnek*: a portai adót háborús fenyegetésekkel sürgeti 381
345. 1587 máj. 30. *U. az Rudolfnak*: a portára küldött emberét azért küldötte vissza Temesvárról Budára, mert Temesvárott, a hol akkor időzött, a deák nyelven írt levelet senkisémet tudta megmagyarázni, úgy ezt a követet, mint a következőket útjukban mindig támogatni fogja, Dobó Ferencz megbüntetését kéri és a portai adót sürgeti..... 382
346. 1587 jun. 6. *U. az Ungnad Dávidnak*: kéri, hogy a császárnak a portai adó beküldését és a végbeli vitézek fékentartását tanácsolja, mert csak így maradhat meg a béke; értesíti, hogy a Budára jövő bégek és vitézek csak az ő, mint új basa, üdvözlésére sietnek 384
347. 1587 jun. 20. *Ungnad Dávid Szinán basának*: a portai adó beküldését már előkészítik, a szigeti bég hadi készülődései miatt panaszkodik, a portai császári követnek szóló levelek továbbítását kéri 385
348. 1587 jun. 22. *U. az ugyanannak*: békés szándékáról és a végbeli vitézek fékentartásáról biztosítja, kifejezi nyugtalanságát a miatt, hogy Budára oly sok bég gyülekezik hadi néppel, a szigetvári bég portyázásai miatt panaszkodik 386
349. 1587 jul. 3. *Szinán basa Ungnad Dávidnak*: a császári követnek azért törette el a kardját, mert azzal lépett be a szultán budai divánjába; panaszkodik, hogy követküldés ürügye alatt kémeket küldtek Budára, a szigetvári bég joggal támad, mert a végbeliek minduntalan megszegik a békét és a császár nem küldi be a portai adót. A szultánhoz intézett leveleket nem továbbítja, mert bizonyára igaztalan panaszokkal vannak tele 388
350. 1587 jul. 7. *Ungnad Dávid Szinán basának*: tisztességtelen levelét nem adta át a császárnak, hanem visszaküldi, a törökök több száguldását felsorolja; panaszt emelnek a portán a basa ellen 390
351. 1587 jul. 17. *Szinán basa Ernő főhercegnek*: a portai adót sürgeti, a Koppányra ütök megbüntetését követeli..... 392

352. 1587 aug. 8. *U. az ugyanannak*: háborúval fenyeget, ha Miksa főherczeg haddal Lengyelországba tör — — — — — 393
353. 1587 szept. 12. *U. az ugyanannak*: a portai adót vivő követ számára hitlevelet kér — — — — — 394
354. 1587 aug. 14—22. *U. az ugyanannak*: a császári követet csak úgy ereszti Budán át Konstantinápolyba, ha a portai adót magával hozza — — — — — 394
355. 1587 aug. 22. *U. az Ungnad Dávidnak*: a császár levelét azért hozták vissza Budára, mert a basa embere, ki azt vitte, útközben meghalt; a portai adó és a lengyelországi dolog miatt, mint a szultán helytartója, joggal érdeklődik — — — — — 395
356. 1587 aug. 26. *U. az Ernő főherczegnek*: kéri, hogy a békebontó kapitányokat büntesse, miként ő a nógrádi béget letette és a szigetvári ellen vizsgálatot rendelt el; panaszkodik Dobó Ferenczre — — — — — 397
357. 1587 aug. 27. *Ungnad Dávid Szinán basának*: figyelmezteti, hogy a császárnak udvariasabb hangon írjon, a császári követ meggyalázásáért hasonló eljárással fenyeget, a portai adó és Lengyelország dolga nem tartozik a basára, hitlevelet kér a portára induló követ számára — — — — — 399
358. 1587 szept. 2. *U. az ugyanannak*: a szigetvári, koppányi, pécsi és mohácsi bég hadait, melyekkel a királyi területre betörték, a végbeliek szétverték; e betörés, tisztességtelen hangú levelei, a császári követ meggyalázása, a szultánhoz írt levelek visszatartása miatt panaszt fognak ellene emelni a portán — — — — — 401
359. 1587 szept. 13. *Szinán basa Ernő főherczegnek*; panaszkodik Nádasdy Ferencz és Dobó Ferencz száguldásai miatt, békés szándékát hangoztatja — — — — — 403
360. 1587 szept. 19. *Ungnad Dávid Szinán basának*: a portai adó és Lengyelország dolga nem tartozik a basára; a szigetvári bég az ő tudtával támadt, Dobó Ferencz ellen vizsgálatot indítottak — — — — — 404
361. 1587 szept. 30. *Szinán basa Ernő főherczegnek*: a portai császári követ levelét és a császárnak a portára küldött leveleit továbbította; a portai adót a porta kérdezősködése miatt sürgeti minduntalan, hangoztatja békés szándékait — — — — — 406
362. 1587 szept. körül. *Dobó Ferencz Szinán basának*: a császárnál ellene emelt vádakát hazugságoknak mondja — — — — — 407
363. 1587 okt. 3. *Ungnad Dávid Szinán basának*: a portára küldött levelek továbbítása ügyében — — — — — 408
364. 1587 okt. 28. *Szinán basa Ungnad Dávidnak*: a porta kérdezősködésére az adót sürgeti — — — — — 409
365. 1587 nov. 11. *U. az Ernő főherczegnek*: minthogy a portai adót be nem küldik, hadi készülődéseket folytatnak és minthogy Miksa főherczeg haddal Lengyelországra ment, háborúval fenyegetőzik — — — — — 410
366. 1587 decz. 25. *U. az ugyanannak*: kéri, hogy ezután ne küldjön Konstantinápolyba postát, csak Budára, a honnan ő maga fogja

- továbbítani; a magyar futárnak Tolnán részeg fővel elkövetett kihágását panaszolja el 411
367. 1587 decz. 28. *Ungnad Dávid Szinán basának*: értesíti, hogy a portai adót beküldik, miért is hitlevelét kéri, panaszkodik, hogy emberei jogtalanul jártak el a császár egy futárával 412
368. 1587 decz. 29. *Szinán basa Ernő főherczegnek*: a komáromi és tatai vitézek Gesztes alá száguldása és a Kanizsa körüli hadi-készületek miatt panaszkodik 414
369. 1588. *Hossia esztergomi emin Olasz Andrásnak*: Budán kelt levelében biztosítja, hogy kárát meg fogja téríteni és hogy bánthatlanul keresheti fel őt 416
370. 1588 jan. 11. *Szinán basa Ernő főherczegnek*: a portai adót vívő követ számára, bár ezt feleslegesnek tartja, hitlevelét küldi 417
371. 1588 jan. 23. *Szinán basa Ernő főherczegnek*: panaszkodik, hogy a végbeli kapitányoktól felbízott hódolt faluk s legújabbán Szikszó is, nem adják meg tartozásaikat 418
372. 1588 jan. körül. *U. az Ungnad Dávidnak*: a császári futárnak Tolnán boros fővel elkövetett kihágásáról 419
373. 1588 febr. 5. *U. az Ernő főherczegnek*: a szikszóiaknak négy év óta hátraleékos adójáról 421
374. 1588 márcz. 12. *U. az Rudolfnak*: az adó beküldését sürgeti 422
375. 1588 ápr. 15. *U. az Ungnad Dávidnak*: az adót sürgeti, két szelindek küldését kéri 423
376. 1588 ápr. 24. *U. az Pálffy Miklósnek*: értesíti, hogy a fogoly Haszán béget és Mahmud béget nem szándékozik kiváltani 424
377. 1588 ápr. 28. *U. az Ungnad Dávidnak*: az adót sürgeti és Dobó Ferenczre, váci támadása miatt, panaszkodik 425
378. 1588 máj. 15. *U. az Ernő főherczegnek*: a császári követ egyik emberének, Szabó Mihálynak Esztergomban való megtartóztatását mentegeti; a török rabok szomorú sorsáról panaszkodik 426
379. 1588 máj. 26. *U. az ugyanannak*: a hódolt falukról, Dobó Ferencz portyázásairól, a tataiak gesztesi és váli támadásáról 428
380. 1588 jul. 16. *U. az ugyanannak*: megmagyarázza, hogy kötelessége volt az adó sürgetése; a szécsényi bég és Héder vajda eljárását a hódolt faluk dolgában mentegeti 430
381. 1588 aug. 18. *U. az ugyanannak*: visszautasítja a főherczeg vádját, mintha nem elég tisztességesen írt volna; panaszkodik a sok béke ellen való cselekedet, különösen Nádasdy támadásai miatt 431
382. 1588 szept. 4. *U. az ugyanannak*: nem engedi át a főherczeg futárját Konstantinápoly felé, mivel a végbeliek megint rakoncázatlankodtak 434
383. 1588 szept. 21. *U. az Thúry Márton komáromi alkapitánynak*: a Konstantinápolyba való levelezés dolgában 435
384. 1588 szept. 29. *U. az Ernő főherczegnek*: Budán fogvatartott németeknek magyar fogságban levő bégekért kicserélése dolgában 435
385. 1588 okt. 17. *U. az ugyanannak*: a fogoly németek dolgáról és a Szikszón épített kastélyról 437

386. 1588 okt. 18. *U. az ugyanannak*: a török sereg gyülekezéséről és a végbeliek kártevéseiről, főkép Nádasdy és Dobó gesztesi támadásáról 439
387. 1588 nov. 4. *U. az Ungnad Dávidnak*: követeli, hogy a magyarok Gesztesből kimenjenek 441
388. 1588 nov. 23. *Gr. Nogarola Ferdinánd győri főkapitány Szinán basának*: az ő tiszteiből való távollétében a végbeliek heveskedtek ugyan, de ennek oka is török részről adatott, főkép a fejevári bég támadásai folytán 443
389. 1588 decz. 1. *Szinán basa Ernő főhercegnek*: a konstantinápolyi posta dolgában 446
390. 1588 decz. 10. *U. az ugyanannak*: a két német fogoly dolgában, a tengeren elfogott Mahmud bég sarzának méltányos kiszabását kéri 447
391. 1588 decz. 14. *Gr. Nogarola Ferdinánd Szinán basának*: a két német fogoly és a velük együtt elfogott doktor dolgában ... 448
492. 1588 decz. 14. *Szinán basa gr. Nogarola Ferdinándnak*: az ő kedvéért elbocsátja a két német nemest, de a doktort megtartja Mahmud bég végett 450
393. 1588 decz. 14. *Iszkender aga tolmács ugyanannak*: a két német nemes dolgában való közbejárásáért jutalmat kér 451
394. 1589 jan. 17. *Ferhát basa Ungnad Dávidnak*: az adót sürgeti és a végbeliek koppányi és gesztesi támadásáról panaszkodik 454
395. 1589 febr. 11. *U. az Ernő főhercegnek*: a konstantinápolyi futár átbocsátásáról, a két német nemes lovairól, Nádasdy embereinek Bolondvárra támadásáról 453
396. 1589 febr. 11. *U. az Ungnad Dávidnak*: Szinán basát védelmezi, hogy ő nem volt az oka a török-magyar viszony zavarainak 455
397. 1589 febr. 11. *U. az Pálffy Miklósnak*: a német nemesek lovai dolgában 456
398. 1589 febr. 15. *Ungnad Dávid Ferhát basának*: az adó késésének és egyéb bajoknak a mazullá lett Szinán basa volt az oka; felsorolja a törökök újabb gonosz cselekedeteit 457
399. 1589 febr. 16. *Ferhát basa Pálffy Miklósnak*: a kezes rabok dolgában való eljárásról 459
400. 1589 febr. 28. *U. az Ernő főhercegnek*: az adó beküldését sürgeti 460
401. 1589 febr. 28. *U. az Pálffy Miklósnak*: Kéri Ernő főherceghez és Ungnad Dávidhoz írt leveleinek továbbítását 461
402. 1589 márcz. 1. *U. az Ernő főhercegnek*: Mahmud bég sarzának leszállítását kéri 462
403. 1589 márcz. 5. *U. az ugyanannak*: a konstantinápolyi posta és az adó beküldése dolgában; a törököknek légrádi és hidvégi támadását mentegeti 463
404. 1589 márcz. 5. *U. az Ungnad Dávidnak*: ugyanazon dolgokról, mint a 403. szám 464
405. 1589 márcz. 1—6. *Ungnad Dávid Ferhát basának*: a török posta megtartóztatása és az adóval útra készülő Molard János dolgában; Szinán basa hibáit és a törökök újabb támadásait felsorolja 466

406. 1589 márcz. 19. *Ferhát basa Pálffy Miklósnak*: a fogoly Haszán bég sarezsa dolgában 471
407. 1589 márcz. 23. *U. az Ernő főherczegnek*: a portai futár megtartóztatását és Tátika megtámadását mentegeti... .. 472
408. 1589 márcz. 23. *U. az Ungnad Dávidnak*: a futár megtartóztatása, a magyaroknak tolnai és a törököknek tátikai támadása, valamint a német nemesek lovai dolgában 474
409. 1589 ápr. 2. *U. az ugyanannak*: a futár megtartóztatása és a végbeliek rakonczátlankodása dolgában 477
410. 1589 ápr. 9. *U. az Ernő főherczegnek*: a tátikai támadásról és az adójukat nem fizető hódolt falukról, a kanizsaiaknak berzencei és segesdi támadásáról 478
411. 1589 ápr. 13. *U. az Pálffy Miklósnak*: Jakab budai zsidónak Trombitás Jánoson való követelése dolgában 480
412. 1589 ápr. 18. *U. az ugyanannak*: az adóval Komáromban levő követnek vízen való szállítása dolgában... .. 481
413. 1589 ápr. 25. *U. az Ernő főherczegnek*: Dobó Ferencz nógrádi támadásáról 482
414. 1589 ápr. 26. *U. az ugyanannak*: Ozmán szandsákbégnek Kielman András volt komáromi kapitányon való követeléséről 483
415. 1589 jun. 6. *U. az ugyanannak*: mentegetődzik, hogy az Esztergom körüli faluk megbüntetésének Dobó Ferencz az oka; egyéb béke elleni dolgokról; a fogoly németeknek Szinán basától eladott lovaírói 483
416. 1589 jun. 6. *U. az Pálffy Miklósnak*: Dobó Ferencz támadásairól és az esztergomi dologról; Haszán bég sarezának további leszállítását kéri 486
417. 1589 jun. 11. *Nagy Velí, budai török, Trombitás Jánosnak*: Jován nevű rab sarezsa leszállítását kéri 488
418. 1589 jun. 16. *Ferhát basa Rudolfnak*: elégtételt kér Báthory Istvánnak Ozmán hatvani szandsákbéghez Eesedből, 1589 máj. 22-én írt leveléért, melyben Báthory kijelenti, hogy a hódolt falukat nem eresztí be a törökhöz adójukkal 489
419. 1589 jun. 18. *U. az Ernő főherczegnek*: panaszkodik, hogy Hagymássy Gábor szentgróti kapitány a rabokat megkínozta ... 490
420. 1589 jun. 19. előtt. *U. az Ungnad Dávidnak*: egy pesti Hagim nevű zsidónak korábbi pesti boltosokon, most pozsonyi és nagyszombatí lakóson való követelése dolgában 491
421. 1589 jun. 19. *U. az Ernő főherczegnek*: kérdezősködik, hogy a végbeli kapitányok valóban sereget gyűjtenek-e a béke ellenére 492
422. 1589 jul. 19. *U. az Pálffy Miklósnak*: török rabok szabadonbocsátásáért 493
423. 1589 jul. 20. *U. az Ernő főherczegnek*: a végbeliek mozgalmairól, a váli aga elragadásáról, a tataiak, pápaiak, komáromiaknak Fehérvár alá jöveteléről 494
424. 1589 jul. 25. *U. az Pálffy Miklósnak*: két budai zsidónak szabad kereskedése érdekében 495

425. 1589 jul. 30. *U. az Rudolfnak*: Nádasdy Ferencz fejevári támadásáról — — — — — 496
426. 1589 jul. 30. *Ernö főherczeg Ferhát basának*: kimutatja, hogy Hagymássy Gábor a kezes rabokat jogosan büntette meg — — — — — 497
427. 1589 aug. 5. *Ferhát basa Pálffy Miklósnak*: egy Ábrahám nevű zsidótól kiváltott rab sarezá dolgában panaszkodik Tatai Máté és Király Albert ellen — — — — — 497
428. 1589 aug. 9. *U. az Ernő főherczegnek*: választ kér, hogy azt Konstantinápolyba a portára tovább adja — — — — — 499
429. 1589 aug. 10. *U. az Rudolfnak*: a marosi jobbágyoknak magyar ispánoktól szolgáltatásokra és adózásra kényszerítéséről panaszkodik — — — — — 499
430. 1589 aug. 23. *U. az Ernő főherczegnek*: a fejevári és szigetvári bég támadásairól és három, Pálffy Miklóstól visszatartott hódolt falu dolgában — — — — — 501
431. 1589 szept. 1. *U. az ugyanannak*: Nádasdynak fejevári és Pálffynak czigerdeleni támadásaival okolja meg az ő fegyveres készülődését — — — — — 501
432. 1589 szept. 1. *U. az Pálffy Miklósnak*: az esztergomi bég hadi készülődéseit okolja meg — — — — — 502
433. 1589 szept. 12. *U. az Ernő főherczegnek*: a végbeliek drégelyi támadásáról és Horvát Pál tatai lovashadnagy rabja dolgáról 503
434. 1589 szept. 13. *U. az gr. Nogarola Őrđinándnak*: a budai és pesti községek panaszáról a esesznekiek rablásai miatt — — — — — 503
435. 1589 szept. 19. *U. az Ernő főherczegnek*: a szultán legutóbbi levelére választ kér — — — — — 504
436. 1589 szept. 26. *Halil, a budai basa titkárja, Thúry Márton komáromi viczekapitánynak*: a budai basa Farkas Pál nevű rabja dolgában — — — — — 505
437. 1589 szept. 28. *Ferhát basa Pálffy Miklósnak*: rabok dolgában nem hajlandó tovább levelezni — — — — — 506
438. 1589 okt. 8. *U. az ugyanannak*: Pálffy egy szökött rabja dolgában elnézést kér a kezesek számára — — — — — 506
439. 1589 okt. 13. *Ozmán vácszi főharminczados ugyanannak*: Kis Imre nevű rab dolgában a rabokkal és kezesekkel való bánásmódról általában ír — — — — — 507
440. 1589 okt. 29. *Ferhát basa Ernő főherczegnek*: az adót sürgeti 508
441. 1589 okt. 29. *U. az ugyanannak*: a esesznekiektől kirabolt budai és pesti kereskedők dolgában — — — — — 509
442. 1589 nov. 9. *U. az ugyanannak*: az adót sürgeti — — — — — 510
443. 1589 nov. 12. *U. az ugyanannak*: Horvát Pál tatai hadnagytól jogtalanul visszatartott rab dolgában; az adót sürgeti — — — — — 511
444. 1589 nov. 23. *U. az Rudolfnak*: feleletet sürget a szultánnak az elfogott bégek és az adó dolgában írt levelére — — — — — 512
445. 1589 decz. 2. *U. az ugyanannak*: a Konstantinápolyba menő postát átboesátotta; Nádasdy Ferencz kegyetlenségéről — — — — — 513
446. 1589 decz. 2. *U. az Ernő főherczegnek*: a törökök kanizsai támadásáról, a fogoly bégek és a portai adó dolgában feleletet sürget — — — — — 513

447. 1589 decz. 22. *U. az ugyanannak*: sürgeti a szultánnak küldendő választ s a főhercegtől illetlennek tartott kifejezéseit menteti ... 515
448. Kelet nélkül, 1589? *Ozmán aga váczai főharminczados Pálffy Miklósnak*: megköszöni, hogy egy fejevári öreg embert kibocsátott a fogságból ... 516

Pótlék.

1. 1564 jun. 8. *Mahmud budai basa szabadságlevele Debreczen városának* ... 517
2. 1578 márcz. 4. *Musztafa basa a borgátai bíráknak*: Musztafa fejevári szpahinak adományozta a községet, tehát ehhez jőjjenek be adójuk megbeszélése végett ... 517
3. 1582 szept. 1. *Ali basa Ernő főherczegnek*: zsámbéki Ferhát aga és Majtényi László pápai kapitány és Huszár Péter közt folyó kölcsönös sértegetésekről ... 518

A névmutató a II. kötet végén fog megjelenni.

TÖRÖK SZÓJEGYZÉK.

Készítette NÉMETH GYULA.

(A magyarban használatos alak után zárójelben a szó kimondott török alakja van; a különféle módokon írt magyar alakokat nem vettem figyelembe; a jegyzék olyan rövid, hogy bárki könnyen eligazodhatik. Aki egy-egy szóról többet akar tudni, nézze meg a Thúry József Török Történetírók c. műve I. kötetében található szójegyzéket, s ha valami elkerülte volna a figyelmemet, vagy ezt, vagy a Hammer 10. kötetében levő mutatót.

Azok az *-a*-val végződő szók, melyeknél a török alakban nincs meg az *-a*, délszláv közvetítéssel jutottak hozzánk.)

aga (*aya*) bizonyos udvari tisztviselők és katonai parancsnokok czíme.

basa (*paša*) a legmagasabb katonai és polgári tisztviselők czíme.

bég (*beg*) a pasánál kisebb cím.

beglerbég (*beglerbegi*) a több szandzsákból álló ejálet kormányzója.

beslia (*bešli*) lovas testőrség, irreguláris lovas katonaság.

bors (*borš*) adósság.

böülügbasi (*bölük bašy*) csapatvezető.

csausz (*čauš*) különféle szolgálatokra használt udvari, polgári vagy katonai alkalmazott.

cselebi (*čelebi*) úr, művelt ember. (Rendesen cím.)

defter (*defter*) lajstrom, telekkönyv.

defterdár (*defterdar*) lajstromok, telekkönyvek vezetője.

delia (*deli*) az irreguláris lovasság egy fajtája.

dizdár (*dizdar*) várnagy, várparancsnok.

emin (*emin*) felügyelő, intendáns.

emir (*emir*) parancsnok, bég.

harambasa (*haram bašy*) rablóvezér.

jaja (*jaja*) gyalogos katona.

janicsár (*jeni čeri*) a lovas katonaság egy faja.

kádia (kady) bíró.

kapudzsi (kapuǰy) «kapus», őr, udvari szolgálattelvő.

kapudzsi basi (kapuǰy bašy) különféle küldetésekre alkalmazott tisztviselő.

kihaja (kjaja < ketzuda) ügyvivő, segéd, helytartó.

közölbáš (kyzyl baš) «vörös fejű», síta, perzsa.

mahraman (mahrama) kendő, zsebkendő.

mazul (ma'zul, mazul) hivatalából elbocsátott.

odabaša (oda bašy) janicsársapat parancsnoka.

olajbég (alaj begi) 1) lovasezred parancsnoka, 2) tartományi helytartók ceremóniásmestere.

rézkütáb (rejs-ül-küttab) külügyminiszter s az állami kanczellária feje.

szandzsák (sanǰak) 1) lófarkas zászló, 2) az ehhez tartozó katonaság, 3) az ejálet (helytartóság) egy kerülete, 4) szandzsákbég.

szaráj (seraj) palota.

szidsillát (siǰillat) lajstrom.

szpáhia (sipahi) lovas katonaság egy faja.

tarikat (teriket) hagyaték.

tezkeredzsia (tezkereǰi) a nagyvezír titkára, a díván jegyzője.

vezír (vezir) miniszter.

záim (zaim, za'im) nagyobb hűbérbirtokkal bíró szpáhi.

A BUDAI BASÁK

MAGYAR NYELVŰ LEVELEZÉSE

I.

1553—1589

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MEGBIZÁSÁBÓL

SZERKESZTI

TAKÁTS SÁNDOR

ECKHART FERENCZ   SZEKFŰ GYULA

ESZ SZEJJID MEHEMMED FERIDUN BEJ ALAPITVÁNYÁBÓL

KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

BUDAPEST, 1915

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA

Ára 12 korona.

بودیه پائالریک ماجاره مخابراتی

جلد اول (۱۵۵۲-۱۵۸۹)

ماجاره انجمنه دانشک توجیه بله
طافاج شانزور، آخارت فوره تیس و سکفوی کبوله
طرفلرین تالیف اولمیشدر

صاف طبعیه سی الیه مرهوم محمد فریدون بک تبرعلی فانقندن
بالتوبه ماجاره انجمنه دانشی دلالتبله طبع ونشر ایلندر .

بودیته

۱۹۱۵

150B424

DB   Takats, Sandor
932   A budai basak
T3
v.1

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
